Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

K.W
235
C 26

~~Elzevires~~
~~A 113.~~

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

ADAGIORUM
D. ERASMI
ROTERODAMI
EPITOME.

Editio noviſſima; ab infinitis fere mendis, quibus cateræ ſcatebant, repurgata; nonnulliſque in locis adaucta, uti Præfatio ad Lectorem indicat.

Cum triplici Indice, Authorum, Locorum & Proverbiorum, locupletiſſimo.

AMSTELODAMI,
Ex Officina Elzeviriana,
Sumptibus Societatis.
cIↄ Iↄc LXIII.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

TYPOGRAPHUS
PHILOLOGIÆ
STUDIOSIS

Salutem & Officium.

HAbes hic, Benevole Lector, Editionem Adagiorum Eraſmi Epitomes noviſſimam, illamque ab innumeris fere mendis, quibus poſtreme in lucem editæ ὡς μύρμηκες ἀνήριθμοι καὶ ἄμετροι *(ut Theocriti verbis utar) præter modum ſcatebant, acutiori, inquam, ingenii judiciique lima, quantum quidem felicitate temporis fieri potuit, repurgatam, plurimiſque in locis neceſſariis verborum additamentis adauctam, ut vel abſque ullo tædio facilem lectionem jam tibi præbere poſſit purior*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

rerum ſenſus, & in utroque idiomate plurimam partem comptior verborum ornatus. Quantum enim laborem tuo bono præſenti editioni impenſum eſſe voluimus, ex cæterarum attenta lectione obſervatis & notatis mendis, veritas facti abunde, vel invito & plane ad talia cæcutienti, conſtabit lucidiſſima. Tam multos enim rerum ac verborum ſcrupulos lectio earum erronea animo ad plurima alias intento excitavit, ut vix ac ne vix quidem certum τῶν σφαλμάτων numerum in notis iſtis reperire licuerit; multo minus illorum certum aliquem finem, bono medio, attingere datum ſit. Titulum multis verborum lenociniis fucatum à fronte ſi ſpectes, aureos montes tibi promiſſos habes: rem autem ipſam pro doctiori ingenii tui medulo ſi diligenter intus & in cute examines, nihil præter meros carbones in receſſu tibi paratos invenies;

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

*nies ; adeo hic verum ſuum inter-
pretem præbet, quod proverbii loco
δραν τέμνειν, ſparſim inter vulgus
dici conſuevit, ſcilicet pro uno malo
deſtructo, tria pejora repoſita redde-
re. indigna ſane opuſcula, quæ ſtu-
dioſi juvenis ſedulæ tractationi an-
ſam præbeant; multo minus attento
animo perlegendi occaſionem ſubmi-
niſtrent. Non tam gravem pœnam
de bonarum literarum reſtauratione
meritus eſt veræ eruditionis ille
Phoſphorus & bonarum literarum
ſummus Princeps Eraſmus noſter, cu-
jus aurea doctiſſimi ingenii ſcripta
tam craſſis mendis exciperentur, at-
que adeo indignis maculis præter me-
ritum conſpurcentur. Namque de
Magni hujus Viri nomine ſatis di-
gnas laudes dicere atque excogitare,
quis inter Muſarum alumnos tan-
tum licentiæ captaret, ut quicquam
hac de re ſibi polliceri, ne dicam præ-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

ſumere auderet operis officiique; quin potius Lumen ac Flumen illud omnis eruditionis ac eloquentiæ commendaturo tam multa ſeſe offerrent laudandi dignorum verborum encomia, ut vel plane neſciret aliquis (Homericis verbis) τὶ πρῶτον τὶ δ' ἔπειτα, τὶ δ' ὕστερον λαλεῖν δέον ἐστί. quid primum, quid deinde, quid poſtea dicendum habeat. *Ethnicum olim Socratem, laudabilem ſuo ſeculo Philoſophum, propter inſignes non corporis, ſed animi ingeniique divinas plane dotes Apollinis Oraculo ſapientiſſimum judicatum ac proclamatum legimus: quod ſi hoc noſtræ ætatis ſeculo de Magno Eraſmi nomine, divinoque ſuo (dum eſſet in vivis) admirabilis eruditionis ingenio, oracula ſapientum conſulere liceret; non unus profecto ibi foret, ſufficeretque doctorum Apollo; nec ſaltem unum de magna hujus eruditione conſtaret laudabile*

pronun-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

pronunciatum; quo ſummo jure merito que audiret poſt fata ſua Pythii Oraculi ſententia, Πάντων Σοφῶν Σοφώτατος; & inſignis Poëtæ Græci encomio, Πολλῶν ἀντάξιος ἄλλων. Parnaſſum Muſarum montem multis dumis ac ſpinis obſitum Antiquitas finxit; ad quem non niſi multo ſudore ac labore in bonarum literarum caſtris ſtudioſo militanti adſcenſus concedatur: In quo ſi quis ad altiſſimos gradus Regiminis literarii cum ſumma laude adſcendiſſe fertur, vere hos regios honores, divinoſque pæne cultus ὅλῳ τῷ θυλάκῳ (quod proverbii loco dici conſuevit) ſibi vendicat incomparabilis ille, dum fata ſinebant, omnis eruditionis Heros, & veræ Πανσοφίας Magiſter Eraſmus Roterodamus; dignior ſane Ethnico Platone Philoſopho, cui divini nomen ingenii in doctorum conſortio tribuatur, cuique non una tantum in-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

mnemoſynon perpetuæ laudis erigatur nominis ſui in ultima mundi ſecula duratura meritorum ſuorum aurea columna. Sed quo me rapit ſenſus? Vino vendibili non opus eſſe ſuſpenſa hedera, vulgare notum conſtat adagium; Et ipſa Virtus ſibi ſat mercedis habet. Præſtat itaque præclaras hujus Viri laudes potius ſilentio præterire, quam pauca de illis velle loqui, uti habet ſapientiſſimi Romani Hiſtorici pronunciatum de inclytæ Carthaginis laudibus. Sane:

In freta dum fluvii current; dum montibus umbræ
Luſtrabunt convexa; Polus dum ſidera paſcet;
Semper Honos Hujus; Nomen; Doctrina manebit.

Tu interim, Amice Lector, ſerenâ fronte ſuſcipe hoc aurei libelli Opuſculum, ex magno Magni Deſid. Eraſmi volumine (quod merito cum Venuſi-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

no Poëta, Mirabile viſu cælatumque novem Muſis opus, dixeris) in Compendii Epitomen redactum, tuoque uſui præprimis accommodatum; & ſi puritatis amans es, maxime etiam illud dignum judicabis, quod præ cæteris editionibus περὶ τοῦ κρείττονος κόμματος *tibi commendes; & commendatum ſæpius ſtudioſâ lectione tecum in animo volvas revolvaſque. Quod ſi præter omnem noſtram opinionem contigit, ut in nonnullis, pauciſſimis tamen iis, aliquid de melioris notæ literulis deſideres; veniam dabis precor, Candide Lector, non ignorantiæ noſtræ, ſed potius* τῶν σφαλμάτων *in cæteris editionibus occurrentium abundantiæ; quæ mentem animumque noſtrum toties in diverſa traxerunt, ut non mirum foret ſi in pluribus peccatum nobis fuiſſet: quid quod nemo adeo perfectus omnibuſque numeris abſolutus in litera-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

torum conſortio audit, qui non habeat ſentiatque interdum ingenii memoriæque ſuæ fallibilis minus ſana παθήματα, judiciique ſui haut parva deliquia: Sed tu, Benevole Lector, ſedulo animo hunc noſtrum impenſum laborem attendas, perlegas, examines, quo facto, dignum judicium de cæteris eſto. Plura non addo, niſi ut te valere & bene per Chriſtum agere jubeam, atque cum laude vivere pergas Deo, Tibi, Proximo, pie, honeſte, candide, meum intimum manet votum; Vale iterum atque iterum.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Ad Lectorem.

SUmma operis magni datur hic tibi, *candide Lector;*
Quam prius aucta magis, tam vitioſa minus.

Μωμεῦνται δέ με πολλοὶ ὁμῶς κακοὶ ἠδὲ καὶ ἐσθλοί·
Μιμεῖσθαι δ' οὐδεὶς τῶν ἀσόφων δύναται.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Ode
AD STUDIOSAM JUVENTUTEM.

Rectius ſcribes (mihi crede) captas
Nominis famam celebrem; & perennem
Qui tuis auram è ſtudiis, flagrans &
Docta juventus;
Cum librum, tinctus vario virorum eſt
Qui politorum ſale, ſæpe volves:
Dignius quicquam hoc ſimile aut ſecundum
Nil habet orbis.
Hoc genus claro placuit Clearcho,
Hoc genus gratum fuit & Suidæ,
Hoc genus Patris Soboles ſecutus
Altitonantis.
Aureum quiſquis juvenum libellum hunc
Diligit, tutus vitiis manebit
Turpibus ſcripti, liceat ſolutum
Sitque ligatum.
Aureum ſicut decorat lapillus
Annulum vere nitidâ coruſcans
Luce, ſic reddit liber iſte clarum
Atque decorum.
Ergo diſcentes lepidi libelli
Grande profecto pretium putate:
Laudibus dignus; magis ut colatur
Dignus amore eſt.

W. P. CYCN.

DE

DE PAROEMIIS.

Quid Parœmia.

PAræmia (definitore Eraſmo) eſt celebre dictum, ſcita quapiam novitate inſigne: ut Dictum generis, Celebre differentiæ, Scita quapiam novitate inſigne, proprii vicem obtineat.

Quid Parœmiæ proprium, & quatenus.

Peculiariter autem ad proverbii rationem pertinent duo: uti celebratum ſit, vulgoque jactatum. Deinde ſcitum, ut aliqua ſeu nota decernatur à ſermone communi, id vero erit quod antiquitate pariter & eruditione commendetur. Celebritas autem Adagiorum eſt ex oraculis numinum, ſapientum dictis, Poëta quopiam maxime vetuſto: Scena, hoc eſt, Tragicorum, & Comicorum actis fabulis, fabularum argumentis, apologis, eventu, hiſtoriis, apophthegmatis, verbo temere dicto. Denique mores, ingenium, ſeu

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

gentis ſive hominis alicujus, ſive etiam animantis. Poſtremo rei quoque vis quæpiam inſignis ac vulgo nota locum fecerunt adagio.

Quibus ex rebus novitas accedat Parœmiæ.

Novitatem nonnunquam ipſa res ſecum adfert: nonnunquam eam figura conciliat, ut Metaphora, quæ pene ſemper adeſt, & multas partes complectitur; Hyperbole, Ænigma, quod nihil aliud eſt, quam obſcurior Allegoria; Alluſio, nonnunquam διάλεκτος, id eſt, verbi proprietas; Ambiguitas, item eloquendi novitas, quanquam hæc ipſa novitas proficiſcitur à figura. Denique in parœmiis omnes τοῦ γελοίου, id eſt, ridiculi formas invenies.

Quomodo Parœmia differat ab aliis, quæ videntur illi confinia.

Sunt autem quædam affinia parœmiis: ut γνῶμαι, id eſt, ſententiæ; ad hæc

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

hæc αἶνοι, id eſt, apologi; tum apophthegmata, præterea ſcommata, id eſt, ſalſe dicta. Ea facile licebit ab adagio ſecernere, ſi ad definitionem recurras. Verum quando hæc ſingula poſſunt non eſſe parœmiæ, ſatis patet, quod à parœmia ſunt diverſa. Quanquam ſunt in hoc genere quædam adeo commode dicta, ut facile poſſent in adagiorum ordinem adſciſci.

Commendatio proverbiorum à dignitate.

Cognitionem proverbiorum non in poſtremis habitam, vel illud ſat argumenti puto, quod primi nominis auctores de his volumina contexere non dedignati ſunt. Quorum primus Ariſtoteles philoſophus, teſte Laërtio, Chryſippus ad Zenodotum, Cleantes item. Reperiuntur nonnulla proverbiorum collectanea Plutarchi nomine. Citantur inter parœmiographos ab Athenæo, Clearchus Solenſis & Ariſtides. Deinde Zenodotus, qui Didymi Tharræique parœmias in compendium

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

dium redegit. Citantur & Theophraſti proverbia in commentariis in Demoſthenem. Opus quod Zenobii titulo circumfertur, à me ſub Zenodoti nomine citabitur. Citatur ab hoc Milo quiſpiam parœmiographus, item & Dæmon. Extant & Diogeniani collectanea. Multa refert Heſychius, multa Suidas, qui & Theœtetum quendam auctorem adducit. Sed quid ego hos, cum ſapientes quidam Hebræi non dubitarint hoc titulo libros aliquot edere? Nec illud argumentum leve, quod inter bonos auctores, ut quiſque fuit eruditiſſimus eloquentiſſimuſque, ita quam plurimum adagiorum ſuis libris aſperſit: quales ſunt apud Græcos, Plato, Ariſtoteles, Plutarchus. Jam ut ad Latinos veniam, omiſſis utroque in genere Grammaticis ac Poëtis, & M. Varrone, qui titulos quoſdam proverbiales Menippeis adſcripſit; Romani principes magnis de rebus conſulti, aliquando proverbio reſpondiſſe inveniuntur. Quis non veneretur hoc genus ſermonis, quum
ipſe

ipſe CHRISTUS peculiariter eo delectatus ſit? Apud Græcos his Philoſophi & ſapientes reſponderunt. Nec antiquius ullum fuit doctrinæ genus, quam parœmiarum.

Ad quas res utilis Parœmiarum cognitio.

Nec minus utilitatis ineſt proverbiis, quam olim adfuerit dignitatis. Conducunt enim cum ad alia per multa, tum potiſſimum ad quatuor: ad perſuadendum, ad philoſophiam, ad decus & gratiam orationis, ad intelligendos optimos quoſque auctores.

Commendatio à difficultate.

Ut non eſt mediocris artificii, gemmulam ſcite includere annulo, & aurum purpuræ intertexere: ita non eſt (crede mihi) cujuſvis, parœmiam apte decenterque orationi inſerere.

Quatenus utendum adagiis.

Primum meminiſſe oportebit, ut quod Ariſtoteles admonuit de epithe-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

tis, id in adagiis uſurpandis obſervemus: nempe, ut illis utamur, non tanquam cibis, ſed condimentis, id eſt, non ad ſatietatem, ſed ad gratiam. Præterea, non quovis in loco. Deinde, ne nimis crebro. In epiſtolis tamen familiaribus licebit paululum liberius hoc genere ludere.

Varius proverbiorum uſus.

Poteſt variari proverbiorum uſus, ut idem dictum ad complures ſenſus accommodes. Ut hujuſce rei unum exemplar habeas: Pertuſum dolium, vel ad avarum, vel ad futilem, vel ad ingratum traduci poteſt. Effluit enim quicquid infuderis in animum immemoris. Apud prodigum nihil durat. Avari cupiditas nunquam expletur. Futilis & garrulus nihil continet.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

De Figuris proverbialibus ante dictum,

Nunc FONTES ALIQUOT *indicabimus*, A QUIBUS GENUS FIGURARUM DUCI POSSIT.

Ab ipsa re.

SUmuntur enim interdum ab ipſa re, quoties hominem ſceleſtum, ſcelus appellamus: dedecoroſum, dedecus: peſtilentem, peſtem: lurconem, barathrum: tenebrionem tenebras: contaminatum, labem. Qualia & per comparationem efferre licebit, ſcelere ſceleratior, ipſa nequitia nequior, cæcitate cæcior, loquacitate loquacior.

A rebus ſimilibus.

Huic proxima ſunt, quæ à rebus ſimilibus trahuntur: ut, melle dulcior, nive candidior.

A rebus diſſimilibus.

Quid lecytho cum ſtrophio? Quid delphino & bovi commune?

Ab animantibus.

Muliere loquacior, paſſere ſalacior,

hirco

hirco libidinoſior, cervo vivacior, luſcinia vocalior, vulpe fraudulentior, lepore timidior, piſce ſanior.

A perſonis deorum.

Mercurio facundior, Venere formoſior, Diana intactior, Ipſis Charitibus humanior, &c.

A perſonis & rebus fabuloſis.

Hectore facundior, Tantalo eſurientior, Cyclope immanior, Oreſte inſanior, Ulyſſe doloſior, Iro pauperior. Sero Jupiter diphtheram inſpexit. Tydæus corpore, animo Hercules. Herculis ſacrificium. Satyrorum rex. Apud Sirenas aut Lothophagos hæſit. Ubi nec Pelopidarum facta. Phidias amat pacem. Niobes archetypum. Cum Evandri matre loqui. Quanto verborum ſtillat auro. Ajacis riſus. Marſyæ mors.

A perſonis comœdiarum.

Davo verſutior, Euclyone parcior, Phormione confidentior, Thaide blandior.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

A perſonis hiſtoriarum.

Catone ſeverior, Cræſo ditior, Zoilo invidentior, Timone inhumanior, Numa religioſior, &c.

A gentibus.

Pœno perfidior, Scyta aſperior, Parthis vanior, Thracibus bibacior, Care vilior.

Ab officiis.

Lenone magis perjurus, Milite glorioſior, &c.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

DE PRÆMOLIENDA PAROEMIA.

Jam illud admonendum in uſurpandis proverbiis videtur, quod in verbis novatis aut durius tranſlatis fieri Fabius jubet, videlicet προεπιπλήττειν τῇ παροιμίᾳ, *hoc eſt, præcaſtigare, & velut occurrere parœmiæ, ſi quando vel obſcurior, vel alioqui durior videbitur. Græci his ferme modis hoc faciunt:* κατὰ τὴν παροιμίαν, ὥς φασί, φασι, τὸ λεγόμενον, τὸ τοῦ λόγου, ὡς παλαιός φησι λόγος, ὥσπερ λέγουσιν, ὡς λέγομεν παροιμιαζόμενοι, ὡς λέγουσιν οἱ παίζοντες, καλῶς ἔρηται. *Id eſt, Iuxta proverbium, ut ajunt, ajunt, quod dici ſolet, ut antiquum ait dictum, ut dicunt, ut dicitur, ut dicimus proverbio, ut dicunt jocantes, recte dictum eſt. Iiſdem ferme rationibus utuntur Latini: Ajunt, ut ajunt, ut eſt in veteri proverbio, juxta vulgo tritum ſermonem, quemadmodum vulgo dici conſuevit, ut vetus verbum uſurpem, ut adagio dictum eſt, vere hoc dicunt.*

A U-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

AVCTORVM PRÆCIPVORVM CATALOGUS,

E quorum monumentis collectæ ſunt Chiliades Adagiorum.

GRÆCI POETÆ.

Homerus.
Euſtathius, hujus interpres.
Pindarus.
Pindari interpres.
Æſchylus Tragicus.
Sophocles.
Euripides.
Ariſtophanes & in hunc commentarii.
Epigrammata Græca diverſorum.
Callimachus.
Aratus.
Apollonius, Argonauticorum auctor & hujus interpres.
Nicander.
Oppianus.
Lycophron, & hujus interpres.
Phocylides.
Theognis.
Theocritus.
Theocriti interpres.
Heſiodus.
Menander.

HISTORICI.

Herodotus.
Thucydides.
Plutarchus de vitis.
Dionyſius Halicarnaſſæus.
Xenophon.
Pauſanias.
Ioſephus.
Herodianus.
Diogenes Laertius.

COSMOGRAPHI.

Strabo.
Stephanus.
Ptolemæus.
Mela.

ORATORES.

Demoſthenes & interpres.
Æſchines.
Iſocrates.
Ariſtides.
Lyſias.
Syneſius.
Alciphron.
Aphthonius.
Lucianus.
Phyloſtratus.
Hermogenes.
Syrianus.

PHILOSOPHI.

Plato.
Ariſtoteles.
Themiſtius.
Iohannes Grammaticus.
Alexander Aphrodiſæus.
Proclus.
Theophraſtus.
Plutarchus de Moralibus.
Dioſcorides.
Hippocrates.

Gale-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Galenus.
Æſopus.
Horus.

THEOLOGI.

Origenes.
Lactantius.
Tertullianus.
Hieronymus.
Ambroſius.
Baſilius.
Nazianzenus.
Chryſoſtomus.
Gregorius Theologus.

GRAMMATICI MIXTI.

Suidas. Eudemus.
Etymologicon.
Stephanus.
Iulius Pollux.
Athenæus.
Nicolaus Stobæus.
Zenodotus.
Apoſtolius Bizantius.
Diogenianus. Phurnutus.
Heſichius.

LATINI POETÆ.

Plautus. Terentius.
Vergilius.
Horatius.
Ovidius. Catullus.
Lucianus.
Lucretius.
Martialis. Perſius.
Iuvenalis.
Tibullus.
Propertius.
Auſonius.
Claudianus.

Publius Mimographus.
Statius. Silius Italicus.

HISTORICI.

Saluſtius. Livius.
Ælius Lampridius.
Iuſtinus.
Iulius Capitolinus.
Valerius Maximus.
Ammianus Marcellinus.

GRAMMATICI.

Nonius Marcellus.
Feſtus Pompejus.
Marcus Varro.
Diomedes.
Donatus.
Servius.
Porphyrion. Acron.

ORATORES.

M. Cato.
M. Tullius Cicero.
Quintilianus.
Seneca.
Plinius. Cœlius.
Aſconius.
Pœdianus.

MIXTI.

Plinius Avunculus.
Aulus Gellius.
Macrobius.
Petronius Arbiter.
Angulus Politianus.
Hermolaus Barbarus.

PHILOSOPHI.

Pandectæ juris.
M. Varro.
M. Cato.
Columella.
Vitruvius.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

EPITOME
ADAGIORUM
D. ERASMI ROTERODAMI.

ABERRANDI.

Quis aberret à janua? Τίς ἂν θύρας ἁμάρτοι; Ariſtot.

DIci ſolitum, ubi quis penitus aberrat à vero, totoque fallitur judicio. Affine videtur huic proverbio, quod apud Platonem legitur in Phædro. Λυσίας τοῦ παντὸς ἡμάρτηκε. *Id eſt*, Lyſias prorſus aberravit.

Tota erras via. Τῇ πάσῃ ὁδῷ ἀφαμαρτάνεσθαι. Terent.
eſt, Tota aberrare via. Proverbium eſt in eos qui ve-
:menter aberrant. Tranſlatum à viatoribus qui non-
unquam ita ſolent aberrare à via, ut non ſine diſpen-
o quidem, tamen quo tendebant, perveniant: non-
unquam ſic aberrant, ut longe divertant, & in diver-
m tendant. Unde & exorbitare dicuntur, qui à vero
berrant. Quin etiam hodie dictitant, eos in via eſſe,
ui recto conſilio quippiam inſtituunt: extra viam,
ui, qua non oportet ratione, rem aggrediuntur. Sunt
rme proverbiales & illæ metaphoræ, doctis uſitatiſ-
mæ: Depellere à via, Reducere in viam, Monſtrare
am, Facere viam, Sternere viam, Aperire viam, Præ-
udere viam, Intercludere viam. Celebre habetur &
lud apophthegma: Bene currunt, ſed extra viam.

Toto cœlo errare. Macrob.

uic confine eſt, quod uſurpat Macrobius Saturna-
um lib. 3. Nunquamne, inquit, Prætextate, tibi venit
n mentem, toto, ut ajunt, cœlo erraſſe Vergilium?

Extra calcem. Ammian.

xtat apud Ammianum lib. 21. de eo quod eſt extra
ropoſitum. quamvis videatur legendum: Extra cal-
em, ubi quis digreditur à re propoſita.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

AB INITIO AD FINEM.

Plato. *Ab ipſo lare.* Ἀφ᾽ ἑστίας ἀρχοῦ.

A lare incipe; Hoc eſt à domeſticis ac familiaribus initium ſumito. Recte dicetur in magiſtratus, & alienæ vitæ cenſores, quorum officium eſt, ut in primis ſuam ſuorumque vitam corrigant. Interpres admonet, dici ſolitum de iis, qui ab ipſo ſtatim initio vel boni ſunt, vel mali: quaſi dicas, ab ipſis incunabulis; quod lar ſtatim naſcentes excipiat.

Homer. *A capite uſque ad calcem.*

Quum rem totam ſignificamus, A capite uſque ad calcem, dicimus. Cujus adagii triplex poteſt eſſe uſus. Aut enim ad corpus referetur, aut ad animum, aut ad rem. Qui duo poſteriores plus obtinent venuſtatis, nimirum quo plus habent figuræ. Ad corpus, apud Homerum, Ἐς πόδας ἐκ κεφαλῆς. *Id eſt*, à capite uſque ad pedes. Horat.

Talos à vertice pulcher ad imos.

Ad rem, ut apud Ariſtophanem in Pluto: Audi ergo, quando totum ego negocium à pedibus uſque tibi ad caput percenſeo. Hieronymus: Contuli cum eo à vertice, ut ajunt, uſque ad extremum unguem. Ad animum hoc pacto poterit transferri. Ego tibi mores & ingenium illius, breviter, hominem, quantus eſt, à ſummo, ut ajunt, capillo ad imum uſque calcaneum depingam. Huic affinia ſunt: Tu hujus rei es caput. Caput tyrannidis, ſeditionum fons. Ad calcem venire. In calce operis. In extremo literarum tuarum calce. Ab ipſo exordiri capite. A calce ad caput recurrere, &c.

Tullius. *A capite arceſſere.*

A fonte ducere.

Cum res ab eo repetitur quod eſt in negotio præcipuum, à capite arceſſi dicitur.

Philoſtratus. *Prora & puppis.* Πρῶρα καὶ πρύμνη.

Id eſt, Prora & puppis. Prora itaque & puppi ſummam

am conſilii noſtri ſignificamus: ut, Pietas ſtudio-
m noſtrorum prora & puppis eſſe debet. Quibuſ-
m omnium rationum prora & puppis eſt pecunia.
onſimili figura dictum eſt in Apocalypſi: Ἐγώ εἰμι
καὶ ω. Ego ſum α & ω. Ego ſum rerum omnium
mma.

Venimus ad ſummam lineam.

ıripides in Antigone: Ἐπ' ἄκραν γραμμὴν ἥκομεν
κῶν. *Id eſt*, Devenimus ſummam ad malorum li-
eam. Horat. Venimus ad ſummum. Euripid.

A carceribus. Ἀπὸ βαλβίδων. Ariſtop.

eſt, A repagulis, ſive carceribus. Interpres Ariſto-
ıanis oſtendit metaphoram mutuo ſumptam à ſta-
is, in quibus carceres erant repagula quædam, unde
rſus initium erat. Unde frequentes illæ apud Lati-
os etiam ſcriptores formulæ: A carceribus ad me-
m, A meta ad carceres.

A carcere. Ἀπὸ βαλβῖδος. Idem.

eſt, A carcere ſive repagulo, i. e. Ab ipſo rei princi-
o. Sumtum è certaminibus equeſtribus, ubi curſus
itium eſt à carceribus, i. e. repagulis; finis, meta.
ıque cum exorſum negotii ſignificamus, Ab ipſis
rceribus, dicimus: cum finem, Ad metam uſque.
eluti, ſi quis dicat, fœdum eſſe, ſi quis artifex ab ipſo
atim carcere peccet: aut, neminem tam ignavum,
ui non ἀπὸ βαλβῖδος ſtrenuus eſſe videatur.

Ad calcem pervenire. Tullius.

o eo, quod eſt, Ad metam finemque. Tullius: Ut
m æqualibus poſſis vivere, cum quibus tanquam è
rceribus miſſus, cum iiſdem ad calcem, ut dicitur,
rvenire. Idem de Senectute: Nec vero velim quaſi
curſo ſpatio à calce ad carceres revocari. Ad hanc
rmam etiam attinent: Uſque ad Plaudite. id eſt,
ſque ad extremum finem. Extremum fabulæ actum
ragere.

Ab ovo uſque ad mala. Horat.

b initio convivii uſque ad finem. Horat. Saty. 3. Si
llibuiſſet, inquit, ab ovo uſque ad mala citaret Io

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Bacche modo ſumma Voce, modo hac reſonat q
chordis quattuor ima. Antiquitus enim cœnam
ovis auſpicabantur, malis finiebant. Erit venuſtius
longius trahatur, pro toto opere, toto colloqui
tota navigatione.

Ariſtid. *A linea incipere.* Ἀπὸ γραμμῆς ἄρχεσθαι.

A linea incipere dicuntur, qui ab ipſo rei exordio ſ
munt initium. Sumpta metaphora ab his, qui cur
certant in ſtadiis. Nam iis linea quædam ducitur
quam ex æquo ſtent, donec currendi ſignum acc
piant. Tertul. lib. 1. adverſus Marcionem: Age igit
ad lineas, & rurſus ad gradum. Ad lineas dixit, p
eo quod eſt, Ab integro.

Plutarc. *A teneris unguiculis.* Ἀπὸ τῶν ἁπαλῶν ὀνύχων.

Id eſt, A teneris unguiculis, *id eſt*, prima pueriti
Tranſlatum à catulis, quorum unguiculi nondu
duruerunt. Horat. Et inceſtos amores De tene
meditatur ungui.

Ab incunabulis.

Plautus.

Eundem habet ſenſum: A primis vitæ rudimenti
M. Tullius Orationis incunabula vocat primam illa
a fundamentis inſtitutionem. Ut Virgilius: Gent
cunabula noſtræ. Similiter & crepundia pro prim
ætate accipiuntur.

Principium dimidium totius.

Heſiod. Ἀρχὴ ἥμισυ παντός.

Principium dimidium totius. Hoc adagio ſignifica
tum eſt, maximam difficultatis partem in aggredien
do negotio ſitam eſſe. Hor. Dimidium facti, qui ben
cœpit, habet.

Terent. *Caput.*

Præcipuam negotii partem, aut auctorem rei, Capu
vocamus. Terent. Te eſſe huic rei caput. Eundem i
modum & arcem dicimus rei cujuſpiam. Ariſtote

Ariſtot. Ὡς ἀκρόπολίς ἐστι σωτηρίας. Quoniam incolumitati

Plato. arx eſt. Plato: Κεφάλαιον δὴ παιδείας λέγομεν τὴν ὀρθὴν
τροφήν. Caput eruditionis cenſemus rectam educa
tionem. Plaut. Ego caput huic argento fui hodi
reperiun

periundo. Ego pes fui. Quin nec caput nec pes ſer-
ionis apparet.

Quodcunque in ſolum venit. Tullius.

l eſt, Quicquid in rerum natura producitur. Tullius:
inc quodcunque in ſolum venit, ut dicitur, effingis
que efficis. Ridet atomos Epicureorum, ex quibus
li cuncta progigni credunt, quidquid uſquam naſci-
ır in univerſo.

Exordiri telam. Plautus.

em enim, quam arte conſilioque inſtituimus, exor-
iri dicimur. Plaut. Exorſa hæc tela eſt non male o-
nnino mihi. Tullius dicit pertexere, pro perficere.
ertexe modo, inquit, Antoni, quod exorſus es.

Scindere glaciem.

ſt aperire viam, & incipiundo negotio priorem eſſe.
ranſlatum à nautis, quorum unus aliquis præmit-
tur, qui flumine concreto glaciem perrumpat, reli-
uiſque viam aperiat.

Ea tela texitur. Tullius.

d eſt, Ejuſmodi negotium in manibus eſt, & res ince-
tantur tales. Tranſlatio ſumpta à textoribus.

Toto organo. Quintil.

a toto organo inſtructa recte dixeris, quæ numeris
omnibus conſtant, & undique quadrant. Sumptum
& hoc à muſicorum inſtrumentis.

A fronte atque à tergo. Πρόσω καὶ ὀπίσω. Plato.

Id eſt, A fronte atque à tergo: Eſt diligenter inſpicere,
& præterita cum præſentibus ac futuris conferre.
Hom. Οὐδέ τι οἶδε νοῆσαι, ἅμα πρόσσω καὶ ὀπίσσω.
Id eſt, Nec novit ſimul à tergo atque à fronte videre.

A cœlo uſque ad terram. Ἀπὸ οὐρανοῦ μέχρι γῆς. Plautus.

Proverbialis figura, perinde valens, quaſi dicas: qua-
cunque de re, ab extremo initio uſque ad ſupremum
finem.

Ne inter apia quidem ſunt.

Οὐδ᾽ ἐν σελίνοις εἰσίν. Ariſtop.

Id eſt, Ne in apio quidem ſunt, pro eo quod eſt, ne

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

ingreſſum quidem, aut initium rei attigerunt. Sump-
metaphora ab iis, qui hortos ingrediuntur. Nam an-
tiquitus extremus ille hortorum ambitus apio conſi-
rebatur, quem qui nondum præteriiſſent, velut i-
horti limine adhuc eſſe videbantur. Ariſtophanes i-
Veſpis: In apio nondum eſt vel ipſo, ſed nec in rut-
adhuc, *hoc eſt*; Nec initium habet eorum, quæ ſur-
futura. Vel, Ne in apio quidem: quaſi dicas, ne in pr-
mis quidem rudimentis.

Plinius. *Fores aperire.* Ἀνοίγειν τὴν θύραν.

Fores aperire, proverbio dicebatur, ſi quis rei cuju-
piam ingreſſum initiumque patefaceret.

ABSURDA, INDECORA, PRÆPOSTERA.

Fluvius, quæ procul abſunt, irrigat.

Diogen. Ποταμὸς τὰ πόῤῥω ποτίζων, τὰ δ' ἐγγίον καταλείπ-
Id eſt, Fluvius, quæ longe diſſita ſunt, irrigat: quæ pro-
xima ſunt præterit. De his dici conveniet, qui ben-
merentur de externis, & nihil ad ſe pertinentibus
ſuos negligunt. Apparet, inde ductum, quod ubi flu-
vius oritur, minor eſſe ſolet, minuſque argillæ ſecum
trahens: & quo longius receſſit à fonte, hoc eſt co-
pioſior uberiorque.

Fruſtra habet, qui non utitur.

Homer. Τίνυ τόξον ἔχεις ἀνεμώλιον αὔτως;

Id eſt, Cur fruſtra tibi jam geſtatur inutilis arcus? Si
quem increpare voles, quod ingenio, divitiis, literis
non utatur, cum habeat.

Ariſtop. *Aſinus avis.* Ὄνος ὄρνις.

Id eſt, Aſinus avis. Sumptum ab omine quopiam. Qui-
dam enim conſultus de eo, qui adverſa laborabat va-
letudine, forteforuna conſpexit aſinum ſurgentem à
lapſu, ſimulque alium quendam audivit dicentem:
Vide quo pacto, aſinus cum ſit, ſurrexit. Id ominis ar-
ripiens ille, protinus reſpondit, fore, ut valetudina-
rius ille revaleſceret. Itaque jocatur Ariſtophanes,
quaſi & aſinus avis eſſet, & augurii nonnihil haberet.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

icetur non intempeſtive, cum ex indicio quopiam idiculo quippiam colligimus.

Herculis cothurnos aptare infanti. Quintil.

uintilianus de Peroratione. Nam in parvis quidem itibus has tragœdias movere, tale eſt, quaſi ſi perſo- iam Herculis & cothurnos aptare infantibus velis. lutarchus commemorat apophthegma quoddam geſilai, non admodum ab hoc alienum. Cui cum ophiſta quiſpiam hoc nomine laudaretur, quod res ninimas dicendi artificio maximas efficeret: nega- rit is, vel cerdonem bonum ſibi videri, qui parvo pe- li magnum induceret calceum: ſignificans, oratio- iem oportere cum re congruere, non aliter quam reſtis convenire debet corpori.

Lumen ſoli mutuas. Τὸ φῶς ἡλίῳ δανείζεις. Plutarc.

d eſt, Lumen ſoli mutuum das. Cum docemus do- tiſſimum, monemus vehementer prudentem: aut um conamur exponere, quæ per ſe ſunt clariſſima: aut ermone celebrare, quæ ſua ſponte ſat illuſtria ſunt. Sol enim fons omnis luminis putatur.

Ranæ aquam. Βατράχῳ ὕδωρ. Theocr.

Id eſt, Ranæ aquam, ſubaudiendum, miniſtras. Ubi quid exhibetur, quo vel præcipue gaudet is, qui acce- pit. Recte accommodabitur, ubi quid datur abun- danti.

Soli lumen inferre. Quintil.

Quintilianus dixit, eum ſoli lumen inferre, qui rem per ſe evidentiſſimam conaretur argumentationibus probare.

Sus Minervam. Tullius.

Tritiſſimum apud Latinos auctores adagium: Ὗς τὴν Ἀθηνᾶν. *Id eſt*, Sus Minervam. ſubaudiendum, docet, aut monet. Dici ſolitum, quoties indoctus quiſpiam atque inſulſus eum docere conatur, à quo ſit ipſe ma- gis docendus. Et cum quis docet alterum cujus eſt ipſe inſcius. Propterea quod Minervæ artium & in- geniorum tutela tribuitur a poëtis.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Mercurius infans. Ἑρμῆς ἀμύθητος.

Id eſt, Mercurius infans, ſive indoctus. Ironia proverbialis, ubi quis fingit ſe rudem ejus artis, cujus eſt callentiſſimus. Mercurius enim eloquentiæ diſciplinarumque parens eſt. In vulgaribus exemplaribus habetur, Mercurius prophanus & non initiatus. Quis enim myſteriorum peritior, quam Mercurius, interpres deorum, ſuperis & inferis ex æquo communis, denique μυσταγωγὸς ipſe, hoc eſt, myſteriis præfectus?

Sus cum Minerva certamen ſuſcipit.

Theocr. Ὗς ποτ' Ἀθαναίαν ἔριν ἤρισε.

Id eſt, Cum diva eſt auſus ſus decertare Minerva. Quoties indocti ſtolidique, & depugnare parati, non verentur ſummos in omni doctrina viros in certamen literarium provocare.

Veſpa cicadæ obſtrepens.

Pica cum luſcinia certat.

Upupa cum cygnis.

Idem. Σφὴξ βομβῶν τέττιγος ἐναντίον.

Id eſt, Scilicet obſtrepitans argutæ veſpa cicadæ. Quadrabit in eum, qui certat longe impar cum ſuperiore, Aut qui negotium faceſſit longe ſe præſtantioribus.

Lucian. *Currus bovem trahit.* Ἡ ἅμαξα τὸν βοῦν ἐλαύνει.

Id eſt, Currus bovem ducit. De re, quæ præpoſtere geritur. Tranſlata metaphora à plauſtris per declive retro labentibus, unaque ſecum bovem auferentibus.

Cancer leporem capit. Καρκῖνος λαγωὸν αἱρεῖ.

Id eſt, Cancer leporem capit. De re nequaquam veriſimili, dictuque abſurda. Veluti ſi quis dicat, ab indoctiſſimo ſuperari doctum.

Velocem tardus ſequitur.

Homer. Κιχάνει τοι βραδὺς ὠκύν.

Id eſt, Aſſequitur celerem tardus. In eum competet, qui viribus imbecillior arte atque ingenio vincit potentiorem. Homerus: Nonnunquam aſſequitur tardus celeremque citumque. Eodem pertinet Apologus

de

[d]e vulpe & corvo, prædam eandem curſu petentibus, [q]uam vulpes, celeritate impar, ingenio ſibi vendicavit.

Virgultea ſcaphula Ægæum tranſmittere.

Ἐπὶ ῥιπὸς τὸ Αἰγαῖον διαπλεῦσαι. Lucian.

[I]*d eſt*, Virgulto Ægæum tranſmittere. In eos dicitur, [q]ui rem ſupra modum arduam levi opera conficere [t]entant. Extat & hic inter ſententias proverbiales, ci[t]atur item ab Ariſtophanis interprete.

Θεοῦ θέλοντος κἂν ἐπὶ ῥιπὸς πλέοις. Pindar.

Deo favente naviges vel vimine.

Archilochi melos. Ἀρχιλόχου μέλος.

Id eſt, Archilochi cantio. Dicebatur hymnus, qui ad multos poterat accommodari, qualem ferunt Archilochi fuiſſe repertam, qui fuerit ante Pindarum, & alios hoc genus lyricos, qui ſingulos propriis laudibus exornabant. Archilochi carmen erat idem in omnes, quod cithara canebatur. Citharœdus tantum ad ſingula cantionis intervalla victorum nomina ſua voce repetebat. Veluti ſi Herculem laudabat, accinebat: Tenella Callinice, Χαῖρε, ἄναξ Ἡράκλεις. Aut aliud, ſi quem alium canebat. Quadrabit in rem priſcam ac rudem.

Agninis lactibus alligare canem. Plautus.

Ballio in Pſeudolo Plautina. Quin pol qua opera credam tibi, una opera alligem fugitivum canem agninis lactibus. Qui canem alligat inteſtinis agninis, is non modo canem amittit, verum & prædam ultro dederit fugitivo. Sic qui credit homini malæ fidei, & rem perdit, & fruſtra obligatum habet eum, qui non eſt ſolvendo. Lactes enim dicuntur inteſtina molliora.

Diſerte ſaltare. Tacitus.

Cornelius Tacitus in Dialogo de Oratoribus, ſignificat hoc convitium fuiſſe jactatum in Oratores ſuorum temporum, qui laſcivia verborum & levitate ſententiarum, licentiaque compoſitionis hiſtrionales modos exprimebant, atque adeo laudis, & gloriæ ingeniique loco jactabant, ſaltari cantarique commentarios

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

tarios ſuos, oratores temere dicere, hiſtriones diſerte ſaltare. Argutia dicti in hoc ſita eſt: oratores hiſtrionice dicebant, quod illis erat indecorum: hiſtriones ad oratorum actionem ſeſe accommodabant: ita factum eſt, ut illi pejus dicerent, hi ſaltarent melius. Hiſtrionum eſt ſaltare, Oratorum dicere: quod qui perite faciunt, diſerti vocantur. Jocus autem duo diverſa conjunxit.

Hieron. *Eodem collyrio mederi omnibus.*

Leges, admonitiones, & objurgationes non oportet omnibus eaſdem admovere: ſed pro gentium, temporum & ingeniorum varietate ſermonem attemperare. Hanc dexteritatem Beatus Hieronymus, enarrans Epiſtolam ad Epheſios, laudat in Apoſtolo Paulo, qui factus eſt omnia omnibus, ut omnes lucrifaceret. Verba Hieronymi citantur diſt. 29. Nec ad inſtar, inquit, imperiti medici, qui uno collyrio omnium oculos vult curare.

Tullius. *Præpoſtere.*

Cum cenſemus rem præpoſtere geri, veluti cum populus imperat principibus, aut diſcipulus docet præceptorem, conveniet illud M. Tullii ex epiſtola ad Atticum libr. 1. (cujus initium eſt: Quæris ex me) Ego, inquit, reſpondebo tibi ὕστερον πρότερον Ὁμηρικῶς. Eſt autem figura Grammaticorum, quam illi πρωθύστερον ſive ὑστερόπρωτον appellant, cum quod prius eſt natura, poſterius refertur. veluti ſi quis dicat: Cornelia Gracchos educavit ac genuit. In Homero talis tropus frequenter eſt obvius.

Tullius. *Primas jactare haſtas.*

M. Tullius lib. de Oratore 2. Primas jactare haſtas dixit, pro velitari, quod ad Oratorem transfert, cujus dictio initio debet eſſe lenis ac ſedata, ut paulatim incandeſcat oratio. Παροιμιῶδες erit, ſi ad diſputationis aut contentionis exordium transferatur. Idem unico verbo dicitur, Velitari.

Idem. *Omiſſis fontibus conſectari rivulos.*

In eodem lib. non ſine proverbii ſpecie dixit, rivulos con-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

conſectari, pro eo quod eſt, minus ad rem pertinentia dicere, omiſſo eo, quod eſt negotii caput.

In herba luxuries. Idem.

Ruſtici ſemina copioſius, quam expedit, herbeſcentia dicunt luxuriare: eam præproperam lætitiam appellant luxuriem, quam immiſſis in agrum jumentis aut pecudibus corrigunt; quod illi vocant depaſcere. Maro:

Luxuriem ſegetum tenera depaſcit in herba. M. Tullius lib. 2. de Orat. Quod ſi hic noſter Sulpitius faceret, multo ejus oratio eſſet preſſior, in qua nunc interdum, ut in herbis ruſtici dicere ſolent, in ſumma ubertate ineſt luxuries quædam, quæ ſtylo depaſcenda eſt.

Sus ſaltavit. Ὗς ἐκώμασεν. Diogen.

Id eſt, Sus ſaltavit, aut comeſſatur. Diogenianus oſtendit dici ſolitum de iis, qui præter decorum quippiam facerent.

Quam in Tragœdia Comici.

Ubi quis in aliena verſatur harena, inducti dicentur in Tragœdiam Comici. Diverſi generis ſunt Tragœdia & Comœdia, nec fas eſt Tragicas perſonas in Comœdiam inducere, nec contra.

Mulgere hircum. Τράγον ἀμέλγειν. Lucian.

Iungere vulpes. Ζευγνύειν τὰς ἀλώπεκας. Virgil.

Id eſt, Vulpes jungere. De re palam abſurda dicitur. Lucianus: Quid, inquit, amici? an non horum alter hircum mulgere videtur, alter cribrum ſupponere? Vergilius in Palæſtra:

Qui Bavium non odit, amet tua carmina, Mævi,
Atque idem jungat vulpes, & mulgeat hircos.

Nocte lucidus, interdiu inutilis.

In nocte lucidus, die vel luce inutilis. De præpoſteris, qui ſapiunt, ubi nihil eſt opus; cum opus eſt, ibi dormiunt.

Quum aqua fauces ſtrangulet.

Ὅταν τὸ ὕδωρ τὴν φάρυγγα πνίγῃ, τί δεῖ ἔτι πίνειν; Ariſtot.

Id eſt, Quum aqua fauces ſtrangulet, quid jam opus

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

eſt bibere? Quadrat in eos, qui in abſurdiſſima ſententia pertinaciter manent, vel manifeſta negantes; quibus cum fruſtra diſceptes.

Horat. *Tuum tibi narro ſomnium.*

Τὸ σὸν ὄναρ σοὶ διηγοῦμαι.

Id eſt, Tuum ſomnium tibi narro. *Id eſt*, Narro tibi quod ipſe me rectius noſti.

Nil intra eſt oleam, nil extra eſt in nuce duri.

Heroicus eſt in eos, qui ad inſaniam uſque imprudentes non verentur & confeſſa negare, & manifeſte falſa pro certis affirmare: Nil intra eſt oleam, nil extra eſt in nuce duri. Nimirum inter ſanos convenit, & nucem corticem habere durum, & baccam oleæ lapillum intus durum. Proinde ludit operam, quiſquis cum id genus hominibus diſceptat, qui dicunt lucem tenebras, & tenebras lucem.

Iupiter orbus. Ζεὺς ἄγονος.

Id eſt, Jupiter orbus. Ubi quis palam falſa aſſeverat. Conſtat enim, Jovi quam plurimos eſſe liberos, utpote Deo longe mulieroſiſſimo, ſalaciſſimoque, qui non una tantum corporis parte gignat, ſed è femore Bacchum, & è cerebro Palladem produxerit.

Suidas. *Balba non credit.* Ἡ ψελλὴ οὐ πιστεύει.

Jocus proverbialis, ubi quis ſua mala conatur diſſimulare, quæ præ ſe fert, etiam cum diſſimulat: veluti, ſi quis neget ſe blæſum eſſe, idque ipſum non poſſit niſi blæſe dicere.

Laert. *Iugulare mortuos.*

Pro eo, quod eſt, inſectari defunctos, & pugnare cum iis, qui jam extincti ſunt. Tranſlatum à bellis, in quibus ignavum ac ridiculum ſit, proſtratos atque interfectos jugulare. Fiet lepidior metaphora, ut ſi quis dicat eum jugulare mortuos, qui librum impugnet, à nullo non damnatum: aut diſputet adverſus ſententiam, omnium ſuffragiis jam olim rejectam, aut ſi quis vituperet rem omnibus per ſe deteſtatam. Ariſtophanes ſcripſit, Τοὺς τεθνηκότας ἀποκτείνειν, *Id eſt*, Defunctos occidere.

Mor-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Mortuum unguento perungis. Νεκρὸν μυρίζεις.

Id eſt, Mortuum unguento perungis. De ſumptu ſupervacaneo. ſive cum ſero quid adhibetur. Mos erat apud priſcos, maxime Ægyptios, defunctorum cadavera, ne putreſcerent, unguentis perungere. Qui mos hic his temporibus apud principes, ſicut alia pleraque Gentilium, magno ſtultitiæ argumento durat.

Ad conſilium ne acceſſeris antequam voceris. Cato.

Hæc ſententia Catonis, teſte Plutarcho, proverbialis fuiſſe videtur. cujus hæc ſunt verba: Ridiculus igitur, inquit, & proverbio obnoxius Menelaus; ſiquidem conſultor factus eſt, non accerſitus.

Adverſus ſolem ne loquitor. Pythag.

Πρὸς τὸν ἥλιον τετραμμένον μὴ λαλεῖν.

Id eſt, Adverſus ſolem ne loquitor, *hoc eſt*, manifeſtis ne repugnes.

Lanam in officinam fullonis. Galenus.

Qui præpoſtere rem gerunt, veluti ſi quis theologo committat puerum in Grammaticis rudimentis inſtituendum, lanam in officinam fullonis ferre dicitur. Fullonum enim ars, non rudem lanam, ſed jam contextum pannum tractat. Galenus de differentia pulſuum libro 2. Quod ſi quis hæc exacte velit aſſequi, prius exercitatum eſſe oportuit circa prædicamenta. Nam ſcitum eſt, quod dixit Arceſilaus, Nemo defert lanam in Officinam fullonis. Quemadmodum enim eſt ordo in operandis lanis, ita eſt & in diſciplinis.

More Carico. Σχήματι καρικῷ.

Id eſt, Figura ſive modo Carico fieri dicebatur quod ſordide incompoſiteque fiebat, præſertim in rebus obſcœnis: quod tamen ad alia transferri poteſt, velut ad mores indecoros atque inciviles, ad orationem inconditam. Legimus &, Πλοίῳ καρικῷ, *id eſt*, nave Carica.

Accepta candela. Diphil.

Diphilus apud Athenæum lib. 15. in fabula, cui titulus Ἄγνοια. Ἅψαντες λύχνον λυχνεῖον ἐζητοῦμεν, *id eſt*, Ac-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

cepta candela candelabrum quærebamus. Cum re improvide geritur: oportuit enim candelabrum eſſe paratum, antequam candelam attingeres.

Hieron. *Nec aures habeo, nec tango.*

Nec aures habere, nec tactum, proverbio dicebatur, cui in manifeſtis ab omnibus reclamabatur.

Horat. *Sincerum vas incruſtare.*

Horatius: At nos virtutes ipſas invertimus, atque Sincerum cupimus vas incruſtare. *Hoc eſt*, quæ per ſe recta ſunt, ea nominibus alienis impoſitis depravamus & obtegimus.

Ovidius. *Iuxta fluvium puteum fodit.*

Παρὰ ποταμὸν φρέαρ ὀρύττει.

Id eſt, Ad fluvium puteum fodit. De ſtultam & inanem ſumente operam. Finitimum illi: In ſylvam importat ligna.

Per parietem loqui.

Dicitur qui ridicule quid facit. Sive quod obſtante pariete neuter alterum audit.

Prius quam aſſa ſit farina.

Euſtat. Πρὶν ὀπτῆσαι ἄλφιτα.

Id eſt, Priuſquam coxeris farinam, ſubaudiendum, inſpergis, aut ſimile quippiam. Euſtathius in Odyſſea refert utrumq; tum hoc, tum illud proximum. Solita autem eſt aſſis carnibus apud quoſdam inſpergi farina.

Idem. *Priuſquam mactaris, excorias.*

Dicendum, ubi quid præpoſtere fieri videtur. Finitimum illi quod alibi retulimus: Actum agere.

Hieron. *Prius antidotum, quam venenum.*

Conveniet uti, quoties aliquis ſe purgat ante quam accuſetur. Antidotum enim adverſus venena datur. Hoc nemo ſumit, niſi guſtato veneno.

Capra nondum peperit, hœdus autem ludit in tectis.

Zenod. Αἲξ οὔπω τέτοκεν, ἔριφος δ᾽ ἐπὶ δώματα παίζει.

Id eſt, Nondum enixa capra, at jam ludit in ædibus hœdus.

œdus. Qui gloriantur jam aſſequutos ſeſe, cujus ne undamenta ſunt quidem jacta.

Annulus aureus in naribus ſuis. Prov. 11.

Jbi res quæpiam per ſe præclara illic adhibetur, ubi ninime addecet. Ut ſi ſtulto contingant opes, fatuæ orma, genus ignavo, eloquentia viro improbo, magiſtratus imperito.

n mari aquam quæris. Ἐν θαλάσσῃ ζητεῖς ὕδωρ. Martial.

d eſt, In mari quæris aquam. Si quis in moribus ſceleſtiſſimi hominis unum aut alterum admiſſum veſtiget, quum tota ſit contaminata.

Vmbram ſuam metuere.

Τὴν αὐτοῦ σκιὰν φοβεῖσθαι. Socrat.

Id eſt, Suam ipſius umbram metuere. Dicuntur, qui ueriliter trepidant, ubi nihil omnino ſit periculi.

Furari littoris arenas. Ovid.

Littoris arenas furari dicitur, qui rem ab omnibus neglectam & incuſtoditam tollit.

Canem excoriatam excoriare.

Κύνα δέρειν δεδαρμένην. Ariſtop.

Id eſt, Canem excoriare excoriatam. Suidas ait dici ſolere de iis, qui iterum ea patiuntur, quibus aliquando fuerunt afflicti. Aut in eos dicitur qui fruſtra ſumunt operam.

Nudo veſtimenta detrahere. Plautus.

Pro eo quod eſt, Ab eo ſperare emolumentum, cui ne ſit quidem quod auferri queat.

Nudo mandas excubias.

Γυμνῷ φυλακὴν ἐπιτάττεις. Zenod.

Id eſt, Nudo cuſtodiam mandas. Quoties negotii quippiam mandatur ei, cui deeſt præſtandi facultas, obeundæque provinciæ propter inopiam neutiquam idoneus eſt.

Caput artis eſt, decere quod facias. Quintil.

Id uſurpare licebit, non ſolum ubi quid fiat parum decore, veluti ſi cantillet aut luſerit ſenex, ſi præeat

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

& objurget juvenis, verum etiam cum negabimus quibuslibet quidvis eſſe decorum.

Gallos quid exſecas? Γάλλους τί τέμνεις;

Id eſt, Gallos quid exſecas? Quid actum agis? Nam Galli Cybeles ſacerdotes, ſua ſponte ſunt exſectis teſtibus.

Plutarc. *In aere piſcari. In mare venari.*

Quadrabunt ſimpliciter in eos, qui fruſtra moliuntur τὰ ἀδύνατα. Ut ſi quis in magiſtratibus vitam tranquillam, in voluptatibus beatam, in opibus felicem quærat.

Diogen. *Piſcem natare doces.* Ἰχθὺν νήχεσθαι διδάσκεις.

Id eſt, Piſcem natare doces. Perinde eſt ac ſi dicas: Doctum doces.

Suidas. *Lupi alas quæris.* Λύκου πτερὰ ζητεῖς.

Id eſt, Lupi alas quæris. De iis qui quærunt ea, quæ nuſquam ſunt.

Bove venari leporem.

Plutarc. Τῷ βοῒ τὸν λαγὼ κυνηγετεῖν.

Id eſt, Bove leporem venari. Dicuntur, qui rem abſurdam, ſtultam, ac præpoſteram aggrediuntur. Veluti, ſi quis in curia Romana citra pecuniam ambiat Epiſcopi dignitatem.

Serenitati nubem inducit.

Idem. Εὐδίᾳ γὰρ ἐπάγει νέφος.

Id eſt, Serenitati nubem inducit. De eo qui inter pocula ludoſque virulentum aliquid admiſcet, quod offuſcata hilaritate frontem corruget, ſuperciliaque contrahat.

Horat. *Dum genua virent.*

Studendum bonis literis, dum adhuc viget ingenium.

Theocr. *Cervus canes trahit.* Τοὺς κύνας ὁ ἔλαφος ἕλκει.

Id eſt, Canes cervus trahit. Inter adagia, quibus præpoſterum quippiam ſignificamus, adnumerandum. Præpoſterum enim eſt, ut cervus venetur canes.

Plutarc. *Aquam igni miſcere.* Πῦρ ὕδατι μιγνύωαι.

Id eſt, Ignem aquæ miſcere Eſt, contra rerum naturam agere.

Faber

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Faber cum ſis. Idem.

Τέκτων γὰρ ὢν, οὐκ ἔπραττες ξυλουργικά.

Id eſt, Faber cum ſis, opera haud facis fabrilia. Congruet in eum, qui tentat ea, ad quæ non eſt idoneus. ut ſi rhetoricetur Scotiſta.

Elephantum ex muſca facis. Lucian.

Ἐλέφαντα ἐκ μυίας ποιεῖς.

Id eſt, Elephantum ex muſca facis. *Id eſt*, Res exiguas verbis multis attollis atque amplificas.

Ebur atramento candefacere. Plautus.

Eſt, genuinæ formæ cultum atque ornatum externum inducere, quo decus illud nativum obſcuretur magis, quam illuſtretur.

Exacta via viaticum quærere. Seneca.

Quadrat in ſenes avaros. Laborat enim ea ætas plerunque hoc vitio, ut quo minus ſupereſt vitæ, hoc magis ſit de victu ſollicita.

Qui ſe non habet, Samum habere poſtulat. Plutarc.

Ὃς αὑτὸς αὑτὸν οὐκ ἔχει, Σάμον θέλει.

Id eſt, qui ſeſe non habet, Samum cupit. Natum eſt ex hiſtoria quapiam, cujus meminit Plutarchus. Athenienſes urbe victori tradita, poſtularunt ut Samum duntaxat ſibi relinqueret: atque is reſpondit ad hunc modum, Cum veſtri fueritis, tum alios habere poſtulate.

Leonis exuvium ſuper crocoton. Ariſtot.

Λεοντῆ ἐπὶ κροκωτῷ.

Id eſt, Leonis exuvium ſuper crocoton. Cum duo quæpiam copulantur, quorum alterum cum altero nequaquam congruit.

Cantherium in foſſa. Livius.

Hoc licebit uti, quoties quis ad id negocii trahitur, in quo nequaquam valeat.

Iocandum ut ſeria agas. Ariſtot.

Ariſtoteles libr. moralium Nicomachiorum 18. refert ſententiam Anacharſidis, qui taxerit eos, qui ſeria

agunt,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

agunt, ut jocentur, cum jocus in hoc interdum admittendus ſit, ut ſeriis rebus vacare liceat. Ariſtoteles: Studere vero ac laborare ludendi gratia, ſtolidum videtur, atque admodum puerile. At ludere, ut agas ſeria, juxta Anacharſidis ſententiam, recte videtur habere.

Plautus. *Ex natali emortualem facere.*

In Pſeudolo Ballio leno coactus reddere argentum, dicit: Certum eſt mihi emortualem facere ex natali die. Emortualem dixit, pro triſti ac funeſto. Natalem, pro læto ac felici.

Ariſtot. *Ibici equus.* Ἰβύκειος ἵππος.

Id eſt, Ibyci equus, in jocum proverbialem abiiſſe videtur, de iis qui nolentes præter ætatem ac vires ad periculoſum negotium adigerentur.

Quintil. *Caligare in ſole.*

Pro eo quod eſt, in re clariſſima cæcutire. Idque ſolet accidere vitioſis oculis, qui nihil vident in luce quam maxime perſpicua. Non invenuſte torquebitur in iſtos, qui velut obſcurum cauſantur, quicquid eruditum fuerit.

Plautus. *Teipſum non alens, canes alis.*

Αὐτὸν οὐ τρέφων, κύνας τρέφεις.

Id eſt, Cum te ipſum non alas, canes alis. Breviter, conveniet in omnes, qui, quæ ad voluptatem aut ſplendorem pertinent, curant, neglectis his, quæ magis ſunt neceſſaria.

Ovidius. *Mari è foſſa aquam.*

Subaudiendum, infundis. Idem: In ſylvam vehere ligna.

Mus non ingrediens antrum, cucurbitam ferebat.

Μῦς εἰς τρώγλην οὐ χωρῶν, κολοκύντην ἔφερε.

Id eſt, Mus non potens ſubire antrum, geſtabat cucurbitam. In eum congruit, qui cum ipſe ſibi conſulere non poſſit, aliis conatur opitulari.

Gratian. *Solem adjuvare facibus.*

Gratia-

ratianus cauſſa 6. q. 1. ex Anacleto Papa hoc pro-erbium refert in eos, qui hic uſurpant ſibi divinum udicium, quod nullus hominum poterit effugere. Iam incerta ſunt hominum judicia, neque ſecus ſe abent ad judicia Dei, quam fax ad ſolem. Si omnia, nquit, in hoc ſeculo vindicata eſſent, locum divina udicia non haberent. Supervacuis laborant impen-iis, qui ſolem certant facibus adjuvare.

Ad menſuram aquam bibunt, citra menſu-ram offam comedentes.

Μέτρῳ μὲν ὕδωρ πίνοντες, ἀμελείῃ δὲ μάζαν ἔδοντες. Zenod.

d eſt, Ad menſuram bibentes aquam, citra menſu-am offam edentes. Unde poterit accommodari in eos, qui ex ſummis deliciis opibuſque rediguntur ad extremam inopiam.

Aliorum medicus, ipſe hulceribus ſcates.

Ἄλλων ἰατρὸς, αὐτὸς ἕλκεσι βρύων. Plutarc.

Id eſt, Aliis mederis, at ipſe hulceribus ſcates. In eos orquendum eſt, qui erratum caſtigant inceſſuntque alienum, intercutibus viciis ipſi madentes. Illud vul-go tritiſſimum: Medice, tibi medicus eſto.

Anus eriphus. Γραῦς ἔριφος. Zenod.

Id eſt, Anus hœdus. Apollodorus apud Zenodotum ait, anum quandam fuiſſe, quæ vulgo dicta ſit Eripha, quod in virginitate conſenuiſſet, perinde quaſi ea-dem & anus eſſet per ætatem, & puella, quæ adhuc innupta.

Titius.

Titium ſaltare dicebantur, qui incompoſite ac ſo-lute geſtiebant. Fuit enim hujusmodi ſaltationis ge-nus, quod à Titio quodam malo oratore nomen in-venit.

Anus ſaltat. Γραῦς χορεύει.

Id eſt, Anus ſaltat. In eum convenit, qui indecore quippiam facit: veluti ſi ſenex ludat nucibus, &c.

Anus cothoniſſat. Γραῦς κωθωνιζόμεναι.

Id

Id eſt, Anus cothonizantes. Dicitur de vetulis indecore laſcivientibus. Cothon Græce temulentiam ſignificat: inde fictum verbum κωθωνίζειν.

Martial.

In toga ſaltantis perſonam inducere.

Eſt quippiam facere neutiquam decorum. Veluti ſi ſenex aut theologus ineptiat: aut ſi quis ſeriis miſceat ludicra.

Hieron.

Camelus ſaltat.

Veluti ſi quis natura ſeverus ac tetricus, affectaret elegans & feſtivus videri, naturæ vim faciens. D. Hieronymus in Helvidium: Riſimus, inquit, in te proverbium: Camelum vidimus ſaltantem.

Diogen. Laert.

Lucernam adhibes in meridie.

Λύχνον ἐν μεσημβρίᾳ ἅπτεις.

Id eſt, Lucernam accendis in meridie. *Id eſt*, Facis quippiam non ſuo tempore. Aut, Explicas, quæ per ſe ſunt clariſſima.

Plutarc.

Clave findere ligna, & ſecuri fores aperire.

Τῇ κλειδὶ τὰ ξύλα σχίζειν, τῇ δὲ ἀξίνῃ τὴν θύραν ἀνοίγειν πειρᾷς.

Id eſt, Clave ligna findere, ſecuti verò fores aperire conaris. Veluti ſi quis liberos metu ſtudeat emendare, ſervos beneficiis ſibi adjungere.

Cani das paleas, aſino verò oſſa.

Κυνὶ δίδως ἄχυρα, ὄνῳ δὲ ὀστέα.

Id eſt, Cani das paleas, aſino verò oſſa. Veluti ſi quis indocto munus mittat literarium, erudito floſculos, aut gladium, baltheumve.

Suidas.

Vulpes bovem agit. Ἀλώπηξ τὸν βοῦν ἐλαύνει.

Id eſt, Vulpes bovem agit. Cum res abſurde geritur. Nihil enim vulpi cum agricolatione. Veluti ſi quis poëta de rebus ſacris concionetur.

Ante barbam doces ſenes.

Cùm imberbis majorem natu docet. Odi puerulos præcoci ſapientia. Horat.

Daſypus carnes deſiderat.

Δα-

Δασύπους κρεῶν ἐπιθυμεῖ.

d eſt, Daſypus carnes deſiderat. Dicitur in eos, qui a requirunt ab aliis, quæ ipſis affatim ſunt domi.

Tute lepus es, & pulpamentum quæris. Terent.

Donatus exponit, indicans proverbium hoc in moles convenire, propterea quod lepus à poſteriore parte, hoc eſt à lumbis & clunibus, pulpamentum de ſe præbeat, eaque corporis parte lautiſſimus ſit.

Sidera cœlo addere. Ovidius.

Pro eo quod eſt, Adjungere quibus ipſis ſumma eſt copia.

Culicem colant. Matth. 23.

Cæterum ex Euangelicis adagiis illud non poſſum prætermittere, quod in ſuperſtitioſos quoſdam & præpoſtere meticuloſos dictum eſt à præceptore noſtro JESU, qui vel ignorantes vel diſſimulantes, quibus in rebus ſita ſit vera Chriſtianaque pietas, in nugis ſibi nunc placent, nunc trepidant, in maximis ſecuri.

Smaragdus in luce obſcurus.

Α᾽ἐλγνωτος σμάραγδος ἐν μὲν τῷ φάει σκοτεινός.

Id eſt, Inſignis ſmaragdus in luce quidem obſcurus. In eos dici ſolitum, qui præpoſtere ibi ſemet occultarent, ubi maxime conveniebat edere virtutis ſpecimen.

ACCESSIO PUSILLA AUT NIMIA.

Crœſi pecuniæ teruncium addere. Tullius.

M. Tullius lib. de Finib. 4. Itaque, in quibus propter earum exiguitatem obſervatio conſequitur, ſæpe accidit, ut nihil intereſſe noſtra fateamur, ſint illa, nec ne ſint: ut in ſole, quod à te dicebatur, lucernam adhibere, nihil intereſt, aut teruncium addere Crœſi pecuniæ. Teruncii nummi, à tribus unciis dicti, vilitas proverbio locum fecit. Crœſus Lydorum rex inter prodigioſe divites celebratur.

Piſcis eget ſale. Ἰχθὺς δεῖται ἁλός. Ariſtot.

Id eſt, Piſcis eget ſale. De re abſurda & incredibili.

Nec

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Nec enim veriſimile eſt, piſces in mare agentes opus habere ſale.

Holerum appoſitiones.

Diogen. Αἱ τῶν λαχάνων παραθῆκαι.

Id eſt, Holerum additamenta. De re nullius momenti. Sumptum videtur ab holeribus appoſitis in menſa, vili nimirum cibo. Autor Diogenianus.

Gleba arvum. Βῶλος ἀρούρας.

Id eſt, Gleba arvum. Ubi quis exigua maximis opponit, credens ſeſe nonnihil juvare. Nihil enim adfert momenti, ſi gleba arvo adjungatur.

Gutta vini.

Σταλαγμὸς οἴνου μυρίοις χοῦσιν ὕδατος οὐ μίγνυται.

Id eſt, Gutta vini non miſcetur aqua ſæpius infuſa. Cum paululo boni nimia mali vis miſcetur. Diluitur enim & evaneſcit, ſi paululum vini plurima corrumpas aqua.

Lucian. *Ne major thylaco acceſſio.*

Hoc uti licebit proverbio, cum digreſſio longior eſt, quam ipſa res. Tranſlatum eſt à mulieribus, quæ præter legitimum onus vaſcula quædam ſuperimponunt. Thylacus enim culeus eſt, ſive mantica parata geſtandis oneribus. Ergo cum digreſſio longior eſt, quam res ipſa, uti licebit hoc proverbio.

AD REM PERTINENTIA.

Plutarc. *Nunc in regionem veni.* Νῦν εἰς χώραν ἦλθον.

Id eſt, Nunc in regionem veni. Ab iis dictari ſolitum, qui tandem ſua ſponte illuc, quo oportuit, perveniunt, cum diu non quiverint.

Ipſum oſtii limen tetigiſti.

Ariſtot. Αὐτὸν κεκρούκας τὸν βαλῆρα τῆς θύρας.

Id eſt, Ipſum attigiſti limen oſtii pede. Dici ſolitum, quoties ad rem ipſam pervenitur.

Plautus. *Rem acu tetigiſti.*

Pro eo quod eſt, Rem ipſam divinaſti, nihil aberrans.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

itur, Acu tangere, perinde eſt, quaſi dicas: Ipſiſſi-
um punctum attingere.

Ædibus in noſtris, quæ prava aut recta geruntur.

ὅττι τοι ἐν μεγάροισι κακῶν τ' ἀγαθῶν τε τέτυκται. Homer.

uo verſu monemur, ut ea potiſſimum, quæ ad nos
ſos pertinent, curemus: externa atque aliena ne in-
iiramus.

Ipſi curandum.

Αὐτῷ μελητέον, ἀλλ' ἐπὶ τὸν οἶκον. Ariſtop.

eſt, Ipſi curandum eſt, ſed in domum. Natum au-
m ab ædibus quibuſdam maximis, quæ locabantur
onducere volentibus. Græci ſcriptores torquent in
os, qui rebus alienis liberius utuntur; ut ſolent, qui
n conducto habitant.

Omiſſis nugis, rem experiamur.

ui conviciis omiſſis jubebit ipſa re periculum fieri,
ter vincat aut vincatur, non inepte accommodave-
t illud Iliados χ:

Βέλτερον αὖτ' ἔριδι ξυνελαυνέμεν, ὅττι τάχιστα Homer.
Εἴδομεν, ὁπποτέρῳ κεν Ὀλύμπιος εὖχος ὀρέξῃ.
Sed præſtat pugnam committere cominus, ut mox,
Utri Juppiter eſſe velit laudemque decuſque,
Perſpicuum fiat.

Pedem conferre.

Ubi propius acceditur ad rem. Auctor Cicero.

Ab unguibus incipere. Ἐκ τῶν ὀνύχων ἄρχεσθαι. Tullius.
Dici ſolitum, quoties à leviſſimis, minimeque ad rem
pertinentibus, ordimur. Huic contrarium: A capite
incipere, cum illud quod præcipuum in cauſa eſt, ag-
gredimur.

ADULATIO.

Mercenarium præconium. Tullius.

Laudes non ex animo tributas, ſed commodi gratia
per

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

per adulationem oblatas, M. Tullius actione in Ve
rem 3. mercenarium præconium appellat.

Ariſtot. *Salvete, equorum filiæ.*

Apparet joco vulgari fuiſſe jactatum in eos, qui em
lumenti gratia blandiuntur.

Ariſtop. *Verbis coquinariis.*

Ῥήματα μαγειρικά. *Id eſt*, Verba coquorum. Venuſ
dixit Ariſtophanes in Equitibus pro verbis mollibu
blandis ac dulcibus. Coquorum enim eſt, condimen
tis edulcare cibum per ſe ſubauſterum.

Ariſtop. *In oſtio formoſus.* Ἐν θύρᾳ καλός.

Id eſt, In oſtio formoſus. De iis, qui adamantur, vul
goque gratioſi habentur.

Pindar. *Pithon formoſus.* Πίθων καλός.

Id eſt, Pithon formoſus. Pithon pro ſimiolo ponitu
animali. Conveniet, ubi quis per adulationem falſ
laudatur.

Athenæ. *Myoſobæ.* Μυοσόβαι.

Myoſobæ, muſcarum abactores. A Perſarum deliciis
natum adagium, ut indicat Athenæus, qui in convi-
viis Myoſobas adhibebant, quod apud Italos jam vul-
gare. Dicetur recte in eos, qui in frivolis cuipiam ob-
ſervire conantur.

Ariſtot. *Haudquaquam difficile, Athenienſem Athe-
nis laudare.*

Quemadmodum etiam dixit Socrates, Οὐ χαλεπὸν
Ἀθηναίους ἐν Ἀθήναις ἐπαινεῖν. *Id eſt*, Haud difficile eſt
Athenienſes Athenis laudare. Dictum eſt autem pro-
pter encomia orationeſque panegyricas, quæ Athenis
ex more exhibebantur iis, qui fortiter oppetiiſſent in
bello: in quibus quia plurima dicebantur in laudem
populi Athenienſis, pronis auribus audiebantur, pro-
pterea quod ſuis quiſque laudibus favet.

Horat. *Curæ eſſe quod audis.*

Convenit in divites, qui ita demum felices fuerint, ſi
id ſtudeant eſſe, quod audiunt ab adulatoribus.

Ariſtop. *Ficum cupit.* Σῦκον αἰτεῖ.

Id eſt, Ficum petit. In eum dicebatur, qui commodi-
tatis

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

tis alicujus gratia blandiebatur. Athenienſes agri-
›lis blandiri ſolebant, ut ab illis ficos præcoquos ac-
perent.

De fera comediſti. Ἀγρίου βέβρωκας.

est, de fera comediſti. Dicebatur olim oſcitanti. Nam
ılgo creditum, carnem ferinam comeſam crebras
citationes excitare. Venuſtius erit, ſi commode
ansferatur ad ſupinos, oſcitabundos, & negligentes.

Ἀδελφίζειν.

icuntur, qui vocabulis adoptivis alicui blandiun-
ır, & fraterculum appellant. Hor. Frater, Pater adde:
t cuique eſt ætas, ita quemque facetus adopta.

Demulcere caput. Quintil.

ro blandiri: ſumptum ab adulantium geſtu. Hiero-
ymus ad Auguſtinum: Prætermitto ſalutationis offi-
ia, quibus meum demulces caput.

Refutantis laudem immodicam. Homer.

Οὔτι ἐγὼ θεός εἰμι· τί μ' ἀθανάτοισιν ἐΐσκεις.

l est, Nullum ego ſum numen: quid me immortali-
us æquas? Plutarchus monet, ut hoc Homericum
ırmen ſemper habeamus in promptu, tanquam phar-
ıacum adverſus venenum adulationis: aut ubi quis
os magnificentius quam pro merito laudat.

Cauda blandiri. Κέρκῳ σαίνειν. Ariſtop.

auda blandiri dicitur, qui ſpe commodi cuipiam
dulatur.

Præſtat habere acerbos. Tullius.

I. Tullius in dialogo de Amicitia: Scitum eſt enim
lud proverbium Catonis: Multo melius de quibuſ-
am acerbos inimicos mereri, quam eos amicos, qui
ulces videantur. Equidem ut præclaram eſſe ſenten-
am fateor, ita proverbium eſſe negaverim. Tamen
ſcribendum putavimus, ne quis indiligentia præter-
iſſum exiſtimaret.

Benignior pellace vulpe.

Ὅσῳ πλεῖον ἵλαος αἱμύλης ἀλώπεκος; Diogen.

d est, Pellace quanto eſt blandior vulpecula? De

B eo,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

eo, qui commodi ſui cauſa ſimulat benevolentiar

Lethale mulſum. Θανάσιμον μελίκρατον.

Lethale mulſum dicitur, quicquid ita jucundum e ut idem ſit pernicioſum. Legimus & Mellitum v nenum, apud Plinium.

Paulus Apoſtol.

Chreſtologus. Χρηστολόγος.

Chreſtologi dicebantur, qui probe loquuntur, & in probe faciunt. Paulus, in Epiſtola ad Romanos, hu juſmodi blandiloquentiam χρηστολογίαν vocat.

Io Paean.

Athenæus ſic citat: Ἰὴ Παιάν. Acclamatio prove bialis, qua conſuevimus uti, re gnaviter & felicit peracta.

Polycrates matrem paſcit.

Zenod.

Πολυκράτης μητέρα νέμει.

Id eſt, Polycrates matrem paſcit. Hoc adagium ex h ſtoria petunt, narrantes Polycratem Samiorum tyran num matres militum qui in bello interiiſſent, recen ſuiſſe, eaſque locupletioribus civibus nutriendas tra didiſſe. Ego puto non incommode poſſe uſurpar quoties aliquis in commendandis amicis eſt ben gnior officioſiorque.

Ipſe ſemet canit. Αὐτὸς αὑτὸν αὐλεῖ.

Id eſt, Ipſe ſuimet tibicen eſt, *hoc eſt*, ipſe, cujuſmod ſit, factis ipſis declarat. Adagium in utramlibet pa tem poterit applicari, bonam vel malam.

Æſop.

Magis ipſe Phryx. Μᾶλλον ὁ Φρύξ.

Id eſt, Magis ipſe Phryx. Equidem conjicio dictita tum, quoties ea magis probarentur, non quæ verior ſint, ſed quæ adulantius dicta.

Plato.

Pulchre dixti. Belle narras. Καλῶς ἔλεξας.

Huc pertinere videntur ironiæ illæ proverbiales pa ſim in comœdiis obviæ. Dixti pulchre, Belle narra De re dictu vehementer abſurda. Plato in Euthyd.

Plutarc.

Climacides. Κλιμακίδες.

Id eſt, Scalulæ. Per jocum vocari poterunt, qui ſe di vitibu

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

itibus ad quidvis obſequii ſubmittunt, etiamſi ſor-diſſimum ſit.

Gloſſogaſtores.

ui linguam habent venalem, ea loquentes, quæ ven-i conducunt. Tullius.

Ex cohorte Prætoris.

ui ad omnem nutum præſto ſunt, & cum auctori-te deliguntur ad hoc aut ad illud exequendum, ex ohorte Prætoris appellari dicuntur. Miniſtri Præ-orum non egent alia excuſatione, quam ut dicant, ſe, uod fecerunt, illorum juſſu feciſſe: ut jam in Præ-orem ſit actio, non in miniſtros. Simile imperium i quoſdam cibo officiiſque ſic devinctos, ut nihil au-nt recuſare. Idem.

Conſeſſus in ludo talario.

Iec proverbii ſpecie caret, quod habetur in epiſtola d Atticum lib. 1. Conſeſſus talarius, pro conventu ominum parum honoratorum. Nam conſeſſus, Græ-e συνέδριον, proprie dicitur Senatus, aut Judicum, ui ſolent ex honeſtiſſimis deligi. In conſeſſu talario, ui nequiſſimus eſt, primas tenet. Verba Ciceronis æc ſunt: Non enim unquam turpior in ludo talario onſeſſus fuit: maculoſi Senatores, nudi Equites, Tri-uni non tam ærarii, quam, ut appellantur, ærati: pau-tamen boni inerant, &c. Quanquam & is jocus eſt roverbialis, quod ait illos vulgo appellari ſolere pro ibunis ærariis, tribunos æratos, hoc eſt, obæratos, ut certe bene nummatos peculatu. Tribuni ærarii.

ÆQUANIMITAS.

In re mala, animo ſi bono utare, adjuvat. Plautus.

ortiter ferendo vincitur malum, quod evitari non oteſt.

Magiſtratum gerens, audi & juſte & injuſte.

Ἄρχων, ἄκουε καὶ δικαίως καὶ ἀδίκως. Solon.

d eſt, Princeps, iniqua & æqua pariter audias. Sum-tum ajunt ex Solonis elogiis. Admonet, ut qui in tra-tandis Reipubl. muneribus verſatur, patientiſſimis

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

ſit auribus, æquoque animo, & bene & male aud
re conſueſcat, neque facile populi vel laudibus v
convitiis à recto dimoveatur.

Juven. *Iactare jugum.*

Eſt incommode ferre ſervitutis neceſſitatem. Tran
latum à bobus nondum aſſuetis jugo.

Ad finem ubi perveneris, ne velis reverti.

Plutarc. Μὴ ἐπιστρέφεσθαι ἐπὶ τοὺς ὅρους ἐλθόντα.

Id eſt, Ne reflectas, ubi ad terminum pervenis. Fine
vitæ æquo animo feras: ne dixeris illud Virgilii:

O mihi præterios referat ſi Jupiter annos!

ÆQUALITAS.

Æqua concertatio.

Cum ſignificabimus duos ex æquo paratos ad diſc
ptandum, rixandumve, licebit accommodare carm
illud ex Iliados quinto libro:

Homer. Τὼ μὲν δὴ χεῖράς τε καὶ ἔγχεα ὀξυόεντα,
Ἀντίον ἀλλήλων ἐχέτην μεμαῶτε μάχεσθαι.

Id eſt, Illi inter ſeſe jam jam pugnare parantes,
Obtendunt pariterque manus, peracutaque pila.

Cicero. *Par pari.* Ἴσον ἴσῳ.

Dicimus, ubi quid ex æquo moderatum ſignificam
Ductum à potatoribus, qui frequenter de æqualita
diſputant, interdum pugnis & enſibus. Sed olim
qualitas erat, ut tantundem adderent aquæ, quantu
eſt vini.

Plinius. *Pari jugo.*

Pro eo quod eſt, pari ſtudio, parique conatu.

Homer. *Pertinax contentio.*

Quoties oſtendemus obſtinatam ac muliebrem
qualium inter ipſos contentionem, cum neuter alte
vult inferior videri, conveniet illud, quod Iliados
libro Juno dicit ad Jovem:

Καὶ γὰρ ἐγὼ θεός εἰμι, γένος δέ μοι ἔνθεν, ὅθεν σοί.

Id eſt, Ipſa etiam dea ſum, genus inde mihi, unde ti
ortus.

ALI

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

ALIA ALIIS PLACENT.

Felix Corinthus, at ego ſim Teneates.

Εὐδαίμων γε Κόρινθος, ἐγὼ δ' εἴην Τενεάτης. Strabo.

[I]d eſt, Fortunata Corinthus, at ipſe ſim Teneates. [T]enea, vicus quidam haud procul à Corintho, nemo[ro]ſus, & amœnus. Porro Corinthiorum opulentia in[si]gnis fuit. Tempeſtivum fuerit hoc uti, quoties in [c]ontentione duorum, non inficiabimur alterum per præſtantius, verum alterum magis arridere place[re]que animo noſtro.

Quot homines tot ſententiæ. Terent.

[I]tem: Suus cuique mos eſt. Perſius:

Mille hominum ſpecies, & rerum diſcolor uſus:
Velle ſuum cuique eſt, nec voto vivitur uno.

Suum cuique pulchrum.

[I]n eos, quibus ſua qualiacunque ſunt, tamen ſtudio [m]agis quam judicio placent. Eſt autem à communi [m]ortalium ingenio ſumptum, quibus uſque adeo inſi[ta] eſt illa Philautia, *Id eſt*, amor ſui, ut neminem tam [m]odeſtum, tam attentum, tam oculatum invenias, [q]uin in propriis æſtimandis, quadam animi propen[ſi]one corruptus, cœcutiat atque hallucinetur.

Aſinus aſino, & ſus ſui pulcher.

Ὄνος τ' ὄνῳ κάλλιστος, ὗς δ' ὑΐ. Alcim.

[I]d eſt, Aſinus aſello pulcher eſt, & ſus ſui. [S]imile ſimili placet. Conveniet, ubi inter inhoneſtos [ſi]militudo morum & inſtituti conciliat benevolen[ti]am: veluti cum miles placet militi, aleator aleatori, [p]otator potatori, ſophiſta ſophiſtæ.

Balbinum polypus Agnæ delectat. Horat.

[E]odem pertinet, quod alibi dixit Horatius:

Turpia decipiunt cæcum vitia, aut etiam ipſa hæc
Delectant, veluti Balbinum polypus Agnæ.

[N]am Balbino ſtulte amanti, etiam polypus Agnæ a[mi]cæ ſuave quiddam olere videbatur. Eſt autem po[l]ypus vitium narium grave olentium, itidem ut hir[c]us alarum. Unde & polypoſos & hircoſos dicimus.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

ALIBI DIMINUTUM, ALIBI REDDITUM.

Athen. *Claudus optime virum agit.* Ἄριστα χωλὸς οἰφεῖ.
Id eſt, Optime claudus virum agit. Dici ſolitum, ubi quiſpiam ſuam ſortem, vel parum egregiam antepo-nit alienæ, tametſi præſtantiori.

Virgil. *Non omnia poſſumus omnes.*

Haudquaquam poteris ſortirier omnia ſolus.
Namque aliis Divi bello pollere dederunt,
Huic ſaltandi artem, voce huic citharaque canendi:
Rurſum alii inſeruit ſagax in pectore magnus
Juppiter ingenium, at multis eſt utilis ille.

Facta juvenum, conſilia mediocrium, vota ſenum.

Heſiod. Ἔργα νέων, βουλαὶ δὲ μέσων, εὐχαὶ δὲ γερόντων.
Id eſt, Vota ſenum, conſulta virorum, & facta juventæ. Nam viribus ea ætas præpollet. In conſilium aſciſcendi mediocris ætatis viri, propterea quod in his nonnihil detrito virium vigore, valeat tamen uſu rerum aucta prudentia. Senes utpote religioſi, ſolent ſuperis optima precari.

Marinam auditionem fluviali abluit ſermone.

Plato. Ἁλμυρὰν ἀκοὴν ἀπεκλύσατο ποτίμῳ λόγῳ.
Id eſt, Salſuginoſum ſermonem potabili diluit oratione. Quod audire erat moleſtum, id diverſa oratione edulcatur. Quod erat guſtus, id traductum eſt ad aures. Etenim quod palato aqua marina, id auditui ſermo non placidus nec benignus.

Homer. *Quod alibi diminutum, exæquatur alibi.*
In eum, in quo deſideratur virtutis aliquid, ſed cujus jacturam alia quapiam dote compenſet. Veluti ſi quem intelligi velimus parum eloquentem, ſed admirabili tamen judicio. Aut qui ſit indoctus quidem, ſed bene nummatus, competet illud ex Iliados κ:

Ὃς δέ τοι εἶδος μὲν ἔην κακὸς, ἀλλὰ ποδώκης.

Id eſt, Qui ore quidem deformis erat, pedibus tamen acer.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Semper ſeni juvenculam ſubjice.

Α'εὶ γέροντι νέαν ἐπιβάλλειν κόρην. Diogen.

Id eſt, Semper puellam virginem ſubjice ſeni. Admonens ut provectioris ætatis viri puellam ducant magis, quam anum: ne ſi frigus acceſſerit frigori, languente Venere, ſteriles exiſtant nuptiæ.

Non omnis fert omnia tellus. Virgil.

Proverbium erit, ſi traducatur ad diverſas ingenii dotes. Theocritus: Illa quidem producit hyems, illa producat æſtas: cum ſignificabimus, aliud agendum juveni, aliud ſeni; aliis atque aliis temporibus, diverſis moribus utendum.

ALIENA A RE.

Nihil ad Verſum. Οὐδὲν πρὸς ἔπος. Lucian.

Id eſt, Nihil ad carmen. De iis, quæ longe diſcrepant ab iis, quæ propoſita ſunt.

Nihil ad fides. Οὐδὲν πρὸς τὴν χορδήν. Idem.

Id eſt, Nihil ad chordam, in eos quorum vita vehementer eſt inæqualis, quorumve mores ab oratione diſſident.

Nihil ad Bacchum. Οὐδὲν πρὸς Διόνυσον.

Id eſt, Nihil ad Bacchum. Ubi quis ea nugatur, quæ ad rem præſentem nihil attinent.

Mira de lente. Rudol. Agricol.

Quoties res humilis & puſilla magnificis laudibus attolleretur. Opinor Græcis efferri hunc in modum: Δεινὰ περὶ φακῆς.

Quid ad farinas? Τί πρὸς τ' ἄλφιτα; Ariſtop.

Id eſt, Quid ad farinas? *Id eſt*, Quid attinet ad parandas facultates? Id recte detorquebitur ad artes ſteriles, ut poëticen.

Alia Menecles, alia Porcellus loquitur. Lucian.

Ubi quis multum verborum effutit, quæ nihil ad rem pertineant.

Neque cœlum, neque terram attingit.

Οὔτε γῆς, οὔτε οὐρανοῦ ἅπτεται.

Id eſt, Neque cœlum, neque terram attingit. De re vehementer abſurda atque aliena, quæque nulla vicinitate pertineat ad id, de quo agitur.

Quid ad Mercurium? Τί πρὸς τὸν Ἑρμῆν;

Id eſt, Quid ad Mercurium? *Id eſt*, nihil ad rem. Nam Mercurius orationis eſt auctor.

Ego de alliis loquor, tu reſpondes de cæpis.

Cum aliud reſpondetur, quam rogaris. Vel contra cum inepte reſpondetur inepte ſciſcitanti. Confinia ſunt inter ſeſe cæpæ & allia.

Falces poſtulabam. Ἄμας ἀπῄτουν.

Id eſt, Falces poſtulabam. In eos, qui reſpondent id quod ad rem non attinet.

Suidas. *Extra chorum ſaltare.* Ἐκτὸς χοροῦ ὀρχεῖσθαι.

Id eſt, Extra chorum ſaltare. Dicitur, qui dicit aut facit à re, quam propoſuit, alienum aliquid.

Vltra ſepta tranſilire.

Ὑπὲρ τὰ ἐσκαμμένα πηδᾶν.

Id eſt, Septa tranſilire. Congruit in eos, qui à propoſito digrediuntur.

Plato. *Extra oleas fertur.* Ἐκτὸς τῶν ἐλαιῶν φέρεται.

Id eſt, Extra oleas fertur. Ubi quis terminos præſcriptos tranſgreditur.

Incita equum juxta nyſſam.

Gregor. Nazian. Κέντει τὸν πῶλον παρὰ τὴν νύσσαν.

Id eſt, Stimula equum juxta lineam. Dicebatur, ubi ſermo loquentis aberrat ab eo, quod eſſet inſtitutum.

Ariſtot. *Haud contra oſtium.* Οὐ κατὰ θύρας.

Id eſt, contra januam, pro eo quod eſt, non proprie ad rem, & apte ad id, de quo agitur.

Nihil ad rem.

In eum, qui dixerit abſurde quippiam, & alienum à propoſito, quadrabit illud Homer. Νήπιος εἶς, ὦ ξεῖν, ἢ τηλόθεν εἰλήλουθας. *Id eſt*, Hoſpes ſtultus es, aut longinquis advena ab oris Nuper ades.

Meos corymbos necto.

Τοὺς ἐμοὺς κορύμβους πλέκω.

l eſt, Meos necto concinnos. Ubi quis reſpondet, uod nihil pertinet ad interrogata.

Omiſſa hypera, pedem inſequeris.

Ἀφεὶς τὴν ὑπέραν, τὸν πόδα διώκει. Hyperi.

l eſt, Omiſſa hypera pedem ſectatur. Convenit ubi uis omiſſis his, quæ magis ad rem attinebant, levi-ula quæpiam curat. Hyperæ, nautici funes ſunt, uibus antennarum cornua traducuntur. Pedem au-em vocant imam clavi partem.

De curru delapſus. Ἐξημαξωμένος.

d eſt, De curru delapſus, In hodiernum quoque diem ulgo durat adagium in eum, qui oblitus propoſiti, lio ſe transfert, aut qui in ſententia labaſcit, ut de cur-u delapſus dicatur; quemadmodũ, Ab aſino delapſus.

Quo terrarum raperis?

Qui non ſunt attenti ad rem propoſitam, negantur eſ-e domi. Qui longius aberrant à vero, in aliena regio-ne eſſe dicuntur.

Me mortuo terra miſceatur incendio. Seneca.

Eadem ſententia hodie vulgo durat inter mortales: Mihi, inquiunt, morienti, mundus univerſus moritur. qua ſignificant, nihil ſua referre, quid poſteris acci-dat vel boni vel mali, cum ipſi tollantur è vita, ne-quaquam ſenſuri.

Mihi iſtic nec ſeritur nec metitur. Plautus.

Id eſt, Iſta res nihil ad me pertinet, ut quæ neque meo fiat periculo, neque emolumento. metaphora notiſſi-ma eſt.

Non luctu, ſed remedio opus in malis.

In malis non lamentis, ſed auxiliis utendum. Ad id convenit illud ex Iliad. ω.

Οὐ γάρ τι πρῆξις πέλεται κρυεροῖο γόοιο. Homer.

Quippe nihil miſeri fletus, lamentaque proſunt.

Omni pedi eundem calceum inducere. Galenus.

Galenus lib. Therapeutices 9. Ἐκεῖνοι μὲν οὔτε ζητοῦσιν, οὔτε ἴσασιν. ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν παροιμίαν, ἑνὶ καλάποδι

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

πάντας ὑποδέουσι. *Id eſt*, Iſti quidem igitur neque inquirunt, neque ſciunt. Quin magis juxta proverbium eodem calceamento calceant omnes. Loquitur de quibuſdam medicis imperitis, qui non habita ratione morborum, eadem remedia admovent omnibus, cum diverſa mala diverſam curationem deſiderent.

Ariſtop. *Reſpublica nihil ad muſicum.*

Hæc perſuaſio quemadmodum olim multorum animos occupavit, ita nunc quoque multis inhæret, ut credant doctos ac probos viros non eſſe accommodos ab gubernandam Rempub. Plato abſtinuit, Socrates fruſtra tentavit, Demoſtheni & Ciceroni parum feliciter ceſſit, &c. Id venuſte expreſſit Ariſtophanes in Equit. Nam illic principatum recuſanti quod muſices eſſet imperitus, ita reſpondetur :

Ἡ δημαγωγία γὰρ οὐ πρὸς μουσικοῦ
Ἔτ' ἐστὶν ἀνδρὸς οὐδὲ χρηστοῦ τὸν τρόπους. *Id eſt*,
At gerere nunc Rempub. non eſt viri
Qui muſicus ſit ac probatis moribus.

Muſices nomine omnem liberalem eruditionem deſignabant Veteres.

Ἐξορχεῖσθαι.

Qui fugiunt, ab eo quod agitur, alio ſeſe vertunt, Græcis ἐξορχεῖσθαι dicuntur : ſumpta metaphora à ſaltationibus, præſertim ſacris, unde ſubtrahere ſeſe inauſpicatum erat.

ALIENA CURANTIS.

Bellum Cononi curæ fuerit.

Πόλεμος Κόνωνι μελήσει.

Id eſt, Curabit prælia Conon : Proinde conveniet ad hunc modum reſpondere curanti negotium, quod ad ſe nihil attineat.

In alieno choro pedem ponere.

Plutarc. Ἐν ἀλλοτρίῳ χορῷ πόδα τίθεσθαι.

Id eſt, In alieno choro pedem ponere. Eſt ſeſe miſcere negotiis alienis, & aliorum ſibi vendicare partes.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Ne depugnes in alieno negotio. Homer.

Ubi ſignificabimus nos nolle noſmet admiſcere liti alienæ, quæ nihil ad nos pertineat, ſed permiſſuros, ut ipſi inter ſeſe ſuo decertent periculo, quorum negotium agitur, verſiculo fuerit locus ex Iliad. 2. lib.

Proque Helena proque omni re decernere ſolos.

Dictum eſt de Menelao & Paride ſingulari certamine congreſſuris.

Quæ ſupra nos, nihil ad nos.

Τὰ ὑπὲρ ἡμᾶς, οὐδὲν πρὸς ἡμᾶς.

Id eſt, Quæ ſupra nos, nihil ad nos. Dictum Socraticum: torqueri poteſt in illos, qui de negotiis Principum, aut theologiæ myſteriis temere loquuntur. Vertere licebit & in contrarium: Quæ infra nos, nihil ad nos.

Vtere curru, de aſinis nihil laborans.

Quibus plauſtrum eſt domi, nihil neceſſe habent deportandis oneribus aſinos aliunde conducere.

Stultior Morycho. Μωρότερος εἶ Μορύχου. Suidas.

Id eſt, Stultior es Morycho. Mihi videntur peculiariter obnoxii adagioni, qui domeſticorum negotiorum negligentes, foris agunt, aliena curantes.

ALIIS SAPERE.

Aliis proſpiciens, non ſibi. Homer.

Si libebit in quempiam jocari, qui aliis ſua mala prædixerit, ſuum ipſius malum non prævidens, non inconcinniter accommodabimus illud ex Hom. Bœotia:

Ἀλλ᾽ οὐκ οἰωνοῖσιν ἐρύσατο κῆρα μέλαιναν.

At non auguriis fatum ſibi depulit atrum.

Facile, cum valemus, recta conſilia ægrotis damus. Terent.

In admonendo ſapimus omnes, verum ubi peccamus ipſi, non videmus propria: omnes ægrotantibus recte præcipiunt quid fugiendum, quid agendum; & objurgant nonnunquam, quod ſalutis cauſa non obtemperent bene monentibus.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Euſtat. *Quarta luna nati.* Ἐν τετράδι γεγονῆναι.
Id eſt, Quarta luna nati. Dicuntur qui parum feliciter nati ſunt, propterea quod Hercules hac luna natus feratur, cujus omnis vita voluptatum omnium expers, ac laborum plena fuit. Dici poteſt & in eos, qui laboribus ſibi neutiquam frugiferis fatigantur.

ALIENO PERICULO.

De alieno ludis corio.

Proverbio dicitur de iis, qui ſecurius agunt, ſed alieno periculo, ut apud Plautum: De meo tergo luditur corium. *Id eſt*, Res meo fit periculo.

Non eſt meum negotium, multum valeat.

Diogen. Οὐκ ἔς' ἐμὸν τὸ πρᾶγμα, πολλὰ χαιρέτω.
Id eſt, Multum valeat, haud eſt meum negotium. Quoties negabimus nos laborare de re, quæ nihil ad nos pertineat.

Ariſtop. *Alienam metis meſſem.* Ἀλλότριον ἀμᾷς θέρος.
Id eſt, Alienam metis meſſem. In hos qui negotium non ſuum parum diligenter curant. Fit autem hominum more, ut in ſuopte quiſque negotio longe ſit attentior, quam in alieno.

Innocuus alium aſpiciam, meum habentem malum.

Ariſtot. Ἐξάντης λεύσσω τοὐμὸν κακὸν ἄλλον ἔχοντα.
Id eſt, Indemnis ſpectabo alium mala noſtra ferentem. Hoc eſt, ex aliorum malis ipſe rebus meis conſulam. Feliciter ſapit, qui alieno periculo ſapit.

AMICITIA.

Idem. *Amicitia ſtabilium, felicitas temperantium.*

Ariſtoteles hanc ſententiam velut è medio ſumptam refert. Amicitiam eſſe ſtabilium, & felicitatem eorum qui ſua ſorte contenti ſunt. Ὀρθῶς λέγεται, ὅτι ἡ φιλία τῶν βεβαίων, ὥσπερ ἡ εὐδαιμονία τῶν αὐταρκῶν. Amicitia virtute, non pecuniis aut fortuna concilianda eſt. Etenim ſi rebus caducis concilietur, caduca

ſit

& ipſa neceſſe eſt. Nihil autem in rebus humanis
bile præter unam virtutem, quæ ſola fortunæ ludi-
iis obnoxia non eſt.

Ama tanquam oſurus, oderis tanquam amaturus.

Δεῖ φιλεῖν ὥσπερ μισήσοντα, μισεῖν δ' ὥσπερ φιλήσοντα. Bias.

l eſt, Sic amandum, tanquam ſis oſurus: ſic oportet
diſſe, tanquam ſis amaturus. Cicero: Hoc quidem
ræceptum, cujuſcunque eſt, ad tollendam amicitiam
alet. Illud potius præcipiendum fuit, ut eam diligen-
am adhiberemus in amicitiis parandis, ut ne quan-
o amare inceperimus eum, quem aliquando odiſſe
oſſemus.

Amantium iræ. Τῶν φιλούντων ὀργαί. Terent.

l eſt, Amantium iræ. Ubi qui non ex animo indi-
nantur invicem: aut de iracundia neutiquam dura-
ura. Mimus: Diſcordia fit charior concordia.

Mores amici noveris, non oderis. Porphyr.

Verſum hunc nos inter Græcas ſententias repertum
eſtituimus. Eſt enim hujuſmodi. Φίλου τρόπους γίνωσκε,
μισήσῃς δὲ μή. Admonet in amicorum moribus quæ-
dam vitia diſſimulanda, ſic ut intelligantur quidem,
ſed tamen tolerentur.

Novos parans amicos, ne obliviſcere veterum.

Νέους φίλους ποιῶν, λῷστε, τῶν παλαιῶν μὴ ἐπιλανθάνου. Hermol. Barbar.

Id eſt, Novos parans amicos, optime, veterum ne ob-
liviſcere. Torqueri poteſt & ad mutata ſtudia, ad quæ
convenit nonnunquam reſpicere, etiam poſteaquam
diverſæ te addixeris diſciplinæ.

Non potes Thetydem ſimul & Galateam amare. Theocr.
Id eſt, non potes idem diverſa ſequi, velut literas &
pecuniam, voluptatem & gloriam, mundum & Chri-
ſtum. Nam Galateæ fluvio male convenit cum ma-
rinis fluctibus.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Vnus Deus, & plures amici.

Εἷς Θεὸς καὶ πολλοὶ φίλοι.

Id eſt, Unus Deus & plures amici. Proverbium monet quam plurimos parandos eſſe amicos, quod hi ſecundum Deum plurimum opitulari poſſint. Opinor à vulgo mutuo ſumptum, non ex autoribus.

Mus non uni fidit antro.

Locus erit adagio, ſi quem admonebimus, ut ſibi plures amicos paret, aut una cum opibus ſtudeat philoſophiæ, ut ſi fortuna quod ſuum eſt eripiat, in literis ſit præſidium.

Neque nulli ſis amicus, neque multis.

Heſiod. Μηδὲ πολύξεινον, μηδ᾽ ἄξεινον καλέεσθαι.

Id eſt, Nec multis, at nec nulli dicaris amicus. Citra ullius amici conſuetudinem vivere, ferinum atque injucundum eſſe videtur. Rurſum nec vehementer amare poſſumus ſimul multos, nec pluribus morem gerere.

Ne cuivis dextram injeceris.

Plutarc. Μὴ παντὶ ἐμβάλλειν δεξιάν.

Id eſt, Ne cuivis porrigas dextram. *Hoc eſt*, Ne temere quemlibet in familiaritatem admittas, ſed deligas quem diligas.

Amicorum omnia communia.

Pythag. Τὰ τῶν φίλων κοινά.

Id eſt, Amicorum communia omnia. Aulus Gell. teſtatur Pythagoram non ſolum hujus ſententiæ parentem fuiſſe, verum etiam hujuſmodi quondam vitæ ac facultatum communionem induxiſſe, qualem Chriſtus inter omnes Chriſtianos eſſe vult. Nam quicunque ab illo in cohortem illam diſciplinarum recepti fuiſſent, quod quique pecuniæ familiæque habebant, in medium dabant. Quod re atque verbo Romano appellatur cœnobium, nimirum à vitæ fortunarumque ſocietate.

Cicero. *De manu in manum.*

Cicero: Totum denique hominem tibi trado de manu,

nu,ut ajunt,in manum tuam iſtam,& victoria & fide præſtantem. Traduntur & qui commendantur.

Ex ſinu illius. Idem.

Quos ex intima familiaritate volumus intelligi, hos e ſinu illius eſſe dicimus.

Χρήσει καὶ κτήσει. Curius.

Qui ſe totum alicujus haberi volebat, dicebat χρήσει καὶ κτήσει tuus ſum: hoc eſt, uſufructu & proprietate. Siquidem in poſſeſſionibus ſæpenumero fit, ut penes alium ſit dominium,penes alium uſusfructus. M.Tullio Curius lib. 9. Si vales bene eſt, ſum enim χρήσει μὲν tuus, κτήσει δὲ Attici noſtri.Ergo fructus eſt tuus,mancipium illius.

Ipſis & Chiis. Αὐτοῖς καὶ χίοις. Ariſtop.

Non obſcurum eſt, has voces ex ſolenni more vulgo jactatas, quoties aliquis ſibi bona precabatur, & amicis.

Vultu ſæpe læditur pietas.

M. Tullius in oratione pro Roſcio, obiter citat ſententiam à ſapientibus jactatam. Etenim, inquit, ſi id quod præclare à ſapientibus dicitur, vultu ſæpe læditur pietas: quod ſupplicium acre ſatis reperietur in eum, qui mortem obtulerit parenti, pro quo mori ipſum, ſi res poſtularit, jura divina atque humana cogebant? Proverbium admonet, pietatem erga parentes adeo religioſe colendam, ut non ſolum non offendamus eos verbis aut factis,ſed ne vultu quidem atrociore aut contumaciore. Habent enim oculi, frons,& ipſe vultus ſuum ſermonem. Euangelium altius repetit, nimirum ab ipſo fonte cordis, in quo concipitur ira. Ea erumpit in vocem indignationis, ſed incertam: proximus gradus eſt manifeſtum convicium, tertius homicidium.

Sal & menſa. Æſchin.

Apud Priſcos hoſpitii jus fuiſſe ſanctiſſimum,alias nobis eſt dictum. Id contrahebatur ſalis & menſæ conſortio. Quemadmodum apud Germanos acceptus à propinante cyathus adimit omne jus agendi injuriarum.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

rum. Æſchines de perperam obita legatione: Τὸ γὰρ τῆς πόλεως ἅλας, καὶ τὴν δημοσίαν τράπεζαν, περὶ πλείστου δή φησι ποιεῖσθαι. *Id eſt*, Etenim civitatis ſalem, publicamque menſam, ait ſe plurimi facere. Manent hujus hoſpitalitatis publicæ veſtigia in hunc uſque diem apud Germanos.

Plutarc. *Philoteſius crater.* Κρατὴρ φιλοτήσιος.

Dicitur quo in conviviis conciliantur amicitiæ. Qui mos etiamnum durat apud Germanos, quibus turpiſſimum eſt, poſt acceptum Philotheſium poculum, veterum offenſarum quantumvis capitalium meminiſſe, qualem ne judices quidem admitterent actionem injuriarum. Heſychius indicat, hanc φιλοτησίαν ſolere adhiberi poſt cœnam, cum in ſignum amicitiæ ex eodem poculo de eodem vino bibunt omnes. Qui mos apud nos nondum exolevit, ſed rarior eſt ob metum novæ lepræ, qua plerique laborant.

Pythag. *Amicitia æqualitas, amicus alter ipſe.*

Τὴν φιλίαν ἰσότητα εἶναι. *Id eſt*, Amicitiam æqualitatem eſſe, & eandem animam, & amicum alterum ipſum. Neque quicquam non commune, ubi fortunarum æqualitas: neque diſſenſio, ubi idem animus: neque divortium, ubi coagmentatio duorum in unum.

Terent. *Amicus amico.* Φίλος τῷ φίλῳ.

Quadrabit in eos, qui nullum officium refugiunt, modo gratum faciant amicis.

Amicus magis neceſſarius, quam ignis & aqua.

Plutarc. Ἀναγκαιότερος πυρὸς καὶ ὕδατος ὁ φίλος.

Id eſt, Amicus magis neceſſarius quam ignis & aqua. Hyperbole proverbialis, admonens, neminem eſſe tam divitem, aut potentem, quin opus habeat amicorum officiis. Quemadmodum enim citra ignem & aquam non conſtat hominum vita: ita nec ſine conſuetudine atque opera familiarium.

Zenod. *Naæra & Charmione.* Νάαιρα καὶ Χαρμιόνη.

Id eſt, Naæra & Charmione. De fidis amicis dici ſolitum,

hm, ſcripſit Zenodotus: quique non dubitarent vel
ortis comites eſſe amicis. Naæra & Charmione duæ
ant Cleopatræ reginæ pediſſequæ, quæ ſpontaneam
eopatræ mortem ſunt imitatæ, ac ſemivivæ reper-
ſunt, dominæ jam mortuæ coronam capite dela-
am reponentes.

Qui circa ſalem & fabam.

Περὶ ἅλα καὶ κύαμον. Plutarc.

eſt, Juxta ſalem & fabam. In eos dicebatur, qui ſe
nularent ſcire, quod neſcirent. Siquidem divina re-
onſuris fabam & ſalem apponebant.

Salem & menſam ne prætereas.

Ἅλα καὶ τράπεζαν μὴ παραβαίνειν. Origen.

eſt, Salem & menſam ne pætereas. *Id eſt*, ne negli-
s amicorum conſuetudines, aut ne violes amicitiæ
ra. Nam his rebus olim conciliabantur amici.

Intempeſtiva benevolentia nihil à ſimultate differt.

Ἄκαιρος εὔνοια οὐδὲν ἔχθρας διαφέρει. Suidas.

eſt, Par odio importuna benevolentia. Quadrabit
eos, qui cum officioſi ſtudent eſſe, non habita tem-
oris ratione, nocent aut moleſti ſunt ſedulitate, vel-
i, qui non apto tempore objurgant amicum, aut
ui immodicis & intempeſtivis laudibus conciliant
omini invidiam: aut pecuniam ſuppeditant adole-
enti, qua fit deterior.

Non ſunt amici qui degunt procul.

Τηλοῦ φίλοι ναίοντες οὐκ εἰσὶ φίλοι. Athen.

eſt, Haud ſunt amici qui degunt procul. Vulgo
nim fit, ut ſimul atque è conſpectu neceſſariorum
juncti ſumus, neſcio quomodo obrepat oblivio
uædam familiarium, ut id jam omnibus in ore ſit:
ui ſemotus eſt ab oculis, eundem ab animo quoque
motum eſſe.

Multas amicitias ſilentium diremit.

Πολλὰς φιλίας ἀπροσηγορία διέλυσεν. Ariſtot.

eſt, Multas amicitias ſilentium diremit. Admonet
ada-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

adagium, aſſiduo convictu ac frequentibus alloqui necesſitudines ali, intermiſſione & abſentia diſſolv Silentium enim hic non ſimpliciter ſilentium ſignit cat, ſed illud ſilentium, cum quis non appellat ac ſ lutat amicum.

Abiit & taurus in ſylvam.

Theocr. Ἔβα καὶ ταῦρος ἐν ὕλαν.

Id eſt, Abiit & taurus in ſylvam. Paſtorale prover bium, allegoria ſubturpicula, ſignificans divortium ac neglectum veteris amicæ.

Plautus. *Vbi amici, ibi opes.*

Plautus in Trucul. Verum eſt verbum, quod memo ratur: Ubi amici, ibidem & opes. Senſus eſt, potiore eſſe amicos, quam pecuniam: & ad vitæ præſidium plus habere momenti amicos citra pecuniam, quan abſque amicis opes.

Vſque ad aras amicus.

Aul.G. Μέχρι τοῦ βωμοῦ φίλος εἰμί.

Id eſt, Uſque ad aram ſum amicus. Admonet prover bium, nonnunquam, (quo conſulamus amicorum commodis, eorumque voluntati morem geramus,) fa videri paulum à recto deflectere. Verum eatenus, n propter hominem amicum, Numinis reverentiam violemus.

Homer. *Amicorum eſt admonere mutuum.*

Sententia proverbialis videtur, quam legimus Iliad. λ Ἀγαθὴ δὲ παραίφασίς ἐστιν ἑταίρου. *Id eſt*, Bonus eſt affatus amici admonitoris. Hanc licet uſurpare, ſi quando dicemus amici munus eſſe, ut amicum ſi quid erret liberius admoneat.

Animo ægrotanti medicus eſt oratio.

Plutarc. Ψυχῆς νοσούσης εἰσὶν ἰατροὶ λόγοι.

Id eſt, Animo ægroto medicus eſt oratio. Huc alluſit Horat. Sunt verba & voces quibus hunc lenire dolorem Poſſis, & magnam morbi depellere partem.

Homer. *Fidus amicus.*

Fidus amicus non eſt poſthabendus germano. Homerus Odyſſ. θ.

Εἰ

Εἴ τις πȣ̃ καὶ ἑταῖρος ἀνὴρ κεχαρισμένα εἰδὼς,
Ἐσθλὸς ἐπεὶ ȣ̓ μέν τι κασιγνήτοιο χερείων. *Id eſt*,
Si quis forſan amicus ſit, gratuſque, bonuſque,
Quandoquidem is non inferior vel fratre putandus.

In ære meo eſt.

uem nobis officiis obſtrictum ſignificamus, ita ut ›tus certoque noſter ſit, eum in ære noſtro dicimus ſe: Nam antiquitus omnis pecunia ærea erat, auri ſu nondum reperto, in feriendis numiſmatis.

Ἀμφιθαλὴς ἔρως. Ariſtop.

l eſt, Utrinque florens amor. olim dicebatur, quo-es uterque pariter eſſet incolumis, ac mutuo reſpon-eret amore. Nam dimidiati dicimur, quoties ami-ıs diſtrahitur, velut altera pars noſtri.

Syncretiſmus. Συγκρητισμός. Plutarc.

:retico proverbio dicebatur, quoties fieret, ut qui ıodo videbantur hoſtes acerrimi, repente in ſum-ıam concordiam redigerentur. Id quod frequenter venire ſolet, maxime ſi quando malum aliquod in-iderit utrique commune.

Conciliant homines mala.

Συνάγει τȣ̀ς ἀνθρώπȣς κακά. Ariſtot.

d eſt, Conciliant homines mala. Sententia prover-ialis, quæ declarat quod vulgo fit, ex hoſtibus non-unquam amicos fieri, propter malum aliquod inci-ens, utriuſque commune.

Cum amico non certandum æmulatione.

Cum amico & bene merito non eſt ſuſcipiendum cer-amen, ne quid obſcuretur amicitia, propter æmula-ionem hujuſmodi, comitem contentionum. Id in-uit Homerus Odyſſ. θ.

Τίς ἂν φιλέοντι μάχοιτο; *Id eſt*, Homer.
Quis namque benigno cum hoſpite pugnet?

Queruli in amicitia.

Οἱ φιλομεμφέες εἰς φιλίην οὐκ εὐφυέες. Herodot.

Id eſt, Qui queruli ſunt in amicos, non ſunt ad ami-citiam

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

citiam idonei. Connivere ad amicorum vitia, hæc res & jungit junctos, & ſervat amicos.

Theogn. *Lingua amicus.* Ἀπὸ γλώττης φίλος.

Id eſt, Lingua amicus, qui verbis oſtendit, non re præſtat beneficium.

Felicitas multos habet amicos.

Εὐτυχία πολύφιλος.

Id eſt, Felicitas multos habet amicos. Notior eſt ſententia, quam ut requirat interpretem.

Tullius. *Oculis ferre, in ſinu, in capite.*

Proverbialia ſunt & illa, Oculis ferre, In ſinu ferre: ſi quis quem inſigniter amat, fovetque. Tranſlatum à matribus tenere liberos ſuos amantibus, à quibus non dimovent oculos, ſolicitæ ne quid illis accidat incommodi, geſtantque in ſinu atque in complexu. Non diſſimile eſt, quod eſt apud Platonem lib. de Repub. 10. Ἐπὶ ταῖς κεφαλαῖς περιφέρειν. *Id eſt*, ſuper capite ferre.

Felicium multi cognati.

Id hodie vulgo dicunt, locupletum plurimos eſſe cognatos.

Tullius. *Amicus certus in re incerta cernitur.*

Quo ſignificatum eſt, amici fidem in rebus adverſis explicari.

Plutarc. *Ollæ amicitia.* Χύτρας φιλία.

Id eſt, Ollæ amicitia. In amicos iſtos vulgares quadrabit, quos patina, non benevolentia conciliat.

Viri infortunati procul amici.

Ariſtid. Ἀνδρὸς κακῶς πράσσοντος ἐκποδὼν φίλοι.

Id eſt, Viri, ſiti in malis, amici ſunt procul. Notat mores amicorum vulgarium, qui hirundinum ritu pro ratione temporum advolant ac devolant. advolant, ubi res ſecundæ: devolant, ingruente tempeſtate.

Plures adorant ſolem orientem, quam occidentem.

Plutarc. Πλείους προσκυνοῦσι τὸν ἥλιον ἀνατέλλοντα ἢ δύνοντα.

Id

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

eſt, Plures adorant ſolem orientem, quam occi-
ntem. Juveni magis adhæretur, quam ſeni.

Ad felicem inflectere parietem. Ariſtop.

Πρὸς τὸν εὖ πράττοντα τοῖχον ῥέπειν.

eſt, In felicem parietem vergere. Ariſtophanis in-
tpres tranſlatum exiſtimat ab iis, qui navi vehuntur,
ii, ſi quando navis alterum latus fluctu deprimatur,
otinus in alterum latus tranſcurrunt, quod altius
tat ab undis.

Nudæ Gratiæ. Horat.

dmonet, ut nihil inter amicos fictum aut fuca-
m ſit.

Sapientes tyranni ſapientium congreſſu. Plato.

Σοφοὶ τύραννοι τῶν σοφῶν συνουσίᾳ.

l eſt, Commercio ſapientium princeps ſapit.

Amicitias immortales eſſe oportet. Tullius.

erum eo rediere mores mortalium, ut ſimultates
nt immortales, amicitiæ plus quam vitreæ.

AMOR.

Caunius amor. Καύνιος ἔρως. Diogen.

e fœdo amore dicebatur. Biblis Caunum fratrem
npotenter adamavit: à quo cum eſſet repulſa, ſibi-
net necem conſcivit.

Liberorum amantior, quam Gello.

Τῆς Γελλοῦς παιδοφιλωτέρα.

l eſt, Puerorum amantior Gello. Dici ſolitum vel in
os, qui morte præmatura periiſſent: vel in eos, qui
nira quidem charitate filios proſequerentur, ſed eoſ-
lem indulgentia, deliciiſque corrumperent. Ajunt,
Gello virginem quampiam fuiſſe, quæ puella adhuc
ita deceſſerit.

Injuria ſolvit amorem.

n Græcorum epigrammatibus proverbii titulo cita-
ur, Ὕβρεις ἔρωτας ἔλυσε. Id eſt, Injuria ſive contume-
lia ſolvit amores: quod contemptus amor plerumque
vertitur in iram, ira in odium.

Man-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Lucil.

Manſum ex ore.

Quos tenere amamus, his manſum ex ore dare dicimur, quod à matribus ac nutricibus mutuo ſumptum eſt.

Plautus.

Medullitus, Oculitus.

Intimum affectum veteres variis modis exprimebant ex corde, ex animo, toto pectore; de quo diximus penitus, ex intimis præcordiis, medullitus, animitus, oculitus.

Plato.

Vt lupus ovem.

Ὡς λύκος ἄρνα φιλεῖ. *Id eſt*, Ut lupus ovem amat: qui ſui commodi gratia ſimulat amorem. Nam is vulgo dicitur amor, cum revera ſit odium.

Plutarc.

Vt Phrygius amavit Pieriam.

Plutarchus, in lib. Περὶ γυναικῶν ἀρετῶν, oſtendit ad ſuam uſque ætatem duraſſe conſuetudinem, ut uxores optarent ſic amari à viris, Ὡς Φρύγιος ἠράσθη Πιερίαν. *Id eſt*, quemadmodum Phrygius amavit Pieriam, &c.

Homer.

Ceſtum habent Veneris.

Τὸν Κυπρείδος κεστὸν habere dicuntur, qui novis modis quemlibet in amorem ſui pelliciunt. Juno concubitura cum ſuo Jove, Venerem adit, atque ab ea cingulum gratiarum & amorum reconciliatorem commodato petit.

Ex aſpectu naſcitur amor.

Diogen.

Ἐκ τοῦ εἰσορᾶν γὰρ γίγνεται ἀνθρώποις ἐρᾶν.
Id eſt, Amor ex videndo naſcitur mortalibus. Senarius proverbialis, admonens oculos amorem potiſſimum conciliare. Non enim amatur incognitum: ex convictu oritur amor mutuus. Et oculi præcipue ſunt ad amandum illices.

Homer.

Adamantis tenere.

In eum, qui tenere diligit quempiam vel adamat magis, ita ut non patiatur vel leviſſimis incommodis à quoquam affici: non inſcite torſeris illud Homeri Iliad. 4.

Ὡς

Ὡς ὅτε μήτηρ
Παιδὸς ἐέργῃ μυῖαν, ὅθ' ἡδέϊ λέξεται ὕπνῳ.
Non ſecus atque genitrix
Muſcam arcet puero ſomno officioſa cubanti.

Parvus ſemper tuus pullus.

Μικρὸς ἀεὶ ὁ σὸς πῶλος. Diogen.

eſt, Parvus ſemper tuus pullus. Conveniet in eos, i tametſi natu grandiores, tamen verborum deliciis ectant videri juvenculi.

Aureæ compedes. χρυσαῖ πέδαι. Plutarc.

eſt, Aureæ compedes. Dicitur ſervitus ſplendida & abilis, qualis eſt in aulicorum vita.

E Creta raptus. Plato.

pparet furtivum amorem his verbis olim ſignifica-m fuiſſe, quod aliquoties illinc virgines à negocia-tibus aveherentur.

Capite geſtare. Ἐπὶ ταῖς κεφαλαῖς περιφέρειν. Auguſt.

eſt, in capitibus circumferre. Quos tenere ama-us capite geſtare dicimur. Tranſlatum apparet à atribus ac nutricibus, quæ infantulos cunis impoſi-s capite portant.

Qui non zelat, non amat.

uguſtinus indicat vulgo hoc jactatum: quod ſane die fertur, cum negant illic eſſe amorem, ubi non t Zelotypia.

Muſicam docet amor. Idem.

ουσικὴν ἔρως διδάσκει, κἂν τις ἄμουσος ᾖ τὸ πρίν.

eſt, Muſicam docet amor, etſi fuerit indoctus prius. nſus eſt; Amorem ad induſtriam excitare animum.

Iynge trahor. Ἴυγγι ἕλκομαι ἦτορ. Pindar.

eſt, Jynge trahor animo. Qui vehementi & impo-nti deſiderio trahuntur ad aliquid, à Jynge trahi di-ntur. Jyngem ajunt fuiſſe filiam Echus, alii Pithus, æ cum amatoriis venenis incitaſſet Jovem in amo-m Iüs, à Junone irata verſa eſt in avem.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

ANCEPS ET DUBIUS.

Neceſſarium malum. Ἀναγκαῖον κακόν.

De iis, quos neque rejicere poſſis, quod quibuſdam in rebus opus ſit eorum opera: neque commode ferre, quod viri ſint improbi.

Neque cum malis, neque ſine malis.

Ariſtop. Ariſtophanes apud Suidam in Lyſiſtrata: Οὔτε σὺν πανωλέθροισιν οὔτ᾽ ἄνευ πανωλέθρων. *Id eſt*, Nec ſimul cum peſtibus, nec rurſus abſque peſtibus. De uxoribus dictum, cum quibus incommode ſane vivitur: ſed nec citra has conſtant familiæ. Simile illi quod eſt in epigrammatibus: Nec tecum poſſum vivere, nec ſine te.

Plutarc. *Polypi caput.* Πολύποδος κεφαλή.

Id eſt, Polypi caput. In hominem varium, & in quo pariter & vitia quædam, & virtutes invenias. Proinde poëticen, Polypi caput vocant, in qua ſicut ſunt permulta cognitu tum jucunda, tum frugifera, ita ſunt nonnulla, niſi caveas, peſtilentia.

Homer. *Gaudium dolori junctum.*

Cum pariter accidit quod & gaudeamus & doleamus, (quod genus, ſi cui parentes opulenti vita deceſſerint, partim excruciatur morte ſuorum, partim gaudet hæreditatis obventu, atque acceſſione libertatis) conveniet illud Odyſſeæ τ:

Τὼ δ᾽ ἅμα χάρμα καὶ ἄλγος ἕλε φρένα. *Id eſt*,
Lætitia huic mœrorque ſimul præcordia cepit.

Juvenal. *Plus aloës quam mellis habet.*

Apuleius in Florid. Verum verbum eſt profecto quod ajunt, nihil quicquam tam proſpere divinitus hominibus datum, quin & tamen admixtum ſit aliquid difficultatis.

Lucian. *Quid primum aut ultimum?*

Τί πρῶτον, ἤ τι ὕστατον;

Id eſt, Quid primum aut ultimum? Quoties aut rerum copiam tantam ſignificamus, ut hæſitemus, unde po-

ıiſſimum exordiamur. Aut cum perplexi dubita-
ıns quid primum agere debeamus.

Etiam capillus unus. Publius.

ıam capillus unus habet umbram ſuam. Quantum-
ıpuſillum commodum, juvat: quantumlibet exi-
ıum delictum, nocet.

ıtroque nutans ſententia. Δίχωλοι γνῶμαι. Zenod.

ɛſt, Utroque claudicantes ſententiæ. Convenit uti-
ɛ in hominem lubricæ fidei, & incertarum partium.

ıolens nolente animo. Ἑκὼν ἀέκοντί γε θυμῷ. Homer.

ſt, Volens invito ſane animo. Nonnunquam de
ıbigente, animique incerto dicitur. Tu voluntate
ıctus es tua: Terent. in Andria.

Nolens volens. Euripid.

ıripides in Hecuba: Ὅδ' οὐ θέλων τε καὶ θέλων.

ſt, Atque ille nolens pariter ac volens.

Vnica filia duos parare generos.

ıi quis idem beneficium duobus ſimul pollicetur:
ı pro eodem officio, quod alteri præſtiterit, à duo-
ıs gratiam repoſcit.

Inter pueros ſenex. Ἐν παισὶ μὲν γέρων.

ɛſt, Inter pueros ſenex. Convenit in hominem
ındiuſculum; majorem, quam ut puer videri poſſit,
ınorem, quam ut vir.

Aut cucurbitæ florem, aut cucurbitam.

Ἢ κρίνον, ἢ κολοκύντην.

ɛſt, Florem, aut cucurbitam. Id perinde valet quaſi
ıas, aut mortem, aut vitam; aut lucrum, aut da-
ınum. Incertum autem, utrum mox evaneſcat, an
ıs cucurbitam ſit pariturus.

Aut Plato philoniſſat, aut Philo platoniſſat. Hieron. de illuſtribus ſcriptor.

Ἢ Πλάτων φιλωνίζει, ἢ Φίλων πλατωνίζει.

ı allegoriam torqueri poterit ad quoſvis inter ſeſe
ıhementer ſimiles.

*Aut oportet Tragœdias agere omnes, aut in-
ıpire.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Ἢ χρὴ τραγῳδεῖν πάντας, ἢ μελαγχολᾶν.

Id eſt, Aut furere oportet, aut agere Tragœdias. Dic ſolitum de iis, qui ſemper quaſi ſtupent frigentque, & nec gaudere poſſunt ex animo, nec dolere. Porro Tragœdia vehementiſſimis conſtat affectib9, ita ut Tragœdias agere videatur eſſe quiddam inſaniæ ſimillimum.

Oportet teſtudinis carnes aut edere, aut non edere.

Athenæ. Ἢ δεῖ χελώνης κρέας φαγεῖν, ἢ μὴ φαγεῖν.

Id eſt, Teſtudinis carnem aut edas, aut non edas. Addunt, teſtudinis carnem, ſi modice edatur, ventris tormina facere: rurſum ſi copioſe, lenire. In eos, qui negocium ſuſceptum frigide ducunt, neque explicantes, neque relinquentes.

Aut mortuus eſt, aut docet literas.

Zenod. Ἤτοι τέθνηκεν, ἢ διδάσκει γράμματα.

Significabant olim, cuipiam omnino male eſſe, tametſi parum liqueret, quid rerum ageret. Id hac occaſione venit in vulgi ſermonem: Athenienſes parum feliciter aliquando pugnaverunt adverſus Siculos, permultis occiſis atque captis. Qui fuga elapſi redierant Athenas, rogati quid hic aut ille faceret, reſpondebant: Aut periit, aut docet literas. Nam captivi Siculorum filios literas docere coacti ſunt.

Aut quinque bibe, aut tres, aut ne quatuor.

Athenæ. Ἢ πέντε πίνειν, ἢ τρία, ἢ μὴ τέτταρα.

Id eſt, Aut quinque bibe, aut tria, aut ne quatuor. Præſcribit modum diluendi vini. Hæc autem temperatura maxime placebat antiquis, ut quinque vini Cyathis duo adderentur aquæ, aut duobus unus.

Excubias agere in Naupacto.

Zenod. Φρουρῆσαι ἐν Ναυπάκτῳ.

Id eſt, Excubare Naupacti. Achivi, capta Naupacto, Pauſaniam excubiis cuſtodiæque præfectum interfecerunt. Unde res in jocum vulgi videtur abiiſſe, adverſus eos, qui pereunt ignavia ſua: Aut, qui munus odioſum ac plenum diſcriminis adminiſtrant.

Quo-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Quocunque pedes ferent. Homer.

[Q]uadrabit, ubi nihil certum ſpectatur, ad quod no-
[m]i dirigantur conatus. Homerus in Odyſſ.
[Per]te pedes quocunque ferent, quocunque per undas.

In trivio ſum. Ἐν τριόδῳ εἰμὶ λογισμῶν. Theogn.
[Id] *eſt*, In trivio ſum conſilii. In eos qui dubitant, qui-
[u]e incerti ſunt animi, hæſitantes, quid potiſſimum
[a]gant. Nam viam pro ratione conſilii frequenter
[a]pud Græcos autores reperies.

Ancipitis conſilii.

[A]d ſignificandum hominem perplexum, & ancipitis
[ſe]ntentiæ, ſuſpenſumque animo, congruet illud Ho-
[m]eri, Iliad. ε.
Μεσσηγὺς γαίης τε, καὶ οὐρανοῦ ἀστερόεντος. *Id eſt*,
In medio terræ ſimul & ſtellantis Olympi.

Ancipitis animi.

[A]nimus anceps & incerti conſilii, indicatur hoc ver-
[ſu] qui eſt Iliad. ξ.
Διχθὰ δέ μοι κραδίη μέμονε φρεσὶν ὁρμαίνοντι.
Huc animus mihi verſanti inclinabat & illuc.

Haſta caduceum. Δόρυ κηρύκειον. Suidas.
[Id] *eſt*, Haſta caduceum. Dici ſolitum, quoties aliquis
[ſi]mul & minaretur, & ad concordiam invitaret.

Delphicus gladius. Δελφικὸν ξίφος. Ariſtot.
[Id] *eſt*, Delphicus gladius. De re dicebatur ad diverſos
[u]ſus accommodabili. Nam Delphicus gladius ad eum
[m]odum erat fabrefactus, ut eodem ſimul & ſacras
[ma]ctarent victimas, & nocentes afficerent ſupplicio.
[Li]cebit & in ſerium ſenſum accommodare prover- Laus do-ctrinæ.
[bi]um, ut ſi quis eruditionem, Delphicum appellet
[gla]dium, quod in omni ætate, omni vitæ conditione
[ſit] uſui. Nam litteræ juvenibus ſunt neceſſariæ, ſeni-
[bu]s jucundæ, pauperibus opes ſuppeditant, opulentis
[a]ungunt ornamentum, in rebus adverſis ſolatio
[ſu]nt, in ſecundis gloriæ, claro natis genere ſplendorem
[au]gent, obſcuro genere natis claritatis initium con-
[ci]ant.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Iiſdem è literis Comœdia & Tragœdia componitur.

Ἐκ τῶν αὐτῶν τραγῳδία γίνεται καὶ κωμῳδία γραμμάτων.

Conveniet in eos, qui eadem de re norunt diverſ fingere; Aut, qui eadem opera diverſa poſſunt.

Ariſtot. *Navis aut galerus.* Πλοῖον ἢ κυνῆ.

Id eſt, Navis aut galerus. De re ancipiti dicitur. Ne invenuſte dicetur in eos, qui cultu moribuſque diverſam perſonam præ ſe ferunt.

Plutarc. *Tertium caput.* Τρίτη κεφαλή.

Id eſt, Tertium caput. In operum bajulos dictum, qu non humeris modo, verum & capite geſtant onera.

Philolochorus. *Triceps Mercurius.* Τρικέφαλος Ἑρμῆς.

Id eſt, Triceps Mercurius. Dictum videtur in ambiguos ancipiteſque, aut in vehementer aſtutos.

Diogen. *Pſecas aut ros.* Ψέκας ἢ δρόσος.

Id eſt, Pſecas aut ros. In crebrius expuentes dictitaba tur. Pſecas enim aſperſio illa ac velut irroratio voca tur, quoties minutiſſimis guttulis irrigamur, ut pluvi rori ſimilima. Vocantur enim Pſecades ancillæ, qu delicatarum matronarum capillos medicato fuc conſpergunt.

APERTE ET CRASSE.

Tullius. *Præmanſum in os inferre.*

M. Tullius in Oratore ſuo proverbii vice hoc uſur pat, pro eo quod eſt, rem in docendo nimis enuclea te, nimiſque fruſtulatim tradere. Quod facere quidan aſſolent, qui veluti ingeniis auditorum diffidant, it nihil omittunt, inculcantes etiam minutiſſimas nu gas. Sumpta eſt figura à nutricibus, quæ pueris adhu edentulis cibum præmanſum in os inſerunt.

Columel. *Craſſa Minerva. Pingui Minerva.*

Minerva artibus atque ingeniis præſidet. Dicitur pin guiore Minerva fieri, quod inconditius, ſimpliciuſqu quaſique indoctius fit, non autem exquiſita arte, ne exactiſſima cura.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Craſſiore Muſa. Παχυτέρᾳ Μούσῃ. Quintil.

uintilian. Libet propter quoſdam imperitiores et-
m craſſiore, ut vocant, Muſa dubitationem hujus
ilitatis eximere. Invenitur aliquoties apud ſcripto-
s non inidoneos: Pinguiore formula, pro eo quod
t, planius atque intelligibilius.

APPROBANDI.

Premere pollicem. Convertere pollicem. Plinius.

ntiquitus in pollice favoris erat ſtudiique ſignifica-
). Qui faveret, pollicem premebat: qui minus fa-
ret, pollicem convertebat.

Album calculum addere. Et ſimiles figuræ.

Λευκὴν ψῆφον προσθεῖναι. Ariſtot.

eſt, Album calculum addere. Pro Approbare ſubin-
legimus apud doctos. Inde ſumptum, quod anti-
itus miſſis in urnam calculis, ita ferebantur à judi-
bus ſententiæ, ut albis abſolverent, nigris damna-
nt. Qui ſi forte fortuna fuiſſent æquales, tamen li-
rabatur reus.

Creta notare. Carbone notare. Horat;

reta notare, pro eo quod eſt approbare. Et, Carbone
otare, quod eſt damnare.

Momo ſatisfacere. Τῷ Μώμῳ ἀρέσκειν. Heſiod,

l eſt, Momo ſatisfacere. Proverbialis eſt hyperbole.
eſiodus in Theogonia & Momi cujuſdam meminit,
uem ait Nocte matre, Somno patre progenitum.
uic Deo mos eſt, ipſum quidem nihil operis edere,
d aliorum deorum opera curioſis oculis contempla-
, & ſi quid eſt omiſſum aut perperam factum, id
umma cum libertate carpere. Nam *μῶμος* Græce
eprehenſionem ſonat. Ergo proverbii ſpeciem habe-
unt omnes id genus formulæ. Haud dubitem tecum,
el Momo judice, decertare. Inculpatior eſt ejus viri
ta, quam ut vel Momus ipſe poſſit carpere. Hæc vel
Iomo ipſi ſatisfaciant.

Pedibus in ſententiam diſcedere. Aul.Gel.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Non eſt viri prudentis, quicquid uxori libuerit, protinus in illius ſententiam pedibus diſcedere. Aut par eſt, ut affectus in rationis ſententiam pedibus diſcedat, non contra.

Horat. *Omne tulit punctum: Omnium calculis.*

Legimus pro eo, quod eſt omnium ſententia & comprobatione. Horatius:

Omne tulit punctum, qui miſcuit utile dulci.

Terent. *Uno ore.*

Uno ore, pro ſummo conſenſu, paſſim apud auctores obvium eſt. ut Terent. Uno ore omnes, omnia bona dicere.

Vt Phydiæ ſignum.

Quæ primo ſtatim aſpectu probantur omnium ſuffragiis, ut Phydiæ ſignum placere dicuntur.

Theogn. *Ne Iupiter quidem omnibus placet.*

Οὐδὲ γὰρ ὁ Ζεὺς,

Οὔθ' ὕων πάντας ἁνδάνει, οὔτ' ἀπέχων.

Id eſt, Neque Jupiter ipſe, Sive pluat, ſeu non, unicuique placet. Hodieque vulgo dicunt: Neminem inveniri qui ſatisfaciat omnibus. Nam alia aliis probantur.

Ariſtop. *Servum haud veho.* Δοῦλον οὐκ ἄγω.

Id eſt, Servum ego haud veho, Niſi qui prius pro carnibus certaverit, certamine in navali. *Id eſt*, Non admitto ſervum, niſi multis magniſque ſpectatum experimentis.

Plato. *Si tibi amicum, nec mihi inimicum.*

Plato in Theæteto: Ἀλλ' εἰ οὕτως, ὦ Θεόδωρε, σοὶ φίλον, οὐδ' ἐμοὶ ἐχθρόν· φασὶν οἱ παροιμιαζόμενοι. *Id eſt*, ſi iſtud tibi amicum Theodore, nec mihi eſt inimicum: quemadmodum proverbio dicunt. *Hoc eſt*, ſi tibi res placet, mihi non diſplicet. Vſus erit, quoties alienæ obſequimur voluntati.

ARROGANTIA JACTANTIAQUE.

Theocr. *Sine ut incolumis redeat.*

Habet proverbii ſpeciem, quod eſt apud Theocritum in Hodœporis.

Εἴα

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

ία λέγ', εἴτι λέγεις, καὶ τ ξένον εἰς πόλιν αὖθις ζῶντ' ...ες.

...ſt, Dic age, ſi quid dicis, &c, hoſpes ut, unde pro...ctus, vivus eo redeat, permitrito.

...c & hodie dicimus iis, qui verbis minacibus & con...ciis ferociunt. Eia, ſine hominem vivere.

Arcem ex cloaca facere. Tullius.

...ui rem hominemve nimis laudibus magnificis at...ollunt, dicuntur arcem ex cloaca facere. Tullia...um eſt.

Gallus in ſuo ſterquilinio multum poteſt. Seneca.

...ı alieno timidiores ſumus omnes, in ſuo quiſque re...no ferocior & animoſior.

Tollere criſtas. Juvenal.

...ranslatum ab avibus criſtatis, in quibus criſtæ ere...iores alacritatis atque animorum indicia ſunt.

Attollere ſupercilium. Ponere ſupercilium. Plinius.

...ı his pars animi: his negamus, annuimus. Hæc maxi...ne indicant faſtus. Superbia alicubi conceptaculum, ...d hic ſedem habet: in corde naſcitur, hic ſubit, hic ...endet.

Nauphracton tueris. Ναύφρακτον βλέπεις. Ariſtop.

...auphracton Græce, claſſis eſt ad bellum inſtructa. ...olent autem in triremibus magna quædam ineſſe ...ramina, oculorum inſtar, per quæ remos inſerunt. ...nde velut ænigmatice dictum, Claſſis more intue...s; De his qui latis ac prægrandibus, aut torvis & mi...acibus oculis quempiam aſpicerent.

Tollere Cornua. Ovidius.

...ro eo quod eſt, animo efferri. Tranſlatum à pecori...us, quæ cornibus minantur. Ovidius: Tunc pauper ...ornua ſumit.

Arrogantia non ferenda. Horat.

...n eos, qui intoleranda ſunt arrogantia, non inſcite ...orquebitur illud Odyſſ. o ab Eumæo dictum in por...os: Τῶν ὕβρις τε βίητε σιδήρεον οὐρανὸν ἵκει. Id eſt, Ho...um viſque animuſque ferox contingit Olympum.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Horat. *Tuo te pede metire.*

Monet adagium, ne quis ſe dilatet ultra conditionem ſuam, neve ſeipſum ex aſſentatorum laudibus aut vulgi opinione, aut fortunæ favore; verum propriis ac veris dotibus animique virtutibus æſtimet.

Lucian. *Vltra peram ſapere.* Ὑπὲρ τὴν πήραν φρονεῖν. *Id eſt*, Ultra peram eſſe ſolicitum. Quadrabit vel in pauperem, vel in Philoſophum, ſeu præcipue in Chriſtianum, quem Jeſus vetat cogitare de craſtino.

Videberis me videns, plane Martem videre.

Ariſtop. Βλέπειν γὰρ ἄντικρυς δόξεις μ' Ἄρην.

Id eſt, Martem videre me, videberis palam. De his, qui ſtrenue pollicebantur opitulaturos, ac Martem quendam acturos.

Amaxiaa. Ἁμαξιαῖα.

Proverbiali verbo dicebantur ampla, magnificaque. Perinde ſonat, quaſi Latine dicas plauſtralia, *id eſt*, tanta, ut juſtum plauſtri onus videri poſſint.

Plinius. *Sophocles & Laudiceni.*

Qui ad oſtentationem dicebant, aut recitabant, vulgato convicio Sophocles & Laudiceni dicebantur.

Plautus. *Baſilica facinora.*

Ante admonuimus quicquid magnificum eſſet, appellari ſolere βασιλικὸν. ut valere βασιλικῶς; & magnificas ædes, baſilicas appellabant. Plautus in Trinummo de ſervo nullius rei, ſed philoſophica quædam loquente: Dii, inquit, immortales, baſilica hic quidem facinora inceptat loqui.

Tullius. *Campana ſuperbia.*

Felicitatis comes eſſe ſolet ferocia. Campaniam autem Italiæ quondam fuiſſe regionem longe beatiſſimam, teſtantur tum alii complures, tum Plinius lib. 3. cap. 5. Conſtat autem Capuam olim cum Roma de principatu concertaſſe. Hinc Campana ſuperbia, & Campana arrogantia in proverbium venit.

Ariſtop. *Dea excogitavit.*

Ariſtophanes in Equitibus.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Τὸ μὲν νόημα τοῦ θεοῦ, τὸ δὲ κλέμμ' ἐμόν. *Id eſt,* Ariſtop.
Excogitavit dea, meum ſed furtum erat.

Ion ſine proverbii ſpecie dictum eſt in Rhetores, qui pud populum jactabant, Minervam ipſis quod ſuaerent miſiſſe in mentem, & tamen rerum geſtarum loriam ſibi vendicabant. Color ſumptus eſt ex Honero, ubi quoties facti ratio reddi non poteſt, Pallas icitur ſuggeſſiſſe. Pallas Athenienſium erat protetrix. Comicus autem joci gratia pro πρᾶγμα poſuit λέμμα, notans Cleonis rapacitatem.

Laureolam in muſtaceis quærere. Tullius.

I. Tullius in epiſtolis ad Atticum: Bibulus cœpit iureolam in muſtaceis quærere, hoc eſt, ex frivolis egociis captare famam haud præclaram neque manificam. Eſt autem muſtaceum ſive muſtaceus, libi enus, cui aliquid additur de virga lauri deraſum, ac ecoquitur ſuppoſitis lauri foliis, ut indicat Cato lib. e Agricult.

Palmarium facinus. Terent.

almarium facinus, pro inſigni ac triumpho digno, ixit Terentius in Eunucho: Tum hoc alterum, id ero eſt, quod mihi puto palmarium.

Pulchrum ſepulchri elogio. Procop.

Ion videbatur in proverbiorum claſſem referendum, iiſi nominatim proverbii titulo referretur apud Proopium lib. de bello Perſico 1. Mihi autem antiquum lacet proverbium: Quam pulchrum eſt in ſepulchri logio imperatorem aſſcribi. Quoſdam novi qui in xtremo vitæ magnis impendiis redemerunt galeum cardinalicium, ut in ſepulchro titulus aſſcribeetur.

Phaniæ janua. Φανίου θύρα. Euſtat.

Euſtathius in Odyſſ. 23. oſtendit dictum de iis, qui imulant ſeſe congeſtas opes habere, quæ nuſquam unt. Ductum à Phania quodam, qui falſam de ſe præuerit opinionem, quaſi multam divitiarum vini domi conſtructam ac reconditam haberet.

Sybarithæ per plateas. Συβαρῖται διὰ πλατείας. Suidas.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Contra faſtuoſius ingredientes per viam, ſeſeque ve ut oſtentantes. Sumtum à faſtu, luxuque Sybarith rum.

Ariſtop. *Cicadis pleni.* Τεττίγων ἀνάμεστοι.

Id eſt, Cicadis operti. In glorioſos ac ſtultos olim d cebatur; aut in obſoletis ac jam deſitis utentes.

Athenæ. *Ex Academia venis.* Ἀκαδημίηθεν ἥκεις.

Id eſt, Ex Academia venis. De ſevero & compoſit ſeu docto. Sumtum à Platonis ſchola.

Ingredi Iunonium.

Idem. Βαδίζειν ἡραῖον ἐμπεπλιγμένον.

Id eſt, Ingredi complicatum Junonis ſacrum. Di ctum apparet in faſtuoſum ac lentum quorundam in ceſſum.

Ariſtop. *Summis unguibus ingredi.* Ἐπ᾽ ἄκρων ὀνύχων.

Id eſt, Summis ungulis. In eos, qui avidius auſcul tant. Nam ii ſolent ſemet in ſummos pedes erigere Summis ingrediens pedum unguibus, in faſtuoſos.

Virgil. *Cœlum territat.*

Virgilius in Æneide: Et cœlum territat armis. Convenit in minaces ac feroces, Thraſoneſque magniloquos. Sumta videtur à bello Giganteo, &c.

Ex uno multa facere.

Plato. Ἐξ ἑνὸς πολλὰ ποιεῖν.

In eos qui rem quampiam minutim ſecabant. Quadrabit in eos, qui idem aliis modis variant, ut non jam unum, ſed plura videantur.

Tullius. *Cœlum digito attingere.*

Dicuntur, qui longe ſupra mortalium conditionem ac diis proximi eſſe videntur. Cognatum illi: in cœlo eſſe.

Suidas. *Iovis ſandalium.* Τοῦ Διὸς σανδάλιον.

Id eſt, Jovis crepida. Per ironiam dicebatur in eum, qui magni quippiam videri vellet, propter principis alicujus familiaritatem. Velut ſi quis inſolens ſit ac ferox, quod regius ſit coquus, aut imperatoris ſatelles, aut pontificius tonſor.

Impe-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Imperitus ſubligaculo indutus, omnibus id oſtentat.

n eum, qui propter inſolentiam, etiam ineptiſſimis ebus effertur.

Faſtuoſus Maximus. Κομπὸς Μάξιμος. Diogen.

n eum dicebatur, qui ſibi plus ſatis arrogaſſet in ſa- ientia.

Tanquam Argivum clypeum abſtulerit, ita gloriatur.

Ὡς τὴν ἐν Ἄργει ἀσπίδα καθελὼν σεμνύνεται. Zenod.

d eſt, Superbit, tanquam Argivum clypeum detraxe- it. In faſtuoſos & magnificentius ſeſe gerentes dice- atur. Ajunt apud Argivos ſacrum quendam eſſe cly- eum clavis affixum, ut facile detrahi non poſſit.

Homo bombylius. Βομβύλιος ἄνθρωπος. Idem.

l eſt, Bombylius homo. Dicitur verboſus multique repitus, cæterum inutilis. Bombylius Græcis, apis enus, à ſonitu appellatum; ad mellificium inutile.

De pulmone revellere. Perſius.

ro eo, quod eſt, ſtultam, & arrogantem opinionem nimo eximere. Perſius: Dum veteres avias tibi de ulmone revello. Tumorem animique faſtum in pul- none collocant.

Ipſe dixit. Αὐτὸς ἔφα. Pythag.

Quoties tantam cujuſpiam auctoritatem ſignifica- nus, ut ea vel citra rationem ad quidvis credendum fficiat. Illud admonendum videtur in hac parœmia, erinde valere, quaſi dicas: Dominus dixit: ut Pytha- oras ab Ægyptiorum vatibus videatur didiciſſe figu- am prophetis familiarem.

Auro loquente, nihil pollet quævis oratio.

uadere ſiquidem novit, & loquens nihil. Proverbium ndicat munera ubique longe plurimum valere.

Nec mihi Suffenus eſſem. Horat.

Ne mihi ipſi blandirer, ac ſtulte me ipſum admira- er. Suffenus erat poëta longe ineptiſſimus, in aliorum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

vitia dicax, ad ſua cæcus. Suffeni ſimillimum Mæ
vium facit Horatius.

Idem. *Pennas nido majores extendere.*

Pro eo quod eſt, Rem fortunamque, quam mediocren
aut tenuem à majoribus acceperis, auctiorem redde
re. Quod quidem ſi virtute fiat, ſumma laus eſt.

Plinius. *Ne ſutor ultra crepidam.*

Id eſt, Ne quis de his judicare conetur, quæ ſint al
ipſius profeſſione aliena.

Ovidius. *Cænei haſta.*

Cæneus è puella verſus eſt in virum, annuente Neptu-
no, cui illud etiam donatum eſt, ne ſaucius ullis vul-
neribus fieri, ferrove occumbere poſſet. Ferunt hunc
certaſſe cum Apolline: præterea morem huic fuiſſe, ut
qui ad ſeſe venerint, juberet per ſuam haſtam jurare.

Gigantum arrogantia. Γιγάντων ἀπόνοια.

Dicebatur ubi quis viribus ſuis fretus temere, nullo-
que conſilio res non tentandas moliretur.

Magis ſibi placet, quàm Peleus in Machæra.

Zenod. Μεγαφρονεῖ μᾶλλον, ἢ Πηλεὺς ἐπὶ τῇ μαχαίρᾳ.

In eum competit, qui præter modum re quapiam in-
ſolens eſt ac tumet. Ajunt autem hunc gladium à
Vulcano fabrefactum, à diis dono datum fuiſſe Peleo
virtutis illius ac prudentiæ ſymbolum. Quo quidem
ille utens & in præliis & venatibus, conſequebatur
quicquid optabat.

Hic Rhodus, hic ſaltus.

Æſop. Αὐτοῦ Ῥόδος, αὐτοῦ πήδημα.

Vulgo jactatum de iis, qui ſeſe de negociis jactarent
inſolentius, cujus fides non extaret. Conveniet
igitur, ubi quis jubetur re præſtare, quod alibi ſe fe-
ciſſe jactat.

Atticus in portum. Ἀττικὸς εἰς λιμένα.

In eos dicebatur, qui illic virtutem oſtentare ſolent,
ubi tutum, atque ubi nihil opus eſt. A nautis Atticis
ſumptum, qui portum ingreſſuri, oſtentandi ſui gra-
tia, magnifice ſeſe gerebant, in ipſa re non perinde
ſtrenui. *Calli-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Calliphanes. Καλλιφάνης. Athenæ.

'alliphanes,ridicula quædam hujus nominis ambitio roverbiali joco fecit locum. Ajunt enim huic fuiſſe oëtæ morem, ut diverſorum carminum, & oratio-um initia conſcriberet, ad tres aut quatuor verſus, aque pronunciaret, oſtentaretque: quo commento ;norantibus multiſcius & eruditus videretur.

Bullatæ nugæ. Perſius.

'entoſa atque inania, bullæ dicuntur. Perſius: ullatis ut mihi nugis Pagina turgeſcat.

Vino vendibili ſuſpenſa hedera nihil eſt opus.

d eſt, Vera virtus, non eget alienis præconiis. Aut, res ræclaræ per ſe placent, neque deſiderant exoticam ommendationem.

Selliſſare. Σελλίζειν. Suidas.

'roverbiali joco dicebantur glorioſi, faſtuque præ-ırgidi. Suidas admonet ſumptum à moribus Selli ujuſpiam, qui cum re eſſet perquam tenui,tamen af-ectabat haberi dives.

Divinum accipio ſermonem.

Θεῖον ἐξαίρω λόγον. Plato.

Quoties,opinor, glorioſius aliquid dictum eſſet, omi-ıis gratia Deos excipiebant, qui nihil non poſſunt, & ıuibus nemo præſcribit. Homer. Divi tamen omnia oſſunt.

ASPERITAS.

Inexorabilis. Homer.

In exoratu difficilem ac præfractum ſuoque relin-quendum ingenio, vel in eum cujus operam nihil moramur; appoſite torquebitur illud Iliad. 1.

Ἀλλ᾽ ἤτοι κεῖνον μὲν ἐάσομεν, ἤκεν ἴησιν, Ἤ κε μένῃ.

Id eſt, Quin magis ipſius hunc animo, ingenioque ſi-namus, Sive venire velit, ſive hic remanere.

Ferreus. Aheneus. Horat.

Ferrea atque ahenea dicuntur, quæ ſolida firmaque ſignificamus.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Plutarc. *Verſatilis Artemon.* Ὁ περιφόρητος Ἀρτέμων. Ajunt dici ſolitum de his, quorum gratia vehemen ter decertatur. Nam Artemonem adoleſcentem fuiſ quempiam, certatim adamatum à mulieribus ob in ſignem formam, quem ſuſpicor ob id dictum περιφόρη τον, vel quod circumferretur in ore omnium verſan vel quod paſſim obambularet, velut oſtentans ſeſe.

Perſius. *Cornea fibra.*

Perſius: Neque enim mihi cornea fibra. Cornea & duriſſima ſunt, & ſenſu carent. Unde qui carent hu manis affectibus, robur, adamantem, ſilicem, ferrum cornu in pectore geſtare dicuntur.

Lucian. *Scytharum oratio.* Σκυθῶν ῥῆσις.

Græci quicquid agreſte, quicquid barbarum ac ſæ vum intelligi vellent, id Scythicum appellabant.

Pandeletias ſententias. Πανδελετίους γνώμας.

Id eſt, Pandeletiam ſententiam appellat in deteriori bus Cratinus, ut citant, moroſam ac moleſtam.

Thymbra victitans. Θυμβροφάγοι.

Id eſt, Thymbra victitantes. Adagio dicebantur, ve qui tutius ac liberius vitam agerent, vel qui moribus eſſent parum blandis, vel qui hilariter citraque ſoli citudinem parvo contenti viverent, quod thymbra herbæ genus ſit.

Suidas. *Scabroſior leberide.* Κεντρότερος λεβηρίδος.

Id eſt, Aſperior leberide, De vehementer aſperis & in ſuavibus. Nam leberis Græcis dicitur exuvium illud vel ſerpentum, vel piſcium exuentium ſenectam.

Ariſtot. *Totus echinus aſper.* Ἅπας ἐχῖνος τραχύς.

In moroſos & injucundis moribus quadrat. Echinus piſcis & item Erinaceus undique ſpinis obſeptus, ut nuſquam impune poſſis attingere. Eſt & hominum hujuſmodi genus, cum quibus nulla ratione poſſis agere citra litem.

Durus alloquiis.

Ἄτηκτος ἄνθρωπος προσηγορήμασιν.

Id eſt, Immobilis alloquio. Ductum à cera, quæ tra-

ctan-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

ctando molleſcit. Ἄτηκτον autē dicitur, quod nō queat liquefieri. Competet igitur in hominē inexorabilem.

Echino aſperior. Plinius.

In hominem intractabilem & inſuavibus moribus dictum. Metaphora ſumpta ab animante, cujus duplex eſt genus: terreſtre ſpinis obſitum, & maritimum, pinnata undique teſtudine, ac ſpinis obductum, quibus ſe pedum vice volvit, auctore Plinio.

Corinthus & collibus ſurgit, & vallibus deprimitur. Strabo.

Id adagium ubinam poſſit eſſe uſui, non ſatis video, niſi quis detorqueat ad hominem intractabilem, & aſpero ingenio. Strabo ſcribit: Corinthios opibus & artibus egregiis præcelluiſſe, cæterum regionem illorum non admodum fuiſſe feracem, quod inæqualis eſſet & aſpera ac petricoſa.

Etiam quercus bacchatur.

Καὶ δρῦς μαινὰς ἐγένετο.

Id eſt, Etiam quercus Mænas facta eſt. De iis, qui vix deliniuntur. Ab Orphei fabula, quercus ſua cithara demulcentis. Mænades ſunt mulieres afflatæ Baccho.

Agamemnonis hoſtia. Ἀγαμέμνονος θυσία.

Id eſt, Agamemnonis victima. Quondam in duros ac perſuaſu difficiles dicebatur. Inde natum, quod Agamemnone rem divinam in Troja facturo bos effugerit, vixque multo negotio comprehenſus, reductus ſit.

Matiolœchus. Ματιολοιχός.

Vulgato convicio dicebatur liguritor, & in minimis etiam rebus exquiſitus. Proinde quadrat in eos, qui per fraudem minimis è rebus ſectantur compendium. Merula ait: Matiolœchus eſſe cibi genus.

Ne move feſtucam. Μὴ κάρφος κίνει.

Ubi quis omnis ſtrepitus impatiens eſt. Quoſdam videas uſque adeo moroſos, ut quicquid agas, offendantur, etiamſi ſtipulam duntaxat moveas.

A laſſo rixa quæritur. Seneca.

Apparet dictum in quoſdam moroſiores, & ad rixandum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

dum procliviores, non quod offendantur, ſed quo alioqui animo male affecti ſint, ut ſunt difficiles a ſubmoroſi, quibus fortuna adverſa eſt.

Difficilis vir.

Homer. Δεινὸς ἀνὴρ τάχα κεν καὶ ἀναίτιον αἰτιόῳτο.

Forſan & innocuum culpet vir ſævus & acer.

Hunc Homeri verſiculum olim in Demoſthenem vul go jactatum fuiſſe, multorum auctorum teſtimoni conſtat, propterea quod accepta pecunia nonnun quam & malos defenderet, & oppugnaret bonos.

Plutarc. *Durus & implacabilis.*

In hominem impendio rigidum & implacabilem re cte torquebis illud Homeri Odyſſ. κ.

Σοὶ δέ τις ἐν στήθεσσιν ἀκήλητος νόος ἐστί. *Id eſt,*

At tibi non unquam placanda in pectore mens eſ

Idem. Κεράσβολος.

Plutarchus docet homines præfractos, & aſperis mo ribus, & intractabiles, κερασβόλους vocari ſolitos.

Æſchin. *Scytha malus.*

Tanta erat barbaries & immanitas Scythicæ gentis ut ipſa etiam appellatio ceſſerit in proverbium, quem admodum hodie crudelem hominem appellamu Turcam; & immane facinus, Turcicum. Æſchines i oratione περὶ παραπρεσβείας: καὶ δέομαι σῶσαί μ καὶ μὴ τῷ λογογράφῳ καὶ Σκύθῃ κακῶς ὄντι παραδοῦνα *Id eſt*, obſecro ut ſervetis me, neve logographo, ma loque Scythæ me tradatis.

Homer. *Inexorabilis & durus.*

In durum & inexorabilem competet illud ex Odyſſ.

Σοὶ δ' αἰεὶ κραδίη στερεωτέρη ἐστὶ λίθοιο. *Id eſt,*

At tibi perpetuo cor ſaxo durius omni eſt. Ita Tele machus ad matrem.

ASSIDUITAS.

Minutula pluvia imbrem parit.

Ψεκάδες ὄμβρον γεννῶσι.

Id eſt, Minutæ guttulæ imbrem parientes. Quotie

re

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

s initio puſilla creſcit in majus. Quare in minutis gilandum, ne paulatim incidamus in maxima inmmoda.

Aſſidua ſtilla ſaxum excavat.

Γ'αυὶς ἐνδελεχοῦσα κοιλαίνει πέτραν.

eſt, Stillicidium perpetuum ſaxum excavat: Admo-t nihil eſſe tam durum, quod non emolliat: nihil m arduum, quod non efficiat aſſiduitas. Plinius tra-t inveniri ſilices formicarum pedibus attritas, idque aviſſimum exemplum eſſe putatur, quantam vim beat aſſiduitas.

Bis ſeptem plagis Polypus contuſus.

Δὶς ἑπ' τὰ πληγαῖς Πολύπους πιλούμενος. Zenod.

eſt, Plagis adactus Polypus quatuordecim. Dici litum, ubi quis multo tandem malo fit emenda-or. Ajunt Polypum piſcem captum, diu multum-ue tundi, cædique ſolere, quo mitior fiat, & ad eſum commodatior.

Dicendo dicere diſcunt.

Ἐκ τοῦ λέγειν τὸ λέγειν περιγίζεται.

eſt, Dicendo conſequimur ut dicamus. Quadrat ad juſvis rei peritiam, quam potiſſimum uſus ſuppe-tat, optimus omnium rerum magiſter. Proinde overbiales omnes erunt id genus: Fabricando fa-icam diſces. Canendo muſicam. Scribendo diſces ribere.

Latum unguem, ac ſimiles hyperbolæ prover-biales. Cicero.

ranſverſum digitum aut unguem diſcedere, frequen-r eſt apud Ciceronem, pro eo quod eſt, quam mini-o ſpacio. Fit autem feſtivior metaphora, quoties his rbis perfectam imitationem ac plenum undequaq; nſenſum ſignificamus: ut, Ab hac regula mihi non et tranſverſum, ut ajunt, unguem diſcedere.

Taurum tollet, qui vitulum ſuſtulerit. Virgil.

ide, Degenerantium in pejus.

Noctesque Dieſque. Νύκτας τε καὶ ἤματα. Homer.

Qua

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Qua figura aſſidua & infatigabilis diligentia paſſim ſignificatur. Horatius:

Nocturna verſare manu, verſare diurna.

Plautus. *Veluti umbra ſequi.* Ὥσπερ σκιὰ ἕπεσθαι.

Velut umbra ſequi dicitur, qui nuſquam deeſt: Plautus: Decretum eſt mihi quaſi umbra quoquo ibis tute perſequi. Unde aſſeclas individuos, umbras vocamus.

Ne altero quidem pede. Μηδὲ τὸν ἕτερον πόδα.

Id eſt, Ne alterum quidem pedem diſcedere. Lucianus, Qui ex Æthiopia nunquam vel alterum promoverit pedem. Annumerandum illis: Latum unguem, &c.

Saxum volutum non obducitur muſco.

Lucian. Λίθος κυλινδόμενος τὸ φῦκος οὐ ποιεῖ.

Id eſt, Muſco lapis volutus haud obducitur. Qui non poteſt eodem loco conſiſtere, raro fit ut diteſcat.

Multis ictibus dejicitur quercus.

Diogen. Πολλαῖς πληγαῖς δρῦς σκληρὰ δαμάζεται.

Id eſt, Multis rigida quercus domatur ictibus. De re factu quidem ardua, quæ tamen aſſidua induſtria pervincatur.

Perian. *Exercitatio poteſt omnia.* Μελέτη πάντα δύναται.

Id eſt, Cura omnia poteſt. Significat autem nihil eſſe tam arduum, quod diligentia curaque non efficiatur. Virgilius in Georg. Labor omnia vincit

Improbus, & duris urgens in rebus egeſtas.

Philoſt. *Ne genu quidem flexo.* Οὐδὲ γόνυ κάμψας.

Dictum eſt pro eo, quod eſt, Ne tantillum quidem. Etenim qui jam incipit ad quietem componere ſeſe, primum genu flectit. Itaque perinde valet quaſi dicas: Citra reſpirationem, ſine omni intermiſſione.

ATTENTIO ET CONTRA.

Plautus. *Purgatis auribus.*

Pro attentis auribus & vacuis. Nam ſordes in auribus collectæ auditum hebetant, exemptæque reddunt acriorem.

Mens

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Mens peregrina. Νοῦν τὸν ξένον. Terent.

entem peregrinam habere dicuntur cogitabundi, c ſatis ob id attenti ad ea, quæ coram aguntur.

Præſens abſens. Παρὼν ἀποδημεῖ. Ariſtop.

ſt, Præſens peregrinatur. In eum dicendum, qui n animadvertit ea, quæ dicuntur, cogitatione aliis irebus occupata.

Auribus arrectis. Virgil.

uadrabit in illos, qui ſitienter & avide auſcultant æ dicuntur, aut exſpectant quid dicendum ſit.

Erecti. Athenæ.

commodum erit, ubi ſignificabimus aliquem toto ſtore attentum ad rem quampiam. Erigunt enim totos, & ſummis nonnunquam inſiſtunt pedibus, i auſcultant, aut ſpectant avidius.

Auſculta & perpende. Homer.

uoties ſignificabimus nos aliquid dicturos, quod ad m pertineat, quodque ratum ac certum futurum ſit, nveniet illud Homer. Iliad. 1.

Ἄλλο δέ τοι ἐρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῇσι.

ſt, Imo aliud quiddam, tu mente recondito, dicam.

Hoc age.

um aliquem jubemus eſſe attentum, dicimus: Hic o. aut: Hoc age.

Conſulendum, & conſiliis parendum. Idem.

um admonebimus quempiam, ut viciſſim & rectum nſilium aliis det, & ab aliis accipiat. aut, ut ſecum m diligenter perpendat, & alienam ſententiam au- ous attentis audiat, non intempeſtivum erit illud Iliados ſecundo libro.

Ἀλλ' ἄγ' ἄναξ, αὐτός τ' εὖ μήδεο, πείθεό τ' ἄλλῳ.

eſt, Ipſe, age rex, bene conſulito, & pareto viciſſim.

Ceram auribus obdis.

Κηρὸν τοῖς ὠσὶν ἐπαλείφεις.

eſt, Ceram auribus oblinis. Qui recuſant audire, l æqua vel iniqua. Natum ab Ulyſſis cera, qua ſuas ſociorum aures obturabat.

Au-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

AUDACIA.

Fortes fortuna adjuvat.

Tullius. Propterea quod id genus hominibus fortuna quaſi fa
veat, infenſa iis, qui nihil audent experiri, ſed velu
cochleæ perpetuo latent intra teſtas.

Homer. *Animus præſens.*

Animi præſentia utilis ubique, propterea quod timi
ditas vel à conſcientia, vel ab animi pravitate videa
tur proficiſci. Huic ſententiæ ſuffragatur Homericun
illud ex Odyſſ. η.

Θαρσαλέος γὰρ ἀνὴρ ἐν πᾶσιν ἀμείνων
Ἔργοισιν τελέθει, εἰ καί ποθεν ἄλλοθεν ἔλθοι. *Id eſt*
Omnibus in rebus potior vir fortis & audax,
Sit licet hoſpes, & è longinquis venerit oris.

Idem. *Animus heptaboëus.* Θυμὸς ἑπταβόειος.

De magno fortique & invicto dictum. Epithetun
ſumptum à clypeo Ajacis, quem Homerus Græce he
ptaboëon appellat, quod ſeptem boum tergoribu
eſſet obductus, atque ob id impenetrabilis.

Zenod. *Aqua præterfluit.* Ὕδωρ παραρρεῖ.

Id eſt, Perfluit aqua. Zenodotus & Suidas admonen
dici ſolitum de eo, qui nihil negotii recuſaret, & quid
libet quod mandatum eſſet, effecturum ſeſe pollicere
tur, quippe uſq; adeo promptus ad quidvis ſuſcipien
dum, ut nec navim perfluentem ingredi gravaretur.

Ariſtop. *Martis pullus.* Ἄρεος νεοττός.

Martis pullum vocant ad bella magnopere propenſũ

Homer. *Alter Hercules.* Οὗτος ἄλλος Ἡρακλῆς.

Id eſt, Hic alter Hercules. De viro præſtrenuo, ac la
borum tolerantiſſimo.

Ariſtot. *Non abjicit animum.*

De eo qui ne in afflictiſſimis quidem rebus ſpem au
conſilium abjicit, ſed de recipiendo ſe utcunque co
gitat, appoſite dicetur, quod de Ulyſſe dictum Odyſſ
E. Homer.

Ἀλλ' οὐδ' ὣς σχεδίης ἐπελήθετο τειρόμενός περ. *Id eſt*
Ac neque ſic licet afflictus oblivia cepit Navigii.

N

Ne quid moveare verborum ſtrepitu. Ariſtot.

ui monebit aliquem, ne ſævis verbis, ac minis deter-
ıtur, quo minus experiatur, accommodabit illud
omeri ex Iliad. γ. ab Apolline dictum. Æneæ.

Ἀλλ' ἰθὺς φέρε χαλκὸν ἀτειρέα μηδέ σε πάμπαν
Λευγαλέοις ἐπέεσσιν ἀποτρεπέτω καὶ ἀρειῇ. *Id eſt,*
Quin rigido ferro magis obvius ito, nec unquam
Te ſævis dictis deterreat ille, miniſque.

In diſcrimine apparet qui vir. Idem.

e re periculoſa difficilique, & ejuſmodi quæ virum
rdatum ac ſtrenuum requirat, conveniet illud ex
ad. N.

Ἔνθ' ὅ τε δειλὸς ἀνὴρ ὅς τ' ἄλκιμος ἐξεφαάνθη.
eſt, Illic qui vir iners, qui ſtrenuus, ipſa docet res.

Non cedendum malis. Idem.

quando admonebis, non oportere cedere vel ad-
rſariis, vel adverſæ fortunæ inſultibus, aut non eſſe
tandum cum fugitivis, non inſcite detorſeris illud
eodem lib.

Οὐκ ἂν ἐν αὐχέν' ὄπισθε πέσοι βέλος οὐδ' ἐνὶ νώτῳ. Aul.G.
Ἀλλά κεν ἢ στέρνων ἢ νηδύος ἀντιάσειε. *Id eſt,*
Ne feriat jaculum cervicem aut terga, ſed ipſum
Aut ventrem, aut pectus feriat adverſa ſagitta.

Achilles.

ſigni fortitudine duces appellabimus non invenu-
Achilles.

Achilleum Argumentum.

ationem & Argumentum Achilleum vocabimus,
uod ſit inſuperabile & inſolubile.

Qui cum contemptu vitæ evadunt. Homer.

eos, qui gladiatorio, ſicut ait Terentius, animo
uempiam impetunt, ut aut perdant, aut pereant,
onveniet illud ex Iliad. M.

Ἀγροτέροισι σύεσσι ἐοικότες.
Id eſt, Similes agreſtibus apris.

radunt enim viatores, hos provocatos recta impete-
provocantem, nec lancea vitata.

Neque terræ motus timet, neque fluctus. Ariſtot.

Ariſto-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Ariſtoteles libro moralium Nicomachiorum tert
docens eos, qui non habitu virtutis, ſed immanita
quadam naturæ nihil omnino formidant, nequ
quam appellandos eſſe fortes, ſed μαινομένους καὶ ἀνα
λγήτους, *hoc eſt*, inſanos & ſtupidos, ſenſuque experte
εἴη δ', inquit, ἄν τις μαινόμενος καὶ ἀνάλγητος, εἰ μ
δὲν φοβοῖτο, μήτε σεισμοὺς, μήτε κύματα, καθάπερ φα
σὶ τοὺς Κελτούς. *Id eſt*, Fuerit autem quiſpiam inſanus
doloris ſenſu vacans, ſi nihil metuat, neque ter
concuſſiones, neque fluctus, quemadmodum de Ce
tis prædicant. Nihil enim horribilius mari comm
to, terræ vero concuſſio videtur inferorum ad ſup
rorum ſedem eruptionem minitari. Tanta autem er
quarundam Galliæ Germaniæque gentium imman
tas, ut ne his quidem terrerentur, quæ maxime ſu
natura horrenda.

Homer. *Improbitas muſca.*

In improbum & ſubinde redeuntem, etiamſi turpit
repellatur, quadrabit illud ex Iliad. XVII. Atque il
muſcæ vim intra præcordia miſit, Quæ quamvis d
pelle viri ſit ſæpe repulſa, Aſſultat morſura tamen.

AUXILIUM INFIRMUM.

Plutarch. *Luna radiis non matureſcit botrus.*

Plutarchus hunc Jonis ſenarium ceu proverbialen
adfert, diſſerens quod Luna, quoniam radios habe
imbecilliores, quam ſol, excitare poſſit humores, con
coquere non poſſit.

Μέλας γὰρ αὐταῖς οὐ πεπαίνεται βότρυς. *Id eſt*,

Neque enim his niger maturus efficitur botrus.

Convenit in eos, qui conantur quod ob defectum vi-
rium non queunt perficere. Accedet plus veneris, ſi
volentes ſignificare diſciplinas humanas non præſtare
felicitatem, dicamus Μέλας γὰρ, &c. In αὐταῖς ſubau-
diendum eſt, ἀκτῖσιν, id eſt radiis.

Per fluvium traducere.

Plato. Διαβιβάζειν τὸν ποταμόν.

Id eſt, Tranſmittere per flumen. Dicebantur, qui dif-
ficul-

ſultatem explicabant rei, quam in eruditiores aut in- lidiores explicare non poterant.

Sacer manipulus. Ἱερὸς λόχος. Athen.

eſt, Sacer manipulus. Olim dicebatur, quemadmo- m dicimus ſacram anchoram jaciendam, aut rem triarios rediiſſe.

Coriaceum auxilium. Σκυλίνη ἐπικουρία. Heſych.

eſt, Coriaceum ſive pelliceum auxilium, apud At- os infirmum & imbecille dicebatur.

Ficulnum auxilium. Συκίνη ἐπικουρία. Ariſtop.

eſt, Ficulnum auxilium, pro invalido atque inu- .

BENEFICIUM CORRUPTUM.

Perdidiſti vinum infuſa aqua.

Ἀπώλεσας τὸ οἶνον ἐπιχέας ὕδωρ. Homer.

ba ſunt Polyphemi. Sic enim increpat Ulyſſem vi- m aqua temperantem. Antiquitus merum bibe- t non ſine noxa, donec Staphilius Sirrheni filius endiſſet vinum aqua diluere.

Capra Scyria. Αἲξ Σκυρία.

nvenit in eos, qui beneficium maleficio corrum- t: aut, qui virtutes adjunctis vitiis contaminant, ue obſcurant, quive recte inſtituta non recte fi- nt. Veluti capra Scyria, quod fera ſit, mulctrum d lacte impleverat, ipſa rurſus evertit, atque hoc do beneficium quod dederat, eadem perdidit.

Panis lapidoſus.

eca lib. de beneficiis 11. Panis lapidoſus, (ſic n. Fa- s Verrucoſus appellabat beneficium ab homine o aſpere datum) quem eſurienti neceſſarium ſit pere, durum & acerbum eſſe.

BIBACITAS.

Vinaria angina. Feſtus Pompej.

ius Pompejus indicat, joco jactatum in eos, qui vi- præfocantur, laborare vinaria angina, quam *oi- χω* poſſis dicere.

Ma-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Plautus. *Maduſa.*

In Pſeudolo Plautina ſervus ebrius ita loquitur : Eg probe nunc habeo maduſam. Feſtus Pompejus indic apud priſcos maduſam dici ſolere temulentum , dı bitatque utrum à Græcis deductum ſit, quibus ebriı eſt μέθυσος, an à Latino verbo madere , quod prob poti vino madidi dicantur. Quod ſi maduſam ſon ebrium, non ebrietatem , abſurdus eſt ſermo , habe maduſam. Unde ſic legendum arbitror :

Ego nunc probe habeo maduſam , ita victu excurat Servus in ebrietate videtur ſibi felix , ut ſolutus omı metu, curiſque & omnium triſtium oblitus.

Parthi quo plus biberint.

De Parthis vetere proverbio dictum eſt , quo plus bi berint, eo plus ſitire : Habet hoc temulentia, ut poſt eaquam obſurduit palatum , magis ac magis cupia haurire. Apte dicetur in avaros, aut ſtudioſos : creſc enim diſcendi cupido cum eruditione.

Athenæ. Καρηβαρῦντες.

Dicuntur, qui crapula gravatum caput habent. Con veniet in temulentum ac ſomnolentum.

Idem. *Ranarum more bibere.*

In eos qui deditiſſimi ad pocula ſunt , nihil interin vel parum comedentes , recte & non invenuſte qua drat illud Athenæi:

Οἱ πίνουσι μόνον βατράχων τρόπον, οὐδὲν ἔδοντες.

Id eſt , Qui abſque cibo vivunt ranarum more bi bentes.

Nec Elephantus ebiberet.

Athen. Οὐδ' ἂν ἐλέφας ἐκπίοι.

Id eſt, Nec Elephantus quidem ebiberet. De pocul prægrandi , quum Elephantus proboſcide immenſan aquarum vim,quum libet, hauriat.

Idem. *Cothoniſſare.* Κωθωνίζειν *ſive* κωθωνίζεσθαι.

Dicebantur, qui largius biberent : & potationen largiorem κωθωνισμὸν appellabant : Cothon auten poculi genus eſt.

Cali

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Cylicum remiges. Κυλίκων ἐρέται. Athen.

...ſt, Cylicum remiges dicti ſunt, qui aſſidue perpo-
...ent, vinum pro remo ducentes.

Κυαθίζειν.

...ebantur qui poculis indulgebant, quaſi dicas, cya-
...ſſare. Mihi videtur potius in eos convenire, qui
...ce bibunt, nec ſextarios hauriunt, ſed cyathis ſub-
...e repetitis, tamen inebriantur.

Argenteus puteus. Φρέαρ ἀργυροῦν. Idem.

...ſt, Argenteus puteus. Athenæus lib. XI. indicat
...n ingens poculum dici ſolitum puteum argen-
...en; nam cyathi puſilli erant.

ONÆ FORTUNÆ COPIÆ, FELICITATIS AUT OMINIS.

Aſinus in paleas. Ὄνος εἰς ἄχυρα. Zenod.

...audiendum, incidit. Dici ſolitum, ubi cuipiam
...una lautior præter ſpem obtigerit, aut nactus for-
...erit aliquid, quo vel præcipue gaudeat.

Nunc illa advenit Datidis cantilena.

Νῦν τοῦτ' ἐκεῖν' ἥκει τὸ Δάτιδος μέλος. Suidas.

...ſt, Nunc id quod ajunt, Datidis adeſt cantio. Di-
...ant ubi quid lætum ac feſtivum accidiſſet. Datis
...piam erat Perſarum Satrapes, excellens in rei bel-
...e gloria.

Procridis telum. Πρόκριδος ἀκόντια. Ovidius.

...ſt, Procridis jacula. De iis qui veluti certis telis
...quid animo deſtinant, aſſequuntur. Sumptum à
...ſſima fabula, vel Ovidio narratore, de Cephalo
...certo jaculo emiſſo, Procridem uxorem interemit,
...s feram eſſe.

Albæ gallinæ filius. Juvenal.

...iter natum, albæ gallinæ filium dicimus.

Aut piſcem olet, aut florem. Ambroſ.

...piſcem olet, aut timallum. Dictum in eum, qui
... oleret: quod timallus piſcis ſit odore gratiſſi-
..., & æque fragrans ejuſdem nominis flos.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Tullius.

Virgula divina.

Quoties quid citra humanam operam quaſi divinit
nobis ſignificamus contigiſſe. Propterea quod an
quitas quemadmodum in annulis, ita & in virgis f
rendis exiſtimavit aliquam fatalem, ac ceu magica
ineſſe virtutem.

Lucian.

Gygis anulus. Γίγου δακτύλιος.

Quadrat vel in homines inconſtantibus moribus, v
in fortunatos, qui veluti virgula divina, quicquid
ptant, id ſuo arbitrio conſequuntur. Hujus adag
mentionem facit Lucianus in Votis, ubi quiſpiam
ptat ſibi complures annulos ejuſmodi, quales habeb
Gyges: alium, quo diteſceret: alium, quo gratus
amabilis redderetur: alium, per quem liceret vola
quocunque libitum eſſet. Nam priſcorum ſuperſtit
plurimum tribuit annulorum efficaciæ.

Zenod.

Orci galea. Ἄϊδος κυνέη.

Dictitari ſolitum in eos, qui ſemet arte quapiam o
cultarent. Plutoni erat galea, quam qui geſtaret,
quoſcunque voluiſſet videbat, ipſe nemini conſp
cuus.

Lucian.

Secundo æſtu. Κατὰ ῥοῦν προχωρεῖν.

Id eſt, Secundo æſtu procedere. Sumpta metapho
à nautis, quibus facilior curſus, quum flumen aut e
iam maris æſtus ſecundus eſt.

Horat.

Bonis avibus. Malis avibus.

Cum rem feliciter aut ſecus cedere ſignificamus. A
augurum obſervatione ſumptum.

Homer.

Omnia ex ſententia cedunt.

In magnopere fortunatos, quibus & recte & ſecus in
ſtituta feliciter cedunt. Homerus:

Spicula cuncta horum feriunt, ſeu torſerit illa
Ignavus, ſeu vir fortis, quia Jupiter ipſe Dirigit.

Idem.

Secundis ventis.

Secundis ventis navigare dicitur, cui res ex ſententi
ſuccedunt. Horatius:

Non agimur tumidis velis Aquilone ſecundo:
Non tamen adverſis ætatem ducimus Auſtris.

Daty

Datyli dies. Δατύλου ἡμέρα.

bi res feliciter ſucceſſerunt. A Datylo quodam, qui ud Athenienſes ſummos eſt honores conſequutus.

Diis hominibuſque plaudentibus. Cicero.

o eo quod eſt feliciter atque auſpicato. Apud Poë- ; pene ſolenne, Deum atque hominum fidem, Diis que hominibus inviſus.

. *Semper feliciter cadunt Iovis taxilli.*

Α'εὶ γὰρ εὖ πίπτουσιν οἱ Διὸς κύβοι.

eſt, ſemper cadunt feliciter tali Jovis. Dici ſolitum ieos, quibus res omnes perpetuo quodam fortunæ fore ex animi ſententia cederent.

Sapiens ſua bona ſecum fert. Suidas.

Ὁ σοφὸς ἐν αὑτῷ περιφέρει τὴν οὐσίαν.

eſt, Sapiens opes ſibi ſecum habet ſemper ſuas. A ntis, ni fallor, apophthegmate natum, qui rogatus, c nihil exportaret rerum ſuarum ex incendio pa- e? Ego vero, inquit, omnia mea bona mecum por- . Significans ea, quæ nobis bona inſunt, vera eſſe na, & vere noſtra.

Contingit & malis venatio. Idem.

Δέδοται καὶ κακοῖσιν ἄγρα.

ſt, Contingit & ignavis è venatu præda. Vbi quid citer obtigit immerenti, quodque fortunæ magis, um illius induſtriæ ſit acceptum ferendum.

Iecit Achilles duas teſſeras & quatuor. Idem.

Βέβληκ' Ἀχιλλεὺς δύο κύβους καὶ τέσσαρα.

Duas Achilles, quatuorque teſſeras jecit.

nc verſum Suidas ex Euripide citat. Quid autem i velit adagium, nullus explicat, niſi quod conje- e licet, dictum fuiſſe de iis, qui in omni re vince- t, propterea quod is teſſerarum jactus felix eſſet.

Tranquillo quilibet gubernator eſt. Seneca.

eca in epiſtolis: Alioqui gubernatoris artem adeo n impedit tempeſtas, ut oſtendat. Tranquillo enim junt, quilibet gubernator eſt. Aliqui ajunt illic, unam adverſam ac rerum difficultatem, non ſo-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

lum non obeſſe ſapienti, verum etiam virtutem in his maxime proferre ſeſe, quæ rebus ſecundis ac pacatis latebat. Non magnum eſt adminiſtrare Rempub. cum omnia pace conſtant.

Effugi malum, inveni bonum.

Zenod. Ἔφυγον κακὸν, εὗρον ἄμεινον.

Id eſt, Evaſi mala, nactus ſum meliora. Dici ſolitum, ſi quando fortuna lautior cuipiam contigiſſet. Natum ajunt à cæremoniis nuptialibus.

Plautus. *Inveni, non quod pueri in faba.*

Strophylus ſervus in Aulular. Plauti. ollam auri plenam à ſene defoſſam furto ſuſtulerat, eamque rem geſtiens indicare hero: Reperi, inquit. Et rogatus quid reperiſſet: proverbiali nimirum figura, magnum quid dam reperiſſe ſeſe ſignificans. Eſt enim Midas vermiculus quidam, qui fabis innaſcitur: hunc ſi quando nacti ſunt pueri, geſtiunt atque exclamant, perinde quaſi magnum quiddam invenerint.

Zenod. *Sardi venales.* Σαρδιανοὶ ὤνιοι.

De negotio infinitæ prolixitatis, atque inexplicabili Idque hinc ortum eſſe tradunt, quod Tiberius Sempronius Gracchus, cum altero conſulatu Sardiniam domuiſſet, tantum ex ea captivorum abduxit, ut longa venditione res in proverbium abierit.

Bonorum mare. Ἀγαθῶν θάλασσα.

Dicitur & diverſam in partem. Idem de magnis & vehementer cumulatis commoditatibus. Eo quoc ipſum mare miniſtret innumerabiles opes rerum, pu ta piſcium gemmarumque.

Thaſſus bonorum. Θάσος ἀγαθῶν.

Natum adagium à loci fertilitate. Nam Thaſſus inſul eſt juxta Thraciam, ut Zenodotus refert. Calliſtratu orator demigrans Athenis, perſuadere conatus eſt A thenienſibus ut regionem, quæ ex adverſo erat, inco lerent, multa ſplendida de ejus feracitate jactitans, & quod auri venas haberet, & quod glebam optimam Denique in ſumma, inquit, Thaſſus bonorum eſt Hinc in vulgi ſermonem abiit. Thaſſus bonorum, d iis, qui ſplendida pollicentur.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Bonorum acervus. Ἀγαθῶν σωρός. Cicero.

: opibus ingentibus, unde & frequenter extructas
pes, extructas opes, & cumulatas opes pro copioſis
gimus, tanquam acervatim congeſtas, neque pon-
re neque numero, ſed ipſo cumulo infuſas.

Horna meſſis. Plautus.

autus in Muſtel. Hornam meſſem proverbiali figura
xit, pro maximo emolumento, quaſi dicas, tantum
cri, quantum eo anno ſit proventurum in agris.

Bonorum myrmecia. Ἀγαθῶν μυρμήκια.

: immenſis opibus. Nam myrmecia Græce ſignifi-
nt cavernam aut agmen formicarum. Antiquitus
rmicarum cœtus opulentiam portendit.

Dathus bonorum. Δάθος ἀγαθῶν. Suidas.

leandem ſententiam dici conſuevit. Eſt autem Da-
us Thaſſiorum colonia, juxta Strymonem; cum
oquin opulenta ac florens, tum quod habet etiam
ri venas, ut hinc in proverbium abierit: Dathus
norum, de conferta rerum opulentia.

Gargara bonorum. Idem.

numerabilem hominum, rerumve vim, priſci gar-
ra dicebant, ficta, ni fallor, voce, à ſtrepitu, quem fa-
hominum congregatorum multitudo, aut rerum
uſarum copia. Unde & Gargaro verbum, quod ſi-
ificat perſtrepo præ multitudine.

Bonæ terræ. Τὰ τῆς γῆς ἀγαθά.

l bonis immenſis, & omnigenis, quaſi dicas quic-
id terra progignit, omnium rerum parens.

Ingens rerum multitudo. Homer.

m admirandam hominum aut rerum ſeu malo-
m multitudinem indicare volemus, conveniet illud
omericum:

Quot frondes, & quot ſunt verno tempore flores,
Utque globatarum muſcarum examina multa.

Bonorum glomi. Ἀγαθῶν ἀγαθίδες.

opibus extructis, & affatim cumulatis. Sumpta
etaphora à glomere textorio, cui fila ſunt obvoluta,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

aut certe ligno illo textorio, cui filorum maxima vi[illegible] eſt obvoluta.

Lucian. *Copiæ cornu.* Ἀμαλθείας κέρας.

Cum affatim omnia ſupereſſe ſignificamus, Copi[illegible] cornu dicimus.

Euſtat. *Lac Gallinacium.* Ὀρνίθων γάλα.

Eundem habet ſenſum. Dicitur enim in opulentos, & [illegible] quibus quidvis rerum ſuppeditat. Aut de raris inven[illegible] tu, atque ob id precioſis, ut ſit hyperbole, ſignifican[illegible] nihil omnino deeſſe.

Extis pluit. Ἄλλασιν ὕει.

Id eſt, Lucanicis pluit. Sermo eſt proverbialis de prodi[illegible] gioſa rerum copia. Qui jocus etiam hodie durat apu[illegible] idiotas. Siquidem Ἀλλᾶς Græcis exti genus eſt, ex qu[illegible] fruſtulatim conciſo farta conficiuntur.

Capram cœleſtem orientem conſpexerunt.

Plutarc. Αἶγα τὴν οὐρανίαν ἐπιτέλλουσαν ἐθεάσαντο.

Hoc dici ſolitum in eos, quibus omnia feliciter, equ[illegible] animi ſententia ſuccederent. Propterea quod antiqui[illegible] tus opinione vulgi comprobatum eſt, qui capram il[illegible] lam Iovis altricem, & ob id in ſiderum relatam nu[illegible] merum conſpexiſſent, quicquid votis conciperent [illegible] ejus compotes futuros.

Ariſtop. *Bonæ fortunæ.* Ἀγαθοῦ Δαίμονος.

Id eſt, Boni genii, vel bonæ fortunæ, ſubaudi, nomi[illegible] ne. Sermo eſt bene ominantis in re quapiam aggre[illegible] diunda.

Oculus dexter mihi ſalit.

Theocr. Ἄλλεται ὀφθαλμός μοι ὁ δεξιός.

Id eſt, Salit mihi oculus dexter. Vbi ſpes eſt viſuro[illegible] nos lætum quippiam, & vehementer exoptandum[illegible] Hodieque per jocum ajunt, ſibi dextram tinniiſſe au[illegible] rem, ſignificantes alicubi ſermonem de ſe abſentibu[illegible] factum cum laude.

Homer. *Bona ſpes oſtenſa.*

Cum bona quæpiam ſpes affulget alicunde perficien[illegible] di quod propoſuimus, conveniet illud ex Odyſſ. lib. [illegible]

Ω[illegible]

Ὡς ἄρα οἱ εἰπόντι ἐπέπτατο δεξιὸς ὄρνις. Homer.

...eſt, Sic fato felix à dextris advolat ales.

Deus undecunque juvat, ſi modo propitius.

...lus ubique præſens eſt, ſi faveat: neque refert ubi ...ntium agas, illo propitio. Ad hanc ſententiam ac...ommodes licebit illud Homeri:

Ῥεῖα Θεός κ' ἐθέλων κὴ τηλόθεν ἄνδρα σαώσαι.

Si libeat ſervare procul quoque Numina poſſunt.

Lux affulſit.

...i melior rerum ſpes oſtendi cœperit, lucem afful...ſe dicunt. Porro lumen fauſti ominis apud veteres ...ſſe, teſtis eſt M. Varro lib. de Lingua Latina II.

Noctua volat. Γλαὺξ ἵπταται. Zenod.

...ſcis Athenienſibus noctuæ volatus victoriæ ſignum ...a ſymbolum exiſtimabatur, propterea quod avis ...c Minervæ ſacra crederetur, quæ quidem dicta eſt ...am male conſulta Athenienſium bene fortunare. ...le rebus feliciter atque ex animi ſententia ſucce...ntibus dici conſuevit, Noctua volat.

Laureum baculum geſto. Suidas.

Δαφνίνην φορῶ βακτηρίαν.

...eſt, Laureum porto baculum. Suidas tradit ita ſo...e loqui eos, qui eſſent ab aliquibus inſidiis petiti, ...iciterque periculum effugiſſent, propterea quod ...rus credita eſt adverſus venena remedium ha...re.

Midas in teſſeris conſultor optimus. Idem.

Μίδας, ὁ ἐν κύβοισιν εὐβουλότατος.

...eſt, Midas, qui in teſſeris conſultor optimus: pro...rbium à teſſerarum ludo natum. Eſt enim Midas, ...tus vocabulum. Accommodari poterit adagium ...rem quæ forte fortuna bene cadit.

Boves Meſſis tempus expectantes.

Βοῦς ἄμητον ἐπιτηροῦντες.

...eſt, Boves meſſem obſervantes. Dici ſolitum, ubi ...s ingentium emolumentorum ſpe laborem ſume... Inde dictum quod boves meſſis tempore, majo-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

re laborant fructu, propterea quod inter trituram p
ſcuntur interim, & pabulum largius apponitur: Co
tra, cum vere aut hyeme proſcindunt arvum, hoc m
leſtior eſt arandi labor, quod nullo præſenti fru tu l
niatur.

Bos apud acervum.

Suidas. Βȣ̃ς ἐπὶ σωρῷ.

Id eſt, Bos in acervo. De ſplendide ampliterque v
ventibus, quique in ubere rerum affluentia prolixi
faciunt ſumptum. Aut quemadmodum ait Suidas, d
iis, qui in media rerum copia conſtituti, non ſinunt
præſentibus bonis frui. Tranſlatum arbitratur à b
bus trituram exercentibus, quibus, quod os obligatu
habeant, non licet veſci tritico, quod excutiunt: ut ſ
mile ſit illi: Tantalus inter undas ſitiens.

Philoſtratus. *Bos ad præſepe.* Βȣ̃ς ἐπὶ φάτνῃ.

In emeritos dici conſuevit, quique jam ob ætate
ocio vitæque molliori indulgent. Effertur & ad hu
modum: Bos in ſtabulo. Congruit & in eos, qui null
honeſtis negotiis exercentur, ſed turpi otio atque a
domini ſerviunt.

Homer. *Quæ divinitus contingunt.*

Qui dicet quippiam non cuivis contingere, quiſqu
optat, ſed divinitus dari, velut ingenium, forma, vire
uſurpare poterit illud Homericum ex Iliad. 3. lib.

Ἑκὼν δ' ȣ̓κ ἄν τις ἕλοιτο.

Non quiſquis volet illa ferat.

Idem. *Autoritas divinitus.*

Divinitus contingit, ut idem homo nunc magni fia
nunc deſpiciatur. Ex Odyſſeæ XVI. Eſt proclive de
amplus quos claudit Olympus: Reddere vel deſpe
ctum hominem, aut adjungere honorem.

Idem. *Felicitas à Deo.*

Θεȣ̃ δ' δῶρόν ἐςι εὐτυχεῖν βροτȣ̃ς. *Id eſt*, Felicitas datu
Deûm homini munere. Ut res noſtræ bene cedant, i
in nobis ſitum non eſt, ſed à ſuperum arbitrio pen
det. Hominum eſt conatus, Dei eſt eventus.

Primum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Primum recte valere, proxima forma, tertio loco divitiæ.

lato lib. II. de Leg.

Λέγεται γὰρ, ὡς ἄριστον ὑγιαίνειν, δεύτερον δὲ κάλλος, τρίτον δὲ πλοῦτος.

lest, Ajunt enim optimum ac potiſſimum eſſe, bo-am valetudinem, proximum formam, tertium divi-as. Alius quidam dicit: Recte valere, & ſapere, duo itæ bona. Juvenalis: Curandum eſt ut ſit mens ſana ı corpore ſano.

Deum eſſe. Deum facere. Tullius.

Iyperbolæ ſunt proverbiales de ſingulari laude di-ıis. Tullius in Oratoris ſui libro II. In quo tu mihi eus eſſe videris, id eſt, ſingularis, ac ſummus. Inde atum quod priſci mortales, ſi quem ob egregias, ac iinime vulgares virtutes ſuſpiciebant, eum Deum, ac is genitum ajebant.

In cœlo eſſe. Idem.

:o eo quod eſt ſupra modum fortunatum eſſe ac oriosum.

Quævis terra patria. Πᾶσα γῆ πατρίς. Zenod.

dmonet adagium, virum ſapientem ac bonum, ubi-ınque gentium vixerit, felicem eſſe. Unde & Socra-s interrogatus, Cujas eſſet: mundanum ſe eſſe, re-ıondit.

Virtute duce, comite fortuna. Cicero.

I. Tullius epiſt. famil. libro decimo ad Plancum: ımnia ſumma conſecutus es, virtute duce, comite ırtuna. Virtus eligit quod eſt optimum. Quod ſi on ſuccedit, tamen in rebus præclaris, & in magnis, iam voluiſſe pulchrum eſt. Sin ſuccedit, prima laus ebetur virtuti tanquam egregii facinoris duci: pro-ima fortunæ, quæ virtuti ſubſervierit.

Sale nihil utilius.

:omperio & hoc à doctis proverbii titulo comme-ıoratum. Humano corpori nihil eſſe utilius ſale & ıle.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Plautus. *Supercilium ſalit.*

Quoties bona quædam ſpes titillat animum noſtrum, dicere licebit nobis ſalire ſupercilium. Sumptum à vulgi ſuperſtitione, quod futurorum auguria captat ex corporis affectibus, ut ſi quod membrum pruriat præter evidentem cauſam, ſi dexter oculus ſaliat, ſi auris dextra tinniat.

BREVILOQUENTIA.

Grata brevitas.

Χάρις βαιοῖσιν ὀπαδεῖ. *Id eſt,* Adjuncta eſt parvis gratia rebus. Quædam mole placent ac magnitudine. Sunt quæ ob id grata ſunt, quod minuta: veluti gemmæ quædam ac ſculpturæ. Idem uſu venit in epiſtolis ac libris, qui non raro ipſa brevitate redduntur commendatiores, præſertim apud faſtidioſos & occupatos.

Cicero. Ἐν ἐπιτομῇ.

M. Tullius epiſt. ad Attic. lib. v. Epiſtola, cujus initium, Saturnalibus mane: Hoc jam ſic habeto, nec hoc exercitu hic tanta negotia geri potuiſſe. Quæ cognoſces ἐν ἐπιτομῇ. Sic enim concedis mihi proximis literis: ἐν ἐπιτομῇ dixit, pro eo quod erat διὰ βραχέων, ſummatim, & compendio, reciſis iis, quæ minus ad rem pertinent.

Laconiſmus. Λακωνισμός.

Laconiſmum veluti proverbio breviloquentiam vocant, pro eo, quod eſt, paucis & compendio dicere, à λακωνίζειν quod eſt affectare breviloquentiam.

Plautus. *Tribus bolis.*

Plautus in Curculione: Si vis tribus bolis, velim chlamydem. Tribus bolis dixit, pro compendio, quaſi tribus verbis. Nam bolum Terentius accipere videtur pro eo, quod Græci vocant βλωμόν. Quod autem continuo devoratur, tribus bolis edi dicitur.

Varro. *Pauciloquus, ſed eruditus.*

In eum, qui pauca quidem, ſed tamen auditu digna loquitur.

Minore

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Minore finire pomœrio. Et his ſimilia.

bverbii rationem ſapiunt hujuſmodi ferme meta-
oræ : Finire pomœrio, Præſtituere metam, Circum-
bere cancellis, & ſi quæ ſunt ſimiles.

Numero dicis. Plautus.

lutus in Caſſina : Numero dicis, dixit pro eo, quod
: Facile & compendio. Feſtus exponit pro cito ac
eriter. Idem : Numero mihi venit in mentem.

Vno faſce complecti. Plinius.

ud Plinium, pro eo quod eſt: Eadem opera & con-
ctim agere, non ſeparatim. Tranſlatum eſt ab iis,
res multas ſimul colligunt, quo commodius ge-
ti queant.

Tribus verbis. Hieron.

bus verbis, pro pauciſſimis dicere, proverbiale
D. Hieronymus in Dialogo Luciferani & Ortho-
i: Tribus, ut ajunt, verbis rem iſtam grandem
olviſti.

CÆCUTIENTIA.

Lolio victitant. Plautus.

io victitare, dicuntur luſcioſi & cæcutientes. Plau-
: Mirum eſt Lolio victitare te tam vili tritico. Lo-
n autem Plinius inter frugum peſtes commemo-
una cum carduis & tribulis.

Saturniæ lemæ. Κρονικαὶ λῆμαι. Socrat.

cæcutientes, & ſtupidos dicitur, præſertim in eos,
ætatis vitio deſipiſcunt. Eſt enim lema humor in
lis concretus, unde lippitudo naſcitur. Porro Sa-
niæ dicuntur quaſi ſeniles ac veteres, propterea
d Saturnus podagroſus ac ſenex à poëtis fingitur,
emporum Deus.

Cucurbitas lippis. Κολοκύνθαις λημᾷν. Idem.

ſt, Lippire cucurbitas, ad ſuperiorem adagii for-
m pertinet. Verba ſunt Socratis oſtendentis nu-
; *hoc eſt*, niſi plane nihil vides, & tantas habes in
lis lemas, quantæ ſunt cucurbitæ.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Lucian. *Ollas lippire.* Χύτρας λημᾷν.

Proverbialis hyperbole, proximæ ſimillima. Lucian. adverſus ineruditum, & multos coëmentem libros, χύτρας λημῶντες, inquit, *Id eſt*, Ollas lippientes. Lachrymas indicans ollis æquales. Hoc adagium utrunque quoties ad animum refertur, fit elegantius & jucundius. Veluti ſi quis hominem craſſi judicii ac vehementer cæcutientis & turpiter errantis, dicat lippire non lemis, ſed ollis.

Homer. *Hypſea cæcior.*

Satis apparet parœmiam ab Hypſe muliere quapiam infami, notæque cæcitatis eſſe profectam.

Juvenal. *Tireſia cæcior.*

A notiſſima fabula ſumptum. Juvenalis: Nec ſurdum, nec Tireſiam quenquam eſſe deorum. Tireſiam proverbiali figura pro cæco dixit. Quemadmodum Horatius pro paupere Irum:

Intererit multum, diveſne loquatur an Irus.

Talpa cæcior.

Suidas. Τυφλότερος ἀσπάλακος.

Id eſt, Cæcior Talpa. De iis, qui ſupra modum cæcutiunt, aut qui minime judicant.

Cæcior leberide.

Ariſtop. Τυφλότερος λεβηρίδος.

Eſt autem leberis (quemadmodum oſtendimus & alibi) pellis illa ſicca, quam ſerpentes, cicadæ, & ſi quid aliud animantis genus exuunt, quoties ſibi juventam renovant. In hac enim apparet effigies duntaxat oculorum, ac membranula quædam tenuiſſima, qua ſerpentum oculi præteguntur. Adagium trifariam refertur: Cæcior leberide. Nudior leberide. Inanior leberide.

Idem. *In canis podicem inſpicere.*

Ariſtophanes ἐν ἐκκλησιαζούσαις· τούτῳ μὲν εἶπον ἐς κυνὸς πυγὴν ὁρᾷν. *Id eſt*, Canis quidem hunc inſpicere juſſi podicem. Ariſtophanis interpres admonet vulgo dici ſolere in cæcutientes.

Cim-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Cimmeriæ tenebræ. Lactant.

ultam obſcuritatem aut animi caliginem, Cimme-
s tenebras appellant.

Cæca ſpeculatio. Ἀλαοσκοπιή. Suidas.

idas proverbialem dictionem admonet, quoties
t connivent, quibus datum eſt negotium: aut ipſi
hil vident, quibus obſervandi partes ſunt delegatæ.

Cæcus cæco dux. Τυφλὸς τυφλῷ ὁδηγός. Horat.

dagium Euangelicis literis celebratum. Uti licebit,
ioties indoctus indoctum docere, inconſultus im-
udenti conſilium dare conabitur.

eque cæcum ducem, neque amentem conſul-torem. Ariſtop.

ibaudiendum adhibeas: Diſce, ſed à doctis. Conſi-
im pete, ſed à conſultis.

Palpari in tenebris. Ψηλαφεῖν ἐν τῷ σκότῳ.

eſt, Manu tentare in tenebris. Dicuntur, qui rem
ſcuris veſtigant conjecturis.

E duobus tria vides. Ἐκ δυοῖν τρία βλέπεις.

eos, qui vel ætate, vel ebrietate, vel alio quopiam
ulorum vitio cæcutiunt.

Pulverem oculis offundere. Hieron.

ilverem ob oculos offundere dicitur, qui de indu-
ria rem obſcurat, & adverſario judicium eripit.

Nox humida. Νὺξ ὑγρά. Diogen.

e malis imminentibus dici ſolitum. Quemadmo-
um de lætiore fortuna dicimus: Exoriri lucem.

Cæci præſcriptio. Τυφλοῦ παρακέλευσις.

eſt, Cæci juſſio ſive exhortatio, dicitur abſurda:
uoties ipſe, qui præſcribit, non intelligit quid dicat.
lane convenit homini inſigniter caliganti.

CALUMNIA.

Sycophantæ. Συκοφάντης. Ariſtop.

ycophantæ cognomen, vulgo probri loco tribueba-
ir. Convitium proverbiale in calumniatores, &
uamvis puſilla de cauſa litem moventes.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Demoſt.

Theocrines Tragicus.

Τραγικὸς Θεοκρίνης. *Id eſt*, Tragicus Theocrines. Vſurpavit hoc adagium Demoſthenes adverſus Æſchinem. Theocrines primum Tragœdiarum auctor fuit, deinde calumniator & ſycophanta. Vnde Demoſthenes in oratione pro Cteſiphonte, Æſchinem Tragicum Theocrinem vocat.

Æſchin.

Falſum probrum.

Sententia proverbialis eſt apud Æſchinem in oratione, Περὶ παραπρεσβείας· τὸ γὰρ ψευδὲς ὄνειδος οὐ περαιτέρω τῆς ἀκοῆς ἀφικνεῖται. *Id eſt*, Falſum probrum non pervenit ultra aures. Qui audit convicium, cujus ſibi conſcius eſt, graviter animo vulneratur. At qui falſo probro aſpergitur, non perinde commovetur; non enim deſcendit altius in animum hominis rectæ conſcientiæ.

Tullius.

Hoc municeps, aut vicinus nunciavit.

M. Tullius in oratione pro Roſcio: Soletis cum aliquid hujuſmodi auditis, Iudices, continuo dicere, neceſſe eſt aliquem municipem aut vicinum dixiſſe. Solent enim à vicinis ac municipibus vicinorum ac municipum ſcelera potiſſimum prodi. Quin & hodie vulgo dicunt, dedecus hujuſmodi à conterraneis aut civibus oriri. Nam ſi quod fortunæ incommodum, ſi qua vitæ labes, ab illis, quoniam ſciunt, proditur.

Plautus.

Albo reti aliena captant bona.

Rete Plautus accipit pro calumnia quadruplatorum & paraſitorum. Album dixit, alludens ad codicillos & dicas, ſyngraphaſque, quibus lis intenditur peragiturque.

Non eſt remedium adverſus ſycophantæ morſum.

Ariſtop.

Ἀλλ᾽ οὐκ ἔνεστι συκοφάντου δήγματος.

Id eſt, adverſus ſycophantæ ictum non ineſt, ſubaudiendum, pharmacum, *id eſt*, remedium. Dictum eſt in calumniam, cujus morſus non ſolum pernicioſiſſimus, verum etiam inevitabilis, quod clancularius plerumque ſit.

Ar-

Argiva calumnia. Ἀ'ργεῖα φορά.

...ſt, Argiva inſectatio. De calumnioſis & delatori-
...s dici ſolitum. Nam Argivos olim notavit antiqui-
..., tanquam ſycophantas & litium avidos.

Boliti pœnam. Βολίτου δίκην. Diogen.

...liti pœnam dicunt, ubi quis de re frivola nihilique
...ctitur. Bolitus autem Græcis ſignificat ſtercus bu-
...lum. Porro Solon legem tulit, quæ pœnam mi-
...patur etiam iis, qui bubulum ſtercus furto ſuſtu-
...ent.

Cydi pœnam debet. Κύδου δίκην ὀφείλει.

...δος prima correpta, convicium ſignificat: κυδάζειν
... eo quod conviciari. Proinde cum quis ob rem fri-
...am, velut verbum aliquod temere dictum, defer-
...ur, vexareturque, eum proverbio dicebant Cydi
...nam debere. Nam antiquitus mulcta dicebatur iis,
... petulantius in quempiam aliquid dixiſſent.

Chius. Χῖος ἀποπατῶν. Ariſtop.

...ſt, Chius cacans. Ariſtophanis interpres indicat
...verbio jactatum in eos, qui contaminarent con-
...ircarentque civitatem.

Pattæcione calumnioſior.

Πατταικίωνος συκοφαντικώτερος.

... eventu natum. Nam Pattæcion quiſpiam infamis
...umniator, cui quum mos eſſet bonis viris calu-
...nias ſtruere, atque hoc tam fœdo quæſtu parare
...m, tandem deprehenſus, convictuſque pœnas de-
... capite.

Crater litium. Κρατὴρ κακῶν. Ariſtid.

...ſt, Cratera malorum. De re permoleſta, ſive de ho-
...ne litium auctore.

Fruſtra Herculi. Εἰκῆ τῷ Ηρακλεῖ.

...baudi, calumniam ſtruxeris. De his dici conſuevit,
... ſic omnia ſua negocia gerunt, ut nemo queat aut
...leat calumniari. Nam Herculi mos erat res alienas
...bducere, non dolo. Conveniet aut in vehementer

lau-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

laudatum probatumque, aut in præpotentem, quem
inſimulare tutum non ſit.

Samii mores. Σαμιακὸς τρόπος.

Quadrabit in eos, qui ſuos quoſdam habent mores, cæterorum moribus diſſidentes.

Abydus, Abydenus.

Abydenorum mores in proverbium abierunt. Nam Abydeni dicti ſunt ſycophantæ, ſeu molles & effœminati.

CARPENTIS SEIPSUM.

Domeſticum theſaurum calumniari.

Ariſtop. Τὸν οἴκοι θησαυρὸν διαβάλλεις.

Id eſt, Domeſticum theſaurum calumniaris, ſive traducis, *id eſt*, tua ipſius carpis, laceraſque.

Horat. *Propria vineta cædere.*

Ut vineta egomet cædam mea; id eſt, Ut à meipſo incipiam. Tranſlatum videri poteſt, vel ab amputantibus vineam, vel ab iis, qui per incuriam novellas vites lædunt.

Homer. *Quo tranſgreſſus.*

Pythagoras ſolitus eſt admonere adoleſcentes, ut quoties domum ingrederentur, hunc verſiculum ſuo cum animo verſarent:

Πῇ παρέβην, τί δ' ἔρεξα, τί μοι δέον οὐκ ἐτελέσθη;

Id eſt, Lapſus ubi, quid feci, aut officii quid omiſſum eſt?

CAUSA INDEFENSA.

Heteromolia cauſa. Ἑτερομόλιος δίκη.

Dicitur apud Græcos, quæ ab altera duntaxat agitur parte, nullo præſente, qui contradicat. Uſurpabitur non ineleganter, ubi quis damnat abſentem. Veluti cum defunctorum libros carpimus.

Lucian. *Deſerta cauſa.* Ἐρήμη δίκη.

Cum nemo repugnat. Tranſlatum à judiciis, ubi nonnunquam altera pars cedens tradit cauſam adverſario.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

1. Itaque diſerta cauſa vincere, eſt vincere nullo ntra pugnante.

Ne de lite pronuncies.

Τίς ἂν δίκην κρίνοιεν; Phocil.

eſt, De lite quinam judices? Admonet non teme- pronunciandum de quopiam, niſi re ultro citroque igenter cognita.

Haud impune vindemiam facies.

Οὐκ ἐρήμας τρυγήσεις. Ariſtop.

leos competet, qui nullo ſervante, impune decer- nt uvas. Solent enim vitibus & pomariis adhiberi ſtodes, præſertim autumno, cum jam maturi fœtus rem invitant.

CEDENDUM MULTITUDINI.

Ne Hercules quidem adverſus duos.

Μηδ' Ἡρακλῆς πρὸς δύο. Plato.

c eſt, Nemo uſque adeo viribus excellit, ut unus ribus par eſſe poſſit. Neque indecorum eſt, cede- multitudini.

Vni cum duobus non eſt pugnandum. Homer.

ine eſt ſuperiori. Huc alluſit & Catullus in Epitha- nio: Noli pugnare duobus.

Cedendum multitudini. Idem.

ui ſuadebit non eſſe pugnandum uni cum multis, ducet illud Homer. Accerſet mox ipſe ſibi crudelia , Si multis pugnare velit.

Extra publicam viam ne deflectas. Diogen.

quendum ut plures, ſapiendum ut pauci. Ita ſunt ædam, in quibus cum vulgo convenire, dexterita- eſt.

Plurium calculus vincit.

Τῶν πλειόνων ψῆφος νικᾷ.

uoties in conſilio ceditur multitudini. Livius: Pars uit, major meliorem vincit. Plinius in epiſtolis eritur numerari ſententias, non expendi.

Vnus vir, nullus vir. Εἷς ἀνήρ, οὐδεὶς ἀνήρ. Plato.

Id eſt,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Id eſt, Vir quidem unus, nullus eſt. Senſus eſt, nihi egregium præſtari poſſe ab uno homine, omne auxi lio deſtituto.

Idem. *Contra duo contraria pugnare difficile.*

Libro de leg. 11. Ὀρθὸν μὲν δὴ, πάλαι τε εἰρημένον, ὡ πρὸς δύο μάχεσθαι τἀναντία, χαλεπὸν, καθάπερ ἐν τοῖ νόσοις πολλοῖς τε ἄλλοισι. *id eſt*, Verum eſt illud, & jam olim proverbio celebratum, arduum eſſe adverſum duo, eaque contraria pugnare, quemadmodum in morbis aliiſque compluribus. Significat nobis eſſe geminam pugnam adverſus divitias, tum adverſus egeſtatem.

Homer. *Vnus contra multos.*

Apud Homerum multa in hanc ſententiam, tametſi non iiſdem verbis & locis, leguntur, ut in Odyſſ. υ.

Χαλεπὸν γὰρ ἐρυκακέειν ἕνα πολλούς. *Id eſt*,
Difficile ac durum eſt unum compeſcere multos.
Occaſionem adagii varie narrant.

CUM AUXILIO, CITRA AUXILIUM.

Plato. *Frater viro adſit.* Ἀδελφὸς ἀνδρὶ παρείη.

De fido auxilio dici ſolitum, propterea quod in rebus periculoſis vix unquam frater ſoleat fratri deeſſe.

Homer. *Sine ope divina nihil valemus.*

Manca eſt omnium mortalium induſtria, omniſque conatus, niſi favor aſpiret divinus. Ad id accommodabis illud Homer. Odyſſ. γ.

Πάντες δὲ θεῶν χατέουσ᾽ ἄνθρωποι. *Id eſt*,
Mortalis divum auxilium deſiderat omnis.

Ne gladium tolles mulier.

Μὴ μάχαιραν αἶρε θῆλυ.

Ne ſuſcipias negocii molem, cum nequeas auxiliari. Poteſt in hunc trahi ſenſum: Spem ne oſtendas, quam præſtare non poſſis.

Plutarc. *Non abſque Theſeo.* Οὐκ ἄνευ Θησέως.

Cum ſignificamus rem alieno auxilio confici. Aut cum ſignificamus rerum omnium communitatem ac ſo-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

…etatem. Nam Zenodotus ſcribit, Theſeum per…ltis viris fortiſſimis in certaminibus auxilio fuiſſe.

…uobus pariter euntibus. Σύν τε δύ' ἐρχομένω. Homer.

…ſt, Si duo conjuncti veniant. Locus eſt apud Ho…rum, Iliados ξ. ubi Diomedes iturus exploratum …d agant Trojani, comitem poſtulabat. Id enim …e tum jucundius, tum tutius.

Nihil profuerit bulbus.

Οὐδέν σ' ὀνήσει βολβὸς, ἂν μὴ νεῦρ' ἔχῃς. Athen.

…ervis carentem juverit bulbus nihil. Martial.

Nil aliud, bulbis quam ſatur eſſe, potes.

…lbus autem ad irritandam Venerem valet. Licebit …verecundiorem uſum trahere: Nihil prodeſt ſtu…im, ni vis adſit ingenii.

Tradunt operas mutuas. Terent.

…nſlatum videtur ab agricolis vicinis, qui mutuam …er ſeſe operam commendare ſolent. Ab artificibus …am, qui mutua nonnunquam utuntur opera: ma…ne fabri ærarii.

Alieno auxilio potentes. Homer.

…i alienis præſidiis freti, facinus aliquod egregium, … qui alieni prætextu nominis aliquid faciunt, in …s appoſite torquebitur illud Homeri Iliad. θ.

Στῆ δ' ἄρ' ὑπ' Αἴαντος σάκεϊ Τελαμωνιάδαο. *Id eſt,*

Conſtitit Ajacis Clypeo ſeptemplice tectus.

Alieno ferox præſidio. Idem.

…quæras innuere, quod ferox ſit quiſpiam, & impro… moliatur, id eum non facere domeſticis viribus …tum, verum alicujus potentioris fultum præſidio, …i clanculum illi ſuppeditat & animum & opem, id …commodes licebit.

Iſta quidem hic nequaquam audet ſine numine,
verum
Aut divorum aliquis humeros caligine tectus.

Titanas imploras. Τιτᾶνας καλεῖς. Diogen.

…eſt, Titanas invocas. Ubi quis ſuis diffiſus viribus …ienum implorat auxilium. Sumptum à Gigantum …bula, in qua Jupiter ſuo timens Olympo, Titanas in …xilium accerſivit

An-

Terent. *Ancora domus.*

Ancoram Græci pro refugio proverbialiter uſurpar ſolebant. Denique quicquid illud eſt, cui innitimur cujuſque fulcimur fiducia, ancoram vocant. Meta phora à nautis ſumpta.

Horat. *Columen familiæ.*

Donatus columen dici putat, perinde quaſi colu mnam dicas, cui reliqua domus innitatur, unde anti quitus ſervos majores columellas dictos.

Noſtro Marte.

Quoties nullius auxiliis adjuti noſtropte ingenio pro priiſque viribus rem peragimus, noſtro Marte pera gere dicimur: aut etiam cum noſtro periculo res ge ritur.

Sine cortice nabis.

Sine cortice nare dicuntur, qui jam per ætatem non egent cuſtode morum, aut qui eo doctrinæ proceſſe runt, ut jam præceptorum opera non habeant opus Puto proverbium ſumptum à juvenibus, qui quum primum natare diſcunt, corticibus aut ſuberibus ven tri ſubligatis natant. deinde exercitatiores citra hujuſmodi adminicula natare incipiunt.

Suidas. *Incaprificatus es.* Ἀνερίνασος εἶ.

Suidas putat dici in mollem & infrugiferum. Sunt qui referant ad eos, qui tueri non queant id quod nacti ſunt boni.

Heſiod. *Multæ manus onus levius reddunt.*

Significat etiam difficilia facile confici, ſi quis non ipſe ſolus negotium aggrediatur, ſed in plures adjutores & auxiliares manus partiatur. Sumptum à tollendis oneribus. Heſiod. in opere Ἔργα καὶ ἡμέραι.

Πλείων καὶ πλεόνων μελέτη. *Id eſt,*
Plus poteſt & plurium induſtria.

Homerus Iliad. μ.

Ἀλλ' ἐφομαρτεῖτον, πλεόνων δέ τι ἔργον ἄμεινον.
Id eſt, Adſitis comites, multorum induſtria namque
Plus pollet, quam paucorum.

Re opitulandum, non verbis. Homer.

..n re opus eſt, nil proſunt verba. Homer. Iliad. π.

Εν γδ χερσὶ τέλ⊕ πολέμυ, ἐπέων δ' ἐνὶ βυλῆ.

..., Verba in conſilio, valet in certamine robur.

Chordæ vice. Ὡς ἀντὶ χορδῆς. Plutarc.

..., Tanquam chordæ loco. Conveniet, ubi quod ..ibi diminutum videbatur, ſuppletum aliunde ſi..ificabimus.

Vivus fueris, vel cæpe ſolum accipies.

Ζωὸς γθυήσῃ, κρόμμυον μόνον λαβών. Zenod.

..., Si cæpe tantum ſumpſeris jam vixeris. In eos ..ſolitum, qui è re quapiam puſilla magnam opi..nem conſequuntur. Apparet natum ab ægroto, qui ..dico porrigente cæpe, revaluerit, herbam alioqui ..beiam, nec eam admodum ſalubrem corpori.

..apyri fructus non poſtulat magnam ſpicam.

Βύβλυ ϳ καρπὸς ἐκ κρατεῖ μέγαν ςάχυν.

..., Byblus virens haud ſuſtinet ſpicam gravem. Di..olitum de iis, qui digne ſuis ipſorum bonis frui non ..ſent: propterea quod byblus ob culmos invalidos ..am granis onuſtam ferre non poteſt. Byblus autem ..ci ſpecies, quam Latini papyrum appellant.

Si Deus voluerit. Iacob. Apoſt.

..re futura, cujus exitus pendeat à Dei favore. Nam ..am vulgo dicunt ominis cauſa: Si Deus voluerit, ..ue ita nos loqui Jacobus Apoſtolus docet.

Meis auſpiciis. Virgil.

..is auſpiciis, pro meo arbitrio, meiſque præſidiis ..cit Maro Æneid. 4. Translatum ab Imperatoribus ..manis, quibus mos erat, non committere præ..m niſi conſultis auſpiciis.

Porrigere manus. Vlpian.

..rigere manus, pro auxilio eſſe, vulgatiſſimum eſt, .. elegans. Feſtivius erit de rebus animi, veluti ſi di..s: animo dejecto manum porrigit philoſophia.

Sine canibus & retibus.

Ἄνδυ κυνῶν τε ϗ λίνων. Pindar.

Id eſt,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Id eſt, Abſque canibus & retibus. Hoc quidem ſchemate Pindarus ſignificavit ſummam celeritatem. Quis enim pedibus aſſequatur cervos, niſi aut à canibus remorentur, aut implicentur retibus. Conveniet tamen in eos, qui clanculariis artibus capiunt prædam. Dicitur & in eos, qui non alienis præſidiis, ſed proprio Marte rem gerunt.

Procul. *Pecunia abſque peculio fragilis.*

Inter agricolas proverbium jactatum fuit. Solent autem ſenes aut agricolæ ſummam aliquam ſeponere, ne nihil ſupereſſet, ſi res incendio, bello, aut ferro perirent. Poteſt deflecti in eum, qui felicitatis ſummam ponit non in rebus extrariis, ſed in animi bonis, ut illis caſu perditis, habeat quo confugiat, nec deſpondeat animum.

Homer. *Summa vi defendere.*

Si quis alterum ſumma vi tuebitur, quadrabit illud Homeri Iliad. ς.

Πρόσθε δ' οἱ δόρυ τ' ἔσχε καὶ ἀσπίδα πάντοσε ἴσην.

Id eſt, Undique texit eum lancea, clypeoque rotundo.

Tanquam heros in clypeo excipere.

Ἀλλ' ὥσπερ ἥρως ἐν ἀσπίδι ξενίσαι σε βούλομαι.

Id eſt, Imo tanquam heros in clypeo te volo hoſpitio excipere. Dici ſolitum ubi quis ſuis ipſius artibus aut benefactis fretus, de amicis bene mereri conaretur. Inde ductum quod antiquitus heroës aſſidue armis agentes, velut in clypeo verſabantur, & ſi quid opus fuiſſet amicis, quod armis præſtari poterat, id prompte præſtabant, utpote ſola virtute divites.

CITRA LABOREM.

Plinius. *Citra pulverem.* Ἀκονιτί.

Id eſt, Citra pulverem, Græci dicunt contingere, quo quis facile citraque negotium potiretur. Tranſlatum vel ab Aphe, *id eſt*, à pulveris contactu, quo ſe ſpargebat in palæſtrico certamine congreſſurus.

Lucian. *Citra arationem citraque ſementem.*

Quæ citra noſtram operam caſu nobis eveniunt ἀσπαρ-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

αρτα καὶ ἀνήροτα contingere dicunt Græci. Natum
ret adagium à fabula inſularum fortunatarum.

Vltro Deus ſuppeditat bona.

Αὐτομάτως ὁ Θεὸς ἀνίησι τὰ ἀγαθά. Stobæ.

t, Ultro Deus ſubjicit bona. Quoties res citra no-
m operam feliciter cadunt, quaſi Deo quopiam
curante.

Sub aliena arbore fructum. Livius.

liena arbore fructum legere dicuntur, qui fruun-
aliorum laboribus. Finitimum eſt illi: Alienam
is meſſem.

Dormienti rete trahit.

Εὕδοντι κύρτος αἱρεῖ.

t, Dormienti rete capit. In eos, quibus citra co-
am obtingunt ea quæ cupiunt. Simile, Dormienti
conficient.

CLAMOSUS.

Septem convivium, novem convicium. Gellius.

ans, vel op ipſam παρονομασίαν, ſententia, qua
ificatum eſt, in convivium paucos adhibendos
alioqui fore tumultuoſum atque inſuave. Exta-
t antiquitus leges, quæ præſcriberent, ſimul &
deratum convivarum numerum & ſumptus mo-
s.

Clamoſior lauro ardente.

Μείζονα βοᾷ δάφνης χλωρᾶς καιομένης. Diogen.

t, Magis vociferatur, quam laurus viridis incen-
ropterea quod laurus adhuc virens in ignem con-
a, maximos crepitus edit.

Vſque ad ravim. Ἄχρι κόρου. Plautus.

t, Uſque ad ſatietatem. Plautus & quidem lepi-
s, dixit, uſque ad ravim, pro eo quod eſt, impro-
ſæpius, clamoſe adeo, ut vox etiam toties vocife-
i raucescat.

Claudiana tonitrua. Feſt. Pompej.

us Pompejus ſcribit ideo vocata Claudiana toni-
trua,

trua, quod Claudius Pulcher inſtituerit, ut ludis poſt ſcenam factis, lapidum conjectus ita fieret, ut veri tonitrus ſimilitudinem imitaretur. Nam antea leves admodum & parvos ſonitus fieri ſolitos, cum clavi & lapides in labrum æneum conjicerentur. Dici poteſt in homines immodice clamoſos, & odioſe obſtreperos.

Quintil. *Apertis tibiis.*

Id eſt, Clariore voce. Translatum à tibicinibus, qui quædam obturatis tibiarum foraminibus, quaſique preſſiore ſono canunt: quædam apertis tibiis, acriore ſonitu. Venuſtior erit metaphora, ſi quis dicatur apertis tibiis invehi in aliquem, id eſt, non clanculum obtrectare, ſed palam inſectari lacerareque convitiis: aut apertis tibiis laudes cujuſpiam celebrare, id eſt, palam & magnifice.

Ariſtop. *Cyclobori vox.* Κυκλοβόρου φωνή.

De clamoſis & vehementer obſtreperis dicebatur, aut quibus vox eſſet rauca & vitioſa. Cycloborus fluvius quidam Atticæ, ingenti ſtrepitu defluens, unde ductum proverbium.

Sarpedonium littus. Σαρπηδονία ἀκτή.

De re turbulenta recte dixeris, ſive de vehementer clamoſis. Eſt enim hujuſmodi quoddam littus Thraciæ, Neptuno ſacrum, quod aſſiduis fluctibus tunditur.

Homer. *Stentore clamoſior.*

Juvenalis: Ut Stentora vincere poſſit. Sumptum à fabula Stentoris, cujus meminit Homerus, Iliad. ε eique ferream, hoc eſt, invictam attribuit vocem.

Idem. *In clamoſos.*

Ingentem inter litigandum aut diſputandum vociferationem indicabimus eo adagio, quod de Neptuno ſcripſit Homerus Iliad. ε.

Ὅσσον τ' ἐννεάχιλοι ἐπίαχον ἢ δεκάχιλοι
Ἀνέρες ἐν πολέμῳ ἔριδα ξυνάγοντες Ἄρηος. *Id eſt,*
Tantum vociferans, quantum novies decieſve
Mille viri clamare ſolent, qui prælia miſcent.

Abſit

Abſit clamor in colloquio aut luſu. Homer.

[..]jubebit in convivio, colloquiove temperare à vo[..]atione, accommodabit illud Homeri. Odyſſ. π.
νῦν μὲν δαινύμενοι τερπώμεθα μὴ δὲ βοητὺς Ἔςω.
[..]unc hilares cœnemus, & omnis clamor abeſto.

Abydena illatio. Ἀβυδηνὸν ἐπιφόρημα. Zenod.

[..]i ſolitum, ubi quis obſtrepit aut convivantibus, [..]liud quippiam agentibus, & tumultu moleſtiam [..]rt.

Calamoboas.

[..]ipater cum nec vellet, nec poſſet congredi comi[..]cum Carneade, qui magna vehementia invehe[..]r in Stoicos, ſemet ad ſcribendum vertit, multoſ[..] libros edidit maledicos & ineptos, in quibus paſ[..]contradicebat Carneadi. Hinc vulgo cognomen [..]tus eſt καλαμοβόας, quod non lingua, ſed calamo [..]ferаretur.

Λαρυγγίζειν.

[..]αρυγγίζειν, Græcis dicuntur, qui non loquuntur [..]rali modo, ſed dilatato gutture effundunt imma[..] vocem. Quemadmodum & canunt nonnulli.

Columnas rumpere.

[..]anus prodidit, in Samo quondam fuiſſe animalia [..] magnitudine, (Neades vocantur) quorum voce [..] rumperetur. Unde proverbium natum in cla[..]os & improbe loquaces, ut poſtes & columnas di[..]ur rumpere.

COMMODUM MAGNO EMPTUM.

Vale charum lumen. Χαῖρε φίλον φῶς. Ambroſ.

[..] ſolitum, ubi rei cujuſpiam vehementer gratæ fit [..]ra.

[..]MMODUM INTERVERSUM.

Alii ſementem faciunt, alii metent.
Ἄλλοι μὲν σπείρουσιν, ἄλλοι δὲ ἀμήσονται.

Id eſt, Alii quidem ſementem faciunt, alii vero metunt. Alii laborant, alii percipiunt emolumentum.

Ariſtop. *Mazam pinſuit à me piſtam.*

Μάζαν γε μεμαχὼς τὴν ὑπ' ἐμοῦ μεμαγμένην.
Id eſt, A me ante piſtam mazam iſte pinſuit. De iis dici ſolitum, qui ſibi alienæ induſtriæ laudem vendicant, & magnam gloriam alieno labore partam, verbis in ſe tranſmovent. Maza cibi genus eſt ex lacte & farina, ferme panis inſtar, confectum.

CONATUS.

Omnibus nervis.

Id eſt, Summa vi, ſummoque ſtudio. Nam robur juxta Philoſophos in nervis ſitum. Unde & nervos intendere, expedire nervos, & nervoſa dicimus, quæ vegeta validaque, minimeque languida.

Omnem vocem mittere. Πᾶσαν φωνὴν ἱέναι.
Omnem vocem mittere dicebantur, qui nihil omittebant, quo perſuaderent. Sumptum videtur ab incantamentis, in quibus, ſi parum movent preces, adhibent efficaciores.

Omni telorum genere oppugnare.

Pro eo quod eſt, modis omnibus inſectari. Cui finitimum eſt, Cæſim ac punctim; nam his duobus modis hoſtem impetimus.

Terent. *Manibus pedibuſque.*

Extremum conatum ſignificantes, dicimus: Manibus pedibuſque. Nam per manus declaratur induſtria conficiendi negotii; per pedes maturandi celeritas.

Pro mea virili.

Quum pollicemur nos operam noſtram præſtituros Pro noſtra virili, dicimus.

Cicero. *Remis veliſque.*

Inde translatum, quod quum navis ſimul & remigio & velo impellitur, ſummus eſt nautarum conatus. Cicero: Terra enim res eſt, miſera, deteſtabilis, omni contentione, velis, ut ita dicam, remiſque fugienda.

An-

Anchoras tollere. Varro.

eo quod eſt, Moliri diſceſſum. Quod genus & il-
: Talaria nectere. Oram ſolvere.

Omni pede ſtandum. Ὅλῳ ποδί. Suidas.

, Omni pede. Pro eo quod eſt, Summa vi, ſum-
que niſu. Quintilianus ab agricolis profectum
teſtatur.

Toto pectore. Tullius.

um ſincerum & abſolutum amorem ſignificamus,
pectore, dicimus, & toto animo. Toto pectore,
m ad ſtudium diligentiamque referri poteſt.

um haſta, cum ſcuto. Σὺν δορὶ, σὺν ἀσπίδι. Homer.

quis omni conatu rem aggreditur. Sumpta me-
nora à milite armis omnibus inſtructo. Homerus:
taque & gladio, ſaxiſque ingentibus inſtant.

Omni certaminis genere. Idem.

n innuimus omni certaminis genere congreſſum
(veluti ſi quis dicat: In omni diſciplina diſputa-
acriter) conveniet illud ex Odyſſ. β.

Ιύξ τε παλαισμοσύνῃ τε καὶ ἅλμασι ἠδὲ πόδεσσιν·

, Et pugnis, pedibuſque & ſaltibus, atque palæ-
Item ubi quis oſtendit ſe nullum detrectare cer-
en, ſed ad quodvis ingenii experimentum para-
eſſe.

Surſum ac deorſum. Terent.

entius in Eunucho: Sex ego te totos Parmeno hos
nſes quietum reddam, ne ſurſum ac deorſum cur-
s, *Id eſt*, huc atque illic. Proinde proverbium ac-
ommodabitur vel ad omnia tentantem, vel ad o-
ia confundentem, vel ad diligentiam omni ex
e negotium circumſpicientis.

Rem novam aggredior. Homer.

uando ſignificabis te rem arduam ac novam mo-
rum & aliis adhuc intentatam, accommodabis il-
ex Odyſſ. χ.

unc alium tentabo ſcopum, ſi attingere poſſim:
Quem nondum quiſquam tetigit.

Ariſtop. *Summis uti velis.* Ἄκροις χρῆσθαι τοῖς ἱστίοις.

In eos, qui maximo conatu adnituntur atque incumbunt: aut qui omnem captant occaſionem. mutuo ſumptum à nautis, qui velum alte attollunt, quo currant celerius.

Tibull, *In magnis & voluiſſe ſat eſt.*

Hanc ſententiam Angelus Politianus non inſcite vertit Græce:

Ἀρκεῖ δ' ἐν μεγάλοις καὶ τὸ θέλημα μόνον.

Apu. in Floridis lib. 4. Majore ſcilicet voluntate, quam facultate. Eoque propenſius fortaſſe laudanda voluntas eſt, quod omnibus bonis in rebus, conatus in laude, effectus in caſu eſt. Convenit, ubi quis majora viribus conatur, tametſi rei ſuſceptæ magnitudini non facit ſatis, tamen hoc ipſo nomine laudem promeretur, quod rem pulcherrimam tentaverit.

Horat. *Miſcebis ſacra prophanis.*

Item. Confundes faſque nefaſque. Qui nihil habent penſi, quiq; nihil non audent, miſcent ſacra prophanis.

Plautus. *Aut terra, aut mari.*

Plautus in Pſeudolo, Aut terra, aut mari dixit, pro quacunque ratione. Sumptum ab Hiſtoricis, qui referunt res terra marique geſtas, & gentes terra marique expugnatas. Cicero pro Cluentio: Cujus tantæ res geſtæ terra marique extiterunt.

Idem. *Commovere ſacra.*

Plautus ibidem: Commovere ſacra dixit, pro eo quod eſt, extrema experiri præſidia. Hinc dictum apparet, quod rebus deſperatis ſoleant homines ad deorum præſidia confugere.

Livius. *Mare cœlo miſcere.*

Proverbialis hyperbole eſt, pro eo quod eſt, omnia perturbare, nihilque non facere. Titus Livius: Quid eſt, quod cœlo terram, terræ cœlum miſceant?

Theogn. *Terra marique.*

Quoties extremum conatum ſtudiumque ſignificamus.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Fruſtratus conatus. Homer.

[...]ſpe fruſtratus ſua, non aſſequitur id quod ambie-[...]In hunc non incongrue torquebitur illud Home-[...]Iliad. θ.

[...]ελέειν ὅ γ᾽ ἵετο θυμὸς, καὶ τοῦ μὲν ῥαφάμαρτο.

[...]mus cupiit configere telo, Verum illud fallente [...]u non attigit.

CONCORDIA.

Concordia fulciuntur opes etiam exiguæ. Homer.

[...]entia eſt proverbialis in lib. Iliad. ν. hujuſmodi:

[...]υμφερτὴ δ᾽ ἀρετὴ πέλει ἀνδρῶν καὶ μάλα λυγρῶν.

[...], Conjuncti pollent etiam vehementer inertes. [...]conveniet uti, ſi quando ſignificabimus non eſſe [...]emnendam amicitiam, aut ſimultatem multo-[...] etiamſi fuerint alioquin imbecilles, & quorum [...]los quivis facile contemnat. Nam quemadmo-[...],ut ait Ovidius, Et quæ non proſunt ſingula, mul-[...]ant, ita quæ non lædunt ſingula, multa nocent.

Concordia. Idem.

[...]ſolutam concordiam, omniumque rerum con-[...]m conveniet illud:

[...]ud unquam neque concio nos, neque curia dictis
[...]divit pugnare, animo ſed ſemper eodem,
[...]entire eadem, atque eadem decernere vidit.

Pariter remum ducere. Ariſtop.

[...]ſimul remigant certis numeris impellunt remos, [...] ter ſe conſentiant, alioquin nihil acturi. Hinc A-[...]phan. in Avib. dixit ὁμορρόθῶ, pro aſſentior, & [...]m enitor quo tu. Vox compoſita eſt, ab ὁμοῦ ſimul, [...] ῥέω impetu feror.

Velut in cratere.

Ὥσπερ ἐν κρατῆρι φιλοτησίῳ.

[...], Velut in cratere philotheſio. Quo ſignificabi-[...] res antea turbulentas componi ſedarique, & [...] inter ſe inimicos, in gratiam redigi. Dicitur au-[...]crater philotheſius, quem in conviviis porrigunt [...]eu amicitiæ ſymbolum.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Homer. *Mutua defenſatio.*

Mutuam complurium inter ipſos concordiam, mutuamque defenſationem notabimus non infacete verſibus his Homeri:

Haſtas denſabant haſtis, umbone frequenti
Umbonem, clypeum clypeus fulcibat inhærens:
Inque vicem galeæ galeas texere, virum vir.

Plato. *In idem conſpirare.* Εἰς τ' αὐτὸν ξυμφῦσαι.

Id eſt, In unum conſpirare, ſeu coaleſcere. Plato de Legib. IV. Cæterum conſpirare ac velut equitum jugum, ſingulos in idem, ut dici ſolet, coaleſcere, multo eget tempore, eſtque perdifficile. Si jungas duos equos inter ſe ignotos, non ferunt ſeſe: tandem aſſuetudine, poſteaquam uterque alterius halitui aſſueverit, concordes ſunt. Itaque pariter anhelaſſe ſub eodem jugo gignit concordiam.

Homer. *Mutua defenſio tutiſſima.*

Quo ſignificatur, minus eos lædi poſſe, qui concordes mutuo ſeſe defendunt; contra omnium injuriæ obnoxios illos, qui diſſident factionibus inteſtinis, accommodabit illud Homeri:

Multo turba minor periit, quod in agmine ſemper
Mutuam opem ſibi ferre, malumque arcere ſtudebat.

Terent. *Tradunt operas mutuas.*

De Adoleſcentibus dicitur, qui ſe viciſſim in peccatis defendunt. Tranſlatum ab agricolis vicinis, qui mutuam inter ſeſe operam commodare ſolent. Aut ab artificibus, qui mutua nonnunquam utuntur opera maxime fabri ærarii.

Plautus. *Vt in velabro olearii.*

Proverbialis ſimilitudo de iis, qui conſpirarunt, remque gerunt ex compoſito. Velabrum autem, authore Varrone, locus erat Romæ, in quo olearii diſtrahebant oleum. Mos autem huic hominum generi, ut inter ſeſe de pretio conſpirent, quo pluris vendant.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

CONJECTURÆ.

Leonem ex unguibus æſtimare.

Ἐκ τῶν ὀνύχων τὸν λέοντα γινώσκειν. Lucian.

[…]una quapiam conjectura negotium univerſum […]pendere, ex paucis multa, ex minimis maxima […]jicere.

E fimbria de texto judico.

Ἐκ τοῦ κρασπέδου τὸ ὕφασμα γινώσκω. Idem.

[…]*ſt*, Ex Fimbria textum omne cognoſco. Hoc eſt, […]uno aliquo puſillo reliquorum facio conjecturam. […]nflatum à negociatoribus, qui inſpecta texti mar[…]e, facile de reliquo judicant.

[…] nævo cognoſcere, eſt ex re quapiam minima to[…]a hominis ingenium æſtimare.

[…]*De guſtu cognoſco*. Ἐκ γεύματος γινώσκω. Theogn.

[…]*ſt*, ex deguſtatione judico, *hoc eſt*, ex minima ex[…]ientia. Ductum item à negociatoribus, qui guſtato […]ntaxat vino aut oleo, de reliquo mox pronunciant.

Æthiopem ex vultu judico.

Τὸν Αἰθίοπα ἐκ τοῦ ὄψεως γινώσκω.

[…]*ſt*, Æthiopem ex ipſo vultu cognoſco. Præ ſe fert […]m Æthiops, nigrore vultus, intortis capillis, labris […]mentibus, dentium candore, patriam ſuam. Veſtem […]m, non faciem mutare poteſt.

De fructu arborem cognoſco.

Ἐκ τοῦ καρποῦ δένδρον γινώσκω.

[…]*ſt*, E fœtu cognoſco arborem. E factis hominem […]dico. Quæ parœmia etiam in Euangelicis litteris […]at.

De facie noſſe. Tullius.

[…] leviter cognitum habere. Id, ſi transferatur ad res […]imi, fiet venuſtius.

Cauda de vulpe teſtatur.

Ἡ κέρκος τῇ ἀλώπεκι μαρτυρεῖ. Idem.

[…]eos, qui puſilla in re, cujuſmodi ſint, declarant.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Ex fronte perſpicere.

Ex fronte perſpicere dicimur, quod ſtatim & velut ipſo protinus occurſu percipimus.

Homer. *Ex habitu bonum virum præ ſe fert.*

Qui dicet ex ipſa oris figura videri probum hominem, citabit illud Homeri ex Odyſſ. α.

Οὐ μὲν γάρ τι κακῷ εἰς ὦπα ἐώκει. *Id eſt,*
Ex ſpecie minus improbus ipſa Eſſe videbatur.

Ex ſtipula cognoſcere.

Lucian. Ἐκ τῆς καλάμης γινώσκειν.

Id eſt, Ex ſtipula judicare dicitur, quoties è veſtigiis quibuſdam in ſenecta reliquis, conjecturam facimus, cujuſmodi quis fuerit in adoleſcentia. Tranſlata metaphora à ſegetibus.

E culmo ſpicam conjicere.

Euſtathius Odyſſ. XIX.

Ἐκ καλάμης δῆλός ἐστιν ὁ τεθερισμένος στάχυς.

Ex culmo perſpicitur ſpica demeſſa. Etiam in ſene apparet, cujuſmodi fuerit juvenis.

E cantu dignoſcitur avis.

Qualis vir, talis oratio. Jactatur vulgo ſimilimum huic: E plumis avem dignoſce, *id eſt*, è cultu ſpectari vitam & ingenium hominis.

Effœminatorum etiam oratio effœminata.

Zenod. Ἔνεισιν ἐν δειλοῖσιν ἄνανδροι λόγοι.

Id eſt, inertibus viris, iners oratio. Ut quiſque eſt, ita & loquitur.

Ex uno omnia ſpecta. Ἐξ ἑνὸς τὰ πάνθ᾽ ὅρα.

Admonet adagium, ex unius eventus experimento, reliquorum ſimilium conjecturam oportere facere.

Plautus. *Domi conjecturam facere.* Οἴκοθεν εἰκάζειν.

Quod non aliunde petitur, id domi fieri proverbio dicitur. Plautus: Hanc ego de me conjecturam domi facio, hoc eſt, meopte experimento comperi.

Quintil. *Prima facie. prima fronte.*

Sapiunt hæc quoque proverbium, maxime quum ad

res

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

encorporeas referuntur : Prima facie, Prima fron-
ro eo quod eſt, primo obtutu, & priuſquam preſ-
ac diligentius conſideres.

Cribro divinare. Κοσκίνῳ μαντεύεσθαι. Lucian.

conjectura ſagaci rem deprehendere, aut ſtulte de
s occultis divinare.

Signum bonum aut malum.

Σύμβολον ἀγαθὸν, ἢ καὶ φαῦλον.

, Signum bonum, aut certe malum. Ubi quis de
cognita divinat incertus.

Stellis ſignare. Obelo notare.

Ἄστροις σημειοῦσθαι· ἢ ἄστροις τεκμαίρεσθαι. Euſtat.

, Stellis notare. Dictum de his, qui longam ac de-
m viam peragunt, adeo ut neceſſum habeant re-
um ſitum ſtellarum abſervatione ſignare : Unde
ntur ſtellis notare viam ii, qui notulis quibuſdam
onjecturis arte deprehenſis, rem alioqui perveſti-
difficilem inquirunt, aut aſſequuntur : aut qui ſi-
quibuſdam multo ante colligunt quid ſit even-
m. Poſtea deflexum eſt, ut ſtellis prænotare di-
tur, qui quippiam velut animadvertendum inſi-
nt. Cui diverſum eſt, ὀβελίζειν, id eſt, veru præ-
ato quaſi jugulare ac damnare.

Vna hirundo non facit ver.

Μία χελιδὼν ἔαρ οὐ ποιεῖ. Ariſtot.

, Unica hirundo non facit ver. *Id eſt*, Unus dies
ſat eſt ad parandam virtutem aut eruditionem.

Omnibus veſtigiis inquirere.

Πᾶσιν ἴχνεσι ζητεῖν.

nibus veſtigiis inquirere dicitur, qui ſumma cura
mmaque diligentia rem perveſtigat.

Qui bene conjiciet, hunc vatem. Tullius.

monet adagium futurorum præſcientiam non è
ibus aut auguriis petendam eſſe, ſed à prudentia :
uidem qui prudentia ſit præditus, is ex præterito-
n præſentiumque conjecturis facile proſpiciet, quid
eventurum.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Certum proſpicio.

Qui ſe negabit temere, male, ſecuſve de exitu rei c juſpiam ſentire, ſed certis adductum argumentis pluribus experimentis obſervaſſe, accommodabit lud Homeri:

Οὐ γὰρ ἀπείρητος μαντεύσομαι, ἀλλὰ εὖ εἰδώς.
Nam neque inexpertus jam divinavero, verum
Egregie callens.

Plautus. *Rem acu tetigiſti.*

Pro eo quod eſt, Rem ipſam divinaſti, nihil aberran

Lucian. *Scopum attingere.* Τυγχάνειν τοῦ σκοποῦ.

Eſt voti compotem fieri, aut conjectura rem ipſam a ſequi. Aberrare à ſcopo, atque id genus aliæ figu omnes proverbium ſapiunt.

Crepitu probabis. Πλαταγῇ δοκιμάσεις.

Id eſt, Plataga probabis. De iis qui ridicule expl rant alterius in ſeſe animum. Sumptum à vulgari j co puellarum, quæ impoſito pollici, medioque digit papaveris folio, palmam illidunt: quod ſi crepueri amoris argumentum eſt, ſin minus, non amantis i dicium.

Seneca. *Qualis vir talis oratio.*

Seneca in epiſt. Apud Græcos, inquit, in proverbiu ceſſit: Talis hominibus fuit oratio, qualis vita.

Quanquam non dixeris, tamen appare è pelle.

Res ipſa redarguit mendacem, & oris habitus. Vnd illud Ciceronis: Niſi fingeres, non ſic diceres.

Protinus apparet, quæ plantæ frugiferæ fu turæ.

Et in pueris elucet indoles futuræ probitatis.

Leonem videre, hoſtium prælia portendit.

Suidas. Λέοντας ἰδεῖν, δυσμενῶν δηλοῖ μάχας.

Id eſt, Cernere leones, hoſtium pugnam indica Tranſlatum vel à ſomniorum conjecturis, vel obſe vantibus auguria.

Mor-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Mortuos videns. Suidas.

Νεκροὺς ὁρῶν, νέκρωσιν ἕξεις πραγμάτων.

d eſt, tibi accident res, mortuos ſi ſomnies. Refertur Suida, tanquam vulgo jactatum, de divinatione, uæ ſumitur ab inſomniis, ſuperſtitione omnium vaiſſima. Id tamen ita dictum eſt, quod mors finis ſit mnium hujus vitæ malorum.

Mortuus per ſomnium vacabis curis.

Θανὼν καθ' ὕπνους φροντίδων ἔσῃ δίχα.

d eſt, Curis vacabis mortuus per ſomnium. Verſicuus vulgo jactatus apud Græcos. Exiſtimabant enim, um, qui ſe mori ſomniaſſet, à curis moleſtiiſque lieratum iri, quod mors finem doloribus imponere ideatur.

CONSILIUM.

Res ſacra conſultor. Σύμβουλος ἱερὸν χρῆμα. Zenod.

enſus eſt adagionis, plurimum utilitatis adferre bene onſulentem: aut, religioſe ac pure dandum conſiium iis, quibus eſt opus.

Suadeo quod ipſe facturus eſſem. Homer.

Cum alteri damus conſilium, quo non gravemur pſi uti in ſimili cauſſa, conveniet illud Calypſus Odyſſ. E.

Ἀλλὰ τὰ μὲν νοέω καὶ φράσσομαι, ὅσσ' ἂν ἐμοί περ
Αὐτῇ μηδοίμην, ὅτε με χρειὼ τόσον ἵκοι.
Sentio, ſuadeboque tibi, quibus haud graver uti
Ipſa, mihi ſimilis ſi quando occurreret uſus.

CONTEMPT. ET VILITAT.

Tineas paſcere. Horat.

Quæ neglecta ſitu pereunt. Tranſlatum à veſtibus aut libris diu reconditis & intactis.

Homo treſſis. Perſius.

Perſius treſſem Agaſonem appellat contemptiſſimum homuncionem. Idem: Et centum Græcos curto centuſſe licetur, i.e. minimo. Treſſem autem dixit novem,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

quaſi tribus aſſibus æſtimandum. Aſſis autem erat ærei numuli genus.

Tullius. *Semiſſis homo.*

M. Tullius libro ad Atticum V. Vatinium ſemiſſem hominem vocat viliſſimum & contemptiſſimum. Simul vero ſemiſſis homo contra me arma tulit.

Ne crepitu quidem digiti dignum.

Οὐκ ἄξιον ὄντα ψόφου δακτύλων.

Et geſtus is & proverbium in hodiernum uſque diem manet apud noſtrates, cum ajunt: Ne hujus quidem facio.

Concha dignus. Κόγχης ἄξιος.

Rem nullius pretii concham dicunt Græci, quemadmodum Latini nauci aut floccum.

Ne ligula quidem dignus.

Dicebatur homo nequam & nullius pretii.

Tithymallus Laconicus.

Suidas. Τιθύμαλλος λακωνικός.

In lippientes oculiſque cæcutientes dicebatur. Tithymallus herbæ genus, apud Lacones repertum, ſingularis acrimoniæ, quo ſub noctem oculos illinebant ad viſum acuendum.

Semper me tales hoſtes inſequantur.

Idem. Αἰεὶ τοιοῦτοί με πόλεμοι διώκοιεν.

Id eſt, Me bella ſemper inſequantur talia. Vbi quoſdam libenter odimus, ac ſimultatem eorum contemnimus. Poteſt accommodari & in eos, qui deſciſcunt ab amicitia, ſed ut inimici nihil queant nocere.

Incus maxima non metuit ſtrepitum.

Excelſus animus non commovetur minis, aut fortunæ ſævientis procellis.

Aquila non captat muſcas.

Αἐτὸς οὐ θηρεύει τὰς μυίας.

Summi viri negligunt minutula quæpiam. Animus excelſus res humiles deſpicit. Effertur & citra negationem

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

onem adagium. Aquila venatur muſcas, quoties agnis minima ſunt curæ.

Elephantus non capit murem.

Ἐλέφας μῦν οὐχ ἁλίσκει. Lucian.

eſt, Elephas non aucupatur murem. Generoſus & celſus animus negligit prædas viles, ac lucella minuta.

Aquila thripas aſpiciens. Ἀετὸς θρῖπας ὁρῶν.

e Magnis qui puſilla negligunt. Eſt thrips avicula quæpiam minutiſſima, quam aquila, quum videat, ut oculatiſſima, haud tamen dignatur perſequi, ut prædam unguibus ſuis parum dignam.

Aquilam cornix provocat.

Ἀετὸν κορώνη ἐρεχελεῖ. Suidas.

tradunt peculiare cornicibus eſſe, irritare Aquilam: rum illa negligit provocantem, intelligens nimim ſibi ab illa noceri non poſſe. Locus igitur adagio erit, ſi quando leviuſculus quippiam homuncio, ui neque prodeſſe queat, neque lædere, maximis viris olatrat.

Aſinus compluitur. Ὄνος ὕεται.

ictum apparet in eos, qui maledictis nihil omnino ommoventur. Quemadmodum aſinus ob cutis dutiem adeo pluvia nihil offenditur, ut vix etiam fuem ſentiat.

Suſque deque. Plautus.

pud Plautum atque alios authores invenitur, Suſue deque fero, & Suſque deque habeo, pro eo quod t; Nihil mea refert, nihil laboro. Aulus Gellius ſcrit, Suſque deque ferre, idem valere quod æquo anio eſſe, atque interdum negligere & contemnere.

Manum non verterim. Apuleius.

ro eo quod eſt: Nihil omnino laboro, Mea nihil fert: Nihil enim facilius, quam manum vertere.

Quod non eſt opus, aſſe carum eſt. Seneca.

Hoc eſt, Quantumvis parvo emptum, tamen carum t, ſi nec opus eſt eo. Poteſt ad complures accom-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

modari ſententias, ut ſi quis dicat artem quampiam minimo negotio poſſe diſci, quæ tamen nihil frugi ſit allatura, reſponderi poſſet, quod non eſt opus, &c

Sicinius. *Vapula papyria.*

Dici ſolitum, ſi quando volebant ſignificare ſe negligere minas aliquorum.

Aſinus eſuriens fuſtem negligit.

Ariſtot. Ὄνος πεινῶν ῥοπάλου ἀμελεῖ.

In eos congruit, qui ventris compendiive gratia quamvis contumeliam perferunt.

Cicero. *Pili non facio.*

Ne pilo quidem melior, quum minimum quiddam momenti ſignificatur.

Quam curat teſtudo muſcas.

Suidas. Ὅσον μέλει τῇ χελώνῃ μυιῶν.

Teſtudini nihil nocere poſſunt muſcæ, propter teſtam qua munita eſt.

Nauci non facio. Nauci facio.

Pro eo quod eſt, nihil facere.

Flocci non facio, aut Flocci facio.

Flocci facere, &, Ne flocci quidem facere. Pro eo quod eſt, ne tantilli quidem facere.

Ne teruncium quidem inſumpſit.

Cicero. Eſt aliquoties apud Ciceronem hyperbole teruncii quod apparet eſſe genus minutiſſimi numiſmatis. Accipitur pro re viliſſima. Varro teruncium à tribus unciis dictum putat.

Gellius. *Fruſto panis.*

Pro re quantumlibet puſilla, ac vili: Videtur hyperbole ſumpta vel à canibus, quos fruſto panis invitare ſolemus, vel à mendicis.

Nec uno dignus.

Ne uno quidem dignus, & uno dignus, de viliſſimo. Tranſlata metaphora à jactu talorum.

Cœnum barbaricum. Βόρβορος βαρβαρικός.

Plato. *Id eſt,* Cœnum barbaricum, pro vehementi ſtupore mes

entis, apud Platonem lib. de Repub. 2. ponitur. ludat enim illic Dialecticam, quæ ſola mentem norantiæ immerſam erigit, attollitque à vulgaribus inionibus ad ſolidam veri cognitionem, καὶ τῷ ὄν- inquit, ἐν βορβόρῳ βαρβαρικῷ τινι τὸ τῆς ψυχῆς ὄμμα τορωρυγμένον ἄρεμα ἕλκει, καὶ ἀνάγει ἄνω. *Id eſt*, Ac vera barbarico quodam cœno demerſum animi o- dum paulatim trahit, ſubvehitque ſurſum. Barbarus oorboro per contemptum dictum videtur.

Diobolares.

uem minimi precii volumus intelligi, diobolarem m vocabant. Obolus enim nummus erat æreus. Id mum dictum in meretrices plebeias, minimoque nales: poſt deflexum eſt ad quemvis hominem aut m egregie vilem & contemnendam. Feſtus Pomp.

Mithragyrtes non Daduchus.

qui in functione quapiam ſordidas contemptaſque tes agit, Mithragyrtes dicetur, Daduchus eſſe ne- pitur. Eoque Iphicrates Calliam μιθραγύρτην, οὐ δᾳ- δοῦχον appellabat, ſignificans illum non fuiſſe initia- m ſacris, ſed tamen velle videri. Mithras apud Per- ſol dicitur, quem illi deorum ſummum judicant: ide Mithragyrtæ dici videntur, qui obambulant m ſimulatis myſteriis, ac rudibus imponunt. Nam hoc genus hominum & olim fuiſſe declarat Apule- s aſinus, non diſſimiles iis, qui hodie divi Antonii, rnelii, aut Johannis Baptiſtæ reliquias ad quæſtum cumferunt, potius quam ad pietatem. Iphicr.

Nummo addicere.

pud Juriſconſultos proverbiale eſt, Nummo addi- re, pro eo quod eſt, minimo vendere. Ulpian.

Non magis quam canem.

dium & contemtum vulgo declarant canis vocabu- . Horat. Odit cane pejus. Et Plautus in Amphy- one: Valuiſtin' uſque? Expectatus advenio? Sos. ud vidi magis. Expectatum eum ſalutat haud quiſ- iam magis, quam canem. Plautus.

Obolo dignus.

Ἄξιος

Ἄξιος ὀβολοῦ, *Id eſt*, dignus obolo, per jocum dicebatur, qui in aliquo numero vellet haberi.

Ariſtop. *Vt luti bajuli.*

Ὥσπερ πηλοφοροῦντες. *Id eſt*, Ut lutum bajulantes. Apud Ariſtophanem in concionatricibus queruntur fœminæ, populum Athenienſem non convenire ad concionem niſi dato ſingulis obolo, cum ante ſuo victu conſultarent de Repub. πηλοφορίαν autem poſuit pro omnium quæſtuariarum artium ſordidiſſima. Apte torquebitur in eos, qui functionibus honeſtis ad abjectum quæſtum abutuntur.

Plautus. *Titivillitium.*

Titivillitium vox erat olim nullam quidem rem certam declarans, ſed velut interjectio contemptum extremum indicabat, qualis eſt apud Græcos πεπαλό. Plautus: Non ego iſtuc verbum emptitem titivillitio.

Idem. *Ne nummus quidem plumbeus.*

Nummum plumbeum, hyperbole proverbiali, pro minima pecunia ponunt. Plautus in Trin. Cui ſi capitis res ſiet, nummum nunquam credam plumbeum.

Ne umbram quidem ejus novit.

Adagium videtur ductum ab antiqua pictura, quæ rem duntaxat umbris ruditer repræſentabat. Et nota eſt ſpecus Platonica, in qua, qui deſident, rerum umbris oblectantur.

Ne allii quidem caput.

Ariſtop. Οὐ δὲ σκορόδου κεφαλὴν δέδωκεν.

Id eſt, Ne allii quidem caput dedit. Conveniet in ſordidum & impendio parcum.

Virgil. *Ne terra quidem juvit.*

Ne terra quidem profuit, *Id eſt*, ne minimo quidem

Ariſtop. *Ne guttam quidem.*

Pro minimo, Ariſtophanes: At tu mihi da pacis unam guttulam.

Plautus. *Ne ramenta quidem. Ne feſtuca quidem.*

Ne ramenta quidem ditior, quaſi dicas ſtuppa ditior

Nih

Nihil ſacri es. Οὐδὲν ἱερὸν ὑπάρχεις.

uidem Græci, quicquid præclarum ac vehementer ducibile videri vellent, id ſacrum appellabant. Ut a res, conſilium, & ſacram civitatem dixit Ariſti-d. Qui proverbii tradunt originem, ajunt, Her-em conſpecta Adonidis imagine, contempſiſſe, his bis: Nihil es ſacri. Accommodatur ad quamvis a deſpectui habitam.

Nihil ſanum. Tullius.

mmam morum corruptionem, & nullum hone-reſpectum, his verbis Græci ſignificant. ὐδὲν ὑ-, &c.

Homo trioboli. Plautus.

homine nequiſſimo, planeque nullius pretii.

E circulo. E trivio. Cicero.

minem è trivio, plebejum & contemptum appel-aus. M. Tullius, pro eo dixit; E circulo. Circu-n autem vocat conventiculum hominum, in foro a in plateis confabulantium.

Exiguum oboli precium.

Μικρὸν τοῦ ὀβολοῦ τίμιον. Suidas.

nveniet in homines nequam nihilique. Quam-am nihil obſtat quo minus ad rem contemptam nsferatur.

Ἀθερίζειν. Galenus.

æcis ἀθερίζεται quod rejicitur, ac nihili fit. Trans-am à ſummis hordei ſpicis, quæ ceu cuſpides ha-nt, quæ nulli ſunt uſui, ſed inter metendum per-nt.

Holerum appoſitiones. Diogen.

Αἱ τῶν λαχάνων παραθῆκαι.

eſt, Holerum additamenta. De re nullius momenti.

Multa Syrorum holerà. Plinius.

Πολλὰ Σύρων λάχανα.

etur aut in magicæ artis peritos, & herbis male-s eam exercentes: aut in eos, qui rebus vilibus a-ndant.

Hujus

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Hujus non facio.

Terent in Adelph. Hujus quicquam non faciam. Donatus admonet eſſe demonſtrantis aut floccum aut ſtipulam, aut ſummum digitum, aut hujuſmodi quippiam.

Quatuor obolis non æſtimo.

Τετλάρων ὀβολῶν εἶναι οἴε.

Id eſt, Quatuor obolorum eſſe puta. Simile illis, aſſis te non facio, & dupondii non facio, & teruntii non facio, &c.

Martial. *Tricæ Apinæ.*

Tricas & Apinas vulgo res futiles ac nugatorias dicebant. Martial. Quæcunque luſi juvenis & puer quondam, Apinaſque noſtras. Idem: Sunt apinæ tricæque & ſi quid vilius iſtis. Unde & tricari ſimili figura dicebant nugas agere.

Auſon. *Nebulæ in pariete.*

Pro re nihili, ſomnique ſimillima. Nam nebula res eſt inanior, quam ut coloribus exprimi queat.

Plautus. *Trium literarum homo.*

Per ironiam dici poteſt in eum, qui generoſus ac ingenuus videri cupiat. Inde natum quod olim ingenui nomen, prænomen & agnomen literis aut inſignibus ſuis, tribus literis notare ſoleant, ut pro Quinto Valerio Maximo, Q. V. M. Plautus in Aulularia jocum alio detorſit, nempe in ſervum furacem. Subjicit enim: Etiam fur, trifurcifer.

Idem. *Vitioſa nuce non emam.*

Apud Plautum eſt: Vitam tuam vitioſa nuce non emam, pro eo quod eſt: Ne minimo quidem.

Idem. *Caſſa glande.*

Simillimo tropo Plaut. in Rud. dixit caſſam glandem pro vitioſa glande, & inani putamine.

Etiam corchorus inter olera.

Theoph. Καὶ κόρχορος ἐν λαχάνοις.

Dici ſolitum in hominem nullius pretii, qui tamen in numero aliquo ſtudeat haberi. Nam corchoros olerum genus eſt viliſſimi.

Int

Inter indoctos etiam Corydus ſonat.

Ἐν ἀμούσοις καὶ Κόρυδος φθέγγεται. Euripid.

…ſt, inter amuſos etiam Corydus ſonat. Quadrabit …quoſdam, qui apud idiotas audent ſeſe velut erudi… venditare, inter doctos alioqui elingues. Corydus …ſſimum aviculæ genus, minimeque canorum, ſtre… tamen utcunque inter aves mutas.

Mandare laqueum.

…ndare laqueum dicimur iis, quos uſque adeo ne…gi à nobis ſignificamus, ut ſi ſuſpendant ſeſe, nihil …nos attineat.

Medium oſtendere digitum. Martial.

…edio item digito oſtenſo, ſupremum contemptum …nificabant. Martial. Atque illi digitum porrigeret …edium. Nam hunc digitum Martialis impudicum …cat. Oſtendit digitum, ſed impudicum.

Minimo provocare. Horat.

…contemptim ad certamen provocare: Sumptum …eſtu provocantium ad pugnam, minimo digito …rrecto.

Antehac putabam te habere cornua.

Πρὸ τούτου σε ᾤμην κέρατα ἔχειν.

…eſt, Ante hac credebam tibi eſſe cornua. De iis qui …us habiti fortes ac ſtrenui, poſtea quum res virum …ſtulat, apparent ignavi. Unde & Comicus cornua…n beſtiam vocat hominem paratum ſe defendere.

Plumbeo jugulare gladio. Tullius.

…futili, levique argumento convincere quempiam.

Hoc noveram priuſquam Theognis natus eſt. Lucil.

…narius eſt proverbialis, quo rem frigidam & ine…am ſignificabant. Apparet ſumptum à Theognide …ragœdiarum ſcriptore, quem frigidiſſimum fuiſſe …ſtatur Suidas, &, ni fallor memoria, Plato.

Locrenſis bos. Λοκρικὸς βοῦς.

…e re vili, aut de munere leviculo dici poteſt. Quum …iquando Locrenſes publicum ſacrum facturi bovem …ſiderarent, compoſito ex minutis lignis bovis ſimu…chro, diis rem divinam fecerunt. Sca-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Diogen. *Scarabæi umbra.* Κανθάρου σκιά.

Dictum de inani metu, quod hoc inſectum repente advolans, horribili bombo nonnunquam terrere ſoleat parum attentum.

Plautus. *Scraptæ.*

Populari convitio dicebantur mulieres nugaces nulliuſque rei : à ſcreo, quod eſt, oris purulentiam ejicio cum ſonitu. Quadrat in anus ſubinde ſcreantes & tuſſientes. Screa pro rebus viliſſimis, accipiebatur.

Zenod. *Bos Homolottorum.* Βοῦς ὁμολοττῶν.

Dicebatur in plurima diſtractus, ac veluti diſſectus negotia. Poterit & ad rem referri : Ut ſi quis argumentum nimis minutatim dividat, ita ut conſcindere & concerpere magis, quam dividere videatur. Zenodotus prodidit Homolottos populos diſſecto in minimas particulas bove, fœdus jungere.

Suidas. *Septimus bos.* Ἕβδομος βοῦς.

Olim in ſtupidos, brutoſque dicebatur. Id hinc ortum eſſe tradunt, quod antiquitus poſt ſextam lunam bovis imaginem è farina pinſere conſueverint, qui ſeptimam lunam cornibus referret.

Generoſus es ex crumena.
Γενναῖος εἶ ἐκ βαλαντίου.

In eum jaciebatur, qui propter opulentiam generoſus haberi voluiſſet, alioqui obſcurus & humilis.

Idem. *Attagen.* Ἀτταγᾶς.

Suidas indicat hoc cognominis, proverbiali joco dici ſolere in ſervos ſtigmaticos, quod hæc avis plumas habeat variis colorum notis diſtinctas.

Sale emptum mancipium.
Zenod. Ἁλώνητον ἀνδράποδον.

In barbarum quempiam ac vilem homuncionem olim dicebatur. Nam negotiatores olim in mediterranea ſalem importantes, mancipia reportabant à barbaris.

Tullius. *De lapide emptus.*

In viliſſimum & vehementer obſcurum hominem dicebatur.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Siculus miles. Σικελὸς στρατιώτης. Zenod.

nveniet in hominem lucri gratia nullum miniſte-genus recuſantem.

Imi ſubſellii. Gellius.

i appellantur paraſiti, qui ita in convivium ad-ttuntur, ut imo ſedeant loco. Quadrabit etiam in ues convivas, quos recipiunt divites, ſed infimo o. Similes: Infra claſſem; Extremæ claſſis; Infi-æ notæ.

Servorum civitas. Δούλων πόλις. Suidas.

cœtu convictuque hominum improborum, fura-m, aut ignobilium dici poteſt. Eſt hoc nomine ci-as quæpiam in Lybia: in hanc ſi quis ſervus lapi-n importaſſet, continuo liber fiebat, etiamſi pere-nus fuiſſet.

De fæce haurire. Tullius.

o eo quod eſt, ſordida quæpiam ac plebeia, nimiſ-e humilia perſequi.

Carica Muſa. Καρικὴ Μοῦσα.

ρικὰ αὐλήματα. *Id eſt*, Caricæ cantiones. De lu-pri, ruſtica atque indocta, ſeu moleſta cantione dici itum. Propterea quod, ut tradit Athenæus, Cares luctu tibiis uti ſolent magnitudine palmi, lugubre iddam & ſtridulum ſonantibus.

Aſinos non curo. Τῶν ὄνων οὐ μοι μέλει.

eſt, Cæterum aſinos nil moror. Congruit in eum, i domeſticis contentus opibus, non quærit aliena. m cui plauſtrum eſt domi, huic non eſt opus aſinis nductitiis.

Pomarius Hercules. Μήλιος Ἡρακλῆς. Suidas.

r contemptum dicebatur in eum, qui nomen qui-m magnificum gereret, cæterum opibus nullis, nul-que potentia pollens.

Malum Hercules. Μῆλον Ἡρακλῆς. Zenod.

ci convenit, ubi quis munuſcula quantumvis pu-la boni conſulit.

Munus levidenſe. Cicero.

Cicero

Cicero vocat munus vile minimique pretii, cujuſmodi vulgaribus amicis miſſitare divites conſueverunt. Servius oſtendit Levidenſam veſtis eſſe genus vile, raro tenuique textu.

Cicernus Bacchus. Ἐρεβίνθινος Διόνυσος.

De re vehementer contempta. Sumptum à potu ex leguminibus confecto, qui vinum imitatur.

Zenod. *Ollaris Deus.* Χυτρεοῦς θεός.

Dicebatur in hominem humilem, & contemptæ ſortis. Magni dii ebore, auro & argento ſculpebantur. At plebei illi & minutuli (quod genus ſunt, Silenus & Priapus) qualibet materia fingebantur, ligno nonnunquam & luto, quo videlicet argento finguntur & ollæ.

Seneca. *Soterichi lecti.*

De re vili priſcaque, & minime ambitioſa, & rudis artificii. Conjicere licet Soterichum fabrum fuiſſe quempiam, cujus opera priſcam illam & rudem ſimplicitatem præ ſe tulerint.

Cecidis & Buphoniorum.

Ariſtop. Τὰ κηκείδου καὶ βουφωνίων.

De re magnopere priſca, & ob vetuſtatem jam pridem obſoleta, deſuetaque. Siquidem Cecides pervetuſtus quiſpiam Dithyramborum poëta fuit, cujus ſcripta jam ſitum olebant. Item Buphonia feſtum quoddam erat apud Athenienſes ob vetuſtatem neglectum jam ac deſitum, ſic appellatum à cæde boum.

Theocr. *Ficulnus.*

Lignum ficulnum ut fragile, atque ad omnia ferme inutile, proverbiis aliquot locum dedit. Nam ἄνδρα σύκινον virum ficulnum appellant, mollem atque inutilem.

Ficulnus gladius. Συκίνη μάχαιρα.

De frivola cauſa dici poteſt, quæque minimo negotio queat refelli. Dictus eſt autem ficulnus gladius ſycophanta, quod mollis ſit & calumniator.

Plautus. *In foribus urceum.* Ἐπὶ θύραις τὴν ὑδρίαν.

Id eſt, in foribus aqualem. Significat rem contemtam

ac

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

..ilem. Negligunt n. quæ paſſim ſunt obvia, quæque ..le quibuslibet contingunt. Itaque urceum in fo..is poſitum, nemo ſtudet tollere.

Ficum Mercurio. Σῦκον ἐφ᾽ Ἑρμῇ.

..prompto, & quibuslibet expoſito beneficio dice..ur. Nam antiquitus mos erat, ſicubi ficus repertus ..ſet, eum veluti Mercurio ſacrum ſuſpendere. Li..um autem erat, tollere ficum Mercurialem.

Merx ultronea putet. Hieron.

..it, Ingrata ſunt, quæ ultro, non petentibus offe..tur.

Numerus. Horat.

..mines nullius bonæ rei, numerus proverbio di..tur, etiam idiotis. Horat. Nos numerus ſumus & ..es conſumere nati.

Telluris onus. Γῆς βάρος. Homer.

..t, Terræ onus. De homine vehementer inutili, ..nihil aliud, quam terram ſuo pondere gravat.

Abominandus ſcarabæus. Μυσὴ κάνθαρος.

..t, Abominanda cantharis. De viliſſimo homine ..batur. Cantharides vermiculi ſunt lethali vene.. Quanquam hoc loco magis convenit, ut ſit di..nutivum à cantharo ſcarabæo, quaſi dicas ſcara..olus. In ſacris quoque literis vermis abiit in pro..bium contemptus. Ego ſum vermis, & non homo.

Ætnæus ſcarabæus. Ariſtop.

..magnis & fœdis. Ætnæum autem dicit Ariſtoph. ..ſi prægrandem, quod vel in Ætna varii, maximi.. ſcarabæi ſint: vel Ætnæos dixit, tanquam inſtar ..næ montis, maximos. Porro ſcarabæus è ſtercore ..naſcitur, ita paſcitur.

Minus de iſtis laboro, quam de ranis paluſtribus.

..verbialis hyperbole, qua ſignificamus nihil o..nino ad nos pertinere negotium. Recte dicetur in ..rectatores, quorum obloquutiones dicemus nos ..citer contemnere. Siquidem ranæ, tametſi aſſidue obgan-

obganniant, oblatrentque prætereuntibus, odioſa
illam cantionem iterent ſine fine, βρεκεκεκὲξ κοα
κοὰξ, tamen nemo commovetur.

Indus elephantus non curat culicem.

Κώνωπος ἐλέφας Ἴνδος οὐκ ἀλεγίζει.

Id eſt, Culicem haud curat elephantus Indicus. D
ctum eſt autem ob ſingularem duritiem cutis el
phantinæ, qua fertur etiam jacula excutere : tantu
abeſt, ut culicis morſu poſſit offendi.

Chryſip. *Cochleare creſcit.* Δοῖδυξ αὔξει.

Dici ſolitum in puſillos homunciones per ironiam
Nam cochleare puſillum eſt ac contortum.

Ariſtop. *Conna calculus.* Κόννου ψῆφος.

In hominem aut rem nihili, nulliuſque momen
Conna cytharœdus, ſive ut quidam volunt lyriſta,
eorum numero, qui citra vocem organo canebant.

Inertium chorus. Ἀεργούντων χορός.

Id eſt, Feriatorum chorus. De cœtu laſcivientium
cebatur. Otium enim ad omnem nequitiam impell
præcipue juventam.

Megarenſes neque tertii, neque quarti.

Μεγαρεῖς οὔτε τρίτοι, οὔτε τέταρτοι.

Dicebatur olim in homines ſupra modum ignavos
contemptos, nulloque honore dignos. Natum ad
gium ex oraculo quodam.

Ruſticanum oratorem ne contemſeris.

Diodor. Ἀγροίκου μὴ καταφρόνει ῥήτορος.

Id eſt, Ruſticanum ne contempſeris rhetorem. A
monet adagium, ne quem ob imperitiam infantiam
faſtidiamus. Neque ſpectes, à quo, quove pacto di
tur, ſed quid.

Terent. *E flamma cibum petere.*

Terent. in Eunucho dixit in paraſitum, ejuſmodi eu
eſſe, ut vel è flamma cibum peteret : Hoc eſt, quid
cibi cauſa paſſurum facturumque.

Strabo. *Myſorum poſtremus.* Μυσῶν ἔσχατος.

Id e

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

, Myſorum extremus. Strabo refert Myſorum ...ulum uſque adeo contemptum fuiſſe, ut prover-...locum fecerit. Summum itaque deſpectum, & ...nam humilitatem hoc adagio ſignificabimus.

Caricus hircus. Καρικὸς τράγος. Diogen.

...genianus indicat dictitatum de vilibus & con-...ptis. Carum populus, quod paſſim in bellis mer-...riam locarent operam, ceu vili vita, in contem-... proverbium abiit, inde & Plato καρικὸν ἀνθρώ-... *Id eſt*, Caricum humuncionem dixit, pro vili ...lique.

...octior Philonide. Ἀπαιδευτέρος φιλωνίδου. Horat.

...Melitenſis erat prægrandi corpore, cæterum in-...s & indoctus.

Calabri hoſpitis xenia. Ariſtop.

...bri hoſpitis xenia & munera recte dixeris ruſti-... leviaque, quæque magis onerent accipientem ...n juvent. Siquidem Calabri, quod pyris abun-..., conſueverunt ea hoſpitibus affatim apponere, ...de ſaturos, bellariorum vice domum aufferre ju-...

Principatus Scyrius. Ἀρχὴ Σκυρία.

..., Imperium Scyrium. De frigido tenuique regno. ...us inſula, quam olim incoluere Cares, petricoſa ... frugifera.

Ciceris emptor. Zenod.

...at. in arte Poëtica: Ciceris & nucis emptor: Infi-...ortis hominem, deque ima plebe quempiam ſi-...cans.

...ubito emungere. Ἀγκῶνι ἀπομυσσόμενος. Horat.

..., Cubito emungens. Proverbialis ironia in ho-...em ſordidi quæſtus, & conditionis abjectæ: à ſal-...ntariis ducta, quibus mos eſt narium mucum ...to abſtergere, nimirum manibus muria & ſalſu-... oppletis.

Canis vivens è magdalia.
Κύων ζῶν ἀπὸ μαγδαλίας. Suidas.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Dici ſolitum in paraſitos, & alieno victitantes cibo. Magdaliam dicit, quaſi dicas furfurem & manuum purgamentum.

Non eſt curæ Hippoclidi.

Οὐ φροντὶς Ἱπποκλείδῃ.

Hoc adagio ſignificabant ſe quippiam negligere, neque magnopere laborare. Hic Hippoclides erat Tiſandri filius, qui cum multis aliis juvenibus Cliſthenis Sicyonii filiam ambiebat. Verum cum Cliſthenes procos toto anno probaret, & Hippoclides in convivio indecoram quandam ſaltationem edidiſſet, ſublatis in altum pedibus, pater offenſus inhoneſto juvenis luſu, ait: Fili Tiſandri, à nuptiis tua ſaltatione exciditi. Ad illa protinus reſpondit Hippoclides: Haud curat Hippoclides.

Non admodum miſces. Οὐ μάλα κυκᾷς.

Id eſt, Non multum poteſt neque prodeſſe, neque nocere.

Alga vilior.

Virgil. Vilior alga, Poëta dixit, pro viliſſima & abjectiſſima quavis re.

Contemnentis inimicum.

Horat. Qui negabit ſe commoveri convitiis alicujus hominis contempti, non inſcite deflexerit illud Homeri Iliad. λ.

Οὐκ ἀλέγω, ὡς εἴ με γυνὴ βάλοι, ἢ παῖς ἄφρων,
Κωφὸν γὰρ βέλος ἀνδρὸς ἀνάλκιδος οὐτιδανοῖο.

Id eſt, Haud curo magis ac ſi fœmina, ſive quis infans
Me jaculo peteret, ſiquidem viri inertis, & ipſa
Irrita tela volant.

Indignus qui illi matellam porrigat.

Martial. De vehementer inæqualibus, aut ne ulla quidem ex parte conferendis.

Contemnentis dicterium.

Homer. Si quando ſignificabimus nos ſcommate ſeu contumelia leviter commoveri, nec altius in animum demittere, congruet illud Homeri Iliad. δ.

Οὐ

Οὐκ ἐν καιρίῳ ὀξὺ πάγη βέλος, ἀλλὰ πάροιθεν
Εἰρύσατο ζωστήρ τε παναίολος, ἠδ' ὑπένερθεν.
Σῶμά τε καὶ μίτρη, ἣν χαλκῆες κάμον ἄνδρες.
eſt, At miſſum non tranſiit ad vitalia telum,
Sed ſumma in cute baltheus arcuit, impoſitoque
Lamineæ ſquamæ quas huic faber addidit ære.

Tanquam conchilium diſcerpere.

Ὥσπερ κογχύλιον διελεῖν.

eſt, Tanquam concham dilacerare. De imbecillis viribus longe inferioribus dicebatur. Suidas.

Tragicus rex. Τραγικὸς βασιλεύς.

i poteſt, vel faſtuoſus, ac turgidus, vel qui nomine ntaxat rex ſit, cæterum viribus parum polleat. m in Tragœdiis tantiſper durat imperium, dum ula peragatur.

Vterque ambo.

Ὁ μὲν ἑκάτερος ἀμφότερος, ὁ δὲ ἀμφότερος οὐδέτερος.

ſt, Uterque ambo, ambo neuter. Quadrabit in bs aliquos, quorum alterius nequitiam alterius bitas compenſat.

Βατακάρας.

pinguibus dictum & impotentibus. Nam Græca x hinc dicta, βατὰς pronum ſignificat, & κάρα ca-. Conveniet in temulentum & ſomnolentum.

Pannus lacer. Lucian.

minem jam faſtiditum & rejectum ῥάκος πολυσχι- appellant Græci, id eſt pannum undique lacerum. npta metaphora à veſte, longo uſu detrita, atque id rejecta, cum nova fuerit in precio.

Quis uſus cepis putridi?

Τίς χρεία πυθομένου κρομμύου.

ſt, Quis eſt uſus putrefacti cepis? De rebus aut et- a hominibus abjectis, & quorum nullus uſquam uſus. Etenim cum cepe ſit herba per ſe viliſſima, ul atque computruit, nihil eſſe poteſt abjectius.

Inutilior blace. Βλακὸς ἀχρηστότερος.

In hominem nihili, nulliuſque bonæ frugis dicebatur. Sumptum à piſce uſque adeo vili, ut à canibus quoque faſtidiatur.

Homer. *Extritum ingenium.* Παρεξηυλημένον νοῦν ἔχων. *Id eſt*, Mentem habens vanidam. παρεξηυλημένον perinde ſonat, quaſi dicas extibiatam: ducta metaphora à tibiarum linguis, quæ poſteaquam exciderint, inutilis eſt tibia.

Barbam vellere. Τὸν πώγωνα τίλλειν.

Cum ſummum contemptum ac ludibrium ſignificamus.

Horat. in Serm. Barbam tibi vellunt Laſcivi pueri.
Perſius. Idcirco ſtolidam præbet tibi vellere barbam Jupiter.

Plautus. *Nihili cotio eſt.*

Dictum videtur in eos, qui pollicentur in futurum, nec exhibent rem præſentem. Gellius cotionem dixit quem veteres ariolatorem dixerunt.

Non pluris quam ſimias.

Simia ridiculum animal eſt, vulgoque contemptum. Dion Pruſenſis: Quos ego, inquit, non pluris facio quam ut dici ſolet, ſimias.

Fumi umbra. Καπνοῦ σκιά.

Pro re qualibet vili: Cum omnis umbra, res quædam eſt inanis, tum vero fumi umbram, pene dixeris umbram umbræ.

Diogen. *Fulgur ex pelvi.* Ἀστραπὴ ἐκ πυέλου.

De minis inanibus eorum, qui lædere nequeunt: fulgor enim qui fulguris imitatione quadam è vaſculorum nitentium vibratione, aut ex aquis redditur, nocendi nullam vim habet, pueros modo territat.

Horat. *Oppedere contra tonitrua.*

Oppedere, proverbialiter pro reclamare & contemnere reperitur uſurpatum. Horat. Viſne tu curtis Judæis oppedere?

Dionis gry. Τὸ Δίωνος γρῦ.

Recte dicetur, aut ubi quempiam magno animo contemni

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

mnimus,ac ne reſponſo quidem dignum habemus, it cum rem nihili ſignificamus.

CONTAGIO MORUM.

Ne guſtaris quibus nigra eſt cauda.

Μὴ γεύεσθαι τῶν μελανούρων. Pythag.

l *eſt*, Ne guſtes ex iis, quibus eſt nigra cauda. Admo-
et non eſſe habendum commercium cum improbis,
cum iis, qui ſunt nigris & infamibus moribus.

Oſcitante uno, deinde oſcitat & alter.

Ἑνὸς χάσκοντος μετέχηκεν ἕτερος.

eſt, Cum oſcitat unus ſtatim oſcitat & alter. Di-
ndum, quoties exemplo peccati ſtatim provocatur
iquis ad ſimile facinus. Fit quadam occulta naturæ
, ut qui viderit oſcitantem, cogatur & ipſe oſcitare.

Corrumpunt bonos mores colloquia prava. Paulus. Apoſtol.

dem pertinet ille Menandricus ſenarius, quem Di-
s Paulus Apoſtolus haudquaquam gravatus eſt in
ma Corinthiorum epiſtola citare. Mores bonos
nvictus inficit improbus. Celebratur & hic ſena-
s à Græcis:

Κακοῖς ὁμιλῶν κ᾽ αὐτὸς ἐκβήσῃ κακός.

eſt, Malus ipſe fies, ſi malis convixeris.

Si juxta claudum habites, ſubclaudicare diſces.

Ἐὰν χωλῷ παροικήσῃς, ὑποσκάζειν μαθήσῃς. Plutarc.

eſt, Si juxta claudum habitaris diſces ſubclaudica-
. Proverbium admonet pernicioſam improborum
minum conſuetudinem, propterea quod cum cor-
ris, tum maxime animi vitia contagio ſerpunt in
cinum, &c.

A bonis bona diſce. Theog.

riſt. Moral. IX. oſtendens virtutem optime diſci
nvictu bonorum, quo amici ſe mutuo corrigunt, &
quid erratum eſt, ſeſe viciſſim ad honeſtas excitant
tiones, Citat Theognidis verſum:

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Ἐσθλῶν μὲν γὰρ ἀπ' ἐσθλὰ διδάξεαι. *Id eſt,*
Qui bonus eſt, ab eo bona diſcito.

CONTRA.

Livius. *Cantherium in foſſa.*

Ruſticum adagium, ſed tamen è re militari natum. Hoc licebit uti, quoties quis ad id negotii trahitur, in quo nequaquam valeat: aut ubi res erit vehementer impedita, periculoſave.

Plato. *In puteo conſtrictus.*

Quadrabit in eos, qui per anguſtias eo redacti ſunt, unde extricare ſe nullo modo poſſint.

Terent. *Nunc meæ in arctum coguntur copiæ.*

Metaphora ſumpta ab exercitu, qui laborat iniquo concluſus loco, & undique obſidetur ab hoſtibus, ut difficile ſit effugere.

Horat. *Invita Minerva.*

Pro eo quod eſt, refragrante ingenio, repugnante natura, non favente cœlo.

CONTRARIUM PHILAUTIÆ.

Non eſt beatus, eſſe qui ſe neſciat.

Senſus eſt, Haud eſt ſatis, ut adſit felicitas, ni felicitatem tuam intellexeris. Vergilius:

O fortunatos nimium, bona ſi ſua norint Agricolæ.

Ἄζηλος πλοῦτος.

Vocabatur, cum quis ſuas dotes ignoraret. Porro felicitatis non minima pars eſt, ut quiſque ſua norit bona.

CORRECTIO DICTI AUT FACTI.

Corrigentis quod dictum eſt ab alio.

Homer. Ubi civiliter notabimus aliquem tanquam haud ex animi ſententia loquutum, aut ubi quid dictum erit parum honeſtum, in hunc torquebimus verſiculum Homer. Iliad. M.

Οἶδα

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Οἶσθα καὶ ἄλλον μῦθον ἀμείνονα τοῦ δὲ νοῆσαι.

l eſt, Sermonem hoc alium potiorem adducere noſti.

Correctio dicti. Homer.

ictum obſcœnius & bonis viris reticendum, aut ab-
ırdum dictu notabimus hoc verſiculo ex Iliad. ξ.

Μῦθον, ὃν οὔκεν ἀνήρ γε διὰ στόμα πάμπαν ἄγοιτο,
Ὅς τις ἐπίσταιτο ᾗσι φρεσὶν ἄρτια βάζειν.

eſt, Sermonem quem vir nemo unquam promat
ab ore,
Qui modo cognorit cordata & ſana profari.

CRUDELITAS.

Manliana imperia. Livius.

ecte congruit in hos, qui ſæviunt in eos, in quos jus
acti ſunt, & qui nimis rigida juris obſervatione, hu-
ıanitatis, & æquitatis obliviſcuntur. Livius & Vale-
us narrant Lucium Manlium filium occidiſſe pro-
er edicti tranſgreſſionem.

Opera Sylosontis ampla regio.

Ἕκητι Συλοσῶντος εὐρυχωρία. Strabo.

eſt, Per Syloſontem regio facta eſt amplior. Nam
rloſon munificentia Darii, mortuo Polycrate, Sa-
ıiorum adeptus tyrannidem, cum acerbius exerceret
ıperium, ita ut fere ſolent ii, qui ab humili fortuna
pente ad res amplas provehuntur, & ob hanc cau-
m inſula deſereretur ab incolis, proverbio dici cœ-
ıum; Spacioſa regio eſt Syloſontis gratia. Conveniet
ı acerbe gerentem magiſtratum, cujus vitio deſeratur
› incolis regio.

Phalaridis imperium. Φαλάριδος ἀρχή. Lucian.

eſt, Phalaridis principatus. Recte dicetur in eos,
ıi crudelius exercent imperium, aut poteſtatem ſibi
elegatam. Ortum adagium à Phalaride Agrigenti-
orum tyranno, quem ſua crudelitas nobilitavit.

Omnium quos ſol videt.

ınt & illæ figuræ proverbiales: Omnium quos ter-
ı ſuſtinet, aut quos ſol videt peſſimus, optimuſve.

 Plaut.

Plaut. in Sticho: Meliorem neque tu reperies, nequ videt ſol.

Omnis herus ſervo monoſyllabus.

Πᾶς δεσπότης δούλῳ μονοσύλλαβος.

Heris & potentibus breviſſimo tantum verbulo eſt o pus, ut vel annuant, vel renuant ναί, ἢ οὔ. Sic volo, ſi jubeo, ſit pro ratione voluntas. Servis autem & im potentioribus multis opus eſt verbis, ut exorent, au perſuadeant.

Suidas. *Budoro lege.* Βουδόρῳ νόμῳ.

Aut ut alibi reperio, *βουδόρων νόμῳ. Id eſt*, Budorun more, ſeu lege. Suidas interpretatur de iis, qui dign ſint ut bovis ritu excorientur. Budini populi ſunt Scy thiæ, ſic appellati quod à bobus vehantur, utpot plauſtris ædium vice utentes.

Lemnia manu. Λημνίᾳ χειρί.

Dictum pro eo quod eſt, nefaria, impia, crudeli.

Crudelis Bacchus. Ὠμηστὴς Διόνυσος.

Baccho quondam vivos homines ſacrificari mos era Unde in crudeles convenit: quod temulentia feroc reddat, & immites.

Non magis parcemus quam lupis.

Ariſtop. Οὐ φεισόμεσθα μᾶλλον ἢ λύκων.

Haud magis parcemus ac lupis. Inde natum quod an tiquitus lex ad interficiendos lupos, etiam præmio in vitabat apud Atticos.

Sueton. *Lutum ſanguine maceratum.*

Theodorus Gadareus Tiberii Cæſaris in arte Rheto rica præceptor, perſpiciens in eo adhuc adoleſcent ſævitiam quandam, cum ingenii ſtupore conjunctam inter objurgandum illum ſubinde vocare ſolet, πη λὸν αἵματι συμπεφυρμένον. *Id eſt*, Lutum ſanguin maceratum: luto tarditatem innuens, ſanguine cru delitatem.

Non eſt oleum in lecytho.

Ariſtop. Ἔλαιον οὐκ ἔνεστιν ἐν τῇ ληκύθῳ.

Id eſt, olei liquor nequaquam ineſt in lecytho. Cun

ſignifi

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

gnificamus non eſſe precibus locum apud inexora-ilem. Nam ἔλαιον oleum ſignificat, ἔλεος miſericor-iam.

Boni viri lachrymabiles.

Ἀγαθοὶ δ' ἀριδάκρυες ἄνδρες. Zenod.

Id eſt, At quiſquis probus, is multum lacrymabilis eſt r. De iis, qui facile commoverentur ad miſericor-iam, ac precibus flecterentur. Nam illachrymare di-intur, qui miſereſcunt.

CURIOSITAS.

Scit quomodo Iuppiter duxerit Iunonem. Theocr.

curioſos, & quid quiſque domi faciat perveſtigan-s, conveniet illud ex Syracuſanis:

Πάντα γυναῖκες ἴσασι, καὶ ὡς Ζεὺς ἠγάγεθ' Ἥρην.
Novit fœmineum genus omnia, novit & illud,
Junonem duxit quo pacto Juppiter olim.

Canes venatici. Cicero.

cuntur qui omnia venantur & perveſtigant pro-untque: nota metaphora.

Nil dulcius quam omnia ſcire. Idem.

. Tullius ad Atticum lib. 4. Epiſtola, Delectarunt me: fert hunc ſenarium ceu vulgo celebrem:

Οὐδὲν γλυκύτερόν ἐστιν ἢ πάντ' εἰδέναι. *Id eſt*,
Nil dulcius quam ſcire prorſus omnia.

Mylus omnia audiens. Μῦλος πάντ' ἀκούων.

ci ſolitum ubi quis ſe diſſimularet audire, cum o-nia tamen auribus curioſis captaret auſcultaretque. actum videtur à mola, unde exploratores obſerva-ſoleant, quæ fierent. Aut à Myli curioſi cujuſpiam oribus.

Nihil inanius quam multa ſcire.

Πολυμαθημοσύνης τ' οὐ κενεώτερον ἄλλο.

eſt, Non aliud mage inane puta, quam plurima re. Conveniet in eos, qui malunt multa diſcere, iam utilia.

Zenonium eſt & lentem coquere.

cebit uti, cum dicemus eſſe viri boni, etiam in re-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

bus minutiſſimis ſui ſimilem eſſe; aut egregium arti ficem, in quacunque materia declarare, qualis ſit ar tifex. Zenon Stoicorum princeps fuit, qui docet ſa pientem omnia recte facere.

Corycæus auſcultavit.

Strabo. Κωρυκαῖος ἠκροάζετο.

Vbi quis id quod agit, conatus diſſimulare, tamen curioſis deprehenditur. Corycus mons eſt Pamphi liæ præcelſus ac portuoſus, atque ob id piratarum in ſidiis oportunus. Exploratores illius montis Cory cæos vocabant.

Multa regum aures atque oculi.

Lucian. Ὦτα καὶ ὀφθαλμοὶ βασιλέων πολλοί.

Id eſt, Aures atque oculi regum multi. Allegoria ind ducta eſt, quod regibus complures ubique ſunt explo ratores, quibus velut auribus utuntur.

Plautus. *Nodum in ſcyrpo quæris.*

In anxium dicebatur nimiſque diligentem aut meti culoſum, qui illic ſcrupulum moveret, ubi nihil eſſe addubitandum.

DAMNANDI.

Hieron. *Notare ungui, Carbone notare, & ſimilia.*

Quod ſoleat ungui ſignum apponi, ubi quid parum placet.

Tullius. *Triſtis litera.*

M. Tullius pro Milone: Quod niſi vidiſſet, poſſe ab ſolvi eum qui fateretur, cum videret nos fateri, nequ quæri unquam juſſiſſet, nec vos hanc tam ſalutarem in judicando literam, quam illam triſtem dediſſetis Triſtem literam appellat Θ, ſalutarem T. quod ha abſolveretur reus, illa damnaretur, T. Livius dixit triſtiorem notam.

Martial. *Contra retiarium ferula.*

Martial. Denique videas, an te delectet contra re tiarum ferula. *Id eſt*, An id faciendum tibi putes quod nemo non damnet atque exſibilet. Dici ſolitum

in

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

ı eos, Domitius Galderinus admonet, qui infirmo
æſidio contra maxime inſtructum pugnarent.

Ni pater eſſes.

Εἰ μὴ πατὴρ ἦσθα: Diogen.

temur quoties ſenis, aut potentis, aut alioqui ve-
erandi ſententiam nobis haudquaquam probari ſi-
iificabimus, cui tamen honoris cauſa nolimus re-
agari.

Calculo mordere. Ψήφῳ δάκνειν. Ariſtop.

icuntur, qui ſuffragio lædunt aut ulciſcuntur ho-
ıinem.

Æquales calculi. Ἴσαι ψῆφοι. Suidas.

quando parum abeſt ut condemnetur aliquis, & ta-
ıen abſolvitur. Aut cum nutat animus, ambigitque
ram in partem ſe deflectat, rationibus hinc atque
nc velut ex æquo adhortantibus atque deterren-
ous.

Non probantis.

Ἀλλ' οὐκ Ἀτρείδῃ Ἀγαμέμνονι ἥνδανε θυμῷ. Lucian.

eſt, At non Atridæ ſic eſt Agamemnoni viſum. Re-
e utemur, ubi rem quidem fatebimur honeſtam fa-
u, verum diverſa placere iis, quorum libido plus va-
t, quam æquitatis ratio.

Ne nomen quidem. Paulus Apoſt.

ıulus ad Epheſios: Fornicatio autem & omnis im-
unditia, aut avaritia, nec nominetur in vobis. Quid
ıim? Itane ſcelus eſt nominare avaritiam aut libi-
nem? Non opinor: ſed Apoſtolus ut graviter vitia
teſtaretur, uſus eſt hyperbole proverbiali: nam in-
r pios nominatur & Judas & Pilatus.

Θ præfigere. Perſius.

ıeta præfigere: pro damnare Perſius: Et potis es
tio nigrum præfigere theta. Nam neſcio, an debea-
ıus Iſidoro credere, qui primo Etymologiarum li-
o ſcribit, ita militari more ſolere fieri, ut cæſi Θ.
lvi T. ſignarentur. Certe de hoc ſigno T. fit men-
o etiam in Apocalypſi, quæ Beati Joannis Euange-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

liſtæ nomine legitur. Huc pertinent, quæ & alibi citantur.

In abſurde locutum. *Spongia corrigere.*
Abjiciendum procul. *Limam addere.*
Niger infamis. *Veru ſignare.*
Ὀβελίζειν.

DECRETUM.

Horat. *Murus aheneus.*

Horatius: Hic murus aheneus eſto, Nil conſcire ſibi, nulla palleſcere culpa. Uſurpatur pro certo & immutabili animi decreto, ſchemate nimirum proverbiali.

Heſiod. *Nullus dies omnino malus.*

Aſtrologi deſignant quoſdam dies fortunatos aut infelices, ſed his aut illis rebus : nullo tamen die indulgendum eſt otio, quod nullus ſit adeo inauſpicatus, quin alicui negotio ſit felix , ſi quis recte utatur conceſſo tempore: dies infauſtus gerendo bello, aut navigationi, felix eſt adminiſtrandæ rei familiari. Nullus autem dies non proſper parandæ bonæ menti. Fatetur Heſiodus : Omni ex parte dies malus haud obvenerit unquam.

DEGENERANTIUM IN PEJUS.

Procop. *Ab equis ad aſinos.* Ἀφ' ἵππων ἐπ' ὄνους.

Ubi quis à ſtudiis honeſtioribus ad parum honeſta deflectit.

Mandrabuli more res ſuccedit.

Lucian. Ἐπὶ Μανδραβούλου χωρεῖ τὸ πρᾶγμα.

Id eſt, Res Mandrabuli ordine ſuccedit. Hoc eſt indies in pejus labitur. Inde natum , quod Mandrabulus quidam, quum theſaurum reperiſſet, primum auream ovem poſuit Junoni Samiæ , proximo anno argenteam, tertio æream.

Ennius. *O domus antiqua , quam diſpari domino dominaris!*

Videtur & hoc Ennii carmen proverbiis aſcribendum,

am, quod refertur à M. Tullio Offic. libro primo. onveniet in diſciplinam commutatam in pejus eorum vitio qui ſucceſſerunt.

Heroum filii noxæ.

Ἀνδρῶν ἡρώων τέκνα πήματα.

eſt, Virorum heroum filii noxæ. Manet & hodie ulgatus jocus: Ex ſapientiſſimis patribus ſtultiſſimos ppagari liberos.

Haud canit paternas cantiones. Terent.

Οὐ πατρῷα καὶ αὐλεῖ μέλη.

e eo jactatum, qui à paternis moribus degeneraret. lent liberi majorum ſuorum cantiunculis, quas adodum pueri didicerunt, delectari.

Filius degenerans. Homer.

filium, qui à paterno degenerat inſtituto, conveniet ud Homeri Iliad. ρ.

Ἀλλ' οὐχ υἱὸς ἐν ἔντεσι πατρὸς ἐγήρα.

eſt, At non conſenuit patriis in filius armis.

Bene natis turpe eſt male vivere.

uidam arbitrantur ob hoc ipſum ſibi licere turpiter vere, quod honeſtis majoribus orti ſunt, quum con- generis claritas, quaſi fax addita faciat, ut nobi- um errata plus habeant dedecoris, quam obſcuro nere natorum.

Quis parentem laudabit, niſi infelices filii.

Τίς πατέρ' αἰνήσει, εἰ μὴ κακοδαίμονα τέκνα;

eſt, Quis patrem laudet, niſi proles laudis inanis? armen vulgo jactatum de iis, qui majorum ſuorum cinora jactitant, nimirum nihil habentes quod de ipſis vere prædicent.

Aceſias medicatus eſt.

Ἀκεσίας ἰάσατο. Diogen.

ici ſolitum de re, quæ ſemper vergeret in deterius, aoque magis accuraretur, hoc pejus haberet. Occaonem adagio dedit Aceſias quidam medicus impe- tus, & ſtupidus, qui dum cuidam pedum dolore laoranti mederi ſtudet, auxit dolorem.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Taurum tollet, qui vitulum ſuſtulerit.

Si quando ſignificabimus majora peccaturum adultum, qui puer vitiis minoribus aſſueverit.

Homer. *Vt nunc ſunt homines.*

Si notabis temporum tuorum mores, ut ſemper in pejus degenerantes à virtute majorum, applicabis illud Homeri Iliad. *μ*.
Οἷοι νῦν βροτοὶ εἰσίν. *Id eſt*, Ut nunc ſunt homines.

Diſcum quam Philoſophum audire malunt.

Vulgus hominum propenſius eſt ad quaſvis ineptas voluptates, quam ad frugiferam: Per jocum transferri poteſt ad diſcum eſcarium, cujus crepitum multi libentius audiunt, quam vocem philoſophi.

Eamus Athenas. Ἴωμεν εἰς Ἀθήνας.

Licebit uti, ſi quando nos melioris fortunæ relictæ pœnitebit.

DEPRECANTIS ET ABOMINANTIS.

Plautus. *Deſpuere malum.*

Manet & hodie in vulgi moribus, ut ſi quid audiant execrandum, quod ſibi nolint evenire, deſpuant velut abominantes. Id autem hæſit ex veterum ſuperſtitione, qui ſibi perſuaſerant deſputationem eſſe remedium adverſus imminentia mala.

Theocr. *Vates ſecum auferat omen.*

In eos, qui nobis dira minantur, aut acerba prænunciant, conveniet illud Theocriticum in Bucoliaſtis:

Αὐτὰρ ἄπαντα ὁ μάντις ὁ Τήλεμος ἐχθρ' ἀγορεύων,
Ἐχθρὰ φέροι ποτὶ οἶκον, ὅπως τεκέεσσι φυλάξῃ. *Id eſt*,
Telemus ac vates, mihi qui canit omnia dira,
Dira domum referat, quo natis illa reſervet.

Athen. *In capras ſylveſtres.* Κατ' αἶγας ἀγρίας.

Id eſt, In capras feras. Abominantis eſt ſermo, & malum deprecantis. Confine illi: Hoſtibus eveniant convivia talia noſtris. Athenæus ponit; Ad capras ſyl-

ſveſtres, pro eo quod difficillimum eſſet inventu, :z quod nuſquam eſt.

Bæon malus piſcis. Idem.

icetur in hoſpitem ingratum ac moleſtum. Bæon ud Epicharmum piſcis quidam eſt.

Si quid mali, in Pyrrham.

Εἴ τι κακὸν, εἰς Πύῤῥαν. Pindar.

baudiendum, recidat aut abeat, aut ejuſmodi quipm. Originem proverbii tradunt hujuſmodi. Quonm Pyrrhæos, quotquot erant finitimi, gravi odio rſequebantur: unde ſi quod malum aliquando vicetur impendere, id abominantes precabantur, ut in rrhæos averteretur, dicentes: εἰς τὴν Πυῤῥαίων. *Id eſt,* Pyrrhæorum regionem. Eſt autem Pyrrha Lesbi inæ civitas, auctore Stephano.

Procul ab auribus nuncius veniat.

Ἀπ᾽ οὔατος ἄγγελος ἔλθοι. Suidas.

eſt, Procul abſit nuncius aure. Sermo deprecantis ncium male auſpicatum.

Abhorrentis ac deteſtantis. Homer.

uum dicemus nos vehementer à vitio quopiam abrrere illud Homeri uſurpare licebit:

Ἐχθρὸς γάρ μοι κεῖνος ὁμῶς ἀΐδαο πύλῃσι. *Id eſt*,
Is mihi juxta inviſus, ut atri limina ditis.

Dulcis cubitus. Γλυκὺς ἀγκών. Plato.

bominantis eſt ſermo. Ancon autem Nili pars eſt, qua navigantes plurimum & ſudant & periclitanr. Unde proverbio dicebatur: Dulcis cubitus, quaſi precantes ejus loci diſcrimina. Id autem perinde let quaſi dicas: Bona verba; aut bene ominata loiere.

Terra mihi prius dehiſcat. Virgil.

Vergilius.

Sed mihi vel tellus optem prius ima dehiſcar,
Vel pater omnipotens adigat me fulmine ad umbras,

Pallanteis umbras Erebi, noctemque profundam,
Ante, pudor, quam te violem, aut tua jura reſolvam.

DERISIO.

Plato. *Omnia præclara dicis.*

Socrates apud Platonem in Euthydemo, εἰρωνεύων ſuo more, quod adverſarius abſurda quædam collegiſſet, videlicet Socratem ſcire quod neſciebat, & rurſum neſcire quod ſciebat: εἶεν inquit, ὦ Εὐθύδημε, τὸ γὰρ λεγόμενον, καλὰ δὴ πάντα λέγεις. *Id eſt*, Eſto, ô Euthydeme: nam ut dici ſolet, omnia ſane plæclara dicis.

E ſublimi me derides.

Ἀφ' ὑψηλοῦ μου καταγελᾷς.

Suidas. De eo, qui cum faſtu ridet quempiam, ac deſpectim.

Ἐσκιμαλίχθαι.

Hoc geſtu contumeliam, deſpectumque ſupremum ſignificabant. Eſt enim Græce ἐσκιμαλίσαι, medium digitum oſtendere, contractis cæteris, ignominiæ cauſa.

Horat. *Naſo ſuſpendere.*

Eſt vafre ac ſubdole irridere. Horat. in ſermonibus:
Naſo ſuſpendis adunco.

Perſius. *Poſtica ſanna.*

Perſius poſticam ſannam proverbialiter appellat clanculariam irriſionem. A geſtu ridentium aliquem à tergo. Poſticæ occurrite ſannæ.

Plautus. *In eo ipſo ſtas lapide, in quo præco prædicat.*

Quadrabit, ubi quis præſens, videns, audienſque tamen deluditur. Quod autem meminit lapidis, id traductum eſt à lapide quodam editiore, quem Romæ fuiſſe complurium autorum teſtimonio conſtat, unde præcones in auctionibus res venales nuntiabant.

Juvenal. *Loripedem rectus derideat.*

Juvenalis: Loripedem rectus derideat, Æthiopem albus. Quo conveniet uti, quoties aliquis id aliis opprobrat mali, cui ſit ipſe obnoxius.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

DESPERATIO.

Actum eſt. Terent.

[...]overbialiter etiam hodie his verbis deſperationem [...]nificamus,actum eſt, Græci πέπρακται. Terentius [...]Eunucho: Actum eſt, ilicet, periſti.

Nullus ſum. Euripid.

[...]overbiales ſunt & illæ apud Comicos hyperbolæ, [...]ullus ſum, Occidi, & Perii, quibus deſperationem [...]t ingens malum ſignificamus.

Pinus in morem. Πεύκης τρόπον. Diogen.

[...] *eſt*, Piceæ ritu. Ubi quis funditus, radicituſque pe[...], ita ut nullo pacto reſtitui poſſit, piceæ ritu per[...]cus dicitur. Nam piceam ſucciſam negant ſuppul[...]leſcere.

Perierunt bona. Ἔῤῥει τὰ καλά. Idem.

[...] *eſt*, Perierunt honeſta. Hippocrates Mindaro Lace[...]moniorum Duci fuit ab epiſtolis. Eo interfecto ab [...]henienſibus,Hippocrates in Lacedæmonem hujuſ[...]odi ſcripſit epiſtolam: Ἔῤῥει τὰ καλὰ, Μίνδαρος ἀπέσσυται. *Id eſt*, Perierunt honeſta, Mindarus au[...]m amotus eſt. Innuens rem male ceſſiſſe.

Ad reſtim res rediit. Terent.

[...]er. in Phor. Opera tua ad reſtim mihi quidem res [...]diit planiſſime. Hoc adagio ſumma rerum deſpera[...] ſignificatur. Nam in hac ſolent quidam amentes [...] laqueum confugere.

Suſpendio deligenda arbor. Plinius.

[...] re vehementer indigna, neque ullo pacto tole[...]nda, Veteres arborem ſuſpendio deligendam eſſe [...]cebant.

Ad porcellum da mihi mutuo tres drachmas.

Εἰς χοιρίδιόν μοι νῦν δάνεισον τρεῖς δραχμάς. Suidas.

[...] *eſt*, Ad porcellum nunc da mihi mutuo tres drach[...]as. Dicebatur ab eo, qui mori decreviſſet, aut qui [...]llet initiari. Nam initiandi conſueverunt immola[...] porcum.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

A quinque ſcopulis deſilire in undas.

Ἀπὸ πέντε ἅλλεσθαι πετρῶν ἐς κῦμα.

Id eſt, A quinque deſilire rupibus in undam: Hoc u ſurpari ſolet ab iis, qui jam impatientes, præſerti malorum, minantur ſemet in quodvis potius malu præcipitaturos, quam ut perpetiantur.

Omnibus armis præſidiiſque deſtitutus.

Hominem inermem, & omnibus præſidiis deſtit tum, indicabimus hoc verſu Homerico qui e Iliad. Φ.

Homer. Γυμνὸς ἄτερ κόρυθός τε καὶ ἀσπίδος· οὐδ᾽ ἔχεν ἔγχος.

Id eſt, Et clypeo ſimul & galea nudatus & haſta.

Eurip. *Tenuis ſpes.* Ψυχρὰ μὲν ἐλπίς.

Id eſt, Spes frigida quidem. Spem infirmam incertam que Poëtæ tenuem vocant.

DIFFICULTATIS.

Non eſt cujuslibet Corinthum appellere.

Suidas. Οὐ παντὸς ἀνδρὸς ἐς Κόρινθον ἐσθ᾽ ὁ πλοῦς.

Id eſt, Non eſt datum cuivis Corinthum appellere. Ve tuſtum juxta ac venuſtum adagium, de rebus ardui & aditu periculoſis, quaſque non ſit cujuſlibet homi nis affectare. Inde natum, quod, uti refertur apu Suidam, nec facilis, nec ſatis tutus ſit nautis in Co rinthiacum portum appulſus.

Solon. *Difficilia quæ pulchra.* Δύσκολα τὰ καλά.

Id eſt, ardua quæ pulchra. Quidam prodiderunt Pitta cum, ubi ſemet abdicaſſet imperio, dixiſſe: Difficile bonum eſſe. Porro Solonem Pittaci molliciem at que ignaviam taxantem dixiſſe: Difficilia quæ hone ſta, &c.

Cum principe non pugnandum.

Qui ſignificabit arduum, principem à privato ſupe rari, aut difficilimum vincere naturam, uſurpabit il lud Homeri Odyſſ. Δ.

Homer. Ἀργαλέος γάρ τ᾽ ἐστὶ θεὸς βροτῷ ἀνδρὶ δαμῆναι.

Id eſt, Ardua res homini mortali vincere numen.

Ire

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Ire per extenſum funem.

b eo quod eſt, rem factu perquam difficilem præſta-
ı neque vel tantillum aberrare.

Clavam extorquere Herculi.

ıi ſibi vendicare conatur, quod alius jam potentior
cupavit; vel Jovi fulmen eripere, vel clavam extor-
ere de manu Herculis dicetur.

Nemo malus hoc ſciet.

Οὐδεὶς κακὸς εἴσεται τοῦτο. Plato.

eſt, Nullus malus hoc ſciet. Quoties rem egregiam,
cognitu dignam ſignificamus.

Non omnibus contingit. Homer.

on cuivis ſit poteſtas cum regibus colloquendi, aut
ın omnibus contingit divinarum literarum pene-
re myſteria. Ad hunc ſenſum non invenuſte defle-
tur illud Homeri ex Odyſſ. π.

Οὐ γάρ πω πάντεσσι θεοὶ φαίνονται ἐναργεῖς.

Haud cuivis manifeſta videntur numina divum.

Ægre ſed tamen contigit. Idem.

eos, qui ægre quidem, ſed tamen aſſequuntur quod
tant, quadrabit illud Homeri Odyſſ. λ.

Ἀλλ' ἔτι μέν γε καὶ ὣς κακά περ πάσχοντες, ἵκοισθαι.

eſt, Pervenietis adhuc quanquam mala plurima
paſſi.

Ægre quidem ſed facimus tamen.

um ægre quidem, & non ſine plurimis incommodis
imus quippiam, ſed tamen facimus adacti neceſſi-
te, conveniet illud Homeri Iliad. ξ.

Καὶ μάλα τειρόμενοί περ, ἀναγκαίη γὰρ ἐπείγει.

eſt, Quamvis afflicti nimium, ſed fatum ita cogit.

Præter Sibyllam nemo leget. Plautus.

ivus Hieronymus irridens Joviniani ſtylum, ut per-
rbatum & obſcurum, ſcribit Plautinarum litera-
m illud in eum quadrare: Has præter Sibyllam le-
t nemo.

Centum plauſtri trabes. Heſiod.

eſiodus: Ἑκατὸν τε δούραθ' ἁμάξης. *Id eſt*, Centum
autem

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

autem lignis plauſtrum compingitur unum. Eo ten
peſtiviter utemur, quum ſignificabimus id, quod
nobis petitur, magno conſtare.

Azanæa mala. Ἀζανιαῖα κακά.

Dici ſolitum, ubi quis in re perdifficili plurimum f
meret laboris. Azanæa regio quædam ſterilis eſt A
cadiæ, in qua coloni multo ſudore parum fructus r
ferunt.

Plato. *Capere provinciam. Tradere provinciam.*

Capiunt ſuſcipiuntve provinciam, qui rei curand
onus in ſe recipiunt.

Idem. *Capere civitatem.*

Plato in quodam dialogo ſignificat proverbio dici ſo
lere, Capere civitatem, qui rem difficilem eſſet aſſ
quutus. Neque enim civitas primo ſtatim impet
capitur.

Omnes laqueos effugere.

Quod ipſum à venatu tranſlatum eſt, in quo ſic und
que ſepiuntur exitus, ut neceſſe ſit feram in aliqua
inſidias incidere.

Trabs in omnibus.

Δοκὸς δ' ἐπὶ πᾶσι τέτυκται.

Id eſt, Trabs in omnibus facta eſt. Videtur Hemiſti
chium ex Poëta quopiam ſumptum, quo ſignificatun
eſt, nihil eſſe tam certum, quin obſtet ſcrupulus, co
gens nos ad exactiorem rei conſiderationem.

DIFFIDENTIÆ.

Simul & da & accipe.

Ariſtot. Ἅμα δίδου καὶ λάμβανε.

Ubi res eſt cum homine parum certa fide, cui non ſi
tutum quicquam credere, niſi ſtatim receperis quod
fuerit ſtipulatus. Torquebitur in eum, qui non col
locat officium aut munus ſuum, niſi jam certus de
mutuo.

Cicero. *Nemini fidas, niſi cum quo modium ſalis ab-
ſumpſeris.*

Signi-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

gnificat hominis ingenium non poſſe perſpici, niſi
aturno convictu, longoque commercio.

Fiducia pecunias amiſi.

ſtatur & hodie, fiducia pleroſque mortalium falli.

Ne Mercurio quidem credere. Strabo.

abo lib. 2. de narratione parum probabili, ὧν οὐδ' ἂν
Ἑρμῇ πιστεύσαι τις λέγοντι. *Id eſt*, Quam ne Mercu-
quidem credat aliquis narranti. Proprie conveniet
eos, qui longinquis peregrinationibus circumacti,
rrare ſolent prodigioſa. At viatorum Deus habeba-
r Mercurius.

Confringere teſſeram. Plautus.

ud Plautum in Ciſtellaria confringere teſſeram di-
ur, qui ſibi reditum in domum aliquam præcluſit.
t autem teſſera ſymbolum hoſpitale, quo prolato
noſcebantur hoſpites, ſi quando rediſſent.

Cæca dies, & oculata dies. Idem.

lutus cæcam diem & oculatam, pro die qua non
meratur præſens pecunia, & qua numeratur. Vo-
nt & Juriſconſulti cæcam diem, & cæca teſtimo-
, quæ ſcripto perhibentur ab abſentibus. Nam cæ-
ſunt non tantum quæ non vident, ſed quæ non
lentur & abſunt.

Oculata manus. Idem.

culatas manus dixit Plautus, quæ promiſſa velint
hiberi re, non oratione promitti. Nam oculos ha-
re, quibus videant exhibita: aures non habere, qui-
s audiant pollicitationes. Semper, inquit, oculatæ
ſtræ ſunt manus, credunt quod vident.

uris eſt oculatus teſtis unus, quam auriti decem. Idem.

nge major eſt habenda fides referentibus ea, quæ
lerint oculis, quam iis, qui narrant ab aliis au-
a.

Non perſuadebis, ne ſi perſuaſeris quidem.

Οὐ γὰρ πείσεις οὐδ' ἂν πείσῃς. Ariſtop.

eſt, Haud etenim perſuaſeris unquam. Eſt autem
hyper-

hyperbole genus, qua ſignificamus tanquam ἀδυνα-
τώτατόν τι. Perinde quaſi dicas, non credam etiam
videro.

Seneca. *Quot ſervos habemus, totidem habemus ho-
ſtes.*

Non habemus illos hoſtes, ſed facimus, meminit Se-
neca epiſtola XLVII. Admonet adagium, ne qui
fidamus illis, neve ex animo illos nobis amicos arbi-
tremur, qui nos metu colunt.

Hoſtium munera, non munera.

Priſcorum ſuperſtitio credidit, obſervanda vel maxi-
me munera, à quibus, quo animo mitterentur: Pro-
pterea quod quæ darentur ab iis, qui nobis male cu-
perent, exitio plerunque fuiſſe conſtaret.

Homo homini lupus.

Ἄνθρωπος ἀνθρώπῳ λύκος.

Quo monemur, ne quid fidamus homini ignoto, ſe
perinde atque à lupo caveamus.

Etiamſi Cato dicat.

De fide & auctoritate Catonis Uticenſis narrat Plu-
tarchus. Proverbium dicitur de rebus incredibilibus.

Lydus oſtium claudit.

Λυδὸς τὴν θύραν ἔκλεισε.

De furacibus dicebatur, quod Lydi non diſcederent
niſi re quapiam ſublata. Malim accipere de iis, qui rem
quampiam obſcœnam aggreſſuri, fugitant arbitros
abduntque ſeſe, propter Lydos mollitiei notatos.

Tuam ipſius terram calca.

uu m jubebimus cuipiam, ut in ſuo loco ſe conti-
neat, neque ſe recipiat in noſtra.

DIFFERENTIÆ.

Gellius. *Longe lateque.*

Quum ingens diſcrimen ſignificant, longe lateque di-
ſtare dicunt. Tranſlatum videtur ab agrorum men-
ſoribus.

Quiſ-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Quiſquis is fuerit. Homer.

uemvis citra ullam exceptionem hominem indica-
nus hoc verſiculo, qui eſt Iliados XIII.

Ὅς θνητός τ' εἴη ϰὶ ἔδοι δημήτερος ἀκτὴν. *Id eſt,*
Qui modo mortalis ſit, edens Cerealia dona :

Pilus in medio. Theocr.

nimum diſcriminis ſignificantes, dicimus pilum
ereſſe : id vehementius eſt, quam ſi dicas, culmum
ım. Theocritus in Thyonicho :

Λασῶ δ' μανεὶς πόκα· θρὶξ ἀνὰ μέσσον. *Id eſt,*
At me imprudentem capiat veſania tandem,
*V*ix pilus in medio eſt.

ba ſunt amantis, ac metuentis, ne tandem amor
eat in inſaniam : à qua tam parum abſit, ut vix pi-
ſit in medio. Conſimili tropo Plautus dixit in Mu-
llaria : Pluma haud intereſt, patronus an cliens
bior ſiet, Homini cui nulla in pectore eſt audacia.
n intereſt pluma, pro nihil omnino refert.

Δὶς διὰ πασῶν. Lucian.

ſt, Bis per omnia. Hoc adagio diſcrimen ingens ac
giſſimum intervallum ſignificabant. Unde quæ
gnantiſſima inter ſeſe viderentur, totoque diſſide-
nt genere, ea bis per omnia inter ſe diſcrepare di-
atur.

Myſorum & Phrygum termini diſcreti ſunt. Strabo.

abo regiones quaſdam commemorat inter ſeſe fi-
imas, puta Phrygum, Bithynorum, Myſorum, Do-
hum. Item qui juxta Cyzicum accolunt Magdo-
m ac Trojanorum. Neminem autem inficias ire,
in unaquæque ſuis finibus ſit circumſcripta. Verum
s fines ad amuſſim dijudicare, id neutiquam facile.
anent & in hodiernum diem de finibus gentium ri-
, longa ſerie temporum omnia confundente. Ada-
licebit uti, de rebus toto genere inter ſeſe diſſiden-
ous. Veluti ſi quis ſentiet longe aliud ſpectare phi-
ophum, aliud oratorem. Aut de hominibus, inter
os nihil convenit, nihilque commune intercedit.

Sejuncta ſunt Merrha & Siloam fluenta.

Χωρὶς

Χωρὶς τοῦ Μερρᾶ, καὶ Σιλωὰν ῥεύματα.

Id eſt, Sejuncta ſunt Merrhæ ac Siloam flumina. De longo intervallo diſſitis inter ſeſe. Veluti ſi quis dicat inter amicum & adulatorem plurimum intereſſe. Apparet neotericum eſſe proverbium, & haud ſcio an ab Apoſtolo additum ex literis Apoſtolicis & eccleſiaſticis. Siquidem Merrha vocatur locus, in quo Moyſes aquas peſtilentes & amaras, injecto ligno dulces reddidit, ac ſalubres. Cæterum ad aquas Siloam miſſus eſt à Jeſu cæcus Euangelicus, quo viſum reciperet. Unde apparet ſalutares fuiſſe, diſſimilimas aquis Merrhæ.

Horat. *Quid diſtent æra lupinis.*

Horatius in Epiſtolis: Nec tamen ignorat, quid diſtent æra lupinis, id eſt, novit diſcrimen rerum vilium & pretioſarum. Agit autem Horatius de iis, qui beneficia non ita conferunt in quoſvis, velut abjiciant, ſed ita collocant, ut expendant, & ejus meritum ac dignitatem, cui præſtant, & pretium muneris quod largiuntur. Porro lupini utilitatem proverbialiter notavit Juvenalis. Tunicam mihi malo lupini, Quam ſi me toto laudet vicinia pago.

Tullius. *Ingens intervallum.*

M. Tullius in epiſt. Ad Atticum lib. ſexto. Senarios hos ceu proverbiales uſurpat:

——— Πολλὰ δ᾽ ἐν μεταιχμίῳ

Νότος κυλίνδει κύματ᾽ εὐρείης ἁλός. *Id eſt*,

Multas at undas volvit in medio Notus vaſti maris. Licet eo torquere, ut ſignifices rem adhuc procul abeſſe à periculo.

Hieron. *Ne punctum quidem.*

D. Hierony. in Epiſtolis: Et Apoſtolicæ voluntatis ſequentes veſtigia, ne punctum quidem, ut dicitur, aut unguem tranſverſum ab illius ſententiis recedamus.

Valeat amicus cum inimico.

Pindar. Ἐρρέτω φίλος σὺν ἐχθρῷ.

Id eſt, Valeat amicus cum inimico. Quadrabit in eos, qui

i toti ad ſe ſpectant, nec amici magis quam inimi-
cationem habent.

Paſtillos Rufillus olet, Gorgonius hircum. Horat.

endum vel in duos aliquos diverſis laborantes vi-
, vel in eundem ſui diſſimilem: nempe modo lo-
aciorem quam ſat ſit, modo impendio taciturnum;
erdum pueriliter ineptum, interdum Catone ſeve-
rem: nonnunquam profuſum, nonnunquam ſor-
lum. Siquidem ut vitio dandum, ſi quis hircum
at: ita adæque vituperandum, ſi quis oleat un-
enta. Nam paſtilli pillulæ ſunt unguentariæ: Al-
um ſpurci eſt; Alterum mollis.

DIGNITATIS.

Canis digna ſede. Ἀ'ξία ἡ κύων θρόνου. Diogen.

um novus honos obtigit cuipiam immerenti.
nptum videtur à Melitæis canibus, quibus non-
læ muliercula majorem habent honorem quam
s maritis.

Digna canis pabulo.

Ἀ'ξία ἡ κύων τοῦ βρώματος. Suidas.

ſt, Digna canis pabulo. Ferme perinde valet, ac
icas: Dignus operarius mercede ſua. Et vix quiſ-
m eſt tam inutilis miniſter, quin ſi non amplo
rio, certe victu dignus eſſe videatur.

Dignus obeliſco. Ἄξιος ὀβελίσκου. Idem.

nus quovis honore. Summis enim viris ejuſmodi
umnæ ac Pyramydes erigebantur, magnificis in-
ptæ titulis: aut ingentes coloſſi. Sic enim ſtupidi
cipes olim fingi gaudebant. Tametſi proverbium
ipitem habet ſententiam, propterea quod Ari-
chus obeliſcis jugulare ſit ſolitus, quæ parum
baret.

Digna cedro. Perſius.

na cedro dicuntur, quæ promerentur immorta-
tem, & ejuſmodi judicantur, ut poſteritati conſe-
entur. Sumptum eſt ab arboris natura, cujus ſuc-
quæ ſunt illita, non ſentiunt cariem.

Dignus Argivo clypeo.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Ἄξιος εἶ τῆς ἐν Ἄργει ἀσπίδος.

Id eſt, Dignus es Argivo clypeo. De generoſo ac m
jorem in modum venerando. Inde ſumptum, qu
olim apud Argivos ex more pueri incorrupti puriqu
clypeos quoſdam geſtantes, pompas agebant. Iſq
honos erat illi ætati, priſco quodam inſtituto maj
rum, decretus.

Plinius. *Dignum propter quod vadimonium deſ ratur.*

Ubi rem maximi momenti volumus ſignificare, qu
que vel quantovis diſpendio debeat expeti, digna
eſſe dicemus, cujus gratia vadimonium deſeratu
Nam qui vadati ſunt, non niſi ſummo ſuo pericul
abeſſe judicio poſſunt.

Dignus qui cum in tenebris mices.

Tullius. Qui certiſſima eſſet fide, eum dignum dicebant, q
cum in tenebris micaretur.

Quavis re dignus. Ἄξιος τοῦ παντός.

Terentius: Hominem quantivis precii.

Diogen. *Regia vaccula.* Βασιλικὸν βοΐδιον.

Id eſt, Regia bucula. De prodigioſa fœcunditate di
cebatur. Natum eſt è miraculo rei geſtæ. Ætate Ptolo
mæi Junioris vacca quædam eodem partu ſex edid
vitulos.

Similе illud Juvenalis: Scropha fœcundior alba.

Ariſtop. *Batti Silphium.* Βάττου Σίλφιον.

Id eſt, Batti Silphium, Græci novum & rarum quem
piam honorem proverbio vocant. Ariſtophanis inte
pres diverſam originem adagionis adſcribit. Battu
à Thera juxta Cretam inſulam profectus, oracul
monitus Apollinis: vel, ut alii tradunt, domeſtica pul
ſus ſeditione, Cyrenem condidit. Cui cum Afri bene
ficii memores ſummum honorem habere ſtuderen
donarunt illi Silphium herbam apud illos omniun
pulcherrimam, ſimulque numiſma ferientes, in cu
jus altera parte regnum erat inſculptum, altera Sil
phium, quo fuerat à civitate donatus. Porro Silphium
inte

ter herbas primam gloriam obtinet, cujus & folia, fructus, & caulis, & ſuccus precioſiſſimus ſit.

Decernetur equa Theſſalica.

Ἐπικρινεῖται ἵππος θεσσαλική. Euſtat.

ſummo præmio dicebatur, propterea quod anti-itus prima laus fuerit equarum Theſſaliæ. Lepidius t per ironiam.

Bos in civitate. Βοῦς ἐν πόλει. Horat.

citur, ubi quis ad novos honores evehitur. Lyſias vis imaginem in arce collocavit Athenis. Nam agris boum uſus eſt, non in civitate.

Sapientum octavus. Idem.

eum, qui ſibi multum tribuit in ſapientia.

Columen familiæ. Terent.

natus columen dici putat, perinde quaſi colu-nam dicas, cui reliqua domus innitatur. Unde an-uitus ſervos majores columellas dictos.

Utramque paginam facit. Plinius.

npta metaphora à codicillis rationalibus, duas ha-tibus paginas: alteram, quæ indicat quid ſit da-n: alteram, quæ quid acceptum ſit, oſtendit. Itaque rebus humanis fortuna utramque facit paginam, ſt, ſive quid obtingit boni, ea laudatur quaſi dede-ſive mali quid accidit, eadem inceſſitur ceu ma-um auctor.

Eſto promus.

Ἔστω ταμίας, τ' ἄλλα δ' εἰ βούλει κύων. Homer.

condus, in reliquis canis eſto ſi libet: Ajunt di-n in eum, cui felicitas immerenti contigiſſet, uliariter in eunuchos.

Iupiter aquilam delegit. Ζεὺς ἀετὸν εἵλετο.

quis aſciſcit ſibi præclaros ſuiſque rebus accom-dos. Poëtæ fingunt aquilam Jovi fulmen porrige-quod hæc avis omnium altiſſime ſubvolet, nec fulminis lædatur.

Glaucus comeſa herba habitat in mari.

Γλαῦκος φαγὼν πόαν οἰκεῖ ἐν θαλάσσῃ.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Dictum apparet per jocum de iis, qui cum perierint, tamen vulgo creduntur vivere. Glaucus quiſpiam fuit Anthedonius piſcator, natandi peritia longe omnium primus. Is quo magis eſſet miraculo, commentus eſt impoſturam hujuſmodi: Enatabat è portu ſpectantibus Anthedoniis, donec jam extra proſpectum eſſet; ibi reverſus in terram, ſeceſſit in locum aliquem ſemotum, atque in eo dies complures commorabatur. Deinde cum videretur, redibat in portum, ſpectantibus iis, qui ſtabant in littore. Mirantibus autem amicis ac ſciſcitantibus, ubinam gentium tam diu commoratus eſſet, aſſimulabat in marinis fluctibus interim verſatum eſſe ſeſe. Auxit miraculum altero commento. Hybernis menſibus cum cæteri piſcatores nihil piſcium capere poſſent, ille cives rogabat, quos nam piſces adduci vellent: Quoſque juſſiſſent advehebat, videlicet jam ante paratos in hunc uſum, atque alibi concluſos. Evenit tandem, ut hic impoſtor bellua quadam marina devoraretur. Iſque fuit ejus Comœdiæ finis. Porro cum non rediret ex more, populari fama jactatum eſt: Glaucum guſtata herba factum immortalem, & in mari vitam agere.

Antiquior Codro.

Πρεσβύτερος Κόδρου.

De priſcis, & ob antiquitatem admirandis. Codrus antiquiſſimus Atticæ rex.

Pro dignitate cujuſque.

Homer. Cum unicuique partes tribuuntur pro decoro perſonæ, proque dignitate: veluti ſi negotium arduum committatur prudenti & exercitato; leviuſculum juveni cuipiam & imperito, quadrabit illud Homeri:

Egregia egregius ſubit arma, ac deteriori
Deteriora dedit.

Myrteam coronam ambis. Μυῤῥινῶν.

Suidas. *Id eſt*, Myrteam cupere dicebatur, qui tyrannidem aut magiſtratum ambiret. Nam olim principes myrteis corollis coronabantur, ſi quidem Suidæ credimus.

Omn

Omnibus antevertenda vitæ cura. Homer.

ui dicet omnia poſthabenda quo vitæ conſulamus, commodabit illud Homeri:

Nullum equidem pretium cum vita confero, nec
cum
Iliacis opibus, pridem quas tempore pacis
Urbs opulenta tenebat, uti fama eſt.

Cæcus & claudus non intrabunt templum. 4. Reg. 5.

ortaſſis adagio locus erit, quoties excluditur aliquis honore indignus.

Roſcius. Cicero.

oſcius hiſtrio tam erat felix in agendis fabulis, ut iiſquis in arte quapiam inſignis eſſet, Roſcius vocatur. Id indicat M. Tullius lib. de Oratore, primo. ique hoc eſt jam diu conſecutus, ut in quo quiſque tificio excelleret, is in ſuo genere Roſcius diceretur. odem igitur tropo, quo vehementer in conſiliis callum, Dædalum vocamus: in laboribus patientem, erculem: in diſputando invictum, Achillem: in jucando, Ariſtarchum: patronum in cauſis agendis regie dextrum, Roſcium licebit appellare.

Primas tenere. Idem.

. Tullius ad Q. fratrem epiſt. 3. carmen adfert vel παροιμιῶδες. Illud vero, inquit, quod à puero adnaram, Αἰὲν ἀριστεύειν καὶ ὑπείροχον ἔμμεναι ἄλλων, tum occidiſſe. Queritur enim illic oppreſſa Reib. nullum eſſe locum vel exercendæ virtuti, vel endæ dignitati. Carmen ſuſpicor eſſe Homeri, quod verti poteſt: Primas uſque tenere, alioſque excelre laude.

DILIGENTIÆ.

Ad amuſſim. Gellius.

equens eſt apud auctores: Ad amuſſim, examuſſim, amuſſatim, amuſſatim, pro eo quod eſt, exquiſita ligentia, atque exactiſſima cura. Tranſlatum à fais lapidariis, aut lignariis, qui funiculo illo regulari

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

operis æqualitatem explorant: quanquam Feſtus alicubi teſtatur, amuſſim quibuſdam eſſe non lineam neque regulam, ſed ferramentum quo fabri in poliendo utuntur.

Athen. *Thynni more.* Θυώνυ δίκλω.

Thynni more videre dicuntur, qui limis, aut altero oculo oblique inſpiciunt.

Suidas. *Iuxta melam.* κτ̃ μήλω.

Suidas oſtendit proverbio dici ſolere, ubi quis incerta conjecturis perſequeretur. Sumpta metaphora à medicis, hulcus internum immiſſo per fauces inſtrumento quopiam explorantibus. Id inſtrumentum μήλω vocant.

Horat. *Ad unguem.*

Ad unguem, eundem habet ſenſum. A marmorariis ſumpta metaphora, qui ſuperinducto ungui commiſſuras explorant marmorum.

In quadrum redigere.

Pro eo quod eſt, in ordinem aptamque ſtructuram concinnare. Sumptum ab iis, qui arbores aut lapides mathematicis gnomonibus exæquant. Proinde quod convenit, quadrare dicimus.

Tullius. *In nocte conſilium.* Ε᾿ν νυκτὶ βυλή.

Id eſt, in nocte conſilium. Admonet adagium non eſſe præcipitandum conſilium, neque ſtatim ad primos animi impetus quippiam agendum. Nox autem propter ſolitudinem ac ſilentium, vel maxime ad conſiderandum, conſultandumque de rebus gravibus eſt idonea. In conſultando cunctatio tutior eſt, periculoſa celeritas.

Tullius. *Vltro citroque.*

Quaſi dicas, huc atque illuc. Fit autem venuſtior metaphora, quoties ad mutuam altercationem, diſceptationem, confabulationem, rixamve refertur. Cicero: Multiſque verbis ultro citroque habitis, ille nobis conſumptus eſt dies. Et, Ultro citroque agitata cauſa.

Rumi-

Ruminare negotium.

Ἀναμάσσεσθαι τὸ πρᾶγμα. Ariſtop.

.*eſt*, Ruminare ſeu remandere negotium. Rumina- ſeu remandere negotium dicitur, qui ſuo cum ani- o verſat, etiam atque etiam expendens.

Fixis oculis intueri. Ἀτενὲς ὁρᾷν. Plutarc.

eſt, Defixis oculis intueri. Pro eo quod eſt, atten- ıs accuratiuſque conſiderare.

Γοργὸν βλέπειν. Lucian.

liquoties apud Lucianum, pro acribus oculis in- eri. Homer. Gorgoneis oculis, quales & Martis ocis.

In occipitio oculos gerit. Plautus.

versutis & circumſpectis, quoſque neutiquam pclive ſit fallere. Plautus in Aulularia.

Quæ in occipitio quoſque habet oculos.

Vnum ad unum. ἓν πρὸς ἓν φασίν. Lucian.

uum exactius ſingula ſingulis componuntur.

Incudi reddere. Horat.

o eo, quod eſt refingere ac mutare, corrigereque.

Et male tornatos incudi reddere verſus.

onſimili forma dicunt recoquere.

Ruris fons. Ἀγροῦ πηγή. Suidas.

nimium laborioſis, & perpetuo operi aſſidentibus. ujuſmodi fingit Menedemum Terentius.

Ithorus. Ἴθορος.

eum, qui velut inſtigator, hortatorque foret aliis. anſlatum opinor à nautis, quos remigantes nau- ɛri vox animat ad gnaviter laborandum.

Caput ſcabere. & conſimilia. Horat.

aput ſcabere, ungues arrodere, geſtus hominis ſunt gitabundi, & de mutando, cujus pœniteat, ſecum itantis. Horatius:

Sæpe caput ſcaberet, vivos & roderet ungues.

Ariſtophanis & Cleanthis lucerna. Varro.

opter inſignem ſtudii diligentiam in proverbium iit, ut is ad Ariſtophanis aut Cleantis lucernam

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

dicatur lucubrare, qui ſummo ſtudio, exquiſitaqu[e] cura ſingula penſitat.

Olet lucernam. Τὸν λύχνον ὄζει.

De re meditata multoque ſtudio elucubrata. Inde du[c]ctum, quod ſtudioſi ad lucernam vigilantes ſolean[t] elaborare, ſi quid accuratius velint excudere. De De[-]moſthene dicitur, quod plus olei, quam vini conſum[p]ſerit.

Plato. *Non una manu capere.* Οὐ τῇ ἑτέρᾳ ληπτέον.

Id eſt, Non una tantum manu capiendum. De re lu[-]brica variaque, captuque difficili.

Cicero. *Metiri digitis.*

Qui rem accuratius, quam oportet expendit, digitis metiri dicitur: Horatius:

Legitimumque ſonum digitis callemus & aure.

Chryſo. *Homini diligenti ſemper aliquid ſupereſt.*

Qui vere diligens in negotio, nunquam ſibi ſatis facit.

Plinius. *Arator niſi incurvus, prævaricatur.*

Præcipit, ut arator arvum primum rectis ſulcis pro[-]ſcindat, mox & obliquis ſubigat: id fieri vix poteſt, niſi toto corpore incumbat labori. Cæterum prævari[-]cari, eſt recto ſulco divertere.

Chryſip. *Non navigas noctu.* Οὐ νυκτὶ πλοεῖς.

De eo cui nihil eſt certi quod ſequatur, propterea quod nocturnis temporibus certius navigant nautæ propter ſtellarum notas.

Ariſtop. *Somnus abſit ab oculis.*

Ὕπνος δ᾽ ἀπέστω γλυκύθυμος ὀμμάτων.

Id eſt, Oculis abeſto leniens animum ſopor. Ubi quis rem aggreditur, quæ ſummam diligentiam curamque deſideret.

Somnum non vidit.

His verbis ſignificant ſummam vigilantiam.

Non quantum luſciniæ dormiunt.

Οὐδ᾽ ὅσον ἀηδόνες ὑπνώουσιν.

ı eos convenit, qui ſomni parciſſimi ſunt.

Succiſiva opera. Cicero.

ıccisivis operis fieri dicitur, quod horis quibuſdam ıaſi furtivis agitur, ubi jam ordinariis ac legitimis ficiis perfuncti ſumus. Hieronymus furtivas vocat, ıod alii ſucciſivas.

Vel acum inveniſſes. Plutarc.

ꝛ re diligenter veſtigata. Nam acus inventu difficilna.

Grues lapidem deglutientes.

Αἱ γέρανοι λίθους καταπεπωκυῖαι. Ariſtop.

ıci ſolitum de iis, qui ſumma providentia gerunt ꝛgotium. Idque inde vulgo dicitur, quod gruibus c mos ſit, ut quoniam admodum ſublimes volant, agnoque feruntur impetu, neque poſſunt deorm aſpicere, lapillos geſtent, quos, ſi quando fatiri cœperint, inter volandum ex alto dejiciant, quo delicet è cadentium ſtrepitu percipiant, utrum ſua terram, aut ſupra mare volent. Quod ſi lapillus mare deciderit, pergunt viam: ſi in terram, interuieſcunt.

Frons occipitio prior. Cato.

uo ſignificavit antiquitas, rectius geri negotium oi præſens ac teſtis adeſt is, cujus agitur negotium. ior dictum eſt pro potior meliorque. Alioqui quis norabat, frontem priorem eſſe capitis partem, ocpitium poſteriorem?

Arripe negotii curam. Homer.

dmonentes aliquem, ut gnaviter rem aggrediatur, emur hoc carmine:

Quin age nunc ſcuticamque manu, depictaque lora
Corripe.

Mihi curæ erit hoc negotium. Idem.

um admonebimus quempiam, ut omne negotium nos rejiciat, ipſe ſecurus, nobis rem curæ futuram, nveniet illud Homeri:

Quin tacitus procede, viæ hujus ego fuero dux.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Mihi iſta curæ futura ſunt.

Plutarc. Ἐμοὶ μελήσει ταῦτα, καὶ λευκαῖς κόραις.

Id eſt, Curæ mihi iſta erunt, ac puellis candidis. Conveniet uti, ſi quando ſignificabimus nihil eſſe periculi negotium iis curæ futurum, ad quos pertinet.

Chryſo. *Funiculum ad lapidem.*

Τὴν σπάρτην πρὸς τὸν λίθον ἄγειν. *Id eſt*, Funiculum lapidi admovere dicuntur, qui curam omnem adhibent, ne quid geratur in Repub. ſecus quam oportet. Beatus Chriſoſt. hom. in priorem ad Corint. epiſt. 35. Σκόπει πῶς πάλιν ἐνταῦθα πρὸς τὴν σπάρτην τὸν λίθον ἄγει τὴν οἰκοδομὴν, πανταχοῦ ζητῶν τὰς ἐκκλησίας. *Id eſt*, Conſidera, ut his rurſus funiculum admovet ad lapidem, ubique quærens ædificationem Eccleſiæ. Tranſlatum eſt ab Architectis, qui non credunt oculis ſuis, ſed ad perpendiculum explorant lapidum æqualitatem. Quod eſt exactæ diligentiæ.

Tullius. *Factum transactum.*

Apud juriſprudentes ſolennia hæc ſunt, Factum tranſactum, quoties ſentiunt nihil prætermiſſum, quod ad negotii transactionem pertinet. M. Tullius in Catilinam. Invectiva 3. Atque illud quod faciendum primum fuit, factum atque transactum eſt.

Trebon. *Pleno gradu.*

Qui leviter rem quampiam attigerunt, ſummo pede dicuntur ingreſſi: contra, qui magno ſtudio inſtituerunt aliquid, pleno gradu dicuntur ingreſſi. Trebonius Ciceroni lib. 12. Nam illum paratum ut video & ingreſſum pleno gradu, cohortari non intermittemus, quo indies longius diſcendo exercendoque ſe procedat.

DISCORDIÆ.

Lucian. *Bellum omnium pater.*

Ὁ πόλεμος ὁ πάντων πατήρ.

Proverbium ideo dictum eſt, quod bellum omnium rerum novandarum auctor eſt, ut ex eo nata videantur univerſa.

Tuas

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Tuas res tibi habeto. Cajus.

ajus Juriſconſultus lib.44. tit.de divortiis, oſtendit, iſſe receptum, ut divortium his verbis perageretur: uas res tibi habeto. Tuas res tibi agito. Quorum al- r reddit dotem,alter abdicat ab ſe tutoris munus, in bus uxoriis. Hæc autem forma verborum præſcri- a eſt, ne vel non ratum eſſet divortium, ſi nullis lennibus verbis perageretur, vel inauſpicatum & iioſum, ſi verbis incivilibus perageretur. Iti- m in diſcutiendis ſponſalibus viſum eſt uti his ver- s: Conditione tua non utar. Hæc proverbii gra- m habebunt, ſi cui civiliter renunciabimus ami- iam. Sed feſtivus erit, ſi ad res animi transferan- r, veluti ſi quis dicat: Monachi vitam profeſſus eſt, undum juſſit ſua ſibi habere, ſuas ſibi res agere. m ſi quis ambiat conſortium noſtrum, quem ju- camus nobis inutilem, huic apte dicetur, Condi- ne tua non utar, pro eo quod erat, Non utar tua niliaritate.

Gamma Betam perſequitur. Procop.

ocopius lib. 3. de bello Vandalico refert Carthagi- antiquum proverbium à pueris jactari ſolere, Quod mma quandoque Betam, & rurſus Beta Gammam rſequitur: Suſpicor puerorum luſum huc ſpectaſſe, od inter vicinos frequenter oriatur diſſidium. Ve- m hic puerile dictum detortum ad rerum eventum, od Gizerius Bonifacium expuliſſet: Poſtea Gilime- m Beliſarius. Proverbium non eſt natum ex even- , ſed puerorum Carthaginenſium ænigma fuit, vel oraculum ejus quod accidit poſtea.

Domeſticum diſſidium. Horat.

l deteſtandam ſeditionem,& mutuam contuberna- m inter ipſos diſcordiam inſidiaſque, conveniet il- l Homeri Odyſſ. π.

Οὐδ' ὁσίη κακὰ ῥάπτειν ἀλλήλοισιν. *Id eſt,*

Impia res, moliri inter ſeſe mala.

DISCRIMINIS.

Plutarc. *Apio eſt opus.* Τȣ̃ σελίνȣ δεῖται.

Ita loquebantur, quoties morbum capitalem innuebant, & vitæ periculum imminere. Nam olim monumenta defunctorum apio coronabantur.

Sub cultro liquit.

Horat. Sub cultro liqui dicitur, qui præſentaneo periculo deſeritur. Sumptum à victima, quæ jam jam ferienda ſub cultro eſſe dicitur. Horatius: Fugit improbus, ac me ſub cultro liquit. Convenit in eos, qui periculo capitis parati ſunt affirmare quippiam.

Suidas. *Sus ſub fuſtem.* Ὗς ὑπὸ ῥόπαλον.

Ubi quis ſeſe in præſens diſcrimen ac perniciem præcipitat. Nam ſues apud quoſdam fuſte mactari mos eſt.

In Pythii templo cacare. Ἐν Πυθίȣ χέσαι.

Dicebatur, qui rem nefariam & periculoſam faceret, quod Piſiſtratus tyrannus extructo templo inſcripſerat, ne quis inibi ventrem exoneraret: & advenam quendam deprehenſum è medio ſuſtulit.

Idem. *Vtinam domi ſim.* Οἴκοι γενοίμην.

Dici ſolitum, ubi quis optat è malis, quibus implicitus eſt emergere. Tranſlatum ab iis, qui in tempeſtate periclitantur.

Fuge procul à viro majore.

Ἄλου ἀπὸ μείζονος ἀνδρός.

Cave à commercio potentium: habe commercium cum æqualibus. Etenim optimatum familiaritas aut ſervum facit & turpem: aut ſi neſcias adulari, periculis objicit.

Homer. *Fuga tutior.*

Qui dicet tutius eſſe fuga vincere libidinem, quam contra pugnando, poterit accommodare illud Homeri Odyſſ. μ.

Οὐδέ τίς ἐστ᾽ ἀλκή, φυγέειν κράτιστον ἀπ᾽ αὐτῆς.

Id eſt, Non eſt ulla medela, procul fugere optimum ab illa.

Poſt

Poſt folia cadunt arbores. Plautus.

uoties admonebimus leviores injurias, ſi quis ferat, qui atrociores.

Nunc contingat ſervari.

Νῦν χρόνος σωθῆναι. Diogen.

uum ſignificamus nos ſatis cauturos in poſterum, modo liceat præſens periculum effugere. Hoc modo avus in And. Poſthac incolumem ſat ſcio fore me, unc ſi devito hoc malum. Quidam Apologum narnt ad hunc modum: Teſtudini quondam inceſſiſſe olandi deſiderium, aquilamque oraſſe, ut ſe doceret. uumque illa negaſſet fieri poſſe, quod natura refraaretur: illa nihilominus inſtabat. Itaque paruit auila, ac teſtudinem in ſublime vectam demiſit, ut olatum experiretur. Ea quum timeret infelicem ventum, optavit ut contingeret id temporis incolunem eſſe.

De tuo capite aguntur comitia. Plautus.

lautus: Ibo intro, ubi de capite meo ſunt comitia. umptum à comitiis Romanorum, in quibus popu ſuffragiis novi magiſtratus creabantur. Itaque quum tatuitur de re quapiam, à qua pendeat ſelicitas aliujus, tum de capite illius fieri comitia, recte dientur.

E canis podice. Ἐκ κυνὸς πρωκτοῦ. Lucian.

d eſt, E canis culo. Dictum videtur è Luciano, pro o quod eſt, ex rebus anxiis atque anguſtis, quod ea ars arctior ſit huic animanti.

Aſciſce ad extremum ſcientiam.

Πέμπε εἰς ἔσχατον τὴν ἐπιστήμην.

Id eſt, Accerſe ad extremum ſcientiam. Non ſtatim tendum extremis ingenii viribus, verum ubi jam rget ultimum periculum, tum ad artes confugiendum.

In eadem es navi. Cicero.

Pro eo quod eſt, In communi periculo.

De pilo pendet. De filo pendet. Macrob.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

De re vehementer periculoſa. Videtur natum ab hiſtoria illa Dionyſii tyranni, propter gladium de pilo in caput impendentem.

Periculum proræ ſelis.

Κίνδυνος ἡ ἐν πρώρᾳ σελίς.

Id eſt, Periculum ſella proræ: Quoties in re quapiam præcipuum periculum, caputque negotii eſſe ſignificamus. Nam hoſtes expugnaturi navim, in proram primum aſſultum faciunt. Selis autem ſella eſt, quæ in proris eſſe conſuevit.

Plautus. *Inter ſacrum & ſaxum.*

Plautus: Nunc ego, inquit, omnino occidi. Nunc ego inter ſacrum & ſaxum ſto, nec quid faciam ſcio. Sumptum apparet ex priſcis fœderis feriendi cæremoniis, in quibus fecialis porcum ſaxo feriebat, hæc interim pronuncians: Qui prior populus fœdus rumpet, Jupiter eum ita feriat, quemadmodum ego porcum hoc lapide ferio. Sed undecunque fluxit adagium, ſatis liquet dici ſolitum in eos, qui perplexi, ad extremum periculum rediguntur.

A fronte præcipitium, à tergo lupi.

Ἔμπροσθεν κρημνὸς, ὄπισθεν λύκοι.

Cum aliquis, hinc atque hinc duobus maxime premitur malis, ut, in utrumcunque inciderit, pereundum ſit.

Plautus. *Flamma fumo proxima eſt.*

Commonet adagium, periculum mature fugiendum, quique malum evitare cupiat, ei vitandam prius occaſionem. Fumus enim indicium eſt flammæ mox erupturæ.

Horat. *Tua res agitur, paries cum proximus ardet.*

Admonet adagium, ut ex alterius malo ſumamus exemplum, alienoque periculo diſcamus noſtris rebus conſulere.

Ariſtop. *Per ignem incedis.* Ἐν πυρὶ βέβηκας.

Verſaris in periculoſo negotio. Seneca: Per ſpinas ingredior.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

In nervum ire: Terent.

natus, aut quiſquis is fuerit interpres Phormionis rentianæ, demonſtrat eſſe proverbium, pro eo quod ,decipere. Dictum eſt etiam in nervum ire, pro eo od eſt, in vincula ire. Porro, conjicere in nervum, eximere è nervo, pro eo quod eſt, Ob æs alienum ctos abducere, & nexos addictoſque perſoluta pe- nia redimere.

Nocuit & nocebit. Homer.

quando demonſtrata præteritorum malorum cauſ- comminabimur futurum, ut accedant majora, niſi is reſipiſcat: non intempeſtiviter uſurpabimus ſiculum hunc Homeri ex prima Iliad:

Τοὔνεκ' ἄρ ἄλγε' ἔδωκεν ἑκηβόλος, ἠδ' ἔτι δώσει.

eſt, Phœbus ad hæc mala multa dedit, atque inſu- addet.

Inter malleum & incudem.

Μεταξὺ τοῦ ἄκμονος καὶ σφύρας. Origen.

eſt, inter incudem & malleum. Jam quoddam eſt d nationes tritum vulgi ſermone proverbium, ut his, qui anxietatibus, & ingentibus malis premun- , dicant: Inter malleum ſunt & incudem, &c.

In acie novaculæ. Ἐπὶ ξυροῦ ἀκμῆς.

eſt, In novaculæ cuſpide, pro eo quod eſt in ſummo crimine. Sumptum videtur à circulatoribus, qui cuſpide gladiorum ingrediuntur, aut ab iis, qui fer- m manu contrectant.

Res eſt in cardine. Cicero.

c Servius putat perinde valere, quaſi dicas, res eſt articulo. M. Tull. In eo cardo rei vertitur, dixit, o eo quod eſt, ex hoc tota res pendet. Sumptum ab iis, quæ cardinibus volvuntur.

E naſſa eſcam petere. Plautus.

aſſa eſt piſcatorii vaſis genus, quo poſteaquam in- rit piſcis, exire non poteſt. Cicero: Ex hac naſſa ire conſtitui non ad fugam, ſed ſpem mortis me- rem.

Vnda-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Vndarum in ulnis.

In ulnis undarum eſſe dicebantur, qui in ſummis r
rum difficultatibus verſabantur.

Οἰόλυκος.

Vox eſt compoſita ex ove & lupo. Dici poterit in h
minem deſertum ac deſtitutum auxilio.

Gregor. *Calvus quum ſis, ne obverſa fronte obnu*
arieti.

Utitur Gregorius Theologus in epiſtola quadam a
Euſtochium, quem laceſſiverat. Licebit uſurpar
quoties admonebimus, ne inarmatus armatum ag
grediatur.

Ne uni navi facultates.

Tertul. Μὴ δ' ἐπὶ νηυσὶν ἅπαντα βίον κοίλῃσι τίθεσθαι.

Ne bona tu pandis ratibus ſemel omnia mandes.

Ne quid aggrediaris, in quo ſint univerſa pericli
tanda.

Non omnis ſtatim alea jacienda eſt.

Filum contentionis tunc erat.

Μίτος ἔριδος τότ' ἦν.

Dici ſolitum in pertinaces, quum uterque pertina
eſt, neuterque concedit alteri. Eſt aliquoties in Epi-
ſtolis Hieronymianis, Funiculum contentioſum du-
cere: nec apud alium legiſſe memini, quam apud Ter-
tullianum lib. adverſus Judæos. Apparet natum à lu-
do, quo duobus hinc atque hinc tenentibus funem,
uterque conatur alterum ad ſe trahere.

Objicere canibus agnos.

Diogen. Προβάλλειν τοῖς κυσὶν ἄρνας.

Id eſt, Objicere canibus oves. Dicebatur qui imbel-
lem & litium imperitum, calumniatoribus & exerci-
tatis exponeret.

Terent. *Ovem lupo commiſiſti.*

Concinne hoc utemur, quoties ei ſervandum aliquid
committitur, cujus gratia cuſtodem magis oportebat
adhibere.

Ne in Melampygum incidas.

Μὴ

Μὴ τῷ Μελαμπύγῳ περιτύχοις.

ı laſcivos & injurioſos homines quadrat. Eſt autem
ɔmminantis, ne quando incidat in eum, qui male-
ctorum pœnas de eis ſumat. Porro Melampygus
ræcis ſignificat eum, qui nigro ſit podice, quo qui-
em cognomento notatus eſt Hercules.

Ne temere Abydum. Μὴ εἰκῆ τὴν Ἄβυδον. Suidas.

ıbaudiendum naviges. Ne quod grave periculum
ſcipias ſine cauſa idonea. Nam periculoſa erat in
bydum navigatio, propter fretum ſævum atque a-
erum.

Ad Scolon nec proficiſceris ipſe, nec alterum comitaberis.

Εἰς Σκῶλον μήτ' αὐτὸς ἰέναι, μήτ' ἄλλῳ ἕπεσθαι. Strabo.

eſt, nec per Scolon ipſe, nec ulli alii comes ito. Stra-
ɔ ſcribit, Scolon vicum eſſe quempiam Aſopiæ, ſub
onte Citherone, ſedem inamœnam, incultam, in-
igiferam, aſperam. Hoc proverbio conveniet uti, ſi
ıando ſignificabimus modis omnibus abſtinendum
convictu cujuſpiam, aut à loco, unde nihil ſit ſpe-
ndum, quod vel ad voluptatem faciat, vel ad emo-
mentum.

Cave Thoracem. Φύλαττε τὸν θώρακα. Strabo.

rabo ſcribit fluvium eſſe nomine Letheum, vicinum
bybus Heſperiis. huic imminere montem, cui no-
en Thorax, in quo fama eſt Daphitam Grammati-
ım cruci affixum fuiſſe, quod maledico carmine re-
s inceſſiviſſet. Hoc velut ænigmate proverbiali feſti-
ter admonebimus, frænandam eſſe linguam, ne vo-
s petulanter emiſſæ, per jugulum aliquando redeant.

Ægæum navigat. Τὸν Αἰγαῖον πλεῖ. Ælian.

uadrabit in hominem ob lucri ſtudium nihil omni-
ɔ periculi recuſantem. Perſius: Ocyus ad navem,
hil obſtat quin trabe vaſta Ægæum rapias.

Ne in nervum erumpat. Terent.

uadrabit in temerariam, inconſideratamque auda-
ım, quæ plerumque infelix eſſe ſolet. Donatus à ſa-
ttariis ſumptam metaphoram exiſtimat, qui dum
ner-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

nervum arcualem adducunt immodice, rumpunt nonnunquam, idque non ſine ſuo periculo.

Suidas. *A bis ſeptem undis.* Ἀπὸ δὶς ἑπτὰ τῶν κυμάτων. In eos competit, qui à noxia quapiam purgati ſunt, propterea quod antiquitus mos eſſet homicidio pollutos, veſtes ſuas bis ſeptem inundationibus, immerſionibuſque lavare.

Ne puero gladium. Μὴ παιδὶ τὴν μάχαιραν. Subaudiendum commiſeris. Allegoria proverbialis admonens non eſſe mandandam poteſtatem vel adoleſcentibus, vel imperitis ac ſtultis, qua tum in ſuam, tum aliorum perniciem ſint abuſuri.

Gladium acutum avertas.

Ὀξεῖαν μάχαιραν ἀποστρέφειν.

Id eſt, Enſem acutum avertas. Opinor innui à periculoſis negotiis abſtinendum.

Perque enſes, perque ignem oportet erumpere.

Diogen. Διὰ καὶ μαχαιρῶν, καὶ πυρὸς ῥίπτειν δεῖ.

Quum ſignificamus quidvis periculi ſubeundum.

Non certatur de oleaſtro. Οὐ φυλίας ὁ ἀγών.

Id eſt, Hoc certamen non eſt de oleaſtro. Quoties non de nugis, neque de gloria, aut corollis, ſed de re ſeria ac pecuniaria ageretur. Siquidem in pleriſque certaminibus, victoriæ præmium erat oleagina, aut querna, aut alioqui frondea corona.

Maleam legens, quæ domi ſunt obliviſcere.

Strabo. Μαλέαν δὲ κάμψας ἐπιλάθου τῶν οἴκαδε.

Eſt autem Malea promontorium Laconiæ, à Maleo Argivorum rege dictum, quod per quinque paſſuum millia in mari protenditur, autore Servio. Homerus ſignificat periculoſam circa Maleam navigationem fuiſſe. Videbimur non intempeſtiviter uti hac parœmia, ſi quando diſcrimen negotii ſuſcipiendi volemus oſtendere, id aut non eſſe ſuſcipiendum, aut negligendam vitam.

Per haſtæ cuſpidem currere. Δι᾽ ὀξείας δραμεῖν.

Id eſt, Per acutam currere dicebantur, qui in re periculoſâ

iloſa verſarentur. Tranſlatum videtur à militari onſuetudine, qua fieri ſolet, ut qui mortem comme-tus videretur, is nudus per medias copiarum haſtas, nc atque hinc intentas ire cogeretur.

Lepus pro carnibus. Λαγὼς περὶ τῶν κρεῶν abaudi periclitatur. In eos dicitur, qui ob aliquam i utilitatem in diſcrimen vocantur. Nam leporem on inſectamur, quod noceat, ſed quod pulpamen-um habeat. Eſt enim animal & eſculentum & ti-idum. Ariſtop.

Ex ore lupi. Ἐκ λύκου στόματος. Diogen.

eſt, E lupi rictu. Ubi res quæpiam præter ſpem re-pitur, quæ jam plane periiſſe videbatur: Veluti cum cunia erepta à prædonibus aut rapaci tyranno, ali-io inopinato caſu recuperatur.

Certamen non accipit excuſationes. Plato.

Ἀγὼν οὐ δέχεται σκήψεις.

eſt, Certamen non admittit excuſationes. Quum itur de periculo non convenit tergiverſari.

Corpore effugere. Tullius.

t periculum jam imminens, ac pene premens, arte iadam declinare. Tranſlatum à gladiatoribus, ictum odico corporis flexu fallentibus.

In periculoſo negotio non eſt dormitandum. Homer.

bi monebimus in re ardua non eſſe ceſſandum, con-uet quod ſubinde reperitur apud Homer. Iliad π.

Ὀλίγη δ' ἐστ' ἀνάπνευσις πολέμοιο.

eſt, Exigua eſt interſpiratio belli.

oterit trahi vel ad litem forenſem, vel ad ſimile ne-tium odioſum & laboris plenum.

Ingens diſcrimen. Idem.

uoties ingens diſcrimen innuemus inter homines, t res plurimum inter ſe diverſas, eleganter accom-odabimus illud Homeri.

Sunt in medio ſita plurima, monteſque
Vmbroſi, fretaque horriſono clamoſa fragore.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

DISSIMILITUDINIS ET INCONGRUENTIÆ.

Aul.G. *Nihil graculo cum fidibus.*

Id eſt, nihil eſt ſtolidis & imperitis cum bonis literi[s]. Nam graculus avis eſt ineptæ, moleſtæque garrulita[tis]. Porro cithara ſilentium poſtulat, & aures attentas

Lucretius. *Nihil cum amaracino ſui.*

Hoc eſt, Stolidis vel optima putent, diſplicentque. Amaracus herbæ genus eſt. Lucretius: Denique ama[ra]racinum fugitat ſus, & timet omne Unguentum: nam ſetigeris ſubus acre venenum eſt.

Lucian. *Nihil ad verſum.* Οὐδὲν πρὸς ἔπος.

Id eſt, nihil ad Carmen. De iis quæ longe diſcrepan[t] ab iis quæ propoſita ſunt. Tranſlatum videtur à ſce[na]: ubi hiſtrio ſaltatu geſtuque carminis genus repræ[ſentat].

Idem. *Nihil ad fides.* Οὐδὲν πρὸς τὴν χορδήν.

Id eſt, nihil ad chordam. In eos quorum vita vehe[menter] eſt inæqualis, quorumve mores ab oratione diſſident.

Suidas. *Nihil ad Bacchum.* Οὐδὲν πρὸς Διόνυσον.

Vbi quis ea nugatur, quæ ad rem præſentem nihil at[tinent]. Suidas refert Epigenem quendam Sicyoniu[m] tragœdiam de Baccho conſcripſiſſe, quæ cum indign[a] Deo videretur, quoſdam è ſpectatoribus acclamaſſe Nihil ad Bacchum.

Quid cani & balneo?

Lucian. Τί κοινὸν κυνὶ καὶ βαλανείῳ.

Id eſt, Quid commune cani cum balneo? Quadrabi[t] in eos, qui ad rem quampiam prorſus ſunt inutiles, ita ut in balneo nullus eſt omnino canum uſus.

Aſinus ad lyram.

Varro. Ὄνος λύρας: *ſubaudi*, ἀκροατής.

Id eſt, Aſinus lyræ auſcultator. In eos, qui propter imperitiam nullo ſunt judicio, craſſiſque auribus. Recte etiam torquebitur in eos, qui indecore ten-

tant

nt ærtificium, cujus ſunt imperiti, & à quo natura horrent.

Quid cæco cum ſpeculo? Stobæ.

Τί τυφλῷ καὶ κατόπτρῳ.

ıminibus orbo cum ſpeculo quid eſt rei? Quorſum ɔus eſt libris illiterato? Quo regnum juveni ſtulto? uo divitiis ei, qui neſciat uti?

Aſinus ad tibiam. Ὄνος πρὸς αὐλόν.

cendum, ubi quis ea, quæ ſcite dicuntur, nec amadvertit, nec intelligit, nec laudat. Sunt enim aniantia quædam, quibus nonnullus muſices ſenſus eſſe videtur, ut equis, avibus, ſerpentibus. Aſinum hil movet cantus.

Aliud noctua ſonat, aliud cornix.

Ἄλλο γλαὺξ ἄλλο κορώνη φθέγγεται.

ccommodari poteſt ad eos, qui decertant cum lonpræſtantioribus: vel ad illos inter quos ob morum geniique pugnantiam minime convenit.

Aliter catuli longe olent, aliter ſues. Plautus.

uo dicto ſignificatum eſt; non veſte dignoſci homiem ab homine, verum ineſſe nativum quiddam, geıinum ac proprium in unoquoque, quod in ipſo ıltu oculiſque eluceat: quo liberum à ſervo, generoım à ruſtico, probum ab improbo facile diſcernas. tque hic eſt hominis veluti peculiaris quidem odor, uo deprehenditur, ſi quis modo ſit ſagaci nare.

Alia voce pſittacus, alia voce coturnix loquitur. Martial.

Conveniet in Muſicos aut Poëtas longe diſpari ſtylo, ɔngeque diſſimili facultate. Pſittacus inter aves proıme humanas voces exprimit. Coturnices pugnaces ıagis, quam loquaces.

Graculus inter Muſas. Κολοιὸς ἐν ταῖς μούσαις.

ıdoctus inter doctiſſimos, infantiſſimus inter eloueentiſſimos. Recte dicetur & in homines, oſtentaone falſæ doctrinæ ſeſe jactitantes, & viris eruditis ıpudenter obſtrepentes. Eſt enim graculus avis

minime

minime canora, ſed tamen odioſe garrula atque ob-
ſtrepera.

1 Reg. 10. *Nunquid & Saul inter Prophetas?*

1. Reg. cap. 10. Ea vox verſa eſt Hebræis in proverbium, de re nova & inopinata, ſubitaque.

Syrus quum non ſis, ne ſyriſſa.

Μὴ ὢν Σύρος μὴ σίριζε.

Id eſt, Quum non ſis Syrus, ne ſyriſſa. Ne ſumas perſonam parum decoram; ne velis alius videri quam ſis; aut cum ſis natus ingenuus, ne moribus agas ſervum & barbarum. Nam Syri male audiebant ob morum molliciem. Eſt autem facetus jocus ex amphibologia hujus verbi Syrizo, quod ſignificat & ſyriſſare, & fiſtula canere.

Diogen. *Aſinus in unguento.* Ὄνος ἐν μύρῳ.

Quum delitiæ adhibentur iis, quos haudquaquam decent, neque qui vel uti norunt illis, vel delectantur. Locus fuerit huic adagio, ſi quando indoctus aliquis in optimos incidat authores, quos ob inſcitiam aut negligat, aut etiam depravet. Vel cum amuſo cuiquam cum eruditiſſimis viris vivere contigerit, quorum tamen conſuetudine neque frui noverit, neque omnino gaudeat.

Ariſtop. *Aſinus portans myſteria.*

Ὄνος ἄγων μυστήρια.

In eum dicebatur, qui præter dignitatem in munere quopiam verſabatur. Veluti ſi quis ignarus literarum, bibliothecæ præfectus eſſet.

Feli crocoton. Γαλῇ κροκωτόν.

Subaudiendum, das aut addis. Dici ſolitum, quoties honos additur indignis, quos etiam haudquaquam decet: aut cum datur quippiam iis, qui munere non norunt uti. Crocoton veſtis genus eſt rotundæ ac fimbriatæ, qua divites utebantur matronæ.

Plutarc. *Cibum in matellam ne immittas.*

Σιτίον εἰς ἀμίδα μὴ ἐμβάλλεις.

Interpretatur Plutarchus, ne ſermonem urbanum immit-

imittas in animum hominis improbi. Nam oratio
ous eſt animi: is corrumpitur & putreſcit ſi in ani-
um inſincerum inciderit.

Ex diametro oppoſita. Diametro diſtant.

Ἐκ διαμέτρου.

eſt, Ex diametro. De vehementer inter ſe pugnanti-
ls dicebatur. Diametrus linea eſt, quæ ſic à ſummo
ſummum tenditur circulum, ut per centrum eat.

Alia res ſceptrum, alia plectrum.

ocus erit utendi, quoties dives aut potens fortuna
fretus, velut ex æquo diſputat cum erudito, cum
ulto aliud ſit divitem, aut fortunatum eſſe, aliud li-
tatum.

Calvus comatus. Martial.

te dicetur in eum, qui veris bonis nudus, aſcititiis
venditat. Veluti ſi quis indoctus aliena pro ſuis e-
cet, aut ſi quis diſſimulet ſe eſſe, quod eſt.

Simia in purpura. Πίθηκος ἐν πορφύρᾳ.

eſt, Simia purpurata. In hos dicetur, qui tametſi
gnifico cultu ſunt ornati: tamen cujuſmodi ſint,
ipſo vultu moribuſque cognoſcitur.

Induitis me leonis exuvium.

Ἐνδύετέ μοι τὴν λεοντῆν. Ariſtop.

eos dici ſolitum, qui ſuſcipiunt negotium majus
ultate, quique ſe magnificentius gerunt, quam pro
conditione. Ab Hercule ſumptum putant, cujus
ornatus erat, ut leonis exuvio tegeretur, deinde
era manu clavam, altera geſtaret arcum.

Ne puero gladium. Μὴ παιδὶ τὴν μάχαιραν. Plutarc.

eſt, Ne puero gladium, ſubaudiendum, commiſe-
. Ne juveni commiſeris adminiſtrationem alicu-
rei.

In eburna vagina plumbeus gladius.

Ἐν ἐλεφαντίνῳ κολεῷ τὸ μολύβδινον ξίφος. Diogen.

tum ex Diogenis apophthegmate, nam cum ado-
cens quiſpiam, inſigni forma, fœdum quiddam at-
obſcœnum dixiſſet: Ex eburna, inquit, vagina
mbeum gladium educis. *In-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Gellius. *In lente unguentum.* Τὸ ἐν φακῇ μύρον.

Ubi quis mentionem inducit vilis cujuſpiam & nih li hominis, aliis de viris egregiis verba facientibus.

Martial. *Congregare cum leonibus vulpes.*

Eſt res impares diſſimileſque permiſcere. Vulpes do lis nititur, leo viribus fidit.

Aufer mothonem à remo.

Ἄπαγε τὸν μόθωνα ἀπὸ κώπης.

Admonet adagium, non obſtrependum, nec obtur bandum iis, qui rebus alioqui ſeriis ſunt occupat Veluti ſi quis Reipublicæ curis ſolicito muſicam ad ferat: aut de capite periclitanti verſus amatorios re citet. Mothon enim ſaltationis genus fœdæ, ſervili ac tumultuoſæ.

Lucian. *Canis in præſepi.* Ἡ κύων ἐν τῇ φάτνῃ.

In eos dicitur qui nec ipſi fruuntur re quapiam, ne que reliquos item ſinunt uti. Veluti ſi quis egregio codices incluſos diligenter adſervet, quos nec unquan ille evolvat, nec aliis evolvendi copiam faciat.

Servus cum ſis, comam geris.

Δοῦλος ὤν, κόμην ἔχεις.

De eo qui præter decorum quippiam faceret. Velut ſi quis humili conditione, patriciorum cultum imita retur. Apud Lacedæmonios ingenui comam alebant.

Ariſtop. *Extra oleas fertur.* Ἐκτὸς τῶν ἐλαιῶν φέρεται.

Ubi quis terminos præſcriptos tranſgreditur, aut alie na, nec ad rem pertinentia, facit. Interpres adagium hinc natum ait: Stadia, in quibus currendi certamina peragebantur, oleis per ſeriem poſitis, utrinque ſe piebantur, quas præterire non licebat.

Lucian. *Extra cantionem.* Παρὰ τὸ μέλος.

Extra cantum agi, dicive dicunt, quod ad rem non pertinet.

Quintil. *Extra organum.*

Ductum eſt ab organo muſico. quod intra vigeſimam vocem conſiſtit. Conveniet in clamoſum.

Qua

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Quæ ſemel ancilla, nunquam hera.

detur ideo dictum, quod, qui ex humili fortuna bvehuntur ad res amplas, ſoleant eſſe cæteris inſo- ntiores.

In agro ſurculario capras.

ıpra plantis omnibus non vulnere tantum, ſed & neno dentium peſtifera eſt. Deflecti ergo ad eos teſt, qui noxiarum rerum, aut hominum ad- ixtu, corrumpunt teneram ætatem.

Tu in legione, ego in culina. Plautus.

Truculento Plautina militi atrociter minitanti co- ius reſpondet: Sis tu in legione bellator ſi vis, at o in culina Mars. Auxit coquus bellatoris verbum. ars enim deus belli eſt.

DIVITIÆ.

Crœſo, Craſſo ditior. Plinius.

ud Græcos opulentia Cræſi Lydorum regis in pro- bium abiit, præſertim nobilitata dicto Solonis. ud Romanos item M. Craſſi, cui cognomentum am divitis additum eſt. Hieronymus dicit: Crœ- licet ſpires, & Darios, literæ marſupium non ſe- untur.

Midæ divitiæ. Μίδου πλοῦτος. Statius.

ſt, Midæ opes. In proverbium abiit, propter im- nſas ejus regis opes.

Lyſiſtrati divitias habes.

Λυσιστράτου πλοῦτον πλουτεῖς.

ſt, Lyſiſtrati divitiis dives es. Proverbialis ironia magnopere tenuibus. A Lyſiſtrato quodam tra- m, extremæ paupertatis homine.

Pactoli opes. Τὸν Πακτώλου πλοῦτον. Philo.

ſt, Pactoli divitias. Eſt autem Pactolus Lydiæ flu- s, ex monte Tmolo profluens, aureis ſcatens ha- is.

Cinyræ opes. Κινύρου πλοῦτος. Suidas.

ſt, Cinyræ opes. De immenſis opibus dicebatur:

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

nam hujus regionem opulentiſſimam fuiſſe, Naſo ſa
tis indicat.

Theocr. *Pelopis talenta.*

De immenſis opibus. Talentum apud Atticos maxi
ma pecuniæ ſumma erat. Talentum minus valeba
libras LX. Talentum magnum LXXX.

Non Pelopis mihi ſint, agrique aurique talenta:
Nec ventos celeres antevolaſſe pede.

Ad ambas uſque aures.

Suidas. Μέχρι τῶν ἀμφωτίδων.

Uſque ad aures ambas impleti dicuntur, qui ſupr
modum ingurgitant ſeſe. Sumpta metaphora à vaſcu
lis ad anſas uſque impletis.

Ne decima quidem Syracuſanorum pars.

Strabo. Οὐδὲ τὴν δεκάτην τῶν Συρακουσίων ἔχει.

Id eſt, Ne decimam quidem partem opum Syracuſa
norum poſſidet. De divitibus & ſplendidis ita dicer
ſolent: Ne decimam quidem Syracuſanorum opu
partem aſſequi poſſent. Significabant autem, aliorur
opes, quantumvis amplas, nihil eſſe ad Syracuſana
divitias.

Suidas. *Vltra res Callicratis.* Ὑπὲρ τὰ Καλλικράτους.

Id eſt, Supra fortunas Callicratis. De immenſis opi
bus dicebatur. Ajunt Caryſtium quempiam fuiſſe
nomine Callicratem, qui reliquos cives opibus long
præſtiterit. Ariſtoteles autem tradit, Callicratem
quendam è judicum ordine fuiſſe, qui judiciarias ex
actiones ſupra modum auxerit, atque hinc natam pa
rœmiam de immodicis exactionibus.

Zenod. *Zopyri talenta.* Ζωπύρου τάλαντα.

Id eſt, Zopyri talenta. De præclaris factis, magnoqu
æſtimandis. Hic Zopyrus Darii regis amicus erat, &c

Hieron. *Dives aut iniquus eſt, aut iniqui hæres.*

Menander: Nunquam vir æquus dives evaſit cito.

Theogn. *Satietas ferociam parit.*

Parit ſatietas ferociam, imperitia cum poteſtate con
juncta inſaniam: tollit animos opulentia. Quo
ſi ac

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

d inſcitiam accedat poteſtas, jam res ad inſaniam
ue procedit.

Octapedes. Οκτάποδες.

thico proverbio dicebantur, qui duos poſſiderent
es & currum unum. Dici poterit in hominem,
ſibi locuples videatur: vel in eum, cui ruſticanæ
t opes.

Quantum non milvus oberret. Lucian.

homine ſupra modum locuplete, cui tantum ſit
orum, quantum nec milvus pervolet.

Tantali talenta. Τάλαντα Ταντάλου. Plato.

, Tantali talenta. Nam Tantalus Phryx ob lu-
ntas divitias in fabulam hominum venit.

Noctuæ lauriotica. Γλαῦκες λαυρεωτικαί. Ariſtop.

, Noctuæ laurioticæ. Hoc velut ænigmate pe-
iarum vim ſignificabant. Laurios enim Atticæ
eſt, auri venis frequens.

Bene loculus, bene ſcrinio.

i habetur quiſque quantum habet.

Dextro Hercule, aut amico Hercule. Horat.

atius: Dives amico Hercule. Quod quidem in
competit, qui in accumulandis opibus ſunt be-
ortunati. Idque inde natum exiſtimant, quod
cules moriturus dixerit, eos opulentos futuros,
ſibi decimam bonorum ſuorum partem conſe-
ent.

Prædives. Homer.

ivitem ſignificamus his verſibus Homeri, in ζ. κ.
Iliad.

ολλὰ δ' ἐν ἀφνειοῦ πατρὸς κειμήλια κεῖται.
αλκός τε χρυσός τε πολυκμητός τε σίδηρος. *Id eſt,*
ivitis in patris ſunt multa recondita tectis,
eſque, aurumque fabrefacti quoque copia ferri.

Quantum habet. Iuven.

ntum habet quiſque, tanti fit. Horatius Satyra I.
atis eſt, inquit, quia tanti, quantum habeas, ſis.
nalis Satyra III.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Quantum quiſque ſua nummorum ſervat in arc
Tantum habet & fidei.

Pindar. *Pecunia, vir.* Χρήματα, ἀνήρ.

Id eſt, Pecuniæ, vir. Hoc eſt, tanti quiſque ſit, quan tum poſſidet.

Plautus. *Unde excoquat ſevum.*

Plautus in Captivis, proverbiali dixit hyperbole: Un de excoquat ſevum ſenex. opes ſignificans copioſiſſi mas. Plautinus verſus hic eſt. Quid divitiæ? ſunt n optimæ? Unde excoquat ſevum ſenex. Sevum autem vel ut alii ſebum, eſt pingue pecudum durius, quo Græci στέαρ appellant.

Homer. *Adminicula vitæ.*

Omnia quæ ad vitæ commoditatem pertinent, ind cantur hoc carmine Odyſſ. T.

Οἷσιν τ' εὖ ζώουσι καὶ ἀφνειοὶ καλέονται. *Id eſt*,
E quibus & vivunt recte, diteſque vocantur.

Divitiæ non ſemper optimis contingunt.

Qui dicet, opes non ſemper cordatiſſimis, ſed pro fo tunæ arbitrio nunc huic, nunc illi contingere, citab illud Homeri: Juppiter emetitur opes mortalibu ipſe, Sic viſum ut fuerit, cuicunque bonove malov

Veſtis virum facit. Εἵματα ἀνήρ.

Id eſt, Veſtis vir. Ajunt enim ad hunc modum: veſt tus virum reddit; qui habet induat.

Lyſicrates alter. Λυσικράτης ἕτερος.

Id eſt, Alter Lyſicrates. Lyſicrates quidam in vulgi f bulam abiit, quod capillos jam canos nigro tingere quo juvenis etiamdum videretur.

Plautus. *Herculis quæſtus.*

Herculis quæſtum, pro magnis impendiis dixit Plau tus in Moſtellaria: Dapſiles ſumptus facit; perdid patrem, unus iſtic ſervus acerrimus Tranio; is v Herculis conterere quæſtum potis eſt. Quæſtum app lat facete, quaſi Hercules ſuum favorem vendiderit.

Magnum os anni. Μέγα στόμα τοῦ ἐνιαυτοῦ.

Id eſt, Magnum os anni. Dicebatur, quoties uberi reru

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

um proventus, aut vilior annona animos & lo-
endi libertatem adderet, alioqui timidioribus. Non
modum diſſidet ab illo: Fœnum habet in cornu.
m illo: Argenti fontes loquuntur.

Nullius indigens Deus. Ἀνενδεὴς ὁ Θεός.

ſt, Nullius egens Deus. Admonet parœmia, nul-
n eſſe mortalem tam abſolutum, in quo non ali-
id deſideretur: unum eſſe Deum undequaque
fectum.

Attagenæ novilunium. Ἀτλαγᾶς νεμηνία. Suidas.

eſt, Attagenæ novilunium. Refertur à Suida, nec
olicatur: ſed conjectura colligi poteſt, dictum fuiſſe
turbam abjectorum, & ſervilium hominum. Siqui-
n Attagen avis eſt paluſtris, verſicoloribus pluma-
m maculis diſtincta: Unde ſervum hominem ſti-
aticum, & cui tergum ob plagarum vibices variis
ctis eſſet picturatum, Attagenam vocabant.

Euparyphus ex comœdia. Plutarc.

modum proverbiali figura dixit Plutarchus in
npoſi: ὥσπερ εὐπάρυφος ἐκ κωμωδίας, hominem
nificans magnifice veſtitum, ac magnam ſervorum
bam poſt ſe trahentem. Unde divites omnes ſplen-
de cultos, Euparyphos appellant Græci.

Ad pedes, ad caput. Theoph.

n ſine proverbii ſpecie dictum videtur illud Theo-
i, de rebus copioſis & affluentibus.

Ὧν μοι πρὸς κεφαλῇ, καὶ πὰρ ποσὶ κώεα κεῖνται.
Ad caput atque pedes, quarum me vellera cin-
gunt.

Λακκόπλουτοι.

lliæ barbarus quiſpiam clam indicavit, magnam
i vim in puteum quendam conjectam. Is & occi-
indicem, ne proderet, & aurum ſuſtulit. Ubi res
otuit, in comœdiarum jocum verſa eſt, ut qui ma-
artibus ſubito diteſcerent, Laccopluti dicerentur.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

DIVITUM PRÆROGATIV

Felicibus ſunt & trimeſtres liberi.

Τοῖς εὐτυχοῦσι καὶ τρίμηνα παιδία.

Id divitum ac principum felicitatem, quibus per ad lationem omnia laudi vertuntur, quique ſibi ni non licere putant, adeo ut quod in homine pleb perinde ut ſummum ſcelus damnatur, id illis virtu titulo celebretur.

Plautus. *Multitudo imperatorum Cariam perdidit.*

Πολλοὶ στρατηγοὶ Καρίαν ἀπώλεσαν.

Id eſt, Multi duces deperdidere Cariam. Admonet narius, nihil eſſe perniciofius licentia multitudir dum nulli paretur, ſed pro ſua quiſque libidine re gerit. Natum adagium à Caribus quondam florenti mis, poſtea per civiles ſeditiones eo redactis, ut eti in vilitatis proverbium abierint.

Athenæ. *Citius Telegoræ donarim.*

Telegoras apud Naxios prædives ac præpotens er cui quod quotidie multa miſſitarentur, vulgato mone receptum eſt, ut venditores parvo licitantib dicerent: μᾶλλον προέλοιμι τῷ Τελεγόρᾳ δοῦναι. *Id* Malim Telegoræ dare. Uſus adagionis eſſe poteſt, ſi camus officium rectius gratuito collocari penes p bos ac magnos, quam mercede penes improbos viles.

Ariſtot. *Nemo bene imperat, niſi qui paruerit imperi*

Οὐκ ἔστιν εὖ ἄρχειν μὴ ἀρχθέντα.

Id eſt, Fieri non poteſt ut bene gerat imperium, non tulerit imperium.

Bonus dux, bonum reddit comitem.

Ὁ καλῶς ἄγων ἐμποιεῖ τὸ καλῶς ἕπεσθαι.

Id eſt, Qui bonum ducem præſtat, is bonum reddit mitem. In epiſcopo poſitum, ut piam efficiat plebe ſi tamen ipſe piam & integram agit vitam. Bonus terfamilias domum efficit bene inſtitutam. Doctus diligens præceptor, eruditum reddit diſcipulum.

Vmbr

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Vmbræ. Σκιαί. Hieron.

[Pr]overbiali joco dicebantur olim ii, qui venirent ad [co]nvivium, non ipſi quidem vocati, ſed comites eo[ru]m, qui vocati fuerant: ſic illos ſequentes, velut [u]mbra corpus ultro ſequitur.

Arbore dejecta quivis ligna colligit. Iuven.

Δρυὸς πεσούσης πᾶς ξυλεύεται.

[Id] *eſt*, Ruente quivis ligna colligit arbore. Si quem [fo]rtuna præcipitem dederit, in hunc paſſim omnes [con]currunt, & quiſque quod poteſt, diripit. Iam enim [si]bi putant impune fore.

Viva vox. Cicero.

[Vi]va vox olim dicebatur, non ſcripta, ſed ab ipſo pro[nu]nciantis ore percepta, quaſi vivida atque efficax.

Annus producit, non ager. Theoph.

Ἔτος φέρει οὐχὶ ἄρουρα.

[Id] *eſt*, Annus producit ſegetem, non arvum. Ad incre[m]entum autem, alimentumque plurimum quidem [c]æli temperies, & in totum anni conditio juvat. Et[en]im ſi imbres, ſerenitates & hyemes accidant oppor[tu]ne, cuncta felicius, atque uberius proveniunt, e[tia]m in ſalſuginoſis ac parum pinguibus agris.

Aliis lingua, aliis dentes.

Ἄλλοισι γλῶττ' ἄλλοισιν εἰσὶ γόμφιοι. *Id eſt*,
His lingua, at illis ſunt molares invicem.

[D]e loquacibus & edacibus dici conſuevit. Quemad[m]odum non raro fit in conviviis, ut aliis garrienti[bu]s, & fabulis potius, quam cibis intentis, alii interim [ta]citi, ſtrenue quod oppoſitum eſt devorent.

DIUTURNUM.

Et nati natorum. Παῖδες παίδων. Plato.

[Id] *eſt*, Nati natorum. Proverbialis figura, qua longam [re]i cujuſpiam propagationem ſignificamus.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

DOCILITAS.

Zenod. *Aperta muſarum janua.*

Ἀνεῳγμέναι μουσῶν θύραι.

Hoc adagio conveniet uti, quoties aliquem facili promptoque ingenio ſignificabimus, & in percipiendis optimis diſciplinis celerem. Et è diverſo, qui tardiores ſunt, Clauſis muſarum januis diſcere dici poterunt.

Suidas. *Bos alienus ſubinde foras proſpectat.*

Βοῦς ἀλλότριος τὰ πολλὰ ἔξω βλέπει.

De iis, qui apud alienos non ſatis ex animi ſententia tractantur, eoque ſæpius ſuos deſiderant.

DOMI VIVERE.

Utinam domi ſim. Οἴκοι γενοίμην.

Dici ſolitum, ubi quis optat è malis, quibus implicitus eſt, emergere.

Plutarc. *Domus amica, domus optima.*

Οἶκος φίλος, οἶκος ἄριστος.

Nuſquam commodius, nuſquam liberius, nuſquam lautius homini vivere contingit, quam domi.

Οἰκουρός.

Dicitur quaſi cuſtos domus. Et homo ignavus qui tecto & umbra gaudet, quique amat deſidere domi ſemper.

Domi manere oportet belle fortunatum.

Οἴκοι μένειν δεῖ τὸν καλῶς εὐδαίμονα.

Domi manendum eſt, cuncta cui ſint proſpera. Cui ſuppetit copia facultatum, is ſi felicem velit agere vitam, vivat domi.

Domus optima.

Infeliciſſimum, incertis vagari ſedibus: quemadmodum faciunt ſemper ἀνέστιοι peregreque viventes. Huic adſtipulatur illud Homeri Odyſſ. ο.

Πλαγκτοσύνης δ᾽ οὐκ ἔστι κακώτερον ἄλλο βροτοῖσιν. I. e.

Nil miſerabilius quàm incerta ſede vagari.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Domi manendum. Homer.

Cum ſignificabimus inutile fore diutius abeſſe domo poſſeſſionibus relictis, quadrabit illud Homeri ex Odyſſ. γ.

> Καὶ σὺ φίλος, μὴ δηθὰ δόμων ἄπο τῆλ᾽ ἀλάλησο,
> Κτήματά τε προλιπὼν, ἄνδρας δ᾽ ἐν σοῖσι δόμοισι.

i.e. Tu quoque amice domo diuturnus abeſſe caveto,
Rebus itemque viris intra tua tecta relictis.

ELABENDI.

Ἐκπερδικίσαι.

Græci proverbiali metaphora vocant elabi ac ſuffugere. Ariſtophanes.

Ὡς παρ᾽ ἡμῖν οὐδὲν αἰσχρόν ἐστιν ἐκπερδικίσαι. *Id eſt,* Quippe apud nos turpe non eſt, ſuffugere de caſſibus. Dictum eſt ab avibus, quæ nonnunquam elabuntur de retibus ſeu laqueis.

Ἐκλινίσαι. Euſtat.

Proverbiali figura dictum oſtendit Euſtathius, pro elabi atque clam ſe ſubducere. Sumpta metaphora à piſcib. qui ſuffugiunt è retibus, quive ab hamo elabuntur.

Omnes laqueos effugere. Plato.

Quod ipſum à venatu tranſlatum eſt.

Reperire rimam. Plautus.

Plautus: aliquam reperietis rimam. In cauſatores ac tergiverſatores.

In limine offendere. In portu impingere. Vergil. Hieron.

Pro eo quod eſt, Statim in ipſo operis ingreſſu peccare. In limine deficere, idem. Feſtus Pomp.

Cantherius in porta.

Natum à Sulpitio Galba quodam, cui cum in provinciam ituro, cantherius in porta cecidiſſet: Rideo, inquit, te cantherie in porta, quum tam longum iter ſis iturus, jam laſſum eſſe te, cum vix dum ſis ingreſſus. Cantherius nempe equus eſt, exectis teſti-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

bus, ut hoc differat cantherius ab equo, quo majalis à verre, capus à gallo, vervex ab ariete.

EXCELLENTIA, ET INÆQUALIT.

Martial. *Aquilam noctua comparas.*

Aquila viſus acerrimi, adeo ut verſus ſolem intueatur: contra, Noctua ſolis lumen refugit.

Cicadæ apem comparas.

Lucian. Τέττιγι τὴν μέλιτταν συγκρίνεις.

Nam cicada cum major, tum canora, quum apis ſit non modo minuto corpuſculo, verum etiam pene muta.

Rana cum locuſta.

Theocr. Impar certamen expreſſit hac figura Theocritus,
Sic certo, veluti ſi certet rana locuſtis.

Paulus Juriſconſult. *Officere luminibus.*

Officere luminibus dicitur, qui gloriam alterius obſcurat. Sumptum ex literis Jureconſultorum, in quibus cavetur ex ſervitutibus prædiorum, ne vicinus altius ſublato ædificio officiat luminibus vicini.

Roſam cum anemona confers.

Ῥόδον ἀνεμώνῃ συγκρίνεις.

Id eſt, Roſam cum anemona confers. Ubi quis vehementer imparia inter ſe componit. Roſa priſcis in pretio fuit. Anemona papaveris genus, cujus flos ipſe quidem roſam imitatur, cæterum nulla odoris gratia.

Calphu. *Acanthida vincit cornix.*

Acanthis enim vocalis eſt avis, & imprimis canora, Cornix obſtrepera quidem, ſed minime canora.

Cancros lepori comparas.

Diogen. Καρκίνους δασύποδι συγκρίνεις.

De ſupra modum diſſimilibus.

Teſtudinem pegaſo comparas.

De rebus nequaquam inter ſe conferendis. Pegaſus equus erat volucer. Teſtudine nihil tardius.

Optima quidem aqua.

Pindar. Ἄριστον μὲν ὕδωρ. *Id eſt*, Optima quidem aqua: Videtur

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

r in proverbium abiiſſe,quoties rei vehementer lau-
tæ præfertur aliquid melius, quemadmodum Pin-
rus auſpicans hymnos Olympiacos, aquam quidem
etur eſſe optimam, ſed aurum præfert, quod ignis
morem noctu luceat, &c.

Crœſi pecuniæ teruntium addere. Tullius.

. Tullius lib. de Finib. 4. Itaque in quibus propter
rum exiguitatem obſervantia conſequitur; ſæpe
cidit ut nihil intereſſe noſtra fateamur, ſint illa nec
ſint: ut in ſole quod à te dicebatur, lucernam ad-
bere nihil intereſt, aut teruntium addere Crœſi pe-
niæ. Teruntii nummi à tribus unciis dicti vilitas
overbio locum fecit. Crœſus Lydorum rex inter
odigioſe divites celebratur.

*Senectæ leonis præſtantior hinnulorum ju-
venta.*

Γῆρας λέοντος, κρεῖσσον ἀκμαίων νεβρῶν. Stobæus.

eſt, Leo ſenex vigente potior hinnulo. Senectus vi-
fortis ac ſtrenui, præſtantior eſt juventa quorundam
navorum & imbecillium juvenum. Venuſtius fiet,
longiuſcule transferatur: veluti ſi quis ingenium
octi ſenis & exercitati præferat ingenio parum eru-
ti juvenis.

*Camelus vel ſcabioſa, complurium aſinorum
geſtet onera.*

Κάμηλος καὶ ψωριῶσα, πολλῶν ὄνων ἀνατίθε-
ται φορτία.

e iis, qui uſque adeo præcellunt quoſdam, ut etiam
nes, aut alioquin ægroti, præſtantiores tamen ſint il-
s integris.

*Crotoniatarum poſtremus, reliquorum Græ-
corum primus eſt.*

ροτωνιατῶν ὁ ἔσχατος, πρῶτος τῶν ἄλλων ἑλλήνων. Strabo.

l eſt, Crotoniatarum poſtremus, primus reliquorum
ræcorum. Strabo lib. Geograph. 6. proverbium hoc
it ortum ob inſignem Crotoniatarum præſtantiam
n certaminibus Græcanicis.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Plus apud Campanos unguenti, quam apud cæteros olei ſit.

Si cui placebit adagium ad allegoriam trahere, poterit accommodare vel in regionem, vel in hominem adeo cæteris excellentem, ut apud hunc major ſit exquiſitarum rerum copia, quam apud alios mediocrium aut vulgarium.

Aquilæ ſenecta, corydi juventa.

Ἀετοῦ γῆρας, κορύδου νεότης.

De vivida viridique ſenecta, quæ præſtantior ſit aliquorum juventa: nam anus aquila præſtat corydo aviculæ, etiam ætate integra.

Horat. *Equis albis præcedere.*

Ubi quem aliis quapiam in re longe ſuperiorem ſignificabant, longoque anteire intervallo, eum albis equis præcedere dicebant: vel quod antiquitus albi equi meliores haberentur, vel quod victores in triumpho albis equis vectari ſoleant: vel quod albi equi fortunatiores eſſe credantur.

Culicem elephanti conferre.

Lucian. Κώνωπα ἐλέφαντι παραβάλλειν.

Eſt minima maximis comparare.

Multis paraſangis præcurrere.

Πολλοῖς παρασάγγαις ὑπερδραμεῖν.

Qui longo intervallo præcedit, multiſque partibus ſuperior eſt. Paraſanga autem Perſæ XXX. ſtadiorum ſpacium vocant.

Plutarc. *Teſtudinem equus inſequitur.*

Conveniet uti, quum rem præpoſtere & abſurde geri ſignificamus.

Homer. *Pica certat cum luſcinia.*

Haud fas eſt picas contendere cum philomela. Picæ moleſtæ garrulitatis, luſcinia ſumme muſica.

Idem. *Nihil ſimile.*

Ad iniquam comparationem ſignificandam, valebit illud Homeri:

Imo

ímo res eſt ſtulta, cynosbaton aut anemonam Compoſuiſſe roſis.

Bubo canit luſcinia. Hieron.

tum infans ſuadere conatur eloquenti, aut inerudi- tū docere doctiſſimum.

Si tanti vitrum, quanti margaritum?

oc dicto ſumma rerum inæqualitas ſignificabatur. tanto ſtudio curas ut vivat corpus : quam eſt danda era, quo vivat animus? Si nihil non facis, quo pla- as homini principi, quanto magis enitendum, ut aceas principi Deo? Si tantis ſudoribus parantur es perituræ, vel uſu, vel furto: quam non magis in- mbimus, ut cœleſtes opes accumulemus. In his lo- s eſt proverbio.

Sedecim pedibus ſuperavit. Ariſtid.

iſtides ſcripſit in Pericle : nempe Periclem orato- m aliquos in dicendo ſedecim præteriiſſe pedibus. que ſedecim pedibus, pro maximo intervallo dixit. mpta metaphora à ſtadiis curſorum.

Tibiam tubæ comparas.

Αὐλὸν σάλπιγξι συγκρίνεις. Diogen.

onveniet in res ſupra modum impares.

Quanto aſinis præſtantiores mulli. Athenæ.

icendum, ubi quis longo intervallo præcedit.

Fluvius cum mari certat.

Ποταμὸς θαλάττῃ ἐρίζει. Suidas.

bi minimi cum maximis certamen ſuſcipiunt.

Hirundo totos ſchœnos anteibit.

Πρόσω τις χελιδὼν ὅλους σχοίνους παρέρχεται.

d eſt, Hirundo quæpiam totos ſchœnos præteribit. bi quis immenſo vincit intervallo. Nam ſchœnos ræcis menſuræ genus, quæ (ſicuti quidam exiſti- nant) quinquaginta complectitur ſtadia.

Hinnulus leonem. Ὁ νεβρὸς τὸν λέοντα. Lucian.

ubaudiendum, cepit, vicit, aut provocat, aut id ge- us aliquid pro ratione ſententiæ, quoties præpoſtero

rerum ordine, qui viribus multo eſt inferior, ſuperat potentiorem.

Minervæ felem. Ἀθηνᾷ τὸν αἴλουρον.

Subaudiendum comparas. Cum multa inferiora cum præſtantioribus comparantur.

Nihil ad Parmenonis ſuem.

Plutarc. Οὐδὲν πρὸς τὴν Παρμένοντος ὗν.

De æmulatione dictum, quæ longo intervallo abeſſet ab eo, quod imitaretur. Plutarchus in Sympoſiacis quintæ decadis, ſecundo Problemate, quo pacto natum ſit hoc adagium, narrat ad hanc ferme ſententiam: Parmeno quiſpiam fuit ex hominum eorum genere, qui noſtris etiam temporibus varias animantium & hominum voces ita ſcite imitantur ac repræſentant, ut audientibus tantum non etiam videntibus, veræ, non imitatæ voces videantur. Nec intempeſtiviter utemur hoc adagio, quoties aliquis opinione deceptus, de re perperam judicat.

Suidas. *Poſt Lesbium cantorem.* Κατὰ Λέσβιον ᾠδόν.

Hoc adagio ſignificabant aliquem non primas, ſed ſecundas tenere partes. Lacedæmonicum proverbium narrat Suidas. Cum Lacedæmoniorum res ſeditionibus tumultuarentur, conſultum oraculum juſſit, uti Lesbium cantorem accerſerent. Accerſitus itaque Terpander Lesbius, nimirum Antiſſæus & ad Lacedæmonios miſſus. Is canendo illorum animos ſic delinivit, ut ſeditionem omnem ſedaret, redactis in concordiam civibus. Qua ex re factum eſt, ut Lacedæmonii Lesbiis cantoribus primas in arte muſica partes tribuerent, & ſi quem alium canentem audiſſent, protinus dicerent: Poſt Lesbium muſicum.

Nihil aliæ civitates ad Crotonem.

Μάταια τ' ἄλλα παρὰ Κρότωνα τ' ἄστεα.

Id eſt, Sunt reliqua præ Crotone frivola oppidula. Licebit accommodare ad rem, aut hominem uſque adeo præcellentem, ut reliqui cum hoc collati, nihil eſſe videantur. Natum fortaſſis eſt à pugilum Crotoniatarum excellentia, quorum erat Milo, &c.

In-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Indignus qui illi matellam porrigat. Martial.

: vehementer inæqualibus , ac ne ulla quidem ex
rte conferendis. Martialis:

Diſpeream ſi tu Pyladi præſtare matellam
Dignus es, aut porcos paſcere Pirithoi.

ım ſordidiſſimum officium eſt , micturienti matel-
n exhibere.

Nec dignus qui me intueatur. Homer.

ui contemnet omnino quempiam ut ignavum,
ultoque ſeſe inferiorem , non ineleganter illud ex
ad. I. detorſerit , quod in Agamemnonem dixit
chilles :

Οὐδ᾽ ἂν ἔμοιγε
Τετλαίη κύνεός περ ἐὼν, εἰς ὦπα ἰδέσθαι.

eſt, Quamvis perfricta ſit fronte, mihi ora tueri.

Celmis in ferro. Κέλμις ἐν σιδήρῳ. Zenod.

ci conſuevit de iis , qui præter modum ſuis fide-
nt viribus, tanquam inexpugnabiles invictique cæ-
is. Celmis,ut ſcribit Zenodotus, unus fuit ex idæis
ıctylis,qui quum matrem deorum Rheam violaſſet
ıpro,deinde à reliquis fratribus rejectus eſt. Ab hoc
rrum ſolidiſſimum cudi ſolebat.

Aquila in nubibus. Ἀετὸς ἐν νεφέλαις. Plutar.

erique interpretantur de re magna quidem illi , ſed
ıam non facile aſſequaris. Alii de iis,qui longe reli-
ıis præcellunt.

Manica. Μανικά. Ariſtop.

ırygio proverbio dicebantur ingentia , egregiaque
cta : ducta voce à Mane quodam, priſco apud ipſos
ge , quem ferunt virum fuiſſe præpotentem , & ad-
ııirabili virtute præditum.

Multis diſcipuli præſtantiores magiſtris.

Πολλοὶ μαθηταὶ κρείσσονες διδασκάλων. Cicero.

lerique diſcipuli magiſtris anteeunt. Ad varios uſus
commodari poteſt, vel ad ſimplicem ſenſum, ut di-
ipulus eruditione ſuperet eum,à quo literas didicit,
ıt per jocum, &c.

Pedi-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Idem. *Pedibus trahere.*

Eſt rem pro ſuo arbitratu verſare. Metaphora duct videri poteſt, vel à Vulcano illo Homerico, quem Ju piter, ut longe viribus præſtantior, pedibus tractum cœlo dejecit.

Homer. *Solus ſapit.*

Narrat Diogenes Laërtius Chryſippum philoſophun uſque adeo ſibi placuiſſe, ut conſultus à quodam, cu potiſſimum filium ſuum philoſophiæ præceptis inſti tuendum traderet, ſibi committendum reſponderi Nam ſi quem, inquit, alium me præſtantiorem arbi trarer, ipſe apud hunc philoſophiæ darem operam.

Lucian. *Formica camelus.* Μύρμηξ ἢ κάμηλος.

De vehementer inæqualibus, & modo minimis, mo do maximis: quod perinde ſit, quaſi repente camelu in formicam vertatur.

Homer. *Hercules & ſimia.* Ἡρακλῆς καὶ πίθηκος.

De minime congruentibus. Simia dolis valet, Hercu les viribus antecellit.

Elucet egregia virtus.

Egregia virtus, etiamſi quando diſſimuletur, tame ſemper eminet inter alios, atque ipſo habitu oris pe ſpicitur, & in ipſa quaſi relucet fronte. Veram iten nobilitatem teſtatur facies hominis itidem ut more In hanc ſententiam quadrabit Homericum illud e Iliad. N.

Ἀρίγνωτοι δὲ θεοί περ.

Id eſt, Inſignia numina divum.

Quum ſis nanus, cede. Νάνος ὢν ὕπεικε.

De puſillis dictum. Nani enim homunciones appel lantur infra modum humani corporis, & prodigioſ brevitatis.

Plutarc. *Hæc potior.* Καρρόνων νίκα.

Hoc eſt, Præſtantiorum victoria. Illius ſententia au conſilium magis quadrat.

Corvi luſciniis honoratiores.

Quum indocti doctis præferuntur: improbi, probis

blate

ateratores, eloquentibus: rapaces ac fures, cordatis integris viris.

Servus ſervo præſtat, dominus domino.

Δοῦλος πρὸ δούλου, δεσπότης πρὸ δεσπότου. Homer.

Id eſt, Servoque ſervus potior eſt, heruſque hero. dmonet adagium in eodem hominum genere non itim omnes æquales eſſe: verum hominum haben- m eſſe rationem, non tantum conditionis.

Antiquis debetur veneratio. Idem.

quis dicat, cum ſummis & invictis, vel cum anti- iis non eſſe certandum, qui velut extra aleam ho- inum poſiti videntur, ſed his ultro cedendum eſſe; ūrpabit quod dicitur ab Ulyſſe Odyſſ. θ.

Cum majoribus haud ſubeam certamina, vel cum Herculea virtute, vel Euryto Oechalienſi.

Acarnici equi. Ἀκαρνικοὶ ἵπποι.

cebantur equi maximi: Conveniet uti de re qua- am eximia aut inſigni præmio.

Inter cœcos regnat ſtrabus.

regione cœcorum rex eſt luſcus. Inter indoctos, qui midoctus eſt, doctiſſimus habetur. Inter mendicos, i paululum habet nummorum, Crœſus eſt.

Qui probus Athenienſis. Plato.

atonis verba ſunt lib. de Leg. 1. Et quod vulgo dici- r, Ex Athenienſibus qui probi ſint, eos egregie pro- s eſſe, veriſſime dictum videtur. Sentit autem Plato, male inſtituta maleque morata Repub. qui boni it, eos natura & inſigniter bonos eſſe.

Vnus multorum inſtar.

uod Iliad. Λ. Dictum eſt in laudem medici, idem rqueri poterit ad quemcunque virtute præſtantem.

Ἰητρὸς γὰρ ἀνὴρ πολλῶν ἀντάξιος ἄλλων. *Id eſt*,

Vir medicus multis aliis æquandus honore eſt.

Alabanda fortunatiſſima.

Ἀλάβανδα καρῶν εὐτυχεστάτη. Homer.

eſt, Alabanda Carum fortunatiſſima. Stephanus commentariis de urbibus tradit, Alabandam Ca- riæ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

riæ civitatem eſſe, conditam à Care, à cujus filio n
men ſortita eſt. Siquidem is poſtquam in eque
prælio ſtrenue navaſſet operam, Alabandus dictus
Cares enim ſua lingua Ala vocant equum, Banda
ctoriam. Eamque vocem ait Romanis etiam in
fuiſſe, ut Bandam victoriam dicerent.

Martial. *Alpha penulatorum.*

Martialis Alpha vocavit præcipuum, & quaſi prin
tem. Idem alias jocatur in quendam offenſum, qu
eum dixiſſet alpha, monetque ut hujus injuriæ tal
nem faciat, ſeque viciſſim Betha, ſi velit, appell
Tranſlatum à notulis literarum, quibus Græci num
tum indicant. Eoſque ſigniferos & anteſignanos
pellant. Metaphora ſumpta à militia.

Aceſei & Heliconis opera.

Ἀκέσεως καὶ Ἑλικῶνος ἔργα.

Quæ ſingulari artificio confecta viderentur, ſic an
quitus appellabantur. Locum proverbio fecerunt, d
quidem celebratæ artis artifices, Aceſeus, & Helico

Cicero. *Ambroſia alendus.*

In egregios viros adagium. Ambroſia cibus eſt deoru

Gorgonem Perſeus aggreditur.

Diogen. Γόργονα Περσεὺς ἐχειρήσατο.

Id eſt, Gorgonem Perſeus adortus eſt. Vbi quis eg
gium facinus acceptat. Notiſſima fabula, &c.

Lydius currus. Λύδιον ἅρμα.

Hoc ſcommate notabantur, qui in certamine qu
piam longe cæteris eſſent inferiores. Refertur ad
gium à Diogeniano. Quidam ad Pelopem Lydum
ferunt, qui ſuo curru vicerit Oenomanum.

Ne caprea contra leonem.

Idem. Μὴ πρὸς λέοντα δορκάς.

Ne longe inferior cum potentiore decertes.

Monſtrari digito.

Horat. Pro eo quod eſt, inſignem eſſe. Horatius in Odis:
Perſius. Quod monſtror digito prætereuntium. Perſius:
At pulchrum eſt digito monſtrari, & dicier, Hic e

Pro

Prodico doctior. Προδίκου σοφώτερος.

ʌjunt hunc Prodicum in dijudicandis litibus & arbitiis inter diſſentientes amicos, acerrimi fuiſſe judicii.

Quo properas? num ad Ephœbum? Philoſt.

'arum liquet quid ſibi voluerit Cilicum illud adaium, niſi forte ſumptum eſt ab Apollinis oraculo, ad uod undique feſtinabatur. Fingebatur autem imberis Apollo, quemadmodum & Bacchus.

Alius aliis in rebus præſtantior. Homer.

Qui dicet alium alia dote præcellere, accommodabit llud ex Iliados, 6.

Ἀλλ' ὁ μὲν ἄρ' μύθοισιν, ὁ δ' ἔγχεϊ πολλὸν ἐνίκα.

Hic dictis, haſta longe præſtantior ille.

Non omnia poſſumus omnes. Virgil.

Jatura differimus, vitam ſortientes, hi hanc, illam lii. Porro contingere non poteſt, ut omnis felicitas ni contingat.

Divinum excipio ſermonem.

Θεῖον ἐξαίρω λόγον. Plato.

d eſt, Divinum excipio ſermonem. Quoties opinor, loriosius aliquid dictum eſſet, ominis gratia deos exipiebant, qui nihil non poſſunt, & quibus nemo præcribit.

Dii omnia poſſunt. Homer.

Hemiſtichium Homericum.

Θεοὶ δέ τε πάντα δύνανται.

At cœleſtes omnia poſſunt.

Quadrabit in monarchas, quibus promptum eſt facee quicquid animo collibitum fuerit, ſive jure, ſive njuria.

EXECRANDI.

Devotionis templum. Ἀρᾶς ἱερόν. Diogen.

d eſt, Execrationis templum: in eos dicebatur, qui rebris execrationibus uti conſueverunt. Qui mos unc vulgo pleriſque plurimum improbandus, ut niil dicant niſi diras admiſceant devotiones, & imprecamina vel ipſo horrenda auditu.

Oedipi

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Oedipi imprecatio. Οἰδίποδος ἀρά.

De Tragicis & ingentibus malis. Qui Græca coll gunt adagia, citant ex Æſchylo hujuſmodi fabulan Eteocles & Polynices de more patri ex unoquoqu ſacro partem anteriorem mittebant. Quum aute aliquando per imprudentiam atque incogitantian coxam, hoc eſt, poſteriorem partem miſiſſent, ille ex ſtimans, id non oblivione neque imprudentia, ſe contumeliæ cauſa factum, imprecationibus diris e eſt execratus.

Herod. *Phocenſium execratio.* Φωκέων ἀρά.

De jurejurando multis vinculis adſtricto. Nam oli in fœderibus, quo minus violarentur adhibebant no ſolum promiſſa, dextras & ſacrificium, verum etia execrationes in caput ejus, quicunque non ſtaret p ctis. Proverbium autem ab hujuſmodi profectum e caſu: Phocenſes olim communi populi conſilio, p trium ſolum reliquerunt, adacti devotionibus atqu execrationibus quibuſdam, ne quiſpiam uſquam c repetenda patria cogitaret.

Phocenſium amolitio. Φωκικὴ ἀπόνοια.

Id eſt, Phocica deſperatio. Dici ſolitum, ubi deſperat rebus ad extrema conſilia veniretur: aut de ſtultis insanis conſiliis.

Homer. *Adjurantis ſe facturum aliquid.*

Quum adjurabimus nos facturos quippiam, ſi mod vita non deſtituat, licet accommodare verſiculum e Iliad. B.

Μηκ᾽ ἔτ᾽ ἔπειτ᾽ ὀδυσῆϊ κάρη ὤμοισιν ἐπείη. *Id e*

Poſt hac ne caput hoc humeris inſiſtat Ulyſſis.

Item Iliados E.

Αὐτίκ᾽ ἔπειτ᾽ ἀπ᾽ ἐμοῖο κάρη τάμοι ἀλλότριος φώ

Id eſt, Mox caput hocce aliquis mihi barbarus en
recidat.

In omni fabula & Dædali execratio.

Ἐν παντὶ μύθῳ καὶ Δαιδάλου μῦσος.

Quadrabit in auctores atrocium facinorum, aut ir gentium calamitatum, ut frequenter illorum incid

mei

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

nentio,ſed non ſine deteſtatione. Tradunt ab hac or-
ım fabula: Paſiphaë regina Cretæ, tauri amore ca-
ta, Dædalum exoravit, ut ſibi vaccam ligneam ad
roximam veræ vaccæ ſimulationem effingeret. In hac
ıcluſa mulier è tauro concepit, ac Minotaurum mon-
rum abominandum peperit. Minos autem certis de
uſis iratus, Athenienſibus indixit, ut quotannis ſe-
tem virgines, & totidem adoleſcentulos mitterent,
Iinotauro objiciendos. Horum omnium quoniam
ædalus cauſam dediſſe videtur, in eum vulgo dira
nprecabantur, unde res in proverbium abiit.

Ἀποφϱάς.

Iominem execrandum & abominandæ malitiæ ἀπο-
ϱάδα Græci appellant. Dictum à diebus funeſtis &
pellendis mortuis ſacris, quos ἀποφϱάδας etiam vo-
ınt.

In ultimas terras. Theocr.

π' ἔσχατα γῆς. *Id eſt*, Ad extrema terræ, quum locum
ehementer ſemotum intelligi volumus. Et frequens
ud Ciceronem, in ultimas terras, &c.

EX EVENTU JUDICIUM.

Mali principii malus finis. Æolus.

ρχῆς κακῆς τέλος κακόν. *Id eſt*, Orſus mali finis ma-
ıs. Jambicus dimeter ex Æolo poëta refertur. Quæ
ectis conſiliis conſtituuntur, etiam ſi qua incidat dif-
cultas, tamen ſortiuntur aliquando lætum exitum:
ontra, quæ pravis rationibus inceptantur, quamvis
nitio ſuccedant, tamen habent infelicem exitum.

Mox ſciemus melius vate.

Τάχ' εἰσόμεσθα μάντεων ὑπέρτερον. Plutarc.

d eſt, Mox melius ipſo vate rem cognorimus. Ad eum
nodum dicebant, qui rem non conjecturis divina-
ant, ſed experimento deprehendere tentarent.

Cocta numerabimus exta. Diome.

d eſt, Ex eventu ſciemus. Huic confinis color ille co-
nicus: Res indicabit. Ovidius: Exitus acta probat.

Res

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Res indicabit. Αὐτὸ δείξει, *ſubaudi,* ἔργον.

Quum ſignificamus experimento exituque perſpici ſermonis veritatem.

Magiſtratus virum indicat.

Pittac. Ἀρχὴ τὸν ἄνδρα δείκνυσιν.

Id eſt, Imperia demonſtrant virum. Quidam Pittaci Mitylenæi putant apophtegma. Sunt, qui Soloni tribuant. Senſus eſt: In vita privata, vix ſatis perſpici poſſe mores & ingenium hominis. Verum ſi committas imperium, ut quod libeat, idem liceat, tum demum apparere quo ſit animo.

Rem factam ſtultus cognovit. Piſcator ictus ſapiet.

Poſt acerba prudentior. Huc pertinet etiam: Vide ſera pœnitentia.

EXITIUM HONESTUM.

De pulchro ligno vel ſtrangulare.

Ariſtop. Ἀπὸ καλοῦ ξύλου κἂν ἀπάγξασθαι.

Id eſt, De pulchro ligno etiam ſtrangulari convenit. Admonet calamitatem tolerabiliorem eſſe, ſi cum honeſtate fuerit conjuncta, & dedecore vacaverit.

Tullius. *Ne veſtigium quidem.*

Quoties hominem penitus aut rem oblitam ſignificamus, ne veſtigium quidem ſupereſſe dicimus. M. Tullius actione in Verrem. 3. Nam ſi alienam vicem pro noſtra injuria doleremus, veſtigium illius in foro non relictum. Rurſus quinta: Providendum diligenter, ne quod in vita veſtigium libidinis appareat, &c.

EXILIUM.

Plutarc. *Servabis bovem.* Βουκολήσεις.

Id eſt, Bubulcus eris. Hoc velut ænigmate ſignificabant exilium.

Teſtaceum flagellum. Κεραμικὴ μάστιξ.

De rebus ſubito tranſmutatis, ſive de exilio repentino.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

a. Conveniet cum oſtraciſmo, de quo vide adagium:
ſulæ tranſmutatio.

Terram pro terra. Γῆν πρὸ γῆς ἐλαύνεται. Lucian.
hominem exulem, erroneum, & incertis vagantem
ibus.

EXPERIENTIÆ SEU PERICLITATIONIS.

In care periculum. Ἐν καρὶ τὸν κίνδυνον. Socrates.
baudi, facito. Hoc eſt: in homine, aut in re vilio-
ac periculoſam experientiam, in qua ſi parum fe-
ter ceſſerit, non multum ſit diſpendii capiendum.
das ſcribit, Cares primos mortalium mercede mi-
iſſe, ut qui vitam ſuam vilem haberent.

In dolio figularem artem diſcere.
Ἐν πίθῳ τὴν κεραμείαν μανθάνειν.

iis, qui protinus maximis in rebus artificii ca-
nt experimentum, quum paulatim à minutis ad
nina proficiſci conveniat. Neque enim figulus ſta-
à dolio, id eſt, vaſe maximo, artem auſpicatur,
à puſillis quibuſdam vaſculis.

In harenam deſcendere. Suidas.
o eo, quod eſt, Certamen inire.

Quanta mus apud Piſam. Ὅσα μῦς ἐν πίσσῃ.
baudi tulit. De iis, qui vincunt, & optatis potiun-
, ſed non ſine ſummo negotio, neque citra ma-
um incommodum ſuum. Suidas natum ait ab ath-
la quodam, ſeu pugile Tarentino qui in Olympiacis
taminibus apud Piſam ſemel duntaxat victor diſ-
lit, idque plurimis acceptis plagis.

Omnem movere lapidem. Πάντα λίθον κίνει. Baſilius.
eſt, Unumquemque move lapidem, id eſt, omnia
perire, nihilque intentatum relinque.

Pedem conferre. Tullius.
militia ſumptum, uſurpatur, ubi propius acceditur
rem. Cicero: Non poſſum magis conferre pedem,
ajunt, aut propius accedere.

Omnem

Iul.Pol. *Omnem rudentem movere.* Πάντα κάλων σείε
Id eſt, Omnem funem movere. Julius Pollux: Na
gabamus omni moto rudente, & omnibus ruden
bus. Ad eum modum ſignificat difficilem navigati
nem, in qua omnia ſunt tentanda.

Reſpublica virum docet.

Plutarc. Πολιτεία ἄνδρα διδάσκει.

Significat neminem ad rem gerendam idoneum eſ
niſi qui ſit uſu exercitatus.

Omnem jacere aleam.

Eſt rem univerſam periclitari, fortunæque arbit
committere. Siquidem alea fortunæ luſus eſt mag
quam artis.

Aut ter ſex, aut tres teſſeræ.

Ἢ τρὶς ἕξ, ἢ τρεῖς κύβοι.

Si quando ſignificabimus nos extrema periclitari v
le, & aut plane vincere, aut prorſum vinci. Sumptu
eſt à vetuſto teſſerarum luſu, in quo qui novem je
ſet, is modis omnibus ſuperabat: qui tres, is longi
me aberat à Victoria. Nam antiquiores tribus teſſe
uti conſueverant. Teſſeram autem etiam ipſum
ctum appellant.

Plato. *Rex aut aſinus.* Βασιλεὺς ἢ ὄνος.

Hoc eſt, Aut victor, aut victus.

Quintil. *Vela vento permittere.*

Quintil. Permittamus vela ventis, & oram ſolven
bus bene precemur, hoc eſt, editionis ancipitem eve
tum utcunque cadat, experiamur.

Homer. *Deo fortunæque committo.*

Qui fortunam experiri ſtatuerit, eventum nego
fortunæ committens, in hunc convenerit illud H
meri ex Iliados π.

Ἤσω γὰρ καὶ ἐγὼ, τὰ δέ κεν Διὶ πάντα μελήσει.

Id eſt, Torſero & ipſe, Jovi fuerint hæc omnia curæ.

Livius. *Res ad triarios rediit.*

Romanum extat adagium elegans. Eo licebit u
quum ſignificabimus rem eo periculi redactam eſ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

extremo conatu, ſummiſque viribus ſit eniten-
ım, & ad ſuprema confugiendum conſilia: quibus
nihil proficiatur, jam nihil reliquum eſſe videatur,
ıde ſubſidium ſperare poſſis. Natum adagium è ra-
ɔne modoque componendi Romani exercitus. Re-
ːtur & explicatur à Tit. Livio primæ Decadis lib. 8.

Sacram ancoram ſolvere. Lucian.

Ἱερὰν ἄγκυραν χαλάζειν.

ɹoties ad extrema præſidia confugitur. Tranſlatum
ɹautis, qui maximam ac validiſſimam ancoram ſa-
ɹm vocant, eamque tum demum mittunt, quum
ːtremo laborant diſcrimine.

Ad aſylum confugere. Cicero.

ɔc ſuperiori cognatum.

Ad ephebum properare.

ːmptum eſt ab Apollinis oraculo, ad quod undique
ːtinabatur. Fingebatur autem imberbis Apollo.

Tanquam ad aram.

ɔc adagio extremum refugium intelligi volumus.
ːde ſumptum, quod olim, qui extrema neceſſitate
ːgebantur, ad aras deorum ſolebant confugere, unde
ːfas erat quenquam detrahere.

ɔvebo talum à ſacra linea. Κινῶ τ᾽ ἀφ᾽ ἱερᾶς. Plutarc.
ːſt, Sacræ lineæ talum moveo. De iis, qui extrema
ːant experiri. Id Julius Pollux exponens, ait à ludo
ːopiam teſſerarum eſſe natum adagium. Luſum au-
ːn fuiſſe hujuſmodi, ut utrique ludentium eſſent cal-
ːi quinque, totidem impoſiti lineis. Inter eas lineas
ːinque quinas, unam fuiſſe mediam, quam ſacram
ːcabant. Unde qui talum moviſſet, is ſacræ lineæ
ːculum movere dicebatur. Id autem non fiebat, niſi
ːn res poſceret, ut ludens ad extrema confugeret
ːxilia.

Semper tibi pendeat hamus. Ovidius.

ːidius in amoribus:

Caſus ubique valet, ſemper tibi pendeat hamus,
Quo minime credis gurgite piſcis erit.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Semper experienda fortuna, & omnis tentanda oc
caſio.

Theocr. *Tentantes ad Trojam pervenerunt Græci.*

Theocritus in Syracuſis: Tentando atque experien
do, quantumlibet etiam ardua perfici, figura prove
biali ſignificans, inquit:

Ἐς Τροΐαν πειρώμενοι ἦλθον Ἀχαιοί.
Κάλλιστα παίδων πεῖρα τὰ πάντα τελεῖται.
Tentando ad Trojam venere Pelaſgi.
Cuncta, puellarum pulcherrima, perficit uſus.

Poſt malam ſegetem ſerendum eſt.

Seneca. Seneca lib. epiſt. XI. Quo licebit uti, quoties res p
rum ex animi ſententia cecidit, & ſignificabimus nc
eſſe deſiſtendum à conatu.

Auc referuntur quæ alibi citavimus:
Primas jactare haſtas. Velitari.
Fabri fabrilia jactant. Aſinus ſedet. Rex ſum.

EX SESE.

Cicero. *Domi habet. Domi naſcitur.*

Id dicitur domi habere, quod in nobis ſitum eſt, n
que neceſſe eſt ab aliis mutuo ſumere. Terent. Phil
ſophos domi habet, unde diſcat.

Homer. *Domeſticum malum.*

Ad ſignificandum privatum ac domeſticum malu
quod ad alios nihil attineat, conveniet illud ex H
meri Odyſſ. β.

Ἀλλ' ἐμὸν αὐτοῦ χρεῖος, ὅ μοι κακὸν ἔμπεσεν οἴκῳ.
Porro malum noſtras quod in ædes incidit, un
Ad me pertinet.

Nihil grave paſſus es, niſi tibi vindicas.

Οὐδὲν πέπονθας δεινὸν εἰ μὴ προσποιεῖς.

Diogen. Meminit Diogenianus: Nemo læditur, niſi à ſei
Nemini fit injuria, ſi eam exiſtimet ad ſe non pe
nere.

Emere malo, quam rogare.

Cicero. Quo ſignificatum eſt, haud quaquam gratis acc
qu

rod precibus emitur, imo nihil ęmi carius, quam rod roganti datur.

FACUNDIA.

Attica muſa. Ἀττικὴ μοῦσα. Diogen.

b venuſto lepidaque oratione. Nam inter dicendi nera laudatur inprimis Atticum.

Lepos Atticus, Eloquentia Attica. Laert.

er reliquos Græciæ populos lepos quidam ac feſtins quædam quaſi vernacula ac peculiaris adeſt Ats, adeo ut in proverbium abierit.

Cignea Cantio. Κύκνειον ᾆσμα. Hieron.

ſt, Cygnea cantilena. Conveniet in eos, qui ſupre vitæ tempore facunde diſſerunt. Porro Cygnos, ante morte, mirandos quoſdam cantus edere, tam nium literis eſt celebratum, quam nulli vel comtum vel creditum.

Tunc canent cygni, quum tacebunt graculi.

ὅτ᾽ ᾄσονται κύκνοι, ὅταν κολοιοὶ σιωπήσωσι.

eſt, Tunc loquentur eruditi, quum garrulis non loquendi locus.

Neſtorea eloquentia. Poëtica mella. Homer.

toris Pyliorum ducis facundia in proverbium abſi quando ſenilem ſuaviloquentiam ſignificamus. n huic Homerus, ut tria ſecula, ita pluſquam melm quandam facundiam affingit.

Nihil ex agro dicis. Οὐδὲν ἐξ ἀγροῦ λέγεις.

ſt, Nihil è rure loqueris, nihil humile, neque trile. Quod enim parum elegans, parum expolitum, ex agro profectum dicitur. Contra, quod feſtivum, od lepidum, id urbanum ac civile vocatur.

unc ipſa vivit ſapientia. Αὐτὴ νῦν σοφία ζῇ.

plaudentis & adgratulantis eſt ſermo, ſi quid alindo videtur ſcite dictum, & arte factum. Feſtivius ſi per ironiam efferatur.

Tunc ipſa floret muſa. Αὐτὴ νῦν ἀνθεῖ ἡ μοῦσα. Suidas.

i quid erudite, facunde, venuſte dictum, aut ſcrim videbitur. Et hoc venuſtius fiet per ironiam.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Theocr. *Muſarum aves.* Μουσῶν ὄρνιτες.

Id eſt, Muſarum aves. Dicuntur Poëtæ, quod aſſi
carmina ſua modulentur. Huc facit quod alibi c
tum eſt: In cantatione quavis efficacius.

FAMES.

Plautus. *Fames & mora, bilem in naſum conciunt.*

Id eſt, Latrante ſtomacho, omnis mora bilem mo
Ducta eſt metaphora ab animantibus, iram nari
flatu ſignificantibus.

Homer. *Miſerrimum fame mori.*

Cum ſignificabimus, longe eſſe miſerrimum fame
rire, accommodabimus illud quod eſt apud Ho
rum Odyſſ. μ.

Πάντες μὲν στυγεροὶ θάνατοι δειλοῖσι βροτοῖσι.
Λιμῷ δ' οἴκτιστον θανέειν καὶ πότμον ἐπισπεῖν. *Id*
Dura quidem miſeris mors eſt mortalibus om
At periiſſe fame, res una miſerrima longe eſt.

Accommodabitur in ſordidos quoſdam, qui quo p
cant nummis defraudant genium ſuum, & in eos
pereunt inſcitia verbi, quum animus hominis n
aliter paſcatur verbo Dei, quam cibo corpus; v
miſerrimum eſt, hac fame mori.

Idem. *Moleſtus interpellator venter.*

Venter improbus interpellator non ſinit unqu
quempiam oblivisci ſui. Id ad egeſtatem torqueri
terit, quæ mortales ad omnia tum facienda, tum
ferenda ſolent compellere.

Suidas. *Ceſtreus jejunat.* Κεστρεὺς νηστεύει.

De famelicis & voracibus dici conſuevit. Alii mal
referre ad eos, qui vitam innocuam agunt, & ab a
rum injuriis abſtinent, nec ullum emolumentum
ſua innocentia ferunt. Eſt enim Ceſtreus piſcis ge
quoddam, quod, reliquis mutua devoratione victi
tibus, unum ab aliorum carnibus abſtinet, ideo
non capitur eſca, ſed in limum abdit ſeſe, atque
perdurat, & ut arbitrantur nonnulli, limo paſcitu

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Non interpellandus famelicus. Homer.

[…]oties innuemus non eſſe confabulandi otium, niſi […]us placaverimus latrantem & iratum, ut ait Hora[…]s, ventrem : aut ubi ſignificabimus aliquem, ſimul […]ue ſit aſſequutus, quod expetebat, jam ad alia […]averti, non inepte proferemus hunc verſiculum […]meri :

Αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἕντο. *Id eſt*, Plutarc.
At poſtquam his potus exempta cupido, cibique.

Ventre pleno melior conſultatio.

Γαςρὸς ἀπὸ πλείης βουλὴ καὶ μῆτις ἀμείνων. […]*ſt*, Conſultatio tum melior, quum expleveris al[…]n. Quum fames interpellat, non vacat deliberare, […]pterea quod conſultatio moram deſiderat, & ani[…] tranquillitatem, at fames bilem acuit.

Etiam Bætylum devorares. Heych.

Καὶ Βαίτυλον ἂν καταπίνοις. […]*ſt*, Etiam Bætylum deglutires, in voracem & o[…]ia concoquentem. Nam Bætylus dicitur ſaxum il[…] faſciis obvinctum, quod pro Jove devoravit Sa[…]nus teſtante Heſychio.

Manduces. Plautus.

[…]ebantur vehementer famelici, aut qui minis ina[…]us terrorem incuterent.

FESTINATIONIS.

Navibus atque quadrigis. Horat.

[…] ſummo ſtudio, ſummaq; feſtinatione. Flac. in epi.
[…]trenua nos exercet inertia, navibus atque
Quadrigis petimus bene vivere; quod petis, hic eſt.

Dædaleum remigium. Plautus.

[…]celeritatem ſignificandam Plautus in Amphitruo[…]dixit.

Citis quadrigis, Iovis quadrigis. Idem.

[…]audi, fugere. Pro eo quod eſt, quam ocyſſime fu[…]e. Legitur apud Plautum ab Homero tranſlatum, […] diis quadrigas affingit, quibus quo libitum ſit,

repente rapiantur ex Olympo in terras: rurſus è te
ris in cœlum.

Plautus. *Equis albis præcedere.*

Ubi quem aliis quapiam in re longe ſuperiorem ſigı
ficabant, longoque anteire intervallo, eum albis equ
præcedere dicebant: vel quod antiquitus equi al
meliores haberentur: vel quod victores in triumpl
albis equis vectari ſolerent: vel quod fortunatiores
auſpicatiores eſſe credantur.

Cicero. *Talaria induere.*

Pro eo quod eſt, Fugam adornare, quaſique velle qu
piam avolare: Itaque talaria induere dicemus eos, q
parant aufugere.

Citius, quam aſparagi coquuntur.

De re vehementer properata.

E veſtigio.

Quod citra moram ac protinus fit, è veſtigio fieri
citur. quod priſci dicebant, extemplo.

Zenod. *Celerius quum Butes:* Θᾶττον ἢ Βούτης.

Hoc adagio ſignificabant aliquid quam plurimum
ſolvi, compendioque explicari. Butes Athenis de
ctus erat, ut ſumma capitis pars cum oculis tantu
videretur. In ejus igitur pictura, quoniam non mı
tum operis ſumpſerat pictor, proverbio jactari conſt
vit de his, quæ facile perficiuntur.

Homer. *Simul & dictum & factum.* Ἅμ' ἔπος ἅμ' ἔργ
Id eſt, Simul dictum, ſimul & factum. Ubi quis ci
moram id re præſtat, quod verbis pollicetur.

Duobus pedibus fugere.

Ἐκ δυοῖν ποδοῖν καταφεύγειν.

Ariſtop. *Id eſt*, Duobus pedibus confugere. Summa vi, ſumm
que conatu fugere. Ariſtophanes: E patria utroq
devolavimus pede.

Gen.4. *In foribus adeſſe.* περὶ τὰς θύρας.

Pro eo, quod inſtat jamque in proximo eſt. Domi
ad Cain: Sin male egeris, ſtatim in foribus peccatu
tuum aderit.

Ve

Velis equiſque. Cicero.

xtremum conatum ſignificantes, dicimus, Velis e-
uiſque. Hic reſpicit non ad celeritatem, ſed ad u-
umque pugnæ genus, navale ac equeſtre.

Vir fugiens haud moratur lyræ ſtrepitum.

ı eos, qui in rebus periculoſis ac ſeriis, properandi
udio, negligunt leviora. Nam qui fugit in bello, non
ıtat ſibi liberum ac vacuum, ut cantorem aliquem
ıſcultet. Id etiam ad complures res accommodari
oteſt.

Ocyor accipitre. Homer.

dmirandam celeritatem hyperbole proverbiali lice-
t indicare, quæ eſt apud Homerum: θάσσονες ἱρήκων.

Pegaſo velocior. Πηγάσου ταχύτερος.

e prævelocibus. Nota fabula de equo alato.

Salaminia navis. Σαλαμινία ναῦς.

e prævelocibus dictitatum eſt. Celebratur enim vel
primis navale bellum adverſus Xerxem, geſtum a-
ıd Salaminem, ſive quod ex triremibus altera Sala-
ıinia vocari conſuevit, altera πάραλος.

Parit puella, etiamſi male adſit viro.

Τίκτει κόρη, ὅταν κακῶς ἀνδρὶ παρείη.

l eſt, Parit puella, cum male etiam adfuerit viro. Dici
onvenit, quoties res facile conficitur ex ſententia, et-
ınſi negligenter & ignaviter geſta fuerit. Veluti
uella propter ætatis felicitatem facile gerit uterum,
tiamſi cum viro non admodum viro rem habuerit.

Ignem palma. Πῦρ παλάμῃ.

ici ſolitum, ſi quando protinus aliquid intellectum
ſſet à quopiam, ut ſi ſcommate dicto, ſtatim ſentiat
liquis in ſe dictum. Sumptum videtur ab iis, qui per
ıſum ignem admovent manibus alienis, qui ſubito
nſu excitati, reſilire ſolent, riſumque movere ſpe-
antibus.

Aphya ad ignem. Ἀφύα ἐς πῦρ.

roverbium in ea, quæ celeriter intereunt aut ab-
ımuntur, ſive quæ facile ac ſtatim conficiuntur.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Nam aphya piſcis genus molle ac tenerum, quo
admotum igni, protinus decoquitur.

Terent. *Ne nimium callidum hoc ſit modo.*

Donatus proverbium eſſe demonſtrat, quanquan
anceps eſt lectio. Poteſt enim utrumque legi, &
callidum, & calidum, ut prius illud, ad feſtinatun
conſilium: alterum ad nimis aſtutum referatur.

Zenod. *Intra ſeptimam.* Ἐντὸς ἑβδόμης.

Subaudi lunam. Edictum erat Athenis, ne ante ſepti
mum diem menſis exercitum educerent. Recte for
taſſis utemur hoc adagio, quoties admonebimus, ma
ture, ſuoque tempore negotium aggrediendum.

Priuſquam gallus iterum cecinerit.

Πρὶν ἢ δεύτερον ἀλεκτρυὼν ἐφθέγξατο.

Prius atque gallus cantet iterum criſtiger, i. e. admo
dum mane & antelucano. A priſca conſuetudin
ſumptum, qua noctis deliquium & acceſſum diei
galli cantu metiebantur, gnomonibus horariis non
dum repertis.

Suidas. *Vivit, incende ignem.* Ζῇ, καῖε πῦρ.

Ubi in negotii periculoſi puncto feſtinandum admo
nemus, & occaſionem arripiendam, ut quum repert
ſcintillula properetur, nec pereat & illa.

A ſubeunte portum navi. Ἀπὸ καταδυομένης.

Id eſt, A ſubeunte, ſubaudi, navelucrum capias; Admo
net adagium, celeritatem ad quæſtum plurimum vale
re. Sumptum à mercatorum diligentia, qui merces ſta
tim emunt ab ipſis nautis in portum appellentibus.

Colum. *Matura ſatio ſæpe decipit, ſera ſemper mala eſt*

Admonet adagium, in omni negotio maturandun
eſſe, neque paulo ſatius eſſe, occupare tempus legiti
mum, quam ſerius aggredi. Veluti ſi quis admoneat
ut puer tenera adhuc ætate, præceptoribus commit
tatur erudiendus. Conſultius enim antevertere
quam provectioribus annis tum demum incipere.

Homer. *Sacra celerius abſolvenda.*

In rebus divinis attentum eſſe convenit magis, quam
diu

uturnum , ne vileſcant aſſiduitate , contra quorun-
m morem ſacerdotum , qui nimium immorantur
cro, precibuſque, quas vocant horarias. Ad id tor-
ieri poterit illud ex Odyſſeæ Γ.

Οὐδὲ ἔοικε,
Δῆτα θεῶν ἐν δαιτὶ θαασσέμεν, ἀλλὰ νέεσθαι. *Id eſt,*
Neque par eſt,
In divorum epulis ſediſſe diutius, imo
irgere mature decet.

Lupinum potum, Λυκεῖον ποτόν. Zenod.

ipinum potum bibere dicebant , ubi quis volupta-
m ſuo periculo capitis emeret. Narrant, duos eru-
ſſe fontes ſacros Apollini, quorum alter vino ſcate-
t,alter melle: ad quos cum aves advolarent, arcu fe-
ebantur. Porro Apollo ſuper cætera cognomina di-
us eſt & Lucius, à luce quam aperit, ſive à lupis in-
rfectis.

Vt canis è Nilo.

ui leviter ac velut obiter artem quampiam aut au-
rem deguſtant, hi ceu canis è Nilo deguſtare dicun-
ır. Natum inde adagium : Poſt fugam Mutinen-
m , quærentibus quid ageret Antonius , quidam fa-
iliaris reſpondit : Quod canis in Ægypto , bibit &
igit.

Alienis uti ſoleis. Ariſtop.

λοτρίοις βλαυτίοις χρῆσθαι. *Id eſt,* Alienis ſoleis uti.
Dicuntur, qui moribus aliorum ad ſuum abutuntur
molumentum.

Quantum pedibus potes. Plato.

ocrates in Gorgia Platonis ita loquitur : σωφροσύνην
ἐμὲν διωκτέον καὶ ἀσκητέον, ἀκολασίαν δὲ φευκτέον, ὡς ἔχει
ποδῶν ἕκαστος ἡμῶν. *Id eſt* , Temperantiam quidem
ectari atq; exercere oportet , contra intemperantiam
igere , quantum quiſque noſtrum pedibus valet. Id
quo longius transfertur à rebus corporeis , hoc magis
ccedit ad proverbium celeritatis. Quod in corpore
unt pedes, hoc in animo ſunt affectus , quibus expe-
timus aliquid aut refugimus.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Plato. *Criſonem Himeræum præcurrere.*

Prodigioſa celeritas Criſonis, videtur locum dediſ proverbio. Sic enim Socrates apud Platonem in Pro tagora, rogatus ut inſtitutam cum Protagora diſpu tationem perageret. Optarim quidem tibi morer gerere, ſi quod petis meæ facultatis eſſet. Nunc pe inde eſt, ac ſi me roges, ut Criſonem Himeræum ir ſignem curſorem ſequar, aut dolichodromon quem piam, aut hemerodromon perpetuo æquem curſu ſe quarque,&c. Dolichodromi dicebantur, qui perpetu impetu duodecim ſtadia decurrebant. Hemerodro mi, qui totum diem à mane uſque ad veſperam citr reſpirationem currebant. Unde Græci poëtæ ſoler ἡμερόδρομον appellabant, quod ſingulis diebus cur ſum ſuum peragat: quaſi vero noctu requieſcat in di verſorio Thetydis.

FESTINATIO PRÆPROPERA.

Qui nimium properat, ſerius abſolvit.

Monet adagium, inſtituendæ rei non tam celeritatem quam curam adhibendam eſſe, ne poſtea ſit in mora quod in operis ingreſſu fuerit erratum.

Canis feſtinans, cœcos parit catulos.

Ariſtot. Ἡ κύων σπεύδουσα τυφλὰ τίκτει.

In eos, qui nimio feſtinandi ſtudio rem parum abſo lutam reddunt. Hinc natum, quod canis, quia celeriu pariat, catulos cæcos velut adhuc immaturos, edit.

Ante victoriam encomium canis.

Athenæ. Πρὸ τῆς νίκης τὸ ἐγκώμιον ᾄδεις.

In eum qui præpropere gloriatur, re nondum confe cta. Nam apud Græcos, qui rem ſtrenue geſſiſſent ir bello, oratione quapiam aut carmine laudabantur Quæ laudatio proprie encomium dicitur.

Ante lentem augere ollam.

Πρὸ τῆς φακῆς αὐξάνειν τὴν λοπάδα.

Pro eo quod eſt, Spes ingentes in animo concipere priuſquam res ipſa teneatur; aut polliceri quod ipſe

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

ondum habeat: aut præpropere ſibi placere, quaſi
m poſſideat ea, quæ procul etiam dum abſunt, ut te-
:antur, ut ſi quis vitæ ſtrepitum augeat, ſpe magi-
:atus, quem incertum eſt, an ſit impetraturus. Lens
gumen eſt viliſſimum ac plebejum.

Æſtate penulam deteris.

Ἐν θέρει τὴν χλαῖναν κατατρίβεις. Zenod.

ecte dicitur in eos, qui res neceſſarias temere, nec in
mpore, profundunt, aliquando futuras uſui, ſi ſer-
:ntur. Id quod vulgo factitant adoleſcentes: qui fa-
ltates patrias ſtulte prodigunt in juventa, quibus
ſtinenda fuerat imbecillitas ſenectæ.

Muſcum demetere. Ἄμνια θερίζειν.

ici ſolitum, ubi quis tener adhuc & intempeſtivus
urius tractaretur, aut tolleretur emolumentum, priuſ-
uam oportunum eſſet. Tranſlatum ab iis, qui ſtatim
t ager obduci cœperit herba, demetunt, nec ſinunt
doleſcere gramen.

Siculus omphaciſſat. Σικελὸς ὀμφακίζει. Suidas.

)mphaca Cræci dicunt uvam acerbam & immatu-
ım. Unde dicebatur in eos, qui libidine furandi
uantumlibet vilia tollerent furto. Ductum à furaci-
ıte Siculorum.

Præmovere venatum. Προσοβεῖν τὴν θήραν. Ariſtid.

d eſt, Præturbare feram. Dici ſolitum apparet, ubi
uis non ſatis diſſimulat quod molitur. Quemadmo-
lum uſu venit, ut fera tumultu excitata intellectis in-
idiis ſubducat ſeſe.

Odi puerulos præcoci ſapientia. Apulej.

Vulgo invaluit opinio, ut credant puerulos maturius
apientes, aut non fore vitales, aut dementes futuros,
imul atque ad maturam ætatem pervenerint. Ada-
ptare licebit ad diſcipulum, qui in ipſis ſtatim rudi-
mentis ſibi placeat.

Non ſtatim finis apparet. Herod.

Herodotus in Polymnia, ſignificat hoc olim prover-
bio dici ſolitum. Non ſtatim cum principio apparere

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

rei exitum. Καὶ τὸ παλαιὸν, inquit, ἔπος ὡς εὖ εἴρηται, τὸ μὴ ἅμα ἀρχῇ τὸ τέλος καταφαίνεσθαι. *Id eſt*, Et vetus adagium, quo recte dictum eſt, non ſtatim cum initio apparere finem. Conveniet in quorundam præproperas ſpes, qui negotio vix cœpto, ſtatim arbitrantur ſe rem factam habere, cum ſæpe exitus non reſpondeat initiis.

Feſtina lente.

Vide tarditatis & cunctationis.

FIDES ET GRAVITAS.

Folium Sibyllæ.

Juven.

Juvenalis: Credite me vobis folium recitare Sibyllæ. *Id eſt*, rem indubitatam. Ductum adagium à Cumana Sibylla cujus oracula cumprimis celebrantur. Huic autem mos erat, ut teſtatur M. Varro, in palmarum foliis oracula ſcribere.

Athen.

Ex tripode. Τὰ ἐκ τοῦ τρίποδος.

Id eſt, Ex tripode dicta. Dici ſolitum de iis, quæ vehementer vera atque indubitata videri volumus. Hæc ex tripode dicta, id eſt, certiſſima, perinde quaſi ex Apollinis oraculo profecta. Tripodem autem fuiſſe lebetem, tribus fultum pedibus, notum eſt. Hujus duo ſunt genera. Alterum Apollinis, ob veritatem oraculorum: Alterum Bacchi, in quo vinum miſcebatur, quod ebrii vera loquantur.

Dives promiſſis.

Plutarc.

Ὁ μὲν λόγος θαυμαστὸς, ὁ δὲ λέγων ἄπιστος.

Id eſt, magnifica quidem oratio, cæterum non habetur fides loquenti. Quoties aliquis ingentia pollicetur, quæ non videatur præſtiturus.

Tullius.

Priſcis credendum.

M. Tullius in libello de univerſitate: Credendum, inquit, nimirum eſt veteribus & priſcis, ut ajunt, viris qui ſe progeniem eſſe deorum dicebant. Incertum utrum Cicero ſentiat eam ſententiam fuiſſe vulgo decantatam, an notet vocem priſci, qua declaramus homines extremæ antiquitatis, quorum origo quo-

juoniam poſteris erat incognita fere referebatur ad leos.

Recto pectore.

'ro eo quod eſt, ingenue citraque diſſimulationem, it veritatis ſimplex eſt oratio.

Legatus non cæditur, neque violatur.

Πρεσβὺς οὐ τύπτεται, οὐδὲ ὑβρίζεται. Cicero.

d eſt, Orator nec percutitur, nec violatur. Id jure gentium receptum eſt, ut legati publica fide veniant, & edeant inviolati.

Ex Iovis tabulis teſtis.

Ἐκ τῶν Διὸς δέλτων ὁ μάρτυς. Lucian.

'ro certo & indubitabili teſte. Alluſum eſt, ni fallor, d diphtheram, in qua Jupiter omnia mortalium acta eſcribere fingitur à poëtis.

Atticus teſtis. Ἀττικὸς μάρτυς. Diogen.

ro probatiſſimo atque incorruptiſſimo teſte. Quod quis per ironiam torqueat in teſtem vanum, non in oncinne dixerit.

Attica fides. Ἀττικὴ πίστις.

egitur apud eundem de minime vanis, minimeque erjuris. Inde natum, quod apud Atticos templum eſ- t Fidei deæ conſtructum. Cujus & meminit Plautus.

Rhadamantheum Iudicium.

Ῥαδαμάνθυος κρίσις. Pindar.

d eſt, Rhadamanthi judicium. De incorrupte judiantibus. Rhadamanthus enim manium judex, neue muneribus, neque gratia deflectitur, quo minus evere judicet. Accommodari poterit ad mortis neeſſitatem, maximis pariter ac minimis ex æquo ommunem.

Iovem lapidem jurare. Cicero.

Qui ſancte ac religioſe dejerant. M. Tull. in epiſt. Quomodo autem tibi placebit, Jovem lapidem jurare, quum ſcias iratum eſſe Jovem nemini poſſe. umptum à priſco feriendi fœderis ritu, quod à pa-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Cicero. *Dignus qui cum in tenebris mices.*

Qui certiſſima eſſet fide, eum dignum dicebant, qui-cum in tenebris micaretur, &c.

De manu in manum.

Cicero libro Epiſtolarum VII. Totum denique hominem tibi trado de manu, ut ajunt, in manum tuam iſtam & victoria & fide præſtantem. Traduntur enim & qui commendantur.

Idem. *Manu longa, & manu brevi tradere.*

Qui promiſſis agit, ac ſpem tantum oſtendit, longa manu dat. Contra, qui præſens ac ſtatim exhibet quod promittit, brevi manu dat.

FOEMINÆ.

Homer. *Fœmina nihil peſtilentius.*

Hanc ſententiam ſic effert Homerus:

Ὡς οὐκ αἰνότερον καὶ κύντερον ἄλλο γυναικός.

Id eſt, Uſque adeo nihil improbius, muliereque pejus

Ignis mare, mulier, tria mala.

Πῦρ καὶ θάλασσα καὶ γυνὴ κακὰ τρία. *Id eſt*,

Ignis, fretumque, & mulier, hæc mala tria.

Nam incendio nihil formidabilius, mare item periculoſiſſimum eſt. His autem ſimillimum quiddam eſſe mulierem ſentit parœmia. Lacon quidam, qui cum uxorem duxiſſet perpuſillam, dicebat, è malis, quod minimum eſſet, eligendum.

Sublata lucerna, nihil intereſt inter mulieres.

Plutarc. Λύχνου ἀρθέντος γυνὴ πᾶσα ἡ αὐτή.

Id eſt, Lucerna ſublata, nihil diſcriminis inter mulieres. Sentit adagium, nullam mulierem non eſſe impudicam, ſi detur facultas ſine teſte peccandi. Mihi videtur è vulgo ſumtum, non ab auctoribus.

Male conjugati.

Homer. Conveniet in eos, qui cum iis conjugio juncti ſunt quos non amant.

Diogen. *Mulieri ne credas, ne mortuæ quidem.*

Γυναι

Γυναικὶ μὴ πίστευε, μηδ᾽ ἀποθανῇ. Feſtus. Pomp.

ſt, Ne fidem habeas, nec emorienti fœminæ.

Nec mulieri, nec gremio credendum.

uod illa incerti ac levis ſit animi, & plerumque fiat in gremio poſita, cum in oblivionem venerunt, urgentibus procidant.

Mulierum exitia. Γυναικῶν ὄλεθροι.

I iis qui funditus ac miſerabiliter pereunt. Mulie- enim omnium fere calamitatum auctores fuiſſe is, dicuntur. Teſtis bellum Trojanum, teſtis Her- les à Dejanira extinctus. Quanquam hæc magis nveniebat ſtultitiæ virorum adſcribere, qui tantum ulgeant mulierculis.

Mulieris oculis.

Γυναικὸς ὄμμα τοῖς ἀκμάζουσιν βέλος.

ſt, Mulieris oculus ſpiculum juvenibus eſt. Virgil.

Uritque videndo fœmina.

Mulier pudica ne ſola ſit uſquam. Homeri

uum admonebimus non convenire, ut pudica mu- r ſola, citraque teſtes cum viris colloquatur, uſui erit illud Homeri:

Haud ſola, aſt illam famulæ binæ comitatæ.

Qui non litigat, cœlebs eſt. Hieron.

vus Hieronymus tanquam proverbio jactatum ci- . Indicat adagium, rixoſum eſſe omne conjugium, c eſſe tranquillam vitam niſi in cœlibatu.

Tanquam Chalcidica nobis peperit uxor.

Ὥσπερ Χαλκιδικὴ τέτοκεν ἡμῖν γυνή.

ea dicebatur, quæ liberos quam plurimos peperiſ- . Tradunt Heroinam quampiam fuiſſe nomine omben, cui cognomen fuit Chalcidi, quod prima ma ærea confecerit. Ea viro conjuncta, centum li- ros enixa dicitur.

Theſſala mulier. Θεσσαλικὴ γυνή. Ariſtop.

veneficas malarumque peritas artium dici ſolitum, opterea quod ea gens præter cæteras hoc nomine otata eſt.

Y πε-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Ὑπεψυχρωμένη.

Dicitur jam propinqua partui. Sumpta metaphora ficis poſt immiſſos pſenas matureſcentibus.

FOCUS.

Focus luculentus in ædibus.

Homer.

Primum domus ornamentum eſt, ut luceat focus Proinde qui in ædes immigrat novas, aut in diverſo rium ingrediuntur, ante omnia ignem jubent incen di. Quod ex Homeri χ. ſumptum videtur.

Πῦρ νῦν μοι πρώτιστον ἐνὶ μεγάροισι γενέσθω.
Nunc ante omnia mî luceſcat in ædibus ignis.
Αἰθομένου δὲ πυρὸς γεραρώτερος οἶκος ἰδέσθαι.
Scilicet accenſo domus eſt ornatior igni.

FORMA, DEFORMITAS.

Ominabitur aliquis te conſpecto.

Plinius.

Σέ δ' οἰωνίσαιτ' ἄν τις ἰδών.

Qui te conſpexerit, augurium poterit capere. Di conſuevit in deformes, fœdoque aſpectu. Veteres e primo hominis occurſu ſumebant omen. Occurrer formoſo, felix omen habebatur. Occurrere deformi nigroque, contra.

A furiis oriundus. Ἐριννύων ἀπορρώξ.

Id eſt, A furiis profectus. Olim dicebatur tetra, fœda que ſpecie. Item quod noxium & exitiale ſit, id à fu riis ortum ajunt.

Leporem non edit.

Antiquitus ſuperſtitioſe creditum eſt, eſu leporin pulpæ conciliari formam.

Martial.

Myconius calvus. Μύκονιος φαλακρός.

Strabo refert, vulgo Myconios calvos dici ſolitos quod in ea inſula vitium hoc quaſi gentilitium ſit, at que omnibus ferme commune.

Piſtillo calvior. Ὑπέρου φαλακρότερος.

De magnopere glabris. Nam ima piſtilli pars calv cranium referre videtur.

Mul

Multam ſylvam geſtas.

Λόχμην πολλὴν φορεῖς.

Id eſt, Sylvam multam portas. Dictum in Phormio-
em militem quendam hirſutum, denſaque pilorum
bſitum ſylva. Quadrabit in agreſtem & ſtupidum.

Pronomi barba. Προνόμου πώγων. Ariſtop.

De prælonga dicebatur. Pronomus tibicen quiſpiam
ait prolixa barba, geſtamine non admodum apposi-
o profeſſioni. Quandoquidem tibicinum molliciem
tiam proverbia notant. Convenit igitur in quoſdam,
ui alioqui molliſſimi, vultus veſtiumque ſeveritate,
itæ continentiam præferunt.

Naviges Trœzenem. Πλεύσειας Τροιζῆνα. Euſtat.

Dici ſolitum in eos, qui quum mento imberbi eſſent,
amen appoſititiis pilis barbam virilem mentirentur.
nde natum, quod Trœzenis portus quiſpiam vulgo
elebratus ſit nomine Barba.

Perdicis crura. Πέρδικος σκέλος. Ariſtop.

Id eſt, perdicis tibia. Perdix caupo quiſpiam erat clau-
lus, ab Ariſtophane locis aliquot notatus. Dicebatur
n crura gracilia diſtortaque. Perdicis pes in loripe-
les quadrat.

Καλλίπυγος.

Καλλίπυγοι. Id eſt, Callipygi. Dicebantur eleganti
orma præditi.

Quod pulchrum idem amicum.

Τὸ καλὸν φίλον. Idem.

Inter proverbia conciliantium amicitam, refertur &
hoc apud Platonem in Lyſide: Καὶ κινδυνεύει κατὰ τὴν
ἀρχαίαν παροιμίαν, τὸ καλὸν φίλον εἶναι. *Id eſt*, Ac prope-
modum apparet juxta vetus proverbium, quod pul-
chrum eſt, amicum eſſe. Qui commodi gratia amat,
non amat vere, ſed quod pulchrum eſt, per ſe amatur.

Ex ovo prodiit. Ἐξ ὠοῦ ἐξῆλθεν.

Id eſt, Ex ovo emerſit. Ajunt dici ſolitum de magno-
pere formoſis ac nitidis, quaſi neges communi homi-
num

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

tre patrato manu tenente lapidem, conceptis verbis peragebantur; quemadmodum deſcribit T. Livius & Macrobius.

Rhadamanthi jusjurandum.

Ῥαδαμάνθυος ὅρκος.

Dicebatur, quod veriſſimum quidem eſſet, cæterum nullum Deum adſciſceret. Socrates per canem & anſerem jurare conſuevit, ne quem deorum citaret; ſive quod crederet nullos eſſe Deos, ſive quod arbitraretur non eſſe boni viri, deos ſuorum negotiorum teſtes accerſere. Græci per caput alterius jurare conſueverunt. Virgilius. Per caput hoc juro.

Viri jurejurando, pueri talis fallendi.

Plutarc. Ὅρκοις ἄνδρας, ἀστραγάλοις δὲ παῖδας ἐξαπατέον. *Id eſt*, Jurejurando viros, talis pueros oportet fallere Docet viris nulla re citius imponi poſſe, quam jurejurando, quod nemo tam improbus eſſe credatur, qui i[c] velit violare. Laconis cujuſdam apophthegma.

Jovis ſuffragium. Διὸς ψῆφος.

Dicebatur ſacrum & inviolatum. Unde ſententia eju[s] cujus ſit velut irrefragabilis auctoritas, Jovis ſuffra gium recte dixeris. Aut per ironiam, ubi quis arro gantius de re quapiam pronunciat, ſuamque opinio nem pro lege atq; oraculo poſtulat accipi. Ajunt enin locum, in quo Neptunus & Minerva judicium per egerunt, utrius nomine auſpiciiſq; civitas Athenien ſium inſtitueretur, Jovis ſuffragium appellatum fuiſſ[e]

Amphictyonum conſeſſus.

Ἀμφικτυονικὸν συνέδριον:

Id eſt, Amphictyonicus conſeſſus. De frequente gra vium virorum conventu. Ductum à conventu ill[o] Græcorum olim celebratiſſima, qui Amphictyonu[m] dicitur, ab Amphictyone Deucalionis filio.

Homer. *Pollicentis ſe promiſſa re præſtiturum.*

Significantes promiſſorum fidem non irritam futu ram, ſed re præſtituros nos, quod verbis ſimus poll[i-] citi, illud Homeri uſurpare poterimus:

Ne

Nec renovanda, nec irrita, vanaque dico futura.
Quæcunque annuero, & promiſero vertice moto.

Dictum ac factum. Ῥηχθὲν καὶ πραχθέν. Terent.

roverbialis figura, qua nihil in negotio procurando rætermiſſum ſignificamus. Terentius: Dictum ac ictum reddidi.

Minervæ ſuffragium. Ἡ Ἀθηνᾶς ψῆφος.

)e exacto judicio, contrarium illi: Sus judicavit. Sed :pidius fiet, ſi per ironiam efferatur in ſtupidum & ullius judicii hominem.

Veriora iis, quæ apud Sagram acciderunt.

Ἀληθέστερα τῶν ἐπὶ Σάγρᾳ.

)ictum olim in incredulos, quique non niſi magno ıalo docti credunt. Strabo, Poſt Locros, inquit, Sa-:a fluvius labitur, in cujus ripa Caſtoris & Pollucis :æ ſitæ ſunt, ad quas decem Locrorum millia, una ım Rheginis adverſus Crotoniatas, numero centies : tricies mille, Marte collato victoriam reporta-ınt. Addidere plerique, quo die certamen initum eſt, s, qui in Olympiis erant, eum belli eventum nun-ıatum fuiſſe. Tanta celeritate nunciatæ pugnæ veri-s comperta eſt.

Oculis magis habenda fides, quam auribus.

Ὤτων πιστότεροι ὀφθαλμοί. Julian.

l eſt, Oculis credendum potius, quam auribus. Quæ ernuntur, certiora ſunt, quam quæ audiuntur.

Horatius:

Nec retinent patulæ commiſſa fidelius aures,
Quam quæ ſunt oculis ſubjecta.

Domeſticus teſtis. Οἴκοθεν ὁ μάρτυς.

'bi quis ipſe ſeſe laudat. Quaſi domi teſtem habeat, on aliunde adductum.

Venereum Iusjurandum.

Ἀφροδίσιος ὅρκος οὐκ ἐμποίνιμος. Plato.

l eſt, Venereum Jusjurandum non punitur. Senſus t: Amantium jusjurandum irritum eſſe, neque ad eos quicquam pertinere tanquam jocoſum.

Dignus

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

num more natos, ſed ex ovo, more Caſtoris & Pollucis. Siquidem eſt in Poëtarum fabulis, Ledam Tyndari filiam ex Jovis concubitu duo peperiſſe ova, è quorum altero prodiere gemini, Caſtor & Pollux, inſigni forma juvenes. Ex altero nata eſt Helena, cujus forma literis omnium eſt nobilitata.

Pulchrorum etiam autumnus pulcher eſt.

Plutarc. Τῶν καλῶν καὶ ὀπώρη καλή.

Vernis enim menſibus, nihil non tenerum ac nitidum, quum omnia adhuc in flore ſunt ac in herba. Cæterum autumni tempore poſteaquam jam in culmos aut caulem excreverunt, horridiora videntur. Quadrat igitur in ea, quæ cum natura ſint egregia, ne tum quidem faſtidienda videntur, quum maturuerunt. Dicetur non ineleganter in hos, qui belle portant ætatem.

Simia eſt ſimia, etiamſi aurea geſtet inſignia.

Lucian. Πίθηκος ὁ πίθηκος, κἂν χρύσεα ἔχῃ σύμβολα.

Admonet fortunæ ornamenta non mutare hominis ingenium. Natum videtur à ſimiis illis Egyptiis ſaltationem humanam imitantibus.

Suidas. *Therſitæ facies.* Θερσίτειον βλέμμα.

Id eſt, Therſitica facies. De prodigioſe deformi dici ſolitum, quod Homerus ſcripſerit hunc omnium, qui ad Trojam veniſſent, fœdiſſimum fuiſſe.

Zenod. *Corytheo deformior.* Κορυθέως εἰδεχθέστερος.

Ajunt Corytheum quempiam fuiſſe hominem inſigniter ſtultum ac vecordem, ad hoc, forma infeliciſſima fœdiſſimaque, cui liberi item fuerint omnes patrem referentes. Unde vulgaris dictus eſt jocus in hominem bardum ac deformem, &c.

Simiarum pulcherrima deformis eſt.

Plato. Τῶν πιθήκων ὁ εὐμορφότατος δύσμορφός ἐστι.

Si quis dicat lenonem integerrimum eſſe perjurum, aut honeſtiſſimum hiſtrionem infamem.

Lucian. *Monogrammi.* Μονόγραμμοι..

In homines macie prætenues aut decolores. Monogram-

ammos appellat Cicero informes, nullaque ſpecie.

Simia in purpura. Πίθηκος ἐν πορφύρᾳ.

hos, qui tametſi magnifico cultu ſint ornati, tamen ujuſmodi ſint, ex ipſo vultu moribuſque cognoſci- r. Vel in eos etiam, quibus dignitas additur inde- ra. Lepidius erit, ſi longius transferatur, velut in s, qui barba pallioque ſimulant ſanctimoniam.

FORTITUDO.

Maſculum.

Varro.

aſculus apud veteres non ſemper ſignificat ſexum, l interdum quicquid vegetum, ſolidum ac robu- ım eſt, Maſculum dicitur. Lepidius erit, ſi ad in- rporea transferatur, veluti cum excelſum fortem- ıe animum Maſculum appellamus.

Adamantinus. Ἀδαμάντινος.

o eo quod eſt, Inexorabilis, infatigabilis: huic pro- rbio incredibilis hujus lapidis durities locum fe- . Adfinia ſunt: Naxiacos, Ferreus, Aheneus. ornea fibra. Achilles. Achilleum argumentum.

Aut manenti vincendum, aut moriendum.

Ἢ μένοντα ἀποθανεῖν, ἢ νικᾶν.

Plato.

eſt, Oportet aut manentem vincere, aut interire. ci ſolitum, ubi certa ſtat ſententia, aut negotium quod abſolvere, aut immori.

Ἢ τὰν, ἢ ἐπὶ τᾶς.

elebratum eſt cujuſdam Lacænæ apopthegma, quæ io tradens clypeum dixerit: Ἢ τὰν, ἢ ἐπὶ τᾶς. *Id eſt*, ut hunc, aut ſuper hunc. Laconice ſignificans aut ferendum clypeum, aut in eo moriendum.

Thurium lema. Θούριον λῆμα.

icebant animum intrepidum & ad bellum paratum. ῆμα Græcis ſonat voluntatem, animum ſive propoſi- ım, aut dignitatem aut auctoritatem. Thurion au- m dicitur, quicquid eſt vehemens ac bellicum.

fflige plagam ab aratro. Παῖε τὴν ἀπ' ἀρότρου.

eſt, Infligc plagam aratri, ſive impinge vomerem. um jubebimus ſtrenue pugnare, licet ſine arte.

Mœnia

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Mœnia ferrea non terrea.

Innuit non oportere tutamentum civitatis in mœnibus collocare, ſed in viris armatis: quorum conſenſus, murorum inexpugnabilium vice, civitatem optime tuetur. Horatius: Hic murus aheneus eſto.

Homer. *Prabere viros.*

Ad fortiter agendum ferendumve, adhortabimur hoc carmine Homeri ex Iliad. ρ.

Ἀνέρες ἐςὲ φίλοι, μνήσασθε ϑ' θέριδος ἀλκῆς.
Eja eſtote viri, validaſque expromite vires.

Idem. *Rejicientis auctorem formidinis.*

Territanti metumque inanem injicienti, verſum hunc occinere licebit, quo Sthenelium alloquitur Diomedes:

Μήτε φόβον δ' ἀγόρευε
Ne trepidandi mihi auctor ſis.

Idem. *Vnum augurium optimum, tueri patriam.*

Abiit in proverbium etiam hic verſus Homericus:
Εἷς οἰωνὸς ἄριςος, ἀμύνεσθαι περὶ πάτρης. *Id eſt,*
Una avis optima, pro patria pugnare tuenda.

In lipſydrio pugnas. Ἐπὶ λειψυδρίῳ μάχη.

Lipſydrium locus erat haud procul à Parnothe, quem mœnibus cinxerant tyranni, qui profugerant ex urbe: Proverbium dictum in ſtrenuos & bellicoſos viros.

Sola Lacana viros pariunt.

Plutarc. Μόναι Λάκαιναι ἄνδρας τίκτουσι.

Apud Lacedæmonios fortiſſimi viri naſcebantur, & apud eoſdem matres ſevere natos educabant.

FORTUNÆ COMMUTATIO.

Lucian. *Teſtulæ tranſmutatio.* Ὀςράκου περιςροφή. *id eſt*, Teſtulæ converſio. De rebus repente in diverſum commutatis non abſurde videri poteſt dictum adagium. De luſu oſtracorum, quære in Chiliadib. magnis.

Alia vita, alia diæta.

Ἄλλος βίος, ἄλλη δίαιτα.

Id eſt,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

ſt, Alia vita, alia vivendi ratio. In eos quadrabit, ſi commutata in melius fortuna, pariter & vitæ ranem moreſque commutant. Tranſlatum ab iis, qui ætius incipiunt vivere, ubi res lautior obtigit.

Nunc pluit, & claro nunc Iuppiter æthere fulget.

Χ' ὡ ζεὺς ἄλλοκα μὲν πέλει αἴθριος ἄλλοκα δ' ὕει. Theocr.

ſt, Nunc pluit, & claro nunc Juppiter æthere fulr. Huic affinis eſt allegoria Pindarica. Non ſemper ſdem flare ventos, ſed nunc hos, nunc illos.

Cum Deo quiſque & gaudet & flet.

Σὺν τῷ Θεῷ πᾶς καὶ γελᾷ κ' ὀδύρεται. Sopho.

eſt, Deo volente, quiſque ridet atque flet. Admot adagium rerum humanarum celerem eſſe comntationem: neque in nobis ſitum, ut res perpetuo undæ ſint.

Ipſa dies quandoque parens, quandoque noverca eſt.

Ἄλλοτε μητρυιὴ πέλει ἡμέρα, ἄλλοτε μήτηρ. Heſiod.

verſu ſignificatum eſt, non omni die bene eſſe poſſed iſto bene, atque alio male. Inde tranſlatum, od matres bene volunt liberis, novercæ oderunt vignos.

Omnium rerum viciſſitudo eſt. Terent.

æ ſententia ſignificat, in rebus mortalium nihil perpetuum, nihil ſtabile, ſed omnia velut æſtuao quodam fluxu, refluxuque decedere atque accere. Variæ fortunæ vices, & nunc læta, nunc triſtia ntingunt unicuique.

Multæ rotæ volventur,

Πολλοὶ κινήσουσιν ἔτι τροχὸν ἅρματος ἵπποι. *Id eſt,*
Permultis volvetur adhuc rota mota caballis.

ultum adhuc temporis reſtat, multæque rerum indent mutationes.

Fortuna æſtuaria. Τύχη εὔριπος. Cicero.

eſt, Fortuna Euripus ſive volubilis, quod videlicet nc huic favere ſoleat, nunc illi.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Fors domina campi.

In creandis magiſtratibus non ſemper vincebat, q
potior eſſet, ſed cui fortuna favebat. Nam à populi ſu
fragiis res omnis pendebat. M. Tullius in Piſonem
Sed omitto ut ſit factus uterque noſtrum: ſit ſane Fo
domina campi, magnificentius eſt dicere, quema
modum geſſerimus conſulatum.

Cicero.

Multa in medio.

Antea commemoravimus. Multa cadunt inter cal
cem ſupremaque labra. Idem alia metaphora extul
M. Tullius ad Atticum lib. 6. Non quo me aliqu
juvare poſſes, quippe res in manibus, tu autem ab
longe gentium:

Πολλὰ δ' ἐν μεταιχμίῳ,
Νότος κυλίνδει κύματ' εὐρείης ἁλός:

Ita ſentit Cicero multas rerum novationes exoritura
antequam Atticus, qui procul aberat, poſſit opitul
ri. Senarii ſunt, quos ita vertas licet:

Sed interim in medio notus
Multas patientis volvit undas æquoris.

Feſt. Pompej.

Inter manum & mentum.

Feſtus Pompejus indicat eſſe proverbium apud La
nos, ſed ex illo Græco ductum: πολλὰ μεταξὺ πέλει κ
λικος καὶ χείλεος ἄκρου. Cujus originem ita refer
Cum Calchas vitem ſereret, quidam augur vicin
præteriens, dixit illum errare. Non enim ei fas eſ
novum vinum deguſtare. Proverbium admonet, n
hil certi eſſe in hominum vita. Nam ſæpenumero f
ut quod nos maxime tenere credimus, caſus aliqu
inopinatus interveitat. Veluti cum manu tenet p
culum, minimumque ſpacii ſit inter manum & me
tum: tamen interdum fit, ut is moriatur antequa
bibat, &c.

Huc pertinent alibi citata:

Bene natis turpe eſt male vivere.

Mors communis. Dolia duo.

Circulus res mortalium. Jucunda viciſſitudo rerum.

Homer.

Victoria. Ἑτεραλκής.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

omerus locis aliquot appellat ἑτεραλκέα νίκην. *Id eſt*, ctoriam alternatim nunc his, nunc illis obtinntem.

Res in foro noſtro vertitur. Plautus.

eſt, Fortunas noſtras commutari in diverſum inligo. Traductum à mercantibus, in quibus rerum etium pro tempore ſæpenumero commutatur. Coatum illi: Uti foro.

Flos cinis.

ci ſolitum videtur in fugacitatem humanæ vitæ. odie floret juventus, cras erit in ſepulchro.

Cataſtrophe fabulæ. Lucian.

juſlibet exitum rei proverbiali figura cataſtrophen camus.

i non ſis, qui fueris, non eſt cur velis vivere. Cicero.

mptum eſt à communi mortalium affectu, qui niminus tolerandum putant, quam ut inter eos neti, aut etiam notati vivant, apud quos aliquando n ſplendore atque auctoritate ſint verſati.

Ad priſtina præſepia. Plautus.

eos dicebatur, qui e vita quapiam lautiore excuſſi, priſtinam tenuitatem rediguntur. Tranſlatum ab mantibus quibus nota familiariaque præſepia grama ſolent eſſe.

remo ad tribunal. Α᾽πὸ κώπης ἐς τὸ βῆμα.

i ſolitum, ubi quis repente ab infima conditione vehitur ad honeſti muneris adminiſtrationem.

Dionyſius Corinthi. Διονύσιος ἐν Κορίνθῳ. Cicero.

verbialis allegoria, qua ſignificamus aliquem è ma dignitate atque imperio, ad privatam humique redactum fortunam, quemadmodum Dionyſ Syracuſanorum tyrannus expulſus imperio, Cohi pueros literas ac muſicam mercede docuit.

Citius quam formica papaver. Plautus.

ſubita rerum conſumtione, non aliter, quam ſi aver objicias agmini formicarum. Mox enim diſitur acervus, dum unaquæque ſuum arripit graum.

Plinius. *Nemo mortalium omnibus horis ſapit.*

Senſus vel citra interpretem liquet: nempe neminem eſſe, qui non aliqua parte vitæ deſipiat.

Zenod. *Pitana ſum.* Πιτάνη εἰμί.

Zenodotus indicat, dici ſolitum de iis, qui in extremas redacti calamitates, ab eiſdem denuo in priſtinam felicitatem reſtituuntur. Sic enim eveniſſe quondam Pitanæ Æoliæ civitati.

Plautus. *Quod alius condivit coquus, aliter condiam.*

Ubi quis rem omnem novat ac perturbat, conveniet Plautinum illud.

Publius. *Bona nemini hora eſt.*

Bona nemini hora eſt, quin alicui ſit mala. Ita fortuna temperavit res mortalium, ut quod huic lætum eſt, alii pariat dolorem: Niſi mavis pro alicui legere alicubi.

Feſtus. Pomp. *Oſculana pugna.*

Feſtus Pomp. indicat, Oſculanam pugnam proverbio dici ſolitam, quoties victi vincerent.

Aulus. Hircius. *Per manus tradere.*

Quod ſucceſſione quadam ab aliis ad alios devenit per manus tradi dicitur: Quod tranſlatum videtur ab his, qui navim aut plauſtrum exonerant.

Cicero. *De manu in manum.*

A ſuperiore non uſquequaque diſſimile eſt. Traduntur & qui commendantur. Terent. Hanc in manum dat.

FORTUNATA STULTITIA.

Athenienſium inconſulta temeritas.

Ἡ τῶν ἀθηναίων δυσβουλία.

Quadrat in eos, quibus male conſulta vertunt bene. Nam id olim vulgo tributum eſt Athenienſibus, quod ipſi quidem ſocorditer conſultarent, parumque proſpicerent: verum Minerva civitatis præſes, illorum male inſtituta bene vertere conſuevit. Simile eſt huic Eſt fortunatior, quam prudentior.

Dormienti rete trahit. Εὕδοντι κύρτος αἱρεῖ.

Id eſt,

l eſt, Dormienti rete capit. In eos, quibus contra co-
ntum obtingunt ea, quæ cupiunt. Natum ex eventu,
uod aliquando acciderit ut dormientibus piſcatori-
us, piſces forte retibus involuti caperentur. Citatum
ibi quoque.

In nihil ſapiendo jucundiſſima vita. Sophoc.

phocles in Ajace:

Ἐν τῷ φρονεῖν γὰρ μηδὲν ἥδιστος βίος.
Τὸ μὴ φρονεῖν γὰρ, κάρτ' ἀνώδυνον κακόν. *Id eſt*,
Suaviſſima hic eſt vita, ſi ſapias nihil.
Nam ſapere nil, doloris expers eſt malum.

uic concinit illud Eccleſiaſtæ dictum: In multa ſa-
entia, multa indignatio. Et qui addit ſcientiam,
jiciet & laborem.

Malum vas non frangitur.

Κακὸν ἄγγος οὐ κλᾶται.

mili metaphora dicunt hodie: Malam herbam non
rire. Qui deterior, is nonnunquam vivacior, & in
riculis tutior.

FRAUS AB AMICO.

Κύκλῳ περιέλκειν.

ui arte circumagit quempiam, ut cum ſe putet ali-
id egiſſe, nihil egerit; aut in idem recidat unde vo-
bat extricari, κύκλῳ περιέλκεσθαι dicitur.

Vallus vitem decepit.

Ἡ χάραξ τὴν ἄμπελον ἐξηπάτησεν. Ariſtop.

bi quiſpiam ab eo fallitur aut læditur, à quo pende-
, cujuſque fide nitebatur.

Canis mendico auxilians.

Κύων τῷ πτωχῷ βοηθῶν.

i is nobis adverſatur, & diverſis ſtudet partibus,
us auxilio nitebamur. Nam canes infeſti ſunt
ndicis velut ὁμοτέχνοις, niſi ſi quando fruſto panis
umpuntur.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

FRUGALITAS.

Acolo non fico.

Suidas. Ἀκόλῳ τὰ χείλη οὐ σύκῳ βάπτει.

Id eſt, Acolo, non ficui immergere labra. proverbium hortatur ad victum tenuem. Nam ἀκόλους Græci vocant minutas offulas.

Μυστικαρφί.

Dicebantur agere, qui dure ac ſicce viverent. Vox ficta videtur à mure & palea, quod mus in re puſilla vehementer laboret.

Idem. *Allium in retibus.* Σκόροδον ἐν δικτύοις.

De ſordido commeatu dicebatur.

Phormionis thori. Στιβάδες φορμίωνος.

De ſtratis ſordidis ac frugalibus, minimeque delicatis, qualia ſunt cubilia militaria: Refertur à Suida Phormio dux fuit quiſpiam militum.

Diogen. *Cilicii imperatores.* Κιλίκιοι στρατηγοί.

Id eſt, Cilicii duces. Dicebantur homines hirſuti & pilis obſiti, unde & ſaga pilis contexta, cilicia vocantur.

Vita doliaris. Ζωὴ πίθου.

Id eſt, Vita dolii, proverbio dicitur vita frugalis, parca, ab omni ſtrepitu atque ambitione ſemota: breviter talis, qualem Diogenes nobilis ille Cynicus Athenis egiſſe legitur. Poterit torqueri & in eos, qui nimium ſordide, nimis dure atque immunde vivunt.

Tanquam in Phiditiis. Ὥσπερ ἐν φιδιτίοις.

Ubi quid parcius nimiumque frugaliter actum ſignificabimus. Lacedæmonii publica loca habebant, in quibus cibum caperent. In his accipiebant hoſpites ac legatos ſuos, ſed apparatu perparco.

Hecatæ cœna.

Veteres cœnam perparcam & impendio frugalem Hecatæ cœnã appellabant, quod apud inferos tenuiſſimo victu, minimoque cibo, eoque viliſſimo vivitur.

Cryſi. *Olivam ne comedas.*

Adagii uſum non video, niſi quando ſignificabimus

extr

xtremam victus parſimoniam, ut nec urticæ quicquam adhibeatur condimenti.

Sicyon arrodens uxor, lacernam texe.

Τὸν σικυὸν τρώγουσα γυνὴ, τὴν χλαῖναν ὕφαινε.

d eſt, Arrodens Sicyon uxor, ſubtexe lacernam. erba mariti jubentis, ut uxor tenui contenta victu, eragat opus ſuum. Sicyon ſeu Sicyos herbæ genus ſt, aut certe peponis: nonnulli putant cucumeris.

Thymbra victitans. Θυμβροφάγοι. Athen.

d eſt, Thymbra victitantes Adagio dicebantur, vel ui tutius ac liberius vitam agerent, vel qui moribus ſſent parum blandis, vel qui hilariter citraque ſolitudinem parvo contenti viverent, quod thymbra erbæ genus ſit, &c.

Salem lingere. Ἅλα λείχειν. Plautus.

icuntur, qui perquam tenuiter victitant. Diogenes uum à Cratero prædivite quodam invitaretur, ut l ſe veniret, uſurus hoſpitio ſuo, ſuaque liberalita-: reſpondit, ſe malle ſalem Athenis lingere, quam ud illum opiparis menſis frui.

Si caſeum haberem, non deſiderarem obſonium.

Εἰ τυρὸν εἶχον, οὐκ ἂν ἐδεόμην ὄψου. Plutarc.

eſt, Si caſeum haberem, non egerem obſonio. Dindum, ubi quis minimis viliſſimiſq; contentus eſt.

Xenocratis caſeolus. Ξενοκράτους τυρίον. Stobæus.

e cibo, qui perquam diu durat priuſquam abſumar. Appoſite dicetur in ſordidos quoſdam, quibus c mos eſt, omnem penum eoſque ſervare, quoad erit corruptus. Sumptum adagium ab admirabili enocratis frugalitate.

Aſpera vita, ſed ſalubris. Homer.

vitæ rationem, duriuſculam quidem, ſed tamen rectam morum inſtitutionem idoneam, conveniet ud Homeri ex Odyſſ. ι.

Τρηχεῖ' ἀλλ' ἀγαθὴ κουροτρόφος. *Id eſt*,

Aſpera ſed juvenum nutrix bona.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Plinius. *Salem & caſeum edere.*

Conſimile hoc cum præcedentibus.

FRUSTRATA SPES.

Horat. *Corvum deluſit hiantem.*

In captatorem ſpe ſua fruſtratum utitur Horatius. Nam hæc quoque avis cadaveribus imminet.

Theſaurus carbones erant.

Lucian. Ἄνθρακες ὁ θησαυρὸς πέφυκεν.

In eos competit, qui ſpe ſua fruſtrantur, quique magnificis rebus expectatis, meras nugas reperiunt. Ex eventu quopiam natum videtur, quo quiſpiam theſauri ſpe fodiens, carbones defoſſos invenit.

Terent. *Bolus ereptus è faucibus.*

Dicitur, quoties commoditas aliqua, quæ jam propemodum tenebatur, præter expectationem ſubito præripitur. Terent. Crucior bolum tantum mihi eſſe ereptum ſubito è faucibus.

Murem pro leone oſtendit.

Μῦν ἀντὶ λέοντος ἀπέδειξε.

Proverbiali ſchemate dictum, pro eo quod eſt, ingentia pollicitus & fortia, longe diverſa exhibuit.

Theocr. *Concupivit aſſam farinam.* Ἤρατο ὀπτῶ ἀλεύρω.

In eum dicebatur, qui domeſticam tenuitatem pertæſus, apud alios lautiorem vitam quæſiſſet; farinam aſſam & novam, lautiorem victus rationem vocat propterea quod priſcos illos pulte duntaxat victitaſſe legimus, videlicet clibano coquendi panis uſu nondum reperto.

Lucian. *Ne per ſomnium quidem.* Οὐδ' ὄναρ.

Id eſt, Ne in ſomnio quidem. Græcis proverbialiter dictum eſt pro eo, quod eſt, Nulla ratione, nullo tempore, quod ne ſperare quidem audeas.

Diogen. *Aliena jacis.* Ἀλλότρια βάλλεις.

Quoties res parum ex animi ſententia cadit. Tranſla tum ab iis, qui ludunt alea, quibus jacientibus inter dum ea cadunt, quæ minime ſunt ad victoriam ac commoda.

Laru

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Larus parturit. Κέπφος ὠδίνει. Ariſtop.

Id eſt, Cepphus parturit. Ajunt Cepphum aviculam eſſe, quam nonnulli Larum appellant, plumis ac pennis copioſis, corpore puſillo: quum parturit vociferari. Hinc natum proverbium, Larus parturit, ubi quis magna præ ſe fert, puſilla præſtiturus.

Parturiunt montes, naſcetur ridiculus mus.

Ὤδινεν ὄρος εἶτα μῦν ἀπέτεκεν. Æſop.

Id eſt, Mons parturiebat, deinde murem prodidit. Dici ſolitum in homines glorioſos & oſtentatores, qui magnificis promiſſis, tum vultus, veſtituſque autoritatem miram de ſe movent expectationem, verum ubi ad rem ventum eſt, meras nugas adferunt.

Lupus circum puteum chorum agit.

Λύκος περὶ τὸ φρέαρ χορεύει. Zenod.

In eos dicetur, qui ſumpta inaniter opera, ſpe ſua fruſtrantur. Ajunt enim lupo morem eſſe, ut ſi quando ſitiat, nec tuto ſe poſſit demittere, circum puteum oberret, fruſtra inhians aquæ, quam non poſſit contingere.

Lupus hiat. Λύκος ἔχανεν. Ariſtop.

Dicebatur, ſi quis re multum ſperata, multumque appetita, fruſtratus diſcederet. Ajunt enim lupum prædæ inhiantem, rictu late diducto accurrere; qua ſi fruſtretur, obambulare inhiantem.

Aurificem te futurum credebas.

Χρυσοχοήσειν ᾤου.

Id eſt, Aurificem te futurum arbitrabare. Invaluerat aliquando fama apud vulgus Athenienſium, in Hymetto monte magna auri fragmenta videri, quæ à formicis illis pugnacibus ſervarentur. Itaque quidam creduli, ſumptis armis exierunt illas expugnaturi. Qui cum re infecta, fruſtraque ſumpto labore redirent in urbem, irriſi ſunt à cæteris civibus illud objectantibus, &c.

Quærens obſonium, veſtem perdidi.

Ζηλῶν γὰρ ὄψον θοἰμάτιον ἀπώλεσα. Suidas.

 Id eſt,

Id eſt, Obſonium dum quæro, veſtem perdidi. Ubi res peſſime cadit, aut quum puſilla quædam captantes, majora perdimus. Eſt ab eventu profectum, quo fur quiſpiam dum ſtudet cibum tollere, comprehenſus, vix pallio quoque rejecto, effugit.

Cadere in curſu.

Cadere in curſu, eſt expetita laude fruſtrari, quemadmodum ſi quis ad lauream theologicam contendens, emoriatur priuſquam ad ſummum ejus nominis faſtigium pervenerit.

Ne quære mollia, ne tibi contingant dura.

Phurnu. Μὴ τὰ μαλακὰ μώσο, μὴ τὰ σκληρὰ ἔχῃς.

Id eſt, Ne quære mollia, ne dura feras. Congruit in eos, qui dum nimis improbe ac moroſe petunt, quæ volunt, offenſis iis, à quibus petunt, accipiunt ea quæ nolunt. Aut in eos, qui dum præter modum captant voluptatem, incidunt in moleſtiam.

Duos inſequens lepores, neutrum capit.

Ὁ δύο πτῶκας διώκων, οὐδέτερον καταλαμβάνει.

Id eſt, Qui duos inſectatur lepores, neutrum capit. Hujus proverbii ſenſus eſt: Qui ſimul duplex captat commodum, utroque fruſtratur.

Hic funis nihil attraxit:

Ariſtop. Αὕτη μὲν ἡ μήρινθος οὐδὲν ἔσπασεν.

Id eſt, Funis quidem iſte piſcium attraxit nihil. Quo ſignificabant operam fruſtra ſumptam, neque ex ſententia eveniſſe, quod quis conabatur.

Inani ſpe flagrat.

Κεναῖσιν ἐλπίσι θερμαίνεται.

Id eſt, Inanibus ſpebus incenditur. In eum qui fruſtra ſibi magna pollicetur.

Fluvius non ſemper fert ſecures.

Æſop. Οὐκ ἀεὶ ποταμὸς ἀξίνας φέρει.

Non protinus tibi ſperes idem, quod aliis feliciter ceſſit. Natum ab apologo Æſopico: Cuidam cædenti ſylvam, ſecuris è manibus excidit. Mercurius invocatus reddit argenteam, &c.

Spem

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Spem pretio emere.

Eſt lucrum incertum, & in eventu ſitum, certo affe-ctare damno. Terent. in Adelphis. Ego ſpem pretio non emam.

Semper agricola in novum annum dives.

Ἀεὶ γεωργὸς εἰς νέωτα πλούσιος.

Id eſt, Agricola ſemper dives annum in proximum. De is dictatum, qui ſpe futuri compendii divites ſunt, c ſibimet exſpectatione rerum amplarum blandiun-ur. Ductum à colonis, qui ſemper proximæ æſtatis uberiorem proventum ſibi pollicentur, eaque ſpe am ſumptus nonnullos audent facere. Zenod.

Cretenſes ſacrum. Οἱ κρῆτες τὴν θυσίαν.

Id eſt, Cretenſes ſacrum, ſcilicet faciunt, aut ſimile quippiã, dicetur, ubi quis non fruitur iis, quæ paravit. Plautus.

Nucleum amiſi, reliquit pignori putamina.

Plaut. in Captivis duobus: Verba ſunt Hegionis, ubi reſciviſſet ſibi impoſitum eſſe, & herum amiſſum pro ervo, & ſervum pro domino retentum. Is enim ex uo fructus exſpectabatur, aufugerat, eo relicto, ex uo nihil emolumenti poterat capi. Allegoria per ſe quet.

Prævertit ancoræ jactum Deus.

Ἀλλ᾽ ἀντέπεσε τὴν ἐπ᾽ ἄγκυραν Θεός.

Id eſt, Sed antevertit ancoræ jactum Deus. Cum res præter ſpem evenit. Traductum à nautis, quibus ac-idit ſæpenumero, ut quum parant ſeſe ut ancoram iciant, in portum appulſuri, repellantur à ventis, & n mediam tempeſtatem revocentur.

In caducum parietem inclinare. Hadria. Imper.

Qui ſenis præſidio nititur, qui forma ſuperbit, qui in aducis fortunæ bonis vitæ præſidia collocat, recte icetur in caducum inclinare parietem.

Fœdum eſt emanſiſſe diu, vacuumque rediſſe. Homer.

Homerus Iliados. 2. libro.

Αἰσχρόν τοι δηρόν τε μένειν, κενεόν τε νέεσθαι. *Id eſt*, Turpe eſt emanſiſſe diu, vacuumque rediſſe.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Conveniet, ubi quis longam de ſe concitavit expectationem, cui poſtea non reſpondeat. Veluti ſi quis ſtudii cauſa diu peregrinatus, domum redeat nihilo doctior.

Non omnia eveniunt, quæ in animo ſtatueris.

Idem. Ἀλλ' οὐ Ζεὺς ἄνδρεσσι νοήματα πάντα τελευτᾷ.

Id eſt, Jupiter haud animo quicquid conceperit, illud
Perficit extemplo.

Recte utemur, quoties ſignificabimus non evenire protinus, quicquid ſpe votiſque conceperimus.

Eſaiæ.6. *Scipioni arundineo inniti.*

4Reg.18. Ezec.29. De eo, qui ſpes ſuas figit in his, qui non ſolum non poſſunt eſſe præſidio, verum etiam noceant deſtituto. Siquidem arundineus ſcipio non modo non ſuſtinet innitentem, verum etiam manum penetrat ac vulnerat.

FUERUNT NON SUNT.

Sæpe etiam eſt holitor valde opportuna loquutus.

Gellius. Πολλάκι καὶ κηπωρὸς ἀνὴρ μάλα καίριον εἶπεν.

Quo quidem admonemur, non eſſe faſtidiendam ſalutarem ſcientiam, propter authoris humilitatem. Cicero: Sæpe eſt etiam ſub pallio ſordido ſapientia. Plautus: Ut ſumma ſæpe ingenia in occulto latent. Effertur & ad hunc modum, & rectius fortaſſe:

Πολλάκι τοι καὶ μωρὸς ἀνὴρ κατακαίριον εἶπε.
Sæpe etiam ſtultus fuit opportuna locutus.

Diogen. *Summaria indicatura*, Ῥωπικὸν ὤνιον.

De rebus vilibus magno tamen emptis. Quemadmodum fit nonnunquam in auctionibus, quum non expenditur ſigillatim uniuſcujuſque rei precium, ſed multa ſimul congeſta pariter æſtimantur.

Nam jam illi non ſunt: at qui ſunt, mali.

Οἱ μὲν γὰρ οὐκέτ' εἰσίν, οἱ δ' ὄντες κακοί.

Id eſt, Partim haud quidem jam ſunt: at ii qui ſunt, mali. Dici ſolitum, ubi quis requirit ea, quæ quondam quidem extiterunt, verum temporum culpa perierunt.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

erunt. Veluti ſi quis inter principes, Codros, Camil-
os, Fabricios, Epaminondas hac tempeſtate requirat.

Fuere quondam ſtrenui Mileſii.

Πάλαι ποτ' ἦσαν ἄλκιμοι Μιλήσιοι.

Hoc ſenario notabant eos, qui à priſtina fortuna de-
luxiſſent, aut à majorum moribus degeneraſſent.
Breviter in omnes quadrabit, qui deſierunt eſſe quod
erant, facti deteriores.

Fuimus Troes. Ἦμεν Τρῶες. Virgil.

Eo utemur, ubi periſſe quempiam ſignificamus. Ver-
gilius: Fuimus Troes, fuit Ilium & ingens
Gloria Teucrorum.

FVCVS.

Lecythum habet in malis. Ariſtop.

Ἔχειν λήκυθον περὶ τὰς γνάθοις. *Id eſt,* Lecythum habe-
re ad malas, tectum & ænigmaticum eſt convitium in
anus, quæ rugas illitis pigmentis diſſimulant. Lecy-
thum appellant vaſculum unguentarium, unde fuca-
tur facies.

Schœnicolæ. Plautus.

Feſtus Pompejus indicat. Schœnicolas olim appellata
ſcorta plebeja ac vilia, ab unguento viliſſimo quo
oblinuntur. Plautus in Pænulo: Miſeras ſcœno deli-
butas, ſcœnicolas ſordidas.

Oleo nitidius. Idem.

Olei nitor adeo venerat in proverbium, ut myſticæ
quoque literæ jubeant facie oleo uncta diſſimulare
triſtitiam jejunii. Plaut. in Truculento de amica pul-
chre compta: Fervide ut tota floret, ut oleum nitide
nitet. Oleum nitorem ac lucem addit rebus o-
mnibus.

GARRVLITAS.

Archytæ crepitaculum. Ἀρχύτου πλαταγή.

In hominem vehementer garrulum & obſtreperum
jaciebatur. Archytas crepitaculi genus æreum exco-

 gitavit,

gitavit, quod pueris luſitantibus daretur, ne quid interim ex vaſis domeſticis contingerent.

Menan. *Arabicus tibicen.* Ἀράβιος αὐλητής.

Aut Arabicus nuncius. In eos dici ſolitum, qui à ſemel cœptis nunquam deſiſtunt. Adagium hinc natum exiſtimant, quod olim tibiis canendi artem non diſcebant ingenui, tanquam ſordidam, ſed hanc ſola mancipia exercebant, quæ plerunque ex Arabia producebantur.

Ariſtop. *Turture loquacior.* Τρυγόνος λαλίστερος.

In garrulos & impendio loquaculos homines dici ſolitum. Sumpta metaphora ab avis natura, quæ vocem edens, etiam caudam movere videtur.

Jul.Pol. *Prolixius Iliade.* Μακρότερα τῆς Ἰλιάδος λαλῶν.

Id eſt, Prolixiora Iliade loquens. Eſt autem Ilias nobile opus Homeri, quo Trojæ captæ hiſtoriam libris XXIV. explicat, cum Vergil. XII. libris complexus ſit, quod ex utroque opere viſum eſt decerpere.

Cornicari.

Homer. Quin & Græci proverbio κρώζειν dicuntur, pro eo quod eſt, inhiare prædæ, aut inepte garrire, cornicum more. Perſius Satyra V. Neſcio quid tecum grave cornicaris inepte.

Theocr. *Muſarum aves.* Μουσῶν ὄρνιθες.

Muſarum aves, non abſque proverbii ſpecie Theocritus in Thalyſia appellat Poëtas, quod luſciniarum in morem aſſidue canant ſua poëmata. Scoliaſtes admonet omnes aves canoras, Muſarum aves appellari. Sentit autem ſibi diſplicere Poëtas, qui cuculorum more audent Homero occinere.

Tam multa quam ſapiens.

Ariſtoteles libro Rhetoricorum tertio, admonens ne Orator crebris enthymematibus utatur, ſed tantum intermiſceat, ſubjicit hoc carmen Homeri, ni fallor, ceu vulgo jactatum:

Ὦ φίλ' ἐπεὶ τόσα εἶπες, ὅσ' ἂν πεπνυμένος ἀνήρ. *Id eſt*,

Quandoquidem nobis tam multa locutus amice es.

Quam multa prudens vir diceret atque peritus.
Conveniet in hominem multa loquentem potius, quam opportuna.

Daulia cornix. Δαυλίαν κορώνην.

Id eſt, Dauliam cornicem, Luſciniam vocant Poëtæ, ſive quod Tereus in Daulide Phocidis cum ea vixerit, ſive quod illic Philomela mutata ſit in avem. Dictum eſt in garrulos aut canoros.

Hirundinum muſea. Χελιδόνων μουσεῖα. Ariſtoph.

Convenit in imperitos & tamen garrulos. Hirundines enim inepto garritu plus tædii auditoribus adferunt, quam voluptatis.

Luſciniæ nugis inſidentes.

Ἀηδόνες λέσχαις ἐγκαθήμεναι.

Conveniet hoc ad eruditos, qui tamen immodice ſuo ſtudio delectentur, quod genus ſunt Poëtæ potiſſimum. Plinius lib. x. cap. xxix. de Luſcinia.

Dodonæum æs. Δωδωναῖον χαλκεῖον. Menand.

Id eſt, Dodonæum cymbalum aut tintinnabulum. In hominem dici conſuevit improbæ atque importunæ loquacitatis.

Caute loquacior. Ῥαχίας λαλέστερος.

Proverbialis hyperbole. In hominem immodice ac permoleſte garrulum. Sumpta metaphora à cautibus, quæ quoniam aſſiduis fluctibus tunduntur, multo reſonant fragore.

Littore loquacior. Ῥαχίας λαλέστερος.

In rabulam & obſtreperum dicebatur. Nam ῥαχία Græcis littus appellatur, præſertim ſcopulis ac rupibus aſperum, quod aſſiduis tunditur fluctibus non ſine fragore. Unde & Græca vox ducta videtur.

Cicada vocalior. Τέττιγος εὐφωνότερος.

Id eſt, Cicada vocalior. Dicebatur in hominem impendio garrulum, aut admodum muſicum, propterea quod hoc inſectum rore duntaxat vivens, cantu potiſſimum delectetur.

Non eſt ejuſdem, & multa & opportuna dicere.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Χωρὶς τότ' εἰπεῖν πολλὰ καὶ τὰ καίρια.

Id eſt, Sejuncta ſunt hæc, multa & apta dicere. Admo net vitandam multiloquentiam, quod fere labi neceſſe ſit quiſquis multum loqui conetur. Extat & in
Pro.10. Hebræorum proverbiis, In multiloquiis non abeſſ peccatum.

Galenus. *Homo ſemper contradicens.*

Galenus refert hanc ſententiam, ut vulgo celebratam

Οὐδὲν ἐστιν ἀπεραντολογώτερον ἀνθρώπου. *Id eſt*, Nihil eſt pertinacius ad contradicendum, quam homo.

Conveniet in eos, qui nunquam fatentur ſe victos.

Os infrene. Ἀχάλινον στόμα.

Os infrene, vocant os petulans & maledicum. Sumpta metaphora ab equis nullo freno coercitis. Competit in multos concionatores, non Euangelicos, ſed ſycophanticos ac meros adulatores.

Pindar. *Tanquam ſuber.* Ὡς φελλός.

De iis qui non norunt diſſimulare. Tractum à natura ligni, quod non ſolum ipſum non mergitur, verum etiam alligatum aliis ne ſidant, ſuſtinet, unde retibus aſſuitur.

Telenicia echo. Τελενίκιος ἠχώ.

Recte dicetur oratio fatua. Sic enim vocant crepitum vaſculorum inanium.

Ariſtop. *Balneator.* Βαλανεύς.

Sive balnei caupo. Id nominis vulgato convicio dicebatur in hominem alienarum rerum plus ſatis curioſum, propterea quod hujuſmodi genus hominum, quoniam in otio vivit, neque ſuis negotiis diſtinetur, aliena curare conſuevit. Cujuſmodi ſunt & tonſores.

Battologia. Laconiſmus.

Battologia Græcis multiloquium vocatur, à Batto quopiam inepto Poëta, qui hymnos quoſdam conſcripſit prolixos, in quibus eadem crebrius iterabantur. Hinc vox etiam conficta Βαττολογεῖν. E diverſo λακωνισμός. *Id eſt*, Laconiſmus, in breviloquentiæ ſignificationem abiit.

Mo-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Moſchus canens Bœoticum.

Μόσχος ᾄδων βοιώτειον.

uadrabit in multiloquos, ſed tamen inepte loquaces.

Si corvus poſſit tacitus paſci. Horat.

oratius: Sed tacitus paſci ſi poſſet corvus, haberet
Plus dapis, & rixæ multo minus invidiæque.

uadrabit in eos, qui ſi quid bonæ rei nacti ſunt, connuo jactant, oſtentantque atque ad eum modum efciunt, ut alii tum obſiſtant, quo minus ejuſmodi ommoda nanciſcantur, tum quæ nacti ſunt interertant.

Quicquid in linguam venerit. Cicero.

Quicquid in buccam venerit. Plato.

uoties libere quoſpiam ac tuto loqui ſignificamus, circumſpecte, & quicquid forte fortuna in animum ciderit.

Citra vinum temulentia. Ἄοινος μέθη. Plutarc.

l eſt, Ebrietas abſque vino. Vulgo panariam ebrietem appellant, arrogantiam, licentiamque morum, uæ ſecundis rebus comes eſſe conſuevit. Horatius inlentiam, ebrietatem vocat: Fortunaque dulci ebria.

Meliacum remigium. Τὸ Μελιακὸν πλοῖον.

n futilem, & rimarum, ut ait Terentius, plenum, hac que illac perfluentem, dictitatum videtur.

Interſecta muſica. Ἐκκέκοφθ᾽ ἡ μουσική. Suidas.

l eſt, Interrupta muſica. Veteres in conviviis erudis confabulationibus uti conſueverunt. Poſt cantoes, hiſtriones, ſaltatores induci cœpti. Unde quidam moleſte ferentes interrumpi ſermones ſuos, dicebant, nterſecta eſt muſica. Quæ vox in proverbium tradua eſt, quoties aliquis interveniens, ſermonem inſtitum interpellaret.

Lingua quo vadis.

Γλῶσσα ποῖ προβαίνεις; πόλιν ὀρθώσουσα, καὶ πάλιν ἀναστρέψουσα.

ingua quo vadis? Erectum civitatem, candem denuo ſubver-

ſubverſura. Docet linguam plurimum utilitatis ad ferre mortalibus, & eandem rurſum plurimam ad ferre perniciem.

Ἀθυρόγλωττος.

Dicitur cui eſt os intemperans atque improbum: an nexum ſuperius citato, Os infrene.

Zenod. *Cane Tellenis cantilenam.* Ἄειδε τὰ Τέλληνος. *Id eſt*, Cane cantiones Tellenis. Quidam dici putan de dicacibus mordacibuſque, quidam de inepte lo quaculis.

Cicero. *Ad vinum diſerti.*

Cicero in oratione pro M. Cælio; ad vinum diſerto appellat, qui ad ſerias cauſas agendas inepti, inter po cula multa garriunt, ubi nihil eſt opus.

Leviſſima res oratio.

Synesius. Κουφότατον πρᾶγμα λόγος.

Id eſt, Leviſſima res oratio. Apud Homerum paſſin obvium eſt illud: Ἔπεα πτερόεντα προσηύδα. *Id eſt*, Ver ba volucria dixit. Verba alata cognominat, quod facil evolent, atque revolare neſciant. Proinde Horatius

Et ſemel emiſſum volat irrevocabile verbum.

Farcire centones.

Plautus. Plautus: Quin tu, inquit, alium quæras, cui centone farcias? *Id eſt*, quem tu glorioſis mendaciis & con farcinatis fabulamentis expleas? Solent enim homi nes glorioſi mendacium aliud ex alio connectere, nul lum facientes neque finem, neque modum. Centone autem dicuntur veſtes è variis panniculis, ac diverſi etiam interdum coloribus confarcinatæ.

Zenod. *Sine capite fabula.* Ἀκέφαλος μῦθος.

Id eſt, Sine capite ſermo. Dicitur imperfectus ac mu tilus. Apud Cretenſes feſtum quoddam novis & ab ſurdis ceremoniis agebatur, oſtenſo hominis ſimula chro ſine capite. Hunc ajebant Homerioni patrem fuiſſe, qui conſtuprata per vim nympha, ſine capite fuerit repertus.

GRA-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

GRATITUDO.

Qui egent lucerna, infundunt oleum. Anaxagoras.

lutarchus in vita Periclis refert, Anaxagoram Pericli 1 adminiſtranda repub. magno adjumento fuiſſe: erum cum jam gravaret ſenectus, & à Pericle publis intento negotiis negligeretur, decreverat inedia nire vitam. Id ubi reſcivit Pericles, adcurrit ad ædes hiloſophi, precibuſque & lachrymis conatus eſt illum ab inſtituto revocare, idque ſua ipſius cauſa magis quam Anaxagoræ. At ille jam agens animam, dit: ὦ Περίκλεις, καὶ οἱ τοῦ λύχνου χρείαν ἔχοντες, ἔλαιον ἐπιχέουσιν. *Id eſt*, O Pericles, & quibus lucerna eſt opus, ıfundunt oleum: exprobrans illi neglectum amici, nde non vulgarem capiebat utilitatem, cum qui eent lucerna, ob uſum qualemcunque curant illam, bſtergentes atque infundentes oleum.

Lingua ſeorſum inciditur.

ıriſtophanes in pace:

Ἡ γλῶττα χωρὶς τέμνεται. *Id eſt,* Suidas.
Lingua ipſa ſeorſum inciditur.

aterpres admonet alluſum eſſe ad proverbiale dictum, ἡ γλῶττα τῷ κήρυκι. *Id eſt*, lingua præconi. Quo ecte videbimur uſuri cum præmii nonnihil debere ſinificabimus, qui conficiendo negotio pro ſua virili 1 partem adjumento fuit: aut εὐαγγέλιον dandum læı nuntianti. Sic enim Homerus vocat mercedulam, uæ dari conſuevit, lætum adferentibus nuntium.

Ἀντιπελαργεῖν.

ıpud Græcos eſt, mutuam officii vicem rependere, naxime nutricandi, fovendique eos, à quibus aliquando fueris enutritus aut inſtitutus. Ut ſi liberi parentes ætate feſſos viciſſim alant, foveantque, aut ſi iſcipulus præceptorem invicem erudiat. A ciconiæ atura ſumpta, quæ Græce pelargus dicitur. Ea inter ves una pietatis ſymbolum obtinet.

Pro bonis glomi. Ἀντ' ἀγαθῶν ἀγαθίδες. Idem.

icici conſuevit, ubi quis beneficium, quod in alium

contu-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

contuliſſet, cumulate cum fœnore reciperet. Ἀγαθίδ
enim Græcis glomi dicuntur: verum alluſionis decu
in voce Græca eſt, quod in ſermone Latino reddi no
poteſt. Meminit Suidas.

Diogen. *Syloſontis chlamys.* Ἡ Συλοσῶντος χλαμύς. Dici ſolitum in hos, qui ſe cultu, veſtituque jactitan ac venditant. Videtur haud abſurde dici poſſe & in eos, quibus munus exiguum in tempore, magno cum fœnore rediit. Hiſtoriæ quæ proverbio dedit occaſionem, meminit Herodotus in Thalia, & Strabo Geographiæ libro XIV.

HÆREDIPETÆ.

Seneca. *Si vultur es, expecta cadaver.*

Captatores teſtamentorum & hæredipetæ, vulgat metaphora, vultures appellantur, quod ſenibus orbis ceu cadaveribus inhient. Nam huic avi proprium cadaveribus tantum vivere.

Homer. *Eidem teſtamento inhiantes.*

Dictum hoc de Græcis ac Trojanis, pro Patrocli cadavere dimicantibus. Torqueatur ad hæredipetas, eundem ſenem, velut idem cadaver certatim captantes

Sic illi exiguo diſcrimine utrique cadaver
Hinc atque inde trahunt.

HONOS INDIGNO HABITUS.

Bos in quadra argentea.

Suidas. Βοῦς ἐπὶ πίνακος ἀργυροῦ.

In eos, qui perſonam ſuſtinent, officium aliquod egregium pollicentem, nec ulli tamen ſunt uſui, niſi ac voluptatem aut faſtum.

Fato Metelli.

Aſcon. Pedian. Aſconius Pedianus in oratione pro Milone refert Nævii Poëtæ ſenarium jactatum in familiam Metellorum, quod conſules deſignarentur arbitrio fortunæ (quæ campi domina dicitur) verius, quam ſuis meritis

Fato Metelli Romæ fiunt conſules.

Dictum facete & contumelioſe in Metellos, torquer poteri

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

terit in eos, qui præter meritum ſuum ad opes ac gnitates provehuntur.

Malus choraules, bonus ſymphoniacus. Auguſtinus.

Auguſtinus in Epiſtola ad Aurelianum commemo- vulgo illud jactatum: Malus choraules, bonus nphoniacus: ubi quis in ſuo genere contemptus in æſtantiore habetur precio: veluti ſi quis poëta ineus profiteatur medicinam, & inter præclaros medis habeatur, &c.

Strumam dibapho tegere. Tullius.

rumam dibapho tegere dixit M. Tullius ad Attic. o eo quod eſt, infamiam aliqua dignitate obliterare. ntinii, inquit, ſtrumam ſacerdotii dibapho tegere. baphon appellat purpuram bis tinctam. Struma eſt mor corporis, veluti gibbus. Ea deformitas interm purpura diſſimulatur.

Aſinus in pelle leonis. Euſeb.

bibit nobis quidem philoſophus, cæterum aſinus onis tectus pelle. Lucian. Tantum temporis non imadverti eum ſub leonis exuvio, ridiculam quanm ſimiam tectam habere.

HOSPITALITAS ET CONTRA.

Haud unquam arcet oſtium.

Οὐδέποτ' ἴσχει ἡ θύρα.

nterpres Ariſtophanis parœmiam admonet eſſe de s, qui impendio ſunt hoſpitales, quorum fores ſemer patentes neminem excludunt.

Semper aliquis in Cydonis domo.

Ἀεί τις ἐν Κύδωνος. Suidas.

ydon Corinthius quiſpiam erat, adeo inſignis hoitalitate, ut etiam proverbio locum fecerit.

Scindere penulam. Cicero.

ro eo quod eſt, Impenſius retinere hoſpitem, atque nvitare prolixius, quod qui faciunt, manu in penum injecta, quaſi vi conantur remorari. Id adagium x antiquitate fluxit.

Fores

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Diogen. *Fores habet tritas, ut paſtorum caſæ.*

Τὴν θύραν ἔχει τετριμμένην, ὥσπερ αἱ ποίμνιαι.

Id eſt, Oſtium habet tritum, ut ſunt caſæ paſtorum Ironia proverbialis in homines inhoſpitales, adituque difficiles, ſibi viventes, ſemper occluſis foribus, quod paſtores procul ab hominum commercio ſemotos, vix unquam quiſquam interviſat.

IGNAVIA ET INSCITIA.

Neque compluitur, neque ſole aduritur.

Ariſtop. Οὔθ' ὕεται, οὔτε ἡλιοῦται.

Neque compluitur, neque ſole aduritur. De eo dici ſolitum, qui procul ab omni incommoditate ſemotus, vitam ageret. In hominem delicatum, & ad labores ferendos inhabilem quadrabit.

Neque natare, neque literas.

Sueton. Μήτε νεῖν, μήτε γράμματα.

Subaudiendum, novit. In eos, qui ſupra modum indocti ſunt, nihilque prorſus bonarum artium in pueritia didicerunt. Nam hæc duo ſtatim diſcebant pueri Athenis, atque adeo Romæ quoque.

Ne tria quidem Steſichori noſti.

Οὔτε τὰ τρία Στησιχόρου γινώσκεις.

De vehementer indocto & imperito dici ſolitum. Adagium ſumptum hinc exiſtimant, quod pleraq; Steſichori poëmata Epodica ſunt, quæ tribus conſtant, στροφῇ, ἀντιστρόφῳ, καὶ ἐπῳδῷ. Strophe eſt prima ſeries, variis metrorum generibus incedens. Antiſtrophus eſt iteratus per eadem ferme genera recurſus. Epodus eſt diverſi carminis accentio. His & alii tragici poëtæ nonnunquam utuntur potiſſimum in choris.

Inelegantior Libethriis.

Ἀμουσότερος Λειβηθρίων.

Id eſt, Indoctior Libethriis. In hominem admodum idiotam, & ab omni muſarum commercio prorſus alienum. A gentis hujus agreſti imperitia ſumptum eſt proverbium.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Barbarus ex trivio. Βάρβαρος ἐκ τριόδου. Lucian.

n hominem dicebatur extremæ humilitatis, ac prorum nullius pretii: perinde quaſi dicas, extremum atque vilem ſervulum alicunde è triviis emptum, non lono datum, aut domi natum. Licianus: Qualis pene barbarus quiſpiam è trivio.

Α᾽μυστὶ πίνειν.

Α᾽μυστὶ πίνειν dicuntur, qui hauſtim avideque bibunt, nec inter bibendum ſpiritum reciprocant, ſed potum n alvum non ſecus atque in dolium infundunt. Sonat utem Α᾽μυστὶ, quaſi dicas, citra ſuctum. Traduci poterit ad eos, qui ſermonem nullo delectu, nimis avide ccipiunt. Aut qui immodica lectione obruunt ingenium, quum magis expediat ſubinde cogitationem dmiſcere lectioni. Similis potatio Græcis dicitur Α᾽μυστις, quod inter bibendum labia non claudantur.

Nec ſibi, nec aliis utilis. Cicero.

Qui prorſus inutiles ſunt, & fruges conſumere nati, ſchemate proverbiali, nec ſibi nec aliis utiles dicuntur.

Claudi more tenere pilam. Idem.

Proverbium congruit in eos, qui quicquid à præceptoribus acceperint, ſive id doctum ſit, ſive indoctum, nullo delectu, nulloque judicio tenere ſolent, ac ſequi. Sumpta metaphora à claudo diffidente ſuis pedibus.

Equi ſenecta. Ἵππου γῆρας. Plutarc.

Proverbium in eos dici ſolitum, qui præclare rebus geſtis in juventa, poſteaquam conſenuerint, ad ſordidas curas ſemet abjiciunt. Allegoria ſumpta à generoſis equis, qui ſenio ſegnes, in piſtrinum, aut carrum, aut aliud id genus opus detruduntur, olim in pretio habiti, dum viribus integris eſſent.

Anus, velut equus profundam habebis foſſam.

Γραῦς ὥσπερ ἵππος τὸν χαραδραῖον τάφον ἕξεις.

Id eſt, Anus velut equus, alte hiantem habebis ac nigrum ſpecum ſepulta. De iis, qui penitus abjiciuntur, tanquam prorſus inutiles.

De aſino delapſus. Α᾽π᾽ ὄνου καταπεσών.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

In eos dicitur, qui inconſulte quippiam agunt, & im perite: aut in eos, qui præſentibus commodis, quibu ob inſcitiam uti neſciunt, excidunt. Utitur hoc ada gio Plato libro de legib. III.

Plato. Ἄμουσοι.

Inelegantes & indoctos Græci vocant amuſos, hoc eſt à muſis alienos. Antiquitus enim nihil eruditum ha bebatur ſine muſica.

Libera capra ab aratro.

Zenod. Ἐλεύθεραι αἶγες ἀρότρων.

Id eſt, Immunes capræ ab aratris. Dictum olim ab iis qui ſe ab onere quopiam, aut moleſtia liberatos glo riarentur.

Ne Æſopum quidem triviſti.

Suidas. Οὐδὲ τὸν Αἴσωπον πεπάτηκας.

De vehementer ſtupidis & imperitis. Nam antiqui tus Æſopi fabellas etiam vulgus idiotarum teneba Has igitur qui non legiſſet, nihil ſcire videbatur.

Nullam hodie lineam duxi.

Plinius. Τήμερον οὐδεμίαν γραμμὴν ἤγαγον.

Id eſt, Hodie nullam lineam duxi. Ab Apelle pictor natum adagium. In eos quadrat, quibus ceſſatum al exercitio ſtudii artiſque ſuæ. Id refertur à Plinio lib xxxv. cap. x. &c.

Horat. *Neglectis urenda filix innaſcitur agris.*

Horatius Satyra III. mira admonuit allegoria, ani mum honeſtis excolendum diſciplinis, alioqui futu rum, ut inutili ſylva vitiorum occupetur. Filix enin herba inviſa agricolis.

Zenod. *Ameles angulus.* Ἀμελὴς γωνία.

Dicebatur is, qui ſupinus & oſcitabundus deſideret nihil bonarum rerum tentans. Ajunt in Lybia locum eſſe, qui ſecurus angulus Græce dictus eſt, ob id for taſſis, quod neglectus & incultus jaceret.

Theocr. *Ignavis ſemper feriæ ſunt.*

Qui vacant otio, feriari dicuntur, & otioſi feriari, &

otium

ium feriæ, quæ metaphoræ tanquam in prover-
um receptæ ſunt. Theocritus in Bucolicis:
Ἀέργοις αἰὲν ἑορτά. *Id eſt*, Semper feriæ inertibus.

Mulieris podex. Γυναικὸς πυγή.

ignavum ac deſidioſum dicebatur. Ignavum ani-
al mulier, & quo minus habet mentis, hoc inhone-
s voluptatibus eſt addictius. Amat otium, & fu-
rum in morem, quemadmodum ait Heſiodus, viro-
m laboribus quæſita, ſibi inſumit.

Qui domi compluitur.

Τὸν οἴκοθεν βρεχόμενον οὐδὲ θεὸς οἰκτείρει.

eſt, Qui domi compluitur, hujus ne Deum quidem
iſeret, vulgo Græcis jactatum. Senſus eſt: eum modis
nnibus ſuo malo videri dignum, qui ſit uſque adeo
navus, ut nec domi ſuæ poſſit à pluvia tutus eſſe.

Ne vidit quidem oleum. Theocr.

onveniet in eos, qui ſint artis alicujus prorſus rudes
imperiti. Veluti ſi quis profiteatur rem medicam,
ii nunquam didicerit quicquam illius artis, venuſte
otabitur hoc verſu.

Καὶ πόκα κεῖνος ἔλαιον ἐν ὀφθαλμοῖσιν ὄπωπε.

eſt, Et quando ille oculis, oleum conſpexerat un-
quam.

ngebantur enim Athletæ, quo membris evaderent
irioribus, unde per oleum ſignificat certamen.

IGNORATIO.

Nullius coloris. Plautus.

Jibi commemoravimus de modis omnibus ignoto
lere dici, Albus an ater ſis, neſcio. Huic ſimillimum
t, quod ait Harpax apud Plautum: Quem Pſeudo-
m, quas tu prædicas mihi fallacias? Quem ego ho-
inem nullius coloris novi. Vehementius eſt, quam
dixiſſet, Albus an ater: Et paulo poſt pro eo quod
ici ſolet, non novi hominem: Neque iſtum, in-
uit, Pſeudolum mortalis qui ſiet, novi, neque ſcio,
urſus in eadem: Qui ſuum repetunt, alienum red-
unt nato nemini.

Iuxta

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Plautus. *Iuxta cum ignariſſimis.*

Non ſine proverbii ſpecie Simo ſenex apud Plautu in Pſeudolo rogatus à Ballione: Jam neſcis quæ hæc res? reſpondet: Juxta cum ignariſſimis. Sentie ſe nihil omnino ſcire, nihiloque plus quam hi qui m xime ſunt ignari. Conſimilis forma ſermonis freque eſt apud veteres; ad perſonam: ut, Tam mihi ch rus es, quam qui chariſſimus. ad tempus: ut, Pamph lus amabat, ut quam maxime. ad rem: iſtud officiu tam mihi fuit gratum, quam quod eſt gratiſſimun Tam odi temulentiam, quam qui maxime.

In alio mundo. Ὡς ἐν ἄλλῳ κόσμῳ.

Id eſt, Tanquam in alio mundo. De iis, qui longe lat que diſſident à moribus aliorum, aut quibus omn nova videntur, aut qui longe diſſiti ſunt à patria. Sol autem hoc uſu venire pleriſque mortalibus, ut ſi qua do novi hoſpites in regionem longiuſcule à ſuo nid diſſitam pervenerint, nihil non horreant, non ſtu peant, non admirentur, perinde quaſi in alium dela orbem.

Martial. *In alieno foro litigare.*

Pro eo quod eſt, in re nova, cuique nondum aſſueve ris, verſari. Habent enim diverſa fora diverſas litiu formulas, variaſque tractandarum cauſſarum ratio nes, quarum, qui rudis ſit, is, tanquam hoſpes in pere grina regione, multa deſideret neceſſe eſt.

In tua ipſius harena.

Id eſt, in tua ipſius arte. Sumptum à gladiatoribus ſolitis in harena digladiari. Neque vero parvi refere bat horum, nota an in ignota dimicarent harena.

Tullius. *Albus an ater ſis, neſcio.*

Solet dici de homine vehementer ignoto. Horatius i extrema epiſtola: Vultu mirabilis, albus & ater: pr eo quod eſt, bonus & malus.

Idem. *Non novit natos.*

Simillima huic figura eſt: Natum non novi, pro e quod eſt, prorſus ac modis omnibus ignoro. Plautu in Euclione. Non magis me reſpicias, quam ſi natu nunquam ſiem. N

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Ne pictum quidem vidit. Tullius.

e vehementer ignoto dicimus. Multas enim urbes & s, atque etiam homines nunquam nobis conſpectos, pictura utcunque novimus.

Nomine tantum notus. Homer.

: homine nobis mirum in modum ignoto.

Late vivens. Λάθε βιώσας. Suidas.

eſt, Late vivens. Admonet adagium in humili forna vitam eſſe feliciorem iis, qui obſcure vivunt, à blicis negotiis ita ſemoti, ut cum vita deceſſiſſent, mo illos vixiſſe ſentiret.

Arrepta candela, candelabrum quærere.

icimus quum res improvide geritur. Oportuit im candelabrum eſſe paratum, antequam candein attingeres.

IMPOSSIBILIA.

Prius ovem lupus ducat uxorem.

Πρίν κεν λύκος ὄιν ὑμεναιοῖ. Ariſtop.

eſt, Ante lupus ſibi junget ovem. De his inter quos anabile diſſidium eſt. Conſimili figura dixit Horat. Sed prius Apulis jungentur capræ lupis.

Prius duo echini amicitiam ineant.

Πρὶν γὰρ δύο ἐχῖνοι ἐς φιλίαν ἔλθοιεν, ὁ μὲν ἐκ πελάγους, ὁ δ᾽ ἐκ χέρσου. Suidas.

lus duo echini inierint amicitiam, alter è mari, al- è terra. De iis, qui moribus ac ſtudiis ſunt inter diſcrepantiores, quam ut ſpes ſit aliquando inter s neceſſitudinem coituram. Venuſtius erit ad rem flexum. Male convenit Theologorum ſpinis cum nis literis: Citius echino marino cum terreſtri conniret. Nam eſt echinus marinus, de quo multa Plius & Ariſtoteles. Et eſt terreſtris, quem alio nomi- vocant erinaceum: illud commune, quod uterque noſus eſt. Refertur à Suida.

Prius locuſta bovem pariet. Ennius.

Varro de lingua Latina lib. III. refert ex Ennio

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

verſum hunc: Atque prius pariet locuſta Lucam b
vem. Nam Lucas antiqui boves appellabant elepha
tos, ob magnitudinem.

Mare prius vitem tulerit.

Diogen. Τὸ πέλαγος πρότερον οἴσει ἄμπελον.

Id eſt, Mare prius vitem feret. De iis, quæ nullo pac
fieri poſſint. Nam ſalſitudo vitibus inimiciſſima.

Prius teſtudo leporem præverterit.

Idem. Πρότερον χελώνη παραδραμεῖται δασύποδα.

Id eſt, Prius teſtudo leporem curſu præterierit. De
neutiquam veriſimili. Teſtudine nihil tardius: lep
autem celeritate præcellit.

Euripid. *Surſum verſus ſacrorum fluminum ferunt*
fontes.

Proverbialis allegoria, qua quippiam præpoſtere fi
ſignificamus, legitimaſque rerum vices inverti: qu
genus fit, ſi puer ſenem admoneat, diſcipulus præ
ptorem docere conetur.

Cicero. *Fontes ipſi ſitiunt.*

Ironia proverbialis in eos, qui petunt ab aliis, qu
ipſis affatim abundet domi.

Citius in navi cadens à ligno exciderit.

Lucian. Θᾶττον ἄν τις ἐν πλοίῳ πεσὼν διαμάρτοι ξύλ

I. e. Citius alicui in navigio cadenti lignum defue
Hyperbole proverbialis, qua tantam ubique copia
ſignificamus, ut quocunque te vertas, occurrat qu
quæris. Etenim quum navis ipſa undiq; ſit lignea, n
poteſt non in lignum incidere, quiſquis in ea cadi

Aquilam teſtudo vincit.

Accipi poteſt per ironiam, aut ſimpliciter, ubi q
potentiorem arte vincit, & quod viribus non pot
aſſiduitate conficit.

Suidas. *Terra volat.* Ἡ γῆ ἵπταται.

De re vehementer abſona, quæque nullo pacto f
queat.

Citius elephantem ſub ala celes.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

)e iis quæ diſſimulari nullo pacto poſſunt, quin notis liquibus prodant animi morbum.

Capram portare non poſſum, & imponitis bovem. Plutarc.

/bi quis quod levius eſt, recuſat, & quod multo ſit in-)lerabilius, imponi ſibi poſtulat.

Ab aſino lanam.

'e iis, qui ſtulte quærunt ea, quæ nuſquam ſunt.

Simul ſorbere & flare difficile eſt. Plautus.

[uic affinia videntur: Nemo poteſt duobus dominis rvire: Nemo poteſt Deo ſervire, & Mammonæ. Item lud Phocionis. Adulatore & amico non potes eodem i. Ad hæc ſenarius ille: Amare & ſapere vix Deo)nceditur.

Sine pennis volare haud facile eſt. Idem.

autus in Pœnulo: Locum habet, cum deeſſe ſignifimus adminicula, ſine quibus negotium peragi non)ſſit.

Impoſſibilia captas. Ἀ'δύνατα θηρεῖς.

eſt, Quæ fieri non poſſunt, venaris. In eum, qui olitur quod efficere non queat. Sumptum ab aucuo, ſeu venatu prædarum. Interpres indicat hunc ſe ſenſum, ne quis tentet majora ſuis viribus.

Scarabeus citius faciet mel.

d τῶν ἀδυνάτων claſſem pertinet, quæ referuntur in)igrammate Palladæ. Citius mel faciet ſcarabeus, aut : culex. Θᾶττον ποιήσῃ μέλι κάνθαρος, ἢ γάλα κώνωψ. *eſt*, Mel citius faciet ſcarabeus, & ante culex lac.

Statuam faucibus colas.

Ἀ'νδριάντα γαργαλίζεις.

eſt, Statuam colas gutture. De re majorem in moım abſurda, quæque fieri nullo pacto poſſit. Velut ſi ıis hominem præpotentem & invictum fruſtra co-tur opprimere. Nec enim liqueſcit ſtatua.

unquam efficies, ut recte ingrediantur cancri. Ariſtop.

uod à natura ſit inſitum, nullo corriges negotio. ım cancris genuinum, oblique ingredi.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Sambucam citius.

Perſius.

Adagii ſpeciem præ ſe gerit Perſianum illud carmen Sambucam citius caloni aptaveris alto. Cujus uſu incidet, ſi quando ſignificabimus aliquem à diſcipli na percipienda, ſive munere gerendo nimis alienun eſſe. Siquidem Sambuca organum eſt muſicorum quod haudquaquam congruat caloni. Calones auten vocantur militum miniſtri, qui vallos ac ligna geſta bant. Porro cum milites ſint imperiti muſices, mult magis calones.

Lenticulam angulo tenes.

Φακοῦ γωνίας κρατεῖς.

Id eſt, Lentem angulo tenes. De negotio, quod fie nullo pacto queat, propterea quod hoc leguminis g nus angulis careat. Refertur à Suida.

Ex harena funiculum nectis.

Ἐκ τῆς ψάμμου σχοινίον πλέκειν.

Suidas.

Id eſt, Ex harena funiculum nectere. Eſt fruſtra cona quod nulla ratione poſſit effici.

Aſini cauda. Ὄνου οὐρὰ τηλίαν οὐ ποιεῖ.

Id eſt, Aſini cauda non facit cribrum: ubi quis ad h aut illud dicetur inutilis. Cribrum è pilis equinis fi conſuevit, non è villis aſininæ caudæ.

Augiæ ſtabulum repurgare.

Αὐγείου βουστασία.

Lucian.

Id eſt, Augiæ bubile. Allegoria proverbialis in hon nem, aut in rem majorem in modum inquinatar Lucianus in Pſeudomante: Et Augiæ bubile, ſi n at certe pro mea virili conabor ſubmove omne, Oſtendit autem, hujus ſtabula tantum habuiſſe co geſti fimi, quantum ter mille boves pluribus an reddere potuerint.

Veſte circumfers ignem.

Εἱματίῳ τὸ πῦρ περιστέλλεις.

Id eſt, Veſte circumfers ignem, ubi quid ridicule aut ubi quis ſuum ipſius malum fovet, veluti ſc tum, aut adulatorem, aut fictum amicum.

Lu

Lupo agnum eripere poſtulat. Plautus.

bi quis fruſtra conatur prædam eripere, cui ſemel anus injecit rapax aliquis.

Luſciniæ deeſt cantio. Idem.

rinde quaſi dicas: Mulieri deſunt verba, Poëtæ vers, oratori color, ſophiſtæ cavillum. Plaut. in Bacchid. go quoque pol metuo, ne luſciniolæ defuerit cantio.

Quid ſi cœlum ruat? Τί εἰ οὐρανὸς ἐμπέσοι. Terent.

onia in eos, qui tutiſſimis etiam in rebus ridicule ment: Terentius in Heautontimorumeno; Quid nunc cœlum ruat?

Bos porrecto ultra Taygetum capite.

Ταυρὸς ὑπερκύψας τὸ Ταΰγετον ἀπὸ τοῦ Εὐρώτα ἔπιεν. Plutarc.

l eſt, Taurus porrecto ultra Taygetum capite, bibit Eurota. De re vehementer abſurda.

ILLECEBRA MALI.

Lotum guſtavit. Λωτοῦ ἔφαγες.

l eſt, Lotum guſtaſti. De iis dicebatur, qui diutius peregrinis regionibus hærerent, veluti obliti redis. Neque inconcinne dixeris in eos, qui ſimul atque mel voluptatem inhoneſtam deguſtarint, ad priſtina udia revocari non queunt. Sumptum à fabula Lophagorum. Eſt autem lotus arbor, de qua Plinius b. XIII. Tam dulcis ibi cibus, ut nomen etiam enti terræque dederit, nimis hoſpitali, advenarum blivione patriæ.

Periculoſum eſt canem inteſtina guſtaſſe.

Χαλεπὸν χορίων κύνα γεῦσαι. Theocr.

l eſt, Periculoſum, canem inteſtina guſtaſſe. Admoet adagium, haud facile temperare à peccando, qui mel illecebram illam velut autoramentum vitioım deguſtaverit. Quemadmodum qui ſemel ſcorım attigerit, qui ſemel perjurio rem auxerit, qui ſeıel aulicam vitam ſit expertus. Effertur & ad hunc ıodum apud Lucianum: Neque canis deſiturus eſt, ui ſemel corium edere didicerit.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

IMPERITIA.

Dulce bellum inexpertis.

Veget. Γλυκὺς ἀπείρῳ πόλεμος.

Id eſt, Dulce bellum inexperto. Vegetius de re militar lib. III. cap. XIV. Sunt quædam in rebus mortalium, quæ quantum habent diſcriminis ac malorum, non intelligas, niſi facto periculo. Dulcis inexpertis cultura potentis amici, Expertus metuit.

Terent. *Pedum viſa eſt via.* Τῶν ποδῶν ἑώραται ὁδός.

De negotio, cujus aliquando periculum feceris. Sumptum à viatoribus. Terent. in Phorm. Ah non ita Factum eſt periculum, jam pedum viſa eſt via.

Tullius. *Operarii.*

M. Tullius lib. de Oratore primo, non abſque proverbii ſpecie operarios appellat, qui citra philoſophiæ cognitionem cauſas agunt. Architectus ex arte rationem operis præſcribit: operarii vero non judicium ſuum, ſed tantum operam adhibent, juxta præſcriptum. At qui philoſophiam callet, ex ſe paratu eſt de quavis re recte dicere. M. Tullius de Meneſarcho loquens: Hos, quos nos Oratores vocamus, nihi eſſe dicebat, niſi quoſdam operarios, lingua celeri & exercitata: Oratorem autem, niſi qui ſapiens eſſet eſſe neminem. Hujus generis Oratores libro de claris Oratoribus appellat vocales. Transferri poteri ad concionatores, qui quod parum exercitati ſunt ir ſacris literis, è collectaneis ediſcunt quod apud populum multo clamore, multaque corporis jactatione de tonent: Aut qui in templis ingenti boatu canunt non intellecta; non concionatores, ſed operarii, non cantores, ſed operarii.

IMPOSTURÆ.

Terent. *Dare verba.*

Paſſim obvium eſt apud omnes auctores, pro eo quod eſt, fallere. Perſius Satyra IV. Ut mavis, da verba, & decipe nervos. Terentius: Cui verba dare difficile eſt.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Ovidius:

Verba dat omnis amans.

Addere manum. Plautus.

ro eo quod eſt, ludibrio habere. Tranſlatum opinor iis, qui manu ad aurem porrecta, motaque, quemiam irrident. Plautina verba ſunt hæc: Quomodo Perſa manus mihi addita eſt?

Os ſublinere. Idem.

ro eo quod eſt, Dare verba, & arte quadam illudere, periturr aliquoties apud auctores. Nonius Marcellus actum putat à ridiculo quodam luſus genere, quo ormientibus ora pinguntur.

Obtrudere palpum. Cicero.

ſt arte, fucoque decipere. Unde & palpari pro aduri, & palpones adulatores vocamus, à ſimili metahora, tracta ab equiſonibus, qui ferocientibus equis, lauſu manus adblandiuntur.

Facere fucum. Terent.

mpoſturam facere, & artificioſa diſſimulatione deidere. Medicamentum illud, quo cuti ſuperinducto ıulierculæ vitia formæ diſſimulant, quaſique perſoam aſſumunt, fucum vocant.

Circumtondere comam.

Περικείρειν τὰς πλοκάμους. Lucian.

Græcis in proverbio eſt, pro eo quod eſt, ludibrio habere. Nam id luſus gratia fieri ſolet ſtupidis, ut eis ıon ſentientibus, cæſaries circumtondeatur.

Nova hirundo. Νέα χελιδών.

uidas ait dici ſolere, quoties verba darentur alicui. umptum à joco puerili. Nam hi data opera, novam irundinem adſimulantes videre ſeſe, oſtendunt aliis; leinde contemplantibus illis, & intentis, interim uod volunt ſurripiunt. Proinde quadrabit in eos, qui alſa ſpe quapiam injecta fallunt ac nocent.

In laqueum inducere.

Et in caſſes inducere, eſt arte ſic concludere quemiam, ut jam nullum ſit effugium.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Diogen. *Epheſia litera.* Ἐφέσια γράμματα.

Dictum videtur de iis, qui mira felicitate, tanquam divina virgula, quicquid optarent, aſſequerentur. Ajunt enim Epheſiis notulas quaſdam & voces magicas fuiſſe, quibus utentes in omni negotio victores evaderent.

IMPROBI.

Idem. *Lydi mali, poſt hos Ægyptii, &c.*

Λυδοὶ πονηροί, δεύτεροι δ' Αἰγύπτιοι,
Τρίτοι δὲ πάντων Κᾶρες ἐξωλέστατοι.

Id eſt, Lydi improbi, poſt hos ſecundi Ægyptii, tertii Cares perditiſſimi omnium. Tempeſtiviter utemur ſi quando mali cum malis conferuntur, & collatus cum ſceleratioribus ita demum minus illaudatus aliquis videtur.

Lerii mali. Λέριοι κακοί.

In eos recte dicetur, qui pariter omnis generis vitiis ſunt improbi. Leriorum enim populus ob inſignem morum improbitatem in proverbium abiit, auctore Strabone libro Geograph. X.

Ariſtop. *Mali commatis.* Πονηροῦ κόμματος.

Dicebatur improbus contemptus, & rejiculus quiſpiam. Sumpta metaphora à reprobatis numiſmatis. Ariſtophanes in Pluto: Ἔοικε δ' εἶναι πονηροῦ κόμματος. Videtur eſſe non probati commatis. In ſycophantam dictum, jam ad paupertatem, famemque redactum: Interpres oſtendit, comma eſſe viliſſimi numiſmatis genus.

Adulterinus. Κίβδηλος.

Quod ſimplex non eſt, neque ſincerum, id vulgato verbo Græci κίβδηλον vocant. Hinc ducto vocabulo, quod aliud præ ſe ferant: aliud tegant. Conveniet igitur in amicitiam inſinceram & fictam, aut in hominem blando vultu ſed animo virulento. Aut in eum, qui ſanctimoniam habitu præ ſe ferat, cum vita ſit impia.

Cicero. *Bipedum nequiſſimus.*

De homine vehementer improbato, quique vel pecudes

es nequitia ſuperet. Cicero torſerat in Clodium, in)ratione pro domo ſua.

Tenedius tibicen. Τενέδιος αὐλητής. Stephan.

)icebatur teſtis falſus & calumniator. Hinc natum, uod Philonome tibicinem ſuum ſubornarit, qui teaſretur apud Cygnum, ipſam à Tenne de ſtupro fuiſſe nterpellatam, ac vi etiam tentatam.

Phrynondas alter. Φρυνώνδας ἄλλος. Lucian.

e improbo. Hujus meminit Lucianus in Pſeudomante, inter nobiles facinoroſos. Quoties inſigniter nalum & ſceleratum accipi volebant, Phrynondam ppellabant. Fuit enim is homo verſutiſſimus, maleſcus, impoſtor, ſummus malarum rerum artifex.

Novi Simonem, & Simon me:

'ide ſimilitudinis.

Beſtia beſtiam novit. Ibidem. Feſtus Pomp.

Ambrones.

.mbrones vulgo dicebantur, qui rapto, maliſque aribus viverent. Originem indicat Feſtus Pompejus, dmonens eam Galliarum gentem fuiſſe, quam cum nare inundans finibus ſuis depuliſſet, per aliena obtrantes, rapinis ac prædationibus ſe ſuoſque alere œperunt.

Ballio. Tullius.

Iomina quædam ob inſignem improbitatem abieunt in proverbium, quod interdum à veris, interdum fictis in Comœdia perſonis ſumitur. Nam M. Tullius actionibus ſuis ſubinde C. Fannium Chæream quenam Ballionem appellat. Ballionem inducit Plautus n Pſeudolo, lenonem impuriſſimum, rapaciſſimum, nprobiſſimum: nomen confictum eſt à βάλλειν, quod emper aliquid prædæ venetur leno; vel à βαλλίζω, uod laſciviarum ac ſaltationum ſit architectus.

Βεργαΐζειν.

Stephanus ſcribit Βέργην eſſe civitatem Thraciæ, ſive utStrabo refert) vicum. Ejus gentis improbi mores in roverbium abierunt, ut dicerentur βεργαΐζειν, qui

 nihil

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

nihil ſani loquerentur. Tota enim natio Thracum ob morum truculentiam ac perfidiam male audiebat.

Lucian. *Eurybatizare.* Εὐρυβατίζειν.

Eſt, improbis uti moribus. Eurybatus ex Cercopibus unus fuit inſignitæ improbitatis homo. Hujus meminit Lucianus in Pſeudomante. Ultra Cercopas, ultra Eurybatum aut Phrynondam, aut Ariſtodemum, aut Soſtratum.

Tria cappa peſſima. Τρία κάππα κάκιστα.

Jactatum & hoc olim ænigmatis vice, quo trium gentium mores notati ſunt, Cappadocum, Cretenſium & Cilicum.

Ariſtop. *Duplex cappa.* Διπλοῦν κάππα.

Velut ænigma, quo malum aliquod ſignificabant. Siquidem gemino κ ſcribuntur κακά. Simili figura Plautus, furem trium literarum hominem appellavit.

Βωμολόχος. Βωμολοχεύεσθαι.

Bomolochi proverbiali convicio dicebantur ſceleſti & improbi. Dicuntur autem Βωμολόχοι, qui cum res divina peragitur, non faciunt vota diis, ſed nugas inanes blaterant: Qui mos hodie magnatibus magnopere placet.

Inexploratus homo.

Suidas. Ἀβασάνιστος ἄνθρωπος.

Id eſt, Inexpenſus, inexercitatus, non probatus. Subeſt metaphora in ἀβασάνιστος. Βάσανος enim coticula eſt, qua ſolet aurum explorari. Latini vocant indicem.

Diagoras Melius. Διαγόρας ὁ Μήλιος.

In ſceleratum ac fœdifragum & impium. Hic capta Melo vixit Athenis, & Athenienſium ſacrorum myſteria uſque adeo contempſit, ut complures averterit à religione, deterrueritque ne jam vellent initia.i, &c.

Lupi decas. Λύκου δεκάς.

Dictum apparet in eos, in quos inhoneſti lucri pars aliqua, tametſi puſilla rediret. Aut in eos, qui largitionibus eſſent corrupti, alioſve corrumperent.

Cum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Cum ſacco adire.

on dubium eſt,quin hic ſermo fuerit vulgo jactatus
e quovis, qui poſtulat, ut ſtatim exhibeatur, quod
etit.

Onobatis. Plutarc.

pud Cumanos mulier in adulterio deprehenſa, du-
ebatur in forum, ut illic lapidi inſiſtens, omnibus
ſſet conſpicua. Deinde impoſitam aſino, atque ita
er totam civitatem circumductam, reducebant ad
apidem, ut ibi rurſus eſſet omnibus ſpectaculo. His
ctis habebatur infamis per omnem vitam, & igno-
niniæ gratia ὀνόβατις dicebatur, quod aſinum equi-
taſſet. Quadrabit in quamvis proſtitutæ famæ.

Cercopum cœtus. Ἀγορὰ κερκώπων.

d eſt, Cœtus Cercopum. De conciliabulo, conventu-
ue verſutorum & improborum hominum diceba-
ur. Narrant enim, Cercopes quoſdam in Epheſo fuiſſe
otæ fraudulentiæ viros, qui ſuis dolis conati ſint ipſi
ovi imponere: Hos admonuerat mater, ne in Melam-
ygum inciderent, id quod evenit. Nam poſt ab Her-
ule vincti ſunt, juſſu Omphales.

Cercopiſſare. Κερκωπίζειν.

Cercopiſſare dicuntur, vel qui laſciviunt, aut qui adu-
antur. Metaphora ducta ab animantibus, quæ mo-
a cauda adblandiuntur, ut Chryſippo placet, Suida
eſte: vel qui moleſti ſunt, obturbantque & obſtre-
unt. Ut vox deflexa ſit à Cercopib. illis Lydiis, quos
Hercules, quod ſibi cum Omphale cubanti petulantius
obturbarent, amicæ juſſu vinctos de clava ſuſpendit.

Ἀλιτήριος.

Vulgo dicebatur, qui per vim raperet aliena. Natum
ex eventu hujuſmodi: Tempore Ætolici belli, tanta
frumentariæ rei penuria incidit Athenienſibus, ut
pauperes coacti fame captivorum farinam deriperent.
Inde vox traduci cœpit ad hominem quocunque mo-
do ſceleratum.

Ferre jugum. Plautus.

Plautus in Curcul. Jamne fert jugum? De puella per-

contatur quiſpiam, num jam per ætatem virum reciperet.

Magis impius Hippomene.

Diogen. Ἀσεβέστερος ἱππομένους.

Id eſt, Magis impius quam Hippomenes. Hic Athenienſium princeps, filiam à cive quopiam vitiatam, una cum equo feroci concluſit in domicilio, nec huic, nec illi cibum præbens. Equus igitur fame in rabiem actus, puellam adortus confecit: deinde periit ipſe quoque, pabuli videlicet inopia: Poſt hæc pater domum eſt demolitus, loco nomen inditum, equi & puellæ. Recenſet adagium Diogenianus.

Mare proluit omnium mortalium mala.

Euſtat. Θάλασσα κλύζει πάντα τ' ἀνθρώπων κακά.

Id eſt, Hominum univerſa proluit pelagus mala. Natum eſt ab eventu hujuſmodi: Refert Diogenes Laertius, Euripidem Platoni comitem fuiſſe peregrinationis, quum Ægyptum adiret. Ibi quum morbo ſuo corriperetur, comitiali, ni fallor, ſacerdotes Ægyptii merſione marina ſanaverunt hominem. Quin hodie morſos à cane rabido, ſi novies mergantur in mare, putant à rabie liberari.

Gellius. *Qui omni in re, & omni in tempore.*

Sed enim qui omni in re, atq; in omni tempore, omni laude vacat, is illaudatus eſt. Admonet parœmia fere neminem eſſe tam deplorati ingenii, qui non aliquando dicat faciatve, quod laudem promereatur.

Servilis Capillus.

Ἀνδραποδώδη τρίχα ἐπιδεικνύειν.

Servilem capillum præ ſe ferre dicuntur, qui agreſtibus & inelegantibus ſunt moribus. Inde ductum, quod Athenis ſervi manumittendi, capitis pilos deradebant.

Horat. *Ulyſſis remigium.*

Homines nequam & voluptatibus addictos Horatius in Epiſtolis Ulyſſis remigium appellavit, proverbiali nimirum figura: Remigium vitioſum Ithacenſis Ulyſſi.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Dii tibi dent tuam mentem. Martial.

n inſanum congruit, & ſua dignum mente. Martia-
s: Dii mentem tibi dent tuam Philœni.

Non eſt laudandus, ne in cœna quidem.

Οὐκ ἐπαινεθείης οὐδ᾽ ἐν περιδείπνῳ.

d eſt, non queas laudari, ne in parentalibus quidem. n hominem dicebatur vehementer illaudatum.

Compendiaria res improbitas.

Σύντομος ἡ πονηρία, βραδεῖα ἡ ἀρετή.

d eſt, Compendiaria res improbitas, virtus longa. Qui ſemel addixit animum vitiis, is quidvis flagitii acile patrabit. At ſingulæ virtutes magno ſudore arandæ.

Inſania non omnibus eadem.

Μανία γ᾽ οὐ πᾶσιν ὁμοία.

d eſt, Haud eſt eadem veſania cunctis. Senſus eſt, ullum eſſe mortalem, qui non in aliqua re deſipiat. Quanquam alius alio morbo laboret, hic avaritiæ, ille ibidinis: hic ambitionis, ille invidiæ, &c.

IMPUDENTIA.

Lingua non redarguta. Plato.

lato in Theæteto: Ἀτὰρ, ὡς ἔοικεν, ἐὰν ἀποκρίνῃ ὅτι ζὴν, Εὐριπίδειόν τι ξυμβήσεται· ἡ μὲν γλῶττα ἀνέλεγκτος ἡμῖν ἔσται, ἡ δὲ φρὴν οὐκ ἀνέλεγκτος. *Id eſt*, At, ut videtur, ſi poſſe reſponderis, Euripideum quiddam nobis ccidet, lingua quidem vobis erit irredarguta, mens utem non erit irredarguta. In eos quadrat, qui rationibus convicti, non cedunt tamen, ſed tergiverſantur eclamantes adverſus ſuam ipſorum conſcientiam.

Faciem, os, perfricare. Frontis perfrictæ. Plinius.

Dicuntur qui pudorem omnem dejecerunt, velut abterſo manu à vultu pudore.

Dea impudentia. Θεὸς ἡ ἀναίδεια. Zenod.

Dici ſolitum, ubi quis ex audacia inverecundiaq; ſua ucrum atque emolumentum feret. Nam inutilis, ut uit Homerus, verecundia viro egenti, compluresque

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

mortales videas, quibus magno bono fuerit, nihil omnino puduiſſe.

Plautus. *Nudo capite.* Γυμνῇ κεφαλῇ.

Nudo capite facere quæpiam dicuntur, qui palam ac citra pudorem omnem faciunt. Qui rem pudendam faciebant, iis mos erat centonibus caput operire.

Ariſtop. *Atticus aſpectus.* Ἀττικὸν βλέπος.

Perinde eſt, quaſi dicas: Os impudens. Nam hoc vitio notati ſunt Atticorum mores.

IMPUDICITIA.

Huc ſpectat etiam paulo ante citatum, Onobatis.

Oſce loqui.

Oſce loqui, vetuſto proverbio dicebantur, qui turpiter parumque pudice loquerentur. Ab Oſcorum moribus alluſione ſumpta, quod apud eos ſpurcarum libidinum impunitus uſus fuerit.

Suidas. *Ægis venit.* Αἰγὶς ἔρχεται.

Suidas indicat proverbio dici ſolitum de iis, qui petulanter & impudenter agerent.

INANIS METUS.

Panicus caſus.

Cicero. Panicon, veteres vocabant ſubitum animorum tumultum, ſed inanem. Veteres enim exiſtimabant, Panem Deum repentinos terrores & animi conſternationes immittere, lymphaticis ſimilimas; uſque adeo impotentes, ut non ratione modo, verum & mente careant.

Ariſtop. *Da lapidi volam.*

Interpres Ariſtophanis indicat, pueros, ſi quando viderint aves, dicere ſolitos: Da lapidi volam, & cadent omnes. Convenit ubi quis ſectatur, quæ non poſſit aſſequi, aut minatur iis, quibus non poteſt nocere.

Plutarc. *Metum inanem metuiſti.* Ἀδεὲς δέδιας δέος.

Id eſt, Inanem metuis metum, ubi quis formidat in re tuta. Vergilius: Omnia tuta timens.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Multa in bellis inania. Πολλὰ κενὰ τοῦ πολέμου.

eſt, Multa in bellis inania. De inani ſuſpicione, aut ...vore ſine cauſa oborto, quem Græci πανικὸν vo...nt. Parœmiam hinc manaſſe putant, quod hujuſ...odi panici terrores ſolent plerumque in bellis ac...dere.

Theagenis hecateum. Θεαγένους ἑκάτειον. Q. Curtis

...ı ſuperſtitioſos ac ridicule meticuloſos dictum eſt. ...ic Theagenes legitur uſque adeo fuiſſe ſuperſtitio...s, ut domi haberet Hecates ſimulachrum, nec uſ...uam pedem moveret, niſi illo conſulto.

Canes timidi vehementius latrant.

...hraſonum eſt, turgidis minis dira moliri, at Chre...es ad rem gerendam promptior. Sic & Athenienſes ...l bene dicendum quam ad gnaviter agendum ac...ommodatiores fuiſſe leguntur. Denique mulieres ...ngua melius, quam viri, belligerantur.

Aſperſiſti aquam. Plautus

...ſperſiſſe aquam dicitur, qui dicto quopiam reddide...t animum, ac metum ademerit. Mutuo ſumptum ...ı iis, qui in deliquio aſperſa in faciem aqua, ad ſui ...nſum revocantur.

Utre territas. Ἀσκῷ ἢ ἀσκίῳ μορμολύττεσθαι.

...*l eſt*, Utre terrere ſive terreri. Dici ſolitum, quoties ...anem formidinem aut concipit aliquis, aut incurrit. ...umptum ab iis, qui vaſorum inanium hujuſmodi ſo...itu pavefaciunt pueros, vel potius, qui vaſorum hu...ıſmodi ſonitu propellunt aves: Putant idem valere ... ἢ σκιᾷ μορμύσσῃ. *Id eſt*, Umbra territas.

Leonem larva terres.

Μορμολυκείοις ἐκφοβεῖς τὸν λέοντα. Diogen.

...*l eſt*, Larvis terres leonem. Conveniet de minis ina...ibus ac terriculis deridendis.

INANIS OPERA.

Aſinum tondes. Τὸν ὄνον κείρεις. Ariſtop.

...e iis, qui rem abſurdam atque inutilem aggrediun...ur, quum aſinus lanam non habeat.

Ab

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Ariſtop. *Ab aſino lanam.*

Cui finitimum eſt illud: Ὄνȣ πόκας ζητεῖς. *Id eſt*, Aſini lanam quæris. De iis, qui ſtulte quærunt ea, quæ nuſquam ſunt. Effertur adagium etiam ad hunc modum: Aſini lanæ.

Utrem vellis. Ἀσκὸν τίλλεις.

Adagio, Utrem cædis, ſimilimum, vel quod non ſentiat, vel quod pilis careat.

Calvum vellis. Φαλακρὸν τίλλεις.

Ubi quis inanem operam ſumit, aut ubi quis aufferre conatur, quo vacat is, à quo petitur. Veluti ſi quis à paupere conetur extundere pecuniam, ab indocto literaturam. Idem: Nudo veſtimenta detrahere.

Æthiopem lavas. Æthiopem dealbas.

Lucian. Αἰθίοπα σμήχεις.

Nativus ille Æthiopum nigror, quem Plinius ex vicini ſyderis vapore putat accidere, nulla abluitur aqua, neque ulla ratione candeſcit.

Mortuum flagellas. Νεκρὸν μαςίζεις.

In eos, qui objurgant illos, qui nulla prorſus objurgatione commoventur: aut qui vita defunctos inſectantur ac lacerant.

Aquam è pumice poſtulas.

Plautus. Pro eo quod eſt, Fruſtra ab alio petere, cujus ipſe, à quo petis, maxime ſit indigus. Nihil enim pumice lapide ſiccius, nihil ſiticuloſius. Perinde ac ſi quis ab indoctiſſimo doceri poſtulet, ab inconſultiſſimo conſilium expectet, ab egeno munus, ab inope præſidium, denique ab avaro atque tenaci pecuniam.

Mortuo verba facis.

Idem. Νεκρῷ λέγȣσα μύθȣς εἰς ȣ̃ς.

Mortuo ad aurem fabulam narrans. Plautus: Mortuo verba nunc facio. Terentius: Verba fiunt mortuo. Rurſum Plaut. Nihilo pluris refert, quam ſi ad ſepulchrum mortuo dicat jocum.

Littori loqueris. Αἰγιαλῷ λαλεῖς.

Dictum in eos, qui fruſtra ſuadent vel orant, perinde quaſi

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

ıaſi ſurdo loquantur. Nam littora propter aſſiduum
ıctuum fragorem ſurda dicuntur.

Aquilam volare doces.

Ἀετὸν ἵπτασθαι διδάσκεις.

ı eos, qui monere quempiam conantur in ea re, in
ıa quum ſit ipſe exercitatiſſimus, nihil eget doctore.

Delphinum natare doces.

Δελφῖνα νήχεσθαι διδάσκεις.

iverſa metaphora ſententiam eandem declarat.
uod enim Delphinus inter piſces, id aquila inter
olucres.

Delphinum cauda ligas.

Δελφῖνα πρός τοῦ οὐραῖον δεῖς.

l eſt, Delphinum cauda alligas. In eos qui quippiam
ıcaſſum conantur: propterea quod Delphinus cau-
a ſit lubrica, nec ea parte teneri queat. Quadrabit &
ı eos, qui ea via quempiam aggrediuntur, qua ne-
uaquam poſſit ſuperari.

Nebulas diverberare. Νεφέλας ξαίνειν. Diogen.

icitur, qui vel in re ſtulta, vel quæ fieri non queat,
uſtra ſumit operam.

Aſini caput ne laves nitro.

Ὄνου κεφαλὴν μὴ πλύνειν νίτρῳ. Suidas.

Ne multum ſumptus operæve impendas in rem vi-
em ac ſordidam.

Ad fractam canis. Πρὸς ἐῤῥωγυῖαν ᾄδεις.

ubaudi, vel chordam vel citharam. Suidas oſtendit
ici ſolitum de iis, qui fruſtra laborant. Quanquam
on inſcite accommodabitur, ubi non reſpondetur
fficiis alicujus, aut ubi quis ſuadet obſtinato, aut o-
at inexorabilem.

De fumo diſceptare.

n philoſophos dictum, qui de rebus nihili, nimium
nxie diſputant.

Harenam metiris. Ἄμμον μετρεῖς.

d eſt, Harenæ modum quæris, ſive metiris. Hoc eſt,
rem

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

rem infiniti laboris atque inexplicabilem inceptas Aut fruſtra conaris, quod nequeas efficere.

Ovid. *Harenæ mandas ſemina.* Εἰς ψάμμον σπείρεις

Propterea quod ſteriles harenæ maxime littorales, nec idoneæ ad ſementem. Ovid.

Quid facis Oenone, qui harenæ ſemina mandas?
Non profecturis littora bobus aras.

Atqui in noſtra Brabantia ſunt agricolæ tam induſtrii, qui ſitientiſſimas harenas cogant & triticum ferre.

Horat. *De lana caprina.*

Natum ab eventu apparet, de duobus contentioſe decertantibus, utrum lanam haberet caper an ſetas. Loquitur de moroſis in amicitia, qui quantumlibet frivola de cauſa litem cum amico ſuſcipiunt.

Lucian. *In aqua ſcribis.*

Catull. Inſcribo vino, ſi qua jurat fœmina. Item Catul.
Mulier cupido quod dicit amanti,
In vento & rapida ſcribere oportet aqua.

Reti ventos venaris. Δικτύῳ ἄνεμον θηρᾷς.

Id eſt, Reti ventos captas. De fruſtra laborantibus, qui rem inanem inaniter captant.

Ariſtop. *Ignem diſſecare.* Εἰς τὸ πῦρ ξαίνειν.

Id eſt, Ignem diverberare. Ariſtides: Non intelligebas autem teipſum omnibus illis proverbiis obnoxium eſſe, quod ignem diverberares, quod lapidem elixares, quod in ſaxis ſementem faceres?

Iſthmum perfodere.

Iſthmum perfodere dicebantur, qui magno quidem conatu, ſed irrito molirentur aliquid. Dictum ab Iſthmo Corinthiaco, qui efficiebat, ut naves longo & ancipiti ambitu juxta peninſulam circumagerentur. Iſthmus ea terræ ſtructura eſt, quæ in duo maria iter porrigat. Sunt autem duo Iſthmi, Achaicus, ſeu Corinthiacus, & Thracius.

In harena ædificas. Εἰς ψάμμον οἰκοδομεῖς.

Ad quod Euangelica parabola videtur alludere. Non con-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

ɔnſiſtit, quod ſuper harenam ſtruxeris. Proinde re- ːe uſurpabitur, ubi quis negotium aggreditur inutile ıturum, utpote non recte jactis ante fundamentis.

Parieti loqueris. Πρὸς τὸν τοῖχον λαλεῖς. Plautus

lautus in Trucul. uſurpat pro eo quod eſt tacituro ɔqui: Ego, inquit, ero paries, loquere tu.

Cribro aquam haurire.

Κοσκίνῳ ὕδωρ ἀντλεῖ ἢ ἐπιφέρει.

l eſt, Cribro aquam haurit. Quod etiam in oblivio- ɔs non inconcinne dicetur. Sumptum à fabula Da- aidum puellarum, quas Plato ſcripſit apud inferos ɔc genus pœnæ pendere, ut aſſidue aquam in dolium ertuſum, vaſis item pertuſis inferant. Effertur & ad unc modum. Εἰς πίθον τετρυμένον ὕδωρ ἀντλεῖς. *Id eſt,* ı dolium pertuſum aquam hauris.

In aquam ſementem jacis. Εἰς ὕδωρ σπείρεις. Idem.

l eſt, in aquam ſementem jacis. Loquitur de iis, qui eneficium conferunt in ingratos atque improbos omines.

In ſaxis ſeminas. Κατὰ πετρῶν σπείρεις.

l eſt, In ſaxis ſementem facis. Quo quidem alluſiſſe ːedi poteſt allegoria Euangelica, de ſemine quod in etras inciderit. Nam hoc terræ genus fere ſterile eſt, uia non poteſt aratro proſcindi.

Et operam & retiam perdere.

laut. in Rud. Jam nunc & operam ludos facit & re- am. Id quidem citra tropum dictum eſt à ſene, qui ɪrippum ſervum piſcatum miſerat, cum eſſet noctu rta tempeſtas graviſſima. Venuſtius erit ſi tropo ad- ibito dicatur in captatorem, cui non ſucceſſit aucu- ium. Porro retiam Plautus antique dixit pro rete. ıffine illi: Oleum & operam perdidi.

Sterilem fundum ne colas. Plato.

ɪτεῖρον ἀγρὸν μὴ σπείρειν, *Id eſt,* Agrum ſterilem ne co- ıs. Hoc eſt, ne doceas indocilem, ne felicitatem uæras in divitiis. Non enim pariunt homini beati- udinem.

Vtrem

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Vtrem mergis vento plenum.

Ἀσκὸν βαπτίζεις πνεύματος πληρῆ.

Competit in eum, qui fruſtra conatur : ut qui caſtigat inemendabilem : quod inflatus uter quantumvis immerſus, rurſum emicet.

Cavam Arabiam ſerere.

Lucian. Τὴν κοίλην Ἀραβίαν σπείρειν.

Pro fruſtra ſudare, aut in re perdifficili, nec admodum frugifera operam ſumere. Lucianus in Apologia: Ut cavam Arabiam ſerere aggrediatur. Significat autem paluſtrem Arabiæ partem neutiquam idoneam ſementi.

Aranearum telas texere.

Baſilius. Τὰ ἀράχνια ὑφαίνειν.

Eſt in re frivola nulliuſque frugis, infinitum atque anxium capere laborem. Cujuſmodi ſunt rationes Dialecticæ.

Auſon. *Arare littus.* Αἰγιαλὸν ἀρῶν.

Eſt ſterilem operam ſumere. Auſonius in Theonem.

Quid geris extremis poſitus telluris in oris,
Cultor harenarum vates, cui littus arandum?

Hujus peculiaris uſus erit, cum officium impenditur in eum, à quo nihil ſis fructus aliquando percepturus.

E multis paleis parum fructus collegi.

Ἐκ πολλῶν ἀχύρων ὀλίγον καρπὸν συνήγαγον.

id eſt, Multo labore non multum emolumenti ſum conſequutus, aut è verboſo ſermone paululum bonæ ſententiæ, ex ingenti volumine minimum doctrinæ retuli. Tranſlatum ab excuſſoribus tritici.

Diogen. *Ovum adglutinas.* Ὠὸν κολλήεις.

Id eſt, Ovum glutino compingis. Ridicule laborat, qui fractum ovi putamen glutino ſarcire & coagmentare conatur.

Homer. *Penelopes telam texere.*

Eſt inanem operam ſumere, & rurſum deſtruere quod effeceris. Natum ex Homeri Odyſſea π. Fingit Penelopem Ulyſſis uxorem procos jam urgen-

tes

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

:s hac conditione deluſiſſe, ut tum ſe promitteret upturam, ubi telam quam habebat in manibus, abılviſſet. Quam conditionem poſteaquam illi acceiſſent, mulier aſtuta, quod interdiu texuiſſet, id notu retexere cœpit.

Oleum & operam perdidi. Plautus.

Quicquid inſumpſi ſeu rei ſeu laboris, id fruſtra inımptum eſt. Metaphora ducta eſt à gladiatorum ac alæſtritarum certaminibus, in quibus certaturi unuentis quibuſdam oleaceis perungebantur.

Bos ad ceroma. Hieron.

Divus Hieronymus ad Pammachium, videtur huic dagio velut alterum quoddam adagium ſubtexuiſſe: Oleum perdit & impenſas, qui bovem mittit ad ceoma. Siquidem hoc ipſum, bovem ad ceroma mittere, proverbium ſapit, pro eo quod eſt, docere inlocilem, aut ad id muneris quempiam aſciſcere, ad quod obeundum minime ſit idoneus, videlicet ingeıio repugnante. Nam ceroma dicitur unguentum, quo olim Athletæ ungebantur: id ex oleo certiſque erræ generibus conficiebatur. Porro ad certamina bos nutilis eſt.

Nihil agere. Cratin.

Suidas hunc verſiculum citat è Cratini fabula, cui titulus Horæ.

Καὶ ταῦτα περιέπλων, φάσκ' ἀνὴρ, οὐδὲν ποιῶν. *Id eſt,*

Atque iſta faciens, quidam ait, faciens nihil.

Admonetque ſubeſſe proverbium, quod quadret in eos, qui fruſtra laborant. Celebratur & illud Attilii: Satius eſt otioſum eſſe, quam nihil agere.

Periit ſus.

Ἀπόλωλεν ὗς καὶ τάλαντον καὶ γάμος.

Id eſt, Periit mihi ſus, & talentum, & nuptiæ. Dici conſuetum, ubi quis fruſtratus perdidiſſet operam & impenſam.

Quid opus erat longis canere tibiis?

Τί γὰρ μὲ ἔδει μακροῖς αὐλοῖς αὐλεῖν.

Id eſt,

Id eſt, Quorſum attinebat me longis canere tibiis? Id que ajunt convenire in eos, qui ſumpſiſſent inanem operam aut ſumptum.

Plutarc. *Ollas oſtentare.* Χύτρας ἐπιδείκνυσθαι.

Eſt rem per ſe ridiculam ac ſordidam, perinde ut maximam efferre.

Homer. *Cum Diis non pugnandum.*

Qui monebit non eſſe pugnandum cum genio, cum ſuperis, cum magnis principibus, uſurpabit illud Homeri: Θεοὶ δέ τοι φέρτεροι ἀνδρῶν. *Id eſt*, Verum homines diis inferiores. Hanc ſententiam ſic extulit Pindarus: Χρὴ δὲ πρὸς Θεὸν οὐκ ἐρίζειν, *Id eſt*, Oportet adverſus Deum non contendere.

Horat. *Aſinum ſub fræno currere doces.*

Hoc eſt, doces indocilem. Nam equus ad curſum idoneus, aſinus ad equeſtrem curſum inutilis. Horatius:

Infelix operam perdas, ut ſi quis aſellum
In campum doceat patentem currere freno.

Plautus. *Apud novercam queri.*

Qui deplorant infelicitatem ſuam apud eos, qui nihil auxilii ſint laturi, vel gaviſuri magis conquerentium malis.

Ferrum natare doces. Σίδηρον πλεῖν διδάσκεις.

Id eſt, ferrum fluitare doces. De iis, qui rem conantur, quæ, repugnante natura, nequaquam fieri poſſit.

Cauda tenes anguillam.

Idem. Ἀπ' οὐρᾶς τὴν ἔγχελυν ἔχεις.

Id eſt, Cauda tenes anguillam. In eos, quibus res eſt cum hominibus lubrica fide perfidiſque.

Auſtrum perculi. Aërem verbero,

Id eſt, Operam luſi. Eſt apud Plautum in Epidico. Quo quidem adagio non eſt gravatus uti Paulus in Epiſtolis ſuis.

Σκιαμαχεῖν.

Plato. Olim, qui inaniter laborabant, σκιαμαχεῖν dicebantur, hoc eſt, cum umbra pugnare. Plato: Sed neceſſe eſt

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

t omnino, ut cum umbra pugnem, ſimul & defen-
ens & accuſans, cum nemo reſponderit.

Milium terebrare. Κέγχρον τρυπᾷν. Plato.

Iilium perforare dicuntur, qui in re difficili, ſed pror-
ıs inutili laborant.

Vacuam inhabitare. Κενὸν ἐγκατοικεῖν δόμον.

acuam habitare domum dicuntur, qui ſpeciem rei
ıagnificam oſtentant, cum ipſo bono vacui ſunt.

In frigidum furnum panes immittere.

Ἐπὶ ψυχρὸν ἰπνὸν τοὺς ἄρτους ἐπιβάλλειν.

n frigidum furnum immittere panes dicuntur & ho-
ie, qui docent indocilem, qui monent averſum, aut
ui alioqui ſumunt inanem operam.

Lapidi loqueris. Λίθῳ διαλέγῃ. Terent.

apis pro ſtupido brutoque homine ponitur.

Linum lino nectis. Λίνον λίνῳ συνάπτεις.

inum lino connectis. Hujus adagii duplicem apud
ræcos interpretes ſenſum invenio. Quorum alter
ſt, Infirmis infirma copulas, frivola frivolis. Alter,
adem non iiſdem rationibus facis, aut dicis.

Surdo oppedere. Παρὰ κωφὸν ἀποπέρδειν.

d eſt, Apud ſurdum crepitum edere. Dicitur, ubi
uid fruſtra fit. Sive quum convitiis inceſſitur is, qui
erinde negligit, quaſi non audiat.

Laterem lavas. Πλίνθον πλύνεις.

Quo operam inanem ſignificamus. Idem.

Anthericum metere. Τὸν ἀνθέρικον θερίζειν.

Dicebantur, qui laborem inanem ac ſterilem cape-
ent. Anthericus herbæ genus, quod meti non poſſit,
ed velli manibus neceſſe eſt, veluti & linum. Anthe-
ices vocantur ſumma ſpicarum faſtigia, ſive Atheres.

De aſini proſpectu. Περὶ ὄνου παρακύψεως. Ariſtop.

Dici ſolitum in eos, qui ridendo titulo quempiam ca-
lumniantur, aut de frivolis rebus aliquem in jus vo-
cant.

De aſini umbra. Ὑπὲρ ὄνου σκιᾶς. Idem.

Id eſt, ſuper aſini umbra. Pro eo quod eſt, De re nihili.

Lapi-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Lapidem decoquis. Λίθον ἕψεις.

Pro eo quod eſt, Inaniter laboras. Neque unqua[m] molleſcit lapis, quantumvis diutina coctione. Sp[e]ciatim convenit in hominem durum, nulliſque pr[e]cibus molleſcentem.

Surdo fabulam narras. Surdo canis.

Horat. Virgil. Plautus.

Κωφῷ ᾄδεις.

Verg. Non canimus ſurdis, reſpondent omnia ſilv[æ].
Horat. Narrare putat aſello Fabulam ſurdo.

Verberare lapidem.

Apte dicitur, ubi quis objurgat incaſtigabilem.

Laborem ſerere. Πόνον σπείρειν.

Vulgo dicebantur, qui fruſtra laborarent.

A lupi venatu. Ἀπὸ λύκου θήρας.

Dici ſolitum, ubi quis protinus re infecta diſcedit. Aut de negotio moleſto & agreſti. Neque enim tu[tum] eſt lupum inſequi, neque is facile capitur, cum reliquarum ferarum venatus non vulgarem adferan[t] voluptatem.

Alienum arare fundum.

Idem.

Ἀλλοτρίαν ἄρουραν ἀροῦν.

Id eſt, Alienum arvum arare. Pro eo quod eſt, Alienum agere negotium, aut cum alienis uxoribus habere rem. Plautus: Fundum alienum arat, ſuum incultum deſerit.

Virgil.

Hylam inclamas. Ὕλαν κραυγάζεις.

De fruſtra vociferantibus: aut in genere, de nihil proficientibus. Id fuerit venuſtius atque concinnius, ub[i] quis rem abſentem fruſtra deſiderat, vel deplorans vel optans. Unde natum ſit, habes apud Vergilium Eccl. 6.

Hic funis nihil attraxit.

Αὕτη μὲν ἡ μήρινθος οὐδὲν ἔσπασεν.

Id eſt, Funis quidem iſte piſcium attraxit nihil. Quo[d] ſignificabant operam fruſtra ſumptam, neque ex ſententia eveniſſe, quod quis conabatur: Tranſlatum ab hamato funiculo piſcantibus.

Hydram

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Hydram ſecas. Ὕδραν τέμνεις. Plato.

dram incidere, eſt ita unum aliquod incommo-
n tollere, ut in ejus locum plura alia recipias. Ada-
m natum à fabula hydræ Lernææ, cum qua mul-
n, diuque conflictatus eſt Hercules, propterea quod
recisſo capite plura renaſcerentur. Accommodari
erit ad eos, qui litibus involvuntur nunquam fi-
ndis. Lis enim litem parit.

Cotem alis. Ἀκόνην σιτίζεις. Hermol. Barb.

itur in homines edaces, plurimique cibi, qui ni-
tamen habitiores inde reddantur. Nam in cotis
cilentiam & hodie vulgo jactatur adagium, quum
nt: Tam pinguem quam cotem, macilentum
mpiam eſſe ſignificantes. Hermolaus Barbarus
rpretatur hoc adagium, pro male collocare bene-
um, unde non ſit reditura gratia.

m Coryco luctari. Πρὸς Κόρυκον γυμνάζεσθ.

verſus Corycum luctari dicebatur, qui ſumeret in-
m operam. Opinor Corycum palæſtritem fuiſſe
mpiam invictum.

Cum Diis pugnare. Θεομαχεῖν. Cicero.

ntur, qui vel naturæ repugnant, vel adverſus fa-
m neceſſitatem reluctantur. Sumptum à gigan-
fabula. Cicero: Quid enim gigantum more bel-
cum diis, niſi naturæ repugnare?

Quum plurimum laboraverimus, eodem in ſtatu ſumus.

uſtra laborantibus. Quod evenit iis, qui poſt diu-
um ſtudium nihilo reperiuntur eruditiores, poſt
am negotiationem nihilo ditiores.

Cum larvis luctari. Plinius.

n larvis luctari dicuntur ii, qui vita defunctos in-
ntur maledictis, qua re nihil eſſe poteſt indignius
nuo viro.

Vndas numeras. Κύματα μετρεῖς. Theocr.

, Rem infiniti laboris incœptas.

Inaniter aquam conſumis.

M Ἄλλως

Ἄλλως ἀναλίσκεις ὕδωρ.

Id eſt, Inaniter aquam conſumis. In eos quadrabi
qui fruſtra ſuadent.

Zenod. *In cœlum jacularis.* Ἐς τ᾽ οὐρανὸν τοξεύεις.

Id eſt, In cœlum ſagittam torques. De iis, qui fruſt
laborant, aut qui audent eos laceſſere, quos non po
ſunt lædere.

Lucian. *Volvitur dolium.* Κεκύλισται ὁ πίθος.

Id eſt, Revolutum eſt dolium. In eum, qui commov
tur alieno exemplo ſive inſtinctu, ad ſtulte quid f
ciendum. Nam dolium facili impulſu, quo velis, vo
vitur. At ſapiens ſemper fixus eſt, & immotus.

Tullius. *Vlulas Athenas.* Γλαῦκας εἰς Ἀθήνας.

Subaudiendum, portas, aut mittis. Conveniet in ſtu
tos negotiatores, qui merces eo comportant, ubi p
ſe magis abundant. Ut ſi quis in Ægyptum frume
tum, in Ciliciam crocum invectet.

Terent. *In eodem hæſitas luto.*

In eos competit, qui ſic implicantur negotio cuipia
ut ſe nequeant extricare. A viatoribus tranſlatum c
ſimul atque in lutum inciderint, quum alterum p
dem conantur educere, altero altius immerguntur.

Horat. *In ſylvam ligna ferre.*

Eſt aliquem iis rebus augere velle, quibus ipſe ma
me abundet. Eadem ratione dicimus, In mare defe
aquam.

Pauſan. *Contorquet piger funiculum.*

Cratinus fingit quendam apud inferos funem t
quentem, aſinum autem arrodentem ea, quæ
jam torſiſſet, atque ita inaniter laborare, qui t
quebat.

Tranquillum æthera remigas.

Zenod. Αἰθέρα νήνεμον ἐρέσσεις.

Id eſt, Aëre tranquillo remigas. De incaſſum labor
tibus, quaſi dicas, aërem diverberas.

Idem. *Ventos colis.* Ἀνέμους γεωργεῖς.

Colis autem dico, pro eo quod eſt, agricolation
exer

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

..erces. Dicitur in eos, qui è ſuis laboribus nihil fru-
..us reportant.

Vento loqueris. Ἀνέμῳ διαλέγεις. Suidas.

..o eo quod eſt, Inaniter. Nam ventus omnia diſſi-
..it. Conſimili figura apud Athenæum legitur: Cœlo
.. terræ loqui.

Nugas agere. Ariſtop.

..em frivolam ac nihili facere, ſeu fruſtra conari Λῆρον
..ρεῖς, Atticis familiare, id eſt, Nugas nugaris.

Actum agere. Terent.

.. judiciorum conſuetudine ſumptum, qua fas non
.. iterum agere cauſam, de qua jam ſit pronuncia-
..m. Plautus: Rem actam agis, id eſt, incaſſum la-
..ras. Tullius de Amicitia indicat dici ſolitum de ne-
..tio, quod præpoſtere geritur.

Aquam in mortario tundere.

Ὕδωρ ὑπέρῳ πλήττειν. Lucian.

eſt, Aquam piſtillo tundere. In eos qui laborant
..aniter. Siquidem aquam ſi quis vel ætatem con-
..ndat, nihil aliud erit, quam aqua. Quantumvis
..ceas ὄνον λύρας, quantumlibet admoneas ſtupidum,
..i ſimilis eſſe pergit.

Volantia ſectari.

.. iis, qui nullum certum vitæ ſcopum ſibi propo-
..nt: ſed ex tempore vivunt, ad quamvis occaſionem
..utabiles.

Vorſuram ſolvere. Terent.

..orſuram ſolvere dicitur, qui ſic è præſentibus malis
..tricat ſeſe, ut aliis gravioribus impediatur. Nam
..onato, Vorſuram facere, eſt æs alienum ære alieno
..lvere, aut minore fœnore majorem acceptam pecu-
..am occupare. Hinc ducta voce, ut auctor eſt Fe-
..ts Pompejus, quod vertant creditorem.

Saxum volvere. Idem.

..xum volvere dicuntur, qui inexhauſto quopiam at-
..e inutili labore fatigantur. Tractum à notiſſima Si-
..phi fabula, ſaxum apud inferos ſurſum ac deorſum
..olventis.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Ex inanibus paleis.

Diogen. Ἀτὰρ ἐν καθαρῶν ἀχύρων τετρύγηκας σιτίον. *Id eſt*

Atqui è puris paleis trituram frumenti facis.

Id eſt, Operam ſterilem & infrugiferam ſumpſiſti. Na
tum à ruſticis.

Fruſtra canis. Ἄλλως ἀείδεις.

Lycoph. De iis, qui fruſtra ſuadent. Effertur etiam ad hun
modum: In vanum cantas. Fruſtra pulſas chordas.

Fruſtra currit. Εἰς κενὸν τρέχει.

Paulus Apoſt. Pro eo quod eſt, Fruſtra laborat. Sic uſus eſt D. Pau
lus. Sumptum ab his, qui in ſtadio curſu certant.

Milium torno ſculpere.

Τοὺς κέγχρους ἀποτορνεύειν.

Suidas. Milii grana torno ſculpere dicebantur, qui rem ab
ſurdam molirentur. Milium enim minutius eſt, quai
ut inde quicquam deſcalpi poſſit.

Memorem mones, doctum doces, & ſimilia.

Idem pollet illud Græcanicum:

Λαλεῖς πρὸς ἔχοντα τὴν ἐπιστήμην.

Id eſt, Loqueris ei, qui ipſe rem calleat.

Obturbas fruſtra velut unda.

Ὀχλεῖς μάτην με κῦμ' ὅπως.

Id eſt, Turbas me ut unda inaniter, id eſt, incaſſu
mihi moleſtus es.

Cancrum recte ingredi doces.

Καρκίνον ὀρθὰ βαδίζειν διδάσκεις.

Id eſt, Cancrum recte ingredi doces. De eo, qui doc
indocilem.

Apud fimum odorum vaporem ſpargis.

Εἰς κόπρον θυμιᾷς.

Id eſt, In fimum aromatum ardorem ſpargis. Nam p
rit omnis fragrantia, fimique fœtore vincitur.

Invitis canibus venari.

Plautus. Hoc adagio ſignificatum eſt, non ſat feliciter ſucc
dere, quod à nolentibus extorquetur.

Theogn. *Invitos boves plauſtro inducere.*

Sim

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

ſimile dictum etiam hodie perſeverat vulgo celebra-
ım, incommodum eſſe, bobus invitis plauſtrum du-
re.

Contra torrentem niti. Auguſti.

icuntur: qui fruſtra certant cum iis, quos vincere
on queant. Sumptum à natantibus, qui ſolent ſe-
ındo natare flumine.

Contra ſtimulum calces.

Πρὸς κέντρα λακτίζειν. Hieron. Terent.

l eſt, Contra ſtimulos jactare calcem. Eſt fruſtra re-
ıgnare iis, quos vincere nequeas: & incommodum
uod evitare non queas impatienter ferendo, non ſo-
ım non effugere, verum etiam conduplicare. Do-
atus parœmiam eſſe admonet cum eclipſi: Deeſt
nim jactare, quod unico verbo Græci dicunt λακ-
ίζειν.

Senis mutare linguam. Hieron.

De fruſtra atque intempeſtive laborantibus. Hiero-
ymus præloquens in quatuor Euangelia: Pius, in-
uit, labor, ſed periculoſa præſumptio, judicare de
æteris ipſum ab omnibus judicandum, ſenis muta-
: linguam, & caneſcentem mundum ad initia retra-
ere parvulorum. Quo ſignificatur adultam ætatem
d omnia minus eſſe tractabilem, quam rudes illos
c teneros annos. His finitimum eſt: Serum eſſe, ca-
es vetulos loris aſſueſcere. Et hoc: Senex pſittacus
egligit ferulam.

Senis doctor. Γέροντος διδάσκαλος.

Convenit in eum, qui in re ſera atque intempeſtiva
ruſtra ſumit operam. Siquidem ut eſt juventa docilis,
tque in quemvis habitum ſequax, ita ſenecta intra-
tabilis, tarda atque obliviosa.

Herculei labores. Ἡράκλειοι πόνοι.

Dicuntur plurimi atque ingentes, quique vites deſi-
lerant Herculanas. Vel qui aliis quidem maximas ad-
erunt commoditates, cæterum auctori ſuo nihil fer-
ne fructus adducunt, præter aliquantulum famæ,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

plurimum invidiæ. Idque ita fato quodam accidiſſe Herculi putant, quod quarta luna natus credatur.

Plutarc. *Aſinus balneatoris.* Ὥσπερ ὄνος βαλανέως.

Id eſt, ut aſinus balneatoris. Dictum in eos, qui ex ſuis laboribus ipſi nihil fructus caperent.

Propert. *Mare exhauris.* Θάλασσαν ἀντλεῖς.

De eo, qui conatur quod effici non poſſit.

Ariſtop. *Exurere mare.*

Propert. Tu prius & fluctus poteris ſiccare marinos,
Altaque mortali detrahere aſtra manu.

Muſcas depellere.

Dicitur, qui jocoſo atque inutili fungitur officio.

Conchas legere.

Summi otii eſt, conchas & umbilicos legere in littoribus, qui luſus eſſe ſolet puerorum.

Aves quæris. Ὄρνις ζητεῖς.

Rem vanam & captu difficilem ſequetis. Perſius:
An paſſim ſequeris corvos, teſtaque lutoque?

Zenod. *Humi hauris.* Χαμαὶ ἀντλεῖς.

De inaniter laborante dicebatur. Nihil enim eſt quod è ſolo haurias. Apparet dici poſſe, quoties exhauſta copia non multum ſupereſt, quod haurias.

Influit quod exhauritur.

Ἐπιῤῥεῖ τὸ ἐξαντλούμενον.

Id eſt, Adfluit quod exhauritur. Ubi quis fruſtra ſumit operam in re quapiam.

E Tantali horto fructus colligis.

Ταντάλου κῆπον τρυγᾷς.

Id eſt, ex Tantali horto fructum colligis. *Id eſt*, Ea conſectaris, quæ nuſquam ſunt, aut quibus frui non licet. Quod quidem appoſite dicetur in mundanis addictos voluptatibus.

Martial. *Dentem dente rodere.*

Dicitur, qui carpit eum, qui neque lædi queat, neque ſentiat. Aut qui mordet pari mordacitate præditum quempiam. Martial. Quid dentem dente juvabit
Rodere? carne opus eſt, ſi ſatur eſſe velis.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

reſti pallium texere. Ὀρέςῃ χλαῖναν ὑφαίνειν. Ariſtop.
cebatur, qui munus pararet abuſuro. Nam Oreſtes
r inſaniam veſtes dilacerabat.

Ver ex anno tollere. Ἐκ τοῦ ἐνιαυτοῦ ἔαρ ἐξαίρειν. Herod.
icebatur, qui id quod in negotio quopiam erat præ-
nuum, tolleret. Ver enim anni præcipua pars eſt.
teſt deflecti longius, ut dicantur ver eximere anno,
ui linguarum ac bonarum literarum peritiam ſuſtol-
ht è ſcholis.

Bulbos quærit. Βολβοὺς ζητεῖ. Ariſtop.

cus proverbialis in eos qui, juxta Perſium,
Obſtipo capite defigunt lumina terræ.

Nudus nec à centum viris ſpoliatur. Chryſo.

dducit proverbium vulgo jactatum D. Chryſoſto-
us, quo ſignificabitur conatus inanis. Apuleius Aſi-
us effert in hunc modum.
Nudus nec à decem poteſt palæſtricis ſpoliari.

Inter lapides pugnabant, nec lapidem tolle-re poterant. Plutarc.

eos, qui præſenti commodo non fruuntur, vel ob
naviam, vel ob perverſam de rebus opinionem, ut
i vel ſaxum graventur ex acervo tollere quo repel-
nt adverſarium. Torquebitur non invenuſte etiam
inanem operam.

Vtrem cædis. Ἀσκὸν δέρεις. Ariſtop.

umptum vel à Bacchi ſacris, vel ab iis, qui percuſſis
ribus inanem movent ſtrepitum.

Impete peritum artis.

Βάλλ' εἰς ἔχοντα τὴν ἐπιστήμην.

l eſt, Jaculare in eum qui novit artem, ubi quis con-
tium facit homini, qui norit & ipſe retorquere con-
tium, aut qui carpit velut imperitum, qui non in-
rior ſit in artis ſcientia. Sumpta metaphora vide-
ur ab iis, qui jaculo aut ſaxis petunt eum, qui calleat
tum vel declinare, vel in jaculantem retorquere.

Canis. Ἀδεις ἔχων.

ro eo quod eſt, nugaris, ineptis, fruſtra loqueris. Et-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

enim qui canunt, non agunt rem ſeriam, ſed tantum ut aures deliniant voluptate mox peritura.

Diogen.

Vtre territas.

Dici ſolitum, quoties inanem formidinem aut concipit aliquis, aut incutit. Sumptum ab iis, qui vaſorum inanium ſtrepitu pavefaciunt pueros, aut alioqui formidoloſos.

Senex pſittacus negligit ferulam,

Eundem calceum omni pedi inducere.

Corvus albus. Senis doctor.

Mortuo mederi. Vmbra territas.

Senis mutare linguam. Senem admonere.

Enarravimus alibi ſuo quodque loco.

Mari aquam addere.

Eſt aliquem iis rebus velle augere, quibus ipſe maxime abundet.

Inanis conatus.

Ubi ſentiemus, fruſtra ſumi operam, neque quicquam promoveri diutinis laboribus, non inepte quadrabit illud Homeri Iliad. ζ.

Ἄπρηκτον πόλεμον πολεμίζειν ἠδὲ μάχεσθαι.

Pugnam infrugiferamque & inutile ducere bellum

Idem.

Quaſi Sutrium eant.

Phrynichi lucta. Τὸ Φρυνίχου πάλαισμα.

Excubiarum cauſa canens. Φρουρᾶς ᾄδων.

Tractavimus alibi quoque.

Gyrgathum ſpiras. Γύργαθον φυσᾷς.

In inſanum fruſtraque vociferantem jaciebatur. Gyrgathus lectus eſt, in quo paralytici menteque captique vocantur dæmoniaci, vincti jactant ſeſe, multa minitantes, ſed fruſtra.

INÆQUALIS PENSATIO.

Ne verba pro farina. Μὴ λόγους ἀντ' ἀλφίτων.

Id eſt, Ne verba pro farinis. Adverſus eos jaciebatur, qui

qui beneficium verbis, non re dabant. Veteres quicquid ad victum pertineret, ἄλφιτα vocabant.

Pro perca ſcorpium. Ἀντὶ πέρκης σκορπίον.

Ubi quis optima captans, peſſima capit. Nam perca piſcis eſt vel maxime laudatus. Scorpius lethalis eſt: quanquam eſt & piſcis hujus nominis, contempti ſaporis, de quo magis ſentire adagium videtur.

Umbra pro corpore. Σκιὰ ἀντὶ τοῦ σώματος.

Quoties aliquis magnum quiddam videbitur aſſequutus, cum nihil tamen adferat præter titulum aut ſpes meras. Mutuo ſumptum ab Æſopica fabula de cane, qui dum umbram carnium, quod ea major appareret, captat, veras amiſit carnes.

Palumbem pro columba.

Φάττον ἀντὶ περιστερᾶς. Plato.

Subaudi verbum ad ſententiam accommodatum. Conveniet, ubi quod deterius eſt & adulterinum, pro eo quod eſt præſtantius ac legitimum, ſupponunt.

Pilos pro lana. Τρίχας ἀντ' ἐρίων.

De re vehementer inæquali, aut de negotio ſupra modum abſurdo.

Pro malo cane ſuem repoſcis.

Ἀντὶ κακῆς κυνὸς σῦν ἀπαιτεῖς. Diogen.

Id eſt, Pro re vili pretioſam. Sus enim eſculentus, canis haudquaquam veſcus eſt.

In parte vel ignem prædetur aliquis. Suidas.

Ἐν τῷ μέρει τις καὶ τὸ πῦρ σκυλευσάτω. *Id eſt,* Prædetur aliquis per vices ignem quoque.

Dictum de iis, qui parum æqua referunt in commune. Quid enim non prædetur, qui prædatur ignem? qui ſic eſt natura communis, ut ipſe nihilominus poſſideas, poſteaquam & alii fueris impartitus.

Diomedis & Glauci permutatio. Homer.

In proverbium abiit, quoties inæqualem commutationem ſignificamus, hoc eſt, deteriora pro melioribus reddita, ſcilicet ærea pro aureis. Vel quoties officium aut munus longe impari munere penſatur, aut

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

contra. Aut quoties aliquis rem pecuniariam auxit, ſed diſpendio famæ. Admiſſus eſt ad amicitiam principis, ſed excidit ab amicitia Chriſti.

Si vinum poſtulet, pugnos illi dato.

Suidas. Ἂν οἶνον αἰτῇ, κονδύλους αὐτῷ δίδου.

Id eſt, Si vina poſcat ille, pugnos porrige. Ubi pro bonis rebus expectatis, diverſa accipiuntur. Putant metaphoram à pueris ductam, qui petentes non petenda, nonnunquam colaphos recipiunt.

INCERTUS EVENTUS.

Mars communis.

Incertum ac varium belli eventum notabant hoc dicto, ἄρης κοινός. *Id eſt*, Mars communis.

Gellius. *Inter os & offam.*

Quaſi dicas, Inter os & cibum. Quod à ſumendis cibis ſumptum eſt. In eadem ſententia adagium eſt quod ſequitur.

Multa cadunt inter calicem, ſupremaque labra.

Idem. Πολλὰ μεταξὺ πέλει κύλικος καὶ χείλεος ἄκρου.

His monemur, nihil tam certum ſperari, neque quicquam tam eſſe vicinum, quod non repentinus aliquis caſus queat intervertere. Adeoque non eſſe tutum venturis fidere, ut vix etiam illa ſint tuta, quæ manibus tenemus. Natum ab Ancæo, qui vini ſui calicem in manibus habens ut biberet, ne guſtavit quidem, quoniam ab apro interfectus, interiit, dum eum vineto expellere conaretur.

Ovidius. *In herba eſſe.*

Ubi ſpem immaturam indicamus, ac longius adhuc abeſſe ut conſequaris, in herba eſſe dicimus. Sumpta metaphora à ſegetibus teneris adhuc & herbeſcentibus.

Menipl. *Neſcis quid ſerus veſper vehat.*

Quo ſalubriter admonemur, ne præſentium ſucceſſuum proſperitate elati, futuri curam abjiciamus.

Lucian. *Nullo ſcopo jaculari.* Ἄσκοπα τοξεύειν.

Abſque

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

bſque ſcopo jaculari dicuntur, qui nihil certi propoſitum habent quod ſequantur, & ad quod inſtituti conſiliique ſui rationes referant.

Si crebro jacias, aliud alias jeceris. Ariſtot.

Quo ſignificatum eſt, oportere rem ſæpius tentare, neque defatigari protinus, ſi quando parum ex animi ſententia ceciderit. Futurum enim, ut iterum atque iterum periclitanti, felicius aliquando cedat. Sunt qui putant, metaphoram à ſagittariis, non ab aleatoribus eſſe ductam.

INCITARE.

Cithara ad bellum. Plutarc.

lutarch. lib. de fortuna Alexandri ſecunda, declarat unc verſiculum apud Lacedæmonios ſolere decanri.

Ἕρπει γὰρ ἄντα τῶ σιδήρω τὸ καλῶς κιθαρίσδειν.

Vergit ad lethale ferrum, lepide cithara canere.

Quo ſignificabant, certis citharæ modis ſedari motus nimorum, aliis addi vigorem ad prælium.

Alas addere. Ἀναπτερεῖν. Ariſtop.

ulgo dicebatur, qui verbis alicui adderent animum, que bonam ſpem erigerent.

Frigidam aquam ſuffundere. Plautus.

ro eo quod eſt, inſtigare clanculum. Tranſlatum ab fficinis ærariis, ubi fabri ſubinde frigidam aquam n ignem aſpergunt, quo ignis ſit vehementior.

Modis omnibus incitat. Homer.

Ubi quis omnibus modis animum alterius ſollicitat, nunc precibus, nunc blanditiis, nunc jurgiis, nunc minis, uſurpare licebit illud Homeri:

Multum ille, ſcuticaque cita celerare jubebat,
Multum item blande affatus, multumque minatus.

Feri puer.

Athenæus lib. Dipnoſop. XV. demonſtrat olim proverbio ſolitum acclamari Ἰὴ παιών, quo ſignificant quempiam ſuo munere defunctum. Itidem fer-

me illud, quemadmodum nos abſolutæ virtuti gratulantes dicere ſolemus: Macte animo, macte virtute.

Ignarium dare.

Dicebatur ignarium dare, qui ſuggereret, quod dolore quodam revocaret hominem à peccando, quemadmodum lapis digito additus, vel pondere, vel attritu non ſinit hominem oblviſci, cujus gratia ſumpſerat eum. Ignarium autem nonnulli lapidem pyritem vocant, quod habeat plurimum ignis, ut attritu digitos adurat alioqui ponderoſiſſimus.

INCONSTANTIÆ, PERFIDIÆ, VERSUTIÆ.

Chimæra.

Cicero. Hominem inconſtantem ac variis moribus, aut opus ſibi non cohærens M. Tullius deſignat feſtiviter illo verſu Homerico: Πρόσθε λέων, ὄπιθεν δὲ δράκων, μέσση δὲ χίμαιρα. Quid dicam, ait, neſcio, nam ita deplorat primis verſibus manſionem ſuam, ut quemvis movere poſſit: ita rurſus remittit, ut me roget, ut annales ſuos emendem atque edam. Epiſtolam ſibi inæqualem appellat Chimæram.

De ſtatu demigrare.

Tullius. Quemadmodum de gradu dejici dicuntur, qui depelluntur à propoſito, ita M. Tullius ad Atticum lib. 4. dixit, de ſtatu demigro, pro eo quod erat, recedo à vitæ inſtituto. Tranſlatum videtur vel ab Athletis, vel à præliis, ubi laudi erat non ceſſiſſe loco.

Modo palliatus, modo togatus.

Idem. In hominem inconſtantem ac lubricæ fidei diverſarumque partium eleganter torquebitur: veluti ſi quis ſubinde mutato vitæ genere, nunc Cidarim geſtet Theologicam, nunc cum paludamento militari incedat, &c.

Trochi in morem.

Ariſtop. Βέμβικος δίκην. *Id eſt*, Trochi in morem, de verſatilibus & inconſtantibus dici ſolitum. Eſt enim Bembix trochus, quem pueri flagello circumagunt.

Veſper-

Veſpertilio. Ulpian.

Veſpertiliones videntur appellari, qui gravati ære alieno, luce domi ſe continent, ne à creditoribus appellentur, noctu prodeunt, &c. Priſci ea voce ſecus uſi ſunt, videlicet pro homine ancipitis fidei, qui nec hujus ordinis ſit, nec illius, cum utroque tamen colludat, eo quod veſpertilio ſic eſt utrinque, ut nec inter volucres, nec inter mures habeat locum. Alas habet ſed pennas non habet: volitat, ſed ſub veſperam. Dentes habet, quod avium nulla. Varro in Agathone: Quid multa, factus ſum veſpertilio, neque in muribus plane, neque in volucribus ſum. Veſpertilionis convitium torqueri poterit & in amantes, qui noctu volitant, quos Plautus in Trinummo vocat tenebricolas.

Venti campus. Ἀνέμου πεδίον. Diogen.

In hominem inſtabilem, levem & inconſtantem dicebatur: Nam in planitie venti liberius huc atque illuc divagantur.

Panagæa Diana. Ἡ πανάγαια Ἄρτεμις.

Dicebatur olim peregrinationem impenſius amans, errabundus, inſtabilis, nulla certa ſede conſiſtens. Siquidem Diana vagari dicitur apud poëtas, & per nemora monteſque oberrare. Quæ domicilium etiam ſubinde mutat, nunc apud ſuperos agens, nunc apud inferos: ne ſpecie quidem ſemper eadem, ſed nunc pleno orbe, nunc mutila, nunc nulla.

Lachryma nihil citius areſcit. Tullius.

M. Tullius lib. de Invent. priore, præcipiens ne orator, poſteaquam judicis animum commovit ad miſericordiam, diutius commòretur in quæſtione, adducit Apollonii dictum: οὐδὲν θᾶσσον ξηραίνεσθαι δακρύου, *Id eſt*, lachryma nihil citius areſcere, quod vehemens affectus facile vertitur in tædium.

Mutabilior Metra Eriſichthonis.

Μεταβλητότερος Μήτρας τῆς Ἐρισίχθονος. Athenæ.

In eum congruit qui ſecum non conſtat, ſed ſubinde aliam atque aliam perſonam ſumit. Eriſichthon

quidam Theſſalus abſumptis facultatibus, ad extremam devenit inopiam. Huic erat filia præſtanti forma, nomine Metra, quam ubi proſtituiſſet, adoleſcentes qui commeabant ad illam varia munera deferebant, alius equos, alius boves, alius verveces. Porro Theſſali per jocum dicebant, Metram Eriſichthonis verti in ea omnia, quæ illi ab amatoribus filiæ donabantur. Atque hinc proverbium.

Chamæleonte mutabilior.

Homer. Χαμελέοντος εὐμεταβολώτερος.

Chamæleon commemoratur inter animantia, quæ colorem mutant, fitque is nunc niger, nunc adſimilis crocodilorum, nunc pallidus, &c. Competit igitur adagium in hominem verſipellem, ſive inconſtantem.

Protheo mutabilior. Πρωτέως ποικιλώτερος.

In vafrum & verſipellem competit. Fabula Prothei extat apud Homerum Odyſſ. 4. & apud Maronem 4. Georgicor. Simili figura dicetur & Vertumno inconſtantior. Nam hic Deus in omnigenam ſpeciem ſeſe variat.

Polypi mentem obtinet. Πολύποδος νόον ἴσχε.

Quo jubemur pro tempore alios atque alios mores, alium atque alium vultum ſumere. Adagium natum à piſcis ingenio, qui ſcribitur colorem mutare in metu, &c.

Plutarc. *Mulieris animus.* Γυναικὸς φρένες.

Id eſt, Muliebre ingenium. Quadrat in imbelles & inconſtantes: Terent. Noſti mulierum ingenium? Nolunt ubi velis: ubi nolis, cupiunt ultro.

Terent. *Euripus homo.* Εὔριπος ἄνθρωπος.

In inconſtantes ac moribus inæqualibus homines dicetur. Quadrabit & in fortunæ vices, quæ res mortalium velut æſtu quodam ſurſum ac deorſum jactat: Ducta metaphora à maris Euripi prodigioſa quadam reciprocandi celeritate.

Cnips in loco. Ὁ κνὶψ ἐν χώρᾳ.

Id eſt, Cnips in regione. Dictum in eos, qui ſubinde ſedem mutarent & aliunde alio migrarent. Eſt autem

σκνὶψ,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

νὶψ, ſive κνὶψ, vermiculus innaſcens materiis. Is
oſo ligno ſemper locum mutare nititur.

Cothurno verſatilior.

Εὐμεταβολώτερος κοθόρνου. Suidas.

ictum in hominem parum conſtantem lubricaque
le, quive incertæ & ancipitis eſſet factionis, ſimili-
dine ducta à calceamento, quod Latini cothur-
ım vocant, quo mos erat uti Tragœdiarum actori-
ıs. Suidas addit hujuſmodi fuiſſe, ut viris pariter ac
ulieribus congrueret.

Aliud ſtans, aliud ſedens. Saluſt.

uo licebit uti, quum ſummam inconſtantiam animi
gnificamus, quaſi tantillum momentum atque in-
rvallum commutet hominis ſententiam.

Duabus ſedere ſellis. Microb.

ſt incertarum eſſe partium & ancipiti fide, ambabus
tisfacere velle. Laberius Mimus in ſenatum à Cæ-
ıre lectus, quum à Cicerone ad conſeſſum non reci-
eretur, dicente, Reciperem te, niſi anguſte ſedere-
nus; nimis mordaciter reſpondit, Atqui ſolebas dua-
us ſellis ſedere: objiciens tanto viro lubricum fidei.

Duos parietes de eadem dealbare fidelia. M. Curi.

Pro eo quod eſt, eadem re duplicem velle inire gra-
iam, eademque opera duos pariter demereri. Tra-
tum videtur ab his, qui parietibus opus albarium ſu-
erinducunt.

Duplices viros. Διπλοῦς ἄνδρας. Zenod.

Vocabant, qui eſſent lubrica & inſincera fide, quos
nunc vulgo etiam bilingues appellant.

De toga ad pallium. Tertull.

Cujus duplex erit uſus, vel quum ad diverſum vitæ
genus ſeſe contulerit aliquis: vel quum de fortuna ho-
neſtiore ad humiliorem. Veluti, ſi quis ex aulico fiat
monachus, aut è præfecto pœdagogus, è conſule rhe-
tor. Toga Romanorum erat, pallium Græcorum. Poſt
pallium cœpit eſſe geſtamen philoſophorum. Confine
illi: Ab equis ad aſinos.

Duo-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Duodecim artium. Δωδεκαμήχανον.

Appellabant callidum, verſutum, verſipellem, vafrûm, ac variis inſtructum dolis. Narrant ſcortum quoddam fuiſſe nomine Cyrenen, cui cognomentum inditum duodecim artium, propterea quod in peragenda Venere duodecim figuris uſa fuiſſe dicatur, &c.

Theſſalorum commentum.

Suidas. Θεσσαλῶν σόφισμα.

Varias ad res accommodari ſcribit Suidas, tum ad eos qui in acie locum deſerunt, tum ad illos qui cultu delicatiore utuntur, tum ad hos qui dolis quempiam circumveniunt; A quibuſdam, ſic refertur hoc adagium. Semper enim res Theſſalorum infidæ.

Phœnicum pacta. Φοινίκων συνθῆκαι.

Phœnicum conventa. Phœnices Carthaginem debellaturi poſtularunt à Libycis, ut ſibi liceret diem & noctem hoſpitio terræ uti. Quod cum impetraſſent, cumque exacto conceſſi temporis ſpatio juberentur excedere finibus, recuſarunt, affirmantes ſe pactos, ut ſibi fas eſſet, illic noctes quoque ac dies commorari, videlicet ambiguitatem vocum ad ſuum commodum detorquentes. Unde proverbium eſſe natum ajunt, de pactis inſidioſis & aſtutis.

Zenod. *Locrenſe pactum.* Λοκρῶν σύνθημα.

Id eſt, Locrenſium pactum, De fœdifragis dictum, cujuſmodi quondam habiti Locrenſes, quod fœdere prodito, quod cum Peloponneſiis inierant, ad Heraclidarum partes defecerint.

Thracium commentum.

Θράκεια παρεύρεσις.

Sive inventum. Torquendum in eos, qui pacta eludunt callido vafroque aliquo commento. Thraces pactis cum Bæotiis aliquot dierum induciis, nihilo ſegnius incurſiones agebant nocturno tempore. Hos quum propulſaſſent Bæotii, atque expoſtularent, quod violaſſent inducias, reſponderunt Thraces, ſe nihil præter pacta feciſſe: pactos enim eſſe de diebus, noctibus incurſaſſe.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Thraces fœdera neſciunt. Zenod.

Θρᾶκες ὅρκια οὐκ ἐπίστανται.

d eſt, Thraces fœdera non norunt. Thracum barba-
em & immanitatem perfidiamque, ſatis arguit in-
eremptus à Polymneſtore Polydorus, hoſpitii jure
iolato.

*Hoc calceamentum conſuit Hiſtiæus, Ariſta-
goras induit.*

Τοῦτο ὑπόδημα ἔῤῥαψε μὲν Ἱστιαῖος, ὑπεδύσατο δὲ Ἀρισταγόρας. Diogen.

d eſt, Hoc calceamentum Hiſtiæus quidem conſuit,
æterum Ariſtagoras induit. Diogenianus admonet
ici ſolitum in eos, qui callide ſua malefacta in alios
ejiciunt. Videtur magis convenire, quoties in aſtutis,
& improbis conſiliis alteri alter auxilio eſt, mutuaque
opera ſeſe juvant.

Repariazare. Ἀνεπαρίασαν.

d eſt, Repariaſſarunt. De iis dicebatur, quos pœnite-
et inſtituti, quique à conventis diſcederent.

Quibus nec ara, neque fides.

De vehementer perfidis. Dictum eſt in Spartanos,
quorum perfidiam taxavit Euripides:

Σπάρτης ἔνοικοι δόλια βουλευτήρια. *Id eſt*,
Spartæ incolæ doloſa conſultamina.

*Altera manu fert lapidem, altera panem
oſtentat.* Plautus.

Qui coram blandiuntur, clam obtrectantes: palam
amicos agunt, clanculum nocent; aut qui hic pro-
ſunt, illic lædunt. Tranſlatum ab iis, qui canes oſten-
ato pane pelliciunt, deinde accedentibus ſaxum illi-
dunt.

Maritimi mores. Idem.

Pro variis & inconſtantibus, quales fere ſunt aman-
tium. Plautus in Ciſtellaria. Ita, inquit, mihi omnia in-
genia ſunt, quod lubet, non lubet jam id continuo. Ita
me amor lapſum ludificat, fugat, agit, appetit, raptat,
retinet, jactat, largitur: quod dat, non dat, deludit.

Modo

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Modo quod ſuaſit, diſſuadet: quod diſſuadet, id oſtentat. Maritimis moribus mecum experitur.

Lingua juravit. Ἡ γλῶσσα ὤμοσεν.

Ubi quis non præſtat fidem promiſſis, aut ubi non ex animo pollicetur.

Livius. *Punica fides.*

Pœnorum perfidia in proverbium abiit, quod ea gens peculiariter perjurii, vanitatiſque notata ſit. Tum Livius de bello Punico, libro ſecundo. Quæ punica religione ſervata eſt fides ab Hannibale, &c. Pœni fœdifragi ſemper habiti.

Plautus. *Græca fide.* Ἑλληνικῇ πίστει.

Reperitur pro certa item fide. Plautus Græcam fidem dixit, ubi non verbis, neque ſtipulationibus, ſed præſente pecunia res agitur. Cætera quæ volumus uti, Græca mercamur fide, id eſt, numerata pecunia.

Non idem ſunt ſcriptura & Leucæus.

Γραφή τε καὶ Λεύκαιος οὐ ταυτόν.

Id eſt, Scriptura & Leucæus non ſunt idem: aut non conveniunt, ubi quis aliud ſcribit, aliud facit aut dicit: Recte jacietur in eos, qui ſtare pactis nolint. Nam hæc plerumque ſyngraphis conſtant. Aut in eos, quorum vita non concordat vel congruit cum libris editis. Conjicere licet, Leucæum fuiſſe malæ fidei ſcribam.

Homer. *Dædali opera.* Δαιδάλεια ποιήματα.

Id eſt, Dædalea opera. Dicuntur quæ novo artificio fabricata ſunt, & admirando. Hinc natum, quod quum veteres illi plaſtæ formas animalium cæcas fingerent & immobiles, Dædalus inſolito artificio primus & oculos induxit, & nervis quibuſdam additis effecit, ut huc atque illuc moverentur, adeo ſcite, ut ſpectantibus vivere atque ingredi viderentur.

Admirabiles in nectendis machinis Ægyptii.

De verſutis, & (ut ait Plautus) conſutis dolis dictitatum. Torqueri poteſt & in perplexas ſophiſtarum argutias, ac ſyllogiſmorum inexplicabiles labyrinthos.

Cele-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

celebrabantur olim Ægyptiorum opera, ex variis li-
gnorum fruſtulis miro quodam artificio connexa.

Multa novit vulpes, verum echinus unum magnum. Zenod.

Dicitur in aſtutos & variis conſutos dolis: vel potius, ubi ſignificamus, quoſdam unica aſtutia plus efficere, quam alios diverſis technis. Nam vulpes multijugis dolis ſe tuetur adverſus venatores, & tamen haud rapitur. Echinus, quem opinor erinaceum eſſe, unica duntaxat arte tutus eſt adverſus canum morſus. Is quidem ſpinis ſuis ſemet involvit in pilæ ſpeciem, ut nulla ex parte morſu prendi queat.

Magnus verſator in re puſilla.

Μέγας κηληκτὴς ἐν μικρῷ γε πράγματι. Plutarc.

Id eſt, Verſator ingens in negotio levi. Quadrat in eos, qui arte parum honeſta ſibi divitias parant.

Simia non capitur laqueo.

Ὁ πίθηκος οὐχ ἁλίσκεται βρόχῳ.

In callidos tergiverſatores dici ſolitum, qui coargui non queunt.

Volaticum jusjurandum.

Ταχυβάμονες ὅρκοι. Diogen.

Ad eum modum appellabant jusjurandum irritum, quod evaneſceret avolaretque ſimul atque pronunciatum eſſet, cujuſmodi ſunt amantium.

Semper adfert Libya mali quippiam.

Ἀεὶ φέρει τι Λιβύη κακόν. Plinius.

Quod ex Libya monſtra Romam deportarentur. Hinc & in mores ingeniumque gentis detorqueri poteſt: ut quidem ut eſt regio venenorum ferax, ita gentis peſtilens ingenium. Peculiariter conveniet in fœdifragos, &c.

Semper Africa novi aliquid apportat.

Quod quidem ideo dicebatur, quod in ſiticuloſa regione ad unum aliquem rivum plurimæ ferarum ſpecies bibendi gratia convenire cogantur, inibique varia mixtura violentæ Veneris, varias monſtrorum

formas,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

formas, ſubindeque novas naſci. Quadrabit in homines lubrica fide, ſemper novarum rerum avidos.

Magis varius quam hydra.

Athenæ. Ποικιλώτερος ὕδρας.

De callidis & doloſis, quod hydra ſerpens ſit verſicoloribus notulis diſtincta.

Ariſtop. *Siſyphi artes.* Σισύφου μηχαναί.

Dicebantur vafra, verſutaque conſilia.

Σίσυφος ὃς κέρδιστος ἐπιχθονίων γένετ' ἀνδρῶν.

Homer. Siſyphus, in terris quo non aſtutior alter.

Pyrrhandri commentum.

Idem. Πυῤῥάνδρου μηχάνημα.

De callido invento. Hic Pyrrhander ſycophanta quiſpiam fuit, inſignite verſutus, notæque malitiæ.

Megaricum machinamentum.

Ariſtop. Μεγαρικὴ μηχανή.

Id eſt, Ars Megarenſis. Dicitur, quum dolo & aſtu res agitur, non ſincera fide. Olim enim Megarenſes vulgo male audiebant, tanquam fraudulenti ac ficti, quod aliud ſentire ſoleant, aliud loqui.

Idem. *Expedit pluria habere cognomina.*

Ariſtophanes in Pluto:

Ὡς ἀγαθόν ἐστ' ἐπωνυμίας πολλὰς ἔχειν.

Ut expedit ſi plura habeas cognomina.

Conveniet in eos, qui multa ſimul profitentur, quo quæſtum faciant uberiorem: aut qui diverſarum ſunt partium.

Homer. *Vlyſſeum commentum.* Ὀδύσσειος μηχανή.

Id eſt, Vlyſſeum inventum. Callidum, aſtutum, & vafrum dicebatur. Vlyſſem Homerus ubique verſutum facit.

Novit vias, quibus effugit Eucrates.

Ariſtop. Οἶδε τὰς ὁδοὺς, ἅπερ ἔφυγεν Εὐκράτης.

In eum quadrat, qui ſemper aliquam invenit rimam, per quam elabatur, ut officium ſubterfugiat prætextu aliquo, ſi quando fides eſſet præſtanda.

Lybica

Libyca fera. Λιβυκὸν θηρίον. Diogen.

eſt, Libyca beſtia. Dicebatur in hominem vafrum, llidum, verſipellem, variis moribus ancipitique innio. Quod genus portentum Cicero Catilinam fuiſteſtatur. Inde natum, quod in Libya variæ ferarum ecies ſæpenumero miſceantur.

Αἰγυπτιάζειν.

icebantur aſtuti & impoſtores. Sumptum à moribus us gentis. De moribus Ægyptiorum teſtatur & illud Æſchylo, quod alibi retulimus.

Δεινοὶ πλέκειν τὰς μηχανὰς Αἰγύπτιοι.

Ægyptii miri ſtruendis artibus.

E perforato poculo bibere.

Ἐκ τετρημμένης κύλικος πιεῖν.

icuntur, qui futiles ſunt, parumque continent fideter arcana ſibi credita.

Si leonina pellis non ſatis eſt, vulpina addenda,

Ἂν ἡ λεοντὴ μὴ ἐξίκηται, τὴν ἀλωπεκῆν πρόσαψον. Zenod.

d eſt, Si leonis exuvium non ſufficit, adde vulpinum. uum viribus res obtineri non poteſt, dolus adhiendus. Adagium natum eſt, ex Apophtegmate Lyandri, qui dicebat boni ducis officium eſſe, quo leoina pellis non attingeret, eo contendendum aſſuta ulpina.

Non Chius, ſed Cius. Ariſtop.

e gentis inconſtantia ac volubilitate, pro temporis atione commutantis inſtitutum, ac idem ad fortunæ commoditatem accommodantis. Ariſtophanis carmina è Ranis, ſunt hæc in Theramenem: Evolavit è mais, haud Chius, ſed Cius: Quanquam hoc loco Ariſtarchus Cous legit, non Cius. Theramenes enim Cous fuiſſe legitur.

Dextrum pedem in calceo, ſiniſtrum in pelvi.

Δεξιὸν εἰς ὑπόδημα, ἀριστερὸν εἰς ποδονιπτῆρα. Suidas.

Id eſt, Dextrum pedem in calceum, ſiniſtrum in pelvim. Subaudi verbum ad ſententiam accommodatum,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

tum, mittit aut ponit. Dici ſolet in eos, qui ſe norunt commode ad rei præſentis conditionem applicare, proque loco, tempore, negotiis, aliam atque aliam ſuſtinere perſonam.

Multa noris oportet, quibus Deum fallas.

Ubi quis fucum facere conatur ei, cui difficile ſit dare verba propter aſtutiam ſingularem.

Ex eodem ore calidum & frigidum efflare.

Anian. Ἐκ τοῦ αὐτοῦ στόματος θερμὸν καὶ τὸ ψυχρὸν ἐξάγειν. Bilingues, & qui eundem modo laudant, modo vituperant, ex eodem ore calidum & frigidum ſpirare dicuntur. Natum ex Apologo quopiam Aniani fabulatoris. Torquere licebit in Rhetores, qui eadem norunt laudare & vituperare, elevare atque attollere. Item in Juriſconſultos, qui cauſſam eandem nunc tuentur, Eſai. 5. nunc impugnant. Eſaias male ominatur iis, qui dicunt bonum malum, malum bonum; dulce amarum, & amarum dulce.

E ſe finxit velut araneus.

De homine ex ſe ipſo comminiſcente mendacia. Aranei mox ut editi ſunt, fila mittunt, non ex interioribus velut excrementa, quemadmodum ſentit Democritus, ſed de ſumma corporis parte, veluti corticem.

Obliquus curſus. Κάμπιος δρόμος.

Quoties res arte ac diſſimulanter agitur. Aut quoties aliud præ nobis ferentes, alio tendimus, & cuniculis atque ambagibus pergimus ad id, quod aſſequi conamur.

Zenod. *Cantharo aſtutior.* Κανθάρου σοφώτερος.

Aut callidior. Zenodotus ait, Athenis cauponem fuiſſe quempiam, nomine Cantharum, quem ob maleficia & impoſturas ac proditiones, capitis affecerint ſupplicio. Proinde vulgo receptum, ut in verſutos ac impoſtores diceretur.

Diogen. *Caſſioticus nodus.* Κασσιωτικὸν ἅμμα.

De moribus vafris ac verſutis dici conſuevit. Caſſius mons eſt, & ejuſdem nominis civitas in Ægypto, vicina

na Peluſio. Ei genti quaſi genuinum ac gentilicium t, miros quoſdam nodos nectere. Huic affine: Herleus nodus, quo arctiſſimam atque indiſſolubilem nicitiam ſignificamus. In caduceo Mercuriali duo nt ſerpentes, maſculus & fœmina, qui medio corprum complexu nodum efficiunt Herculanum.

Pardi mortem adſimulat.

Θάνατον παρδάλεως ὑποκρίνεται.

d eſt, Pardi mortem ſimulat. Dicebatur, ubi quis aſtu erniciem alicui moliretur. In Mauruſia ſimiarum inens copia. Pardalis autem animal eſt natura ſimiis feſtiſſimum, quas tamen dum viribus aſſequi non oteſt, dolis in eas utitur. Emori fingit ſeſe. Deinde imiæ ubi jam mortuam arbitrantur, deſcendunt de bore, pardali inſultantes ludibrii cauſſa. Poſtea reente reviviſcens, aliam dentibus, aliam unguibus orripit, dilaniatque ac devorat.

Sphondyla fugiens peſſime pedit.

Ὡς ἡ σφονδύλη φεύγουσα πονηρότατον βδεῖ. Ariſtot.

d eſt, Ut felis quoties fugitat, male pedere ſueta eſt. n eos quadrabit, qui diſcedunt non citra infamiam. phondila inſecti genus, odoris teterrimi. Plinius neminit Sphondylæ ſerpentis. Heſychius docet, apud Atticos Sphondylen dici felem.

INCULPATUS.

Purior clavo. Ἁγνότερος πηδαλίου. Suidas.

d eſt, Purior gubernaculo. De re vehementer inculpaa, aut moribus undequaque integris & incontaminais. Clavus enim nauticus aſſiduis fluctibus abluitur.

A puro pura defluit aqua. Theogn.

Εἰ μ' ἐθέλεις πλύνειν κεφαλῆς ἀμίαντον ἀπ' ἄκρης
Αἰεὶ λευκὸν ὕδωρ ῥεύσεται ἡμετέρης.
Rurſum aqua de ſummo mihi vertice defluet uſq;
Limpida, ſi innocuum forte lavare pares.

Quadrabit in hominem uſque quaque innocentem, quem etiam ſi quis aliquando vocet in crimen: tamen

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

men non ſolum fama illius non contaminatur, ve-rum etiam illuſtrior redditur.

Aurum igni probatum.

Ariſtop. Ὁ χρυσὸς τῷ πυρὶ δοκιμασθείς.

Dicitur is, cujus fides rebus adverſis explorata, ſpectataque eſt. Aurum omnibus metallis prælatum, quod uni rerum nihil igni depereat, tuto etiam in incendii durante materia. Quinimo, quo ſæpius arſerit, hoc magis proficiat ad bonitatem.

Aurum Colophonium. Χρυσὸς ὁ κολοφώνιος.

Apud Colophonios aurum optimum ſolet fieri. Venuſtius fiet, ſi longius deflectetur, velut ad mores vehementer incorruptos, aut ingenium exquiſitum & eximium.

IN DELICIIS.

Porcellus Acarnanius.

Lucian. Χοιρίσκος Ἀκαρνάνιος.

In mollem & amabilem, atque in deliciis habitum dicebatur.

Mus albus. Μῦς λευκός.

Id eſt, Mus albus, apud Suidam. Μῦς κακός. *Id eſt*, Mus malus, apud Diogenianum. in hominem laſcivum & libidinis immodicæ dicebatur. Nam mures domeſtici ſalaciſſimi ſunt, præſertim albi.

Suidas. *Melitæa catella.* Μελιταῖον κυνίδιον.

Quadrat in eum, qui habetur in delitiis, ac lautius in otio alitur ad voluptatem, non ad uſum. Canes qui animi cauſa nutriuntur, & ad luſum duntaxat mulierculatum, hos μελιταίους appellant. Eſt in familiis divitum quoddam miniſtrorum genus, quos illi non ad miniſterium, ſed animi cauſa domi habent.

Plautus. *Melitæus catulus.* Μελιταῖον κυνίδιον.

Dicebatur is, cujus opera nulli ſeriæ rei conducebat ſed duntaxat animi cauſſa alebatur. Atque ii Melitæ vocantur ab inſula Melita.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

IN DEPREHENSOS.

Folio ficulno tenes anguillam.

Τῷ θρίῳ τὴν ἔγχελυν. Ariſtop.

eſt, Folio ficulno anguillam, Subaudiendum, tenes. bi quis alioqui fugax & lubricus, arctiore modo te-tur, quam ut poſſit elabi. Nam fici folium ſcabrum , atque ob id ad retinendam anguillam natura lu-icam vel maxime idoneum.

Medius teneris. Νῦν ἔχῃ μέσος.

eſt, Nunc medius teneris. De eo, qui ſic tenetur, ut ricare ſeſe nulla ratione poſſit. Tranſlatum à palæ-tis atque athletis, qui ſi quem medium corripue-t, facilè vincunt.

Decipula murem cepit.

Εἴληφεν ἡ παγὶς τὸν μῦν.

eſt, Laqueus murem cepit. De recte, meritoque prehenſis, & malo dignis.

In laqueos lupus. Εἰς πάγας ὁ λύκος.

um improbus quiſpiam tandem in extremum ad-citur diſcrimen. Etenim quum lupus animal ſit idioſiſſimum, ſi quando contingat illum irretiri, otinus acclamant omnes, in laqueos lupus.

In area latitas. Ἐν ἅλῳ δραπετεύεις. Zenod.

eſt, In area occultaris. De eo, qui in eo verſatur ne-tio, ut non poſſit non eſſe conſpicuus.

Culeo dignus. Tullius.

um hominem enormiter ſceleroſum ſignificare vo-mus, eum culeo dignum dicimus. Hoc ſupplicium t parricidis, hoc eſt, qui parentem occidiſſent, &c.

In eaſdem anſas veniſti. Ariſtid.

uadrat in eum, qui ſic irretitus eſt, ut quocunque ſe rtat, teneatur, nec explicare ſeſe poſſit.

Laqueus laqueum cepit.

Ἄταρ ἡ πάγη ἔοικε λήψεσθαι πάγην.

eſt, Laqueum laqueus, ita ut videtur, ceperit. Ubi alus malum obſervat. Veluti adulter adulterum,

N fur

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

fur furem, perfidus perfidum: quod interdum uſu venit, ut dum duo ſibi viciſſim inſidias tendunt, uterque deprehendat alterum.

Horat. *Hinc illæ lachrymæ.*

Dicitur de rei cauſa, aliquandiu diſſimulata, quæ vere tandem deprehendatur. Veluti ſi quis dicat barbaros damnare Græcas literas, ne ſcilicet ipſi parum docti videantur.

Sabellic. *Hydrus in dolio.* Ὕδρος ἐν τῷ πίθῳ.

Natum de ruſtico hydrum in dolio reperiente. Admonet Plinius lib. x. cap. LXXII. ſerpentes quanquam exiguo indigeant potu, tamen vinum, cum eſt occaſio, præcipue appetere. Licebit uſurpare cum quis occulta calamitate premitur, cauſſa atque autore non extante. Aut cum diuturni mali tandem autor deprehenditur.

Tullius. *Tempus omnia revelat.*

Non diſcrepat Euangelicum dictum, apud Matthæum cap. x. Nihil opertum, quod non revelabitur, & occultum, quod non ſcietur.

Tertull. *Cuculus.*

Olim qui fuiſſent in re quapiam parum honeſta deprehenſi, vulgari probro cuculi dicebantur. Plinius ſcribit, probro ſolere objici vindemiatoribus, ſi cuculus eos deprehendiſſet putantes vineam ſerius, nec hoc munus abſolviſſent prius, quam audiretur ea avis, veluti ceſſationem exprobrans agricolis.

INDILIGENTIÆ.

Homer. *Princeps indiligens.*

Indiligens pædagogus corrumpit puerum; malus præceptor vitiat diſcipulum, rex improbus populum. Ad hanc ſententiam facit illud Homeri:

Αὐτὰρ μῆλα κακοὶ φθείρουσι νομῆες.
At corrumpit oves paſtor malus.

Si quis juxta civitatem clypeus.

Plutarc. Εἴ τις περὶ πόλιν αἰγίς.

Id eſt, Si quis circum urbem clypeus. Hoc ſcommatis jacie-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

iebant in eos, qui ſparſim ac diſſolute civitatem
irent palantes.

Malus janitor. Πυλωρὸς κακός. Plutarc.

diligens cuſtos, aut præfectus.

Phani oſtium. Ἡ φάνυ θύρα. Seneca.

accinebatur, ubi quis fruſtra ſervaſſet aliquid: vel-
, ſi cujus uxorem adulterio vitiari contingeret,
am tamen ille multa zelotypia ſervaſſet.

A limine ſalutare.

urimum venuſtatis obtinebit hoc, ſi ad res incor-
reas deflectatur, veluti ſi quis dicatur Theologiam
imine duntaxat ſalutaſſe. Tranſlatum à vulgaribus
is amicis, qui non admittuntur in penetralia, ſed
ocul, atque a limine ſalutant, ac deinde diſcedunt.

Lacinia tenere. Cicero.

ui leviter rem tenent, lacinia tenere dicuntur, hoc
, extrema veſtis ora. Idem dictum & hodie durat
ud noſtrates, ſi quem invitant non ex animo.

Surculum defringere. Idem.

t non callere totam diſciplinam, ſed ex ea paulu-
m, quod ad præſens inſtitutum faciat, decerpere,
emadmodum Jureconſulti nonnunquam ſenten-
m aut fragmentum adducunt è Theologorum diſ-
plina.

Vt canis è Nilo. Macrob.

ui leviter ac velut obiter artem quampiam, aut au-
rem deguſtant, hi ceu canis è Nilo deguſtare dicen-
r. In Ægypto conſtat canes raptu crocodilorum ex-
rritos, bibere & fugere. Solinus ait, eos non niſi
rrentes lambitare, ne deprehendantur.

Per tranſennam inſpicere. Tullius.

o eo, quod eſt, non propius neque ſingillatim, ſed
ocul & ſummatim inſpicere. Tranſlatum à nego-
toribus, qui mercibus cancellos objiciunt.

Per nebulam, per caliginem, per ſomnium. Plautus.

uarum rerum ambiguam quandam, ac tenuem, pe-
que evanidam memoriam aut intelligentiam ob-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

tinemus, eas per nebulam recordari, per ſomnium meminiſſe, per caliginem videre, proverbio dicimus.

Ariſtot.

Moriendum priuſquam, &c.

Ariſtoteles lib. Rhetoricorum, commemorat Alexandridæ dictum, ut vulgo celebre ac laudatum: Καλό γ' ἀποθανεῖν πρὶν θανάτου δρᾶν ἄξιον. *Id eſt*, Honeſtum eſt mori, priuſquam aliquid morte dignum commiſeris. Senſus eſt, ut ipſe exponit Ariſtoteles. Decet mori morte indignum: ſive, honeſtum eſt mori, cum nihil morte dignum admiſeris.

Per Satyram.

Variarum rerum mixtarum ſparſim, nulloque ordine congeſtarum, veteres Satyram appellabant. Apparet vocem primum deductam à laſcivia Satyrorum, temere nunc huc, nunc illuc ſalientium. Hinc deflexa eſt ad cibi genus, quod ex diverſis herbarum formis conflatum eſt: præterea ad lancem variis rerum generibus onuſtam, quæ ſic diis offerebatur, non diſſimilis illi poculo, quod Græci πεντάπλοον à quintuplici rerum differentia, ſive κέρνος à mixtura vocabant. Feſtus ait, Saturam ſive Satyram dici cibum variis rerum generibus conditum, aut legem aliis multis confertam legibus. Itaque in ſanctione legum aſcribi ſolere, neve per Satyram derogato aut abrogato, cum ſignificant totam legem eſſe ſervandam, &c.

Summo pede.

Ἄκρῳ ποδί, *Id eſt*, ſummo pede, eadem figura dictum eſt, qua ſummo digito. Negatur ſummo pede attigiſſe diſciplinam, qui nunquam ingreſſus eſt, nec attigit limen illius.

Plato.

In tranſcurſu.

Plutarchus de liberis educandis: Ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἐκ παραδρομῆς μαθεῖν ὥσπερ εἰ γεύματος ἕνεκεν. *Id eſt*, Sed hæc quidem ex tranſcurſu diſcere, veluti deguſtandi cauſa.

Lucian.

Summis labiis.

Cum quis verbis duntaxat ſimulat quippiam, non autem

m ex animo facit. Hieronymus. Summis labiis ho-
item invitemus.

Summis naribus olfacere.

Τῇ ἄκρῃ ῥινὶ ὀσφραίνεσθαι.

l eſt, Summa nare olfacere, pro eo quod eſt, Levi experimento conjecturaque qualicunque deprehen-
ere.

Extremis digitis attingere. Cicero

ro eo quod eſt, Leviter attingere: quod ita demum dagium videbitur, ſi metaphora acceſſerit.

Primoribus labiis deguſtare.

ſt breviter quippiam attingere. Ductum ab iis, qui ibum aut potum tenuiter deguſtant, nihil inde in omachum tranſmittentes.

Molli brachio. Levi brachio. Idem.

Cum indiligentem operam ſignificamus. Plinius.

Suſpenſa manu.

Pro eo quod eſt, Leviter, parumque accurate. Salomo.

Compreſſis manibus.

Compreſſis ſedere manibus, dicitur in otioſos, & nihil aliud, quam ſua fata deplorantes. Extat & in Hebræorum proverbiis: Paululum conſeres manus: in gnavum. Figura ſumpta à geſtu ſollicitorum quidem, ed inertium tamen.

Pulmo prius veniſſet.

Dictum eſt olim in lentos ac ceſſatores. Opinor quod pulmo cum perpetuo moveat, nunquam tamen loco e promovet. Plautus: Dii immortales, ſoccos juſſi dimere pedibus. Pulmo enim, quod perhibent, prius veniſſet, quam tu adveniſti mihi.

INDVSTRIA.

Dii facientes adjuvant.

Significat divinam opem non ceſſantibus ſed induſtriis, & pro ſua virili conantibus auxilio eſſe ſolere.

Cum Minerva manum quoque move. Varro.

Huic finitimum eſt σὺν Ἀθηνᾷ καὶ χεῖρα κίνει. *Id eſt,*

Auxiliante Minerva, manum interim move. Monet adagium, ne fiducia divinæ opis, induſtriam remittamus.

Manum admoventi fortuna eſt imploranda.

Diogen. Τὰν χεῖρα πολιφέροντα δεῖ τὰν τύχην ἐπικαλεῖν. *Id eſt*, Manum admoventi fortuna invocanda eſt. Admonet adagium, ita fidendum eſſe divino auxilio, ut nihilo ſegnius noſtra adnitamur induſtria. Huic qui laborat, adeſſe Numen aſſolet.

Ni purges & molas, non comedes.

Tryph. Ἂν μὴ καθαρῇς καὶ ἀλέσῃς, οὐ μὴ φάγῃς.

Id eſt, Ni purges & molas, non comedes. *Id eſt*, Non contingit tibi & victus, niſi tuam item induſtriam adjunxeris.

Neque mel, neque apes.

Μήτε μέλι, μήτε μελίσσας.

In eos dici ſolitum, qui recuſant incommodum ferre, quod ſit cum commodo quopiam conjunctum. Veluti ſi quis apes, quod ſint aculeatæ, nolit perpeti, is nec melle quidem, quod optat, fruetur. Eodem pertinet illud Plauti: Fortiter malum qui patitur, poſt potitur bonum.

Qui vitat molam, vitat farinam.

Ὁ φεύγων μύλον, ἄλφιτα φεύγει.

Id eſt, Qui fugit molam, fugit farinam. Qui refugit Induſtriam, non fruetur emolumentis.

Homer. *Induſtriam adjuvat Deus.*

In aggrediendo negotio, quædam humana ratione providentur, quædam fortunæ commoditas, ipſaque res ſuppeditat. *Id eſt*, apud Homerum Odyſſ. λ.

Hæc partim ipſe tuo perpendes pectore tecum.
Partim Divum aliquis tibi ſuggeret.

Manum admovere.

Idem. Τὴν χεῖρα ἐπιβάλλειν.

Id eſt, Manum apponere. Dicebantur, qui ſeſe inſinuarent in rei cujuſpiam egregiæ communionem.

Opti-

Optimum obſonium labor ſenectuti.

Ὄψον ἄριστον πόνος τοῦ γήρως.

Laborandum in juventa, quo ſeni ſuppetat commodius vivendi facultas. Diogenes interrogatus, quid eſſe miſerrimum cenſeret: reſpondit, Senectutem inopem.

Lutum niſi tundatur, non fit urceus.

Ὁ πηλὸς ἢν μὴ δαρῇ, κέραμος οὐ γίνεται. Apoſtol.

Id eſt, Lutum ni tundatur, non fit teſta. Citra laborem nullus evadit in virum abſolutum.

Manu fingere. Seneca.

Eſt arte, curaque formare. Metaphora ſumpta ab iis qui è cera ſive argilla fingunt imagines.

Serere ne dubites. Columella.

Quo monemur, ne quando pigeat ejuſmodi rerum aliquid moliri, è quibus nihil omnino diſpendii, ſed plurimum emolumenti poſſit proficiſci: ſi non in præſens, certe in poſterum; ſi non nobis, at ſaltem poſteris.

Qui arat olivetum. Idem.

Colum. lib. VI. de re Ruſt. Quin etiam, inquit, compluribus interpoſitis annis olivetum putandum eſt. Nam veteris proverbii meminiſſe convenit. Eum, qui aret olivetum, rogare fructum: qui ſtercoret, exorare: qui cædat, cogere. Huic adagio locus fuerit, ubi ſignificabimus fieri non poſſe, quin voto potiatur is, qui curam extremam impenderit.

Quid tandem non efficiant manus?

Τί δῆτα χεῖρες οὐκ ἂν ἐργασαίατο. Ariſtop.

Id eſt, Quid denique eſt, quod manibus effici haud queat? Admonet nihil eſſe rerum omnium, quod arte, quod induſtria non efficiatur.

Proba eſt materia ſi probum adhibeas artificem. Plautus.

A Plauto dictum in Pœnulo: Egregia quidem indoles, ſi recte inſtituatur: Felix ingenium, ſi præceptor contingat idoneus.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Artem quævis alit terra.

Sueton. Τὸ τέχνιον πᾶσα γαῖα τρέφει.

Id eſt, Artem quævis alit regio. Proverbialis ſententia, qua ſignificatum eſt certiſſimum viaticum eſſe eruditionem, aut artificium aliquod. Fertur etiam inter Græcorum ſententias hujuſmodi ſenarius:

Λιμὴν ἀτυχίας ἐστὶν ἀνθρώποις τέχνη. *Id eſt*,
Ars ipſa inopiæ portus eſt mortalibus.

Ex umbra in ſolem.

Ex umbra in ſolem educere, eſt rem prius abditam & otioſam in publicum & in communem vitæ uſum educere. Tranſlatum ab Athletis, quibus mos, ſolis & pulveris patientia confirmare corporis robur. Delicatorum autem eſt, in umbra latitare.

Cicero. *Manus pretium.*

M. Tullius actione in Verrem 3. Lapis aliquis cædendus & apparandus fuit, machina ſua. Nam illo non ſaxum, non materia advecta eſt: tantum operis & in iſta locatione fuit, quantum paucæ operæ fabrorum mercedis tulerunt, & manus pretium, machinæ. Manus pretium appellare videtur mercedem, non quæ datur pro materia, ſed quæ artis nomine debetur Architecto. Detorqueri poterit in eos, qui inſtitutione formant ad virtutem, aut corrumpunt diſcipulos.

Plutarc. *Muli Mariani.*

Muli Mariani, caſtrenſi proverbio dicti ſunt varicoſi milites, qui ex C. Marii ducis inſtituto, in furca, tabella interpoſita, ſua onera portare conſueverunt. Feſtivius erit, ſi detorqueatur in hominem immenſo ſtudio aut perpetuis negotiis vehementer diſtrictum.

INFACUNDIA.

Suidas. Βατταρίζειν.

Dicebantur vulgo, qui balbutirent, quibuſque hæſitans eſſet & impedita lingua: inde tranſlatum ad eos, qui nugas deblaterant. Unde battariſmon nugacitatem vocant, vocem à Batto quopiam Thebano mutuati, cui vox fuerit exilis, linguaq; parum articulata.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Canere ad myrtum. Ἄιδειν πρὸς μυῤῥίνην. Plutarc.

Ad myrtum canere, Proverbio jubebatur imperitus literarum & infacundus, quique non poſſit apud eruditos loqui. Hinc ſumpta metaphora, quod apud veteres mos eſſet, ut in conviviis ſinguli ſuam cantionem canerent: quod ſi quis citharam accipere recuſaſſet, utpote muſices ignarus, is per jocum accepto ramo laureo ſeu myrteo, cogebatur ad eum canere.

Ialemo frigidior. Ἰαλέμου ψυχρότερος.

De cantione, oratione, argumento, joco, aut ejuſmodi re quapiam ſupra modum frigida, recte dicetur. Quidam ajunt Jalemon lugentis vocem eſſe. Nam: Ἰαλεμίζειν Græci dicunt pro complorare.

Pejus Babys tibia canit. Κάκιον Βάβυς αὐλεῖ.

Id eſt, Pejus Babys cantat. Hoc adagium dici conſuevit in eos, quorum exercitatio ſemper vergit in pejus. Quod genus ſunt Oratores quidam, qui quo diutius dicunt, hoc dicunt indoctius. Ferunt Babyn fratrem fuiſſe Marſyæ, qui non veritus eſt ipſum Apollinem ad canendi certamen evocare. A quo cum eſſet victus, Apollo Babyn adeo contemſit, ut eum ne ſupplicio quidem dignum exiſtimaret, ſed ſuæ potius inſcitiæ judicaret relinquendum.

INFORTUNII SIVE EXITII.

Aſinus inter ſimias. Ὄνος ἐν πιθήκοις. Aul. G.

Ubi quis incidit in homines naſutos & contumelioſos, ipſe ſtolidus à quibus impune irrideatur. Quin & hodie ſimile quiddam dicunt: Noctua inter cornices, ubi ſtupidior aliquis in homines petulantes ac dicaces incidit.

Novacula in cotem. Ξυρὸς εἰς ἀκόνην.

Dici ſolitum in hos, qui forte in eas res inciderunt, in quas minime volebant. Siquidem novacula, ſi in molle quippiam inciderit, diſſecat: ſi in cotem, retunditur.

Victus ſpinoſus. Suidas.

Βίος ἀκανθώδης. *Id eſt*, Vita ſpinoſa, aſpera, dura

ac priſca, qualem agebant illi, quibus glandes erant loco placentarum. Suidas conjungit hoc Atticis proverbiis, quibus mollem ac delicatam vitam declaramus, veluti contrarium. Idem indicat eodem ſenſu dici, *βίον ἀβίωτον*, *Id eſt*, vitam non vitalem, hoc eſt, triſtem & inſuavem. Nam Latinis interdum vivere dicuntur, qui non ſpirant tantum, ſed qui genialiter vivunt. Contra Græcis *ἀβιώτως ἔχειν* dicuntur, quibus deſunt vitæ præſidia. Poteſt intelligi & de Atticis facultatibus.

Plautus. *Hodie nihil ſuccedit.*

Plautinus Amphitryo in ſui nominis fabula citat adagii titulo: Nihil eſt, ut dici ſolet, quod hodie bene ſuccedat mihi. Alluſit autem ad vulgi ſuperſtitionem, cui quidam dies credebantur rebus gerendis auſpicati, quidam infelices. Quod ſi unum atque alterum parum ſucceſſit ex ſententia, hinc æſtimantes totum diem, dicunt, Hodie nihil ſuccedet, & ab omnibus negotiis abſtinent.

Homer. *Tempeſtas rerum.*

Cum ſignificabimus magnam rerum confuſionem, uti licebit his verſibus Homericis, quos uſurpat M. Tullius lib. Epiſt. ad Q. Fratrem. 3.

Ἤματ' ὀπωρινῷ ὅτε λαβρότατον χέῃ ὕδωρ
Ζεὺς. ὅτε δή γ' ἀνδράσι κατεσσάμενος χαλεπήνῃ.

Id eſt,

Menſibus autumni vehementem Juppiter imbrem
Effundit, cum ſuccenſens mortalibus inſtat.

Aqua & terra reddamini.

Ὕδωρ καὶ γαῖα γένοισθε.

Id eſt, In terram vertamini aquamque, pro eo quod eſt, Redigamini in nihilum ac pereatis. Hemiſtichium eſt Homericum.

Suidas. *Aſinus inter apes.* Ὄνος ἐν μελίτταις.

Dici ſolitum, ubi quis infeliciter incidit in homines improbos atque importunos.

In apes irruiſti. Εἰς μελίττας ἐκώμασας.

Ubi

bi quis, præter opinionem in ingens agmen, velut amen malorum immergitur.

Dicas tria ex curia.

Εἴποις τὰ τρία παρὰ τῆς αὐλῆς. Zenod.

ntiquitus, qui judicum ſententiis fuiſſent ad capita- ſupplicium condemnati, priuſquam ad mortem ıcerentur, ea facultas concedebatur, ut vino cibo- ıe expleti, tria quædam quæcunque lubitum eſſet, cerent. Quæ ſimul atque dixiſſent, promulgata da- ınatione producebantur ad ſupplicium.

Ad aquam malus. Ἐφ' ὕδωρ κακός. Idem.

ı infimæ ſortis homines dicebatur, ac ſordidiſſimis uæſtibus addictos, propterea quod antiquitus infa- nes habebantur, multoque omnium contemptiſſimi ui litigantibus aquam ſubminiſtrabant. Veteres nim ad clepſydrarum menſuram in judiciis dicere oliti erant.

Canis in vincula. Κύων ἐπὶ δεσμόν.

Dicebatur, ubi quis ſeipſum in ſervitutem, aut in ma- um aliquod injiceret. Sumptum à canibus ultro ſe ræbentibus vinciendos cibi lenocinio.

Mitte in aquam. Βάλλ' ἐς ὕδωρ. Plutarc.

Hoc eſt, Aufer è medio. Dicitur in hominem, vel in em exitio dignam. Tractum à ſupplicio quorundam, qui in profluentem aut mare præcipitabantur.

Ad Cynoſarges. Ἐς Κυνόσαργες.

Erat Cynoſarges locus in Attica quiſpiam, in quo no- thi ſpuriique exercebantur. Unde vel contumeliæ cauſa dicebantur εἰς κυνόσαργες, velut in ſpurium: vel imprecando, quaſi dicas, In malam crucem.

Ad corvos. Βάλλ' ἐς κόρακας. Ariſtoph.

Id eſt, Abi ad corvos. Perinde valet quaſi dicas: Abi in malam crucem, in malam rem, atque exitium. Ariſtophanes: Ocyus hinc ad corvos abeas.

In lapidicinas. Εἰς λατομίας. Lucian.

Quum ſignificamus quempiam è medio tollendum, & in rem malam aliquo auferendum. Natum à Philo-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

xeno Poëta dithyrambico, qui quum Dionyſii tyranni poëmata non probaret, utpote indocta, in lapidicinas ad eo detruſus eſt.

In puteo cum canibus pugnare.

Ἐν φρέατι κυνὶ μάχεσθαι.

Dici ſolitum, ubi cuipiam negotium incidit cum homine rixoſo & contentioſo, à quo ſe nequeat extricare.

Ariſtop. *In beatam.* Βάλλ' εἰς μακαρίαν.

Id eſt, Aufer te in beatam, pro eo quod eſt, in malam rem. Pauſanias refert Macariam eſſe paludem in Marathone, in qua magna vis Perſarum perierit, ignoratione viarum in ipſa prolapſa.

Diogen. *In Orci culum incidas.* Ἀΐδου πρωκτῷ περιπέσοις.

Id eſt, in Orci culum incidas. Sermo perniciem & extremum exitium imprecantis.

Charontis janua. Χαρώνειος θύρα.

Id eſt, Charonica janua. De imminente capitis periculo, ſive de re magnopere triſti. Sic enim antiquitus appellabatur una è carceris januis, per quam damnati judicum ſententiis ad ſupplicium educebantur.

Gellius. *Aurum habet Toloſanum.*

In eum qui magnis ac fatalib. afficitur malis, novoq; ac miſerando exitio perit. Nam cum oppidum Toloſanum in Gallia Q. Cepio Conſul diripuiſſet, multumq; auri in ejus oppidi templis fuiſſet, quisquis ex direptione aurum attigit, miſero cruciabiliq; exitu periit.

Equum habet Sejanum.

Olim proverbio dicebatur in calamitoſum, & ad extremam inopiam redactum.

Tragicum malum. Τραγικὸν πάθος.

Tragicum malum, dicetur ingens, cujuſmodi finguntur in Tragœdiis.

Diogen. *Muſtelam habet.* Γαλῆν ἔχει.

In eum quadrat, cui omnia ſunt inauſpicata, tanquam ſatis ac diis iratis, ut ajunt. Olim creditum eſt, hoc animal inauſpicatum infauſtumque eſſe iis, qui haberent, domique alerent.

Ca-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Cadmea victoria. Κάδμειος νίκη.

unt qui Cadmeam victoriam appellabant infelicem, tiam ipſis victoribus.

Fortunatior Strobilis Carcini. Suidas

Εὐδαιμονέστερος Καρκίνου Στροβίλων.

ronia proverbialis in infelicem & improbum. Carinus Poëta quiſpiam fuit, cujus filii dicti ſunt Stroili. Locus autem ſumptus eſt à nominum alluſione. Nam Græce Carcinus cancrum, Strobili cochleas ſinificant. Utrumque genus diſtortum ac fœdum.

Iſſa. Ἴσσα. Idem,

ſſa proverbialis erat acclamatio in eos, quibus ζ. liera ſorte cecidiſſet, quique modis omnibus eſſent inortunati. Conjectare licet eam literam in ſortibus inuſpicatam fuiſſe.

Genius malus.

Adagium apparet è priſcorum opinione profectum, ui ſingulis binos genios attribuunt, quos dæmones ocant: quorum alter perniciem nobis moliatur, aler juvare ſtudeat.

Vel hoſti miſerandus.

Eſt hyperbole. Nam hoſtis non facile commovetur niſericordia. Confine illi: Quod vel ipſe probet Momus.

Mala ultro adſunt.

dem & vulgo dicitur: Mala ultro adeſſe, vel inocata.

Per medium annulum traharis oportet.

Διὰ δακτυλίου δεῖ σε ἑλκυσθῆναι. Ariſtop.

Id eſt, Per annulum trahendus es. In eum quadrabit, qui ſit vehementer extenuato gracilique corpore, ſeu morbo, ſeu cura, ſeu ſtudio, ſeu qua alia re. Equidem opinor adagium eſſe natum à luſu, quo ovum aceto maceratum, per annulum trahitur.

E tribus malis unum. Τῶν τριῶν κακῶν ἕν. Menand.

Id eſt, Trium malorum unum. Sumptum à Theramene, qui cuidam è tribus malis unum indixerit, è qui-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

bus, quod vellet, eligeret. Sunt qui dicant iis, qui ſententia capitali damnati fuiſſent, tria ſolere deferri, gladium, laqueum, & aconitum.

Extrema extremorum mala.

Ἐσχάτων ἔσχατα κακὰ διαπέπρακται.

Id eſt, Extrema extremorum mala acciderunt. Hunc ſermonis typum Græci videntur ab Hebræis mutuo ſumpſiſſe, qui vehementiam & ἐπίτασιν ejusdem dictionis congeminatione ſignificabant. Apud Hieremiam: Ficus bonas bonas: & ficus malas malas: cum valde bonas & valde malas velit intelligi.

Ogygia mala. Ὠγύγια κακά.

Recte dicentur vel ingentia vel antiqua. Nam utrumque Græce ſignificat Ogygium.

Plato. *Diolygium malum.* Διωλύγιον κακόν.

Id eſt, Ingens malum. Dicitur de eo, qui malo quopiam ingenti ac diuturno tenetur.

Suidas. *Labore laborioſus.* Πόνῳ πονηρός.

Ipſa figura hyperbolen habet laboris immodici. Eſt autem jocus ob amphibologiam vocis; Πονηρὸς enim Græcis ut laborioſum ac miſerum, ita ſignificat & malum aſtutumque.

Lemnium malum. Λέμνιον κακόν.

De malis immenſis ac miſerandis. Hinc natum adagium putant, quod aliquando Lemniæ mulieres graveolentia maritorum offenſæ, eos univerſos ſuſtulerunt auxilio Thoantis: cujus rei meminit & Euripides in Hecuba.

Idem. *Magnetum mala.* Μαγνήτων κακά.

De malis ingentibus dictum videtur, aut iis quæ in autores ſuos recidunt. Sumptum apparet ab hiſtoria, qua de Magnetibus afflictis Suidas meminerit, in quæ feruntur incidiſſe violato numine quopiam.

Homer. *Malis mala ſuccedunt.*

In eum, qui variis exercetur fortunæ incommoditatibus, nunc morbo, nunc rapinis, nunc aliis atque aliis malis, conveniet illud Homeri;

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Tradebat Notus hunc Boreæ quandoque vehendum,
Nunc rurſum Zephyro tractandum tradidit Eurus.

Tænarium malum. Ταινάρειον κακόν.

quid crudelius ſævitum eſſet in famulos. Tenarium
ılum vocabant, propterea quod olim Lacedæmonii
ptivos, qui in Tænarium confugerant, reductos,
pitis affecerunt ſupplicio. Eſt autem Tænarius oppidum quoddam Laconicæ, cujus incolæ Tænaritæ
cantur.

Tam perit, quam extrema faba. Feſtus. Pomp.

opterea quod extremæ fabæ plerunque aut proteıntur, aut decerpantur à prætereuntibus. Quadrabit
itur in hominem ſeu rem, omnibus omnium injus expoſitam.

Vivus videnſque. Terent.

uod in Eunucho dixit Terent. Vivus, videnſque per-, id M. Tull. indicat proverbiali figura dictum eſſe
oratione pro P. Seſtio. Uſurpat & aliquot locis
Hieron.

Ilias malorum. Ἰλιὰς κακῶν. Cicero.

e calamitatibus maximis ſimul & plurimis: propter-
ı quod in Iliade Homerica nullum mali genus non
cenſetur.

Lerna malorum. Λέρνη κακῶν.

e malis plurimis ſimul in unum congeſtis & accuıulatis. Strabo commemorat Lernam lacum fuiſſe
uempiam Argivorum ac Mycenorum agro commuem, in quem cum paſſim ab omnibus purgamenta
eportarentur, vulgo natum proverbium λέρνη κακῶν,
d eſt, Lerna malorum. In hoc lacu poëtæ fingunt hyram illam ſeptem capitum conſtitiſſe, quam Hercus confecerit.

Semper Ilio mala. Ἀεὶ Ἰλίῳ κακά. Athenæus

De vehementer calamitoſis & afflictis. Trojanorum
xcidium poëtis multa Tragœdiarum argumenta miiſtravit, atque hinc proverbium. Stratonicus rogatus
ur nollet apud Ilienſes vivere? reſpondit: Semper
lio mala.

Sy-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Athen. *Sybaritica calamitas.* Συβαριτικὴ συμφορά.

Id eſt, Sybaritica clades. Quemadmodum Sybaritæ perierint, deque calamitate & luxu eorum permulta retulit Athenæus. Quadrabit adagium in eos qui neglectu deorum, aut ob intemperantem luxum ſubvertuntur.

Plautus. *Mare malorum.* Κακῶν θάλασσα.

Dici ſolitum de calamitatibus immenſis & omnigenis. Inde ſumptum, quod mare res quædam eſt infinita, vel quod infinitis ærumnis abundat.

Ariſtid. *Alio relinquente fluctu, alius excipit.*

Non incommode deflectetur ad incurſus malorum, cum (ut fere fit) calamitas calamitati ſuccedit, juxta illum proverbialem verſiculum:

Fortuna obeſſe nulli contenta eſt ſemel.

Cyrbes malorum. Κύρβεις κακῶν.

De vehementer improbis & omni facinorum genere contaminatis. Apud Athenienſes tabulæ quædam erant quadræ, in quibus leges deſcriptæ proponebantur, præterea varia delinquentium pœnæ. Has illi κύρβεις appellant; apud Lucianum ἄξωνες dicuntur.

Malorum theſaurus. Θησαυρὸς κακῶν.

Extat inter Græcanicas ſententias ſenarius:

Plautus. Θησαυρός ἐστι τῶν κακῶν κακὴ γυνή.

Theſaurus eſt mulier malorum, ſi mala eſt.

Malorum Panegyris. Κακῶν πανήγυρις.

De malis agminatim ingruentibus, & invicem ſibi ſuccedentibus. Panegyris dicebatur ſolennis ille populi conventus, ad ludos feſtos celebrandos.

Per tenebras quæ apud quercum.

Ariſtop. Τὸ περὶ δρυῒ σκότος.

De ingenti ac fatali calamitate dicebatur.

Graviora Sambico patitur.

Plutarc. Δεινότερα σαμβίκου πάσχει.

Id eſt, Atrociora Sambico patitur. In eos qui cruciatibus exquiſitis torquentur, aut quibus inſignia mala accidunt. Sambicus quiſpiam Eleus, una cum ſociis aliquot

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

quot non paucas apud Olympia æreas ſtatuas con-it, vendiditque. Deinde majora etiam auſus, Dia- præſidis templum diripuit. At ille mox compre-nſus, dum ſocios prodere recuſat, annum perpe-um exquiſitis cruciatibus dilaceratus eſt, inter quos am animam efflavit.

alo aſino vehitur. Ἐπ' ὄνου πονηροῦ ὀχούμενοι.

la aſella vehi dicuntur, quibus res ſunt parum ſe-ndæ: Felices enim egregiis equis inſidere gaudent.

Quæ ex antiqua. Τὰ ἐκ παλαιᾶς.

eſt, Quæ ex antiqua, ſubaudiendum, Tyro. Perinde et, quaſi dicas ſummam moleſtiam extremumque alum. Nam ſignificabant tantum malorum, quan-m antiqua Tyrus pertuliſſet.

Miſerior monomachis.

Τῶν μονομαχούντων ἀθλιώτερος.

eſt, Miſerior his, qui monomachiam exercent. Nam duriſſima lege committuntur, ut aut alter, aut u-que pereat. Hos Latini vocabant gladiatores. Quo ectaculo cum nihil poſſit immanius eſſe, tamen um Romanis erat in deliciis.

Cujuſmodi portento me involvit fortuna.

Οἵῳ μ' ὁ δαίμων τέρατι συγκαθεῖρξεν. Zenod.

eſt, Cujuſmodi portento me implicuit fortuna. ci conveniet, ubi negotium incidit cum homine oroſo, difficilique; cum quo non queas vivere, nec quo te poſſis extricare.

My ſortitus es. Ἔλαχες τὸ Μ.

eſt, M. litera tibi ſorte obtigit. Ænigma in ſtultos. am Græce Μωροὶ hanc initialem habent.

Nefaſti dies. Ἀποφράδες ἡμέραι.

lim vocabantur inauſpicati, & quibus publica non ebat agere. Unde receptum, ut homines inviſos ac teſtandos ἀποφράδας appellarent.

Servabis bovem. Βουκολήσεις.

eſt, Bubulcus eris. Hoc velut ænigmate ſignifica-nt exilium.

Inus

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Zenod. *Inus dolores.* Ἰνῦς ἄχη.

Ino Cadmi filia ex Athamante duos peperit filios, Le archum & Melicertam: Præterea filiam Eurycleam Athamas autem verſus in inſaniam, reliquos libero arcu percuſſit, occiditque. Ino una cum Melicerta ſe ſe in mare abjecit. Hinc ortum adagium, ut intole randum & exanimantem (ut ita dixerim) doloren ſignificantes, dicerent Ἰνῦς ἄχη. Nam ἄχος propri dolor dicitur apud Græcos, qui prorſus obſtupefacit ſuique ſenſum adimit homini.

Niobes mala. Νιόβης πάθη.

Id eſt, Niobes dolores. De maximis & acerbiſſimi malis dicebatur. Hanc enim fabulæ narrant poſt oc ciſos liberos, quos permultos habebat, præ dolore i ſaxum converſam fuiſſe.

Antiopæ luctus. Ἀντιόπης θρῆνος.

Dici conſuevit, ubi quis innumeris calamitatibus af fligitur, deinde malis eximitur.. Natum adagium a Antiopæ fabula.

Ariſtot. *Cythnicæ calamitates.* Κυθνώδεις συμφοραί.

Ariſtoteles citat, Cythnios uſque adeo divexatos affli ctoſque fuiſſe ab Amphitryone, ut in proverbium ab ierint: Cythnus ex inſulis Cycladibus una, contr Dryopidem ſita.

Zenod. *Cyrnia jactura.* Κυρνία ἄτη.

Id eſt, Cyrnium malum. De magnis diſpendiis & expilationibus dicebatur. Cyrnus inſula quæpiam e è regione Apuliæ, in qua eſt mellis ſumma copia. Hæ olim navigantibus erat inacceſſa, propter prædonun ac piratarum circa illam frequentiam.

Argi collis. Ἄργου λόφος.

Ubi quis ingentibus malis eſſet implicitus. Poteſt ac commodari vel ad locum, vel ad negotium variis ob noxium calamitatibus. Natum ajunt à colle quodam cui cognomen Argi, frequentibus homicidiis ac la trociniis infami.

Archidamicum bellum.

Ἀρχι-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Ἀρχιδάμιος πόλεμος.

e bello ſævo crudelique dicebatur, epitheto ſumpto Archidamo duce Lacedæmoniorum, qui maximis opiis impreſſionem fecerit in Atticam, eamque de-m annis divexarit. Proinde cum funditus tolleren-r omnia, bellum Archidamicum dicebatur.

Ægypti nuptiæ. Αἰγύπτου γάμος.

auſpicatæ & infelices dicebantur. Sumptum à notiſ-ma fabula Ægypti, qui filios quinquaginta, totidem atris filiabus maritos dedit. At hi, præter unum, nnes à ſponſis jugulati ſunt.

Militavit cum Eraſinade.

Ἐστρατήγησε μετ' Ἐρασινάδου. Suidas.

ulgo per jocum dicebatur de his, quibus res unde-uaque male procederent.

Excubias agere in Naupacto.

Φρουρῆσαι ἐν Ναυπάκτῳ. Zenod.

Id eſt, Excubare Naupacti. Achivi capta Naupacto, auſaniam excubiis cuſtodiæque præfectum interfe-erunt. Unde res in jocum vulgi videtur abiiſſe ad-erſus eos, qui pereunt ignavia ſua, aut qui munus diosum ac plenum diſcriminis adminiſtrant.

Lemnia manu. Λημνίᾳ χειρί. Herod.

Dictum pro eo quod eſt, nefaria, impia, crudeli.

Lepus apparens infortunatum facit iter.

Φανεὶς ὁ λαγὼς δυστυχεῖς ποιεῖ τρίβους. Suidas.

Id eſt, Inauſpicatum iter obvius facit lepus. Vulgo cre-ditum etiam his temporibus, occurſum leporis omen ſſe parum felix iter ingreſſis. Torqueri poteſt ad in-erventum cujuſpiam, qui videatur incommodum liquod allaturus.

Minxit in patrios cineres. Horat.

Qui intemperiis ageretur, cuique cuncta cederent in-eliciter, in patrios cineres minxiſſe dicebatur. Anti-quitus enim paterni ſepulchri ſumma fuit religio.

Rupta anchora. Κράδης ῥαγείσης.

Id eſt, Rupta crada. Dicebatur de his, qui repente tanquam

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

tanquam magnum quiddam facturi prodiiſſent: dein de falſa omnium expectatione, turpiter & indecor ſeſe geſſiſſent in negotio. Porro crada hoc loco nor ficulnum ramum indicat, ſed uncum illud æs, qu vincti tenebantur actores in machina.

Commune naufragium.

Κοινὸν ναυάγιον τοῖς πᾶσι παραμύθιον.

Id eſt, Commune naufragium omnibus ſolatium Multo facilius fertur malum, quod nobis eſt cun omnibus, aut cum multis commune.

Obedientia felicitatis mater.

Æſchin. Πειθαρχία γάρ ἐστι τῆς εὐπραξίας μήτηρ.

Principis eſt, conſulere ſaluti civium, id conatur bo nis æquis legibus. Populi eſt his obtemperare, ſi veli eſſe felix. Sed utinam non eſſent Joves ὀλέθριοι, qui bus uxor eſſet ἅρπυια & filia δυστυχία.

INGENII MALITIA ET INSTITUTIO.

Lupus pilum mutat, non mentem.

Ὁ λύκος τὴν τρίχα, οὐ τὴν γνώμην ἀλλάττει.

Id eſt, Lupus pilum, non ingenium mutat. Senect canitiem adfert improbis, non item aufert malitiam Caneſcunt enim lupi velut & equi, more hominun per ætatem.

Naturam expellas furca tamen uſque re
Horat. *curret.*

Senſus eſt: Haud facile dediſci, quæ nobis natura pe nitus indidit, atque inſevit. Ducta eſt metaphora ramis, qui appoſita furca torquentur alio, quam na tura poſuerat.

Lignum tortum haud unquam rectum.

Ξύλον ἀγκύλον οὐδέποτ' ὀρθόν.

Id eſt, Nunquam rectum tortile lignum. Diſtorta pra vaque ingenia vix unquam ad bonam frugem tradu cuntur.

Æthiops non albeſcit. Αἰθίοψ οὐ λευκαίνεται.

Id eſt

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

eſt, Æthiops non candeſcit. De iis dici ſolitum, qui unquam mutaturi ſunt ingenium.

Qui ſemel ſcurra, nunquam paterfamilias. Porphy.

…nſus eſt, Eum quem ſemel depuduerit, quique con-…mpta fama ſcurram agere cœperit, vix unquam ad …nam frugem redire.

Podex lotionem vincit.

Πρωκτὸς λουτροῦ περιγίνῃ. Ariſtop.

…eſt, Podex lotionem vincit. In eos, qui ſeſe in ma-…m aliquod adigunt, propterea quod ea corporis …rs, etiamſi lavetur, ſemet rurſum inquinat, ita ut …ſa ſit in cauſa quo minus lavari poſſit.

…ccaſione duntaxat opus improbitati, vel malitiæ. Idem.

…uadrabit in nocendi cupidos, qui ne temere læſiſſe …ideantur, cauſas prætexunt. Malefacere qui vult, …uſquam non cauſam invenit. Vulgo dicitur apud …oſtrates: Facile fuſtem invenerit, qui cupit cædere …anem.

Salivam imbibere. Hieron.

…umpta metaphora ab infantibus, quibus præman-…um cibum in os inſerunt, non ſine ſaliva, cui quum …ſueverint, nihil jam illis ſapit, quod ab illius primæ …alivæ guſtu diverſum ſit.

Quo ſemel eſt imbuta. Horat.

…oratius: Quo ſemel eſt imbuta recens, ſervabit odo-…em Teſta diu. Proinde recte monet Fabius, ut ſtatim …ptima diſcantur, propterea quod nihil hæret tena-…ius, quam id quod rudibus annis perceperimus.

INGRATITVDO.

Ingratitudo vulgi.

Qui ſignificabit ſibi moleſtam ingratitudinem, quod intelligat ſuperiorum officiorum nullam haberi rationem, non inconcinniter uſurpaverit illud ex Odyſſeæ. ε. quod idem eſt & in aliis locis:

Μή τις ἔτι πρόφρων ἀγανὸς, καὶ ἤπιος ἔστω.

Σκη-

Σκηπτοῦχος βασιλεὺς μηδὲ φρεσὶν αἴσιμα εἰδώς,
Ἀλλ᾽ αἰεὶ χαλεπός τ᾽ εἴη καὶ αἴσυλα ῥέζοι. *Id eſt*,
Poſt hac ne placidus ſit quiſquam, neve benignus,
Nec mitis, juſtique tenax rex ſceptriger unquam:
Sed ſemper ferus eſto, & ſemper iniqua patrato.

Vivum noveris.

Antea retulimus vivorum meminiſſe oportere: Id meretricula in Truculento detorquet in alium ſenſum, amatorem pro mortuo ducens, qui deſierat eſſe dando. Dum vivit, inquit, hominem noveris, ubi mortuus eſt, quieſcas: Te dum vivebas, noveram. Pecunia juxta Heſiodum, anima eſt mortalibus, ea amiſſa, exanimis eſt homo.

Theocr.

Ale luporum catulos.

Theocritus in Hodœporis:

Θρέψαι καὶ λυκιδεῖς, θρέψαι κύνας ὥς τε φάγοντι.

Id eſt, Paſce canes qui te lanient, catuloſque luporum. In eos, qui læduntur ab iis, de quibus bene meriti ſunt, aut in ingratos.

Aries nutricationis mercedem perſolvit.

Menand.

Κριὸς τροφεῖα ἀπέτισεν.

Id eſt, Aries alituram rependit. Quadrabit, ubi quis pro benefactis maleficium reponit. Aries ipſos, quorum opera nutritus eſt aut etiam nutritur, cornibus inceſſit.

Qui canem alit externum.

Ὃς κύνα τρέφει ξένον, τούτῳ μόνον λίνος μένει.

Id eſt, Qui canem alit peregrinum, huic præter funem nihil ſit reliqui. Qui beneficium collocat in ingratum, perdit operam. Nam canis alienus relicto fune, quo alligatur, priſtinum dominum repetit.

Hirundines ſub eodem tecto ne habeas.

Pythag.

Ὁμωροφίους χελιδόνας μὴ ἔχειν.

Hoc eſt, Hirundines ne habeas ſub eodem tecto. D. Hieronymus interpretatur abſtinendum à commercio garrulorum & ſuſurrorum. Recte Pythagoras convicto-

ſtorem ingratum parumque firmum hirundinis
mbolo monuit ablegandum, &c.

Pro beneficentia Agamemnonem ulti ſunt Achivi.

Α'ντ' ἐυεργεσίας Α'γαμέμνονα τίσαν Α'χαιοί.

eſt, Pro meritis male tractarunt Agamemnona
raji. Dicebatur in ingratos, qui pro ſummo benefi-
ſummum remetiuntur maleficium. Agamemnon
im tot exhauſtis laboribus in expugnanda Troja
dignitate Græciæ, domum reverſus, veſte inex-
icabili involutus, interfectus eſt à Clytemneſtra,
xiliante Ægyſtho adultero.

Pro perca ſcorpium. Α'ντὶ πέρκης σκορπίον.

oi quis optima captans, peſſima capit. Nam perca
ſcis eſt vel maxime laudatus. Scorpius lethalis: eſt
piſcis hujus nominis contempti ſaporis.

emo bene merito bovem immolavit, præter Pyrrhiam.

Οὐδεὶς ἐυεργέτη βοῦν ἔθυσεν ἀλλ' ἢ Πυῤῥίας. Plutarc.

eſt, Nemo bovem immolavit bene merito, niſi Pyr-
ias. Hoc proverbio quondam utebantur, ſi quando
iis extitiſſet homo inſigniter gratus, qui beneficium
ceptum ampliter repenſaret. Accommodabitur &
vulgatam mortalium ingratitudinem; adeo ut vix
num reperias, qui meminerit officii. Non abludit
nc exemplum Euangelicum, quo è decem lepra,
hriſti beneficio, liberatis, unus duntaxat reverſus
t, qui gratias egerit.

Simul & miſertum eſt & interiit gratia.

Α'μ' ἠλέηται καὶ τέθνηκεν ἡ χάρις.

l eſt, Simul & miſertum eſt, interiitque gratia. Se- Zenod.
arius dici ſolitus in ingratum, qui ſimul atque leva-
s eſt malis, deſinit meminiſſe beneficiorum ejus,
ijus opera reſtitutus eſt. Plautus: Si quid juves,
uma levior gratia: ſi quid offendas, plumbeas iras
erunt.

In ſenem ne quod collocaris beneficium. Ariſtot.

Γέροντι

Γέροντι μηδέποτε μηδὲν χρηστὸν ποιεῖν.

Id eſt, Ne quid unquam beneficii collocaris in ſenem. Diciturque hodie vulgo: Neque in ſenem, neque in puerum collocandum eſſe beneficium, propterea quod alter non refert, alter non meminit.

Hoſtis non hoſtis. Ἀπόλεμος πολέμιος.

Id eſt, Citra bellum hoſtis dicitur, qui nulla laceſſitus injuria, tamen quæ ſunt hoſtium facit, aut qui pacis obtextu facit hoſtilia.

Arietis miniſterium. Κριοῦ διακονία.

Id eſt, arietis miniſterium. Dici ſolitum de officio in ingratum collocato. Siquidem aries cornibus ferit paſcentem.

INGRATA OB VETUSTATEM.

Plautus. *Piſcis nequam eſt niſi recens.*

Dicitur peculiariter in hoſpitem aut vulgarem amicum, qui primo quidem adventu non ingratus eſt, cæterum ante triduum exactum putet. Plautus: Quasi piſcis itidem eſt amator lenæ: nequam eſt, niſi recens.

Plutarc. *Piſcis repoſitus.* Ἀποκείμενος ἰχθύς.

Id eſt, Repoſitus piſcis. In proverbium abiiſſe videtur adverſus eos, qui nihil ſervant in poſterum. Nam piſces olim in deliciis erant. Et prudentiæ eſt, è cibis ſemper aliquid habere ſepoſitum, quo ſubitum excipiat hoſpitem.

Antiquiora dipthera loqueris.

Ἀρχαιότερα διφθέρας λαλεῖς.

Id eſt, Antiquiora diphthera loqueris. In eos quadrat, qui nugas narrant, aut de rebus nimium priſcis & jampridem obſoletis. Siquidem ajunt diphtheram pellem fuiſſe ejus capræ quæ Jovem lactarit, in qua creditum eſt antiquitus, illum omnia ſcribere quæ fierent. Unde quæ nec in hiſtoricorum literis exta-

rent,

nt, nec in hominum memoria ſervarentur, ea velut Jovis diphthera petita dicebantur.

A Nannaco. Ἀπὸ Ναννάκου. Steph.

eſt, A Nannaco. Quum ſignificamus rem ab extrea uſque antiquitate repetitam. Nannacus rex ante eucalionem fuiſſe narratur, qui diluvium futurum æviderit Latini conſimili figura dicunt, Ab Aborinum ſeculo repetita, & Perinde quaſi cum Evandri atre loquaris. Non diſcrepat ab hoc: Antiquior odro.

Res Cannacæ. Τὰ Καννάκου.

eſt, Res, aut mala Cannacæ. Bifariam utebantur c parœmia, vel de rebus ob vetuſtatem admirans, vel de lamentis & complorationibus miſeris, ac hrymoſis.

Antiquior quam chaos & Saturnia tempora.

Χάους ἀρχαιότερος. Ibicus.

eſt, Antiquior quam chaos De re nimium priſca & ſoleta. Alludit adagium ad chaos, ad quod Poëtæ orum ac rerum omnium originem referunt. Ovius opificium mundi hinc auſpicatur, & Hebræi.

Per antiquum diem, Διὰ παλαιᾶς ἡμέρας. e re admodum vetuſta & priſca. Finitimum huic. agno Platonis anno.

Pellenæa tunica. Πελληναῖος χιτών. Diogen.

eſt, Pellenæa veſtis, De priſco cultu. Pellene pervefta Achaiæ civitas, Protei patria, in qua diverſæ vementorum formæ fieri conſueverunt.

INITIUM LAUDATUM.

Operi incipienti favendum. Pindar.

elebratiſſimum eſt, honos alit artes, & virtus laudacreſcit. Ita Pindarus Olympiacῶn lib. ſexto. Ἀρχομένου δ᾽ ἔργου πρόσωπον χρὴ θέμεν τηλαυγές. In initio cinoris, oportet faciem illuſtrem addere: hoc eſt, vendum aliquid egregii facinoris aggredientibus, nul ut ipſis addatur animus, & alii ad æmulatiom provocentur. At nunc plerique moleſte ob-

O ſtrepunt,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

ſtrepunt, ſi quis quid tentet eximium. Poteſt & hi ſenſus accipi: Qui famam affectat, hunc oportet a egregio quopiam facinore auſpicari. Permagni ſiqu dem refert, unde nominis ſumas exordia.

Pinda. *In hoc calceamento pedem habet.*

Dictum ibidem & illud adagii forma: Ἴςω γὰ ἐν τέτ πεδίλῳ δαιμόνιον πόδ' ἔχων. *Id eſt*, Novit enim ſe i hoc calceamento fortunatum habere pedem: pro e quod eſt, novit has laudes in ipſum competere. Oli magnæ delitiæ erant in ſoleis & calceis. Nam Pedio Græcis & calceamenti genus varium ac picturatun dictum παρὰ τὸ τῷ ποδὶ περιειλεῖσθαι, eo quod pe applicetur. Ut autem non omnis calceus conven cuilibet pedi: ita nec quævis laus in quemvis co gruit.

Veſtigium ponere.

Tullius. Veſtigium ponere, pro attingere dixit M. Tullius l bro de Finibus 5. Quanquam id quidem infinitum e in hac urbe: quacunque enim ingredimur, in al quam hiſtoriam veſtigium ponimus. M. Tullius eju dem operis lib. 5. Quid enim? Sapientia pedem u poneret, non habebat, ſublatis omnibus officiis. H locus oſtendit elegantem uſum hujus metaphoræ i rebus animi. Sentit enim nullum eſſe locum ſapie tiæ, ſi tollatur officiorum delectus.

Quum parvula eſt, bona videtur ſpina.

Μικρόθεν ἡ ἄκανθα ἀγαθὴ φαίνεται.

Cum puſilla eſt ſpina, bona videtur. Pueritia ſemp amabilis.

Primum Ægina pueros optimos alit.

De re quapiam, que melioribus initiis cœpta, paul tim ad deterius dilabitur, ut pleraque mortalium f ciunt. Sumptum adagium ab Achille, Patroclo, Aj ce, Neoptolemo, quod hi virtute præcelluerint, quu eſſent Æginetæ. Deinde labente morum integritat male cœperunt audire Æginetæ. Non diſſimile ill Quondam fuere ſtrenui Mileſii.

Primum Mars in filiis laudatus eſt.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Τὰ πρῶτα Ἄρης εἰς τοὺς παῖδας ἐπῃνεῖτο.

[I]d eſt, initio Mars laudabatur ob filios. De iis, qui [i]nitio ſpecimen aliquod indolis egregiæ præ ſe ferunt: [d]einde in alios paulatim degenerant mores. Quemad[m]odum evenit Romanis olim ſtrenuis.

Κυαμοτρώξ.

[I]d eſt, Fabarum arroſor. Dicebatur, qui in creandis [m]agiſtratibus vendebat ſua ſuffragia, eoque quæſtus [g]ratia ſedulo verſabatur in comitiis. Prius quam re[p]ertus eſt uſus calculorum, quos Græci ψήφους appel[la]nt, ſuffragia nigris & albis fabis ferebantur. Unde [f]abis victitare dicebantur, quibus hic erat quæſtus.

INJUSTITIA.

Stateram ne tranſgrediaris. Pythag.

[Μ]ὴ ζυγὸν ὑπερβαίνειν, *Id eſt*, Stateram ne tranſilias, [h]oc eſt, ne quid facias præter jus & æquum. Nam ſta[t]eram olim æquitatis ſymbolum habuiſſe vulgo, vel [D]oricum illud proverbium indicat: Σταχάνης δικαιότερος, *Id eſt*, trutina juſtior.

Malum lucrum, æquale diſpendio.

Μὴ κακὰ κερδαίνειν, κακὰ κέρδεα ἶσα ἄτησι. Heſiod.

[I]d eſt, Ne male lucreris, mala lucra æqualia damnis. [N]on eſt lucrum, quod jactura bonæ mentis compara[t]ur. Pindarus: Quod præter juſtum eſt dulce, exitum [h]abet amariſſimum.

INSALUBRITAS.

Herculanus morbus. Ἡράκλειος νόσος. Zenod.

[I]d eſt, Herculanus morbus. Hunc alii ſacrum, alii co[m]itialem appellant. Eſt autem ex eorum numero, [q]uibus nulla Medicorum ope ſuccurri poteſt, pro[p]terea quod divinitus immitti creditur, eoque co[g]nomen additum eſt, ſacro.

Herculana ſcabies. Ἡράκλεια ψώρα. Suidas

[I]d eſt, Herculana ſcabies. De ſcabie jucunda, facile[q]ue ſanabili, aut quæ deſideret Herculana, id eſt, cali-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

da balnea. Equidem opinor dici poſſe in eos, qui mul-
to ſtudio aliove labore valetudinem offenderunt, u[…]
quibus aliquo laxamento opus ſit.

Ipſa ſenectus morbus eſt.

Terent. Terent. in Phorm. Nam in ſenibus, ut abſit morbus, ipſa ſenecta per ſe mala valetudo eſt. Homerus:

Viribus effœtum jam te premit aſpra ſenectus.

Verg. Subeunt morbi, triſtiſque ſenectus.

Φοβοῦ τὸ γῆρας, οὐ γὰρ ἔρχεται μόνον.

Metue ſenectam, non enim ſola advenit.

INSIDIÆ.

Βυσσοδομεύειν.

Homer. Frequenter eſt apud Homerum, pro eo quod eſt, alt[o] pectore moliri quippiam & clanculum in anim[o] ſtruere inſidias. Tranſlatum à fundamentis ædificio-rum, quæ profunde jaciuntur.

Canis ad cibum. Κύων ἐπὶ σῖτον.

Id eſt, Canis ad cibum. De iis, qui in ſuum prope[…]rant exitium. Qui canem volunt occidere, cibo oſten[…]ſo alliciunt.

Δούρειος ἵππος.

Id eſt, Dureus equus. De clandeſtinis inſidiis diceba[…]tur, aut ubi repente complures apparerent, qui late[…]bant antea. Sumptum ab equo Homerico, in qu[o] Græcorum proceres abditi, repente proſilientes. Tro[…]jam ceperunt. Hunc Homerus Durateum appellat.

Ineſcare homines.

Terent. Terent. In Adelph. Neſcis ineſcare homines. Ducta e[ſt] metaphora ab iis, qui præfixo æri cibo, piſces alliciunt.

Oportet omnibus corydalis.

Πάσῃσι κορυδαλλοῖσι χρὴ λόφον ἐγγενέσθαι.

Simon. *Id eſt*, Omnibus Galeritis oportet criſtam ineſſe. Nul-lum eſt mortalis ingenium, cui non ſit aliquando vi[…]tium admixtum: ceu perinde ſecundum hominis na-turam eſt non carere vitio, ut galeritæ naturale e[ſt] habere criſtam.

Tra[…]

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Tragulam injicere. Plautus.

lautus in Epid. Tragulam in te injicere adornant: Id ſt, dolum aliquem in te ſtruunt. Et ibidem. Neſcio uam fabricam facit. Huic ſimillimum in Moſtel. Pi- um injeciſti mihi.

A tranſenna cibum petere. Idem.

. tranſenna cibum petere dicitur, qui periculo pro- imus eſt.

Cuniculis oppugnare. Ὑπονόμοις πολεμίζειν. Plutarc.

d eſt, Cuniculis bellare dicitur, qui non aperta vi, ed diſſimulanter ac dolis rem gerit. Contra qui pa- am agit, quod agit, machinis agere dicitur. Plus Ve- neris habebit, ſi ad res animi transferatur: veluti, ſi uis dicat malos genios interdum oppugnare nos ma- hinis, cum palam terrent ac illectant, interdum cu- iculis, quoties falſa ſpecie pietatis imponunt, obre- untque incautis.

Inter tranſennam inducere.

ſt dolo fallere. Ab aucupiis ſumptum eſt, qui intra ancellos eſcam ſpargunt, inſidiantes aviculis. Un- le & hodie qui dolo captus, intra tranſennam eſſe licitur.

Pulchre fallit vulpem.

Παλεύει καλῶς τὴν ἀλώπεκα. Suidas.

d eſt, Decipit pulchre vulpem, Apparet dictum in eum qui dolis captaret aſtutum, cuique fruſtra ten- luntur inſidiæ. Nam παλεύειν, eſt arte illectare. At ulpem dolo circumvenire difficile eſt.

INSTANS.

Ante pedes. Terent.

Ante pedes eſſe dicitur, quod obvium, quodque vel præſens adeſt, vel imminet. Terent. Iſtud eſt ſapere, non quod ante pedes modo eſt videre, ſed etiam illa quæ futura ſunt proſpicere.

IN STUPIDOS.

Ede naſturtium. Ἔσθιε κάρδαμον.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

In ſocordem, ignavum, hebetem, ſtupidum, olim dicebant, propterea quod huic efficaciam ineſſe credant, erucæ contrariam: vim enim vigoremque animi ſuſcitare, Venerem coërcere: cum illa è diverſo Venerem acuat, vim mentis hebetet.

Nihil ab elephante differs.

Diogen. Ἐλέφαντος διαφέρεις οὐδέν.

Id eſt, Ab elephante differs nihil. In magnos ac ſtupidos dicebatur, etiamſi primam ingenii laudem Plinius tribuit elephantis, ſed inter bruta. Verum corporis moles, & formæ fœditas adagio locum fecit.

Sacer piſcis. Ἱερὸς ἰχθύς.

Id eſt, Sacer piſcis. Dicebatur cui nemo nocebat, ſed ſui juris erat. Per jocum dici poterit in hominem prægrandem, & in pretio habitum, cum ſit ſtupidus & infans.

Tanagræus cetus. Ταναγραῖον κῆτος.

Obeſum, ac prægrandi corporis mole ταναγραῖον κῆτος appellabant, à Tanagra Bœotiæ civitate, ad quam delatus cetus immani magnitudine proverbio locum dedit.

Ammia. *Loquax talpa.*

Homo nullius judicii, ſed tamen impendio verboſus, loquax talpa dictus eſt populari convitio: nam talpæ noſtri, ut cæci ſunt, ita ſunt æque muti.

Bos marinus. Βοῦς ἐνάλιος.

De magnis, inſulſis, & ad nihil utilibus, quales ſunt phocæ, tantum paſcentes, nec operi, nec eſui utiles, contra quam boves terreſtres.

Nihil differs à Chærephonte.

Οὐδὲν διοίσεις χαιρεφῶντος τὴν φύσιν.

Id eſt, Nihil ore quicquam à Chærephonte diſcrepas. In macilentum pallidumque dicebatur. Chærephon enim tragœdiarum ſcriptor fuit. Is Heroclidarum res proſequutus eſt. Quoniam autem nocturnis lucubrationibus erat majorem in modum extenuatus confectuſque, vulgari joco taxatus eſt.

Mens

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Mens non eſt in Centauris.

Νοῦς οὐκ ἐνὶ Κενταύροισιν. Diogen.

eſt, Mens non ineſt Centauris: In vecordes & ſtul-
s dicebatur, & qui conarentur quod efficere non
ſſent. Nota eſt Centaurorum fabula.

Becceſelenus. Βεκκεσέληνος. Ariſtop.

overbio dicebatur ſtupidus, delirus, ſideratus, aut
modum ſenex. Beccus Phrygum antiquiſſima lin-
a panem ſignificat: σελήνη lunam. Unde Arcades,
ui volunt mortalium omnium antiquiſſimi videri,
οσέληνοι dicuntur, tanquam antiquiores ipſa luna.

Saturni podex. Κρόνου πυγή. Diogen.

eſt, Saturni culus. De carnib. vetulis jamque man-
s, & ſenſu vacantibus. Quicquid enim putre jam
effœtum intelligi volebant olim, id Saturnium vo-
bant.

Caput vacuum cerebro.

Ὢ οἵα κεφαλὴ καὶ ἐγκέφαλον οὐκ ἔχει. Æſop.

eſt, O quale caput, & cerebrum non habet. De his,
ui corporis ſpecie præcellunt, ingenio carentes. Na-
um ex Apologo Æſopico. Vulgo quoque vecordibus
c inſipidis ajunt cerebro vacuum eſſe caput.

Margites. Lucian.

Margiten pro ſtupido dixit Lucianus: Sed exiſtimas
e cum Margite quopiam loqui. Hunc ita deſcribit
Homerus citante Ariſtotele: Hunc neque foſſorem
oluerunt numina divûm Eſſe, nec agricolam, nec in
lla præterea re Scitum aut egregium. Convenit cum
llo Heſiodo: Nulla in parte utilis, qui nec ipſe ſapit,
ec aliis obtemperat.

Rana Gyrina ſapientior. Plato.

umptum eſt adagium ab informi partu ranarum,
quem Græci γυρίνους vocant à figura corporis in gy-
um orbiculati: Porro cum ranæ tribuitur loquacitas,
uæ ſtoliditatis ſolet eſſe comes, minimum mentis in-
eſſe oportet gyrinis, quos vix deprehendas animal
eſſe, niſi moverentur.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Ovium nullus uſus.

Προβάτων ὐδὲν ὄφελος ἐὰν ὁ ποιμὴν ἀπῇ.

Id eſt, Ovium nulla utilitas, ſi paſtor abſit. Admonet adagium, *ἀναρχίαν* rem eſſe omnium pernicioſiſſimam. Nihil recte faciunt miniſtri, niſi adſit hæres. Inutiles diſcipuli ſine præceptore.

Ariſtop. *Ovium mores.* Προβάτων ἦθος.

In ſtupidos ac ſtolidos jaci ſolitum. Nam ovium ingenium ſimplex ac ſtultum, & omnium quadrupedum inertiſſimum.

Tullius. *Fœnum eſſe. Ambroſia alendus.*

Utrunque proverbiali figura dixit M. Tullius, alterum in indoctos ac brutos homines, alterum in egregios, ut intelligas eos pecudibus, hos diis æquandos. Nam fœno victitant boves, ambroſia cibus eſt deorum.

Athenæ. *Tibicines mente capti.*

Athenæus libro dipnoſophi. VIII. Dii tibicinibus nunquam mentem inſeruere; Sed ſimul ac flarint, avolat ilico mens.

Diogen. *Ne quis unquam Megarenſibus.*

Nunquam quiſquam ſapientior fit Megarenſibus. Scomma proverbiale jaci ſolitum in ſtupidos. Dictum eſt autem per adulationem de Megarenſibus.

Idem. *Midas auriculas aſini.* Μίδας ὄνυ ὦτα.

Natum à fabula notiſſima Midæ regis Phrygiæ, cui Phœbus quod ſtolide Panem canentem ſibi prætuliſſet, aſininas affinxit auriculas. Quas quum diu mitra occuluiſſet, tandem à tonſore animadverſum eſt, ac prolatum in vulgus. Porro adagium recte dicetur, vel in ſtolidos & craſſis auribus, pinguique judicio homines.

Plautus. *Fungus.*

Plautus in Bachid. Fungum dixit pro ſtupido, impenſeque credulo. Vel quia fungus per ſe inſipida quæpiam res eſt, quod mollis ac fragilis, vel quod ſubito prorumpat.

Senec. *Aut regem, aut fatuum naſci oportet.*

Dictum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Dictum eſt hoc ideo, quod hujuſmodi ferme fuerint barbari reges apud veteres.

Stultior Melitidæ. Μωρότερος Μελιτίδου. Zenod.

Melitides unus è feliciſſimis fatuis, quos Homerus ſuo carmine nobilitavit. Hic jam everſa Troja, veniſſe legitur auxilium laturus Priamo. Zenodotus dicit hunc nec potuiſſe numerare ultra quinque.

Neſcit capitis & inguinis diſcrimen. Juvenal.

Qui eo impudentiæ devenerunt, ut nullum prorſus faciant diſcrimen inter honeſtum ac turpe, hi neſcire dicuntur, quid interſit inter caput & inguen. Juvenalis:

Quid enim Venus ebria curat?
Inguinis & capitis quæ ſint diſcrimina neſcit.

Terræ inteſtina. Γῆς ἔντερα. Diogen.

Dicebantur vilia, nulliuſque pretii. Saxa vero terræ viſcera dicuntur. Simile illi: Telluris inutile pondus.

Larus hians. Λάρος κεχηνώς.

Dicebatur, ubi quis avidius inhiaret prædæ. Eſt enim Larus avis avida, voraxque.

Κορυβαντιᾶν. Ariſtop.

Pro inſanire dixit Ariſtoph. in Veſpis. Sumptum eſt à Corybantibus Cybeles cultoribus, qui ſacro correpti furore, cymbala pulſant alios item in ſimilem agentes rabiem.

Lucerna pinguior. Λιπαρώτερος λύχνου. Diogen.

Pinguior Lecytho. Λιπαρώτερος ληκύθου.

Id eſt, Pinguior lucerna, Pinguior Lecytho. Videtur ironia proverbialis in eos, qui quum ſint edaces nihilo tamen inde fiunt habitiores, quemadmodum lucerna plurimum aſſumit olei, neque tamen unquam fit ſaginacior. Fortaſſis non abſurde deflectetur in homines craſſo judicio aut luxui deditos.

Bœotica ſus. Ἡ Βοιωτία ὗς. Pindar.

Qui priſcis temporibus Bœoticam regionem incolebant, Ὕαντες appellabantur, gens barbara & agreſtis. Proinde quidam depravata voce, pro ὕαντας, ὕας,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Id eſt, ſues appellabant. Idque ſcomma ceſſit in proverbium, ut primum in Bœotos diceretur, ab his in quoſvis indoctos, inconditos, moribuſque ruſticanis homines torqueretur.

Bœoticum ingenium.

Quicquid inſulſum eſſet ac ſtultum, id Bœoticum dicebant.

Zenod. *Bœotica cantilena.* Βοιώτιος νόμος.

Id eſt, Bœotica cantio; dicebatur, ſi quibus rerum initia tranquilla ac proſpera fuiſſent, poſteriora turbulenta ac triſtia. Nam Bœotii primum liberam ac pacatam agebant vitam: deinde mortuo Lajo, in varias calamitates inciderunt, ut illorum cantilena à læto initio in luctum deſiiſſe videatur.

Diogen. *Bœotica auris.* Βοιώτειον οὖς.

Id eſt, Auris Bœotica in hominem pingui judicio quadrat.

Heraclit. *Aſinus ſtramenta mavult, quam aurum.*

Ariſtoteles lib. moral. Nicomachiorum 10. citat Heraclitum qui dixerit, Ὄνους σύρματ' ἂν ἑλέσθαι μᾶλλον ἢ χρυσόν· ἥδιον γὰρ χρυσοῦ τροφὴ ὄνοις. *Id eſt*, Aſinos ſtramenta malle, quam aurum; quod Aſinis pabulum auro ſit jucundius. Atque hac quidem in parte aſini plus ſapiunt, quam homines. Illi rem æſtimant uſu, nos inutilibus atque etiam noxiis rebus ex animi perſuaſione, ingentia ſtatuimus pretia. Notus eſt apologus de Gallo, qui gemmam in ſterquilinio repertam contempſit. Gallus enim mavult putre granum, quam margaritam aut adamantem. Ita qui ventris ſunt mancipia, compotationem temulentam omnibus diſciplinis liberalibus anteponunt.

Colophonium calceamentum.

Κολοφώνιον ὑπόδημα.

Id eſt, Colophonium calceamentum: dicebatur cavum. Nam antiqui fere ſoleis utebantur, quæ infimæ pedis partem tantum munirent. Unde quadrabit in hominem ſtolidum & incompoſitum, & ruſticanum: per lutum ituris convenit tale calceamentum. Venu-

ſte

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

e itaque dixeris, in ſordidis autoribus verſaturo, pus eſt calceis Colophoniis. Huic contrarium videır calceamentum Sicyonium.

In navibus educatus.

Ἐν νηυσὶ πεθραμμένος. Plato.

l eſt, In navibus educatus. Dicebatur qui rudis eſſet, : alienus à moribus liberalibus, ſenſuque communi. olet enim fere nauticum genus ſuo elemento reſponere, quod à civilium hominum commercio ſubmoım vivat. Plautus in Ciſtellaria, mores agreſtes apellat, maritimos, imo potius inconſtantes, quod ıare vicibus æſtuariis accedat recedatque.

Vaſis inſtar.

γγείου δίκην, *Id eſt*, Vaſis inſtar loqui dicitur, qui cum b imperitiam ex ſe nihil poſſit adferre, ab aliis auita profert. Fons ex ſe liquorem habet, vas ni aliune infuderis ſiccum eſt. Homines autem qui vacant ruditione, per aures implentur. Socrates in Phædro latonis: Ὅτι μὲν οὖν παρά γε ἐμαυτοῦ οὐδὲν αὐτῶν ἐννενόηκα, οἶδα συνειδὼς ἐμαυτῷ ἀμαθείαν, λείπεται δὴ μαι ἐξ ἀλλοτρείων ποθὲν ναμάτων διὰ τῆς ἀκοῆς πεπληρῶσθαί με δίκην ἀγγείου. *Id eſt*, Nihil horum ex me ſo excogitavi fateor, imperitiæ mihi conſcius. Supereſt igitur, opinor, ut alicunde ex alienis fluentis er aures fuerim impletus inſtar vaſis.

Mittere ſanguinem. Cicero.

lim militibus, ſi quid gravius deliquiſſent, ignomiiæ cauſa incidebatur vena. id appellabant ſanguiem mittere. M. Tullius in epiſtolis: Miſſus eſt ſanuis invidiæ ſine dolore. Sentit ſe liberatum aliqua arte invidiæ, quod in eo judicio non valuiſſet ipſius ſtimonium, idque citra dolorem ſuum, quod omnes irent judices eſſe corruptos, &c.

Tredecim cubitorum. Theocr.

Iomines inſigniter procero corpore, & hiſce temoribus populari joco taxantur, ut ignavi & inuties. Quod ut alia pleraque manaſſe videtur ab ipſa an-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

tiquitate: Ἀνὴρ τρισκαιδεκάπηχυς. *Id eſt*, vir tredecim cubitorum, hyperbolicôs ſignificans enormiter procerum, cum eſſet tam inſulſus, ut è mercatu pro nitro ſalem attulerit. Priſci prælongos homines ridiculi gratia Longuriones appellabant.

Plinius. *Salſitudo non ineſt illi.* Ἁλμὴ οὐκ ἔνεστιν αὐτῷ. *Id eſt*, Salſitas non ineſt illi. In infacetos & fatuos ac ſtupidos. Plinius lib. XXXI. indicat metaphoram eſſe ſumptam ab uſu ſalis, quod in omnibus cibis ſit condimenti vice, & aviditatem invitet.

Horat. *Bibe elleborum.* Πίθ' ἐλλέβορον.

Quo dicto ſignificatum eſt inſanire quempiam. Qui parum animo conſtant, elleboro opus habere dicuntur. Atque iidem agud Latinos etiam autores, elleborum edere, & elleboro ſeſe purgare, proverbio jubentur: propterea quod antiquitus plurimus uſus fuerit hujus herbæ ad levanda mentis & capitis vitia.

Plinius. *Naviget anticyras.*

De inſano dicitur apud Horatium, quique mentis morbo laborat. Huic ſimile dicit idem alibi: Curatore opus eſt. Itidem Varro: Ad agnatos & gentiles deducendus:

Plautus. *Strychnum bibit.* Στρύχνον ἔπιεν.

In inſanos item competit, à ſtrychni herbæ natura, quæ vel guſtata ſtatim inſaniam parit.

Porcum immola.

Plautus in Menæchmis, porcum ſincerum ac ſacrum immolare jubet eum, quem mente captum ſignificat. Opinor hinc ſumptum, quod veterum uſu, qui cujulpiam irati numinis intemperies ageretur, hoc piaculo ſe ſoleat purgare. Horat. Immolet æquis Hic porcum Laribus. Loquitur de eo, qui jam ab inſania reſipuiſſe videretur.

Squillas è ſepulchro vellas.

Σκίλλας ἀπὸ σήματος τίλλειν.

Id eſt, Squillas è ſepulchro vellere jubebantur, qui parum ſanæ mentis eſſe viderentur.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Minus habet mentis quam Dithyramborum poëta.

Διθυραμβοποιῶν νοῦν ἔχεις ἐλάττονα. Hieron.

Id eſt, Minus ſapis ſcriptoribus Dithyrambicis. In ſtupidos ac furioſos torquetur. Sumptum à poëtis Dithyrambicis, qui Baccho inflati furebant.

Piſtillo retuſius.

Pro eo quod eſt, minime acutum. Et Chryſippeum acumen, per ironiam uſurpatur in ſtupidum. Et cornutus ſyllogiſmus, pro ratione ridicula frivolaque.

Embarus ſum. Ἔμβαρός εἰμι.

Dictum eſt olim de inſano, deliroque. Natum ab Embaro uſque adeo demente, ut filiam ſe immolaturam polliceretur, ea lege ut ſacerdotium in poſteros ſuos traduceretur.

Phryx plagis emendatur. Suidas.

In barbaros, ſervilique ingenio homines dicitur, qui non pudore neque monitis, ſed verberibus redduntur meliores.

Meſſena ſervilior. Δουλότερος Μεσσήνης.

Id eſt, Servilior Meſſena. De minime liberis dicebatur, & alieno viventibus arbitrio. Lacedæmonii Meſſenios, quod iterum atque iterum diſciviſſent, in ſervitutem redegerunt, eoſque durius etiam quam reliquos ſervos tractarunt, ne denuo res novas moliri poſſent.

Stultior Corœbo. Ἠλιθιώτερος Κοροίβου. Lucian.

In ſtupidos ac vecordes. Corœbi ſtultitia vulgi fabula celebrata eſt, qui maris undas numerare ſi conatus, quum non potuerit ultra quinque proſequi ſupputationem.

Stultior Morycho. Μωρότερος εἶ Μορύχου. Zenod.

Id eſt, Stultior es Morycho. Siculum proverbium in eos, qui ridicule ſtulteve quippiam facerent: Zenodotus tradit apud Siculos Baccho cognomen eſſe Morycho, idque inde natum, quod in vindemiis, hujus dei facies, muſto ficiſque virentibus oblini conſueve-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

rit. Bacchus autem ubique ridiculus ac parum cordatus inducitur à poëtis, utpote deus temulentus.

Stupidior Praxillæ Adonide.

Ἠλιθιώτερος Πραξίλλης Ἀδώνιδος.

Id eſt, Stultior Praxillæ Adonide. In vehementer ſtupidos.

Plautus. *Vervecea ſtatua.*

Plautinus Hegio ſervum ſtupidum appellat ſtatuam verveceam; quaſi dicas, brutum ac mutum hominem.

Horat. *Corpus ſine pectore.*

Horatius. Non tu corpus eras ſine pectore, Dii tibi formam, Dii tibi divitias dederant, artemque fruendi. Nam ſapientiam & ingenium in pectore conſtituunt. Unde cordatos appellamus prudentes.

Antronius aſinus. Ἀντρώνιος ὄνος.

Olim dicebatur, qui deformi, prægrandique mole corporis eſſet, cæterum ingenio ſtupido, tardoque. Antron autem civitas erat Theſſaliæ, nomen inde ſortita, quod cavernis & ſpecubus abundaret. Illic ajunt aſinos inſigni magnitudine quondam fuiſſe, unde proverbium increbuit: autores Stephanus & Suidas.

Lucian. *Naribus trahere.* Τῆς ῥινὸς ἕλκεσθαι.

Id eſt, Nare trahi. Eſt citra judicium alieno arbitratu quovis abduci. Metaphora ſumpta à bubalis animalibus, qui annulo in ſummam narem inſerto circumducuntur, non aliter, quam equi freno.

Arcadicum germen. Ἀρκάδιον βλάστημα.

De grandibus & ignavis dici ſolitum. Arcades olim male audierunt ob ſtuporem ingenii.

Plato. *Arcadas imitans.* Ἀρκάδας μιμούμενοι.

Dictum in eos qui aliis, non ſibi laborant. Arcades olim inter Græcos bellicoſiſſimi, ſuis auſpiciis, ſuoque titulo nunquam hoſtem ullum ſuperarunt, verum aliis ſuppetias ferentes perſæpe. Unde illud illis fatale videbatur, aliis vincere, non ſibi.

Horat. *Aſinum in rupes protrudere.*

Horatius; Qui male parentem in rupes protruſit aſellum.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

n. Quadrabit in quoſdam perverſo natos ingenio, i quum ipſi non ſapiant, nolint tamen bene conentium monitis obtemperare. Natum à ruſtico eſt, i quum aſinum ſuum per alpes nivibus obtectas iceret, iſque freno non obediret, iratus in rupes proiſit.

Felis Tarteſſia. Γαλῆ Ταρτεσσία.

magnis & ridiculis dicebatur. Tarteſſii ſunt in eria, apud quos feles maximæ naſci dicuntur.

Non ineſt illi dentale. Γύης οὐκ ἔνεστιν αὐτῷ.

eſt, Gyes non ineſt illi: Dici conſuevit de quopiam rem aliquam parum utili. Sumpta metaphora ab atro, cujus pars eſt γύης, eam nonnulli putant eſſe, iam Latini dentale vocant. Ea quoniam præcipua detur, ſi abſit, nihil confici poteſt aratro.

Stulto ne permittas digitum.

ihil permittendum imprudentibus, quantumvis pulum. Siquidem in maximis lædunt, ſi vel tantillum ommiſeris.

Septennis quum ſit nondum edidit dentes.

Ἑπταέτης ὢν ὀδόντας οὐκ ἔφυσεν. Ariſtop.

eſt, Quum ſit ſeptem natus annos, nondum tamen entes produxit. Mihi quadrare videtur in eum, qui atu grandis, tamen adhuc quaſi puerum agit. Aut ui diu commoratus alicubi, nihil adhuc auctoritatis, it honoris ſit aſſequutus. Adagium natum è pues, &c.

Stultitia eſt, Iovem putare eſſe. Suidas

Τῆς μωρίας, τὸν Δία νομίζειν ὄντα τηλικουτονί.

d eſt, Inſcitia eſt, natum tot annos credere eſſe ullum ovem. In eum accommodari poteſt, qui grandis na- a dicit, aut ſentit abſurdum quippiam, quum propter tatem nihil oporteat ignorare. Non convenit enim n natu grandes puerilis ſuperſtitio.

Vt Bagas conſtitiſti. Βάγας ἕστηκας. Plutarc.

d eſt, Ut Bagas ſtabas. In ſtupidum & elinguem diebatur. Bagas erat quiſpiam ſimilis attonito, ſtupiloque & inſulſo.

De-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Ariſtop. *Deſertum obtueri.* Ἔρημον ἐμβλέπειν.

Id eſt, Deſertum intueri dicebatur, qui fixis & att nitis intueretur oculis. Metaphoram mutuati ſunt a iis, qui pelagus immenſum aut ſolitudinem taciti ii tuerentur.

Terebintho ſtultior. Τερεβίνθου ἀνοήτερος.

Id eſt, Terebintho dementior, in ſtupidum, ſibiqu placentem, quod arborea late porrigat ramos, quo eſt inſolenter oſtentantium ſeſe: adhæc nigrore inſi gnis, foliis craſſis, ſucco item pingui & reſinoſo, tun alias alia ſpecie.

Cæcus auribus.

Tu ſimul & aure & mente & oculis cæcus es. Quadra in hominem plane ſtupidum.

Varro. *Bis pueri ſenes.* Δὶς παῖδες οἱ γέροντες.

Quadrabit in eos, qui provectiore quum ſint ætate tamen puerilibus quibuſdam ſtudiis intempeſtivite atque indecore tenentur.

Saturniæ lemæ. Κρονικαὶ λῆμαι.

In cæcutientes ac ſtupidos dicitur, præſertim in eos, qui ætatis vitio deſipiſcunt. Eſt enim lema humor in oculis concretus, unde lippitudo naſcitur. Porro Saturniæ dicuntur, quaſi ſeniles ac veteres, propterea quod κρόνος, *Id eſt*, Saturnus, podagroſus ac ſenex à poëtis fingitur, & temporum deus.

Martial. *Auris Batava.*

Martialis Epigrammatum libro VI. Batavam aurem dixit agreſtem, inelegantem, tetricamque. Erant Batavi Germaniæ populi Cattorum pars, qui domeſtica ſeditione pulſi, extrema Gallicæ oræ vacua cultoribus occupavere, &c.

Cicero. *Abderitica mens.*

Abderitæ in ſtuporis inſaniæque fabulam abiere. Abderitanis autem natura peculiarem fuiſſe mentis ſtuporem indicat M. Tullius, &c.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

INTEMPERANTIA, LIBIDO.

Myconius vicinus. Μυκώνιος γείτων. Suidas.

eum,qui non vocatus ad convivium accedit. Nam yconii ligurionеs erant, & alienæ appetentes men-. Zenodotus autem ait, convenire in ſordidos at-ıe humiles homunciones; propterea quod ea inſula ːrilis, habet gentem avidiuſculam, & alieni appe-ntiorem. Idem addit Myconios immodica biba-ːate, luxuque olim infames. Unde & Cratinus ːhomachum quendam gulæ mancipium, Myco-um appellarit.

Vnico digitulo ſcalpit caput. Iuven.

Iolles atque effœminati, uno digito caput ſcalpere cuntur, nimirum ſoliciti, ne comam ſtudioſe com-ɔſitam perturbent. Juvenalis Satyra. IX.

Qui digito ſcalpunt uno caput.

Baceli ſimilis.

Ἴκελος Βακήλῳ, ἢ Βάκηλος εἶ. Ariſtop.

l eſt, Bacelo ſimilis, aut Bacelus es. In cinædos, ac arum viros dictum, aut in magnos quidem corpore, ːd animo ſtupidos. Tractum à forma moribuſque aceli cujuſdam, qui fuit exectus.

Herniosus uſque ad gulam.

Ψωλὸς μέχρι τοῦ μυῤῥίνου. Plutarc.

Ɂuadrat in vehementer hernioſum. Carmen eſt apud ʌriſtophanem in Equitibus:

Ψωλὸν γενέσθαι δεῖ σε μέχρι τοῦ μυῤῥίνου. *Id eſt,*
Sis hernioſus oportet ipſam uſque ad gulam.

Batalus. Βάταλος εἶ. Idem.

d eſt, Batalus es. Olim in effœminatos per contume-iam dicebatur. Id cognominis Demoſtheni puero nditum fuit, & ab inimicis probro objectum. Plu-archus cognominis hujus varias adfert rationes: vel quod Batalus quiſpiam fuerit tibicen, mollis & effœ-minatus, qui muliebribus ſandaliis primus omnium n ſcenam prodierit, ac muſicam evitarit; vel quod

poëtæ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

poëtæ cuidam obſcœno nomen fuerit Batalo, v[...] quod apud Atticos Batalus appellata ſit ea pars corp[...]ris, quæ verecunde nominari non poteſt.

Βαταλίζεσθαι.

Dicitur, qui turpiter atque effœminate vivit.

Tibicinis vitam vivis. Αὐλητοῦ βίον ζῇς.

In eum dicebatur, qui laute quidem, ſed alieno viv[e]ret ſumptu.

Samiorum flores. Σαμίων ἄνθη.

Ubi quis extremam voluptatem decerperet. Hoc au[t]em nomine dicebatur locus quidam, in quo mulier[e]s cum viris convivium agitabant, omnique genere vo[l]uptatum affatim explebant ſeſe. Stephanus admonet Samūm inſulam olim ἀνθέμουσαν, appellatam fuiſſe nimirum à floribus.

Sponſi vita. Νυμφίου βίος.

Pro molli ac delicata. Confine illi, quod alibi relatum eſt: Muſica vita.

Melle teipſum perungis.

Diogen. Ἐν μέλιτι σαυτὸν καταπάττεις.

Id eſt, In melle teipſum obvolvis, oblinisque, hoc eſt, molliter, ſuaviterque vitam agis: quaſi parum ſit veſci melle, niſi totus ſis melleus.

Plutarc. *Samiorum laura.* Σαμίων λαύρα.

Dictabatur in turpibus addictos voluptatibus. Laura apud Samios angiportum quoddam erat in quo cupediæ, popinariæque lautitiæ venditabantur, à mulierculis in hoc paratis.

Samium comatum.

Idem. Τὸν ἐν Σάμῳ κομήτην.

Dicebant eum, qui ante ignavus habitus, præclarius expectatione ſeſe geſſiſſet in negotio. Ajunt pugilem quempiam apud Samios fuiſſe, qui quum ab adverſariis haberetur ludibrio, quod comatus eſſet, commiſſus cum illis vicit.

Ariſtop. *Sardanapalus.* Σαρδανάπαλος.

Hujus cognomen ob inſignem hominis mollitiem abiit

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

ait in proverbium. Fuit autem Sardanapalus delitiis
que adeo effœminatus , ut inter Eunuchos &
ellas, ipſe puellari cultu deſidere ſit ſolitus.

Lesbiis digna. Λεσϐίων ἄξια.

i rebus irritis dicebatur , ob id , ut conjicio , quod
sbii ob vanitatem vulgo male audirent. Fortaſſis
n male quadrabit & in ſordidos atque impuros :
de λεσϐιεῖν dictum , pro eo quod eſt , Polluere &
nſpurcare.

Lesbiari. Λεσϐιάζειν.

ntiquitus polluere dicebatur. Ajunt turpitudinem,
æ per os peragitur , fellationis opinor , aut irrumi-
tionis , primum à Lesbiis auctoribus fuiſſe profe-
am , & apud illos primum omnium fœminam tale
ippiam paſſam eſſe.

Corinthiari. Κορινθιάζεσθαι. Stephan.

eteres vulgato joco dicebant eos, qui ſcortationibus,
luſtris indulgerent , quive lenocinium exercerent.
mptum eſt à meretricibus Corinthienſibus, de qui-
s ſuo loco dictum eſt.

Lydus in meridie. Λυδὸς ἐν μεσημβρίᾳ.

hominem inſatiatæ aut etiam intempeſtivæ libidi-
s dictitabatur. Narrant, Lydos adeo libidine perdi-
s fuiſſe , ut non tantum noctu vacarent voluptati
enereæ , verum etiam ipſo meridie laſcivirent , ma-
bus fœdum opus peragentes.

Lydus cauponatur. Λυδὸς καπηλεύει. Suidas.

n effœminatos , & voluptatibus addictos. Ex hujuſ-
nodi natum hiſtoria tradunt : Cyrus rex devictis Ly-
is, imperavit , ut cauponiam exercerent , neque tra-
arent arma , ſed veſte ad terram uſque demiſſa ute-
entur, quæ olim mollitiem indicabat, ut ad eum mo-
um veluti in fœminas transformati, ad rebellionem
erent inutiles.

Pepones. Πέπονες. Homer.

Proverbiali convitio dicuntur homines molles , pa-
umque viri. Metaphora ſumpta à fructu, qui ſimul-
atque

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

atque maturuit, dulcis quidem eſt, verum flaccidu & inutilis. Homer.

Ὦ Πέπον, ὦ Μενέλαε. O Pepon, ô Menelaë.

Heſych. *Lydio more.* Λυδίῳ νόμῳ.

Id eſt, Lydia lege, ſive Lydia cantione. Convenit quo ties ariolatur aliquis, & auguriis divinationibuſqu ſervit. Hac enim ſuperſtitione Lydi laboraſſe feruntur

Videre mihi labda.

Ariſtop. Δοκεῖς δέ μοι καὶ λάβδα κατὰ τοὺς Λεσβίους.

Id eſt, Mihi videre & labda juxta Lesbios : fellatricem indicat velut ænigmate primæ literæ, quæ communi Lesbiis, & vitio, quod ei tribuitur genti. Ex Ariſto phanis concionatricibus.

Pauſanias. *Adonidis horti.* Ἀδώνιδος κῆποι.

De rebus leviculis dicebatur, parumque frugiferis, & ad brevem præſentemque modo voluptatem idoneis Erant Adonidis horti Veneri ſacri, propter Adoni dem ejus amaſium, primo ætatis flore præreptum, at que in florem converſum.

Vt Corinthia videris.

Plutarc. Ὡς Κορινθία ἔοικας χοιροπωλήσειν.

Id eſt, Corinthia videris corpore quæſtum factura. It mulierem intempeſtivius libidinantem. De mulieri bus Corinthi proſtantibus dictum eſt alibi.

Zenod. *Agathonia cantio.* Ἀγαθώνιος αὔλησις.

Recte dicetur de oratione blanda magis quam frugi fera. Agathon tibicen quiſpiam erat, cantilenarun ſuavitate majorem in modum aures deliniens. Ne hujus mores diſſimiles muſicæ fuiſſe perhibentur. La boravit enim infamia mollitiei.

Chalcidiſſare.

Χαλκιδίζειν καὶ χαλκιδοδίζειν dicebantur, qui rapaciore & plus ſatis ad rem attenti viderentur. Chalcidienſe in inſula Eubæa populi, Comœdiæ veteris convitii notati ſunt, quod avariores eſſent.

Stephan. *Phicidiſſare.* Φικιδίζειν.

Dicebantur vulgo puerorum obſcœnis amoribus de diti. Si

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Siphniaſſare. Σιφνιάζειν.

..o eo quod eſt, Manum admovere poſtico: ſum-
..um eſt à moribus Siphniorum, qui libidinis cauſa
.l factitare conſueverint. Eſt autem Siphnus inſula
.uæpiam haud procul à Creta.

Ἀυτολήκυθοι.

.ulgato proverbio dicebantur, qui non ex animo, ſed
.entris cauſa colerent amicos.

Κλειτοριάζειν. Diogen.

.ulgato convitio dicebantur ii, qui puerorum amo-
.bus oblectarentur, aut (ut Diogenianus ait) mulie-
.es immodice libidinoſæ.

Cliſthenem video. Κλεισθένην ὁρῶ.

.liſthenes hic male audiit, & Comicorum convitiis
.aceratus eſt, quod parum vir haberetur, ſeſeque cul-
.u indecoro velut in mulierem transfiguraret.

Cleocritus. Κλεόκριτος.

.d nominis contumeliæ cauſſa jaciebatur in cinædos
.c molles, & parum viros. Nam & hunc veteris Co-
.nœdiæ maledicta nobilitarunt. Dictus eſt autem effœ-
.ninatus cinædus, hoſpes, obſcuro fœdoque genere,
.ybeles filius, &c.

Sinopiſſas. Σινωπίζεις.

Id eſt, Laſcivis. A Sinope ſcorto quodam celebratæ
.aſciviæ, cui cognomen hinc inditum videtur, quod
.noxiis eſſet oculis.

Sus per roſas. Ὗς διὰ ῥόδων. Eudon.

.Ego legendum arbitror, διὰ ῥοιΐδων, ἀπὸ τῆς ῥοιᾶς, ut ſit
.nomen diminutivum. Rhoeæ vero Græcis dicuntur
.mala Punica. Et dicitur de agreſtibus, & intractabi-
.libus. Quemadmodum ſus per mala commode dici
.non poteſt.

Aries cornibus laſciviens.

Κελὸς ἀσελγόκερος. Diogen.

Diogenianus oſtendit convenire in magnos laſcivos. Pruriunt cornua arietibus bene paſtis, quod idem accidit bobus.

Ἵππο-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Ἱππομανεῖν.

Dicebantur proverbiali convitio fœminæ viroſæ, :
libidine præter modum prurientes.

Zenod. *Caprarius in aſtu.* Αἰπόλος ἐν καύματι.

Confine illi, Lydus in meridie. Nam his horis capr
rii, dum ſeductis gregibus in umbra latitant, laſcivi
ſoliti ſcribuntur. Poteſt ad quamvis voluptatem a
commodari non in tempore adhibitam.

Plutarc. *Quæ ſub alis fiunt.* Αἱ ὑπὸ μάλης πράξεις.

Id eſt, Facta ſubalaria. Plutarch. Ad laborem, ad r
honeſtas ſegnis; in his rebus quæ ſub alis fiunt, nih
recuſat. De adulatore loquitur, ad honeſta officia tu
pigro, tum inutili, ad voluptuaria miniſteria prom
pto. Equidem opinor ob id adulationi ſub alis ſede
datam eſſe, quod hæ corporis partes titillatione
præcipue ſentiant, &c.

Suidas. *E Maſſilia veniſti.* Ἐκ Μασσαλίας ἥκεις.

Id eſt, E Maſſilia veniſti. Suidas ait dici ſolitum de ii
qui cultu parum viris decoro uterentur. Quod Maſſ
lienſes luxu perditi, muliebrem ferme in modum o
narentur, comis unguento delibutis.

Complura maſculi canis cubilia.

Πολλαὶ κυνὸς ἄρσενος εὐναί.

Id eſt, Sunt canis infinita cubicula maſculi. Recte d
cetur in hominem mulieroſum: peculiariter in eum
qui non contentus certo thoro, paſſim per aliena cu
bilia volutari gaudeat.

Lentiſcum mandere. Σχῖνον διατρώγειν.

Lentiſcum mandere vel arrodere dicuntur ii, qui ni
mio comandi corporis ſtudio ſuperfluunt. Nam e
lentiſco dentifricium fieri conſuevit. Is eſt pulviſcu
lus quidam candidis dentibus comparatus. Martialis

Lentiſcum melius, ſed ſi tibi frondea cuſpis
Deſuerit, dentes penna levare potes.

Hujuſmodi igitur quibus dentiſcalpium ſemper i
ore eſt, lentiſcum arrodere dicuntur, & σχινοτρῶγες
lentiſci arroſores appellantur.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Peniciſſare. Πηνικίζειν μοὶ δοκεῖς.

:rinde valet, quaſi dicas, fucum facere. Nam πηνίκη
ræcis comam non genuinam, ſed appoſititiam ſigni-
:at, quam quidam galericum vocant.

Πτερυγίζειν. Lucian.

icitur qui conatur & geſtit quippiam efficere. Sum-
um à pullis ajunt, quum adhuc involucres ſunt, alas
ioventibus. Lucianus uſurpat pro indecore & ſcur-
liter geſticulari.

Voluptas fœda.

ı voluptatem inhoneſtam, aut ſcortum ad perniciem
ıvenum omnibus inſtructum artibus quadrabit illud
ː Odyſſ. K. dictum de Circe.

Ἤκεν ἅπαντας,
Ἢ σῦς ἠὲ λύκους ποιήσεται, ἠὲ λέοντας.

l eſt, Siquidem omnes
Fecerit illa ſueſve, lupoſve, truceſve leones.

Ἀλλοτριοφάγοι. Athenæ.

'ocantur, quibus dulce eſt aliena vivere quadra.
Iujus farinæ eſt, quod alibi citavimus, illud Dioge-
niani:
Ielle teipſum perungis.

INTEMPESTIVA ET INEPTA.

Simulare cupreſſum. Horat.

)rtum ab imperito quopiam pictore, qui præter cu-
reſſum nihil noverat pingere. A quo cum naufragus
uidam petiiſſet, ut vultum ſuum exprimeret, ac nau-
ragium ſuum depingeret, interrogavit ille: num ex
:upreſſo vellet aliquid adjici. Concinne uſurpabitur
n eos, qui quod didicerunt, id ubique intempeſtiviter
nculcant, cum ad rem nihil attineat.

Intempeſtiva benevolentia nihil à ſimulata differt.

Ἄκαιρος εὔνοια οὐδὲν ἔχθρας διαφέρει. Suidas.

Id eſt, Par odio importuna benevolentia. Quadrabit
in eos, qui dum officioſi ſtudent eſſe, non habita tem-
poris

poris ratione nocent, aut moleſti ſunt ſedulitate. Veluti qui non apto tempore objurgat amicum, aut qui immodicis & intempeſtivis laudibus conciliat homini invidiam, aut qui pecuniam ſuppeditat adoleſcenti, qua fit deterior.

Varro.

In lente unguentum. Τὸν ἐπὶ φακῇ μῦθον. *Id eſt*, In lenticula fabulam ſubaudi, narras. Quadrat autem in hominem, aut in rem quampiam, quæ neutiquam in tempore adhibeatur iis, quibus minime congruit: Veluti ſi philoſophum juvenum laſcivientium convivio miſceas. Aut inter pocula, de rebus gravibus ac theologicis incipias diſputare. Quemadmodum videlicet lenticulæ vili legumini inepte quis admiſcuerit unguentum.

Plutarc.

In craſtinum ſeria.

Εἰς αὔριον τὰ σπουδαῖα. *Id eſt*, in craſtinum ſeria. Plutarchus in vita Pelopidæ narrat, hanc vocem apud Græcos abiiſſe in proverbium, &c.

Zenod.

Æſtate penulam deteris.

Ἐν θέρει τὴν χλαῖναν κατατρίβεις.

Recte dicetur in eum, qui res neceſſarias temere, nec in tempore profundit, aliquando futuras uſui ſi ſerventur.

Ovid.

Menſe Majo nubunt male.

Dici poteſt in eos, qui alieno tempore quicquam faciunt, aut qui parum auſpicate quid aggrediuntur. Nam olim inauſpicatum exiſtimabatur, mulieres Majo menſe nubere. Ovid. in Faſt.

Menſe malum Majo nubere vulgus ait.

Mentham belli tempore neque ſerito neque edito.

Ariſtop.

Μένθην ἐν πολέμῳ μήτ' ἔσθιε, μήτε φύτευε. *Id eſt*, Mentham nec comedas, nec plantes tempore belli: Mentha corpori frigus adducit, quia ſemen genitale minuit. Frigus autem adverſatur fortitudini atque audaciæ. Poteſt & in eum ſenſum deflecti parœmia, ut admoneat, ne quid alieno tempore fiat, quod officiat.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Roſam, quæ præteriit, ne quæras iterum.

Ῥόδον παρελθὼν μηκέτι ζήτει πάλιν.

eſt, Ne quære rurſum præteritam ſemel roſam. Ne maceres deſiderio rerum, quæ revocari, reſtituique on queunt, velut exactæ juventæ, formæ, virium, fornæ. Nam ut nihil eſt roſa gratius, ita nihil minus uturnum.

Foras Cares, non amplius anthiſteria.

Θύραζε Κᾶρες, οὐκ ἔτ' ἀνθεστήρια.

eſt, Cares foras, peracta enim anthiſteria. Dici conevit, ubi quis ſemper eadem ſibi ſperat commoda, t idem ſemper licitum fore credit, quod aliquando o temporis ratione fuerit permiſſum. Athenienſibus enſis quidam Anthiſterion appellâbatur, quod is urimos flores progigneret. In hoc feſta quæpiam abantur, & convivia liberaliora. Exactis autem feriis, m jam ad ſolitas operas revocarentur ſervi, hoc perto dicebant Heri: Foras Cares, non jam amplius ntiſtheria. Cares autem ſervos appellabant, quod ea ns mercenariis operis quæſtum factitaret, &c.

Anus hirciſſans. Γραῦς καπρῶσα. Ariſtop.

eſt, Anus hirciſſans. De anu adhuc intempeſtiva lidine pruriente. Nota eſt hircorum libido, odorque.

Anus debacchatur. Γραῦς βακχεύει.

eſt, Anus debacchatur. In eos dici ſolitum, qui prær ætatem indecore laſciviunt. Nam Bacchanalium entia juvenculis utcunque permittitur, aniculis rte fœdiſſima eſt.

Feli crocoton. Γαλῇ κροκωτόν.

eſt, Feli crocoton, ſubaudiendum das, aut addis. Dici litum, quoties honos datur indignis, & quos haudnaquam decet. Aut quum datur quippiam iis, qui unere non norunt uti. Crocoton veſtis genus eſt rondæ ac fimbriatæ, qua divites utebantur.

Quid de puſillis magna procemia?

Τί μικρῶν πέρι μεγάλα φροιμιάζῃ? Plutarc.

d eſt, Quid de minutis rebus magna texis procemia?

Ubi quis in re non magni momenti, verboſa utit præloquutione. Horat. Quorſum hæc tam putida te dunt? Huic cognatum eſt: Abſque prooemiis & af ctibus.

Ab unguibus incipere.

Ἐκ τῶν ὀνύχων ἄρχεσθαι.

Dicuntur, qui à leviſſimis minimeque ad rem per nentibus ordiuntur.

Cicero. *Tragœdias in nugis agere.*

Tragœdias in nugis agit, qui in re levicula tumultu movet, ut ait Terent. magno conatu magnas nug dicit.

Annoſam arborem tranſplantare.

Γεράνδρυον μεταφυτεύειν.

Id eſt, Vetulam arborem tranſplantare. In eos dic tur, qui ſero atque exacta jam ætate conantur dec ſcere, quibus diu juvenes aſſueverint. Aut ſimplicit de iis, quæ fruſtra molimur.

Zenod. *Nunquam viri ſenis.*

Homer. Ἀνδρὸς γέροντος μή ποτ' εἰς πυγὴν ὁρᾶν.

Id eſt, Tu ne viri unquam inſpicito podicem ſen *Id eſt*, ne requiras illud à quoquam, quod ab eo pr ſtari non poſſit.

In ſenem libidinoſum.

In eos, qui ad rem gerendam jam inutiles ſunt ob æt tem, verum oratione valent, appoſite dixeris ill Homeri:

Γήραϊ δὴ πολέμοιο πεπαυμένοι, ἀλλ' ἀγορηταὶ
Ἐσθλοί.
Jam ob ſenium bello emeriti, ſed dicere tantum
Egregii.

Moleſtum ſapientem apud ſtultos loqui.

Diogen. Ἀργαλέον φρονέοντα παρ' ἄφροσι πόλλ' ἀγορεύει

Id eſt, Dicere multa grave eſt ſapientem apud inſipie tes. Nihil intractabilius homine ſtulto, qui quicqu recte dicitur, in diverſam partem rapit.

Malu

Malum eſt bonum.

Κακὸν τὸ καλὸν ἐστὶ μὴ καιροῦ τύχῃ. Ariſtop.

d eſt, Bonum malum fit tempore datum haud ſuo. Nihil gratum, quod intempeſtivum.

In pace leones.

ıriſtophanes in Pluto :

Ὄντες οἴκοι μὲν λέοντες, ἐν μάχῃ δ' ἀλώπεκες.

l eſt, Quum leones ſint domi, iidem in Marte ſunt ulpeculæ. Conveniet in eos, qui præpoſtere ſe geınt, Aut in illos, qui ſimulata manſuetudine, perveiunt ad tyrannidem.

Mira de lente.

ide, Aliena de re.

INTERNECIO.

Funditus, radicitus.

uod prorſus & citra ſpem inſtaurationis perditur, Plautus. Tullius. ınditus ac radicitus tolli dicitur, quorum alterum ımptum eſt ab ædificio, cum æquatur ſolo : alterum arboribus, cum non ſolum amputantur rami, veım etiam ipſa ſtirps inciditur, aut una cum radicius tollitur, &c. Quod nos dicimus radicitus ſive à irpe, Græci dicunt ἐκπρεμνίζειν : quaſi dicas extirpa. Multum accedet gratiæ ſi ad animum deflectetur : eluti ſi quis dicat ambitionem, avaritiam ac libidiem funditus ac radicitus ex animo revellendam.

Ne bolus quidem relictus.

Οὐδ' ἔγκαφος λέλειπται. Eupolid.

l eſt, Ne bolus quidem relictus eſt, hoc eſt, nec vel ıuxillum. Nam ἔγκαφος id apud Græcos ſignificat, ıod nos vulgata voce magis quam Latini, morſellum icimus ; à verbo κάπτω, quod eſt avide comedo.

Ne ignifer quidem reliquus eſt factus.

Οὐδὲ πυρφόρος ἐλείφθη. Euſtat.

eſt, Ne ignifer quidem ſuperfuit. Ubi ſignificamus nnes ad unum interiiſſe : adeo ut ne ei quidem ſit ırcitum, qui ignem præferat exercitui.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Pinus in morem. Πιτύκης τρόπον.

Id eſt, Piceæ ritu. Ubi quis funditus radicituſque pe rit, ita ut nullo pacto reſtitui poſſit, piceæ ritu perdi tus dicitur. Nam piceam ſucciſam negant ſuppullu laſcere.

Totum ſubvertere. Ὅλον ἀνατρέπειν.

Id eſt, Totum evertere. Dicitur, qui funditus perdi quempiam, & velut ab ipſis radicibus funditusq;. Du ctum ab ædificiis, quæ ſubvertuntur à fundamentis.

Perdere naulum.

Iuven. Juvenalis: Furor eſt poſt omnia perdere naulum. In eum, qui cum multa amiſerit, reliquum etiam veli perdere. Metaphora ſumpta à mercatoribus.

Cum Cane ſimul lorum.

Σὺν τῷ κυνὶ τὸ ἱμάντα.

Eudem. *Id eſt*, Una cum cane lorum quoque. Eudemus indi cat dici, quoties ſimul omnia pereunt.

Qui jure perierunt.

Homer. In eos, qui ſuo merito pereunt, conveniet illu Homer.

Τοὺς δὲ δὲ μοῖρ', ἐδάμασσε θεῶν, καὶ σχέτλια ἔργα.

Hos fatum & malefacta neci, exitioque dederunt

Omitte vatem.

Πάρες τὸ μάντιν. *Id eſt*, Omitte vatem, uti conveniet quoties alicui parendum admonebimus, quod is exi mius ſit & immunis habendus à vulgari ſorte. Velu ſi quis Poëtæ, Theologo, Sacerdoti diceret oporter parci. Antiquitus mos erat, ut augur coronatus ant aciem incederet, neque fas erat hunc telis impetere utpote virum ſacrum. Poterit adagium etiam per iro niam uſurpari.

INVIDIA, ÆMULATIO.

Cognatio movet invidiam.

Ariſtot. Ariſtoteles Rhetoricorum lib.2.docens invidiam or ri erga vicina & cognata: nullus enim invidet olin defunctis, aut diverſi generis, aut immenſo inte

vall

allo ſuperioribus: adducit hujus verſiculi teſtimonium:

Τὸ συγγενὲς γὰρ καὶ φθονεῖν ἐπίσταται. *Id eſt,*

Etenim invidere novit ipſa affinitas.

Inde qui eo altitudinis proceſſerunt, ut invidiam loria ſuperarint, extra omnem aleam, extraque inviiæ tela eſſe dicuntur.

Eſurienti ne occurras. Theocr.

Proverbii faciem habet illud Theocriti in Siracuſanis: Gorgo hortans ad reditum quod maritus eſſet iracunlus, dicit:

Πεινῶν τί γε μηδέποτ' ἔνθῃς. *Id eſt,*

Abſit ut unquam occurreris eſurienti.

Fames enim exaſperat iracundiam. Unde apud Plautum aliquis iracundius loquentem rogat, quam prilem ediſſet. Apud eundem eſt: Fames & mora biem in naſum conciunt.

Figulus Figulo invidet. Faber Fabro. Heſiod.

Καὶ κεραμεὺς κεραμεῖ κοτέει, καὶ τέκτονι τέκτων:
Καὶ πτωχὸς πτωχῷ φθονέει, καὶ ἀοιδὸς ἀοιδῷ.
Odit ita fabrumque faber, figuloque moleſtus
Eſt figulus: mendico protinus invidet alter
Mendicus: cantor cantorem lividus odit.

Inimicus & invidus vicinorum oculus. Alcipp.

Alcippus in epiſtola quadam ad Eucymonem.

Δυσμενὴς, καὶ βάσκανος ὁ τῶν γειτόνων ὀφθαλμὸς φησὶ ἡ παροιμία.

Id eſt, Inimicus & invidus vicinorum oculus, ut dictum eſt proverbio, vicinus vicino invidet. Nec invidemus iis, à quibus longo abſumus intervallo, ſed quos propemodum ſperamus aſſequi.

Vnicum arbuſtum haud alit duos erithacos.

Μία λόχμη οὐ τρέφει δύο ἐριθάκους. Zenod.

Id eſt, Idem arbuſtum non alit duos erithacos. Non intempeſtiviter dicitur in eos, quibus parum convenit, nec in eodem munere concorditer verſari queunt. Eſt autem erithacus avis quædam ſolitaria, ut in eodem ſaltu non temere niſi unam invenias.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Alexander Magnus dixit, non diſſimile huic: Mundum non capere duos ſoles.

Vna domus non alit duos canes.

Εἷς οἶκος οὐ δύναται τρέφειν τοὺς δύο κύνας.

Id eſt, Eadem domus non bene canes alit duos. In eos, inter quos parum convenit, propter idem lucrum, quod communiter expetunt. Sic idem regnum non fert duos ambitioſos tyrannos, &c.

Zoili.

Zoili vocantur alienarum laudum obtrectatores, & alienorum laborum reprehenſores. Zoilus Sophiſta quiſpiam fuit, qui Homerum auſus eſt, libris in eum ſcriptis, inceſſere, unde ὁμηρομάστιξ cognomen meruit. Sic enim appellantur nobilium autorum caſtigatores.

Hieron. *Edentulus veſcentium dentibus invidet.*

D. Hieronymus: Cui quæſo ut ſuadeas, ne veſcentium dentibus edentulus invideat, & oculus caprearum talpa contemnat, hoc eſt, ne quod ipſi non contingit, aliis invideat.

Expertes invidentiæ muſarum fores.

Ἀφθόνοι Μουσῶν θύραι.

Id eſt, Candidæ Muſarum januæ. De his dictitatum, qui literaturam ſuam candide libenterque impertiunt aliis, & ad docendum prompti propenſique ſunt.

Homer. *Iactantia comes invidia.*

Qui monebit, ne quis inſolentius jactet vel fortunæ munera, vel naturæ dotes, ne quando Nemeſis exaudiat auferatque, non intempeſtiviter uſurpabit illud Homeri:

Ἀλλ᾽ ὅγε σιγῇ δῶρα θεῶν ἔχοι ὅττι διδοῖεν.
Poſſideat tacitus, ſi qua adſunt munera divum.

Ariſtot. *Turpe ſilere.* Αἰσχρὸν σιωπᾷν.

Hoc licebit uti, quoties quis alterius exemplo extimulatur ad ſtudium aut negotium aliquod ſuſcipiendum.

Horat. *Optat ephippia bos piger, optat arare caballus.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

iciſſim illud ſignificat humanis ingeniis inſitum, ut ſemper alienam ſortem magis mirentur, ſuam contemnant ac faſtidiant; optent inexperta, experta damnent.

Fertilior ſeges eſt in alieno agro. Ovidius.

Ovid. Fertilior ſeges eſt alieno ſemper in arvo,
Vicinumque pecus grandius uber habet.
Perſ. Securus & Angulus ille Vicini, quia pinguior.
Aul.Gel. Aliena nobis, noſtra plus aliis placent. Horat.
Qui fit Mecænas, ut nemo, quam ſibi ſortem
Seu ratio dederit, ſeu ſors objecerit, illa
Contentus vivat, laudet diverſa ſequentes?

Præſtat invidioſum eſſe. Herodot.

Præſtat invidioſum eſſe, quam miſerabilem. Nam invidia fere comes eſt felicitatis, miſeratio calamitatis.

IRA.

Lucernam accendere poſſis. Theocr.

Vehementem iram hac hyperbole exaggeravit Theocritus in Thyonicho.

Κήρατ᾽ ἔτ᾽, δριμυρέως κεν ἀπ᾽ αὐτῆς καὶ λύχνον ἅψαις.

Id eſt,

Incaluitque ira, facile accendiſſe lucernam
Ex ipſa ut poſſis.

In fermento jacere. Ἐν τῇ ζύμῃ κεῖσθαι. Plautus.

Dicebantur, qui animo eſſent ægro, quique iracundia turgerent. Nota tranſlatio. Fermentum enim & acorem habet & tumorem. Unde & in divinis literis fermentum malitiæ rancoriſque ſignificationem habet.

Fluctus mutus. Κῦμα κωφόν.

Fluctum mutum appellabant, qui nondum edebat fragorem, ſed jam incipiebat intumeſcere. Dici poteſt de bili hominis, quæ nondum erupit in convitium, ſed tacite inardeſcit.

Iracundior Adria.

Qui moribus parum eſt commodis, & irritabili ingenio, Adriæ comparatur proverbio.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Plato *Demiſſis auriculis.*

Qui dejecto ſunt animo, auriculas ſuper humeros habere dicuntur. Plato lib. de Repub. 10. Τὰ ὦτα ἐπὶ τ̃ ὤμων ἔχοντες. *Id eſt*, Auriculas ſuper humeros habentes, hoc eſt, animis dejectis & ægris. Sumptum à jumentis, aurium motibus animi affectum teſtantibus.

Brutus. *Mordere frænum.*

Pro eo quod eſt, vel leviter repugnare ſervituti. Papinius in diverſum ſenſum uſurpavit, nempe pro eo quod eſt, ſervitutem accipere, frænumque recipere.

Ariſtop. *Mordere labrum.* Ἐσθίειν τὰ χείλη.

Id eſt, Comedere labra. Vel hodiernis temporibus vulgo dicitur, qui ſtomachatur animoque ringitur. Sumptum ab indignantium geſtu.

Homer. *Tacite ſtomachari.*

In eum, qui ſecum indignatur, quadrabit illud Homer.

Ὃ δ' ἐχώσατο κηρόθι μᾶλλον. *Id eſt*,
Illi cor magis atque magis ſuccenditur ira.

ITERATIO CITRA TÆDIUM.

Bis ac ter quod pulchrum eſt.

Plato. Δὶς καὶ τρὶς τὸ καλόν.

Id eſt, Iterum ac tertio quod pulchrum eſt, ſubaudi, dicendum eſt. Uſurpatur à Platone. Cæterum bene videtur proverbio dictum, quod egregium ſit, id iterum ac tertio in ſermone repeti oportere. Lucianus: Nulla ſatietas rerum honeſtarum. Omnino ea vis ineſt rebus egregiis, ut quo ſæpius ac preſſius inſpiciantur, hoc magis ac magis placeant.

ITERATUS ERROR.

Horat. *Eadem oberrat chorda.*

A cantoribus ducta tranſlatio eſt. In eos concinne dicetur, qui vel in ſimili re crebrius peccant, vel culpam eandem iterum atque iterum committunt. Primus enim lapſus vel caſui datur, vel imprudentiæ: iteratus, ſtultitiæ tribuitur, aut inſcitiæ.

Iterum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Iterum eundem ad lapidem offendere. Zenod.

Δὶς πρὸς τὸν αὐτὸν αἰσχρὸν εἰσκρούειν λίθον.

l eſt, Iterum ad eundem turpe lapidem impingere. apientis haud eſt bis in eodem labier.

Vulpes non iterum capitur laqueo.

Ἀλλ᾽ οὐκ αὖθις ἁ ἀλώπηξ πάγαις.

l eſt, At non iterum vulpes laqueis, ſubaudiendum apitur. Stupidi eſt hominis, in malum guſtatum erum incidere.

Non licet in bello bis peccare.

Ἁμαρτεῖν οὐκ ἔνεστι δὶς ἐν πολέμῳ.

d eſt, In bello bis errare non licet. In rebus periculoſis ɪon eſt tutum labi. Nam ſi ſemel erretur, actum eſt de apite, nec eſt ſecundo errori locus. Deliberandum rgo eſt diu, quicquid ſtatuendum eſt ſemel, puta de acerdotio, de matrimonio, &c.

Venia primum experienti.

Συγγνώμη πρωτοπειρῷ. Diogen.

Id eſt, Venia primum experienti. Ignoſcendum his, qui rudes novo quopiam in negotio incipiunt verſari, ſi quid per imperitiam peccarint.

Sus in volutabro cœni.

Ὗς λουσαμένη εἰς κύλισμα βορβόρου. Petr. Apoſt.

Id eſt, Sus lota rediit ad volutabrum luti. Cum quis iterat jam expiata flagitia. Extat in Epiſtolis Petri.

Canis reverſus ad vomitum.

Κύων ἐπὶ τὸ ἴδιον ἐξέραμα. Idem.

Id eſt, Canis ad proprium vomitum. Quadrabit in eos qui relabuntur in eadem flagitia.

Decipienti ſemel. Campa.

Joannes Campanus: Decipienti me ſemel dii male faxint, faxintque bene ſi bis idem deceperit. Confine illi: Improbe Neptunum accuſat, qui iterum naufragium facit.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

JUDICANDI RECTE, SECUS.

In quinque judicum genibus ſitum eſt.

Zenod. Ἐν πέντε κριτῶν γούνασι κεῖται.

In quinque ſitum genibus judicum: *Id eſt*, in alieno arbitrio res eſt poſita. Nam antiquitus quinque judicibus datum negotium, ut de Comicorum fabulis pronunciarent. Cum ſignificamus non eſſe noſtræ facultatis præſtare rei exitum, verum hunc ſuperis & fortunæ in manu eſſe: Pindarus: nunc ſpes quidem mihi, ac in deo ſitus exitus.

Panidis ſuffragium. Πανίδου ψῆφος.

In eos torquebatur, qui ſtulte atque inerudite judicarent. Ajunt Panidem hunc Chalcidis regem fuiſſe, qui Heſiodum Homero prætulerit, perinde quaſi dicas: Midæ ſuffragium. In genere conveniet in judicia vulgi, cui fere ſemper peſſima pro optimis placuerunt.

Sus tubam audivit. Σάλπιγγος ὗς ἤκουσε.

Suidas. In eos quadrabit, qui res quidem egregias audiunt, verum eas neque intelligunt, neque mirantur. Aut in eos, qui iis quæ audiunt, neque gaudent, neque commoventur.

Quod index auro, id aurum homini.

In ſaxeis coticulis aurum exploratur, evidens præbens ſpecimen. In Auro vero proborum pariter & improborum ingenium deprehenditur.

Πλοῦτος δ' βάσανός ἐστιν ἀνθρώπου τρόπων.
Opes ut index hominis ingenium arguunt.

Lydius lapis, ſive Heracleus lapis.

Theoph. Λίθος Ἡρακλεία, ἢ λίθος λυδία.

Id eſt, Lapis Heracleus, ſive Lydius lapis. In eos dicitur, qui vehementer acri exactoque judicio ſunt. Adagium accommodari poteſt vel ad perſonam, vel ad rem.

Gnomon, & regula.

Quod in re quapiam præcipuum eſt, & ad quod unum reliqua omnia conferuntur, regulam & gnomonem proverbio vocabant. Porro ad regulam exæquant

uant fabri ſtructuram. Iidem utuntur gnomonibus. Conſtat autem gnomon è duabus lineis rectis, quas trinque dimetiens diſſecto quadrangulo conſtituit.

Emunctæ naris. Mucoſis naribus. Horati

munctæ naris dicitur acri exactoque judicio, quaſi urgatis naribus, mucoque emunctis. Horatius:

Emunctæ naris duros componere verſus.

Contra, obeſæ naris dicuntur ſtupidiores.

Tenedius homo. Τενέδιος ἄνθρωπος. Plutarc.

Dici ſolitum de homine tetrico formidabilique aſpectu. Suidas ait regem quempiam Tenedi fuiſſe, cui nomen Tenes, qui legem tulerit, ut à tergo judicis adaret quiſpiam ſecurim tenens, videlicet in hoc paratus, ut qui perperam quid in judicio dixiſſet, opinor mendacium, aut falſum teſtimonium, eum protinus ſecuri feriret.

Tenedius patronus. Τενέδιος συνήγορος.

Id eſt, Tenedius advocatus. Eodem è fonte profectum eſt & hoc, dici ſolitum de eo, qui compendio cauſſam expedit, litiſque nodum ocyus diſſecat. Ductum à Tenedia ſecuri.

Manum ferulæ ſubduximus.

Antiquitus literatores diſcipulorum manus ferula cædebant. Unde manum ferulæ ſubduxiſſe dicuntur, qui deſierunt in ludo literario verſari, neque jam ut pueri docendi, ſed utcunque docti ſunt.

Novit quid album, quid nigrum. Hieron.

Duplicem in ſententiam accipi poteſt. Aut novit diſcrimen recti pravique, aut novit id quod nemo vel indoctus ignorat. Nam evidentius eſt albi nigrique diſcrimen, quam ut quiſquam non videat. Videtur tractum eſſe à priſcis illis mortalibus, qui duos tantum naturales colores noverant, album & nigrum, teſte Pompejo.

Novit mala & bona. Homer.

In eum, qui per ætatem uſumque rerum, jam delectum habere poteſt, fugiendorum atque expetendorum, congruet illud Homeri:

Δὴ γὰρ νοέω καὶ οἶδα ἕκαστα.
Ἐσθλά τε καὶ τὰ χέρεια. *Id eſt,*
Jam dudum ſiquidem novique & ſentio cuncta,
Quæ bona quæque mala.

Purpura juxta purpuram dijudicanda.

Ἡ πορφύρα παρὰ τὴν πορφύραν διακριτέα.
Id eſt, Purpura ad purpuram dijudicanda eſt: Certiſſimum judicium ex collatione naſcitur. Unde emptores mercaturi purpuram, ne fallantur, alteram adhibent purpuram.

Plato. *Alba amuſſi.* Λευκῇ ςάθμῃ.

Hoc eſt, Nullo delectu ac citra diſcrimen. Effertur & ſic: In albo lapide alba linea. Dicitur vel in eos, qui nullo ſunt judicio, vel in ſtupidos, vel in eos, qui incertis probant vel ſignificant incerta. Solet enim funiculus ille minio oblini, quo diſcrimen faciat. Unde & rubricam vocavit Perſius: At ſi oculo rubricam dirigat uno.

Ariſtot. *Nullus delectus.*

Ariſtoteles lib. II. Politic. refert hunc verſiculum:
Ἐν δ' ἰῇ τιμῇ ἠμὲν κακὸς ἠδὲ καὶ ἐσθλός.
Id eſt,
Par honos ignavoque viro, & virtute valenti.

Quo licebit uti, ſi quando ſignificabimus nihil eſſe diſcriminis inter eruditum & impoſtorem, inter bene merentem & male merentem, &c.

Idem. *Lesbia regula.*

Dicitur quoties præpoſtere non ad rationem factum, ſed ratio ad factum accommodatur: & quum lex moribus applicatur, non mores ad legem emendantur: aut quoties princeps ſe populi moribus accommodat, quum contra conveniat plebem ad principis arbitrium vitam inſtituere, ſi modo princeps ipſe ad honeſti regulam ac ſcopum reſpiciat.

Horat. *Naſus.*

Ipſe denique naſus in proverbium abiit, pro judicio. Horat: Non quia nullus illis naſus erat.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

[F]aciunt item huc quæ citavimus, partim etiam ci[t]abimus alibi :

Auris Batava. Corvus albus.
Caci præſcriptio. Cenſoria virgula.

JUVENTA.

Iuventa viribus pollet. Homer.

[A]d vires plurimum momenti adfert ætas juvenilis. [H]uc facit illud Homeri :

Καὶ δή ἔχει ἥβης ἄνθος, ὅτε κράτος ἐστὶ μέγιστον.
Flos quoque adeſt ævi, cujus tunc maxima vis eſt.

Iuvenari. Horat.

[J]uvenari dixit Horatius,quod Græci νεάζειν, νεανίζειν, [ν]εανδιεῖν, pro eo quod eſt, juvenum more jactantius, [i]nconſideratius, inconſultius agere : aut ſi quid aliud [e]i ætati peculiare videtur. Quod quo longius tradu[c]atur, hoc fuerit venuſtius, ut ſi quis orationem flo[r]idam phaleratamque dicat νεανίζειν. Ejuſdem formæ eſt, γυναικίζειν, pro geſtu cultuque repræſentare mulierem.

JUSTITIA.

Juſtitia in ſe virtutem complectitur omnem.

Ἐν δὲ δικαιοσύνῃ συλλήβδην πᾶσ' ἀρετ' ἐστίν. Ariſtot.
Id eſt, Juſtitia in ſe virtutem complectitur omnem.

Homines frugi omnia recte faciunt. Cicero.

M.Tullius lib.Tuſcul.4.Frugalitatis nomen tanquam ad caput referre volumus, quod niſi eo nomine virtutes continerentur, nunquam illud tam pervulgatum eſſet ut jam proverbii locum obtineret, Homines frugi omnia recte facere.

Exigua res eſt ipſa juſtitia.

Quo proverbio ſignificabant, non multum adferre momenti ſi probus ſis, niſi talis etiam habearis: & opinionem longe plus valere, quam ipſam rem.

Trutina juſtius. Δικαιότερον ςαχάνης. Ariſtoſ.
Id eſt, Juſtius trutina. De iis, qui inſigni incorrupta-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

que ſunt æquitate. Eſt autem id libræ genus, quo vel minutiſſimum ponderis momentum ſentitur dignoſciturque. Latini quoque exactam æqualitatem æquilibrium appellant. Unde æqua lance dicitur.

Suidas. *Iuſtitiæ oculus.* Δίκης ὀφθαλμός.

Dicitur ſincerus & incorruptus judex, aut ipſum etjam judicium. Adagii meminit Suidas.

Iuſtitia juſtior. Δίκης δικαιότερος.

De vehementer integris & incorruptis.

Maras. Μάρας.

Hoc nomine ferunt fuiſſe quempiam apud Berœnam Syriæ civitatem, ditiſſimum quidem illum, verum nihilominus humanum & officioſum in omnes, tum cives, tum hoſpites. Vnde & vulgo receptum, ut id vocabuli tribueretur viris, qui ad multorum utilitatem nati viderentur.

Idem. *Bocchyris.* Βάκχυρις, *ſive* Βόκχυρις.

Rex quidam fuit Ægyptiorum, adeo notæ & incorruptæ in judicandis litibus juſtitiæ, ut vulgo ſi quem magnopere juſtum & integrum ſignificare vellent, Bocchyrim appellarent. Dici poteſt & de iis, qui non temere de re quapiam pronunciant.

Rhadamantheum judicium.

Ῥαδαμάνθυος κρίσις.

De incorrupte judicantibus.

Plato. *Orphica vita.* Ὀρφικὸν βίον.

Id eſt, Orphicam vitam. Plato dixit vitam innoxiam, & à luxu ſanguinolentiſque dapibus puram.

Ariſtot. *Virtus ſimplex.*

Ariſt. Ἐσθλοὶ μὲν γὰρ ἁπλῶς, παντοδαπῶς δὲ κακοί.

Id eſt, Eſt ſimplex virtus, omnigenum vitium. Facile enim eſt à ſcopo aberrare, ſed ſcopum attingere difficile.

Horat. *Eadem penſari trutina.*

Id eſt, Eadem lege. Horatius in Serm. Hac lege in trutina ponetur eadem. Perſius: Examenque improbum in illa Caſtiges trutina. Huic ſimillimum eſt. Æquali trutina,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

utina, ſive æqua lance, quod pari jure fit citra perſo-
arum reſpectum.

Rhamnuſius. Ῥαμνούσιος. Horat.

d cognominis olim, ceu proverbio additum ſapienbus ac moderatis viris. Vel ab ejus gentis moribus uctum, vel à dea Rhamnuſia, quæ modum in omni egotio docet adhibendum.

Prienenſis juſtitia. Πριήνη δίκη. Strabo.

Cum ſignificamus aliquem in judicando plurimum xcellere. A Biante Prinenſi ſumptum, cujus integritas in judicandis cauſis in proverbium abiit.

Rectam ingredi viam.

Τὴν ὀρθὴν βαδίζειν ὁδόν. Ariſtot.

Rectam ambulare viam dicitur, qui nuſquam deflectit ab honeſto. Huic ſimillimum eſt: Rectam inſtas viam, id eſt, rem acu tetigiſti.

Dum clavum rectum teneam. Quintil.

Id eſt, Dum meo fungar officio. Significat non impuandum eventum parum proſperum artifici, modo is præſtiterit, quod artis eſt. Nam & gubernator, inquit Quintilianus, vult ſalva nave in portum pervenire: ſi amen tempeſtate fuerit arreptus, non ideo minus erit gubernator, dicetque notum illud: Dum clavum rectum teneam.

Ad amuſſim applica lapidem, non ad lapidem amuſſim.

Πρὸς στάθμην πέτρον τίθεσο, μή τι πρὸς πέτρῳ στάθμην. Plutarc.

Id eſt, Lapis amuſſi eſt applicandus, non amuſſis ad petram. Admonet vitam ad leges eſſe corrigendam, &c.

Ne moveto lineam. Μὴ κίνει γραμμήν.

Id eſt, Ne moveto lineam. Id tranſlatum à more veterum, qui metam ducta linea ſignificabant, in qua præmium propoſitum erat, quod auferret victor. Significat autem non eſſe mutandas leges neque prætereundos fines rerum præſcriptos.

Ex æquo partire. Ἐξ ἴσου δίδου πᾶσιν.

Id eſt, Ex æquo da omnibus. Tranſlatum ab iis, qui convivium aut hæreditatem partiuntur. Quadrabit in judicem aut principem, quem oportet æquabile jus reddere.

Æqualitas haud parit bellum.

Plutarc.

Ἴσαι πόλεμον οὐ ποιεῖ.

Id eſt, Æqualitas bellum haud parit. Æqualitas continetur concordia. Inæqualitas diſcordiarum eſt mater.

Quæ non poſuiſti, ne tollas.

Plato.

Ἃ μὴ κατέθου, μὴ ἀνέλου.

Id eſt, Quæ non depoſuiſti, ne ſuſtollas, Laërtius refert inter Solonis leges: ſentiens, opinor, de terminis agrorum non movendis, quos majores fixiſſent. Conveniet in furaces, & in eos, qui repetunt quod non crediderunt. Item qui ſibi poſtulant acceptum ferri, quod non præſtiterunt.

Homer.

A ſacris abſtinenda manus.

Vulgo quoque creditum eſt, fatum inſtare ei, qui ſacris rebus ac Deo dicatis manus injecerit: Unde Homer.

Cum divo certare viro ſimul atque cupit quis,
Cuique Deus bene vult, malum huic brevi imminet ingens.

Plautus.

Nemo quenquam ire prohibet publica via.

Quo ſignificant rerum communium æqualem omnibus uſum eſſe, neque cuiquam vertendum vitio, quod jus publicum concedit.

Zaleuci lex. Ζαλεύκου νόμος.

Val. Ma.

De edicto mandatoq; plus ſatis rigido, parumque humano dicebatur. Zaleucus quidam Locrenſibus leges tulit acerbiores. Non diſſimile illis: Manliana imperia, & Phalaridis imperium. Quum enim filius Zaleuci ſecundum jus ab eo conſtitutum, ob crimen adulterii utroque oculo carere deberet, ac tota civitas in honorem patris pœnam adoleſcenti remitteret, repugnavit aliquandiu: poſtremo populi victus precibus, ſuo prius, deinde filii oculo eruto, ſalva lege, ſupplicii modum temperavit.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Dat veniam corvis, vexat cenſura columbas. Iuvenal.
Pœna legum exercetur in humiles quoſpiam, rapacibus ignoſcitur. Plutarchus in vita Solonis, Leges aranearum telis adſimiles dicebat, propterea quod illa ſi quid levius aut imbecillum incurrerit, hæret: ſin majus aliquid, diſſecat ac fugit. Terent. in Phor.

Quia non rete accipitri tenditur, neque milvio,
Qui male faciunt nobis: illis qui nihil faciunt, tenditur.
Quia enim in his fructus eſt, in illis opera luditur.

Vrbanus nihil æqui cogitat.

Οὐδὲν φρονεῖ δίκαιον ἀνὴρ ἀστυκός.

Id eſt, Urbanus æqui nihil, bonive cogitat. Admonet ruſticanam vitam innocentiorem eſſe, ut quæ ſola cum ſolis habeat commercia terris. Contra qui degunt in urbibus, propter contagia negotiorum & hominum, aſtutiores evadere. Poteſt huc accommodari parœmia, quod eximiæ morum civilitati & urbanæ blandiloquentiæ fere comes eſſe ſolet aſtutia. Contra qui moribus ſunt agreſtibus, iis plerumque fides eſt certior.

Quod aliis vitio vertas ipſe ne feceris. Homer.
Quod damnaturus ſis in aliis, in te non admiſeris. Ad id facit illud Homeri:

Imo adeo ſi quiſquam alius patrare pararet
Tale aliquid, damnaretis vitioque daretis.

LACESSENTIS.

Arietem emittit. Ἄρνα προβάλλει. Diogen.
Id eſt, Arietem objicit. In rixæ pugnæque cupidum dicebatur. Antiquitus enim bellum incepturi, Fecialem mittebant, qui arietem adductum in hoſtium fines immitteret, hoc ſignificans pacto civitatem & agros illorum hoſtibus compaſcuos fore.

Cominus atque eminus. Ἐγγύθεν καὶ πόῤῥωθεν.
Tranſlatum à bello, in quo nunc conſerti pugnant gladiis, nunc machinis procul tela in hoſtem torquent. Id ſi ad animi res transferatur, fiet venuſtius. Cum homi-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

hominibus habenda pax, cæterum cum vitiis cominus atque eminus pugnandum.

Ad pila ubi ventum.

Cum de propinquo res geritur, ad pila ventum dicitur. Pilum autem eſt genus haſtæ Romanæ brevius.

Terent. *Non ut prior lædam, ſed ut injuriam retaliem.*

Vt qui prior nolim malo laceſſere: ſed jam datum malo retaliem malum. Convenit cum illo Terentiano: Sic exiſtimet, reſponſum, non dictum eſſe.

Plutarc. *Nunquam enim meos boves abegerunt, nec equos.*

Οὐ γὰρ πώποτ' ἐμὰς βοῦς ἤλασαν, οὐδὲ μὲν ἵππους. *Id eſt*, Non enim equos unquam mihi ſubduxere boveſve. Nunquam me læſerunt aut adfecerunt injuria. Cum negamus nobis eſſe cauſam, cur illum aut illum odiſſe debeamus.

Homer. *Omni conatu invadere.*

Si quem ſignificabimus totis viribus tendere in quempiam oppugnandum, conveniet illud Homeri:

Αἰνείας δ' ἐπόρουσε σὺν ἀσπίδι δουρί τε μακρῷ. *Id eſt*,
Obvius Æneas, clypeoque inſurgit & haſta.

Tullius. *Pugnis & calcibus.* Πὺξ καὶ λάξ.

Pro eo quod eſt, omni contumeliæ genere, totiſque viribus.

Plautus. *Irritare crabrones.*

Id dictum eſt à Plauto in Amph. in mulierum ingenium, quibus iratis ſi repugnes, magis provoces, neque ſine tuo malo diſcedas.

Refricare cicatricem.

Quum dolor temporum ſpatio jam mitior renovatur, refricari cicatrix dicitur. Dicimus & refricare dolorem & refricare memoriam, & ſuffricare memoriam, pro eo quod eſt, leviter revocare, ſed in malam fere partem.

Terent. *Tangere hulcus.* Κινεῖν ἢ θίγειν τὸ ἕλκος.

Id eſt, Movere ſeu tangere hulcus. Eſt movere dolorem,

rem, ejuſque rei facere mentionem, quæ nos magnopere urat: Terent. Quid minus neceſſe fuit, quam hoc hulcus tangere?

Vnguis in hulcere. Cicero.

Cicero in Clodium, qui populum fame jam exaſperatum concionibus inſuper ſeditioſis in rabiem agebat, Vt tu, inquit, in hoc hulcere tanquam unguis exiſteres.

Vt lupus ovem. Ὡς λύκος ἄρνα φιλεῖ. Plato.

Id eſt, Vt lupus ovem amat. Qui ſui commodi gratia ſimulat amorem.

Ignem gladio non fodito.

Πῦρ σιδήρῳ μὴ σκαλεύειν. Plutarc.

Hoc eſt, Ira percitum ne laceſſas, quin magis concedere convenit, & blandis verbis tumidum animum placare.

Temulentus dormiens non eſt excitandus.

Sopitum ebrium non oportet excitari ſomno: Simillimum eſt autem illi: Malum bene conditum ne moveas. Non eſt refricandum odium, cum jam tempus induxit oblivionem: Non eſt renovandum animi vulnus, cui jam obduci cicatrix cœpit.

Thynniſſare. Θυννίζειν. Diogen.

Græci transferunt pro ſtimulare, pungereque: vel quod hic piſcis quo ſit palato gratior, pungi ſoleat: vel quod ipſe piſcis adurat pungatque contactu.

LÆTITIA, TRISTITIA.

Irriſibilis lapis. Ἀγέλαστος πέτρα. Zenod.

Id eſt, Irriſibile ſaxum. De re vehementer acerba, triſtique. Quadrabit in ſeveros ac tetricos, quoſque vocant ἀγελάστους.

Sinapi victitari. Plautus.

Triſtes ac ſupra modum tetrici, ſinapi victitare dicuntur, quod hodieque vulgo tritum eſt. Plautus: Si ecaſtor hic homo ſinapi victitet, Non cenſeam tam eſſe triſtem poſſe.

Ani-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Herod. *Animus habitat in auribus.*

Veteres animo ſedem in oculis dedere, plerique in corde. At Herodotus docet animum habitare in auribus, quod qui bene audiunt, voluptate afficiantur, qui ſecus, exacerbantur. Opinor hunc eſſe ſenſum adagii, quod ex his quæ audimus maxime placatur aut irritatur animus.

In antro Trophonii vaticinatus eſt.

Ἐν Τροφωνίου μεμάντευται.

Id eſt, In Trophonii antro vaticinatus eſt. De homine vehementer triſti tetricoque, propterea quod olim creditum eſt eum, qui in Trophonii ſpecum deſcendiſſet, poſtea nunquam ridere.

Suidas. *Harmodii cantilena.* Ἁρμοδίου μέλος.

Id eſt, Harmodii cantio. De lugubribus ac triſtibus dicebatur. Simillimum illi; Admeti melos.

Idem. *Argivos vides.* Ἀργείους ὁρᾷς.

Scilicet, Stupentibus & attonitis oculis. Sumptum opinor ab Oreſte furiis agitato.

Admeti nænia. Ἀδμήτου μέλος.

De triſti lugubrique cantione. Accommodari poteſt ad orationem querulam ac miſerabilem. Admetus rex fuit Pheræorum, qui defuncta uxore ſtridulas quaſdam ac lugubres nænias decantabat aſſidue, donec mota Proſerpina remiſit Alceſtidem, ejus uxorem.

Arctum annulum ne geſtato.

Pythag. Μὴ φορεῖν στενὸν δακτύλιον.

Hoc eſt, Ne vixeris anxie: & ne temet in ſervitutem conjicias, aut ejuſmodi vitæ inſtitutum, unde te non queas extricare.

Idem. *Cor ne edito.* Μὴ ἐσθίειν τὴν καρδίαν.

Hoc eſt, Ne curis tuum ipſius animum excrucies, aut ne ſollicitudinibus vitam reddas breviorem.

Cicero. *Mutare veſtem.*

Mutare veſtem à M. Tullio dicuntur, qui lugent mortuum, aut ſunt rei.

Sapho. *Ne ſi ad Iovis quidem aulam.*

Qui

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Qui metuunt malum, ad aſylum, ad aram, ad arcem, d columnas principis, ad divorum fana tanquam atiſſimum refugium confugiunt.

Suſtollere manus. Cicero.

Qui vehementer gaudent, quaſi res divinitus geratur x animi ſententia, ſuſtollere manus dicuntur.

Canere de Telamone. Ἄιδειν τὰ Τελαμῶνος.

d eſt, Canere cantionem Telamonis. De querulo ſermone dictum proverbium, quod Telamon impotenius fleverit, Ajacem filium periiſſe apud Trojam.

Lityerſam cantionem canis.

Λιτύερσαν ᾠδὴν ἄδεις. Theocr.

Lityerſes nothus erat Mydæ regis. Hic inſtituit ut in onorem Mydæ Thericos, id eſt, æſtivus, aut meſſorius hymnus caneretur, unde ductum proverbium, ut qui non ex animo canerent, aut qui coacti canerent, hi Lityerſam cantionem canere dicerentur.

Tragicum tueri. Τραγωδικὸν βλέπειν. Ariſtop.

Quadrabit vel in faſtuoſos vel in triſtes ac luctuoſos.

Tauricum tueri. Βλέπειν ταυρηδόν.

Id eſt, Tueri taurine, pro eo quod eſt, torve. Plato demonſtrat hunc Socrati fuiſſe morem, taurinis oculis obtueri.

Atrei oculi. Ἀτρέως ὄμματα. Lucian.

De torvo truculentoque aſpectu dicebatur. His enim oculis in Tragœdiis inducebatur Atreus, &c.

Titanicus aſpectus. Τιτανῶδες βλέπειν.

Id eſt, Titanicum intueri, hoc eſt, vultu Titanico obtueri. Titanicum autem torvum vocant, ac tetricum ac cujuſmodi fuiſſe feruntur veteres illi Titanes.

Cepas edere aut olfacere. Κρόμμυα ἐσθίειν. Idem.

Id eſt, Cepas edere, dicebantur joco proverbiali, qui lachrymari viderentur. Ductum eſt hinc proverbium quod ceparum odor, ut eſt acris, conſueverit lachrymas oculis excutere.

Superatus es à gallo quopiam.

Ἡττήθης τινὸς ἀλεκτρυόνος. Ariſtop.

Locus

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Locus proverbialis in ſervos, qui dominos à tergo ſequuntur, ſupplices videlicet & abjecti, cujuſmodi ſolent eſſe galli ſuperati in pugna. Nam hæc avis victa, ſilere ſolet: canere, ſi viciſſet.

Perſius. *Triſtis ſcytale.* Ἀχνυμένη σκυτάλη.

De re triſti ſeriaque dicebatur, aut de nuntio, qui dolorem adferret.

Areopagita. Ἀρειοπαγίτης.

De triſti, ſeveroque dicebatur, aut etiam de judice vehementer incorrupto. Athenis ſumma erat Areopagitarum auctoritas: hi erant judices, qui de capitalibus cauſis pronunciabant.

Ne ſis patruus mihi. Sapere patruos.

Patruorum in nepotes ceu peculiaris genuinaque ſeveritas, proverbio locum fecit. Horat. Metuentis patruæ verbera linguæ. Patruam linguam vocat ſeveram, & objurgatricem. Ad hanc formam pertinet illud Perſianum: Quum ſapimus patruos, id eſt, poſtquam abjectis puerilibus nugamentis ſeveros mores induimus. Idem dixit: Ne ſis mihi tutor, id eſt, ne mihi præſcribas atque imperes.

Plinius. *Frontem exporrigere. Frontem contrahere.*

Frontem explicare, quum hilareſcimus; contrahere, quum ringimur, hoc eſt, ubi quid moleſtum eſt, dicimur. Horat. Deme ſupercilio nubem. Exporrecta fronte, hilariter. Obducta fronte, corrugata fronte, contractâ fronte, caperata fronte. Plaut. Caperata frons ſeveritudine. Et nubila frons, ſerena frons, explicata frons.

Magis gaudet eo, qui ſenectam exuit.

Ariſtop. Γέγηθε μᾶλλον ἢ τὸ γήρας ἐκδύς.

Id eſt, Gaudet magis, quam qui ſenectam exuit. De vehementer hilari, ac geſtienti gaudio. Ductum eſt à ſerpentibus & cicadis, quæ ſtatis temporibus exuunt ſenectutem, ac veluti renaſcuntur.

Contrahere ſupercilium. Inflare buccas.

Suidas. Ὀφρῦς ἀνασπῶντες, καὶ γνάθους φυσῶντες.

Id eſt,

Id eſt, Adductis ſuperciliis, & inflatis buccis. In faſtuoſos ac turgidos dictum, ſiquidem in ſuperciliis arrogantiæ ſedes. Horatius inflatas buccas ad iracundiæ retulit argumentum: Quin Juppiter ambas iratus buccas inflet. Traductum à ranis, quæ per iram inflantur.

Sanguine flere. Αἵματι κλαίειν.

Proverbialis hyperbole, ſignificans nihil non fieri quo flectatur aliquis. Sic enim antiquitus loquebantur, Haud flectes illum, ne ſi ſanguine quidem fleveris.

Lapides flere.

De re vehementer miſeranda, proverbiali hyperbole dici ſolet, eam eſſe tam lamentabilem, ut vel lapides cogantur ad fletum.

Erinnys ex Tragœdia. Ἐριννὺς ἐκ Τραγωδίας. Ariſtop.

De fœdis aniculis. Sumptum ex Ariſtophanis Pluto, dictum de Penia.

Sarone magis nauticus. Σάρωνος ναυτικώτερος.

Ajunt hunc fuiſſe Deum quendam nauticum. Vnde & Saronico mari cognomen inditum. Congruet in horrido cultu hominem, & moribus feris: quod genus nautas pleroſque videmus eſſe. Aut in negotiatorem per omnia maria volitantem.

LANGUOR. VEHEMENTIA.

Oeſtro percitus. Οἴστρῳ παραπληγείς. Plato.

Id eſt, Ingenti animi cupiditate commotus ac velut attonitus. Oeſtrum enim inſecti genus, horrendo ſtrepitu, unde & nomen inditum apud Græcos. Nam Latini aſylum appellant. Hoc addito, Juno vaccam Io in furorem egit. Vnde Poëtæ divino correpti furore, œſtro perciti dicuntur.

Pyrrichen oculis præ ſe ferens.
Πυῤῥίχην βλέπειν.

Id eſt, Tumultum ac bellum vultu præ ſe ferre. Inde dictum, quod pyrriche ſaltationis genus eſt: quod ab armatis pueris peragebatur. In ea belli imago repræſenta-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

ſentabatur, impetus & ardor adorientium, & celeritas fugientium.

Πυῤῥιχίζειν.

Si quis tumultuantem, & ira excandeſcentem dicat πυῤῥιχίζειν, non carebit proverbii ſpecie.

Ariſtop. *Martem tueri.*

Simili tropo dicitur apud Ariſtophanem Ἄρη βλέπειν, pro torve tueri.

Quintil. *Manum habere ſub pallio.*

Dicuntur, qui languent otio. Sumptum à geſtu Rhetorum. Nam qui languent, manum occultant ſub pallio; qui commoti ſunt, proferunt.

Ammia. *Non contis aut ramulis.*

Ammianus lib. xv. de Antonio quodam ad honorem menſæ regalis apud Perſas evecto, & ad jus ferendæ ſententiæ admiſſo, non contis, inquit, aut ramulis, ut ajunt, id eſt, non flexiloquis ambagibus, vel obſcuris, ſed velificatione plena, in Rempub. ferentur. Quanquam pro ramulo legendum arbitror remulo.

LAUTITIÆ.

Iovis cerebrum. Διὸς ἐγκέφαλος.

Zenod. Βασιλέως ἐγκέφαλος.

Id eſt, Regis cerebrum. De cibo vehementer opiparo ac ſuavi: Aut de molliter delicateque viventibus. Clearchus apud Zenodotum ſcribit, opiparas epulas apud Perſas Jovis ac regis cerebrum appellari. Athenæus Jovis cerebrum inter ſecundæ menſæ delicias annumerat.

Athenæ. *Nectaris flos. Veneris lac. Helenæ cibi.*

Ephippus apud Athenæum cibum prælautum νέκταρος ἄνθος, *Id eſt*, Nectaris florem. Atque alibi vinum τῆς ἀφροδίτης γάλα, *Id eſt*, Veneris lac, ab Ariſtophane nominatum docet. Rurſum alio in loco ſuaves cibos, τῆς Ἑλένης βρώματα, *Id eſt*, Helenæ cibos dictos indicat.

Plinius. *Iovis lac.* Διὸς γάλα.

Quod

Quod inſigniter eſſet lautum in cibis, Jovis lac veteres appellabant. Euripid. apud Athenæum, καὶ τυρὸς πίας ἐστὶ, καὶ Διὸς γάλα, *Id eſt*, Eſt ſucculentus caſeuſque, & lac Jovis.

Deorum cibus. Θεῶν τροφή.

De prælautis epulis dicebatur, propterea quod Homerus finxit Deos nectare atque ambroſia victitare, nec ſibi id unquam ſeneſcere.

Attica bellaria. Πέμματ' ἀττικά. Plato.

De lauticiis & cupediis. Transferri poteſt ad rem quamcunque majorem in modum ſuavem ac jucundam.

Herculana balnea. Ἡράκλεια λουτρά.

De impendio ferventibus balneis dicebatur, quales legimus & thermas Neronianas.

Ὑπερμαζᾶν.

Μάζα Græcis genus eſt cibi è ſimila tritici, quod (ut apparet) in deliciis erat. Unde vulgari joco dicebant ὑπερμαζᾶν, pro opipare ſplendideque vivere, ſive ob egregias mazas, ſive quod aliquid his etiam lautius ſumerent.

Ματτυάζειν.

Dicebatur in eos, qui ſuaviter viverent: Ματτύα cibi genus eſt, primum à Theſſalis repertum.

De lautitiis. Homer.

De cibis prælautis quadrabit illud Odyſſ. 3.

Ὄψα τε οἷα ἔδουσι διοτρεφέες βασιλῆες.

Qualia purpurei comedunt obſonia reges.

Venuſtius fiet, ſi trahatur ad orationem ſupra modum elegantem.

Mellis medulla. Μέλιτος μυελός.

De re majorem in modum ſuavi dicebatur. Unde & illa paſſim obvia, in medullis: & Medullitus amare.

Optimum condimentum fames. Socrat.

Irridebat Socrates hoc dicto luxum Athenienſium, qui variis cupediis & operoſis conditurıs conarentur efficere, ut cibus ſaperet palato, quum id optime præſtet fames.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Ariſtop. *Afra avis.* Λιβυκὸν ὄρνιον.

Id eſt, Libyca avis. Horatius de prælauta uſurpavit:

Non afra avis deſcendit in ventrem meum
Jucundior, quam lecta de pinguiſſimis
Oliva ramis arborum.

Nam gallinas prægrandes olim mittebat Africa. No[n] inepte jacietur in hominem peregrino cultu nota[-] bilem.

Anima & vita. Ζωὴ καὶ ψυχή.

Id eſt, Anima & vita: De re ſupra modum ſuavi. Pro[-] verbium natum in cubilibus, atque inde deductu[m] in communem ſermonem. Nihil autem eſt neque vi[-] ta jucundius, neque charius.

Coturniſſare. Κιχλίζειν.

Proverbio dicebantur, qui pinguibus coturnicibu[s] aut turdis veſcerentur, aut qui riderent laſcive, p[a-] rumque decore. Quadrabit igitur vel in liguriones [&] cupediis addictos, vel in laſcivius ludentes. Sturni n[i-] hil non imitantur, & turdus à Plinio recenſetur int[er] aves, quæ ſermonem humanum imitantur.

Terent. *Dubia cœna.*

Dubiam cœnam opiparam, variiſque inſtructam fe[r-] culis appellabant. Phormio apud Terentium: Cœ[na] dubia apponitur. Et dubia cœna poteſt intelligi, qu[æ] non careat ſuſpicione veneni. Horatius:

Vides ut pallidus omnis Cœna deſurgat dubia.

Cœna popularis.

Plautus. Plautus cœnam popularem appellat magnifican[-] egregieque lautam, atque adeo gratuitam quoq[ue] quales ſolent exhiberi populo.

In leporinis. Ἐν λαγώοις.

Id eſt, In leporinis carnibus. Sic vivere dicebantu[r] qui laute atque in deliciis vitam agebant: Nam lep[o-] rina olim in deliciis habita.

Lydorum carycæ. Λυδῶν καρύκας.

Id eſt, Lydorum carycas, antiquitus appellabant qui[d] quid eſſet opiparum, & variis conditum cupedii[s]

Na[m]

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Nam caryca cibi genus eſt Lydii, ex multijugis lauticiis apparatum, & ſanguine confectum. Effertur adagium integre ad hunc modum: Nec Lydorum carycas, nec flagrorum ſtrepitus, ſubaudiendum, volo. Id eſt, Nec blandimenta volo, nec convitia.

Qui poſſim ab hoc epulo abeſſe. Plato.

Plato in Phœdro: Πῶς γὰρ οἷός τε εἴην τοιαύτης θοίνης ἀπέχεσθαι. *Id eſt*, qui poſſum ab hoc epulo abſtinere? De re vehementer ſuavi, atque expetenda, quod genus eſt feſtiviſſimum aliquod convivium.

Thaſium infundis. Θάσιον ἐνέχεις.

Id eſt, Thaſium miſcuiſti. Dici ſolitum videtur, ubi quis vinum non aqua, ſed alio quopiam efficaciore vino dilueret. Nam Thaſia vina laudatiſſima quondam fuerunt. Plinius inter tranſmarina vina Thaſium, Chiumque in ſumma gloria fuiſſe ſcribit.

LIBENTER.

Accipit & glebam erro.

Δέχεται καὶ βῶλον ἀλήτης.

Nici ſolitum in eos, qui nihil gravantur, aut aſpernantur, ſed quicquid datur quantumlibet puſillum, id boni conſulunt. Originem adagionis ad hujuſmodi caſum referunt: Aletes quidam Corintho pulſus, adhortante oraculo, tentavit, ſi poſſet in patriam redire. At interim ruſtico cuipiam factus obvius, cibum mendicavit. Ille, ludibrii opinor cauſa, glebam ex agro ſublatam porrexit. Aletes eam tanquam felix omen accipiens, effatus eſt: Accipit & glebam erro.

Obviis ulnis. Quintil.

Apud Quintilianum, pro eo quod eſt, avide ſitienterque. Tranſlatum ab iis, qui porrectis ulnis properant in complexum eorum, quorum magno deſiderio tenebantur, quoſque cupidiſſime conſpiciunt. Legimus & Obviis manibus, Ambabus manibus.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

LIBERALITAS.

Plena manu.

Cicero. Plena manu, pro eo quod eſt ampliter, copioſe, prolixe, minimeque maligne. Translatum ab iis, qui non minutim ac parce, ſed plena manu largiuntur. Cicero ad Atticum lib. 2. At hercle alter familiaris tuus Horatius, quam plena manu, quam ornate noſtras laudes in aſtra ſuſtulit. Fit lepidius, quo magis ad animi res transfertur.

Quod recte datum eſt.

Plato in Philebo oſtendit proverbium à pueris uſurpatum: Non oportet repoſci, quod ſemel datum eſt: Ἡμεῖς δὲ δὴ λέγομεν, καθάπερ οἱ παῖδες, ὅτι τῶν ὀρθῶς δοθέντων, ἀφαίρεσις οὐκ ἔστι. *Id eſt*, Nos autem dicimus id quod ſolent pueri, quæ recte data ſunt, non licere rurſus eripi. Simile quiddam & hodie jactatur inter pueros, ubi quis quod dedit, repoſcit. Adeo dicta hujuſmodi per tot ſecula, perque tot nationes, ad nos uſque demanarunt.

Pleno modio.

Tullius. Ante dictum eſt nobis, plena manu fieri, quod largiter minimeque maligne dicitur. M. Tull. ad Attic. l. 6. epiſt. 1. ſimillima figura dixit, pleno modio. Si illa jam habent pleno modio, verborum honorem, imitationem crebram, &c. Nam antea dixerat ſe publicanorum uſuram affatim laudaſſe.

Pingui menſura. Πίονι μέτρῳ.

Theocr. *Id eſt*, Pingui menſura, dixit Theocrit. in Thaly. Pro eo quod erat affatim & largiter.

Μάλα γάρ σφισι πίονι μέτρῳ.
Ἁ δαίμων εὔκριθον ἀνεπλήρωσεν ἀλωάν. *Id eſt*,
Illis fortunante Deo bona copia frugum,
Arearum campos menſura implevit opima.

Bis dat, qui cito dat.

Seneca. Seneca: Bis dat, qui cito dat. item lib. de Beneficiis 11. Ingratum eſt beneficium, quod diu inter manus dantis hæſit. Monet haud cunctanter opitulandum amicis

cis, cum opus eſt, ſed ultro non expectatis precibus deferendum officium. Tardum beneficium, ingratum eſt. Euripid.

Odi equidem amicis ſerius ſuccurrere,
Bis eſt gratum, quod opus eſt, ultro ſi offeras.
Beneficium inopi bis dat, qui dat celeriter.

Ambabus manibus haurire.

Ἀντλεῖν ἀμφοτέραις.

Id eſt, Haurire ambabus, ſubaudi manibus. De iis dici conſuevit, qui ſummo conatu quippiam agunt. Huic confine eſt:

Οἶδ' ἐπὶ δεξιὰ οἶδ' ἐπ' ἀριστερὰ νωμῆσαι βῶν.

Id eſt, Novi equidem clypeum dextra, lævaque movere. Invenitur & illud: Ambabus manibus largiens, id eſt, affatim & prodige, aut etiam perbenigne.

Ipſo horreo.

Quod prolixe & affatim datur, ipſo horreo dari dicitur, quemadmodum ipſo caniſtro: propterea quod ex horreo plenius depromitur, quam è chœnice. Simile illi: E dolio hauris.

Promus magis, quam condus. Auſon.

Auſonius torquet in quendam profuſiorem, qui parta prodigere noſſet; quærere, aut quæſita ſervare non noſſet. Sumpta metaphora à rei familiaris diſpenſatoribus, maximeque penuariæ, quos Græci ταμίας vocant.

Larus in paludibus. Λάρος ἐν ἕλεσι. Suidas.

Id eſt, Larus in paludibus: Suidas ſcribit dictitatum de iis, qui faciles ſunt ad dandum. Ductum à Laro ave. Ea quoniam facile decipitur illiciturque, proinde proverbio locum fecit.

Bona Porſenæ. Livius.

Bonæ Porſenæ dicebantur, quæ velut ab hoſtibus erepta parvo veneunt. Eam appellationem Livius ſcribit ad ſuam uſque ætatem duraſſe. Putatque inde natam, quod in bello ſoleant bona Porſenæ venire Romæ, eaque conſuetudo una cum titulo perſeverarit & in pace.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Homer. *De alieno liberalis.*

De alieno facile largimur, de noſtris non item. Hom.

Ἐπεὶ οὔ τις ἐπίσχεσις, οὐδ' ἐλεητὺς,
Ἀλλοτρίων χαρίσασθαι.
Nam res largiri alienas
Haud res ulla vetat, neque enim piget:

Lucian. *Communis Mercurius.* Κοινὸς ὁ Ἑρμῆς.

Quidam hinc natam parœmiam arbitrantur, quod Mercurius ut eſt furtorum auctor ac repertor, primus oſtendit, quæ furto parta ſint, ea in medium communiter oportere deponere. Alii malunt huc referre, quod Mercurius ſit orationis auctor, per quam inter homines omne commercii genus conſtat, unde & medius inter ſuperos atque inferos à poëtis fingitur, pariter ſuperis deorum gratus & imis, quod ſermo animi interpres, ſummos cum infimis, reges cum plebe conciliet.

LIBERTAS, VERITAS.

Idem. *De plauſtro loqui.*

Veteres Comœdiæ in plauſtris agebantur à juvenibus, ore fæce collito, ne poſſent agnoſci, qui magna licentia in obvium quemque non ſolum civium primates, ſed & Deos ipſos dicteria jaciebant. Inde natum adagium, ὡς ἐξ ἁμάξης λαλεῖν, *Id eſt*, Tanquam è plauſtro loqui. De his, qui palam ac libere conviciantur.

Homer. *Iubentis aperte loqui.*

Si quem admonebimus, ut proferat doloris aut odii cauſſas, neque celet in animo, non illepide dixerimus illud Homeri Iliad. α.

Ἐξαύδα μὴ κεῦθε νόῳ, ἵνα εἴδομεν ἄμφω. *Id eſt,*
Eloquitor, ne celato, quo norimus ambo.

Terent. *Obſequium amicos, veritas odium parit.*

Terent. in And. Vulgaris enim amicitia conſtat obſequiis. Nam invicem connivere ad familiarium vitia, hæc res & jungit, junctos & ſervat amicos: Ac inter veros

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

veros amicos, nihil eſt veritate jucundius, modo abſit aſperitas agreſtis & inconcinna, graviſque.

Byzeni libertas. Βυζήνου παῤῥησία.

Id eſt, Byzeni libertas. Ubi quis audacius, liberiuſque loquitur. A Byzeno quodam Neptuni filio, cui mos fuerit, mira in dicendo libertate uti.

Aſſeverantius dicere. Homer.

Audacius quippiam & aſſeverantius dicturi, quod nobis tamen ita videatur, adducemus illum Homeri verſum, quo Helena utitur de Telemacho:

Ψεύσομαι, ἦ ἔτυμον ἐρέω, κέλεται δέ με θυμός.

Id eſt, Mentiar aut verum dicam, mens attamen ipſa
Imperat ut dicam.

Non poſſum non dicere. Idem.

Ubi quis negat ſe reticere poſſe, quod habet in animo, feſtiviter accommodabit illud Homeri Odyſſ. ζ.

Εὐξάμενός τι ἔπος ἐρέω, οἶνος γὰρ ἀνώγει Ἤλιος.

Id eſt, Dicam equidem quiddam jactantius, urget enim me Vinum amens.

Et fama fuit & erat. Ἦ μὲν κλέος, ἦ δὲ καὶ ἦσθα. Suidas.

Id eſt, Et dicebaris, eraſque. Quoties facta reſpondent opinioni.

Aperto pectore. Cicero.

Pro eo quod eſt, vehementer ex animo citraque fucum, quaſi renudatis animi penetralibus.

Aperte ſimpliciterque loqui. Homer.

Cum citra ambages nos loqui ſignificamus, conveniet illud Homeri ex Odyſſ. δ.

Οὐκ ἂν ἔγωγε
Ἄλλα παρὲξ εἴποιμι παρακλιδὸν, οὐδ' ἀπατήσω.
Non fucis te diſſimulans decepero fictis.

Veritatis ſimplex oratio. Diogen.

Simplex illa ruſticanaque veritas negligit orationis fucos. Conveniet in eos, qui perplexe loquuntur, dum verum diſſimulant. Terentius:

Pergin' ſceleſta mecum perplexe loqui?
Scio, neſcio, abiit, audivi, ego non adfui,

Non tu iſtuc mihi dictura aperte es, quicquid eſt.

Ad cribrum dicta. Τὰ ἐπὶ κοσκίνῳ.

Quæ vera compertaque videri vellent, ad hunc appellabant modum. Sumptum à divinationis genere, quod peragebatur ſuſpenſo circumactoque cribro.

Zenod. *Curetum os.* Κουρήτων στόμα.

Dici ſolitum, ſi quando quis numine afflatus loqui videretur, propterea quod Curetes Cybelis comites, furore quodam ſacro perciti, divinare viderentur.

Quod in corde ſobrii, id in lingua ebrii.

Plutarc. Τὸ ἐν τῇ καρδίᾳ τοῦ νήφοντος ἐπὶ τῆς γλώττης ἐστὶ τοῦ μεθύοντος.

Nec prætereundum illud Herodóticum: Subſidente vino ſupernatant verba. Nam ſobrios aut metus aut pudor cohibet, quo minus effutiant ea, quæ ſatius putarint ſuppreſſiſſe. At vinum & pudorem diſcutit, & timorem abigit.

Athenæ. *In vino veritas.* Ἐν οἴνῳ ἀλήθεια.

Significat ebrietatem animi fucum tollere, & quicquid pectore conditum eſt, in apertum proferre. Unde ſacræ literæ prohibent vinum dari regibus, quod nullum ibi ſit arcanum, ubi regnat ebrietas. Effertur & in hunc modum apud Athenæum lib.11.parœmia: Οἶνος καὶ ἀλήθεια. *Id eſt*, Vinum & veritas. Quod largius poti non tantum effutiunt ſua arcana, verum etiam audacius in alios loquuntur. Theognis:

Ἐν πυρὶ μὲν χρυσόν τε καὶ ἄργυρον ἴδριες ἄνδρες
Γινώσκουσ', ἀνδρὸς δ' οἶνος ἔδειξε νόον. *Id eſt*,
Aurum & argentum fabris dignoſcitur igni,
Vinum hominis prodens arguit ingenium.

Facit huc etiam, quod inferius adſcripſimus ad locum alium, Bos in lingua.

Eurip. *Vinum animi ſpeculum.*

Κάτοπτρον γὰρ εἴδους χαλκός ἐστ', οἶνος δὲ νοῦ. *Id eſt*,
Forma ære lucet, vina produnt pectora.

Lingua lapſa verum dicit.

Ἡ γλῶσσ' ἁμαρτάνουσα τἀληθῆ λέγει.

Id eſt,

Id eſt, Verum ſolet prolapſa lingua dicere. Nam verum eſſe creditur, quod exciderit imprudenti, quandoquidem id demum vacat fictionis ſuſpicione.

Emendus cui imperes. Plautus.

Cuique in ſuos ſervos imperioſum eſſe licet, in alienos aut in liberos non item: Plautus. Emere oportet quem tibi obedire velis.

Libero lecto nihil jucundius. Tullius.

M. Tullius ad Atticum de Quinto loquitur, qui cœlibem vitam judicabat eſſe ſuaviſſimam, Eam appellabat lectulum liberum.

Oracula loqui. Χρησμοὺς λέγειν. Theocr.

Dicuntur, qui certa & indubitata loquuntur.

Vera fronte. Cicero.

Quæ ex animo citraque fucum dicuntur geruntur ve, vera fronte fieri dicuntur. Contra, dicimus mendaci fronte fieri, quod geritur per ſimulationem.

Vero verius. Certo certius. Martial.

Dicitur vero verius, quod prorſus indubitatum haberi volumus. Non diſſimili forma dicimus, Certo certius. Quanquam nihil prohibet aliud alio certius eſſe.

Ficus ficus, ligonem ligonem vocat.

Τὰ σῦκα σῦκα, τὴν σκάφην σκάφην λέγων. Ariſtop.

Id eſt, Ficuſque ficus, ac ligonem nominans ligonem. Quadrabit in eum, qui ſimplici ac ruſtica utens veritate, rem, ut eſt, narrat, nullis verborum ambagibus ac phaleris obvolvens. Nam ego, quemadmodum ait Comicus, ruſticanus ſum, & ligonem ligonem appello.

Profundum ſulcum. Βαθεῖαν αὔλακα. Plutarc.

Dictum de iis, qui cogitationibus profundis ac penitioribus rem expenderent. Mihi videtur recte quadraturum in eos, qui ſe metiuntur, non ex aliorum opinione, ſed ex recte ſecuſve factorum conſcientia.

Os ineſt orationi. Ὅς γ᾽ οὖν ἔνεστι τῷ λόγῳ. Themiſt.

Id eſt, Sermoni ineſt os ac vigor. De oratione non

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

inani, ſed ſolidas habente ſententias. Dictum hoc Themiſtocli tribuitur. Quintilianus rerum inventionem appellat orationis oſſa, ſumpta ſimilitudine ab animantium corporibus, quæ oſſibus ſuſtinentur, colligantur nervis, veſtiuntur carnibus & pelle, cohærent anima, moventur actu.

Audi quæ ex animo dicuntur.

Lucian. Ἄκουε τ' ἀπὸ καρδίας.

Nam ſeria, quæque citra diſſimulationem dicuntur, ex animo dici dicuntur, eaque ex corde proficiſci vulgus ait.

Liberi poëtæ & pictores.

Idem. In Demoſthenis Encomio.

Τὸ μὲν δὴ ποιητικὸν φῦλον ἐλεύθερον,

Id eſt, Atqui poëticum genus liberum. Horatius: Pictoribus atque poëtis, Quidlibet audendi ſemper fuit æqua poteſtas. Sentit autem liberum eſſe poëtis, & pictoribus impune, quicquid velint fingere. Torqueri poteſt in eos, qui pertinaci & obſtinato ſunt ingenio, quoſque neceſſe ſit ſuis moribus relinquere: aut in mulieres, quibus nihil non permittitur: aut principes quibus omnia laudi dantur.

Libera Corcyra, caca ubi libet.

Euſtat. Ἐλευθέρα κόρκυρα, χέσον ὅπου θέλεις.

Id eſt, Corcyra libera, proin caces ubi velis, Cum ſignificamus libertatem quidvis agendi. Sed magis quadrabit, ubi ſignificabimus impunitatem eſſe maleficis.

Virgil. *Ter.*

Ternio apud priſcos & abſolutiſſimus & ſacer habebatur, ut quicquid ter dictum aut factum eſſet, id ratum & efficax haberetur. Unde in magnorum myſteriis adhiberi ſolet. Virgil. in Pharmaceutria:

Terna tibi hæc primum triplici diverſa colore
Licia circundo, terque hæc altaria circum
Effigiem duco, numero Deus impare gaudet.

LON.

LONGÆVITAS.

Neſtorea ſenecta. Homer.

Apud Latinos Neſtoris anni in proverbium abierunt, cui tres ætates attribuit Homerus in Odyſſ. γ.

Τρεῖς γὰρ δή μιν φασὶν ἀνάξασθαι γένε᾽ ἀνδρῶν.

Illum jam exegiſſe hominum tria ſecula, fama eſt. Breviter proverbii ſpeciem habebit, quicquid ab iis ſumetur, qui inſigni vivacitate fuerunt. Ut cervo vivacior, & Tireſia vivacior, quem Tragœdia fingit ſex ætates hominum vixiſſe. Et Seribus vivacior, quos Græcis hiſtoriis proditum eſt, trecentos annos vivere.

Vltra penſum vivit. Lucian.

Lepidum eſt quod ait Lucianus in Philopſeude, ὑπὲρ γὰρ τὸ ἄτρακτον ἤδη βιοῖ. *Id eſt*, Jam enim ultra fuſum vivit, hoc eſt, vivit ultra fatalem diem. Alluſum ad Parcarum fuſos, quibus ævum mortalium evolvi fabulantur poëtæ.

Vltra catalogum. Ὑπὲρ τὸν κατάλογον ζῇ. Suidas.

Id eſt, Ultra catalogum vivit. De eo dicebatur, qui multum ætatis viveret, ut jam præſcriptum illum annorum numerum præteriiſſe videatur.

Vltra linum. Vltra fuſum. Ὑπὲρ τὸ λίνον.

Id eſt, Ultra linum, pro eo quod eſt, extra decretum fatale. Alluſum eſt autem ad fila trium Parcarum.

Cornicibus vivacior.

Ὑπὲρ τὰς κορώνας βεβιωκώς.

De vehementer annoſis. Ab avis ejus prodigioſa vivacitate ſumptum.

Heſiodi ſenecta. Ἡσιόδειον γῆρας.

Id eſt, Heſiodia ſenecta: Longæva vivaxque, ſic appellabatur: notum eſt Pindari Epigramma de longævitate Heſiodi.

Tithoni ſenecta. Τιθωνοῦ γῆρας. Idem.

Fabulæ tradunt Tithonium adamatum ab Aurora, in cœlum ſublatum, atque illius ſucco perfuſum, ad tantam perveniſſe ſenectutem, ut tandem optarit, ut in cica-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

cicadam verteretur. Suidas refert hunc in modum: Seneſcas Tithono profundius.

Lucian.

Phœnice vivacior.

Lucianus in Sectis: Ἦν μὴ φοίνικος ἔτη βιώῃ. *Id eſt*, Ne phœnicis annos vixerit. Hunc Heſiodus ſcribit novem corvi ætates vivere.

Propert.

Sibylla vivacior.

Propertius: At me non ætas mutabit tota Sibyllæ. Sibyllæ ætatem pro quantumvis longa poſuit.

Iuvenal.

Facies tua computat annos.

Hoc eſt, Frontis rugæ numerum annorum tuorum præferunt, quanquam libido nondum in te conſenuit. Dictum à Juvenale in vetulam.

Lucian.

Alterum pedem in Cymba Charontis habere.

Lucianus in ſectis: Καὶ τὸν ἕτερον πόδα, φασὶν, ἐν τῇ σορῷ ἔχων. *Id eſt*, Et alterum pedem, ut ajunt, in tumulo habens. Extremæ decrepitæque ſenectæ homines, etiam hodie vulgo dicuntur alterum pedem in ſepulchro habere.

Viri ſenis aſtaphis calvaria.

Idem.

Ἀνδρὸς γέροντος ἀσταφὶς τὸ κρανίον.

Id eſt, Viri ſenis velut uva paſſa cranium. Admonet adagium, invalidum & flaccidum eſſe ſenile corpus, exhauſto ſucco, carnibuſque adeſis. Veteres & uvas paſſas vocabant ſenes paſſos ob rugoſitatem.

Cicero.

Mature fias ſenex.

Mature fias ſenex, ſi diu velis eſſe ſenex. Quo monemur ut integra adhuc ætate deſiſtamus à laboribus juvenilibus, ac valetudinis curam agere incipiamus, ſi velimus eſſe vivaci ac diuturna ſenecta. Maxime loqui videtur de vitiis juventæ, puta libidine, bibacitate, turbulentia vitæ.

Sexagenarios de ponte dejicere.

Eſt natu majores, perinde quaſi deliros, & ad omne vitæ munus inutiles, in otium rejicere, atque ab omni functione negotiorum religare. Idem natum, quod olim ſexagenariis ætate velut à publicis muniis dimiſſis

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

miſſis ſuffragium ferendi jus non erat, quod per pontem ferebatur. Ovid. in Faſt.

Pars putat, ut juvenes ferrent ſuffragia ſoli,
Pontibus infirmos præcipitaſſe ſenes.

Unde & depontani dicuntur ſenes, jam velut emeriti.

Vitiat lapidem longum tempus.

Σήψει καὶ πέτρην ὁ πολὺς χρόνος.

Id eſt, Saxa etiam longum faciet putreſcere tempus. Nihil in rerum natura ſaxo durabilius: at id quoque temporum diuturnitas abſumit.

Mors optima rapit, deterrima relinquit. Homer.

Videmus quoſdam prorſus inutiles Tithoniam ætatem vivere, pauciſſimos egregio præditos ingenio, ad ſenectæ limen pervenire. In hanc ſententiam quadrat illud Homeri Iliad. ω.

Τοὺς μὲν ἀπώλεσ᾽ Ἄρης, τὰ δ᾽ ἐλέγχεα πάντα λέλειπται,
Ψεῦσταί τ᾽ ὀρχησταί τε χοροιτυπίῃσιν ἄριστοι,
Ἀρνῶν ἠδ᾽ ἐρίφων ἐπιδήμιοι ἁρπακτῆρες. *Id eſt*,
Suſtulit hos Mavors, reliqua at mala probra relicta,
Mendaces, ſaltatores primique choreis
Ducendis, agnis atque hœdis diripiendis, Strenui.

In ſola Sparta expedit ſeneſcere.

Ἐν Σπάρτῃ μόνῃ λυσιτελεῖ γηράσκειν.

Apud Spartanos ſummus honos ſenibus habebatur olim. Torqueri poteſt ad quoslibet, penes quos virtus in pretio ſit. Dictum eſt autem à quodam hoſpite, cum videret apud Lacedæmonios, juvenes tantum honoris habere ſenioribus.

Senex bos non lugetur.

Γέρων βοῦς ἀπένθητος δόμοισι. Lucian.

Id eſt, Bos Senex vacat luctu domeſticorum: Hoc eſt, ſenum mors, quod tempeſtiva videatur, non lugetur ab amicis.

Vivum cadaver. Vivum ſepulchrum.

Ἔμψυχος νεκρός. Sophoc.

Id eſt, Vivum cadaver. In eos dicetur, qui ſic vivunt

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

ut nihil dignum vita agant. Lucianus ſenem decrepitum, vivum quoddam ſepulchrum appellabat.

Sophoc. *Danace.* Δανάκη.

Sic appellabatur numulus ille, qui Charonti perſolvitur, naulum pro tranſmiſſione Stygiæ paludis. Mihi videtur recte uſurpandum, ſi quis jubeat ſenem parare δανάκην, innuens prope eſſe, ut emigret è vita.

Idem. *Epimenideum corium.* Ἐπιμενίδειον δέρμα.

Id eſt, Epimenidea pellis. De re repoſita, miraculique loco ſervata. Tractum ab Epimenide Cretenſi, qui legitur perpetuo ſomno dormiſſe quadraginta ſeptem, aut, ſi Laërtio credimus, quinquaginta ſeptem annos, neque paucos poſtea ſupervixiſſe.

Viro ſeni maxilla baculus.

Homer. Ἀνδρὸς γέροντος αἱ γνάθοι βακτηρία.

Maxilla ſenibus ſcipionis eſt vice. Dici ſolitum de iis, qui ob defectas ætate vires, lautiore pariter, & copioſiore victu coguntur uti, quo quod ſenecta deterit, utcunque farciant cibo. Manet autem in hodiernum ſenile verbum. Ego me dentibus meis ſuſtento.

Effœta ſenecta.

Quod in Odyſſ. λ. dictum eſt de mortuis, id ad hominem ob longævitatem jam defectum viribus, accommodare licebit, aut in eum, qui conſternetur animo.

Οὐ γὰρ ἔτι σάρκας τε καὶ ὀστέα ἶνες ἔχουσιν.

Idem. Nam jam non nervis carnes atque oſſa cohærent.

Limen ſenectæ. Γήραος οὐδός.

Antiquitus appellabant, velut extremum autumnum ætatis humanæ, cum jam appetit hyems decrepitæ ſenectæ.

Seneſcit bos.

Γηρᾷ ὁ βοῦς, τὰ δ' ἔργα πολλὰ τοῦ βοός. *Id eſt*,

Bos conſeneſcit, at opera multa ſunt bovis.

Cum ob ætatis imbecillitatem aliquis inutilis redditur ad obeundum munus. Nam divitum vulgus haud aliter miniſtris utitur, quam equis & canibus, aut paulo etiam inhumanius. Dum uſui ſunt, alliciunt: ubi ſenuerint, rejiciunt. Quiſque meminerit Diogenis

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

is apophthegmatis, qui rogatus, quidnam eſſet in hac ita calamitoſiſſimum, reſpondit: γέρων ἄπορος, *Id eſt*, ſenex egens.

Fatale vitæ tempus exactum.

n decrepitos, quorum ætas jam exacta videbitur, quadrabit illud Homeri.

Νήπιοι, οἳ κατὰ βοῦς ὑπερίονος ἠελίοιο Ἤσθιον.
Dementes, ut qui ſacros tibi maxime Phœbe,
Abſumpſere boves.

Nam per Solis boves annos fatales, ut opinor, innuit poëta.

Huc facit quod adducetur infra quoque: Idem Accii, quod Titii.

LUCRUM EX SCELERE.

Vſuræ nauticæ.

Apud Juriſconſultos uſuræ nauticæ dicuntur centeſimæ magnæque. Negotiaturi ſortem interdum accipiunt mutuo. Quoniam autem, qui nauticam exercent negotiationem, ſe ſuaque ventis & undis committunt, fœneratores majorem uſuram exigebant: interdum accipiebant mutuum in una civitate, quod n alia redderent.

Tributis potiora. Τὰ τῶν φόρων κρείττω. Suidas.

Dicebatur, ubi quis ex malefactis & iniquitate commodum ingens reportaret. Inde natum opinor, quod qui principum nomine tributum exigunt, fere plus extorquent, quam par eſt.

LUXUS ET MOLLITIES.

Indulgere genio. Perſius.

Proverbiales ſunt figuræ. Defraudare genium, pro eo quod eſt, negare naturæ quod appetit: indulgere genio, pro eo quod eſt, animo obſequi. Terentius in Phor. Suum defraudans genium. Perſius: Indulge genio, carpamus dulcia. Unde & genialem appellant diem lætum & voluptuarium. Et genialiter vivere, pro molliter & laute.

Vita

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Diogen. *Vita macerata.* Βίος μεμαλαγμένος.

Id eſt, Vita macerata, ſeu permollita. De molliter viventibus, quibus ex facili omnia ſuppetunt.

Horat. *Curare cuticulam.*

Horat. Ite domum, atque pelliculam curare jubete. Nam qui voluptati ſtudent magis quam famæ, unum hoc curant, ut cutis ſumme niteat. Perſius:

Et aſſiduo curata cuticula ſole.

Idem. *Pontificalis cœna.*

Olim cœnas ſumptuoſas opiparaſque pontificales appellabant. Inde natum apparet, quod ſolennes ſacræque cœnæ exquiſitiſſimis ſoleant cibis celebrari. Legimus & adipales cœnas, & adipoſas, & adjiciales. De cœna dubia & populari dictum eſt in loco Lautitiæ.

Plautus. *Pergræcari.*

Pro eo quod eſt, genialem agere vitam. Plautus.

Dies inquit, noctеſque bibite, pergræcamini,
Amicas emite, liberate, paſcite
Paraſitos, obſonate pollucibiliter.

Semper Leontini juxta pocula.

Diogen. Ἀεὶ Λεόντιοι περὶ τοὺς κρατῆρας.

Id eſt, Semper Leontini juxta crateres. In voluptuarios quadrabit, aut in eos, qui ſemper ſunt iiſdem ſtudiis addicti. Leontini Siciliæ populi ſunt, quos ubi Phalaris expugnaſſet, ne quando rebellionem pararent, ademptis armis, ad compotationes & voluptates rejecit.

Thericlei amicus. Θηρικλείου φίλος.

Dictum in biboſos. Thericles figulus Corinthius fuit, qui nova arte primus è terebintho tornatile poculum finxit. Ideo quicquid in novo artificio reperiſſet aliquis, Thericleum appellabatur. Dictum eſt autem inventum inventoris vocabulo, ſiquidem Græci vitreum poculum θηρίκλειον vocant.

Sale perunctus hic adjuvabitur.

Ariſtop. Ἁλσὶ διασμηχθεὶς ὄναιτ' ἂν οὑτοσί.

Id eſt, Acri ſale hic perlutus adjuvabitur. Dicebatur in

eos

os, qui vel ætate vel vino delirarent. Quidam ab utri-
ꝛus tranſlatum exiſtimant, qui ſale loti redduntur
neliores, quod ſalis acrimonia coriorum craſſitudi-
nem emendet. Itidem temulentia laborantes, mos erat
ale & oleo perungere, id adverſus ebrietatem reme-
lium exiſtimabatur.

E clibano boves. Ariſtop.

Uſus erit, quoties efferemus ſplendorem convivii, aut
nſignem edacitatem. Conſimili figura dicebant: Po-
yporum hecatomben.

Theſſalorum alæ. Θεσσαλικαὶ πτέρυγες.

d eſt, Alæ Theſſalicæ, Proverbiali joco quondam di-
ebatur in veſtes manicatas, quas Græci χειρεσδωτὺς
ocant, quod hoc genere per luxum ac delicias ute-
entur Theſſali. Apud Maronem hoc amictus genus,
anquam parum utile Trojanis ab hoſtibus oppro-
ratur.

Sapientia vino obumbratur. Plinius.

n proverbiis item duo referuntur, quæ ſapientem et-
am dementent. Vinum & mulieres.

Sine Cerere & Baccho friget Venus. Terent.

Terent. in Eunucho. Cibus enim & potus irritamen-
a ſunt libidinis. Eleganter autem Cererem pro cibo,
Bacchum pro vino, Venerem pro libidine dixit, conti-
nenter in figura perſiſtens.

Heterognathus es.

In edacem dici conſuevit, quod ob voracitatem alter-
natim utraque mandibula cibum commanderet. Nam
hinc dictum ἑτερόγναθος, quod nunc in hanc, nunc
n illam mandibulam cibum transferat.

Siculiſſare. Σικελίζειν. Eudem.

Pro eo quod eſt, auſterum eſſe tetricumque. Athenæus
indicat adagium natum ab Androne Siculo, qui mo-
rem invexerit ad tibiam ſaltandi geſticulandique.

Ficus avibus gratæ. Athen.

Quadrabit in voluptuarios, ac fugitantes honeſti la-
boris, cum tamen appetant emolumentum.

Aſini

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Aſini mandibula. Ὄνȣ γνάθος.

Conveniet in edaces, alioqui ſtolidos & ignavos.

Horat. *Riſus Ionicus.*

In molles & voluptuarios dicitur.

Chorea Ionica.

Horatius: Motus doceri gaudet Jonicos,
Matura virgo.

Laſcivas ſaltationes & parum decoras geſticulationes ſignificans.

Ionice.

Ἰωνικῶς, pro eo quod eſt, ἁβρῶς. *Id eſt*, molliter ac delicate.

Matrem ſequimini porci.

Ariſtop. Ἕπεσθε μητρὶ χοῖροι.

Id eſt, Poſt matrem adeſte porci. In ſtupidos & indoctos dicitur. Quadrabit & in gulæ ventrique deditos.

Macrob. *Porcus Trojanus.*

Conveniet in opipara convivia: aut in hominem variis deliciis expletum.

Græco more bibere.

In voluptatibus & deliciis addictos rejicitur.

Sybariſſare.

Pro eo quod eſt, opipare ac genialiter vivere.

Gregor. *Alcioni menſa.*

Gregorius ſimili tropo menſam luxu redundantem, Alcioni dixit.

Decempes umbra. Δεκάπȣς σκιά ἐστι.

Id eſt, Decempes umbra eſt, id eſt, Cœnandi tempus, Veteres umbris notabant horas diei.

Lucil. *Ventres.* Γαστέρες.

Dicebantur homines edaces; Ventrique atque abdomini ſervientes. Lucilius:
Vivite lurcones, comedones, vivite ventres.

Plutarc. *Venter auribus caret.* Γαστὴρ οὐκ ἔχει ὦτα.

Id eſt, Venter non habet aures. Ubi de paſtu agitur, non admittuntur honeſtæ rationes. Contra famem nulla contradictio eſt.

Ventrem

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Ventrem mihi objicis.

[I]n Græcorum adagiorum collectaneis commemo- [r]antur & hi verſus :

Γαστέρα μοι προφέρεις κάλλιστον ὄνειδος ἁπάντων,
Ἡ πλήρης μὲν ἐλαφροτέρα, κενὴ δὲ βαρεῖα. *Id eſt,*
Ventrem mi objectas, quo probrum haud pulchrius
ullum :
Plenus eſt levior, gravis idem ubi pendet inanis.

[E]urip. Mihi opprobraſti probrum honeſtum ſcilicet.

Vtres Thylaci. Ἀσκὸς καὶ θύλακος. Athenæ.

[I]d eſt, Uter & Thylacus. Dicebatur, qui cibo potui- [q]ue indulgebat: Ἀσκὸς enim uter eſt vinarius, θύλακος [s]accus farinarium.

Methyſocottabi. Μεθυσοκότταβοι.

[V]ulgari convitio dicebantur bene poti, quaſi cottabo [t]emulenti. Cottabus enim poculi genus eſt.

Μύτης.

[I]mpendio tacitus, aut in Venerem ſolutior dicebatur Μύτης, quaſi dicas mitior, à μυ mutorum ſyllaba. Di- [c]etur recte in libidinoſos aut ſupra modum uxorios. [R]ectius autem in viroſas fœminas.

Pyræus non fert vaſa inania. Iul. Pol.

[P]yræus portus erat Atticæ. Huc appellebant vaſa one- [r]ibus onuſta. Eſt dictum ſcomma in eos, qui gaudent [ſ]emper ciboque potuque diſtendi.

Bos in ſtabulo. Βοῦς ἐν αὐλίῳ.

[D]icebatur inutilis, & in otio vitam degens.

Herculani lecti. Ἡράκλειοι στρωμναί.

[H]erculani lecti dicebantur molles ac delicati :

Abronis vita. Ἄβρωνος βίος. Zenod.

[D]e molliter ac delicate viventibus. Sumptum à mo- [r]ibus Abronis cujuſpiam notæ luxuriæ.

Epiſcythizare. Ἐπισκυθίζεσθαι.

Lacedæmoniorum adagio dicitur, pro eo quod eſt vi- num merum intemperantius bibere. Commode de- flectas licebit ad cujuſvis rei intemperantem & im- modicum uſum.

Syba-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Sybaritica menſa. Συβαριτικὴ τράπεζα.

De convivio dicebatur nimium apparato. Natum à gentis moribus. Eſt enim Sybaris oppidum vicini Crotoni.

Zenod. *Syracuſana menſa.* Συρακουσία τράπεζα.

Prælauta atque opipara dicebatur. Syracuſani enim ut erant olim opibus florentiſſimi, ita voluptatibus ac deliciis addictiſſimi.

Terent. *Vixit, dum vixit bene.*

Eſt in Hecyra Terentiana. Conveniet in eos qui molliter ac ſuaviter vivunt: atque ita faciunt ſumptus, ut non multum juvent hæredem. Eſt autem amphibologia in verbo vivere, quod interdum ſimpliciter vivere eſt, interdum genialiter vitam agere.

Eudem. *Teneri calidis balneis.* Ἁπαλοὶ θερμαλουσίαις.

Id eſt, Teneri calidis lavacris: In molles & luxu diffluentes dicebatur.

Amazonum cantilena. Ἀμαζόνων ᾆσμα.

In delicatos ac laſcivos, & parum viros. Amazones ludibrii cauſſa in molles viros cantilenas ſolere celebrare opinantur quidam.

Coronam quidem geſtans, cæterum ſiti perditur.

Ariſtot. Στέφανον μὲν ἔχων, δίψῃ δ᾽ ἀπολωλώς.

Coronam quidem geſtans, cæterum ſiti perditus. In temulentum & lurconem apte torquebitur, quique abligurita re redactus ſit ad inopiam.

Ex amphitheto bibiſti. Ἀμφιθέτου ἔπινες.

Dicebatur in eum, qui meracius ac largius potaret. Amphithetum enim erat poculi genus, ita factum, ut quavis ex parte poſitum ſtaret, nullumque certum haberet fundum.

Zenod. *Maſchalam tollere.* Μασχάλην αἴρειν.

Dicebatur qui avidius biberet. Sumptum à geſtu bibonum, inter ebidendum cyathos gulam ac mentum intendentium, & altius erigentium cubitos, ne quid reſideat in cyatho liquoris.

Vinum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Vinum ſenem etiam vel nolentem ſaltare compellit. Homer.

.dmonet nihil eſſe tam ineptum, neque tam alieum, ad quod non incitet ebrietas.

Οἶνος ἄνωγε γέροντα καὶ οὐκ ἐθέλοντα χορεύειν.

l eſt, Vina ſenem, ut nolit, cogunt ductare choreas.

Item

Οἶνος καὶ φρενέοντας ἐς ἀφροσύνην ἀναβάλλει. *Id eſt*,

Inſanire facit ſanos quoque copia vini.

Vinum caret clavo.

Τὸν οἶνον οὐκ ἔχειν πηδάλια. Athenæ.

l eſt, Vinum non habet clavum. Propterea quod brietas nihil conſulte neque moderate vel dicit, vel ıcit. Obruitur enim ratio, quæ clavi vice ſobrios ıoderatur ac gubernat. Ovidius:

Nox & amor, vinumque nihil moderabile ſuadent:
Illa pudore vacat: Liber amorque metu.

Amphidromiam agis. Ἀμφιδρομίαν ἄγεις.

.dagium ad varios uſus poterit accommodari, vel ad os, qui pueros oſtentant ac circumferunt, aut munuſula captant ambiuntque. Sumptum à priſca conıetudine, qua mulieres quæ in partu adfuiſſent, & in bſtetricando juviſſent, quinta poſt die manus abluee ſolent, ac puerum curſu laribus circumferre; eoque lie munera miſſitabantur à cognatis, ſepiæ plerunque x polypi: decimo à partu die nomen indebatur inanti. Heſych. Amphidromiam ſeptimo die ſcribit ceebrari ſolitam.

MAGNIFICA PROMISSA.

Aureus in Olympia ſtato. Lucian.

.ucianus in Pſeudologiſta: χρυσοῦς φασὶν ἐν ὀλυμπίᾳ σταθείη. *Id eſt*, Aureus ut ajunt, in Olympia ſtato. Quem ſummo præmio dignum Græci ſignificant, ei licere ſolent: Aureus in Olympia ſtatuêre. Plato: Polliceor me ſtatuam auream tibi æqualem Delphis collocaturum.

Aureos

Terent. *Aureos polliceri montes.* Χρυσᾶ ὄρη ὑπισχνεῖσθαι.

De iis qui immenſa promittunt, ſpeſque ampliſſimas oſtendunt. Terent. in Phor. Is ſenem per epiſtolam pellexit, modo non montes auri pollicens. Vbi modo non, ſignificat tantum non, hoc eſt, propemodum.

Plautus. *Montes frumenti. Mare aureum.*

Ad rerum adfluentium copiam transferuntur. Huc poterit referri quod ſupra adductum eſt:

Theagenis hecateum.

Ariſtop. *Solidos è clibano boves.*

Proverbialis hyperbole de barbarica rerum copia, ſive de lautitiis affatim ſubminiſtratis. Antiquitus enim in deliciis erant cibi in clibano cocti. Primum enim panis in clibano decoqui cœptus, quem κλιβανίτην, hoc eſt clibanarium vocabant, eaque res uſque adeo viſa eſt nova, ut etiam proverbii locum fecerit. deinde carnes & piſces eodem modo coqui cœperunt. Vnde & Thunni & id genus alia in clibano cocta, xeniorum vice miſſitabantur amicis. Accommodabitur non inſcite etiam ad præcedentem locum.

Καπνός.

Καπνός, id eſt fumus, eſt cognominatus Theagenes, quod magnifice polliceretur, cum eſſet pauper.

Charetis pollicitationes.

Αἱ Χάρητος ὑποσχέσεις.

Dici ſolitum, ubi quis facile ac benigne promittit, juxta illud Naſonis:

Promittas facito: quid enim promittere lædit?
Pollicitis dives quilibet eſſe poteſt.

Natum adagium à Charete quodam Athenienſium duce, qui quidvis pollicebatur.

Album panem tibi pinſo.

Λευκὴν μάζαν φυρῶ σοι.

Dici ſolitum, ubi quis magnarum rerum ſpes amplas oſtendit. Eſt enim maza panis genus. Porro Græcis album panem in deliciis fuiſſe, locis aliquot teſtatur Lucianus. Et hoc ad jocum accommodabitur.

Ario-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Ariolari. Terent.

'roverbio dicebatur, qui nihil adferret certi nihilque ræſentis emolumenti, verum in diem modo pollice-etur. Terentius: Sed ego ariolor. Sumptum à divi-iis, qui prædicunt eventura.

Ἐπαύλια δῶρα. *

Dicebantur magnifica munera, quæ poſtero poſt nu-tias die ſponſæ pater adducebat ſponſo, pompæ cu-uſdam ſpecie.

Modio dimetiar. Μεδίμνῳ ἀπεμέτρω. Suidas.

ngens & cumulatum ſperantis emolumentum. In nagna ſiquidem rerum abundantia, non heminis ne-que congiis, ſed modio metimur. Suidas: Modio netiar acceptum à patre argentum.

Verba importat Hermodorus.

Λόγοις γὰρ Ἑρμόδωρος ἐμπορεύεται.

d eſt, Sunt Hermodori verba mercimonium. In eum licebatur, qui præter verba nihil adferret. Aut in eos qui verba vendunt pecunia, quod in poëtas, advoca-os, fumi venditores recte dici poterit: Natum ajunt ab Hermodoro quodam Platonis auditore, &c.

Heſperidum mala.

Μῆλα ἑσπερίδων δωρῆσαι.

d eſt, Mala Heſperidum largiri, qui magna & ſplen-lida largirentur. Vergilius:

Aurea mala decem miſi, cras altera mittam.

Alybantii hoſpitis munera. Macrob.

Alybantii amici xenia, quoties fit, ut aliquis falſo ja-ctet ſe magna largitum eſſe; ſeu verbis duntaxat, non e præſtet beneficium.

Ad pileum vocare.

Ad libertatem invitare, aut promiſſis ingentibus ſe-ditionem commovere. Macrob. Dicet aliquis nunc me dominos de faſtigio ſuo dejicere: & quodammodo ad pileum ſervos vocare. Metaphora ducta à veterum conſuetudine, qua ſervi cum ſtatum mutarent ac ma-numitterentur, capite raſo pileum accipiebant.

Cilli-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Suidas. *Cillicon bona.*

Ἀγαθὰ Κιλλικῶν, *Id eſt*, Bona Cillicon, ſubaudi facit aut habet. Convenit ubi quis malefactis ac fœdis artibus ſibi paravit opes. Huic adagio locum fecit Cillicon quidam, natione Mileſius, qui prodita Prienenſibus Mileto patria, ampliter quidem, ſed fœde ditatus eſt. Is cum proditionem moliens rogaretur quidnam eſſet facturus, reſpondit, πάντ' ἀγαθά, *Id eſt*, Omnia bona. Unde Proverbium effertur etiam ad hunc modum, πάντ' ἀγαθὰ ὡς ἔφη Κιλλικῶν, *Id eſt*, Omnia bona velut inquit Cillicon.

Ἔσπετε νῦν μοι.

Homerus Iliados β.

Ἔσπετε νῦν μοι Μοῦσαι ὅπως δὴ πρῶτον ἔπεσθε.
Dicite nunc Muſæ, dixiſtis quippe priora.

In commemoratione rerum ridicularum habebit locum & gratiam.

Ego faciam omnia mora Nicoſtrati.

Idem. Ἐγὼ ποιήσω πάντα κατὰ Νικόστρατον.

Id eſt, Ego cuncta more fecero Nicoſtrati, pro eo quod eſt, egregie. Nam hunc ajunt, comœdiarum actorem fuiſſe talem, qualis apud Romanos prædicatur fuiſſe Roſcius.

Plato. *Sponde, noxa præſto eſt.* Ἐγγύα, πάρα δ' ἄτη.

Id eſt, Sponde, ſed noxa præſto eſt. Qui pro altero fidejubet, id pollicetur, quod non eſt in ipſo ſitum præſtare, nempe fidem alienam.

MAGNI MOMENTI.

Idem. *Vel Megaram uſque.*

Ubi quid ſignificamus, magni pretii, nobiſque vehementer expetitum, dicimus: Hujus rei gratia vel in Indiam uſque proficiſcerer. Aut, digna res eſt, cujus gratia vel in Hyberniam uſque navigatur. Socrates apud Platonem: Mihi ſane cupiditas eſt audiendi, ut ſi pedibus vel Megaram uſque ambules, &c.

Plinius. *Dignum propter quod vadimonium deſeratur.*

Ubi rem maximi momenti volumus ſignificare, quæque

ıe vel quantovis diſpendio debeat expeti, dignam
ſe dicemus, cujus gratia vadimonium deſeratur.
am qui vadati ſunt, non niſi ſummo ſuo periculo
eſſe poſſunt.

MALEDICENTIA.

Ἰαμβίζειν. Suidas.

iſci dixerunt pro convitiari ac maledicere, voce du-
a ab Jambe fœmina inſigniter maledica. Probabi-
ıs eſt ab Jambo pede ductum, qui convitiis repertus
t, impetum ferientis atque impetentis exprimens.
nde & hominem ad convitiandum propenſum
ίμβηλον appellant.

Στρηνιῶσαι.

t alterum aſperis convitiis inceſſere. Athenis erat
ſtum quoddam, in quo jus erat dicteriis & convitiis
alios ludere. Unde στρηνιῶσαι dici cœperunt, qui
erius in quempiam debacchabantur. Feſto nomen
at, στρηνία. στρηνὸν enim proprie dicitur, quod aſpe-
ım auribuſque moleſtum eſt.

Execrationes ſerere. Ἀρὰς ἐπισπείρειν. Heſych.

icebantur, qui diris devoverent aliquem. Inde na-
ım, quod apud Cyprios eſſet ſolenne, quoties ſererent
ordeum, addito ſale, devovere quibus male vellent.

Mæſonica dicteria.

icteria petulantius jacta, priſci Mæſonica vocabant,
κώμματα μαισωνικά, à Mæſone quodam hiſtrione
omœdiarum Megarenſi.

Vltra Hyperbolum. Ὑπὲρ τὸν ὑπέρβολον.

l eſt, Vincit Hyperbolum. Hyperbolus quiſpiam erat
ıirum in modum appetens litium. Unde convenit
ı eos qui ſimili laborant morbo.

MALI RETALIATIO.

Neoptolemi vindicta. Νεοπτολέμειος τίσις. Pauſan.

d eſt, Neptolemica vindicta. Ubi quis patitur ea-
em, cujuſmodi patravit in alios. Siquidem Neopto-

 lemo

lemo Achillis filio, qui Priamum in ipſis palatii focis occiderat, viciſſim evenit, ut & ipſe apud Delphos ad Apollinis aram occideretur.

Termeria mala. Τερμέρια κακά.

Veteri proverbio dicuntur ingentia, maxime, quotie mala, quæ quis in alios impegerit, aliquando in ipſiu caput retaliantur. Suidas ait locum quendam eſſe in Caria, cui nomen Termerio, quo tyranni quandoqu pro carcere ſoleant uti.

Perſius. *Cædimus inque vicem præbemus crura ſa gittis.*

Perſius Satyra IV. *Id eſt*, Viciſſim carpimus & carpi mur, ridemus & ridemur, mordemus & mordemur lædimus & lædimur. Horatius.

Cædimus & totidem plagis conſumimus hoſtem.

Dedi malum & accepi.

Plinius. Beticum adagium eſt, quo licebit uti, quoties ejuſmo di permutatio videbitur facta, ut malum pro malo ſ redditum, & par pari relatum: veluti ſi quis impro bum generum dediſſet, ac nurum item improbam re cepiſſet.

Terent. *Qui quæ vult dicit, quæ non vult audiet.*

Terent. Si mihi pergit quæ vult dicere, quæ no vult audiet. Rurſum in prologo Phorm. Benedictis certaſſet, audiſſet bene. In prologo Andriæ: Deſinan maledicere, malefacta ne noſcant ſua. In prologo Eu nuchi: Tum ſi quis eſt, qui dictum in ſe inclementiu exiſtimet eſſet, ſic exiſtimet, ſciat reſponſum, non d ctum eſſe. Reſponſum enim vocat convitium con vitio redditum. Vulgo dicitur: Ut ſalutabis, ita reſalutaberis.

Eodem bibere poculo.

Plautus. Eſt iiſdem affici incommodis, maliſque communibu obnoxium eſſe. Plautus: Ut ſenex eodem hoc pocu lo, quo bibi, biberet.

MALVM CONDVPLICATVM, AUT RENOVATUM.

Ignem igni ne reddas. Μὴ πῦρ ἐπὶ πῦρ.

Id eſt, Ne incendium incendio addas. Plato lib. de legibus ſecundo, vetat, ne pueri ad annum uſq; duodevigeſimum vinum bibant, ne ſi vini calor acceſſerit ad fervorem ætatis, ignem igni ſuggerere videantur.

Ignis non extinguitur igni.

Πυρὶ οὐ σβέννυται πῦρ.

Id eſt, Igni non extinguitur ignis. Malum malo non tollitur, ira non ſedatur iracundia: ſed ferocicas ſedatur lenitate, malum patientia tollitur, injuria beneficio vincitur.

Oleum camino addere. Hieron.

Malo fomentum, ac velut alimoniam ſuppeditare, Hieronym. ad Euſtach. Vinum & adoleſcentia duplex eſt incendium voluptatis. Quid oleum flammæ adjicimus?

Oleo incendium reſtinguere.

Ἐλαίῳ πῦρ σβεννύειν. Plato.

Dici ſolitum, ubi quis ea admovet remedia, quæ malum magis ac magis exacerbent. Veluti ſi quis offenſum jurgiis convitiis velit placare.

Hydram ſecas. Ὕδραν τέμνεις. Sophoc.

Dictum eſt loco, Inanis opera.

Malum malo medicari.

Τὸ κακὸν κακῷ θεραπεύειν. Euripid.

Eſt malum aliud alio malo tollere.

Morbum morbo addere.

Eſt conduplicare malum. Euripides

Μὴ νοσοῦν τίμοι νόσον
Προσθῇς, ἅλις γὰρ συμφορᾷ βαρύνομαι.
Ne tu mihi morbo laboranti, alterum
Appone morbum, nam ſat hoc premor malo.

Lutum luto purgare. Πηλῷ πηλὸν καθαίρειν.

Dicitur, ubi res ſordida ſordidius tollitur, hoc eſt, quum ſordes non tolluntur, ſed mutantur.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Ariſtop. *Pro cæco exoculatus eſt.*

Quum videmur corrigere quod dictum eſt, ſed altero verbo, quod vel idem polleat, vel magis etiam lædat: veluti ſi quis dicat, Non furatus eſt, ſed involavit.

Poſt Marathonem pugna.

Herod. Μετὰ τὴν μαραθῶνα μάχη.

Id eſt, Poſt Marathonem prælium. Ubi quis poſt calamitatem in aliam novam rurſus incidit. Marathon locus eſt Atticæ, crebris cladibus inſignis, ubi acerrima pugna fuit cum Perſis. Simile huic: Poſt bellum tumultus.

Phocil. *Lis litem ſerit.* Ἔρις δ' ἔριν ἀντιφυτεύει.

Id eſt, At lis ſeritur de lite viciſſim. Reſecanda injuria eſt, non retalianda.

De fumo ad flammam tendere.

De eo qui ſe à rebus dubiis in præſens exitium conjicit.

Litem parit lis, noxa item noxam parit.

Δίκη δίκην ἔτικτε, καὶ βλάβη βλάβην.

Senarius in rixoſos & litium avidos.

Fallacia alia aliam trudit.

Terent. Sumptum à conſuetudine conantium fallere, ac dolos dolis conſarcinantium, ne deprehendantur. Unde conſutis dolis dixit Plautus, Et ſutelas appellat hujuſmodi technas. Et apud Homerum δόλους ὑφαίνειν, *Id eſt*, Dolos texere.

Refricare cicatricem.

Quære in loco Laceſſentis.

Ariſtot. *Illico hyems erit.*

Εἰ ὁ νότος βορέαν προσκαλέσεται, αὐτίκα χειμών.

Id eſt, Illico hyems fit, ubi Boream accerſiverit Auſter, Ubi malum malo ſucceſſerit, aut ingens periculum imminet.

Ariſtop. *Præſtat uni malo obnoxium eſſe, quam duobus.*

Ariſtophanes in Concionatricibus hunc ſenarium proverbialem refert.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Ἑνὶ γὰρ συνέχεσθαι κρεῖττον ἢ δυοῖν κακοῖν. *Id eſt*,

Uni atque geminis præſtat involvi malis.

Quoties utrunque malum evitari non poteſt, danda tamen opera, quo declinemus alterum, & in id, quod minus habeat incommoditatis, incurramus.

Ad hunc locum refertur: Poſt bellum tumultus. Eſt pylus ante pylum. Adducetur infra.

MALVM VERTENS BENE.

Nunc bene navigavi, cum naufragium feci.

Νῦν εὐπεπλόηκα, ὅτε νεναυάγηκα.

Quoties id quod videtur incommodum, fortuna præter ſpem vertit in bonum.

Laqueus auxiliari videtur.

Ἀμύνει ὡς ἔοικεν ἡ παγη.

Id eſt, Laqueus ita ut videtur, & bono fuit. Dictitari conſuevit, quoties incommodum alicui verteretur in bonum. Veluti ſi quis Turcam bello captum ſervaret apud Chriſtianos, atque hac occaſione noſtræ religionis ſacris initiaretur. Aut ſi dives ad inopiam redactus, hac occaſione fieret ex luxurioſo ſobrius; ex impio pius.

Bellum haudquaquam lachrymoſum. Laert.

Ἀδάκρυς πόλεμος.

Id eſt, Bellum lachrymis carens. Vbi victoria contingit citra cædem & ſanguinem. Effertur etiam ad hunc modum, Incruentum ſtatuit trophæum.

MALUM ASSUETUM.

Callum ducere. Quintil.

Proverbiales metaphoræ ſunt. Callum ducere, & occalleſcere, ſi quidem ad animum torqueantur. Quintilianus libro duodecimo: Et ingenio adhuc alendo callum inducere. Sæpiuſcule legimus apud Tullium, occalluiſſe aures, quum aſſuetudo ſenſum mali adimit.

Dies adimit ægritudinem. Terent.

Terent. in Heaut. Quod audio vulgo dici, Diem adimere ægritudinem hominibus.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Homer. *Malorum aſſuetudo.*

Qui malis aſſueverit, ac permulta tulerit, commodius fert & aliud, ſi quod inciderit infortunium.

Idem. *Neque enim ignari ſumus.*

Ubi quis ad tolerantiam præſentium incommodorum animat ſeſe præteritorum malorum recordatione, non infeſtiviter uſurpabit illud ex Odyſſ. T.

Τέθλαθι δὴ κραδίη, καὶ κύντερον ἄλλο πότ' ἔτλης.
Obdures animæ, & quondam graviora tuliſti.

Id æmulans Vergilius :

O paſſi graviora, dabit Deus his quoque finem.
Durate, & voſmet rebus ſervate ſecundis.

Plautus. *Nota res mala, optima.*

Dictum eſt ſub perſona ſenis, ſuadere conantis amico, ne uxorem tametſi malam repudiaret, aliam ducturus, propterea quod plerunque fit, ut qui commutat primum, pro malo pejus accipiat, tum ignotum pro noto, inſuetum pro familiari. Tantum enim valet aſſuetudo, ut mala quibus aſſueverimus, optima videantur. Contra, quæ ſunt optima, propter inſolentiam peſſima videantur.

Vſus eſt altera natura.

Nihil hoc dicto celebratius: Ἔθος ἄλλη φύσις, *Id eſt*, uſus altera natura : Natura nihil efficacius potentiuſve. Unde Satyricus : Cuſtode & cura natura potentior omni.

Scarabæo citius perſuaſeris.

Θᾶσσον ὁ κάνθαρος ἂν μεταπεισθείη.

Id eſt, Citius ſcarabæum in diverſam ſententiam pertraxeris. De iis, qui malis aſſueverunt, à quibus revocari non poſſunt, eo quod aſſuetis videantur optima.

MALVM ACCERSITVM AUT RETORTUM.

Llienſis tragœdos conduxit.

Lucian. Ὁ Ἰλιεὺς τραγῳδοὺς ἐμεμίσθωσε.

Ubi quis ultro provocat quempiam, unde ſua audiat probra.

Suo

Suo jumento ſibi malum accerſere. Plautus.

Qui ipſe ſibi malorum eſt auctor, ſuo jumento ſibi malum accerſere dicitur, Tanquam ſuo ſumptu ſuaque opera, quaſi ſuopte plauſtro, malorum ſarcinam adportet ſibi.

Suo ſibi hunc jugulo gladio, ſuo telo.

In eum, qui ſuis ipſius dictis revincitur, aut qui ſuopte invento dolove capitur. Ovidius:

Remigiumque dedi, quo me fugiturus abiret:
Heu patior telis vulnera facta meis.

Suo ipſius laqueo captus. Terent.

Metaphora ſumpta ab iis, qui inſtructis pedicis, avibus aut feris inſidias tendunt.

Suo ipſius indicio periit ſorex. Idem.

Terentius: Egomet meo indicio miſer quaſi ſorex hodie perii. Donatus admonet eſſe proverbium in eos, qui ſuapte voce produntur. Atque hinc exiſtimat ductam eſſe metaphoram, quod ſoricum proprium ſit, ſtridere clarius quam mures, &c.

Incidit in foveam quam fecit. David.

In Odis Davidic. Λάκκον ὤρυξε καὶ ἀνέσκαψεν αὐτὸν, καὶ ἐμπεσεῖται εἰς βόθρον, ὃν εἰργάσατο. *Id eſt*, Lacum fodit, & aperuit eum, & incidet in foveam quam facit.

Captantes capti ſumus. Αἱροῦντες ἡρήμεθα.

Cum res præpoſtere evenit, ut ipſi circumveniamur ab iis, quibus conabamur imponere.

In venatu periit. Lucian.

Lucianus: Αὐτή τε ἀπώλετο ὑπὸ τῆς ἄγρας. *Id eſt*, Et ipſa venatu periit, hoc eſt, dum adoleſcentem venatur, ſtudetque irretire, etiam ipſa ſeſe perdidit.

Hanc technam in teipſum ſtruxiſti.

Eandem ſententiam aliter expreſſit Lucianus:

Ὥστε σόφισμα κατὰ σαυτοῦ συντέθεικας. *Id eſt*,

Itaque commentum tuum ipſius exitium reperiſti. De hæredipeta, qui veneno, quo ſenem appetiverat, ipſe forte fortuna captus interiit. Vtendum erit cum dolus in alterum excogitatus, in caput auctoris recidit.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Qui inſpuerit in cavernam formicarum.

Ὡς ὁ πτύσας εἰς μυρμηκίαν οἰδεῖ τὰ χείλη.

Id eſt, Quod qui inſpuerit in agmen formicarum, hui intumeſcant labra. Torqueri poterit in eos, qui multitudinem imbecillium quidem, ſed tamen numeroſam & concordem provocant.

Ex ipſo bove lora ſumere.

Plutarc. Ἐκ τοῦ βοὸς τοὺς ἱμάντας λαμβάνειν.

Qui quo lædunt quempiam, ab ipſo quem lædunt accipiunt. Metaphora ſumpta ab agricolis; qui lora cædunt è boum tergoribus, quibus boves vinciunt.

Viro Lydo negotium non erat, at ipſe foras profectus paravit.

Ἀνδρὶ Λυδῷ πράγματα οὐκ ἦν, ἀλλ᾽ αὐτὸς ἐξελθὼν ἐπρίατο.

Dici ſolitum, ubi quis impatiens otii, ipſe ſibi negotium ac turbam accerſit.

Talia gignunt bellum.

Cicero. Τοιαῦθ᾽ ὁ τλήμων πόλεμος ἐξεργάζεται.

Id eſt, Similia bellum calamitoſum perficiunt. Docet hic ſenarius: E diſſidiis eorum, qui Rempublicam adminiſtrant, multa gigni abſurda. Id tranſlatum ad privatam diſcordiam, pluſculum habebit gratiæ.

Idem. *Securim injicere.*

Dicuntur, qui vehementer lædunt ac vulnerant.

Ariſtot. *Sibi parat malum, qui alteri parat.*

Ipſe ſibi mala cudit, quiſque alii mala cudens. Nemo poteſt alterum injuria afficere, quin prius lædat ſeipſum. Qui alium fraudat pecunia, ſeipſum ſpoliat bona mente: gravius ſeipſum lædit, quam alterum.

Chius dominum emit.

Athenæ. Χῖος δεσπότην ὠνήσατο.

Id eſt, Chius dominum mercatus eſt. In eos quadrabit, qui ſibi ipſis malum accerſunt. Natum inde, quod cum Chii primi ſervis mercenariis inſtituiſſent uti, poſtea ſubacti à Mithridate Cappadoce, propriis ſervis vincti ſunt traditi.

Mala

Mala attrahens ad ſe, ut Cæcias nubes. Gellius.

Κακ᾽ ἐφ᾽ αὑτὸν ἕλκων ὥστε Καικίας νέφος.

Id eſt, Sic mala ſibi ipſi, ut Cæcias nubem attrahens. In eos, qui ſibi ipſis litium ac negotiorum materiam pariunt, accerſuntque. Ducta ſimilitudine ab ejus venti natura, cui nomen Cæcias.

Omnes attrahens ut Magnes lapis.

Πάντας γ᾽ ὑφέλκων οἷα Μαγνῆτις λίθος. Suidas.

Id eſt, Cuncta attrahens haud aliter ac Magnes lapis. Ducta metaphora à natura lapidis, ferrum ad ſe attrahentis.

Ne quid ſuo ſuat capiti. Terent.

Terent. in Phorm. Pro eo quod eſt, Ne quid mali ſibi conciliet.

In cœlum exſpuis. Ἐς οὐρανὸν πτύεις.

Id eſt, Facis quod in tuum ipſius recidat caput. Aut, Obloqueris his, qui facile poſſunt lædere. Confine illis: Adverſus ſtimulum calcitrare.

Spontanea moleſtia.

Celebratur inter Græcos cum primis bellus & elegans trimeter:

Αὐθαίρετος λύπη ἐστὶν ἡ τέκνων σπορά. *Id eſt*,
Vltroneus dolor eſt parare liberos.

Dici non poteſt, quantum & quam moleſtum negotium ſit, educare filios, præſertim cum adeo pauci ſint, qui parentum officio reſpondeant.

In tuum ipſius malum lunam deducis.

Ἐπὶ σαυτῷ τὴν σελήνην καθελεῖς.

Aglaonice quæpiam, cum per Aſtrologiam defectus præſciret, jactitabat, ſe lunam è cœlo detracturam in terras. Atque ejus jactantiæ pœnas dedit. Proverbium igitur hinc ſumptum dicebatur de iis, qui ſuis ipſorum artibus malum accerſerent.

Lunam detrahere. Τὴν σελήνην καθαιρεῖ.

Id eſt, Lunam detrahit. Conſuevit dici de eo, cui res vehementer adverſæ viderentur. Sumptum ab Aglaonice, ut ſupra.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Hieron. *Dares Entellum provocas.*

Conveniet uti, ſi quando quiſpiam juvenili temeritate laceſſit aliquem, non perinde promptum ad ſuſcipiendum certamen, verum intolerandum, ſi ſemel inierit. Sumpto ex quinto Æneid. lib.

Atlas cœlum. Ἄτλας τὸν οὐρανόν.

Subaudiendum, ſuſcepit. Dici ſolitum de his, qui ſe magnis & moleſtis involvunt negotiis, ipſique ſibi malum accerſunt. Nam hic cœlum hoſpitio ſuſcepit. Deprehenſus autem, quod illi ſtruxiſſet inſidias, præceps datus eſt in mare Atlanticum.

Homer. *Accerſitum malum.* Ἐπισπαστὸν κακόν.

Accerſitũ malum dicitur, cujus ipſe cauſam præbuerit.

Æſop. *Corvus ſerpentem.* Κόραξ τὸν ὄφιν.

Vbi quis ſuo ipſius invento perit. Sumptum ex apologo quodam Æſopi. Corvus eſuriens ſerpentem in aprico dormientem conſpicatus rapuit, à quo morſus periit. Cognatum ei: Corvus ſcorpium. Torquere licebit & in hominem ob edacitatem periclitantem.

Bis interimitur, qui ſuis armis perit.

Magis dolent incommoda, quibus ipſi dedimus occaſionem.

Colubrum in ſinu fovere.

Idem. Ὄφιν ἐν τῷ κόλπῳ θάλπειν.

Id eſt, Serpentem in ſinu fovere. Dicitur qui complectitur amore, ſtudioque proſequitur ingratum. Sumptum ab apologo quodam Æſopi.

Plato. *Hoſtis domeſticus.*

Vbi malum non aliunde proficiſcitur, ſed ex nobis ipſis naſcitur.

Capra gladium. Αἲξ μάχαιραν.

Subaudi reperit. In eos dicitur, qui ipſi reperiunt, quo pereant.

Pyrauſtæ gaudes gaudium.

Χαίρειν πυραύστου χαίρεις.

De momentanea fluxaque voluptate. Oſtendimus alicubi pyrauſtam ad lucernas advolantem, ambuſtis

alis

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

lis perire. Vnde natum proverbium: Pyrauſtæ fa-
um. In eos, qui ſibi ipſis exitium accerſunt.

Prudens in flammam mittere manum. Hieron.

Iieronymus uſurpat pro eo, quod eſt, ſciens expono ne diſcrimini, maliſque objicio.

Calidum prandium comediſti. Plautus.

'eciſti, quod tibi magno malo ſit futurum. Ab his umptum, qui ſe noxiis ac lethiferis ingurgitant ci-ɔis, poſtea ventris tormina ſenſuri.

Malum conſilium. Heſiod.

Malum conſilium conſultori peſſimum. In eos, in quorum caput recidit, quod aliis perperam conſulue-unt. Heſiodus:

Οἷ αὐτῷ κακὰ τεύχει ἀνὴρ ἄλλῳ κακὰ τεύχων.
Ἡ δὲ κακὴ βουλὴ τῷ βουλεύσαντι κακίστη.
Ipſe ſibi nocet is, alium qui lædere quærit.
Conſultum male conſultori peſſimum eſt.

Camelus deſiderans cornua, etiam aures perdidit.

Ἡ κάμηλος ἐπιθυμήσασα κεράτων καὶ τὰ ὦτα προσαπώλεσεν.

Conveniet in eos, qui dum peregrina ſectantur ne ſua quidem tuentur. Sumptum ex Apologo de camelis, qui per oratorem cornua à Jove poſtularunt. Ille of-fenſus ſtulta poſtulatione, aures quoque reſecuit.

Sibi malum reperit. Homer.

In eum, qui ſuo læditur invento, quadrabit illud Ho-meri ex Odyſſ. φ.

Ὅς τ' αὐτῷ πρώτῳ κακὸν εὕρετο οἰνοβαρείων.
Id eſt, Qui ſibi perniciem vel primum reperit ipſe,
Vino victus.

Dictum eſt de Eurytione, qui primus invenit uſum vi-ni, peremptus à Lapithis.

Cœna puram aquam turbans, nunquam invenies potum.

Dici ſolitum, ubi quis ea, quæ ſunt per ſe pulcherri-ma, contaminat, admixtis iis, quæ ſunt turpiſſima.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Bellerophontes literas.

Zenod. Βελλεροφόντης τὰ γράμματα.

Subaudiendum, adfert, aut aliud aliquod. Locus erit huic proverbio, quum quis literas velut commendatitias perfert, quæ contra ipſum ſint deſcriptæ. Vulgo literas Vriæ vocant. Plautus:

Tace, nullus homo dicit, hæ tabellæ te arguunt:
Quas tu attuliſti, hæ te vinciri jubent.
Aha Bellerophontem jam tuus me fecit filius.
Egomet tabellas detuli, ut vincirer.

Ale luporum catulos.

In eos, qui læduntur ab iis de quibus bene meriti ſint, aut in ingratos. Nam plerumque ſolet id uſu venire illis, qui catulos luporum enutriunt.

Idem. *Phoci convivium.* Φώκου ἔρανος.

Id eſt, Phoci præmium, ſive convivium, dictitari ſuetum, ubi quis ſuo malo convivas acciperet. Ajunt Phoco cuipiam filiam fuiſſe nuptiis maturam. Is procos (nam erant complures) convocare ſolitus, præmia ſtatuebat, & conditionibus ſubinde novis propoſitis, nuptias prorogabat. Quamobrem indignati juvenes Phocum in convivio trucidarunt.

Idem. *Puer glaciem.* Ὁ παῖς κρύσταλλον.

Dicebatur in eos, qui quum retinere quippiam non poſſint, nolunt tamen amittere. Veluti ſi quis magiſtratum recuſet deponere, cui gerendo ſit impar.

Turdus ipſe ſibi malum cacat.

Κίχλα χέζει αὐτῇ κακόν.

In eos, qui ſibi ipſis miniſtrarent exitii cauſam. Siquidem viſcum, auctore Plinio, non provenit, niſi maturatum in ventre, ac redditum per avium alvum, maxime palumborum ac turdorum.

Terent. *Tute hoc intriſti, tibi omne eſt exedendum.*

Verba ſunt Phormionis paraſiti, qui quoniam fuerat auctor conſilii de ducenda puella, æquum eſſe putat, ut ſuo periculo rem item expediat. Tranſlatum ab alliato ruſticorum mortario. Idem: Colo quod aptaſti, ipſi

ipſi tibi nendum eſt. *Id eſt*, Tu incipiendi auctor extitiſti, nunc idem explices oportet.

Faber compedes quas fecit, ipſe geſtet. Auſon.

Competit in eos, qui ſibi ipſis auctores ſunt malorum. Flagellum ipſe paravit, quo vapularet.

Ipſe ſibi mali fontem reperit. Athen.

Sunt enim & pernicioſi fontes, quorum aqua guſtata mortem & inſaniam adferat.

Bos adverſus ſeipſum pulverem movet.

Βοῦς ἐφ' ἑαυτῷ κονιεῖται. Zenod.

Dicetur, Vbi quis ad ſuum ipſius malum volens lubenſque ducitur. Nam boves facile ſe præbent vinciendos.

Echinus partum differt.

Ἐχῖνος τὸν τόκον ἀναβάλλει. Suidas.

De iis, qui prorogarent quippiam ſuo malo. Veluti qui creditam pecuniam comperendinant, tamen aliquando reddendam vel majore cum fœnore. Ajunt echinum terreſtrem ſtimulata alvo remorari partum, deinde, jam aſperiore ac duriore facto fœtu mora temporis, majore cruciatu parere.

Noſtris ipſorum alis capimur.

Τοῖς αὐτῶν πτεροῖς ἁλισκόμεθα. Athenæ.

Id eſt, Noſtris ipſorum pennis capimur. Fertur autem apologus hujuſmodi: Aquilam ictam ſagitta, cum inſpexiſſet jaculum ad imaginem pennarum affictum imitatumque, dixiſſe hæc: non ab aliis, imo pennis propriis capimur. Conveniet in eos, qui ipſi præbent occaſionem ſui mali.

Capra contra ſeſe cornua.

Ἡ αἲξ καθ' ἑαυτῆς τὰ κέρατα.

Ab apologo natum. Capra quæpiam quum eſſet jaculo vulnerata, circumſpectans undenam id mali ſibi adveniſſet, arcum contemplans caprinis cornibus compactum, dixit ad hunc modum: in meam ipſius perniciem produxi cornua.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Carpathius leporem.

Ariſtop. Ὁ καρπάθιος τὸν λαγών.

Dicebatur in eos, qui ſibi rem noxiam accerſerent. Hinc deductum adagium, quod cum in Carpathiorum inſula lepores non eſſent, illi curarunt importandos alicunde. Verum ubi ejus animantis magna vis increviſſet, ut eſt mira fœcunditas, fruges inſulæ populari cœperunt.

Zenod. *Calidam veruti partem.* Τὸ θερμὸν τοῦ ὀβελοῦ.

Subaudiendum arripuit. Vbi quis per imperitiam negotii, ea parte rem aggreditur, qua minime tutum fuerat aggredi. Sumpta metaphora ab iis, qui per imprudentiam eam veruti partem manu deprehendunt, quæ caleat, deinde offenſi rejiciunt, & alteram partem apprehendunt.

Cornix ſcorpium. Κορώνη τὸν σκορπίον.

Subaudiendum, rapuit. Quadrat in hos, qui parant eos lædere, unde tantundem mali ſint viciſſim accepturi. Quemadmodum cornix correpto ſcorpio, arcuata illius cauda vulnus accepit lethale, periitque.

Plautus. *Cornutam beſtiam petis.*

Qui illum laceſſit, qui paratus ſit retaliare injuriam.

Cicadam ala corripuiſti.

Lucian. Τέττιγα πτεροῦ συνείληφας.

Cicadæ ſi preſſeris alas, vehementius etiam perſtrepit: ita ſi poëtico homini præbeas occaſionem ſimultatis, non modo non tacebit, ſed clarius obſtrepet, & omnem bilem chartis illinet atris. Proinde Plato admonuit, ne quis hominem poëtam ſibi faciat inimicum. Et Horatius, Genus irritabile vatum, dixit.

Plautus. *Irritare crabrones.* Τὰς σφηκιὰς ἐρεθίζειν.

id dictum eſt à poëta in mulierum ingenium, quibus iratis ſi repugnes magis provoces. Eſt autem crabro inſecti genus, affine veſpis, pertinaciſſimum, aculeoque peſtilentiſſimo.

Suidas. *Octipedem excitas.* Ὀκτώπουν ἀνεγείρεις.

Nimi-

Nimirum ſcorpium, cui pedes ſunt octo, quem non niſi tuo periculo ſuſcites.

Anagyrum commoves. Ἀνάγυρον κινεῖς. Ariſtop.

In eos, qui ſibi ipſis malorum auctores eſſent. Anagyrum genium quendam exiſtimant, qui propter violatum ſacellum ſuum, vicinos omnes funditus evertit.

Suem irritat. Ὗν ὀρίνει. Diogen.

In avidum rixarum dicebatur. Sus enim agreſtis provocatus, recta petit eum, à quo provocatus eſt.

Leonem ſtimulas. Τὸν λέοντα νύττεις. Idem.

Id eſt, Leonem pungis ſeu vellicas. De his qui potentem ac ferocem in ſuum ipſius exitium provocant.

Ipſa olera olla legit. Catull.

In eos quadrabit, qui ſuum ipſorum vitium in aliud quippiam rejiciunt: aut, qui ſic ad ſcelus áliquod quaſi facti ſunt, ut non poſſint non peccare. Nam olla coquendis oleribus nata eſt, &c.

Fontibus apros. Floribus auſtrum. Virgil.

Vbi quis optat nocitura. Vergilius:

Eheu, quid volui miſero mihi? floribus auſtrum,
Perditus, & liquidis immiſi fontibus apros.

Nam auſter ventus floribus inimiciſſimus eſt.

Leonem radere. Λέοντα ξυρεῖν. Plato.

Dicuntur, qui feroces & præpotentes arte tractant, & illudunt magno ſuo periculo. Vſurpavit hoc adagium Socrates apud Platonem lib. de Repub. 1. negans ſe uſque adeo dementem eſſe, ut leonem auſit tondere, & Thraſymacho homini præferoci illudere.

Nemo læditur, niſi à ſe ipſo. Diogen.

Nemini fit injuria, ſi eam exiſtimet ad ſe non pertinere.

Arcadiam me poſtulas. Ἀρκαδίαν μ' αἰτεῖς. Idem.

Convenit vel in magna vel inutilia petentem.

Eurycles. Εὐρύκλης.

Vulgato cognomine dicebatur, qui de ſe ſuiſque incommodis aliquid divinaret. Hoc nomine vates fuit

quiſ-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

quiſpiam Ἐπαςείμυθος cognominatus, hinc ni falſor, quod ex aſtris vera prædiceret, παρὰ τὸ ἐπάζειν.

Ipſe ſibi perniciem accerſivit.

In eum, qui ſibi pertinaciter accerſit malum, cui velſuti fato deſtinatus ſit, congruet illud ex Homeri Iliad. ν.

Τὸν δ᾽ ἄγε μοῖρα κακὴ θανάτοιο τέλος δέ.

Id eſt, Iſtum mortis in exitium mala Parca trahebat.

Zenod. *Bœotis vaticinare.* Βοιωτοῖς μαντεύσαιο.

Abominantis eſt ſermo, perinde ut dicimus: Hoſtibus iſta vaticinare. Aptius dicetur in eum, qui triſtia vaticinatur, ſi quando precabimur, ut ea ipſius in caput recidant.

Ipſe teſtudines edite qui cepiſtis.

Αὐτοὶ χελώνας ἐσθίετ᾽ οἵπερ εἵλετε.

Id eſt, Qui prendidiſtis, iidem edite teſtudines. In eos dicitur, qui poſteaquam inconſulte quippiam adorti ſunt, aliorum implorant auxilium, quos ſuo negotio admiſceant. Ex apologo quodam nata parœmia.

Heſych. *Oenoë charadram.* Οἰνόη τὴν χαράδραν.

Id eſt, Oenoë torrentis alveum. Charadra ſignificat Græcis eam terræ fiſſuram quam aqua pluvia, aut torrens, nonnunquam terræ motus efficit. Dici ſolitum in eos, qui ipſi malum accerſerent. Hinc nata parœmia, quod Oenoë vicus quidam ſit Atticæ, quem qui incolebant, alveum quendam torrentis vicinum, ſuis finibus incluſerunt: deinde ingruente immodica vi aquarum, & ob id corruptis agris, agricolationem perdidiſſe. Effertur adagium ad hunc quoque modum: Οἰναῖοι τὴν χαράδραν. *Id eſt*, Oenæi charadram. Vbi quippiam accerſitur ad commoditatem, unde pernicies adfertur.

Malum bene conditum ne moveris.

Vergil. Μὴ κινεῖν κακὸν εὖ κείμενον.

Id eſt, Ne moveris malum bene conditum, ſive quieſcens. In eos, qui ſua ſtultitia ſibi turbas excitant.

Movere Camarinam. Κινεῖν τὴν Καμαρίναν.

Eſt

ſt ſibi ipſi malum accerſere. Camarina palus eſt juxta oppidum ejuſdem nominis, quæ ſiccata peſtilentiam creavit, &c.

Pyrauſtæ interitus. Πυραύϛου μόρος. Zenod.

n eos dicebatur, qui ſibi ipſis exitium accerſunt. Ait nim Zenodotus pyrauſtam inſectum eſſe, quod lucernis advolet, atque ita exuſtis alis concidat, peratque.

Ipſo cratere.

pſo cratere contingant mala. Dictitari ſolitum de iis, n quos recidit, quod per inſidias in alios moliebanur. Craterem enim quaſi malorum fontem vocant. Inde κρατὴρ κακῶν. *Id eſt*, Crater malorum.

Docui te urinandi artem, & tu me vis demergere.

n eos quadrat, qui benefacta malefactis retaliant.

Fæcem bibat, qui vinum bibit. Ariſtop.

Qui fruitus ſit optimis, eundem boni conſulere debe-e deteriora. Ariſtoph. in Plut.

Ὅμως δ' ἐπειδὴ καὶ τὸν οἶνον ἠξίους.
Πίνειν, συνεκποτέον ἐστὶν τὴν τρύγα. *Id eſt*,
At ubi haud gravatus bibere vinum es, fæx item
Tibi nunc eidem eſt ebibenda ſcilicet.

MALVM MALE VITATVM.

Fumum fugiens, in ignem incidi.

Καπνὸν γε φεύγων εἰς τὸ πῦρ περιέπεσον. Lucian.

Dum vito fumum, flammam in ipſam decidi. Horat.
In vitium ducit culpæ fuga, ſi caret arte.

Evitata Charybdi, in Scyllam incidi.

Τὴν Χάρυβδιν ἐκφυγὼν, τῇ Σκύλλῃ περιέπεσον.

Dum vito gravius malum, in alterum diverſum incidi. Sumptum adagium ab Homerica fabula, quæ narrat Ulyſſem, dum metu Charybdis propius ad Scyllam navem admovet, ſex è comitum ſuorum numero perdidiſſe.

Ne cinerem vitans in prunas incidas. Apoſtol.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Μὴ τέφραν φεύγων εἰς ἀνθρακίαν πέσῃς.

Id eſt, Ne cinerem fugiens, in carbonariam incidas.

Cucurrit quiſpiam, ne pluvia madeſceret, & in foveam præfocatus eſt.

Vbi quis levius malum incautius fugiens, in maximum incurrit.

MALVM IMMEDICABILE.

Zenod. *Chironium vulnus.* Χειρώνειον ἕλκος.

Immedicabile malum, appellabant. Chiron in bello adverſus Centauros ictus ab Hercule, vulnus immedicabile accepit in pede, unde periit.

Podex lotionem vincit.

Vide, Ingenii malitia.

Ariſtop. *Aceſias medicatus eſt.* Ἀκεσίας ἰάσατο.

Dici ſolitum de re, quæ ſemper vergeret in deterius, quoque magis accuraretur, hoc pejus haberet. Occaſionem adagio dedit Aceſias quidam medicus imperitus.

Plutarc. *Non liberat podagra calceus.*

Plutarchus: Οὔτε ποδάγρας ἀπαλλάττει καλτίκιος, οὔτε δακτύλιος πολυτελὴς παρωνυχίας, οὔτε διάδημα κεφαλαλγίας. *Id eſt*, Nec podagra liberat calceolus, nec pretioſus annulus unguium vitio, nec diadema capitis dolore. Plutarchus utitur ad hunc modum: Si divitiæ reliquaque fortunæ munera non tollunt morbos corporis, quanto minus mederi poſſunt animi malis?

MALVS VICINVS.

Ariſtot. *Salſuginoſa vicinia.* Ἁλμυρὸν γειτόνημα.

De ſterili, agreſti, atque inhumana vicinia dicebatur. Traductum ab agris mari finitimis, qui plerunque ſolent ad culturam inhabiles eſſe.

Plautus. *Aliquid mali propter vicinum malum.*

Admonet ut bonorum convictum & conſuetudinem expe-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

petamus: à malis nos, quam maxime poſſumus, ducamus.

Si juxta claudum habites, ſubclaudicare diſces.

Α῎ν χωλῷ παροικήσῃς, ὑποσκάζειν μαθήσῃς. Proverbium admonet periculoſam improborum hominum conſuetudinem vitandam.

MANSVETVDO.

Mactata hoſtia lenior. Horat.

Horatius. Mactata veniet lenior hoſtia. De ſpontaneis ac manſuetis. Sumptum eſt à ſacrificiis, in quibus explorabatur hoſtia, ducto per frontem cultro. Idque mactare vocabant. Vnde qui ſpectata ſunt virtute, hos mactos virtute vocant.

Auricula infima mollior. Cicero.

Tullius uſurpat in Epiſtolis. Tranſlata metaphora ab ea auriculæ parte, qua non eſt aliud in humano corpore mollius aut flexibilius.

Sedens columba. Ἡ῾ μένη πελειάς. Suidas.

Suidas indicat dici ſolitum de ſupra modum manſuetis ac ſimplicibus. Nam columbæ quum avolant, fallunt cæteras pernicitate volatus: quum ſedent, nihil mitius ac ſimplicius.

Spongia mollior.

Ad eandem formam dicebatur: Pepone mollior. Mitior malva. Item: Cinædo mollior. Priſci ſaltatores & pantomimos cinædos vocabant.

Apio mollior, aut mitior. Α᾽πίου πεπαίτερος. Theocr.

Id eſt, Apio mitior. Eſt autem apius Græcis raphanus, aut pyri genus.

Oleo tranquillior. Plautus.

In homines minime iracundos, lenique ingenio præditos. A liquoris natura ſumpta hyperbole: quo nihil magis lene.

Mitior columba. Πρᾳότερος περιστερᾶς. Diogen.

Id eſt, Manſuetior columba. Columbina ſimplicitas ubique laudatur.

Cera

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Cera tractabilior. Κηροῦ εὐαπαλώτερος.

De vehementer docili dicebatur, aut de ingenio facili tractabilique, & in quemvis habitum ſequaci. Horat.

Cereus in vitium flecti, monitoribus aſper.

MEMORIA.

Cicero. *Iucundi acti labores.*

Ex ipſa hominum natura ſumptum adagium. Eſt enim hoc inſitum omnibus, ut jucunda cuique ſit anteactorum malorum, aut periculorum ſecura recordatio, commemoratioque præſertim inſignium fatalium.

Amphio. *Quæ dolent, moleſtum eſt contingere.*

Vnuſquiſque invitus audit ſua incommoda, maxime ea quæ ſint cum aliqua infamia conjuncta. Velut turpitudinem generis, vitium formæ, &c.

Vbi quis dolet, ibidem & manum habet.

Plutarc. Ὅπου τις ἀλγεῖ, κεῖσε καὶ τὴν χεῖρ' ἔχει.

Id eſt, Vbi quis dolet, ibi & manum frequens habet. Tempeſtiviter utemur, quum ſignificabimus quempiam ea tractare deque iis libenter verba facere, quæ movent animum. Plutarchus huc torquet: ubi quid ſive dolet, ſive delectat, ibi quiſque linguam habet.

Virgil. *Aurem vellere.*

Aurem vellere veteres dicebant admonere: à priſco ritu ſumpta figura, quo in jus ducturi quempiam aurem vellicabant, atteſtantes eum quem quaſi teſtem meminiſſe volebant.

Iucunda malorum præteritorum memoria.

Ἀλλ' ἡδύ τοι σωθέντα μεμνῆσθαι πόνων.

Id eſt, Meminiſſe laborum ſuave, qui ſervatus eſt.

Seneca. 1 *Ignarium dare.*

Stimulis rodere: Fodere latus: Tangere aliquem cubito. His geſtibus admonemus, quemadmodum & vellendo aurem. De lapide pyrite tractum, quem alii vivum, nonnulli ignarium vocant. Plura quære loco, Incitare.

Tan-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Tanquam meum nomen, tanquam digitos. Martial.

anquam meum nomen & tanquam meos digitos neo, ſi quando promptam, certamque memoriam gnificare volumus. Martialis:

Totis diebus Afer hæc mihi narras,
Et teneo melius iſta, quam meum nomen. Juven.
Tanquam ungues, digitoſque ſuos.

METVS EX CONSCIENTIA.

Fures clamorem. Οἱ φῶρες τὴν βοήν.

ubaudiendum, timent aut ſenſerunt. Quadrabit in os, qui ſibi conſcii, metuunt ne deprehendantur. abet hoc autem cum omnis malefacti conſcientia, um præcipue furti, ut hominem trepidum reddat ac ucifugam.

Lupus aquilam fugit. Λύκος ἀετὸν φεύγει. Diogen.

bi periculum imminens evitari non poteſt. Aquilam nim, alata quum ſit, fruſtra lupus fugit.

Lupus ante clamorem feſtinat.

Λύκος πρὸ τῆς βοῆς σπεύδει. Idem.

bi quis admiſſi conſcius, ultro timet, priuſquam ccuſetur.

Conſcientia mille teſtes. Quintil.

Heu quam difficile eſt crimen non prodere vultu. enſus interprete non eget.

METVS POENÆ.

Funiculum fugiunt miniatum.

Τὸ χοινίον φεύγουσι τὸ μεμιλτωμένον. Ariſtot.

Id eſt, Vitant Sinopi collitam reſtim rubra. Apte dicetur, ubi quis properat officio ſuo fungi, non ex animo, ſed ne in mulctam incidat. Athenienſum magiſtratus funem pararant, rubro colore, (quem minium vocant Latini; nonnulli cinabarim appellant) oblitum. Hoc duo miniſtri publici populum cingentes agebant in concionem. Studebat quiſque funiculum effugere, propterea quod quiſquis colore notatus appare-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

appareret contagio funis, is mulctam pendere coge batur.

Cicero. *Manum de tabula.*

Marcus Tullius in epiſtola quadam: Heus tu manum de tabula: Magiſter adeſt citius, quam putaramus. Peculiariter conveniet in ſcriptores plus ſatis accuratos & moroſæ cujuſdam diligentiæ, qui ſine fine premunt ſuas lucubrationes, ſemper aliquid addentes adimentes, immutantes, &c.

Pythag. *Metus infamiæ.*

Cum dicemus nos hominum de nobis opinione rumoribuſque commoveri, quo minus mutemus conſilium, conveniet illud Homeri:

Αἰδέομαι Τρῶας καὶ Τρῳάδας ἑλκεσιπέπλους.
Trojanos ac Trojanas vereorque pudetque.

Abſque baculo ne ingreditor.

Horat. Ἄνευ ξύλου μὴ βάδιζε.

Id eſt, Abſque ligno ne ingrediare. Inermis ne ſis, verum ſemper ad manum ſit, quo depellas, ſi quis forte quærat lædere.

Homer. *Cautus enim metuit.*

Qui non ex animo, ſed mali metu continent à maleficio, in eos quadrabunt hæ metaphoræ:

Cautus enim metuit foveam lupus, accipiterque
Suſpectos laqueos, adopertum milvius hamum.

In tempore cavenda pœna mali.

Quoties admonebis, ut multo ante occurratur malo, priuſquam oppreſſerit nos: aut ceſſandum à peccando, priuſquam ingruat divina vindicta, uſui erit illud Homeri:

Ἀλλὰ πολὺ πρὶν
Φραζώμεσθ' ὥς κεν καταπαύσομεν. *Id eſt*,
Verum ut multo ante modum finemque velimus
Ponere.

Samiorum mala metuis.

Τὰ Σαμίων ὑποπτεύεις.

Dictitatum de iis, qui metuerent proditionem. Nar-

rant,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

ınt, Athenienſes olim in Samios, quoſcunque cepiſ-
ent, inclementius ſæviiſſe atque alios interemiſſe,
lios confixiſſe ſama: id eſt ſupplicii genus. Samii vi-
iſſim, ſi quos cepiſſent Athenienſium, hos ad eundem
nodum cruciabant.

olam pedis oſtendere. Τὸ κοῖλον τοῦ ποδὸς δεῖξαι. Heſych.
d eſt, Cavum ſive volam pedis oſtendere dicuntur,
ui in bello fugiunt. Dicitur & vulgo in fugaces, cal-
aneum oſtendere. Vertere terga, apud hiſtoricos.

Περίτριμμα.

Περίτριμμα probroſe dicitur, qui ſeſe per omne re-
um genus volvit. In molles & meticuloſos.

MINANTIS.

Et meum telum cuſpidem habet acuminatam. Homer.
Recte utimur, quoties fatebimur nos inferiores qui-
dem eſſe, verum non deeſſe tamen, quo queamus no-
cere. Ovidius:

Et mihi ſunt vires, & mea tela nocent.

Si tibi machæra eſt, & nobis urbina eſt domi. Plautus.

Plautus in Bacchidibus: Quoties malum malo oppo-
nitur, Nam machæra & urbina utrunque teli genus
eſt, Simillimum illis: Par pari; &, Malo nodo malus
quærendus cuneus.

Æacidinæ minæ.

Non ſine proverbii ſpecie dictum eſt, pro atrocibus Idem.
ac ſuperbiſſimis minis.

Ψευδόπυρα οἷον τὰ σά.

De minis ac terriculis inanibus, aut cum oſtenditur
arte periculum, cum re nullum ſit periculum. Trans-
latum à militari aſtutia, qua fit ut ad territandos ho-
mines noctu diverſis locis ignes accendant, ut ingens
exercitus eſſe credatur. Eos ignes aſſimulatos Ψευδό-
πυρα vocant.

Complurium thriorum ego ſtrepitum audivi.

Πολλῶν ἐγὼ θρίων ψόφους ἀκήκοα. Ariſtop.

Id eſt,

Id eſt, Thriorum ego ſtrepitum audii complurium. Senarius eſt proverbialis, quo minas & inanem clamorem nos contemnere ſignificamus. Porro θρῖα Græcis dicuntur ficulnea folia, quæ cum incenduntur, minacem quendam edunt ſtrepitum.

Suidas. *Ollam alere.* Χύτραν τρέφειν.

Dicebantur, qui metum oſtenderent, quo deterrerent quempiam. Veluti ſi quis præſidium alicubi collocatum habeat, quo minus vicini res novas moliantur. Sumptum à more civitatis Athenienſis, in qua ollas in tectis diſponere conſueverunt, ad deterrendas ululas, quarum illic maxima vis. Nam ollarum ſtrepitum omne genus avium reformidat.

Ferrum & flamma.

Cum exitiabile bellum ſignificamus, ferro, flammaque rem geri dicimus, ſive ferro ignique.

Cicero. *Igni ferroque minari.*

Qui extremam denuntiant inimicitiam, igni ferroque minari dicuntur. Venuſtius erit, quoties ad animi res transfertur: Veluti ſi quis dicat philoſophos cuipiam igni ferroque minitari, quod in eum parent atrociter ſcribere.

Ariſtop. *Tolle calcar.* Αἶρε πλῆκτρον ἀμμωλήϊον.

Id eſt, Tolle calcar ultorium. In eum dici ſolitum, qui jam ultionem parat. A gallis metaphora ſumpta pugnam inituris, quibus ferrei ſtimuli quidam alligari ſolent, quo ſe tueantur inter certandum.

Homer. *Qui paratus ad reſiſtendum.*

Qui ſignificare volet, ſe nequaquam detrectare certamen, ſed abunde ſuppetere, quo partes tueatur ſuas, uſurpabit illud ex Iliad. *ν.*

Τοί μοι δούρατά ἐστι καὶ ἀσπίδες ὀμφαλόεσσαι,
Καὶ κόρυθες καὶ θώρηκες λαμπρὸν γανόωντες.
Et mihi ſunt haſtæ teretes, clypeique rotundi,
Tum galeæ, tum thoraces procul igne micantes.

Ne mihi vacuam abſtergas.

Theocr. Μή μοι κενεὰν ἀπομάξῃς.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

ubaudiendum autem γνάθον, χεῖρα, aut ſimile quidam. Apparet eſſe comminantis, aut timentis alapam.

MIRA NOVA.

Agamemnonei putei. Ἀγαμεμνόνεια φρέατα. Zenod.
e novis & admirandis operibus dicebatur. Ajunt etnim Agamemnonem & circa Aulidem, & paſſim in mni Græcia puteos effodiſſe, ne per æſtum aquarum nopia laborari poſſet.

Annus clibanum. Ἄννος κλίβανον. Suidas.
n eos olim dicebatur, qui novæ quippiam rei repeſſent. Nam Annus quidam Ægyptius clibanorum ſum, in quibus panes coquerentur, fertur excogitaſ:. Siquidem priſci pulte polentaque victitabant, coƈti anis uſum neſcientes.

Cyziceni ſtateres. Κυζικηνοὶ στατῆρες. Idem.
idetur fore locus proverbio, cum hominem ſignifiamus inæqualem, ac ſui diſſimilem: aut, qui longe liud agat, quam præ ſe ferat. Quemadmodum numni Cyziceni ex uno latere Cybelen oſtendebant efæminatam, ex altero leonem.

Cornicum oculos configere.
s videtur cornicum oculos configere, qui perſpicaciſmis, oculatiſſimiſque viſum adimat, offundatque enebras: aut quiſquis ea, quæ antiquitas magno conenſu approbavit, damnare, ac reſcindere, convelleeque conetur: aut novo invento veterem eruditioem obſcurare.

Ἀπ' ἀκροφυσίων.
roverbialiter dicebatur, pro eo quod eſt, recens ab fficina profectum, perinde quaſi modo productum follibus, ærariaque fornace.

Glauci ars. Γλαύκου τέχνη. Zenod.
Convenit vel in opus celeriter abſolutum, vel in id, uod eſt arte ſumma, ſummaque cura elaboratum. Quidam ortum exiſtimant à Glauco quodam Samio. Alli à Lybico quodam, &c.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Horat. *Tenui filo.*

Pro ſtylo ſubtiliori, minuſque grandiloqua oratione: nam Rhetores tres faciunt orationis χαρακτῆρας grandem, tenuem, & mediocrem. Sumpta metaphora à nentibus, aut certe à textoribus. Horatius; Tenui deducta poëmata filo. Cui diverſum erit, Craſſo filo, Craſſiore filo.

Plautus. *Agas aſellum.*

Fortaſſe legendum, agaſo aſellum. Atque ita ſenſus erit, unumquemque facere, quæ ſe digna ſint. Depotant nepotes, decoquit lurco, digladiatur miles, pejerat leno.

Strabo. *Magna civitas, magna ſolitudo.*

Quadrabit in urbes aut domos, agros aut hortos, aut id genus quippiam, amplum quidem & ſpatioſum sed parum excultum. Aut in librum ingentem quidem, verum impolitum & illimatum.

Pericles. *Ad id quod erat opus.* Εἰς τὸ δέον.

Id eſt, in id quod erat opus: Subaudiendum, inſumpſi, aut ſimile quiddam. Natum ajunt ex oratione Periclis. Narrant hunc datis pecuniis impetraſſe ab Aſtyanacte Lacedæmoniorum rege, qui jam bellum parabat, ut ex Attica diſcederet. Deinde cum eſſet populo rationem ejus pecuniæ redditurus, puderetque palam titulum inſumptæ pecuniæ proloqui, tecte ſignificavit, εἰς τὸ δέον, inquiens, Ἀνήλωσα τοσαῦτα τάλαντα εἰς τὸ δέον. *Id eſt*, In uſus neceſſarios tantum talentorum inſumpſi. Eleganter per jocum torquebitur in eos, qui ſic adminiſtrarunt pecuniam alienam ut non poſſint idoneam rationem reddere.

Plutarc. *Cercyræa ſcutica.* Κερκυραία μάστιξ.

Id eſt, Cercyræum flagrum. De re ſupervacaneo cultu ornata. Quadrabit & in ea, quibus ornatus additur neutiquam decorus & congruus. Cercyræis, quoniam crebris ſeditionibus agitabantur, mos erat, geſtare flagra ingentia, anſis eburneis exornata.

Facit item ad hunc locum alibi adductum:

Carcini poëmata.

MIXTA

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

MIXTA.

Πεντάπλοα.

Athenæus lib. XI. commemorat poculi genus, quod olim πεντάπλοον dicebatur, quod in publicis ludis adhibebatur. Ephebi quidam curſu contendebant Athenas. Currebant autem geſtantes viteum ramum onuſtum fructu, qui dicebatur ὄχος, initium curſus erat à templo Bacchi uſque ad templum Palladis, cui cognomen Σκιῤῥάς. Victor in eo certamine capiebat calicem dictum πεντάπλοον, atque ita tripudiabant in chorea. Nomen inditum calici, quod in eo quinque rerum ſpecies eſſent commixtæ: vinum, mel, caſeus, farina & paululum olei. Accommodari poterit ad orationem ex variis argumentis conſarcinatam. Athenæ.

Copiæ cornu.

Vide, Bona fortunæ.

Centones.

Vide adagium: Farcire centones.

MODESTIA, MODVSQVE.

Demittere ſeſe ad aliorum mediocritatem.

Ubi quis moderatur data opera vires ſuas ad aliorum mediocritatem. Veluti ſi quis præceptor tradat auditoribus, non quantum ipſe docere poſſet, ſed quantum illi capere, conveniet illud Homeri:

Ἡ δὲ μάλ᾽ ἡνιόχευεν ὅπως ἅμ᾽ ἑποίατο πεζοί,
Ἀμφί πολοίτ᾽ ὀδυσεύς τε, νόῳ δ᾽ ἐπέβαλλεν ἱμάσθλην. *Id eſt,*

Hæc ita lora regens, pedes ut comes iret Ulyſſes.
Tum comitum quoq; turba modo ratione que certa
Inſtigat ſcutica.

Noſce te ipſum. Γνῶθι σεαυτόν.

In quo modeſtiæ, mediocritatiſque commendatio eſt, ne nobis vel majora, vel etiam indigna ſequamur. Juvenalis: E cœlo deſcendit, γνῶθι σεαυτόν. Plato.

In ſeſe deſcendere.

Eſt ſua ipſius vitia quempiam inſpicere. Perſius:

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Ut nemo in ſeſe tentat deſcendere, nemo:
Sed præcedenti ſpectatur mantica tergo.

Plinius. *In tuum ipſius ſinum inſpue.*

Jubet hominem aliena vitia taxantem, in ſuum ipſius ſinum inſpuere.

Athenæ. *Ter abſtergere.*

Refert Athenæus lib I. priſcos ad depellenda mala ſolitos ter abſtergi.

Τρὶς δ' ἀπομαξαμένοισι θεοὶ διδόασιν ἄμεινον. *Id eſt,*
Ter vero abſterſis, melius bona numina donant.

Secum vivere.

Confine eſt cum illo: Tecum habita.

Cicero. *Contrahere vela.*

Pro eo quod eſt, reprimere ſeſe, & cautius agere Sumptum eſt à nautis qui vehementius ſpirante vento vela contrahunt, quo tutius navigent. Vento languidiore pandunt, captantes auram.

Porphyr. *Intra tuam pelliculam te contine.*

Quo vetamur obliti ſortis noſtræ, majora conari quam pro noſtra facultate. Id ſumptum ab aſino illo Cumano, quem apologi fabulantur adaptaſſe ſib leonis exuvium, atque ita ſeſe ad tempus pro leone geſſiſſe. Martial.

Luſiſti, inquit, ſatis eſt, ſed te, mihi crede, memento
Intra pelliculam cerdo tenere tuam.

Perſius. *Tecum habita.*

Perſius: Tecum habita, & noris quam ſit tibi curta ſu pellex. id eſt, Domi tuæ vivito, ut intelligas quan tenuis ſit fortuna tua.

Plautus. *Efficimus pro noſtris opibus mœnia.*

Vulgo dicitur hodie: Puſillæ aviculæ puſillos nidulo conſtruunt.

Plutarc. *Manu ſerendum non thylaco.*

Τῇ χειρὶ δεῖ σπείρειν, ἀλλὰ μὴ ὅλῳ τῷ θυλάκῳ.

Manu ſementem facere oportet, non autem tota cor be. Modus in omni re ſervandus. Ductum ab agricolis

Terent. *Ita fugias, ne præter caſam.*

Teren

Terent. in Phorm. Donatus ad hunc modum enarrat: Ita fugito ne tuam caſam prætermittas, quæ ſit tibi tutiſſimum receptaculum. Quidam enim calore fugiendi etiam ea prætercurrunt, ubi commode poterant quieſcere. Quod unica voce Græci παραθρέξασθαι vocant.

Arabius tibicen. Ἀράβιος αὐλητής. Menan.

Id eſt, Arabius tibicen. In eos dici ſolitum, qui à ſemel cœptis nunquam deſiſtunt. Quod vitii Flaccus cantoribus peculiare eſſe ſcribit.

Ne vities muſicam.

Μὴ κακούργει τὴν μουσικήν. Plutarc.

Id eſt, Ne loquaris diſcrepantia, ne nova moliaris.

Nibil minus expedit, quam agrum optime colere. Plinius.

Admonet adagium, modum rerum omnium utiliſſimum. Bene colere neceſſarium eſt; optime, damnoſum. Terent. in Phorm. Noſtrapte culpa facimus, ut malos expediat eſſe, dum nimium dici nos bonos ſtudemus & benignos.

Ne quid nimis. Μηδὲν ἄγαν. Terent.

Homerus Odyſſ. ο.

Νεμεσῶμαι δ᾽ καὶ ἄλλῳ
Ἀνδρὶ ξεινοδόκῳ ὅς κ᾽ ἔξοχα μὲν φιλέῃσιν.
Ἔξοχα δ᾽ ἐχθαίρῃσιν, ἀμείνω δ᾽ αἴσιμα πάντα.
Mihi nequaquam is placet hoſpes,
Qui valde præterque modum ſimul odit amatque:
Sed puto rectius eſſe ut ſint mediocria cuncta.

Dimidium plus toto. Πλέον ἥμισυ παντός. Lucian.

Quo commendatur aurea mediocritas. Siquidem qui dimidio contentus eſt, is in medio conſiſtit.

Vbi paveris impera. Πασσάμενος ἐπίταττε.

Id eſt, Præcipito poſtquam ſatiaveris eſca. Ad eum modum reſpondent mulieres cuipiam objurganti, quod loquaciores eſſent, & ſilentium imperanti. Conveniet ubi quis imperioſior eſt in eos, de quibus nihil eſt meritus.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Seneca. *Domus recta.*

Seneca domum rectam vulgo vocat, non quidem opulentam & ambitioſam, ſed cui nihil deſit juſtæ ſuppellectilis.

Neque Lydorum carycas.

Suidas. Μήτε Λυδῶν καρύκας μήτε μαστίγων ψόφους.

Id eſt, Neque Lydorum condimenta, neque flagrorum crepitus. Dici ſolitum, quoties mediocrem vitæ rationem aut conditionem ſignificarent, quæ pariter & à ſummis deliciis, & ab extremis malis abeſſent. Venuſtius erit, ſi ad animi res transferatur, velut ad orationem, nec omnino ruſticam, nec operoſius expolitam.

Theocr. *Neque peſſimus neque primus.*

Mediocritatem hoc pacto ſignificare licebit οὔτε κάκιστος, οὔτε πρῶτος, *Id eſt*, Neque peſſimus, at nec primus. Lepidius fiet, ſi ad ingenii laudem transferatur.

Funem abrumpere nimium tendendo.

Ἀποῤῥαγήσεται τεινόμενον τὸ καλώδιον.

Id eſt, Abrumpetur tenſus funiculus. In eos, qui dum extrema experiuntur, alienant à ſe eos, cum quibus agunt, & univerſæ rei jacturam faciunt, dum plus ſatis attenti ſunt ad lucrum. Furor fit læſa ſæpius patientia. Huic ſimile: Qui nimium emungit fortiter, elicit ſanguinem. Seneca: Bonus animus læſus gravius multo iraſcitur.

Ne ſupra pedem calceus.

Lucian. Μὴ ὑπὲρ τὸν πόδα τὸ ὑπόδημα.

Id eſt, Ne ultra pedem calceus, id eſt, ne majora viribus ſuſcipias: Aut ne magnificentius te geras, quam pro tua conditione.

Perſius. *Meſſe tenus propria vive.*

Sumptum facito pro modo facultatum tuarum. Ab agricolis traductum, qui ſumptus annuis agrorum proventibus metiuntur. Ad eandem ſententiam pertinet: Tuo te metire pede. Horatius.

Iucun-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

ucundiſſima navigatio juxta terram, ambulatio juxta mare.

Πλοῦς μὲν ὁ παρὰ γῆν, περίπατος δ' ὁ παρὰ θάλατταν ἥδιστος.

d eſt, Navigatio juxta terram, rurſus ambulatio, quæ uxta mare, jucundiſſima eſt. Recte torquebitur ad am ſententiam, ut dicamus, ita demum eſſe jucunliſſimum unumquodque; ſi diverſi generis admixtu emperatum adhibeatur, veluti ſi in luſibus nonnihil ruditionis aſpergas, rurſum in ſtudiis aliquid ludirum admiſceas.

Iucunda rerum viciſſitudo.

Μεταβολὴ πάντων γλυκύ. Ariſtot.

Id eſt, Jucunda rerum omnium viciſſitudo. Varietas enim tantam in omni re vim habet, ut commendatione novitatis, interdum & peſſima optimis placeant.

Iniquum petendum, ut æquum feras. Quintil.

A negotiatoribus ductum videri poteſt, qui callide merces longe minoris licentur, & multo pluris indicant, quam pro dignitate, quo pretium ſaltem æquum accipiant. Jactatur & vulgo verbum hujuſmodi. Qui annititur, ut auream quadrigam ſibi comparat, unam certe rotam aſſequetur.

Summum cape, & medium habebis.

Ἄκρον λάβε καὶ μέσον ἕξεις. Zenod.

Id eſt, Summum cape, & medio potieris. Admonemur ad res ſummas, & egregias eniti. Sic enim futurum ut ad mediocritatem perveniamus.

Paſtillos Rufillus olet, Gorgonius hircum. Horat.

Horatius in Sermon. Dicendum vel in duos aliquos diverſis laborantes vitiis, vel in eundem ſui diſſimilem: nempe modo loquaciorem quam ſat ſit, modo impendio taciturnum: interdum pueriliter ineptum, interdum Catone ſeveriorem. Siquidem ut vitio dandum, ſi quis hircum oleat: ita adeoque vituperandum,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

dum, ſi quis oleat unguenta. Nam paſtilli ſunt pillulæ unguentariæ. Alterum ſpurci eſt, alterum mollis.

Arcus tenſus rumpitur.

Plutarc. Τόξον μὲν ὥς φασιν, ἐπιτεινόμενον ῥήγνυται, ψυχὴ δὲ ἀνιεμένη.

Arcus quemadmodum ajunt, cum intenditur, rumpi ſolet: contra animus, cum remittitur.

Columel. *Oportet agrum imbecilliorem eſſe.*

Columella libro I. cap. III. Oportet agrum imbecilliorem eſſe, quam agricolam. Hoc ænigma ſic explicuit Virgilius, ſpecie non minus proverbiali: Laudato ingentia rura, Exiguum colito. Nec dubium quin minus reddat laxus ager non recte cultus, quam anguſtus eximie. Conveniet in eos, qui ſuſcipiunt munus, cui gerendo ſunt impares.

MOLESTI INTOLERABILES.

Ferire frontem.

Qui ſupra modum & impotenter indignantur, frontem ferire dicuntur.

Plinius. *Lippo oculo ſimilis.*

Video quoſdam his moribus, ut eos æquo animo ferre non queas: rurſus ita induſtrios & ad obſequium expoſitos, ut quoties ſeſe offert occaſio, non poſſis cavere, quin aliquid illis committas.

Cicero. *Ne beſtiæ quidem ferre poſſent.*

Proverbialis hyperbole eſt, apud M. Tullium, qui idem in Catil. his verbis exprimit: Ne pecudes quidem mihi paſſuræ eſſe videantur.

Tota hulcus eſt.

Conveniet in hominem moleſtis moribus.

Homer. *Improbitas muſcæ.*

In improbum & ſubinde redeuntem, etiam ſi turpiter repellatur, quadrabit illud Homeri ex Iliad. 5.

Καὶ οἱ μυίης θάρσος ἐνὶ στήθεσσιν ἐνῆκεν.
Ἥτε καὶ ἐρχομένη, μάλα περ χεϱὸς ἀνδρομένοιο
Ἰ'χανάα δακέειν.

Atque

Atque illi muſcæ vim intra præcordia miſit,
Quæ quamvis de pelle viri ſit ſæpe repulſa,
Aſſultat morſura tamen.

Onus navis. Ἄχθος νεώς.

In inertes & inutiles. confine illi: Telluris inutile pondus.

Quos non tollerent centum Ægyptii.

Οὓς οὐκ ἄραιντ᾽ ἂν οὐδ᾽ ἑκατὸν Αἰγύπτιοι. Homer. Eudem.

Id eſt, Quos auferre nec centum queant Ægyptii. De moleſtis dici ſolitum, ac moribus intolerandis, ſeu faſtu præturgidis. Inde ductum, quod Ægyptii plerique geſtandis oneribus quæſtum non ſatis honeſtum factitare conſueverunt.

Ægyptius laterifer.

Αἰγύπτιος πλινθοφόρος. Suidas.

Id eſt, Ægyptius laterum geſtator. Quadrare videtur in ſordidum atque infimæ ſortis hominem: aut in eum, qui moleſtis negotiis premitur. Argumento eſt, quod Hebræi, quum apud illos agerent, adacti ſunt luto lateribuſque geſtandis, ſervilem operam præſtare Pharaoni. De mulis Marianis alibi reperies.

In culmo arare. Ἐπὶ καλάμης ἀροῦν. Idem.

Id eſt, In ſtipula arare: dicuntur, qui labore nunquam intermiſſo vim mentis exhauriunt: aut qui nunquam deſinunt ab amicis petere, quod dent. Sumpta metaphora à nimium avidis agricolis, qui aſſidua cultura ſuccum omnem ſoli exhauriunt, ſtatim à meſſe novam ingerentes ſementem.

Qui conturbat omnia. Homer.

In eum, qui maximas undique ciet turbas, apte torquebitur illud Homeri.

Πάσας δ᾽ ὀρόθυνεν ἀέλλας
Παντοίων ἀνέμων.

Omnes omnigenum ille procellas
Ventorum ciet.

Anno ſenior fio.

Quoties aliquid nobis magnopere moleſtum ſignificamus,

camus, ſeneſcere nos etiam vulgo dicimus. Homerus indicat tædio moleſtiaque conciliari ſenium:

Αἶψα γὰρ ἐν κακότητι βροτοὶ καταγηράσκουσι.
Illico mortales inter mala multa ſeneſcunt.

Vt fici oculis incumbunt.

Suidas. Ὥσπερ τὰ σῦκα ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἔφυ.

Id eſt, Quemadmodum fici oculis innati. De iis dicebatur, qui pertinaciter urgerent, premerentque negotium aliquod. Sumpta ſimilitudine à ficis, hoc eſt, vitio quod oculis adnaſcitur, nec facile poteſt avelli oculo incolumi. Accommodabitur haudquaquam inepte in principes, optimates, & in mendicantes, &c.

Ariſtop. Ἄγουσι καὶ φέρουσι.

Pro eo quod eſt, hoſtili more populantur, aut vexant. Tranſlatum videtur à more militari, quod illic homines & jumenta aguntur, ſarcinæ feruntur.

Zenod. *Manivoro vinculo.* Χειροβρῶτι δεσμῷ.

Sic quiſpiam appellavit manicas veſtium Ponticorum, quod manus offendant, atterantque.

Athos celat latera Lemniæ bovis.

Plautus. Ἄθως καλύπτει πλευρὰ Λημνίας βοός. *Id eſt*,
Athos obumbrat latera Lemniæ bovis.

Ubi quis officit aut moleſtus eſt, aut gloriam cujuſpiam obſcurat, aut alioquin obſiſtit. Tradunt, in Lemno bovis fuiſſe ſimulachrum ingens, candido factum lapide. Id Athos mons tametſi longo diſſitus intervallo, tamen ob ſummam celſitudinem, obſcurat umbra ſua.

Gellius. *Ætna, Athon.*

Ætnam & Athonem montes, in moleſtiæ, tædiique proverbium abiiſſe, Lucilius teſtatur: Ætna mons Siciliæ, crebris incendiis gravis & pernicioſus eſt accolis. Unde M. Tullius dixit, onus Ætna gravius. Athon vero, ob ingentem celſitudinem umbra eſt moleſtus, quam in Lemnum uſque trecentis diſſitam ſtadiis mittit.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

MVLTI.

Non una vehit navis, Οὐ μία ναῦς ἄγει. Theogn.

Quo convenit uti, quoties majorem hominum multitudinem ſignificamus, quam ut eos una navis poſſit capere. Veluti ſi dicas: indoctos non una navis vehit.

Pueri ſeneſque. Plato.

Omnes ferme hujuſmodi figuræ proverbiales ſunt, quæ conſtant ex contrariis. Maximi minimique: Juveneſque ſeneſque: Diis atque hominibus: ſacra profana: fas nefas: fanda infanda. Horatius:

Parvi properemus & ampli.

MVNERVM CORRVPTELA.

Argentanginam patitur.

Ἀργυράγχην πάσχει. Plutarc.

Natum à Demoſthene pecunia corrupto, ne contra Mileſiorum legatos diceret. Quum res foret agenda, Demoſthenes multa lana collo circumvoluto in concionem prodiit, fingens ſeſe συνάγχην, *Id eſt*, anginam pati, neque per morbum poſſe dicere. Quod ſentiens è populo quiſpiam, exclamabat, eum non συνάγχην, ſed ἀργυράγχην pati.

Bos in lingua. Βοῦς ἐπὶ γλώττης. Plinius.

In eos, qui non audent libere, quod ſentiunt, dicere. Translatum à robore animantis, quaſi linguam opprimens non ſinat eam eloqui: Vel hinc, quod Athenienſium numiſma quondam bovis obtinuit figuram.

Bovem in faucibus portat.

Βοῦς ἐπὶ γνάθοις φέρει. Gellius.

In edacem olim dicebatur. Natum uti conjicio, vel à Theagene athleta Thaſio, vel à Crothoniata: quorum alter bovem ſolidum ſolus comedit, alter in Olympiis taurum quadrimum humeris ſuſtulit, ac ſtadii ſpatio geſtavit, eumque eodem die ſolus comedit. Cujus rei meminit Aulus Gellius.

Lupi illum priores viderunt. Virgil.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

In raucum dicitur, & cui vox repente ſit ademta. Feſtivius dicitur in eos, qui metu alicujus obticeſcunt, alioqui feroces. Vergilius in Ecloga Mœris: Vox quoque Mœrin Jam fugit ipſa: lupi Mœrin videre priores. Servius refert ineſſe eam vim lupis, ut ſi quem hominem priores viderint, ei vocem adimant.

Diogen. *Malis ferire.* Μήλοις βάλλειν.

Id eſt, Malis petere dicuntur, qui munerib. aſſequi ſtudent, quod optant, aut qui donis provocant ad amorem mutuum. Ducta eſt allegoria à fabula Atlantæ, quam Hippomenes curſu ſuperavit, ſed arte, projectis inter currendum malis aureis, in quibus ſublegendis, dum puella ſubinde remoratur, præceſſit ac vicit juvenis.

Ovid. *Muneribus vel dii capiuntur.*

Ovid. Munera, crede mihi, capiunt hominesque deosque:
Placatur donis Juppiter ipſe datis.

Celebratur & hic verſiculus quem etiam uſurpavit Plato:

Δῶρα θεοὺς πείθει καὶ αἰδοίους βασιλῆας.
Dum dives flectunt venerandos munera reges.

Unde Seneca: Omnium eſſe dulciſſimum, accipere.

Virtutem & ſapientiam vincunt teſtudines.

Τὰν ἀρετὰν, καὶ τὰν σοφίαν νικῶντι χελῶναι.

Id eſt, Et virtus teſtudinibus, & ſapientia cedit. Eſt autem velut ænigma, innuens pecuniam longe plus poſſe, quam aut virtutem aut ſapientiam. Antiquitus enim Peloponneſiorum numiſma χελώνη, id eſt, teſtudo dicebatur, propter inſculptam in eo teſtudinis imaginem. Conſimili figura dictum eſt & illud: Multas noctuas ſub tegulis latere.

Ariſtop. *Dorica muſa.* Δωρικὴ μοῦσα.

De munerum avidis. Ariſtophanes in Equitibus jocatur in Cleontem, quod nullam aliam muſicam diſcere potuit, quam Doricam. Videlicet alludens ad notiſſimas harmoniarum ſpecies, Doricam, Lydiam, Phrygiam, & Bœoticam.

Pecu-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Pecuniæ obediunt omnia. Ecclef.

Apud Eccleſiaſtem cap. x. Proinde Horatius pecuniam reginam appellat:

Scilicet uxorem cum dote, fidemque & amicos,
Et genus & formam regina pecunia donat.

Munerum corruptela. Homer.

In eum, qui rem auro doniſque aggreditur, non infeſtiviter torſeris illud Homeri Odyſſ. E.

Eripuit virgam, qua mulcet lumina ſomno,
Quorumcunque velit, ſolvit quoq; lumina ſomno.

Muneribus res agitur, Idem.

Qui dicet non eſſe locum recte factis & æquis rationibus, ſed largitione & aſſentatione omnem rem peragi, poterit illud Homeri accommodare ex Iliad. I.

Δώροισιν τ' ἀγανοῖσιν, ἔπεσσί τε μειλιχίοισι.

Id eſt, Et donis permagnificis, & lenibus dictis.

Argenteis haſtis pugnare.

Ἀργυρέαις λόγχαις μάχεσθαι.

Dicuntur, qui cum negotium alio pacto confici nequit, muneribus & largitione perficiunt. Nihil autem tam arduum, quod pecunia non explicetur. Tullius: nihil eſt tam ſanctum, quod non violari, nihil tam munitum, quod non expugnari pecunia poſſit.

Qui multa rapuerit, pauca ſuffragatoribus dederit, ſalvus erit.

Ὁ πολλὰ κλέψας, ὀλίγα δοὺς, ἐκφεύξεται.

Id eſt, Qui multa tollit, pauca dat, ſervabitur. Admonet adagium, non niſi multum furibus ſurripiendum, ut ſuperſit quo judicem, ſi forte ſit opus, corrumpant, atque exoculent. Cæterum qui parva tollent, deprehenſi pendent, utpote quibus nihil ſit, quod impertiant præfectis.

Vulpes haud corrumpitur muneribus.

Ἀλώπηξ οὐ δωροκεῖται. Suidas.

De callidis ac verſutis, quos haud facile ſit objecto munuſculo, aut aſſentatiuncula pollicitiſve fallere. Aves quædam eſca capiuntur, vulpes non item.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Homer. *Corrupta judicia.*

In eos, qui corrupte judicant, aut ſuffragium ferunt, aut qui per tyrannidem leges opprimunt, competet illud ex Iliad. π.

Οἳ βίῃ εἰν ἀγορᾷ σκολιὰς κρίνωσι θέμιστας,
Ἐκ δὲ δίκην ἐλάσωσι, θεῶν ὄπιν οὐκ ἀλέγοντες.

Id eſt, Qui per vim in populi cætu communia jura
Depravant, ac juſtitiam depellere tentant,
Nil veriti vocem divum.

Cicero. *Faba nummus.*

Dictum eſt olim fabis ferri ſolita ſuffragia, quod innuiſſe Pythagoram exiſtimant, cum vetaret edere fabas. Corrupta itaque ſuffragia lepidiſſimo tropo ſignificavit M. Tullius. Sed heus tu, videſne conſulatum illum noſtrum quem Curio ante ἀποθέωσιν vocabat, ſi hic factus erit, fabam nummum fututum? Ubi faba nummus eſt, ibi redemptum eſt ſuffragium.

Idem. *Guttam aſpergere.*

Cum ex magno lucro paululum quiddam alicui deciditur, guttam aſpergi dicimus. Hinc & guttatim fieri dicitur, quod fit paulatim. Et guttatim donat, qui ſæpe, ſed minuta largitur.

Salvete equorum filiæ.

Apparet joco vulgari fuiſſe jactatum in eos, qui emolumenti gratia blandiuntur.

Idem. *Pecunioſus damnari non poteſt.*

M. Tullius ait, hoc omnium ſermone percrebuiſſe, non apud Romanos tantum, verum etiam apud exteras nationes, in judiciis illorum temporum, pecunioſum, quamvis ſit nocens, neminem poſſe damnari. Huic affine eſt: Romæ eſſe venalia omnia.

MVNVS NON MVNVS.

Lucian. *Cyclopis donum.* Κύκλωπος δωρεά.

Id eſt, Cyclopis munus. Pro eo quod eſt, munus inutile. Cujuſmodi ſunt ferme tyrannorum & latronum beneficia, qui ſolent hoc ipſum magni beneficii loco imputare, quod aut minus, aut ſerius noceant. Natum à Poly-

Polyphemo, cui ſæpius vinum dulce dederat Ulyſſes, ſpe muneris amplioris, quod promiſerat ille.

Hoſtium munera, non munera.

Priſcorum ſuperſtitio credidit obſervanda vel maxime munera, à quibus, & quo animo mitterentur.

Οὕτως ἐξ ἐχθροῖς αὐτοκτόνα πέμπεται δῶρα,
Ἐν χάριτος προφάσει μοῖραν ἔχοντα μόρου.
Atque ita ab hoſte hoſti veniunt lethalia dona,
Quæ ſtudii ſpecie fata necemque ferunt.
Κακοῦ γὰρ ἀνδρὸς, δῶρ' ὄνησιν οὐκ ἔχει.
Lædit, juvat, nil improbi munus viri.

Adfinia ſunt: Mali viri munera inutilia: Pauper diviti dans, petit.

Malum munus. Κακόν γε δῶρον ἶσον ἐστι ζημίᾳ. Plutarc.
Id eſt, Munus malum eſt perinde uti diſpendium.
Nocet non juvat, qui largitur noxia.

Cum Delphis ſacrificaverit, ipſe carnes abſumit.

Δελφοῖσι θύσας αὐτὸς ὀψωνεῖ κρέας.

Id eſt, Carne ipſe Delphis immolata veſcitur. Dici ſolitum de iis, qui vocatis convivis ipſi cibos appoſitos devorant, ut illis ſpectare tantum liceat, non veſci. In Delphicis enim ſacris, is qui immolarat victimam, ea veſcebatur. Adagium torqueri poteſt etiam ad illos, qui beneficio, quod alii dediſſe videntur, ipſi fruuntur. Ut Epiſcopi nonnulli, nepotibus ſuis ſacerdotia magnifica donant nonnunquam, ſed ad pueros ſolus titulus redit, ad Epiſcopos proventus.

MVNVS APTVM, AVT INEPTVM.

Ranis vinum præminiſtras.

Βατράχοις οἰνοχοεῖς. Zenod.

Ranis vinum infundis. In eum dicebatur, qui id miniſtraret, quo nihil opus eſſet ei, cui exhiberetur: veluti ſi quis apud indoctos multa de philoſophia diſſerat.

Non noſtrum onus, bos clitellas? Quintil.

Proverbium duplici forma poterit efferri: Bovi clitellæ

læ impoſitæ ſunt; ubi mandatum eſt negotium parum apto: Et, Bos clitellas? ut ſubaudias, ferat. Ubi quis deprecatur provinciam, cui ſit parum idoneus. Neque enim boum eſt clitellis tergo impoſitis, onera geſtare, ſed potius aſinorum ac mulorum.

Homer.

Negotium non aptum.

Qui recuſat munus aut provinciam ſibi parum accommodam, aut qui negabit accerſere velle ſeſe quempiam ad id muneris, ad quod gerendum idoneus non videatur, uſurpabit illud Homeri:

Ἵππους δ' εἰς Ἰθάκην οὐκ ἄξομαι.

Cæterum equos Ithacam non duxero.

Non è quovis ligno fit Mercurius.

Theoph.

Οὐκ ἐκ παντὸς ξύλου Ἑρμῆς ἂν γένοιτο.

Id eſt, Non è quovis ligno Mercurius fingi poteſt, *Id eſt*, Non omnium ingenia ſunt accommodata diſciplinis.

Homer.

Officium humilius.

Cum quis recuſat munus tanquam humilius, parumque ſeſe dignum, applicabit illud Homeri ex Odyſſ. P.

Οὐ γὰρ ἐπὶ σταθμοῖσι μένειν ἔτι τηλίκος εἰμί.

Id eſt, Nam ut maneam in ſtabulis jam non mea poſtulat ætas.

Idem.

Apta provincia.

In eum, qui provinciam ſuſcipit ſuis aptam viribus, abſtinens à negotio, cui ſit impar, conveniet illud Homeri ex Iliad. π.

Εἵλετο δ' ἄλκιμα δοῦρα τὰ οἱ παλάμηφιν ἀρήρει,
Ἔγχος δ' οὐχ ἕλετ' οἶον ἀμύμονος Αἰακίδαο.
Quæ manibus quadrent, ingentes corripit haſtas
Quaslibet, aſt haſtam ſolam non ſumit Achillis.

Navis annoſa haudquaquam navigabit per mare.

Diogen.

Ναῦς παλαιὰ πόντον οὐχὶ πλώσεται.

In eos, qui jam ob ætatis imbecillitatem ad res arduas obeundas, ſuſtinendaque pericula parum ſunt idonei, ac primum ipſi pereunt, oppreſſi negotiorum magnitudine.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Putre ſalſamentum amat origanum.

Σαπρὸς τάριχος τὴν ὀρίγανον φιλεῖ. Athen.

pte dicetur de re per ſe parum honeſta aut jucunda,
que ob id exoticis condimentis & honeſtamentis
zente. Veritas per ſe placet, honeſta per ſe decent.
alſa fucis, turpia phaleris indigent.

Ad pedem. Περὶ πόδα. Plato.

l eſt, Juxta pedem. Quod appoſitum & vehementer
commodatum eſt, id περὶ πόδα dicebatur, ſumpta
etaphora à calceamentis, probe ad pedis menſuram
uadrantibus, Suidas: Ut hoc meo negotium quadrat
edi.

Iuxta navem. Κατὰ ναῦν.

icuntur quæ digeſta ſunt ordine, quæque quadrant
congruunt, propterea quod inſtrumenta navium
no quæque loco reponi ſoleant. Item, Juxta navem
arbaſa: Neque enim omni navigio quævis vela con-
ruunt.

Pygmæorum acrothinia coloſſo adaptare.

Ἀκροθίνια τῶν Πυγμαίων κολοσσῷ ἐφαρμόζειν. Philoſt.

icebantur, qui inanem ac ſtultam ſumerent operam,
at qui præter decorum minima maximis adapta-
ent. Coloſſi vaſtæ ac magnæ ſtatuæ dicuntur. Porro
crothinia Græcis primitiæ dicuntur, quod hæ ſoleant
ſummo acervo tolli, ἄκρον ſummum & θῖναι fru-
entorum acervi.

Veneri ſuem immolavit.

Ἀφροδίτῃ ὗν τέθυκεν.

Dici ſolitum, ubi quis munus offert minime gratum.
nviſus enim Veneri ſus, propter Adonidem illius a-
naſium apri dente peremptum. Aut contra, cum quis
lium in gratiam alterius lædit.

Bos ſub jugum. Βοῦς ἐπὶ ζυγόν.

Jbi quis aſſidue laborat, aut ſi quis ſe laborioſo invol-
it negotio. Ductum à bubus agricolis.

A Deo ficti. Cicero.

Qui vehementer ad aliquid natura compoſiti ſunt,
hos

hos proverbiali ſermone ad hoc natos, factos, ſculptoſque dicimus: inſignem autem naturæ dexteritatem Marcus Tullius eleganter expreſſit lib. de Oratore. Sunt autem, inquit, quidam ita naturæ muneribus in iiſdem rebus habiles, ita ornati, ut non nati, ſed ab aliquo Deo ficti videantur.

MVNVS BONI CONSVLENDVM.

Munerum animus optimus.

Phurnu. Ξενίων δέ τε θυμὸς ἄριστος.

Hemiſtichium heroicum proverbiale quo ſignificatur in amicorum muneribus non eſſe ſpectandum rei miſſæ pretium, ſed mittentis potius animus. Et quidam monet, exiguum munus à tenui miſſum amico, perinde ut maximum boni conſulere.

Homer. *Nihil recuſandum, quod donatur.*

Si quando dices nullum eſſe recuſandum munus, quodcunque offertur: aut arripiendam eſſe quoties obtigerit alicujus occaſio commoditatis, conveniet illud Homeri ex Odyſſ. σ.

Strabo. Οὐ γὰρ καλὸν ἀνήνασθαι δόσιν ἐστί. *Id eſt,*

Donum rejicere haudquaquam decet.

Donum quodcunque aliquis dat, proba.

Δῶρον δ' ὅτι δῷ τις, ἐπαίνει.

Id eſt, Donum quodcunque probato. Proverbium admonet, boni conſulendum eſſe munus, aut officium, conſiliumve, quod offertur ab amico.

Homer. *Arripienda quæ offeruntur.*

Οἱ δ' ἐπ' ὀνείαθ' ἑτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἴαλλον.

Quiſque ſibi appoſitis, ſi quid foret utile, promptas
Admovere manus.

Equi dentes inſpicere donati.

Cum ſignificabimus æqui bonique conſulendum, qualecunque eſt quod non emitur, ſed gratis donatur.

MUTANDÆ SENTENTIÆ.

Plato. *Palinodiam canere.* Παλινῳδεῖν.

Eſt diverſum ab his, quæ prius dixeris, dicere, atque
in

contrariam vertere ſententiam. Sonat autem Græce παλινῳδία, quaſi dicas recantationem.

Calculum reducere. Cicero.

ſt mutare factum cujus te pæniteat, aut vertere conlium rei non ſatis commode inſtitutæ. Tranſlatum pparet, aut à ratiocinantibus, aut quod eſt vero prous à ludo laterunculario. Ad calculos reverti, eſt dire ad rationem.

Vertere vela. Funem reducere. Horat.

ſt in diverſum mutare ſententiam. Perſius. Quæ deeram ſupra repeto, funemque reduco. Horatius: lunc retrorſum Vela dare, atque iterare curſus Cogor elictos. Tranſlatum à navigantibus, &c.

Conſilium in melius commutandum. Homer.

i quando jubebimus mutare conſilium, utpote fœum ac ſtultum: aut reprehendimus quippiam, ut inonſulte factum, uſui fuerit illud Homeri ex Iliad.

Τίς τοί νυ θεῶν ὑποθημοσύνῃ βουλὴν
Ἐν στήθεσσιν ἔθηκε καὶ ἐξέλετο φρένας ἐσθλάς.
Quis tibi conſilium ſubmiſit inutile tandem
Divorum, ſanamque exemit pectore mentem?

Imitabor Nepam. Plautus.

mitari Nepam dicitur, qui retrocedit. Nam Nepa, uctore Feſt. Pomp. Afrorum ſydus, appellatur caner, vel ut quidam putant ſcorpius. Plautus in Caſſ. Retroverſum cedam ad parietem, imitabor Nepam.

Reprehenſio cogitationis. Homer.

Cum ipſi reprehendimus animi noſtri conſilium, aut cogitationem parum honeſtam, aut parum utilem, ocus fuerit huic Hom. verſiculo ex Iliad. ρ.

Ἀλλ' τίη μοὶ ταῦτα φίλος διελέξατο θυμός.
Sed mihi cur animus ſecum hæc in pectore verſat?

Talum reponere. Τὸν πεττὸν ἀναθέσθαι.

Dicebantur, qui quod parum ex ſententia evenerat, curis, ut ajunt, poſterioribus corrigebant.

MU-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

MVTATI INSTITVTI.

Nuces relinquere.

Perſius. Eſt omiſſis ſtudiis ac nugis puerilibus, ad graviora magiſque ſeria converti. Perſius: Et nucibus facimus quæcunque relictis, Cum ſapimus patruos.
Ad hanc proverbii formam pertinebunt & reliquæ illæ figuræ: Nunquam à nucibus recedere, Redire ad nuces, Nuces abjicere, Nuces intermittere, Nucibus indulgere, Nuces repetere; atque id genus alia.

Longum valere juſſis.

Lucian. *Μακρὰν χαίρειν φράσας ταῖς ἐνταῦθα τιμαῖς.*
Id eſt, Honoribus qui hic ſunt, longum valere juſſis. Ea figura quoties ad rem, non ad hominem refertur, haud dubie proverbialis eſt. Rem igitur, à qua nos abdicamus, ei renunciare dicimur, ac longum valere jubere.

Rudentes & remos cum armis commutavit.

Νήϊα καὶ κώπας ἀνθ' ὅπλων ἠλλάξαντο.

Id eſt, Mutarunt armis remos, & nautica vincla. Conveniet, ubi quis artem & quæſtum ſolitum relinquit, gloriæ cupiditate commotus: velut ſi quis è nauta fieret miles, è negotiatore ſacerdos.

Pro eleganti medico malus poëta.

Plutarc. Ἀντὶ χαρίεντος ἰατροῦ, κακὸς ποιητὴς καλεῖσθαι ἐπιθυμεῖς.

Id eſt, Pro venuſto medico malus poëta dici cupis. In eum dici ſolitum, qui non contentus artis ſuæ profeſſione, in qua locum mediocrem obtinebat, pergit aliena profiteri, in quibus non perinde ſit exercitatus, nec parem proinde gloriam reportaturus.

De calcaria in carbonariam.

Quoties fit, ut à re propoſita ad aliud quippiam longe diverſum digrediamur, de calcaria in carbonariam decurrere dicimur: ſive cum ex uno malo in aliud diverſum incidimus.

De

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

De toga ad pallium. Plutarc.

Hæc nimirum indignitas erit, à toga ad pallium: Cujus duplex erit uſus: vel cum ad diverſum vitæ genus ſeſe contulerit aliquis, vel cum à fortuna honeſtiore ad humiliorem: veluti ſi quis ex aulico fiat monachus, aut è Præfecto pædagogus, è Conſule rhetor. Confine illi: Ab equis ad aſinos.

A Dorio ad Phrygium.

Ἀπὸ Δωρίου ἐπὶ Φρύγιον. Suidas.

Ubi quis à temperatiore vita ad luxum convertitur, aut à fortuna mediocri ad majorem vitæ ſtrepitum. Apulejus Floridorum lib. primo, palam indicat: Doricam muſicam multo diverſiſſimam à Phrygia fuiſſe. Quandoquidem hæc ad religionem commovebat animum: illa ad bellum inflammabat.

Maritimus cum ſis, ne velis fieri terreſtris.

Θαλάττιος δ' ὤν, μήποτε χερσαῖος γένου. Æſop.

Id eſt, Si ſis marinus, abſtine à terreſtribus. Admonet non mutandam conditionem, ne in melius quidem. Mutuo ſumptum ex Apologo quodam Æſopico: Cancer quidam relicto mari, cœpit in agro quodam paſci, ubi forte conſpectus à vulpe, protinus arreptus ac devoratus eſt.

Subito alius. Homer.

In hominem repente mutatum, quique ſubito alius factus eſſe videatur, torquebitur illud Homer. ex Iliad. ϖ.

Ἀλλοῖός μοι ξεῖν' ἐφάνης νέον ἠὲ πάροιθεν. *Id eſt*,
Hoſpes nunc alius mihi, quam dudum eſſe videris.

Congruit huic illud Theocriti:

Ἀρά τις ἐξαπίνας με θεὸς βροτὸν ἄλλον ἔτευξεν.
Nunc quo alius ſubito factus ſum numine divum:

Vlyſſes pannos exuit. Idem.

Plutarchus hunc Homericum verſum uſurpavit ex Odyſſeæ χ.

Αὐτὰρ ὁ γυμνώθη ῥακέων πολύμητις Ὀδυσσεύς.
Id eſt, Vilibus at pannis mox eſt exutus Ulyſſes.

Accommodare licebit iis, qui genere vitæ ſubito commu-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

commutato è pauperibus divites, è ſqualidis nitidi, triſtibus hilares exiſtunt. Plutarchus torquet in adu latorem qui Polypi more omnium ſtudiis ſeſe accom modat. Nam Ulyſſes ſimul atque pannos, in quibu mendicum apud procos egerat, exutus, magnific veſtibus ornatus eſſet, repente viſus eſt alius.

Homer. *Sui diſſimilis.*

In ſui diſſimilem quadrabit illud Hom. ex Odyſſ. N

Σὲ γὰρ αὐτὸν πάντα ἐίσκεις. *Id eſt,*

Nunc alio, nunc rurſum alio fis obvia vultu.

Tullius. *Ad bonam frugem.*

Qui commutatis ad meliora ſtudia moribus reſipi ſcunt, proverbio dicebantur ad meliorem frugem ſeſ recipere. Ab agris, qui cultu redduntur frugiferi.

Qui multum obfuit.

Vide infortunii.

Idem. *Circeo poculo.*

De homine ſubito in alium mutato, ſermone prover biali uſus eſt, Cicero Oratione in Verrem. 1. Sed repen te è veſtigio ex homine tanquam aliquo Circeo pocu lo factus eſt Verres, redit ad ſe atque ad mores ſuos.

NECESSITAS.

Carched. *Neceſſitas Magiſtra.*

Suidas ex Carchedonio citat hoc proverbium:

Χρεία διδάσκει, κἂν ἄμουσος ᾖ, σοφόν.

Cautum è rudi reddit magiſtra neceſſitas.

Neceſſitas excitat ingenium ad diſcendas artes.

Homer. *Inevitabile fatum.*

Quod homini fatis decretum eſt, id eveniet. In hanc ſententiam Homer. Odyſſ. H.

Ἔνθα δ' ἔπειτα
Πείσεται, ὅσσα οἱ αἶσα κατακλῶθές τε βαρεῖαι
Γεινομένῳ νήσαντο λίνῳ ὅτε μιν τέκε μήτηρ.

Id eſt, Poſt illic accidet illi,

Quod fatum, Parcæque graves in ſtamine nerunt,
Naſcenti, tum cum matris promergeret alvo.

Nemo

Nemo cogendus officii cauſa. Homer.

Nullus hoſpes retinendus adverſus animi ſententiam & invitus. Nemo cogendus, ut cujuſquam utatur beneficio, ſi nolit.

Fatum immutabile. Idem.

Divina decreta non commutantur; humanæ leges pro tempore variantur, ut mores & voluntates.

Fatis adactus. Idem.

In eum, qui non ſponte, ſed caſu, veluti fatis impellentibus, in aliquod vitæ genus incidit, congruit illud Homeri ex Odyſſ. E.

Τὸν δ᾽ ἄρα δεῦρ᾽ ἄνεμός τε φέρων καὶ κῦμα πέλασσε.

Id eſt, Aſt hunc hunc ventuſque furens atque appulit unda.

Fatis imputandum.

Quando hominem quempiam culpa liberamus, eamque vel in fatum vel fortunam rejicimus, uſurpare licet illud Homer. ex Iliad. γ.

Οὔ τι μοι αἰτίη ἐσσί, θεοί νύ μοι αἴτιοί εἰσιν. *Id eſt*,

Nil tibi ego imputo, verum ipſis magis imputo divis.

Diomedea neceſſitas. Διομήδειος ἀνάγκη. Plato.

De iis, qui vi adacti, non ſponte quid faciunt. Quidam originem adagii referunt ad Thracium illum Diomedem, qui ſolitus fertur hoſpites ſuos compellere, ut cum filiabus ſuis deformiſſimis rem haberent, quo facto eoſdem interimebat.

Ingens telum neceſſitas.

De re inevitabili. Vnde & certa dicuntur tela, conſilia, quæ nunquam fallunt.

Feras, non culpes, quod vitari non poteſt. Gellius.

Quibus verbis admonemur, ut mala fatalia, quæ nulla ratione poſſunt neque declinari neq; propelli, ſaltem animi æquitate leniantur. Huc pertinet & illud ſcitum Varronis dictum: Vxoris vitium aut tollendum eſſe, aut ferendum.

Quod factum eſt, infectum fieri non poteſt.

Agathon, Μόνου γὰρ αὐτοῦ καὶ θεὸς στερίσκεται, Ἀγένητα ποιεῖν,

ποιεῖν, ὅσσ' ἂν ᾖ πεπραγμένα. Etenim illud unum ip
negatum eſt Deo, ut infecta reddat, facta quæ fuerin
ſemel.

Macrob. *Tranſverſum agere.*

Tranſverſus agi dicitur, qui vi & impetu quodam a
inſtituto deflectitur. Ductum à navigantibus.

Vocatus atque non vocatus Deus aderit.

Oraculum olim Lacedæmoniis redditum, abiit i
proverbium.

Καλούμενός τε κἄκλητος θεὸς παρέσται.

Id eſt, Vocatus & invocatus Deus aderit. Uſus eri
ubi quid ſignificabimus etiam non accerſitum, nequ
curatum, tamen eventurum, velimus nolimus: pu
ſenectutem, mortem, &c.

Homer. *Ne Dii quidem à morte liberant.*

Nemo tam charus ſuperis, ut illorum favore morte
evitarit. Huic ſententiæ ſuffragabitur Homericum te
ſtimonium Odyſſ. γ.

Ἀλλ' ἤτοι θάνατον μὲν ὁμοίϊον οὐδὲ θεοί περ
Καὶ φίλῳ ἀνδρὶ δύνανται ἀλαλκέμεν, ὁππότε κεν δὴ
Μοῖρ' ὀλοὴ καθέλῃσι τανηλεγέος θανάτοιο. *Id eſt*,
At vero mortem communiter omnibus æquam
A dilecto homine neque dii depellere poſſunt,
Quem funeſta dies fati jamjam urget acerbi.

Idem. *Mors omnibus communis.*

Qui dicet omnibus ex æquo moriendum, nec ulli
viribus arceri fati neceſſitatem, dicet illud Homer. e
Iliad. σ.

Οὐδὲ γὰρ οὐδὲ βίη Ἡρακλῆος φύγε κῆρα. *Id eſt*,
Nec vis Herculea fatum evitavit acerbum.

Omnia eſculenta obſeſſis.

Ἅπαντα τὰ τοῖς βρωτὰ πολιορκουμένοις.

Id eſt, Cinctis ab hoſte veſca ſunt & quælibet. Sena
rius proverbialis: quum urget neceſſitas, nihil no
facimus. Et vehementer famelicis nullus non ſuavi
eſt cibus. Natum ab urbium obſidionibus.

Suidas. *Lepori eſurienti etiam placentæ fici.*

Λαγ

Λαγῷ πεινῶντι καὶ πλακοῦντες εἰς σῦκα.

Id eſt, Lepori eſurienti & placentæ pro ficis. Suidas tradit dictum de iis, qui compulſi neceſſitate, res etiam pretioſiſſimas abſumunt.

Viro eſurienti neceſſe eſt furari.

Πεινῶντι κλέπτειν ἐς' ἀναγκαίας ἔχων. Suidas.

Id eſt, Famelicus vir eſſe furax cogitur: Quod conquit in eos, qui extrema adacti neceſſitate quid faciunt. Aut ſi quis avidus gloriæ, aliena pro ſuis edat, quum ipſe de ſuo nihil poſſit egregium edere.

Adactum jusjurandum. Ἐπακτὸς ὅρκος. Zenod.

Dicebatur, vel quod non vernaculum eſſet, ſed peregrinum, & aliunde aſcitum: ut indicat Zenodotus, vel quod non ſpontaneum, ſed adactum vi.

Volentem bovem ducito.

Τὸν θέλοντα βοῦς ἔλαυνε.

Id eſt, Volentem bovem agito. Utere illorum opera, qui ex animo faciunt. Stultitia eſt, venatum ducere invitos canes.

Officium ne collocaveris in invitum. Homer.

Inſtar injuriæ fuerit, ſi quis officium collocet in invitum. In eam ſententiam Homerus Odyſſ. E.

Hoſpes donec adeſſe volet, tractare benigne
Conveniet, mittendus ubi diſcedere quærit.

Nemo cogendus amicus. Idem.

Quum innues aliquem non eſſe ad negotium accerſendum præter animi ſententiam: aut non eſſe collocandum officium in eum, qui nec agnoſcat, nec accipiat libenter, accommodum fuerit illud Hom.

Ἢν ἐθέλησιν, ἀνάγκῃ δ' ἔτι μιν ἄξω. *Id eſt*,
Si volet, invitum hunc haudquaquam abduxero
quoquam.

Neceſſitas moleſta.

Πᾶν γὰρ ἀναγκαῖον πρᾶγμα ἀνιαρὸν ἔφυ. Ariſtot.

Quicquid enim eſt neceſſarium, natura moleſtum eſt. Quod oſtendit eſſe moleſta, quæ ſecundum naturam non ſunt.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Vadimonium deſerere.

Olim & turpe erat & damnoſum, vadimonium de-
rere : nec excuſabatur vadimonii promiſſor, niſi
cauſas egregie graves.

Nænius. *Sontica cauſa.*

Nænius ſonticam cauſam appellat admodum grave.

NOBILITAS, OBSCVRITAS.

Generoſior Codro. Εὐγενέστερος Κόδρου.

Per ironiam recte dicetur in iſtos, qui majorum f
moſis imaginibus & natalium antiquitate gloriant
Codrus Melanthi filius, qui ſingulari in patriam p
tate præcipue nobilis, &c.

Generoſior Sparta. Ἐλευθερώτερος Σπάρτης

Dicebatur excellenti animo, minimeque timidus, a
humilis. Spartanis enim olim indoles aderat gener
ſa, & ingenium omnis impatiens ſervitutis, ac vel
imperio natum, unde nec mœnibus urbem cing
bant, &c.

Subdititius es. Ὑποβολιμαῖος εἶ.

Id eſt, Suppoſititius es. Subdititii ſive ſubmiſſitii v
cantur partus adſimulati. Inde transfertur in hom
nem fictum, & per dolum ab aliquo quopiam alleg
tum ſubornatumque.

Synesius. *Ne patris quidem nomen dicere poſſit.*

Quadrabit in vehementer obſcuros & ſpurios, ince
toque patre natos. Quod genus eſt illud Juvenalis

Quorum nemo queat patriam monſtrare parent

Unde Plutarchus exiſtimat ſpurios dictos nothc
quod duabus his literis prænotari ſoleant S. P. hiſq
ſignificari, ſine patre.

Tertull. *Terræ filius.*

Olim homines obſcuro, ignotoque genere prognat
terræ filii dicebantur, propterea quod terra ſit omn
um communis parens.

Matris ut capra dicitur.

Τῆς μητρὸς ὡς αἲξ καλεῖται.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

In ſpurios dictum videtur, quorum pater incertus eſt,
:aque gratia à matre denominantur. Ductum ab hœ-
lis, qui in caprilibus à matre dignoſcuntur: nam à
patribus haudquaquam poſſis. Manet etiam hodie
ocus, quo dicunt ſapientem eſſe filium, qui patrem
iuum norit.

Lychnobii.

Apparet λυχνοβίυς proverbiali joco dictos, qui lucer- Seneca.
nariam vitam ducerent, ut torqueri poſſit vel in no-
cturnum potorem, vel hominem ſupra modum ſtu-
lioſum, qui quemadmodum dictum de Demoſthene,
plus abſumat olei, quam vini: Vel in ſordidum &
parcum, quaſi de lucernario oleo victitantem.

Virtus gloriam parit.

Sentit benefactis potius, quam opibus parari veram
gloriam.

Quanta vix cœlo capi poſſint.

Hac hyperbole M. Tullius famæ celebritatem expreſ- Cicero.
it. Idem. In cœlum laudibus ferre. Ita Vergil. Ul-
ra ſydera notus. Et Horat. Sublimi feriam vertice
ſydera.

Avis ex avibus. Ὄρνις ἐκ τῶν ὀρνίτων.

Proverbii forma dictus eſt Ariſtophani per ironiam Ariſtop.
ir nobilis, quaſi bonus ex bonis prognatus.

Cymbalum mundi.

De homine celebrati nominis. Plinius.

Διακωδωνίζειν.

Demoſthenes dixit pro explorare atque examinare. Demoſt.

Domi nobilis.

Qui non opibus tantum aut potentia clarus, ſed Cicero.
x nobilibus nobilis prognatus eſt. Hunc Cicero ſub-
nde domi nobilem vocat.

E domo in domum.

Οἴκοθεν οἴκαδε.

Hac ſermonis forma ſignificamus aliquem propriis
irtutibus quippiam egregiæ laudis peperiſſe ſuæ do-
nui patriæve.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Fumoſæ imagines.

In eos dicebatur, qui jactarent pervetuſtam gener nobilitatem. Juvenalis veteres ceras appellat.

Iovis germen. Ἐκ Διὸς ἔρνος.

Id eſt, Ex Jove germen. Dicebatur inſigni virtu præditus.

NON SOLVS ILLE.

Braſidas quidem vir bonus, ſed Lacedæmo multos habet præſtantiores.

Plutarc. Βρασίδας μὲν ἀνὴρ ἀγαθὸς, ὁ δὲ Λακεδαίμω πολλοὺς ἔχει κρείττονας.

Adverſus eos, qui ſe non modo primos, verum etia ſolos exiſtimant.

Feſt. Pompei. *Multi Mannii Ariciæ.*

Mannius apud Feſtum Pompejum, Dianæ Aricinæ l cum, qui & ipſe Aricinus dictus eſt, conſecraſſe leg tur. Ex hoc Mannio Aricio viro laudatiſſimo, quan plurimi extiterunt viri item clariſſimi eodem nom ne, & hinc natum proverbium.

Multi boniquе. Πολλοὶ κἀγαθοί.

Tranſlatum à ritu ſacrorum, in quibus ſacrificus re divinam facturus dicebat: τίς τῇδε, *Id eſt*, Quis hi Deinde qui aderant, reſpondebant, πολλοὶ κἀγαθ *Id eſt*, Multi & boni. Atque hæc partim ominis cau dicebantur: oportebat enim in ſacris εὐφημεῖν, *hoc e* bene ominata dicere: partim, ut ſi quis eſſet ſibi co ſcius admiſſi piaculi, diſcederet à myſteriis. Prove bium igitur locum habuerit, quoties aut teſtes, a judices, aut convictores ſignificamus idoneos, a neutiquam rejiciendos.

NOTVS.

Hoc jam & vates ſciunt.

Apte torquebitur jocus in rem tandem compertar quæ diu fefellerat.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

In ore atque oculis. Cicero.

[Q]uæ propalam fiunt, in ore atque oculis omnium [f]eri dicuntur.

Rumor publicus non omnino fruſtra eſt.

Heſiodus:

Φήμη δ' οὔτοι πάμπαν ἀπόλλυται, ἥντινα λαοὶ
Πολλοὶ φημίζωσιν. *Id eſt,*
Haudquaquam in totum rumor perit ille, per ora
Qui volitat populis compluribus.

Domeſtice notus. Lucian.

Lucianus:

Ἀνδρὶ ἐλευθέρῳ καὶ οἴκοθέν σε ἀκριβῶς εἰδότι.
[I]*d eſt*, Viro libero, & qui te ex domeſtico convictu cognitum habeat.

[I]d erit venuſtius, ſi ad res animi traducatur, ut ſi quis [d]icat artem Rhetoricam οἴκοθεν alicui notam.

Intus & in cute. Perſius.

[I]ntus & in cute notus, eſt omnibus modis cognitus, [p]erinde quaſi dicas foris atque intus notus. Perſius:
Ad populum phaleras, ego te intus & in cute novi.
[I]*d eſt*, Aliis fucum facito, mihi plane notus es, neque [p]otes impoſturam facere. Plautus: Hunc ego penitus [&] domi inſpexi.

Principes inter ſe noti. Homer.

Qui dicet mutuam principum, aut eruditorum inter ipſos eſſe notitiam, uſurpare poterit illud Homeri:
Non ignoti inter ſe ſunt Di morte carentes,
Quanquam ſemoti diverſa in ſede morentur.
Torqueri poterit in ſatrapas iſtos, qui tametſi belligerari videntur, tamen ipſi clanculum inter ſe colludunt.

NOVITAS.

In folle offerre. Calliſti.

Pro eo quod eſt, inexplorate, inexplicate & confuſe, ſicut qui ſyngraphas & pecuniam ſacculo incluſas offert.

Aliud genus remi. Ἄλλο γένος κώπης. Plutarc.

Id eſt, Aliud genus remi. Dicebatur olim, ubi quiſ-

piam res novas, & antea non viſas induceret : aut u- quis verſis moribus priſtinis, novum & inuſitatu- vitæ genus inſtitueret.

Homer.

Grata novitas.

Quando dices nuperrima quæque vulgo maxime pla- cere, non intempeſtivum erit illud Homeri e- Odyſſ. α.

Τὴν γὰρ ἀοιδὴν μᾶλλον ἐπικλείουσ' ἄνθρωποι,
Ἥτις ἀκουόντεσσι νεωτάτη ἀμφιπέληται.

Id eſt, Cantio enim hæc hominum longe eſt celeber-
rima vùlgo,
Et graviſſima, quæ nuperrima venit in aures.

Qui modus equitum? Τίς τρόπος ἵππων.

Id eſt, Qui modus equorum? Ubi quis novam ac per- egrinam induceret conſuetudinem : veluti ſi qui- Italus Gallicis veſtibus uteretur. Dictum videtur de- hoſpitibus novo quadrigarum genere invectis.

NVGALIA.

Suidas.

Κρουνοχυτρολήραιον.

Hominem ſtulte nugacem Græci vocabant κρουνοχυτρολήραιον voce ridicule compoſita à κρουνός, qua proprie dicitur aqua impetu ſcatens & χύτρα olla, & ληρεῖν, quod eſt nugari. Ollas autem ſtupidos vocamus. Refertur à Suida, & videtur è Comœdia quapiam ſumptum.

Plautus.

Nugæ theatri.

Plautus nugas theatri appellat quotidiana convitia, quæ in meretrices, lenones & paraſitos jaciebantur à Comœdiarum actoribus. Quin etiam totum hoc, quod in Comœdiis agitur, nugæ theatri dici poterunt. Veluti juvenes amare, ſenes objurgare, ſervos heris imponere, lenas ſitire, &c.

NVNQVAM.

Cum Nibas cocciſſaverit.

Ὅτ' ἂν Νίβας κοκκύσῃ.

Simillimum illi, Ad Græcas Calendas. Tradunt in Theſſa-

heſſalonica Macedoniæ civitate vicum eſſe, cui no-
ıen Nibas, ubi galli nunquam vocem edant.

Ad Græcas Calendas. August.

ro nunquam, propterea quod Græci non habent Ca-
ndas, more Latinorum, ſed νεμηνίας, *Id eſt*, novilu-
ia. Atque ad lunæ recurſus Græci ſolvebant uſuras.
um aliquos nunquam ſoluturos ſignificare velis, ad
ræcas Calendas ſoluturos ais.

Cum mula pepererit.

uoties ſignificamus aliquid nunquam futurum,
πὰν ἡμίονοι τέκωσι, *Id eſt*, cum mulæ pepererint, di-
imus. De ſterilitate mularum ſcribit Plin. lib. 8.
ap. 44.

Anno magno Platonis.

imile eſt ſuperiori. Hunc enim exiſtimant nunquam
uturum.

Plenilunio fiet. Τῇ πανσελήνῳ. Diogen.

uaſi ſero, aut nunquam futurum. Etenim cum Da-
is & Artaphernes ductores regis Perſarum, in Mara-
honem irrupiſſent, plenilunium obſervabant, ut
um in prælium exirent. Ergo prius quam illi veni-
rent, Athenienſes bellum aggreſſi ſunt. Hiſtoriæ me-
minit Herodotus lib. VI. Inde quaſi proverbio de
cunctantibus & quavis occaſione rem protrahenti-
bus, apte dicitur, Ἐν τῇ πανσελήνῳ.

Per Harma aliquid facere. Plutarc.

Poterit per jocum accommodari ad ea, quæ nunquam
eventura credamus, quemadmodum ajunt, Ad Græ-
cas Calendas. Huc faciunt ſermones iſti Ciceronis
proverbiales: Poſt homines natos, Poſt hominum
memoriam.

NVPERA.

Heri & nudiuſtertius. Χθὲς καὶ πρώην. Plato.

Proverbialis hyperbole tempus admodum nuper a-
ctum ſignificans.

NVSQVAM.

Vbi cervi cornua abjiciunt.

Ariſtot. Ὅπου αἱ ἔλαφοι τὰ κέρατα ἀποβάλλουσιν.

Cervi cornua depoſituri, ſecedunt in loca aſpera & inacceſſa: Quadrabit, ubi locum vehementer abditum, abſtruſumque ſignificabimus. Poſtremo quod innuemus nuſquam inveniri, illic eſſe dicemus, ubi cervi cornua abjiciunt.

Nec apud homines, nec in mari.

Pindar. Proverbiali ſchemate dictum eſt à Pindaro Olympiacῶn hymno 6. Ἀκίνδυνοι δ' ἀρεταὶ οὔτ' παρ' ἀνδράσιν, οὔτ' ἐν ναυσὶ κοίλαις τίμιαι. *Id eſt*, Virtutes autem periculi expertes, neque apud homines, neque in pretio. pro eo quod erat, nuſquam: quaſi dicas, neque terra, neque mari. Ipſa autem ſententia convenit cum illo Heſiodi decantatiſſimo:

Virtutem poſuere Dii ſudore parandam.

Nemo magnam laudem paravit abſque periculo, &c.

In Aphannas. Εἰς ἀφάννας.

Stephan. Stephanus tradit, Aphannas locum quempiam fuiſſe Siciliæ, vehementer obſcurum & ignobilem, unde & nomen adductum apparet. Hinc natum proverbium: Aut in Aphannis, de incertis & quæ nuſquam ſunt.

NVNTIVS LÆTVS.

Haud annuntias bellum.

Οὐ πόλεμον ἀγγέλλεις.

Juven. Dici ſolitum, ubi quis rem oppido lætam annuntiat, quod bellum res ſit omnium calamitoſiſſima. Julianus: O aureorum nuntius verborum.

Provolvitur ad milvios.

Suidas. Προκυλινδεῖται ἰκτῖνος.

Id eſt, Adorat milvium. Initio veris prodeunt milvii, qua re læti tenues, quod jam hyeme ſint levati, provolvuntur, eoſque velut adorant: Accommodari poteſt in eos, qui ſpe nova geſtiunt.

Quid

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Quid tibi Apollo cecinit?

Τί σοι Ἀπόλλων κεκιθάρικεν. Zenod.

Id eſt, quid tibi Apollo cecinit cithara: *Hoc eſt*, quid tibi reſpondit? Conveniet, ubi quis à principe redeuntem percunctabitur, quid reſponſi tulerit. Alluſum eſt autem ad Apollinis citharam, quam illi tribuunt Poëtæ.

Vulcanus tibi vaticinatus eſt.

Ἀφθάς σοι λελάληκεν. Suidas.

Suſpicor dictum, ubi quis crederet ſe rem habere certam velut ex oraculo auditam.

Siren amicum nuntiant, apis hoſpitem.

Σειρὴν μὲν φίλον ἀγγέλλει, ξεῖνον δὲ μέλισσα. Idem.

Id eſt, Hoſpitem apis, verum Siren prædicit amicum. Quoties complures eadem de re bene ominantur, aut ubi ſuæ quiſque ſpei blandiens, ex quamlibet levibus argumentis divinat futurum, quod optat. Nam Siren hoc in loco inſecti genus eſt, api non diſſimile.

OBLIVIO.

Oblivionis campus. Λήθης πεδίον.

Lethes campus dicetur vel de vehementer obliviosis, vel de rebus commentitiis ac frivolis, quæ nuſquam ſunt.

Proprii nominis obliviſci. Hieron.

In hominem vehementer oblivioſum, Ovidius:

Nominis ante mei venient oblivia nobis.

Malorum oblivio. Homer.

Qui deprecabitur omen aliquod parum fauſtum, aut qui jubebit obliterari memoriam malorum, uſurpabit illud Homeri ex Iliad. δ.

Τὰ δὲ πάντα θεοὶ μεταμώλια θεῖεν. *Id eſt*,

Irrita dii ſuperi ventis hæc omnia tradant.

Ne malorum memineris.

Μὴ μνησικακήσῃς. Valer. Maxim.

Id eſt, Ne malorum memoriam refrices. Ne præteritarum rerum mentio fiat.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Ex libro gubernatores.

Galenus. Ἐκ βιβλίου κυβερνήτης.

Galenus de compoſitione pharmacorum III. adſimiles iis, qui proverbio dicuntur gubernatores è libro. De mutis magiſtris alibi dictum.

Plutarc. Ἀμνηςία.

Oblivio eſt omnium, quæ conviviis vel fiunt vel dicuntur.

Idem. *Hac non egreditur verbum.*

Ex Lycurgi inſtitutione, qui natu maximus erat, ſtabat ad oſtium, & ad convivium ingredientibus dicebat oſtenſis foribus: Διὰ τούτων ἔξω λόγος οὐκ ἐκπορεύεται. *Id eſt*, Per haſce nullus ſermo progreditur fores. Horatius: Ne fidos inter amicos ſit, qui dicta foras eliminet.

Vino inſcribere mulieris jusjurandum.

Τὸν γὰρ γυναικὸς ὅρκον εἰς οἶνον γράφω, *Id eſt*,
Inſcribo vino ſi qua jurat fœmina.

Innuit irrita eſſe ſolere, quæcunque in compotationibus effutiuntur.

Odi memorem compotorem.

Lucian. Μισῶ μνάμονα συμπόταν.

In eos, qui quæ inter amicos & inter pocula dicuntur liberius, foras eliminant.

Cicero. *Vivorum oportet meminiſſe.*

In eos qui plurimum de vita defunctis loquuntur: Id quod vulgo putant, ominoſum mortuos in ore habere.

Horat. *Ventis tradere.*

Pro eo, quod eſt obliviſci atque ex animo ejicere, Hor.
Triſtitiam & metus, Tradam protervis in mare
Creticum Portare ventis.

Ollæ veſtigium in cinere turbato.

Plutarc. Χύτρας ἴχνος συγχεῖν ἐν τῇ τέφρᾳ.

Plutarchus in Sympoſiacis interpretatur, nullum evidens iracundiæ veſtigium oportere relinqui: ſed ſimul atque deferbuerit, atque reſederit animi tumor, omnem

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

omnem præteritorum malorum memoriam penitus tollendam eſſe.

Imis ceris eradere. Hieron.

Pro eo quod eſt, delere penitus, ſic ut nullum omnino memoriæ priſtinæ veſtigium extet. Sumptum ab his, qui in ceratis ſcriptitant tabulis.

Bibere mandragoram. Iulian.

Ineſt vis ſomnifica mandragoræ, adeo ut enecet etiam largiore potu. Unde qui ceſſant in officio, dormitantque, multam mandragoram bibiſſe dicuntur. Non diſſimile illi: Bibe elleborum.

OBSCVRITAS.

Delius natator. Δήλιος κολυμβητής.

Olim vulgo dicebatur admodum natandi peritus, quique noſſet in ſumma natare aqua. Natum à Socrate, qui rogatus de Heracliti libro, cujuſmodi videretur, reſpondiſſe fertur hoc pacto: Quæ quidem intellexi, præclara: arbitror autem & ea, quæ non intellexi: quanquam natatore Delio opus, ut ne quis in eo præfocetur.

Per nebulam. Cicero.

Vide, Indiligentia.

Numeris Platonicis obſcurius.

Id ideo dictum, quod Plato numeris Pythagoricis obſcurat ſuam Philoſophiam, ac veluti nebulas offundit. Nam Pythagoras omnem fere philoſophiæ rationem ad numeros traxit.

Davus ſum non Oedipus. Terent.

Oedipi ingenium ſcite proponendis, ſimul & diſſolvendis ænigmatum ſcyrpis nobilitatum eſt, propter diſſoluta ſphingis problemata, adeo ut in proverbium abierit ejus nominis appellatio. Similis eſt farinæ: Non ſum Divinus.

Canis podicem inſpicere.

Vide, Cæcutientia.

Bœotica ænigmata. Βοιώτια αἰνίγματα.

Dicebantur oblique atque obſcure dicta, quæque per-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

difficile percipi poſſent. Sumptum à fabula ſphingis monſtri Thebani. Ea propoſuit Oedipo ænigma hujuſmodi: Quadrupes, bipes, ac rurſum tripes: Id Oedipus interpretatus eſt, hominem eſſe, qui puer manibus quoque pedum nititur vice: deinde confirmato gradu duobus pedibus ſe ſuſtinet, donec ætas decrepita baculum, ceu tertium pedem, addat.

Ne Apollo quidem intelligat.

Ταῦτα δ᾽ ὅτ᾽ ἐστὶν, οὐδ᾽ ἂν Ἀπόλλων μάθοι.

Id eſt, Nec Apollo, quid ſibi hæc velint, intelligat, quod vehementer eſſet obſcurum, & intellectu perdifficile.

Carcini poëmata.

Dicebantur ea, quæ viderentur obſcurius & inſtar ænigmatis dicta. Carcinus poëta quiſpiam fuit. Oreſtem ab illo coactum, ut matricidium confiteretur.

OBSECVNDANTIS.

Hieron. *Ad digituli crepitum.*

Qui arrogantius, faſtuoſiuſque jubent quippiam, digituli crepitu ſignificare dicuntur. Divus Hieronymus in epiſtola ad Ruſticum Monachum uſurpavit, in ſuperciliosum quendam & faſtidientem, qui dicturus, digituli crepitu ſilentium imperabat.

Homer. *Cum uterque concedit alteri.*

Quum omiſſa contentione, uterque alteri concedit, uſurpabit illud Iliad. IV.

Ἀλλ᾽ ἤτοι γὰρ ταῦθ᾽ ὑποείξομεν ἀλλήλοισιν,
Σοὶ μὲν ἐγὼ, σὺ δέ μοι. *Id eſt*,
Quin magis alteri in his rebus cedamus uterque:
Tu mihi, contra, ego deinde tibi.

Zenod. *Lex & regio.* Νόμος καὶ χώρα.

Id eſt, Mos ſive lex & regio. Serviendum & obſecundandum eſſe moribus regionis, in qua verſeris. Zenodotus adſcribit unicuique genti ſuas quaſdam leges eſſe, & inſtituta vivendi.

Deum ſequere. Ἕπου Θεῷ.

Id eſt, Sequere Deum. Putant hunc eſſe ſenſum: Obtempera

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

tempera rationi. Quaſi cuique debeat oraculum eſſe, quicquid in pectore dictitaverit ratio. Ineſt enim ſuus cuique animus, deus.

Non ſtatuar leæna in machæra.

Οὐ ςήσομαι λέαινα ἐπὶ τυροκνήστιδος. Ariſtop.

Proverbium meretricium, cum negat ſcortum ſui copiam facturum ſeſe. Nam in capulis militarum gladiorum elephantes ac leones imponi ſolent. At hi procumbentes inſcalpuntur, ſive ne lædant manum utentis gladio, ſive ne defringantur facile, ſi in pedes erecti figerentur.

Obedientia felicitatis mater.

Vide, Infortunii.

Inſanire cum inſanientibus.

Τοῖς μαινομένοις συμμαίνεσθαι.

Dicebatur qui ſe moribus quorumlibet attemperabat.

OBTRECTATIO ET MALEDICENTIA.

Mortui non mordent.

Οἱ τεθνηκότες οὐ δάκνουσιν.

Id etiam hac tempeſtate vulgo dicitur. Natum arbitror ex apophthegmate Theodori Chii, qui cum deliberaret, utrum Pompejus ab Ægypto repellendus eſſet, an admittendus, cenſuit receptum occidendum, addens hoc dictum: Mortuos non mordere.

Mortuis non convitiandum. Homer.

Victo non inſultandum, nec in mortuum ultra congerenda convitia, quanquam jure ſit occiſus. Huic ſuffragatur Homerus:

Οὐχ ὁσίη κταμένοισιν ἐπ' ἀνδράσιν εὐχετάασθαι. *Id eſt,*
Haud fas eſt ſuper occiſis jactare teipſum.

Cum larvis luctari. Ariſtot.

Vide, Inanis opera.

Iugulare mortuos.

Vide, Abſurda.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Non impetam lingua. Οὐκ ἐπιγλωττήσομαι.

Id eſt, Non inceſſam lingua. Unde ſemper à maledictis temperandum.

Hieron. *Tuis te pingam coloribus.*

Id eſt, Talem te ſcribam qualis es.

Plutarc. *Sphæram inter ſeſe reddere.*

Meminit de luſus genere Julius Pollux, libro de rerum vocabulis nono: Non diſſimilis eſt, quem hodie pilæ vocant. Quadrabit in eos, qui ſeſe viciſſim dicteriis inceſſunt. Confine illi: Cædimus, inque vicem præbemus crura ſagittis.

Infixo aculeo fugere. Βαλὼν φεύγειν οἴει.

Id eſt, Jaculo emiſſo fugiturum te putas. Metaphora proverbialis, ubi quis dicto convitio, ſeu maleficio quopiam peracto, ſtatim ſubducit ſeſe, ne vel tueri cogatur quod dixerit, aut ne mutuum recipiat. Tranſlatum ab apibus, aut veſpis, quæ infixo aculeo ſtatim aufugiunt.

Homer. *Vulgus ſuſpicax.*

Suſpicioſum vulgus, & pleraque malam in partem interpretatur. Homer. Odyſſ. η.

Δύσζηλοι γάρ τ' εἰμὲν ἐπὶ χθονὶ φῦλ' ἀνθρώπων.

Id eſt, Quippe homines pleriq; ſumus male ſuſpicioſi.

Pellem caninam rodere.

Martialis ponit pro eo quod eſt, hominem maledicum, & improbum convitiis ſectari. Sic enim ſcribit in obtrectatorem quendam & oblatratorem:

Non deerunt tamen hac in urbe forſan,
Unus vel duo, treſve, quatuorve,
Pellem rodere qui velint caninam.

Vitilitigator.

Vitilitigatores Marcus Cato vocabat litium avidos, & alienorum operum calumniatores. Cato ex vitiis & litigatoribus eleganter compoſuit.

Zoili.

Quære, Invidia.

Archilochum teris. Ἀρχίλοχον πατεῖς.

De

De maledico dicebatur. De Archilocho teſtatur Hor.

Archilochum proprio rabies armavit ïambo.

De quo plura paulo poſt.

Archilochi patria. Ἀρχιλόχου πατρίς. Diogen.

Diogenianus teſtatur hoc dici ſolere de mordacibus ac maledicis.

Dente Theonino rodi.

Theonino dente rodi dicuntur, qui convitiis lacerantur. Sumptum à Theone poëta quodam rabioſæ loquacitatis, petulantiſſimæque maledicentiæ. Horatius hoc vitium alibi ſuccum loliginis vocat, & ſalem nigrum, quod cum morſu addat & famæ maculam.

Carpet citius aliquis, quam imitabitur.

Μωμήσεταί τις μᾶλλον ἢ μιμήσεται.

Porro res egregias multo proclivius eſt carpere, quam æmulari. Apte dicetur de re quapiam artis abſolutæ, atque inimitabili.

Genuino mordere. Perſius

Qui clanculum obtrectant, lacerantque quempiam, cum genuino mordere dicuntur. Perſius: Et genuinum fregit in illis. Dentes autem genuini ſunt omnium reconditiſſimi, ac propemodum operti gingiva, ſero emergunt homini.

Etiam in deorum cœtu.

Κἂν θεῶν ἀγορᾷ. Quidam interpretantur de majorum in modum probis & æquis: quidam de vehementer maledicis. Addunt locum quendam eſſe in Eleuſine, vicinum Anactoro, vocatum θεῶν ἀγορὰν, in quem non ingrediebantur, niſi bene ominantes: unde de quopiam præter modum maledico dicebant: οὗτ κἂν θεῶν ἀγορᾷ δυσφημήσει. *Id eſt*, Hic vel in deorum concione, male ominata loquetur.

Dentata charta. Cicero.

Dentata dicuntur mordacia. M. Tullius ad fratrem: Calamo & atramento temperato. Dentata enim charta res agetur. Rurſus edentula, quæ morſu careant.

Hipponacteum præconium. Idem.

Pro

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Pro infami nota dixit M. Tullius de Tigellio quodam ita ſcribens: Eumque addictum jam tum puto eſſe Calvi Licinii Hipponacteo præconio. Nam Hipponax Poëta fuit jambographus, amarulentus, ac notæ mordacitatis.

Archilochia edicta.

Contumelioſa vocantur ac virulenta. Archilochi Poëtæ mordacitas vulgo celebratiſſima fuit. Is Lycamben ſocerum, à quo fuerat repudiatus, hujuſque filiam adeo virulentis verſibus inſectatus eſt, ut uterque laqueo ſe præfocaverit.

Lucian.

Plauſtra convitiis onuſta.

Lucian. καὶ ὅλας ἀμάξας βλασφημιῶν κατεσκέδασαν ἀλλήλων. *Id eſt*, Et ſolida plauſtra convitiis onuſta, inter ſeſe effundebant. Loquitur de duobus philoſophis inter ſeſe contumelioſe altercantibus.

Homer.

Naves onuſtæ convitiis.

Homerus Iliad. υ.

Ἐστὶ γὰρ ἀμφοτέροισιν ὀνείδεα μυθήσασθαι
Πολλὰ μάλ', οὐδ' ἂν νηῦς ἑκατόζυγος ἄχθος ἄροιτο.
Probrorum ſupereſt ambobus copia ſumma,
Quorum onus haud portet centum ratis incita remis.
Affine illi: Quos tollere nec centum queant Ægyptii.

Nicand.

Morſus aſpidis. Δῆγμα ἀσπίδος.

De malo immedicabili, aut de lingua vehementer virulenta. Nihil autem vetat, quo minus trahatur adagium ad hoſtem clancularium, & tanto peſtilentiorem, quod clanculum citraque dolorem infundat venenum hæc ſerpens.

Hyſtricis ſeta. Θρὶξ ὕστριχος.

Id eſt, Pilus hyſtricis: Dici poterit dicterium acriter in quempiam tortum. Eſt autem hyſtrix de genere erinaceorum, niſi quod hujus longiores ſunt aculei.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

OCCASIO.

Anſam quærere. Plautus.

it conſimiles metaphoræ. Anſa eſt, qua quippiam prehenditur ac tenetur. Plautus: An non vides hunc anſam quærere (id eſt, captare occaſionem) reſcindendæ ritendæque pactionis? Plato. Ut contentionis anſas multis præbuerint. Eodem pertinet, Præbere anſam, arripere anſam, prætcrire anſam, negligere, in eaſdem anſas incidere, & ſi qua ſunt alia.

Capere crines.

ro arripere occaſiouem oblatam, & arreptam retinere.

Eximere è manu manubrium. Idem.

lautus dixit, pro eo quod eſt, jam paranti facere quippiam, extorquere peragendi facultatem. Tranſlatum b eo, cui jam vibrato gladio percuſſuro, repente caulus excutitut è manibus.

Feneſtram aperire, & ſimiles metaphoræ. Terent.

ro eo, quod eſt occaſionem ac velut anſam adminiſtrare. Terentius in Heaut. Hui quantam feneſtram ad nequitiam patefeceris. Verum hoc non niſi in malam artem; illud etiam in bonam, Aperire januam. Item lla: Repagula aperire, januam aperire, præſtruere iam, præcludere viam, jacere fundamenta.

Gladium dediſti, quo ſe occideret. Plautus.

Miniſtraſti materiam & adjumentum ad perniciem: Veluti ſi quis amanti adoleſcenti pecuniam det in manum, &c.

Tollenda mali occaſio. Homer.

Qui ſuadebit, ut mali ſubmoveatur occaſio, citabit llud Hom. ex Odyſſ. π.

Αὐτὸς γὰρ ἐφέλκεται ἄνδρα σίδηρος.

Quippe viros ferrum illicit ipſum.

ta divitiæ proliciunt ad luxum, conſuetudo puellarum ad amorem.

Premenda occaſio. Idem.

Qui

Qui ſignificabit modis omnibus inſtandum eſſe, nec omittendam è manibus ſemel oblatam occaſionem, accommodabit illud ex Odyſſ. δ.

Ὑμεῖς δ' ἀστεμφέως ἐχέμεν μᾶλλον τε πιέζειν.

Id eſt, Vos premite & vinclis magis arcte ſtringite captum. Quod quidem torquere licebit ad id, quum dicemus impetus animi hoc magis ac magis eſſe coercendos rationis moderamine, quo magis efferveſcunt, & ad malum ſollicitant.

Suidas. *Nunc tuum ferrum in igni eſt.*

Ejus ferrum in igni eſſe dicebant, cujus negotium jam ageretur.

Non ſemper erit æſtas.

Heſiod. Οὐκ αἰεὶ θέρος ἐσσεῖται, ποιεῖσθε καλιάς.

Id eſt, Æſtas non ſemper fuerit, componite nidos. Non ſemper virebit ætas, para, quo ſe recipiat ſenectus. Aut non ſemper erit proſpera fortuna, munias animum philoſophiæ decretis, quo fortunam adverſam poſſit contemnere.

OTIUM.

Cicero. *Conchas legere.*

Summi otii eſt conchas & umbilicos legere in littoribus, qui luſus eſſe ſolet puerorum. Quanquam transferri poteſt ad eos, qui aliud agentes obiter etiam leviora quædam animi gratia admiſcent. Craſſus orator apud Ciceronem lib. de Oratore 2. de Lælio & Scipione loquens: Non audeo, inquit, dicere de talibus viris, ſed tamen ita ſolet narrare Scævola, conchas eas & umbilicos ad Cajetam & Lucrinum legere conſueviſſe, & ad omnem animi remiſſionem ludumque deſcendere. Umbilicos opinor appellat vel conchas, vel calculos umbilici formam imitantes, vel herbam quæ Veneris umbilicus dicitur, auctore Dioſcoride.

Idem. *Liber non eſt, qui non aliquando nihil agit.*

Qui in ſummo otio verſabantur ab omnibus feriati negotiis, ii nihil agere dicebantur. M. Tullius lib. de Ora-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

)ratore 2. ſub perſona Craſſi ad Scævolam. Quid igi- ur, inquam, quando ages negotium publicum, quan- o amicorum, quando tuum? quando denique nihil ges? Tum illud addidi. Mihi enim liber eſſe non idetur, qui non aliquando nihil agit: hæc ille. Mox ıterpretatur quid declaret, nihil agere. In qua, in- uit, permaneo Catule ſententia, meque quum huc eni, hoc ipſum nihil agere, & plane ceſſare delectat. Jam ceſſare dicuntur non tantum ii, qui deſiſtunt à ıegotio, ſed qui ſunt in otio. Expedit autem inter- lum nihil agere, ut cætera recte agamus. Alias o- tendimus eos nihil agere dici, qui inanem ſumunt peram.

OCCVLTA.

Terra defoſſum habes. Γῇ κρύψας ἔχεις. Plautus.

n eum, qui non impertit, neque profert ſuas dotes. umptum ab avaris theſaurum humo defodientibus.

Occulta muſices nullus reſpectus. Sueton.

Cujus adagii ſenſus eſt: Quamvis egregias animi do- es, ſi non proferas, perinde eſſe quaſi non habeas. Per- ius: Scire tuum nihil eſt, niſi te ſcire hoc ſciat alter. Eccleſ. 20. Sapientiæ reconditæ, & theſauri abſtruſi ıullam eſſe utilitatem. Ovidius:

Tu licet & Thamiram ſuperes atque Orphea cantu,
Non erit ignotæ gratia magna Lyræ.

Ἄζελος. Plautus.

Sunt nonnulli mortales, qui vel nativo quodam in- enii vitio, vel data etiam opera, quæ ſciunt diſſimu- ant & aliis gravantur impertire. His illud nonnun- quam evenire ſolet, ut pro indoctis negligantur. His dſcribendum quod Græci τυφλὸν πλοῦτον appellant, d eſt, divitias cæcas, reconditas opes & abſtruſas.

Qui ſunt apud inferos terniones.
Τὰς ἐν ᾅδου τελαγάδας.

Hoc adagio ridebantur ii, qui res abditas & abſtru- ſas curioſa quadam diligentia veſtigarent. Ajunt ter- niones

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

niones apus inferos honoratos eſſe, ut Hecate ſacros, &c.

Ariſtop. *Niſi ſi qua vidit avis.* Πλὴν εἴ τις εἶδεν ὄρνις.

De re vehementer occulta. Suidas hunc verſiculum citat ex Ariſtoph. Nemo me contuetur, niſi prætervolans avis.

Zenod. *Attici Eleuſinia.* Ἀττικοὶ Ἐλευσίνια.

Subaudiendum καθ᾽ ἑαυτοὺς, *id eſt*, inter ſeſe. Uſurpatur ſi quando conveniunt inter ſeſe aliqui, ſecreto de re quapiam arcana tractantes. Ducta metaphora à myſteriis ſacrorum Eleuſiniorum, quæ in honorem Cereris agebantur apud Eleuſim, ſumma religione, myſticiſque ceremoniis, à quibus arcebantur prophani.

Lucian. *In tenebris ſaltare.* Ἐν τῷ σκότῳ ὀρχεῖσθαι.

Eſt rem gerere clanculum, nullo teſte, nulloque judice.

Tranſlatum ab iis, qui choros ducunt in tenebris.

Terent. *Monſtrum alere.*

Monſtrum alitur, ubi quod occulti vitii latere ſignificamus. Inde ſumpta metaphora, quod monſtra ob pudorem clanculum aluntur & occultantur.

Muris circumcurrentibus.

Plutarc. Τῶν τοίχων περιτρεχόντων.

Id eſt, Parietibus circumcurrentibus. Plutarchus indicat muliebre fuiſſe proverbium, quo ſecretum ſignificabant, muris videlicet teſtes & arbitros arcentibus. Licebit uti, cum aliquid monſtri alitur, & ob id captari ſecretum.

Summis ingredi pedibus.

Dicitur, qui clanculum, aut cautim, ac pedetentim, quod ajunt, conatur aliquid. Græci jucundius efferunt adverbio compoſito ἀκροποδητί. Idem valent illa: Suſpenſo gradu, & ſuſpenſis pedibus. Traductum à geſtu eorum, qui ſic ingrediuntur, ut ſtrepitum pedum nemo ſentiat.

Matt.10. *In aurem dicere.* Εἰς οὖς λέγειν.

Vel

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Vel hodie vulgo dictitant, pro eo quod eſt, clanculum ac ſecreto committere. In Euangelio, & quæ in aurem audiſtis, prædicate ſuper tecta.

Oſtium obdite prophani.

Θύρας ἐπίθεσθε βέβηλοι. Lucian.

Id eſt, Fores occludite quique profani. Sumpta eſt alluſio ex Orpheo, cujus hoc citatur carmen:

Φθέγξομαι οἷς θέμις ἐστὶ, θύρας ἐπίθεσθε βέβηλοι.
Fas quibus eſt audire loquar, vos turba propgrna
Obturate fores.

Jubet ut prophani oſtium auribus imponant, ne quid arcani ſermonis poſſit ingredi. Conveniet uti, ſi quando ſignificabimus nos de rebus arduis & arcanis loquuturos eſſe.

In ſimpulo. Cicero.

In ſimpulo olim fieri dicebant, quod vel clanculum vel in re minuta atque humili fieret. Eſt enim ſimpulum vas parvum minutim fundens, unde veteres res minutas nulliuſque pretii, ſimpularias appellabant. Allegoria ſumpta à puerorum luſu, quo ſolent per fiſtulam anguſtam in ſimpulum inflantes, quaſi fluctus quoſdam, & aquæ ſtrepitum excitare.

In angulo. Ἐν γωνίᾳ.

Id eſt, In angulo fieri dicitur, quod fit in occulto. Diſſimile illi: Super tectum prædicare, pro eo quod eſt, palam & in publico prædicare.

Admoto capite. Homer.

Ἄγχι σχὼν κεφαλὴν ἵνα μὴ πευθοίαθ' οἱ ἄλλοι.

Id eſt, Admoto capite, reliqui ne audire valerent. Admonet eo loco, ſi quis objurgandus eſt amicus, ut id fiat primum in tempore, deinde comiter & amice magis quam aſpere, poſtremo clanculum ſemotis arbitris. Unde optimum eſt illud, Admoto propius capite.

Vrit abſque torre. Plutarc.

Verſum hunc ceu proverbialem ſubinde Plutarchus uſurpat:

Εὗδ' ἄτερ δαλοῖο καὶ ὤμως γήραϊ δῶκεν.
Exurit ſine torre, gravique dat illa ſenectæ.

O C-

OCCVPATIO, OTIVM.

Ne ad aures quidem ſcalpendas otium eſt.

Lucian. Οὐδ᾽ ὅσον κνήσασθαι, τὸ οὖς φασὶ σχολὴν ἄγων.

Id eſt, Ac ne tantiſper otioſus, ut aurem, ſicut ajunt, ſcalpere vacet. Cum ne minimum quidem otii ſupereſſe ſignificabimus.

Ariſtot. *Nullum otium ſervis.* Οὐ σχολὴ δούλοις.

Id eſt, Non otium ſervis. Sumptum à ſervorum conditione, quibus heri nullum concedunt otium.

Plutarc. *Feſtum multas habens.* Ἑορτὴ πολλὰς ἔχουσα.

Subaudiendum, moleſtias aut occupationes. Dictum in eos, qui magnas componerent ſarcinas, aliquo profecturi. Natum ab iis, qui feſta ſolent adire.

Vincula Tyrrhena. Δεσμοὶ Τυῤῥηνοί.

Dicebantur odioſa negotia, quibus diſtringebatur aliquis. Traductum à vinculis, quibus Tyrrheni captivos vinciebant, gravibus & moleſtis.

Cum licet fugere, ne quære litem.

Alcibia. Ἐξὸν φυγεῖν, μὴ ζήτει δίκην.

Ab Alcibiade natum. Is cum è Sicilia citaretur ab Athenienſibus, ut criminibus reſponderet, abdidit ſeſe, negans litigandum eſſe, ſi quo modo liceret effugere.

ODIVM.

Lucian. *Odium agreſte.* Μῖσος ἀγροικόν.

Atrox odium ſic appellabant veteres, propterea quod ruſtici plerumque μισάνθρωποι ſunt, & acerbius atque implacabilius oderunt.

Catullus. *Odium Vatinianum.*

Pro capitali & vehementer acerba. Vatinius in quem acerrime M. Tullius invectus eſt, in tantum odium populi Romani pervenerat, jam detectis illius flagitiis, ut in proverbium ceſſerit, Odium Vatinianum.

Cicero. *Odium novercale.*

Nover-

Novercis omnibus innatum eſt fatale quoddam & irreconciliabile odium in privignos.

Oderint dum metuant.

Licebit adagium per jocum uſurpare, veluti ſi quis eruditione ſuperior, de clancularijs hoſtibus, qui tamen ob metum hiſcere non audeant, dicat. Oderint, dum metuant.

Odit cane pejus & angue. Horat.

Horatius: Alter Mileti textam cane pejus & angue Vitabit chlamydem. Plautus in Mercatore:

Nempe ruri uxor eſt tua, quam dudum dixeras
Te odiſſe æque ac angues.

Empedoclis ſimultas.

Ἐμπεδοκλέους ἔχθρα.

Dicebatur pertinax & irreconciliabilis. Empedoclem Diogen. enim ajunt iis fuiſſe moribus, ut aſſidue ſimultatem cum aliquibus ſuſciperet.

Perpetuum bellum. Ἄσπονδος πόλεμος. Cicero.

M. Tullius epiſt. ad Attic lib. 9. Hujus igitur belli ego particeps, ſocius, & adjutor eſſe cogor, quod & ἄσπονδον eſt cum civibus: ἄσπονδον vocat perpetuum & atrox, irreconciliabile. Conveniet in ſimultatem ac diſſidium amarulentum.

Archidamicum bellum.

Ἀρχιδάμιος πόλεμος.

De bello ſævo crudelique dicebatur. Ab Archidamo duce Lacedæmoniorum. Archidami ſævitiam memorat & Pauſanias in Laconicis.

Et Scellii filium abominor. Ariſtop.

Hic eſt affectus humanus, ut ſi quis vel hominem, vel quamcunque rem vehementer oderit, non ſolum in commemoratione, verum etiam à cognatis vocibus abhorreat, id eleganter expreſſit Ariſtophanes in Avibus: Ibi perſona quædam ſic loquitur.

Ἀριστοκρατίαν δῆλος εἶ ζητῶν. *Id eſt,*
Ariſtocratiam palam eſt te quærere.

Altera

Altera reſpondet:

Ἥκιστα, καὶ τὸ Σκελλίου βδελύττομαι. *Id eſt,*
Minime, ſed ipſum Scellii natum quoque
Abominor.

Scellii filius dictus eſt Ariſtocrates. Hoc nomen ju inviſum eſt deteſtanti Ariſtocratiam, quod ea v abominandæ rei memoriam renovet.

Plautus. *Non magis quam canem.*

Odium & contemtum vulgo declarant canis voc bulo. Horatius: Odit cane pejus. Et Plautus in An phitr. Valuiſtin' uſque? Expectatus advenis? Sc Haud vidi magis. Expectatum enim ſalutat haud qui quam magis, quam canem.

Ariſtop. *Cui iſta arrident, meis ne gaudeat.*

Cum ingens diſcrimen intereſſe ſignificabimus int noſtras & aliorum rationes. Contrarium huic:

Qui Bavium non odit, amet tua carmina Mævi.

De iis, quæ ejuſdem ſunt farinæ, & ex æquo cont mnenda.

Ne via quidem eadem cum illo vult ingredi.

Plutarc. Μηδὲ τὴν αὐτὴν ὁδὸν βαδίζειν.

Ne via quidem eadem ingredi dicuntur, qui extrem diſſident odio, adeo ut ne via quidem communi v lint ambulare.

Eurip. *Fratrum inter ſe iræ ſunt acerbiſſimæ.*

Si quando ſimultas inciderit inter fratres, ea ſolet eſſ atrocior quam vulgarium inimicorum. Euripides i Iphigenia Aulid.

Sophoc. Δεινὸν κασιγνήτοισι γίγνεσθαι λόγους,
Μάχας θ᾽ ὅταν ποτ᾽ ἐμπέσωσιν εἰς ἔριν.
Res dira verbis invicem altercarier,
Dictiſque fratres dimicare mutuis,
Si quando lis inciderit aut contentio.

Ira omnium tardiſſimo ſeneſcit.

Ὁ θυμὸς ἔσχατον γηράσκει.

Id eſt, Ira poſtremum ſeneſcit. Nam vulgo mortale injuriæ tenaciſſime meminiſſe ſolent, benefactorun quam facillime obliviſci.

Vi

Vt lupus ovem. Ὡς λύκος ἄρνα φιλεῖ.

Id eſt, Ut lupus ovem amat. Qui ſui commodi gratia imulat amorem.

Si tu proreta. Plautus.

'lautus in Rud. Si tu proreta iſti navi es, ego gubernator ero. Quo licebit uti, quoties neuter alteri in iegotio quopiam vult cedere.

Principum favor neceſſarius.

Jbi quis invitis principibus, conatur extricare ſeſe è nalo quopiam, aut à lite, à quo non poſſit explicari, iiſi illorum adjutus favore, conveniet illud Homeri, n Ajacem Oileum dictum:

Φῆρ' ἀέκητι θεῶν φυγέειν μέγα λαῖτμα θαλάσσης.

d eſt, Jactabat ſeſe ſpacioſi ex æquoris altis,
Emerſurum undis, invito numine divûm.

OMINANDI.

Bene ſit. Καλῶς ἔστω.

)minis vox, cum quis rem quampiam novam & aruam auſpicaretur. Quod fauſtum felixque ſit.

Cum Muſis. Μετὰ Μουσῶν.

Ioc eſt, Muſis bene fortunantibus. De doctis, aut iis, uæ docte dicuntur.

Adſint dii beati. Σὺν δὲ θεοὶ μάκαρες. Zenod.

l eſt, Felices adſint ſuperi. Sermo eſt bene ominans in re quapiam aggrediunda.

Mercurio dextro.

Ieſychius indicat, veteres in jactu quodam ſolere minis gratia præfari Mercurium. Per jocum uſurari licebit, ubi quid aggredimur novi.

In morbo conſumat. Seneca.

oteſt ab amico dici, qui nolit deeſſe amico, quod npendat, ſi morbus inciderit. Poteſt & ab inimico, ui malo viro morbum optet.

In tuum ipſius caput. Demoſt.

)uoties in auctorem mali, malum retorquetur aut icidit, Græci dicunt; εἰς τὴν αὐτοῦ κεφαλήν.

OMNIA.

Ioca ſeriaque.

Quoties omnia noſtra cum aliquo communicamu cum eo ioca ſeriaque conferre dicimur.

Nec animans, nec inanime.

Proverbiali figura dictum eſt apud Platonem libro Leg. 8.

Πάντων τῶν ἐμψύχων καὶ τῶν ἀψύχων.

Id eſt, Omnium & animantium & inanimorum, cu nihil omnino ſignificabimus excipiendum.

Ariſtop.

Puerisenesque.

Vide, Multi.

Anguſtum & latum.

Ariſtophanes: Dexteritate ego mea exilem & an plum valeo populum reddere. Marceſcunt enim pu ri male paſti, rurſus bene paſti fiunt obeſi. Appoſi torquebitur in eos, qui adoleſcentes recte docent a ſecus: quive populo dextrę concionantur, aut ſecus.

Plautus.

Dulce & amarum.

Plautus in Pſeud. dixit dulce & amarum, pro lætis triſtibus.

Omnium quos ſol videt.

Sunt & illæ figuræ proverbiales, omnium quos te ſuſtinet, aut quos ſol videt, peſſimus optimuſve.

ORIGINIS.

E tardigradis aſinis equus prodiit.

Ἐκ βραδυσκέλων ὄνων ἵππος ὤρουσεν.

Id eſt, E tardigradis aſinis equus emerſit. Cum clar evadit quiſpiam obſcuro genere natus, aut quoties a indocto præceptore proficiſcitur diſcipulus erudit En tibi ex aſinis equum, id eſt, ex infimis parentib arrogantem & ferocem.

Horat.

E quercubus ac ſaxis nati.

E quercu, è ſaxis prognatus; quadrabit vel i hom

hominem obſcuro genere: vel in eum, qui ſit agreſti & effero ingenio, moribuſque immanibus. Inde illud: Et duro robore natos. Homerus in Odyſſ. τ.

Οὐ γὰρ ἀπὸ δρυός ἐστι παλαιφάτου, οὐδ' ἀπὸ πέτρης.

Id eſt,

Nam neque fatidica quercu ſatus es, neque ſaxo.

Nunquam ex malo patre bonus filius.

Φεῦ φεῦ, παλαιὸς αἶνος ὡς καλῶς ἔχει,
Οὐκ ἂν γένοιτο χρηστὸς ἐκ κακοῦ πατρός. *Id eſt,*
Heus, heus, ut illud dictitant recte, probum
Patre ab improbo non poſſe naſci filium.

E ſquilla non naſcitur roſa.

Οὔτε γὰρ ἐκ σκίλλης ῥόδα φύεται. Theocr.

Id eſt, Non etenim è ſquillis roſa naſcitur. Admonet adagium è probis parentibus naſci liberos probos: ex improbis improbos. Horatius: Neque imbellem feroces progenerant aquilæ columbam.

Ex minimis laboribus maxima. Homer.

Maximæ ſimultates nonnunquam ex leviſſimis injuriis naſcuntur, non ſecus atque ex minutiſſima ſcintillula graviſſimum incendium.

Exiguum malum, ingens bonum.

Μικρὸν κακόν, μέγ' ἀγαθόν. Diogen.

Id eſt, Puſillum malum ingens bonum. Admonet adagium ex paululo incommodi, laboreque exiguo, ſumma maximaque commoda colligi. Si quid feceris honeſtum cum labore, labor abit, honeſtum manet. Si quid feceris turpe cum voluptate, voluptas abit, turpitudo manet.

Bonæ leges ex malis moribus procreantur. Macrob.

Nam ſicuti medicorum pharmacis nihil opus foret, niſi morbis laboraretur: ita legibus ferundis nihil opus eſſet, niſi perperam viveretur.

Initium belli. Ἀρχὴ πολέμου.

Id eſt, Origo belli. Ubi quis prior laceſſit injuria ſeu

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

convitio. Unde ἀπόλεμος lædere dicitur, qui null lacesſitus injuria, ſimultatem exercet.

Lucian.

Hinc belli initium.

Dicimus cum alicunde natam ſimultatem ac tumul tum rerum exortum innuimus. Lucianus in Pſeud.

Καὶ κατὰ τὸν Θουκυδίδην, ἄρχεται ὁ πόλεμος ἐνθένδ' ἤδη. *Id eſt,*

Et juxta Thucydidem, jam hinc belli initium.

Piſcis primum à capite fœtet.

Ἰχθὺς ἐκ τῆς κεφαλῆς ὄζειν ἄρχεται.

Piſcis à capite primum incipit putere. Dictum i malos principes, quorum contagione reliquum vul gus inficitur.

1 Reg 24.

Ab impiis egreſſa eſt iniquitas.

Significat ab improbis ſemper mali quippiam exorir à bonis nihil malorum proficiſci.

Ἀνώμης γὰρ ἐσθλῆς ἔργα χρηστὰ γίγνεται.

Probis ab animis facta promanant proba.

Mali corvi malum ovum.

Κακοῦ κόρακος κακὸν ὠόν.

Gellius.

Id eſt, Mali corvi malum ovum. Apte uſurpabitu quoties è malo præceptore diſcipulus malus profic ſcitur: ex improbo patre filius improbus: ex patri illaudata vir illaudatus: denique facinus ſceleratu ab homine ſceleſto.

Auctor omnium & fons.

Homer.

Veluti ſi quis dicat ſuperbiam omnium malorum pa rentem: fidem omnium virtutum fontem: Home rum omnis poëſeos patrem.

Ex tua officina.

Ex noſtra officina depromi dicuntur, quæ à nobis i venta, noſtroque ingenio profecta ſunt. Hoc quo lo gius traducetur ad res animi, hoc fuerit lepidius, u hoc conſilii quis non intelligat è tua prodiſſe offic na? Totum hoc negotii tuæ fuit officinæ.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Generoſioris arboris ſtatim planta cum fructu eſt. Fabius.

Egregia beneque nata ingenia ſtatim matureſcere, & ad frugem pervenire indicat.

Magnorum fluviorum navigabiles fontes. Idem.

Significat præpotentium quantulacunque plus pollere, quam univerſas tenuium opes.

Hinc illæ lacrymæ. Terent.

Dicetur de rei cauſa aliquandiu diſſimulata, quæ vere tandem deprehendatur.

PARASITI.

Muſcæ. Μυῖαι. Athenæ.

Olim dicebantur, qui delectabantur aliena menſa, quos Plautus muribus comparat ſemper alienum edentibus cibum. Apud Athenæum libro 6. paraſitus quiſpiam ſe muſcæ confert:

Δειπνεῖν ἄκλητος μυῖα.

Id eſt, Quod invocatus cœnitare amo, muſca ſum. Advolat enim hoc inſectum ad cibum alienum.

Myconiorum more. Μυκονίων δίκην.

Myconiorum more dicebantur ad convivium accedere, qui ultro venirent non vocati. Myconus una Cycladum eſt: ipſa gens ob rerum inopiam cogebatur ſeſe conviviis ingerere.

Quadra propria.

Nihil æque ſapit, ut cibus proprius domi ſumptus. Catullus: De meo ligurire libido eſt: id eſt, guſtare cum voluptate. At dii Homerici malunt invitari ad nidores hoſtiarum, quam vivere οἰκόσιτοι.

Muris in morem. Plautus.

Plautus in Captiv. Duo quaſi mures ſemper edimus alienum cibum. In paraſitos dictum, quibus jucundum eſt aliena vivere quadra. Non conveniunt nec in una ſede morantur, libertas & cibus alienus: quod eleganter indicat Apologus Æſopicus de mure ſilveſtri & domeſtico. Quin & Græcis proverbiali verbo μυωπολεῖν dicuntur, qui muris in morem cibi

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

cauſa obambulant oberrantque. Indicat hoc Heſychius.

Plutarc.

Αὐτολήκυθοι.

Dicebantur, qui non ex animo, ſed ventris cauſa colerent amicos, inde conficta voce, quod ſponte ad Lecythum commearent, & invocati præſto eſſent in conviviis. Eoſdem τραπεζέας quoque vocatos fuiſſe, teſtatur Plutarchus, & ab Eupolide τοὺ περὶ τήγανον, καὶ

Athen. μετ' ἄριστον φίλους. *Id eſt*, Circum ſartaginem & poſt prandium amicos dictos fuiſſe.

Idem.

Ἀλλοτριοφάγοι.

Vocantur, quibus dulce eſt aliena vivere quadra.

Κατὰ χειρῶν ὕδωρ.

Apud Athenæum refertur: Orta diſceptatione, quænam aquarum eſſet optima, quum alii præferrent Lernæam, alii Pirenæam, alii aliam. Carneus juxta Philoxeni ſententiam dixit: Τὸ κατὰ χειρῶν ὕδωρ ἥδιστον ſuaviſſimam aquam quæ manibus infunditur, quo ea declaret, cœnam eſſe paratum.

Fervet olla, vivit amicitia.

Ζεῖ χύτρα, ζῇ φιλία.

In eos dicitur, quos patina, non benevolentia conciliat.

PAUPERTAS.

Lucian.

Nec obulum habet unde reſtim emat.

In eos, qui maxima rei familiaris inopia laborant, Lucianus in Timone:

Χθὲς μὲν οὐδὲ ὀβολὸν, ὥστε πρίασθαι βρόχον ἐσχηκότας. *Id eſt*, Qui pridie ne obulum quidem habebant, quo laqueum emerent. Pauperrimus ſit oportet, qui tenuitatis tædio ſeſe laqueo præfocare velit.

Nudior Leberide. Γυμνότερος Λεβηρίδος.

De vehementer tenuibus. Leberis enim ſerpentis exuvium ſignificat, quo nihil poteſt eſſe inanius.

Ovidius.

Iro, Codro pauperior.

Ovid. Irus erit ſubito, qui modo Crœſus erat. De Codro Juvenalis:

Tota

Tota domus Codri rheda componitur una. Juven.

Nudior paxillo. Γυμνότερος παττάλου.

De extremæ paupertatis homine dicebatur hæc hyperbole. Nam paxillis corticem quoque detrahimus.

Telenico pauperior. Τελενίκου πενέστερος.

Nam is notæ paupertatis fuit.

Nudus tanquam ex matre.

Γυμνὸς εἰς ἐκ μητρός.

Id eſt, Nudus ut ex matre. De vehementer paupere.

Ne in pelle quidem. Οὐδ᾽ ἐν δέρματι. Suidas.

De ſupra modum tenuibus, velut uſque adeo nudis, ut ne pelle quidem propria tegantur.

Araneas ejicere. Heſiod.

Heſiodus: Ἐκ δ᾽ ἀγγέων ἐλάσειας ἀράχνεια. *Id eſt*, Vaſis ejicias, quas nectit aranea telas. Sic enim ſignificant inanitatem & inopiam. Lucianus: Carie & araneis differta.

Cum exoſſis ſuum rodit pedem.

Ὅτ᾽ ἀνόστεος ὃν πόδα τένδει. Idem.

Conſimili figura ſignificavit egeſtatem, in opere, *Opera & dies*: Exoſſem vocat polypum, quod oſſibus careat. Is creditus eſt nonnullis ſua brachia rodere, quum deeſt cibus. Eſt enim edaciſſimus.

Macilenta manu pinguem pedem. Idem.

Manus enim gracileſcunt fame, pedes intumeſcunt frigore. Heſiodus: Ne te deprendant inopem mala tempora brumæ, Atque pedem premere incipiat manus arida pinguem. Venuſtius erit, ſi longius transferatur ad viaticum parandum ſenectuti, aut ſimilia.

Pedem ubi ponat, non habet. Tullius.

In hominem inſigniter tenuem atque inopem.

Cinclus. Κίγκλοι.

Id eſt, Cincli. Ruſticano proverbio dicebantur præter modum pauperes. Cinclus enim avis quædam eſt imbecillis atque invalida.

Piſtillo nudior. Ὑπέρου γυμνότερος.

De vehementer tenui miſeroque.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Paupertas ſapientiam ſortita eſt.

Zenod. Πενία ἢ τὴν σοφίαν ἔλαχε.

Zenodotus citat ex Euripide. Ignava eſt opulentia verum inopia multarum artium repertrix eſt. Perſius Magiſter artis ingeniique largitor venter: Hominem experiri multa paupertas jubet.

Homer. *Pauper, ſed ingenioſus.*

In hominem tenui cultu, ſed egregio tamen corpore, quadrabit illud Homeri ex Odyſſ. ζ.

Οἵην ἐκ ῥακέων ὁ γέρων ἐπιγουνίδα φαίνει.

Quos profert ſenior pannis è vilibus armos.

Lucianus torquet ad ſenem ingenio facundiaque præcellentem.

Fames Magiſtra.

Multa docet fames.

Πολλῶν ὁ λιμὸς γίγνεται διδάσκαλος.

Id eſt, Fames magiſtra eſt artium complurium. Ovid. Ingenium mala ſæpe movent. Perſius: Ingeniique largitor Venter, negatas artifex ſequi voces.

Ovidius. *Hecale pauperior.*

Hecale paupertate nobilis eſt. Ovidius:

Cur nemo eſt Hecalem, nulla eſt, quæ ceperit Irum:
Nempe quod alter egens, altera pauper erat.

Plautus. *Ad incitas.*

Quoties urgeret extrema neceſſitas, his res dicebatur ad incitas rediiſſe.

Plutarc. *Centro & ſpatio circumſcripta.*

Plutarchus: Quod ſi facultates modicæ fuerint, & centro & ſpatio circumſcriptæ ad uſum. Sentit fortunas tam anguſtas, ut niſi certa dimenſione diſpenſentur, non ſint ad neceſſarios uſus ſuffecturæ.

Nani.

Quadrabit in tenues & humilis fortunæ homunculos, ac quemadmodum Horatius, moduli bipedalis, qui potentes ſumptu conantur æquare.

Tunicati.

Horat. Tenues & humiles nullo cultu inſignes, tunicati dicuntur,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

cuntur. Horat. Vilia vendentem tunicato ſcruta popello.

Canalicolæ.

Homines exili re tenuique fortuna, dicti olim Canalicolæ, quod circa canales fori conſiſterent.

Ne tempeſtas quidem nocere poſſit. Cicero.

In homines inſigniter nudos & inopes. Qui enim poſſident aliquid rerum, aut habent in agris, aut in mari: his tempeſtas nocere poteſt. Cui vero nulla tempeſtas nocere poteſt, is nec in agris poſſidet quicquam, ut agricolæ: nec in navibus, ut negotiatores.

Non habet cui indormiat.

Dicimus & hodie: Non habet & lectum, aut non habet ſtramentum, quibus indormiat.

Omnia præter animam.

Quum nihil non datum ſignificamus præter vitam, dicimus omnia tradita præter animam. Simili figura animam debere dicuntur, qui plus quam omnia debent.

Zonam perdidit. Acron in Horat.

Proverbium caſtrenſe in ἀχρημάτους, id eſt, eos qui nihil habent nummorum. Porphyrius tractum dicit à militum conſuetudine, qui quicquid habent, in zona ſecum portant.

Animam debet. Τὴν ψυχὴν ὀφείλει. Terent.

De eo, qui immodico ære alieno teneatur, ut plus quam omnes facultates debeat, ac denique ſeipſum debeat. Terent. Quid ſi animam debet? Erat enim antiquitus lex, ut qui ſolvendo non eſſet, is nexus addiceretur creditori luiturus corpore, id eſt, opera, quando non haberet in ære.

Saguntina fames. Ariſtop.

Eſt Saguntum Hiſpaniarum oppidum juxta flumen Hiberum, ſocietate fœdereque conjunctum cum Romanis: Id longa Pœnorum obſidione fameque eo redactum eſt, ut cives extructo in foro igni, quicquid erat precioſarum rerum, in eum conjicerent, ac poſtremo

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

ſtremo ſeque ſuoſque liberos eodem præcipitarent, ne venirent in hoſtium manus.

Ariſtop. *Fames Meliæa.* Λιμὸς Μηλιαῖος.

De fame extrema, deque rebus difficillimis. Eſt enim Melus oppidum Theſſaliæ, quod Nicias Athenienſium dux obſedit, expugnavitque, non tam machinis bellicis, quam fame. Meminit hiſtoriæ Thucydides.

Famis campus. Λιμοῦ πεδίον.

In civitates dicitur ingenti fame preſſas. Eſt autem locus quiſpiam hoc nomine.

Λιμοδωριεῖς.

Heſychius dicit ex autoritate Didymi, eos qui juxta Netam accolebant, ſic vocatos, quod ob terræ ſterilitatem frequenter cum fame rem habebant. Quadrabit igitur in eos, qui fame adacti aliquo demigrant.

Aquam bibens nihil boni parias.

Demetr. Ὕδωρ δὲ πίνων, χρηστὸν οὐδὲν ἂν τέκης.

Id eſt, Aquam bibens, probum & utile paries nihil. Languet poëtarum ingenium ni vino concaleſcat. Horat.

Nulla placere diu, neque vivere carmina poſſunt,
Quæ ſcribuntur aquæ potoribus. Juvenalis:
Satur eſt, quum dicit Horatius Ohe. Horatius:
Fœcundi calices quem non fecere diſertum? Item:
Laudibus arguitur vini vinoſus Homerus. Et,
Ennius ipſe pater nunquam niſi potus ad arma
Proſiliit dicenda.

Ariſtoteles pſittacum loquaciorem fieri putat, ſi vinum biberit.

Non eſt Dithyrambus, ſi bibat aquam.

Οὐκ ἐστὶ Διθύραμβος, ἂν ὕδωρ πίνῃ.

Id eſt, Haud Dithyrambus eſt, aquam ſi potitet. Non adeſt hilaritas cum deeſt vinum. Excitat enim vini calor inveniendi vim, quæ torpet nonnunquam in jejunis: movet phantaſias, addit impetus, ſubminiſtrat fiduciam. Dithyrambi canebantur in honorem Bacchi.

Quæ-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Quærendæ facultates, deinde virtus.

Δίζεσθαι βιοτὴν, ἀρετὴν δὲ ὅταν ᾖ βίος. Diogen.

Quærendus victus, virtus autem, ubi victus adfuerit. Horat. O cives, cives quærenda pecunia primum eſt, Virtus poſt nummos.

Pauſone mendicior. Παύσωνος πτωχότερος.

Pauſon pictor quiſpiam fuit inſigni tenuitate, quemadmodum apud Juvenalem Codrus.

Sterilior Agrippa. Zenod.

Ἀκαρπότερος Ἀγρίππα. *Id eſt*, Sterilior Agrippo. Laconum adagium eſt, de iis qui ſunt extremæ paupertatis, neque quicquam facultatum poſſident. Quadrat & in ignavos, nulliuſque induſtriæ homines.

Trium dierum commeatum. Ariſtop.

Trium dierum commeatus, cum inſtare paupertas extrema ſignificatur. Translatio ducta à militum commeatu.

Qui eget, in turba verſetur. Homer.

Etiam hodiernis temporibus vulgo jactatur fabula de cœco mendico, qui jubebat miniſtro, ut eo ſe duceret, ubi maxima eſſet hominum procella, addens ſententiam populari joco celebrem: Ibi quæſtum eſſe, ubi ſit hominum frequentia.

Mendico ne parentes quidem amici ſunt.

Πτωχοῦ φίλοι οὐδ' οἱ γεννήτορες.

Divitiæ conciliant amicos. Paupertas nec illos habet amicos, quos natura conjunxit.

Omnem facultatem indutus eſt.

Ἅπασαν τὴν οὐσίαν ἠμφίεσται.

Id eſt, Univerſam ſubſtantiam indutus eſt. De paupere, qui præter veſtitum nihil præterea rerum poſſidet. Hodie vulgato joco dicunt: Cum ſubſilio, facultates omnes meæ commoventur. Notum illud Biantis philoſophi dictum: Omnia mea mecum porto. Plautus. Hoc quod induta ſum, ſummæ opes.

Theagenis pecunia.

Θεαγένους χρήματα, παῖ Αἰσχίνου. Ariſtop.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Id eſt, Theagenis pecuniæ, quemadmodum Æſchinis, jocus proverbialis in eos, qui pauperes cum ſunt, tamen divites haberi volunt. Hoc morbo notatus eſt uterque & Theagenes & Æſchines. Unde cognomen his additum Σέλλοις, à Sello quopiam inepte ambitioſo. Finitimum ei: Phaniæ janua.

Cleomenes cubile ſuperat.

Ὁ Κλεομένης τῆς κοίτης ὑπερέχει.

De eo, qui magis abundaret rebus ſupervacaneis, quam neceſſariis. Ductum apparet à quopiam, corpore, quam pro lectuli modo, majore.

Colum.

Certiſſima paupertas.

Columella: Vetus proverbium eſt, paupertatem certiſſimam eſſe, cum alicujus indigeas, uti eo non poſſe, quia ignoretur ubi projectum jaceat, quod deſideratur.

Cicero.

Oſtiatim.

Eleganter nec ſine proverbii ſpecie Cicero dixit Oſtiatim, pro ſingulatim, ſive nominatim. Jucundius erit, ſi transferatur ad res animi. ut ſi quis è ſingulis libris aut capitibus autorum petat teſtimonia aut probationes: dicitur oſtiatim petere.

PENSATIO BENEFICII, VEL OFFICII.

Plato.

Manus manum fricat.

Monet adagium neminem ferme mortalium inveniri, qui velit in quempiam beneficium collocare, à quo non ſperet aliquid emolumenti viciſſim ad ſe rediturum, ſed officium invitari officio. Idem adagium effertur & hoc pacto: χεὶρ χεῖρα νίπτει. *Id eſt*, Manus manum lavat.

Botrus oppoſitus botro matureſcit.

Suidas.

Βότρυς πρὸς βότρυν πεπαίνεται.

Id eſt, Botrus juxta botrum matureſcit. Quando dicemus talem quenque evadere, cum qualibus habet conſuetudinem. Habet autem hoc aſſiduitas, ut

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

icinis vitia faciat communia. Tranſlatum ab uvis
uæ mutuo oppoſitæ maturitatem inter ſe viciſſim &
iant & accipiunt.

Da mihi mutuum teſtimonium.

Δάνεισόν μοι μαρτυρίαν. Cicero.

Hoc eſt, Da mihi tuum teſtimonium, recepturus iti-
lem meum. In eos recte jaciendum, qui ſe mutua
alione laudant.

Senes mutuum fricant.

Celebratur & Scipionis Æmiliani apophthegma: Jumenta quod manibus careant, alieno egere frictu. Quo ſignificatum eſt, eos, qui res egregias gerere non poſſunt, egere præcone, quo famam ſibi comparent.

Pro Delo Calauriam.

Ἀντὶ Δήλου τὴν Καλαυρείαν.

Eſt in fabulis: Neptunum cum Latona permutationem feciſſe, ut illa Calauriam inſulam Neptuno concederet, poſſideret Delum, proque dato Tænaro reciperet Pythonem. Eſt autem Calauria exigua inſula, haud procul à Creta. Ea res in proverbium abiit, quoties officium officio penſatur.

Fricantem refrica. Τὸν ξύοντα ἀντιξύειν. Diogen.

Id eſt, Scalpentem viciſſim ſcalpe. Par eſt, de merente bene, bene mereri, & officium officio penſare.

Ferrum ferro acuitur. Prov.7.

Ferrum ferro acuitur, & homo exacuit faciem amici ſui.

Eodem cubito. Αὐτῷ πήχει. Lucian.

Hoc eſt, Eadem regula, eadem menſura. Non inutile fuerit admonere, pleraſque metaphoras à menſuris ductas eſſe proverbiales, ut, Penſiculare rem, Penſitare factum: Rependere beneficium, Remetiri gratiam, Liberare negotium, Expendere cauſſam, Remunerare beneficium Æquilibrium officii, Retaliare convitium, atque id genus alia. Mat.7.

Eadem menſura.

Chriſtus in Euangelio utitur, cum ait futurum, ut qua men-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

menſura fuerimus aliis emenſi, eadem nobis remetietur.

Terent. *Par pari referre.* Ἴσον ἴσῳ ἐπιφέρειν.

Terentius uſurpat in Eunucho parœmiam, ſuperiori non admodum diſſimilem: Par pari referto.
Qua monemur, ut tales ſimus in alios, quales in nos illos experimur. Idem in Prologo Phorm. Quod ab ipſo allatum eſt, ſibi id eſſe relatum putet.

Paria facere.

Paria facere, idem eſt, quod penſare ex æquo.

Plautus. *Hoſtimentum eſt opera pro pecunia.*

Hoc adagium admonet nihil gratuitum eſſe debere, ſed officium beneficio penſandum. Hoſtimentum autem, autore Feſto Pompejo, beneficii penſatio eſt, à priſco verbo hoſtire & adhoſtire, quod eſt paria referre: Ab eodem hoſtem dici putat Nonius, quod ex æqua cauſſa pugnam ſuſcipiat. Sic Lena apud Plaurum in Aſinaria adoleſcenti reſpondet ſua exprobranti beneficia: Hoſtimentum eſt opera pro pecunia, hoc eſt, neuter habet quod imputet alteri: Tu mulierem amabas, miſſa eſt; Ego pecuniam, dediſti.

Suidas. *Pro bonis glomi.* Ἀντ᾽ ἀγαθῶν ἀγαθίδες.

Id eſt, Pro bonis glomi. Dici conſuevit, ubi quis beneficium quod in alium contuliſſet, cumulate, cumque fœnore reciperet. Agathides enim Græcis glomi dicuntur, verum alluſionis decus in voce Græca eſt, quod in ſermone Latino reddi non poteſt.

Cicero. *Ut ſementem feceris, ita & metes.*

Reportabis præmium tuis factis dignum. Perquam feſtivum eſt, quod de Diogene refert Laërtius: Super cœnam quidam illi objiciebant oſſa velut cani, quod Cynicus eſſet: eam contumeliam ſic ille penſavit, acceſſit propius, & juxta illos ſtans mingebat, viciſſim illis canem agens. Sed propius huc pertinet, quod idem refert in Zenone, qui ſervum in furto deprehenſum cedebat. Servus interim clamabat, in fatis fuiſſe ut furaretur. At Zenon: illud etiam, ut cædereris. Servus quoniam audierat herum diſputantem de neceſſitate

ſtate fatorum, eam prætexuit ſuo commiſſo. Sed ſcite etorſit philoſophus.

Benefactis penſare delicta.

Ἄλλοις ἐν ἐσθλοῖς τὸν δ' ἀπωθοῦνται ψόγον. Cicero.

Aliis bene factis hocce depellunt probrum.

PERFICIENDI SIVE ABSOLVENDI.

Nodum ſolvere. Κάθαμμα λύειν. Idem.

Dicebatur, qui negotium alioqui impeditum facile conficeret.

Tenedia bipennis. Τενέδιος πέλεκυς.

Id eſt, Tenedia ſecuris, Conveniet aut in eos, qui nimium ſevere judicant ac puniunt; aut qui celeriter expediunt controverſias, & litium ambiguitates. Inde tranſlatum, quod olim rex Tenedi ſecurim geſtans lites audire conſuevit: cauſſaque judicata, protinus eum qui feciſſet injuriam, ſecuri percutere. Aut quod Tenedius quidam rex legem tulit in adulteros, ut utriuſque corpus ſecuri concideretur, ejuſque legis exemplum etiam in filium edit.

Colophonem addidit. Τὸν κολοφῶνα ἐπέθηκεν. Diogen.

Dici conſuevit, cum ſumma manus rei cuipiam imponitur, aut cum accedit id, ſine quo negotium confici non poteſt. Strabo ſcribit Colophonios olim cum navalibus copiis abundaſſe, tum equeſtribus adeo præcelluiſſe, ut ubicunque gentium bellum gereretur, quod confici non poſſet, Colophoniorum equitum auxilio profligaretur.

Colophonium ſuffragium.

Κολοφωνία ψῆφος. Plato.

Cum Colophonii duodecim civitatibus imperarent, quarum una Smyrna, in publicis conſiliis, ſi quando Smyrnenſium æquales fuiſſent calculi, pars ea vincebat, cui ſubſcripſiſſent Colophonii illi: quorum opera vicerant in prælio. Itaque proverbium quadrabit, quum ſignificabimus, judicium aut ſuffragium alicujus plurimum in re quapiam valere.

Sum-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Cicero. *Summum faſtigium imponere.*

Pro eo quod eſt, Rem omnibus ſuis partibus abſolvere. Exempla reperies apud Ciceronem. Tranſlatum ab ædificatoribus, qui perfecto demum ædificio, faſtigium aliquod ſolent imponere.

Circulum abſolvere. Τὸν κύκλον ἀποτελεῖν.

Eſt rem omnibus numeris, omnibus partibus perfectam reddere.

Seneca. *Summam manum addere.*

Mirum ni metaphora ab artificibus tranſlata, qui primum rude quoddam operis ſimulachrum effingunt, atque hanc primam appellant manum, deinde formant expreſſius, poſtremo ſumma cura expoliunt, atque hanc ſupremam ſeu ſummam manum vocant. Eadem figura dicimus: Nihil deeſſe, præter extremam manum.

Cicero. *Supremum fabulæ actum addere.*

Pro eo quod eſt: Extremum finem imponere. M. Tullius ad Quintum fratrem: Illud te ad extremum & oro & hortor, ut tanquam Poëtæ boni & actores induſtrii ſolent, ſic tu in extrema parte & concluſione muneris ac negotii tui diligentiſſimus ſis.

Horat. *Ad umbilicum ducere.*

Pro eo quod eſt, Librum finire atque abſolvere. Sunt enim umblici ornamenta quædam oſſea aut lignea corneave, umbilici noſtri formam imitantia, quæ voluminibus jam abſolutis addebantur, atque hinc proverbialem figuram eſſe natam, putant. Ad umbilicum pervenit, id eſt, ad finem.

Ad coronidem uſque. Μέχρι τῆς κορωνίδος.

Id eſt, Uſque ad coronidem. Cum extremum finem rei cujuſpiam ſignificamus. A navibus tranſlatum, quibus aliquid noſtri ſpeciem gerens ſolet addi. Jucundius erit, quoties transfertur ad animum, veluti ſi quis ſtudiorum coronidem dicat: aut moneat, ut egregiis cœptis auream addat coronidem. Aut vitæ laudabiliter actæ jubeat auream imponi coronidem, hoc eſt, mortem piam.

Ser-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Servatori tertium. Τὸ τρίτον τῷ σωτῆρι.

Id eſt, Tertium ſervatori. Pindari interpres oſtendit antiquitus fuiſſe morem, ut in conviviis primus calix miſceretur Jovi Olympio, ſecundus Heroibus, tertius Jovi ſervatori. Addit autem hunc calicem Σωτῆρος appellatum, quod hucuſque potatio citra ebrietatem animique noxam conſiſteret. Juxta illud apud Apulejum Aſclepiadis dictum, exiſtimantis primum craterem pertinere ad ſitim, ſecundum ad voluptatem, tertium ad ebrietatem, quartum ad inſaniam.

Domum quum facis, ne relinquas impolitam. Heſiod.

Senſus eſt: Unicuique negotio, quod ſemel inſtituerimus finem idoneum imponendum, ut nihil omnino deſideretur. Veluti ſi quis adhortetur aliquem ne literarum ſtudium deſerat, ſed laudabiliter inſtitutis ſummam manum imponat, ne vulgo ludibrio ſit.

Omnia octo. Ἁπαντ' ὀκτώ. Iul. Poll.

Cum nihil deeſſe ſignificamus, aut quum multa inter ſe ſimilia videntur.

Si meus ille ſtylus fuiſſet. Cicero.

Pro eo quod eſt, Si hoc negotii meo arbitrio, meoque artificio commiſſum fuiſſet. Tranſlata metaphora à fabularum autoribus, quorum ſtylo & calamo fabula tota conficitur. Porro ſtylus eſt cuſpis illa graphiaria qua ſcribimus in tabulis ceratis.

Ad Herculis columnas.

Ἡρακλείαι στῆλαι. Strabo.

Sic n. vulgo dici ſolet, τὰ πέρα Γαδείρων οὐ περατά. *Id eſt*, Quæ ultra Gades, inacceſſa. Quo ſignificant ultra columnas Herculis non eſſe quo progrediare. Columnas has Hercules ibi fixiſſe dicitur, cum boves veſtigaret Geryonis, tanquam illic eſſet ſuprema orbis meta.

Ad phaſim uſque navigavit.

Εἰς Φᾶσιν ἔνθα ναυσὶν ἔσχατος δρόμος.

Id eſt, Ad phaſim, ubi ſupremus curſus navibus. Phaſis Euxini ſinus & extrema navigationis meta.

Sum-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Sumptum videtur ab Jaſonis fabula. Neque diſſimile fuerit ſchema, ſi quis ad Herculis uſque columnas dicatur navigaviſſe aut uſque ad Britannos, quos autores extra mundi terminos ponunt, quod Oceano ſeparentur.

Omni devorato bove in cauda defecit.

Πάντα ἐκφαγὼν τὸν βοῦν, εἰς τὴν οὐρὰν ἀπέκαμεν.

Hoc eſt, Reliquo negotio peracto, in extremo fine delaſſatus eſt.

Bellicum canere, Receptui canere.

Bellicum canere, pro eo, quod eſt animare atque exhortari. Receptui canere, pro finire. Signa canant apud Martialem, id eſt, jam congrediamur. Et apud Plaut. Collatis ſignis depugnare. Apud eundem, Verſis gladiis depugnare. Quin hoc ipſum collatis ſignis, haud dubie proverbii ſpeciem habet, cum ſignificamus ſeriam & exactam de re diſceptationem. Juvenal.

Hæc tuba rixæ, id eſt, hoc belli initium.

Jul. Pol. *Hic telam texuit, ille deduxit.*

Hoc eſt, Alter orſus eſt, alter perfecit.

Hermip. *Filum neviſti, & acu opus eſt.*

Ῥάμμα ἐπέκλωσας, προσδεῖ καὶ ῥαφίδος.

Id eſt, Filum ductum eſt, opus eſt & acu. Cum ſignificamus non ſatis eſſe cœpiſſe, niſi pari induſtria perficias. Didiciſti artem, ſupereſt exercitatio. Didiciſti grammaticam, reſtat dialectica. Didiciſti ſacras literas, reſtat bona vita.

Lucili. *Summum ſuere centonem.*

Ad hanc formam pertinet, quod apud Nonium ait Lucilius: Sarcinatoris eſſe ſummum ſuere centonem optime.

Plutarc. *Lunæ radiis non matureſcit botrus.*

Conveniet in eos, qui conantur quod ob defectum virium non queunt perficere.

Nihil poteſt nec addi, nec adimi.

De perfectis operibus ita vulgo dici ſolitum.

Qua-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Quadratus homo. Ariſtot.

ui caret omni vitio, & quæ ſunt virtutis contem-atur, ac fortunæ caſus optime fert, ac prorſus omni parte moderate, is vere bonus eſt & quadrangulus.

Rudem accipere. Rude donare. Horat.

udem accipere, pro dimitti à munere. Rude donare, ro dimittere. Inde ducta metaphora, quod antiqui-is gladiatores, quibus permiſſum erat à gladiatorio unere ceſſare, rude donati dicebantur. Proinde qui-unque à munere quovis in otium reſtituuntur, vel b ætatem, vel ob imbecillitatem, rudem accepiſſe icentur.

Finem vitæ ſpecta. Solon.

olon Crœſo reſpondit, nemini competere nomen eati, niſi qui feliciter vitæ curſum peregiſſet. Quod eferens Juvenal. Quem vox, inquit, facunda Solonis eſpicere extremæ juſſit ſpatia ultima vitæ. Ovidius n Transformationibus ſic extulit: Sed ſcilicet ultima emper, Expectanda dies homini eſt, dicique beatus Ante obitum nemo ſupremaque funera debet. Quin odieque paſſim omnibus eſt in ore: Ab exitu rem pectandam eſſe.

Haud perficiet.

Qui dicet negotium haudquaquam perfectum iri, ver-bis Homeri id dicat licebit:

Τελέει δ' ὁδὸν οὔποτε ταύτην. *Id eſt,*
Verum hancce viam haud perfecerit unquam.

Capere provinciam.

Tradere provinciam. Terent.

Tradere provinciam, figura proverbiali dicuntur, qui negotium aliquod curandum committunt. Capiunt ſuſcipiuntve provinciam, qui rei curandæ onus in ſe recipiunt, Metaphora ſumpta à conſuetudine Roma-norum, apud quos qui magiſtratum gerebant, pro-vincias alias alii ſortiebantur. Terent. O Geta, pro-vinciam ſuſcepiſti duram. Plautus: Abi directus in tuam provinciam.

Curſus

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Lucretius.

Curſu lampada trado.

Curſu lampada tradere, eſt partes ſuas quaſi ſucceſſione, in alium atque alium transferre. Eodem pertinet illud Perſianum: Qui prior es, quur me in decurſu lampada poſcis? Terent. tradunt operas mutuas, & aliis alii viciſſim ſuppetias ferunt.

Tullius.

Sarta tecta.

Pro conſummatis, probeque curatis, & in quibus nihil ſit omiſſum. ex ſolennibus verbis Jureconſultorum abiit in proverbium. Plautus in Trinum. Ne tibi ægritudinem pater parerem, parſi ſedulo, Sarta tecta tua præcepta uſque habui mea modeſtia.

PERFIDIA.

Plautus.

Verbis conceptis pejerare.

Olim juraturo ſolennibus verbis præibatur, quo jusjurandum eſſet firmius. Interdum jurans tenebat aram, quo major eſſet jurisjurandi religio. Itaque ſanctiſſimum jusjurandum ſignificantes, dicebant: nec ſi aram tenens juraveris, credam tibi.

Θρᾴττειν.

Θρᾴττειν ſignificat decipere, & Thraciis dolis tractare. Sunt enim θρᾷτται ancillæ Thraciæ.

Idem.

Superavit dolum Trojanum.

Plautus in Pſeud. Superavit dolum Trojanum, atque vicit Pſeudolus. Sentit autem de equo Trojano è trabibus contexto. Quemadmodum autem Græci per ſubornatum Sinonem impoſuere Trojanis; ita Pſeudolus per Harpagem impoſuit Lenoni.

Auſon.

Græca fide. Ἑλληνικῇ πίστει.

Pro certa fide per ironiam. Auſonius: Mutuatur ad Græcam fidem. Euripides: πιστὸν ἑλλὰς οἶδεν οὐδέν. *Id eſt,* Græcia nequaquam novit fidem.

Gregor.

Punica fides.

Pœnorum perfidia in proverbium abiit, quod ea gens peculiariter perfidiæ vanitatiſque notata ſit.

Alte-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Altera ſcabit, altera ferit.

Gregorius Theologus: ὥσπερ εἴτις ἑνὸς ἀνδρὸς, τῇ μὲν τῶν χειρῶν καταψήχοι τὴν κεφαλὴν, τῇ δὲ παίοι τὴν παρειάν. *Id eſt*, Perinde quaſi quis ejuſdem viri altera manu ſcabat caput, altera malam ferit.

Ex eodem ore calidum & frigidum efflare. Æſop.

Ἐκ τοῦ αὐτοῦ στόματος τὸ θερμὸν καὶ τὸ ψυχρὸν ἐξάγειν.

Bilingues & qui eundem modo laudant, modo vituperant, ex eodem ore calidum & frigidum ſpirare dicuntur. Huic confine eſt illud Jacobi Apoſtoli: Ex eodem ore emanat dulce & amarum.

Magadari.

Μαγαδίζειν ſive Μαγαδεύειν, dicebantur olim qui bilingues eſſent: eodem ore laudantes ac vituperantes, pudice & obſcœne loquentes: ductum à magadide, quod organum eſſe δίφωνον conſtat, ſimul emittens geminam vocem, gravem & acutam, harmonia quæ dicitur δὶς διὰ πασῶν.

Altera manu fert aquam, altera ignem.

Τῇ μὲν ὕδωρ φορεῖ, τῇ δὲ ἑτέρῃ τὸ πῦρ. Plutarc.

In eum torqueas licebit, qui quum coram ſit blandus, occulte noceat. Aut in bilinguem, & nunc laudantem, nunc vituperantem. Loquitur Plutarchus de muliere diverſis & contrariis inſtructa.

Altera manu fert lapidem, altera panem oſtentat. Plautus.

Qui coram blandiuntur, clam obtrectantes, palam amicos agunt, clanculum nocent. Aut qui hic proſunt, illic lædunt, falſam beneficii ſpem oſtentant, ut nacti occaſionem funditus perdant, ii dicuntur altera manu portare lapidem, altera panem oſtentare. Tranſlatum ab iis, qui canes oſtentato pane pelliciunt: deinde accedentibus ſaxum illidunt.

PER-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

PERPLEXUS.

Ventus neque manere ſinit, neque navigare.

Diogen. Ἄνεμος οὔτε μένειν ἐᾷ, οὔτε πλεῖν.

Uſus erit, ubi quis in eas rerum anguſtias inciderit, u nec relinquere negotium ſit integrum, nec abſolvend ſit facultas. Metaphora ſumpta à ventis.

Terent. *Auribus lupum teneo.*

Donatus Græcam parœmiam Græcis adſcribit verbis: Τῶν ὤτων ἔχω τὸν λύκον, οὔτ' ἔχειν, οὔτ' ἀφεῖναι δύναμαι. *Id eſt*, Auribus lupum teneo, neque retinere, neque amittere poſſum. Ajunt lupum non poſſe teneri auribus. Dicitur in eos, qui hujuſmodi negotio involvuntur, quod neque relinquere ſit integrum, neque tolerari poſſit.

Hæret in vado.

Ambroſius in Lucam: In abruptum, inquit, diſputationis venimus, hæremus in vado. Metaphora à navigio ducta, quod vado illiſum fruſtra circumagitur. Tullius: Venit ad extremum, hæret in ſalebra. Sunt autem ſalebræ fluminum aut viarum obſtacula, à ſaltu dictæ.

Archela. *Gangamon.*

Julius Pollux lib. 10. citat Æſchylum, qui negotium involutum & explicatu difficile γαγγαμῶνα dixerit, quemadmodum dicimus naſſam. Docet item genus eſſe retis involutis flexibus ſinuoſum ac perplexum, quod à Græcis dicatur γαγγαμὼν à γῶ quod eſt, capio.

Cicero. *In aqua hæret.*

Qui fluctuat, neque in ſolido conſiſtit. Tranſlatum ab oratorum clepſydra, ut eum in aqua hærere dicamus, qui ſe, diſtillata jam aqua, tamen è cauſa non poteſt expedire.

Terent. *Nunc meæ in arctum coguntur copiæ.*

Terent. in anguſtum oppido nunc meæ coguntur copiæ. Metaphora ſumpta ab exercitu, qui undique obſidetur ab hoſtibus, ut difficile ſit effugere.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

In puteo conſtrictus.

Ἐν φρέατι συγκύπτειν. Plato.

Quadrabit in eos, qui in anguſtias eas redacti ſunt, ut extricare ſeſe nullo modo poſſint. Idem: In puteo cum cane pugnare, & Cantherium in foſſa.

Perplexus.

Qui in maximis verſatur periculis, nec ullum affulget ſubſidium, uſurpabit illud Homeri: ex Odyſſ. ξ. Homer.

Οὐδέ τις ἄλλη

Φαίνετο γαιάων, ἀλλ' οὐρανὸς ἠδὲ θάλασσα.

Id eſt, Nec ulla apparuit ultra.

Tellus, ſed nobis cœlum undique, & undique pontus.

Perplexus, animique conſternati.

In eum, qui periculoſo negotio conſternatur animo, nec rationem invenit, qua explicet ſeſe, quadrabit illud Homeri ex Iliad. θ.

Νέστορα δ' ἐκ χειρῶν φύγον ἡνία σιγαλόεντα. Ambroſ.

Id eſt, Fugere è manibus mirandæ Neſtori habenæ.

Ne Execeſtides quidem viam invenerit.

Οὐδ' Ἐξηκεστίδης ἂν εὕροι τὴν εὐθεῖαν ὁδόν.

Id eſt, Ne Exceſtides quidem rectam viam invenerit. De negotio perplexo atque inexplicabili. Execeſtides quidem vulgo male audiit, quod immodicus eſſet in peregrinationibus, ut omnes vias quam maxime cognitas haberet.

Labyrinthus. Λαβύρινθος.

Labyrinthum olim vocabant orationem, aut rem quampiam vehementer impeditam & inextricabilem. Veluti ſi quis philoſophiæ ſtudium, Labyrinthum vocet. Sumptum à Labyrintho Dædali. Huic non diſſimilis erat Mæander. Id erat picturæ genus ortum ab exemplo Labyrinthorum. Prudentius in carmine: Cultor Dei, O tortuoſe ſerpens, Qui mille per Mæandros.

De gradu dejicere. Plautus.

Pro eo quod eſt, animo conſternari, ac velut à ſtatumentis dimoveri. In gradum reponere, quaſi in pri-

priſtinum locum reſtituere. Ad eandem formam pe tinent: movere loco, deturbare gradu, reſtituere locum.

De poſſeſſione dejicere.

Ex ſermone Juriſconſultorum in vulgi ſermone abiit, pro eo quod eſt famam cuipiam eripere, qua jam omnium conſenſu obtinuerit, aut adimere qui piam, quod ſuo quaſi jure tenere videatur. Jam j ſemper favet poſſidenti.

Plautus. *Peribis ſi non feceris:*

Ubi quis in eum redactus eſt locum, ut nec aggre rem poſſit citra magnum incommodum, neque tu omittere: Si faxo, vapulabo.

Cicero. *Nec currimus, nec remigamus.*

Apte torquebitur in illos, qui fruſtra conantes, nih proficiunt, videlicet adverſante fortuna.

Nec caput, nec pedes.

Negotium ita perturbatum, ut neſcias quo pacto v expedias vel amittas, veteres dicebant, nec capu habere, nec pedes.

PERSPICACITAS.

Plato. *Lynceo perſpicacior.*

Sunt qui tradunt Lynceum primum reperiſſe fodina metallorum, æris, argenti, & auri. Et vulgo natam fa bulam, quod ea quoque videret, quæ ſub terra forent Ariſtophanes in Pluto: Βλέπειν τ' ἀποδείξω σ' ὀξύτε ρον τοῦ λυγκέως. *Id eſt*, Faxo ut videas, vel Lynceo ipſ acutius. Cicero: Quis eſt tam Lynceus, qui in tanti tenebris nihil offendat, nuſquam incurrat?

Serpentis oculus. Ὄφιος ὄμμα.

De his dici conſuevit, qui acribus & intentis intueren tur oculis. Ab animante ſumpta metaphora. Horat.

Cur in amicorum vitiis tam cernis acutum,
Quam aut aquila, aut ſerpens Epidaurus?

Iulian. Ἐν πλάτει.

Ἐν πλάτει dictum, accipiendum, interpretantur Græci, cum

um paululum ultra præſcriptum ſignificant eſſe con-
edendum, præſertim in his, quæ ſunt humanitatis.
'eluti ſi quis pollicitus ſolutionem ad diem Auguſti
ecimum, reddat poſtridie. Julianus pandectarum
ib.46. Tit. De ſolution. & liberat. l 13. Ratum autem
ominus habere debet, mox cum primum certior
actus eſt, ſed hoc ἐν πλάτει, & cum quodam ſpatio
emporis accipi debet.

Odorari.

'ranſlationes quæ ducuntur à corporis ſenſibus, o-
nnes fere proverbiales ſunt: veluti Odorari, pro re-
ciſcere: Olfacere, pro deprehendere: Subolere, pro
uſpectum eſſe: Obolere pro moleſtum eſſe, aut eſſe
n ſuſpicione. Huc pertinent & illa: Olet menda-
ium, Redolet Atticiſmum, Olet lucernam. Cicero ad
ltticum: Hominem deguſtes. Idem ad eundem: Et
.atinus ille tuus Atticiſmus ex intervallo reguſtan-
lus. Et palato ſatisfacere dicitur, quod animo placet.
)evorare tædium. Abſorbere moleſtiam. Affinia ſunt
lla: Sapiunt arrogantiam, Reſipiunt juvenile quid-
lam. Concoquere item pro vincere moleſtiam. Nau-
eare, cum tædio audire. Evomere, dicere quod do-
or non ſinebat reticere. Et expuere miſeriam ex ani-
no. Conſputare, pro laceſſere maledictis. Deſpuere,
ro contemnere. Stomachari, pro indignari. Oculis
erre, pro vehementer amare curæque habere. In ocu-
is eſſe, Obverſari oculis, id eſt, recordari, & in me-
noria cogitationeque eſſe. Reſpicere, curam agere, &
ationem habere. Proſpicere, in poſterum conſulere.
)eſpicere faſtidire. Suſpicere, mirari. Connivere,
ro data opera diſſimulare. Cæcutire, hallucinari,
ro falli judicio.

PERSPICVITAS.

Vel cœco appareat. Plutarc.

De vehementer perſpicuo. Euſeb. adverſus Hieroclen:
Ἀλλὰ γὰρ καὶ τυφλῷ φασὶ δῆλον. *Id eſt,* Plato.
Quin etiam vel cœco perſpicuum ajunt eſſe.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Horat. *Et puero perſpicuum eſt.* Καὶ παιδὶ δῆλον.

De re ſupra modum perſpicua confeſſaque.

Notum lippis ac tonſoribus.

Quæ jam in ora vulgi abierunt, omnibus tonſoribu ac lippis nota dicuntur, propterea quod olim in ton ſtrinarum conceſſibus omnes rumores narrari conſue verunt. Horatius: Opinor omnibus & lippis notun & tonſoribus eſſe. Nam lippi in tonſorum officini deſident, expetentes remedium oculorum.

Tanquam in ſpeculo, Tanquam in tabula.

Καθάπερ ἐν κατόπτρῳ, καὶ ὥσπερ ἐν γραφῇ.

De re vehementer evidente, perſpicuaque. Terentius Denique inſpicere tanquam in ſpeculum vitas omnium jubeo.

Suidas. *Rudius ac plenius.*

Suidas admonet ſubeſſe proverbium, quod hunc ac modum feratur: σαφέστερόν μοι κ' ἀμαθέστερον φράσον *Id eſt*, Apertius mihi loquere, atque indoctius. Sumptum à quibuſdam ænigmatum involucris.

Lucian. *Electro lucidior.* Ἠλέκτρου διαφεγγέστερος.

Id eſt, Electro pellucentior. De re magnopere dilucida.

Plutarc. *Veluti è ſpeculo.* Ὡς ἀπὸ σκοπιᾶς.

Dum quis rem velut oculis ſubjectam, totam undique contemplatur.

Cicero. *Archimedes non poſſet melius deſcribere.*

Archimedes Syracuſanus Geometra fuit celeberrimus, nuſquam non intentus figuris geometricis, adeo ut pingens ſit interfectus. Ex qua proverbii ſpecie dixit Cicero pro Aulo Cluent. Non Archimedes potuit melius deſcribere. Solent enim Geometræ Mathematicas figuras in pulvere depingere.

Mens videt, mens audit.

Νοῦς ὁρᾷ, καὶ νοῦς ἀκούει.

Id eſt, Mens videt, mens audit. Locus erit adagio, ubi jubemus quempiam attentum eſſe, quemadmodum dicimus: Hic eſto; &, iſthic ſum.

Can-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Candidus ſermo. Λευκὸς λόγος.

Græcis dicitur oratio dilucida perſpicuaque à colore, ui inter cæteros plurimum habet lucis. Unde λευκότερον εἴπειν, dicuntur, qui clarius efferunt quod ſentiunt, hoc eſt, Σαφέστερον; & λευκὴ φωνὴ vox dicitur, uæ facile penetrat aures auditorum.

PERTINACIA.

Oſtrei in morem hæret.

Ὥσπερ λεπὰς προσίσχεται. Ariſtoph.

d eſt, Oſtrei ſive conchylii in morem adhæret. Ariſtohanes dixit in anum, quæ ægre à juvene divellabatur.

Ὡς εὐτόνως, ὦ Ζεῦ βασιλεῦ, τὸ γρᾴδιον.
Ὥσπερ λεπὰς τῷ μειρακίῳ προσίσχεται. *Id eſt*,
O Jupiter, quam fortiter conchæ modo
Iſthæc anicula adhæret adoleſcentulo.

ſt concharum genus quod capillamentis quibuſdam nter ſe cohæret, quo tutius ſit adverſus undarum notus.

Alios Tragœdos provocat.

Τοὺς ἑτέρους τραγῳδοὺς ἀγωνιεῖται. Lycurg. Sophiſta.

d eſt, Adverſus reliquos Tragœdos ſeſe parat. Didyus oſtendit dici ſolitum in eos, qui ſeſe componunt, ſtruuntque adverſus partem adverſam: Tranſlatum idetur è certaminibus Baccho ſacris, in quibus Traædorum fervebat concertatio. Huc referas licet pau inferius adductum. Auriculam mordicus.

Mordicus tenere. Cicero.

ſt ſumma pertinacia tueri, quod Græci vocant ὀδάξ. n eundem ſenſum dixit Seneca: Utraque manu.

Toto corpore. Omnibus unguiculis. Idem.

feris ſumpta metaphora, quæ dentibus, unguibus, toque corpore retinere ſolent, quod nolint extorueri.

Gladiatorio animo. Terent.

erent. in Phormi. Hem! gladiatorio animo ad me ffectant viam. Quo ſignificatur ita tendi ad nocenum alteri, ut id cum proprio etiam periculo ten-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

tetur, animo pertinaci paratoque vel perdere vel perire.

Niſi crura fracta fuerint.

Cicero.

Marcus Tull. docet, proverbio fuiſſe jactatum in C Plancum, eum perire non poſſe, niſi crura ei fracta fuiſſent. Is incenderat curiam, ob quod facinus cum eſſet ejectus in exilium, tamen poſt armatus auſus eſt redire in urbem.

PHILAVTIA.

Non videmus manticæ quod in tergo eſt.

Id eſt, Non videmus noſtra ipſorum vitia, cum aliena curioſis oculis perſpiciamus. Finxit Æſopus ſingulo mortales binas habere manticas, hoc eſt peras? Alteram ante pectus, alteram à ſcapulis, tergoque propendentem. Sed in priorem, inquit, aliena vitia immittimus, in poſteriorem noſtra.

Quod volumus, ſanctum eſt.

Auguſtinus.

D. Auguſtinus lib. Contra Creſconium Grammaticum IV. Non jam, ut vetus proverbium fertur, quod volumus ſanctum eſt, ſed etiam quando volumus, & quamdiu volumus. Genus hoc hominum hodie regnat in mundo, qui pietatem non exigunt ad Chriſt regulam, ſed ad ſuos affectus, & quicquid vehementer amant, hoc videri volunt etiam ſanctum.

Papæ Myxus. Βαβαὶ Μύξος.

In glorioſos & jactabundos dici conſuevit. Nam Βαβαὶ ſtuporis & admirationis ſignificationem habet. Myxus autem ſacerdos quiſpiam fuit Dianæ glorioſus & magniloquus.

Amicos tragœdos æmulatur.

Τοὺς ἑταίρους τραγῳδοὺς ἀγωνεῖται.

Didym.

Sumptum ab Hiſtrionibus Tragœdiarum, qui cum ſint leviſſimi nebulones, tamen ubi Deum aut regem agunt in fabula, tum cultu, voce, geſtuque majeſtatem quandam imitantur. Dici ſolitum de his, qui ſeſe accommodarent, & morum ſeveritatem ſumerent ad æmulationem aliorum.

Tragi-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Tragice loqui. Τραγικώτερον λαλεῖν. Plutarc.

Eſt verbis uti magnificentioribus. Eſt enim Tragicorum character ſublimis, amatque Tragœdia ampullas & ſeſquipedalia verba.

Turpis jactantia. Homer.

Non eſt generoſi animi jactare ſeſe de iis, quæ fortiter aut feliciter fecit. Super hoc ita Menelaus apud Homerum Iliad. ρ.

Οὐ μὰν καλὸν ὑπέρβιον εὐχετάασθαι. *Id eſt,*
Haud ſane pulchrum ſeſe jactare ſuperbe.

Ne magna loquaris. Μὴ μεγάλα λέγε. Diogen.

Admonet temperandum eſſe à magniloquentia. Horatius:

Projicit ampullas, & ſeſquipedalia verba,
Et ſpirat tragicum, ſatis & feliciter audet.

Argenti fontes. Ἀργύρου κρήνας λαλοῦσιν.

Id eſt, Argenti fontes loquuntur. In eos, qui ſtolide quidem atque indocte, ſed arroganter tamen & confidenter loquerentur, opibus videlicet ſuis freti. Mimus:

Fortuna quem nimium fovet, ſtultum facit.

Antipha.

Opes enim nos, ſicuti medicus malus,
Ubi cœperint, reddent videntes illico cœcos.

Quadrabit in eos quoque quorum oratio propter opum fiduciam plus ſatis libera atque audax videbitur. Nam quemadmodum paupertas timiditatem adfert, ita opulentia παῤῥησίαν, *Id eſt*, loquendi confidentiam adducere ſolet.

Fœnum habet in cornu. Horat.

In homines feroces ac maledicos dicitur: Fœnum habet in cornu. Horat. in Sermon. Fœnum habet in cornu, longe fuge. Inde tranſlatum, ut Acroni placet, quod antiquitus bobus cornupetis fœnum pro ſigno in cornu appenderetur, quo ſibi caverent, qui forte occurriſſent.

Colophonica ferocia. Κολοφώνεια ὕβρις. Diogen.

In inſolentes, qui ferociter decipiunt & affligunt humilio-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

milioris fortunæ homines. Aut in eos, quibus ſua feritas exitium attulit. Sumptum ab arrogantia, ſuperbiaque ejus gentis.

Martial. *Oleum in auricula ferre.*

Eſt apud Martialem: Poëta taxare videtur hominem rigida ſupinaque aure:

Narratur quidam belle dixiſſe Marulle,
Qui te ferre oleum dixit in auricula.

Neque negarim poſſe referri ad aſſentatores, qui velut oleum in aurem inſtillant, dum jucunda loquuntur magis, quam ſalutaria.

Oleum vendere.

Huc pertinebit & illud Euangelium, de venditoribus olei.

Homer. *Fortunæ reddit inſolentes.*

In eum, qui poſteaquam fortuna ſecundior affulſit, animos item effert, & paulo confidentius gerit ſeſe, quadrabit illud Homeri:

Lætatus ventis pandebat vela ſecundis.

Ab Eteobuthis ducit genus.

Ἐξ Ἐτεοβουτάδων ἕλκειν τὸ γένος.

Dici ſolitum de iis, qui majoribus illuſtribus, & antiqua nobilitate ſunt oriundi, videlicet à Butho quopiam, qui ſacerdotes inſtituit Athenis. Et ab hujus poſteris poſtea ſummi magiſtratus creabantur. Venuſtius erit, ſi per ironiam ſumatur in hominem obſcurum, aut nobilitatis & imaginis oſtentatorem.

Ne intra veſtibulum quidem.

Οὐδ᾽ ἐν τοῖς ἱεροῖς.

In tumidos, feroces & inſolentes dici ſolitum, qui procul omnes à ſe ſubmovent.

Aut minus animi, aut plus potentiæ.

Plutarc. Ἢ φρονεῖν ἔλασσον, ἢ δύνασθαι δεῖ μεῖζον.

Id eſt, oportet aut minus animoſum eſſe, aut plus poſſe. Convenit in feroces, quorum arrogantiæ non ſuppetant vires. Aut qui non timent irritare, quem vincere non poſſunt. Plutarchus: Aut adde viribus, aut detrahe animo.

Men-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Mendax atraphaxis.

Ψευδῶν πλέα ἀτραφάξις. Ariſtop.

Id eſt, Referta mendaciis atraphaxis. De tumidis ac ventoſis. Atraphaxis holeris genus, quod celeriter in altum ſurgit, Latinis atriplex dicitur, betarum generi affinis.

Suum cuique pulchrum.

Vide, Alia aliis placent.

Suo quiſque ſtudio gaudet. Homer.

Qui dicet aliis ſtudiis alios teneri, & unumquemque ſuo victitare quæſtu, proferet illud Homeri:

Οὐ γὰρ φαιήκεσσι μέλει βιὸς οὐδὲ φαρέτρη,
Ἀλλ' ἱστοὶ καὶ ἐρετμὰ νεῶν, καὶ νῆες ἐῖσαι. *Id eſt*,
Nam Phæacibus haud cordi jacula atque pharetra,
Sed remi, tabuliſque ratis compactilis æquis.

Horatius: Tractant fabrilia fabri.

Feſtucam ex oculo alterius dejicere. Matth.

Matthæus: Quid autem vides feſtucam in oculo fratris tui, trabem vero quæ in oculo tuo eſt, non intelligis? Hor. Qui ne tuberibus propriis offendat amicum, Poſtulat, ignoſcat verrucis illius æquum eſt. Tubera, majora vitia dixit; verrucas minora, quæ alibi nævos appellavit. Hinc & illud. Verrucis offendi qui tubera habet.

Suus cuique crepitus bene olet.

Nemo eſt, cui ſua mala non videantur optima.

Ipſis placet. Αὐτοῖς ἀρέσκει. Plato.

Ubi rem parum nobis probari, aut cauſſam nihil ad nos pertinere ſignificamus. Terentius: Mihi non fit veriſimile. Atqui ipſis commentum placet. Suis quiſque conſiliis, ſuæque ſententiæ blanditur. Homerus: ἥνδανε θυμῷ. *Id eſt*, Placuit animo. Item, Sic lubitum eſt animo meo. Vergilius: Diis aliter viſum.

Pedere thus. Βδέειν λιβανωτόν. Ariſtop.

Accommodabitur in eos, quorum & vitia placent, aut ipſis, aut aliis impendio amantibus. Ariſtophanes: Non enim thus pedo. Quadrabit & in aſſentatores.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

In armis acciſſat.

Ἐπὶ τοῖς ὅπλοις ἀκκίζεται.

In eum, qui ſibi placet, ſeſeque quaſi contemplatur in armis ſuis. De Accone muliere, quæ ad ſpeculum inepte ſibi blandiebatur.

Philauti. Φίλαυτοι.

Qui ſibi vehementer placent. Vitium autem φιλαυτία dicitur. Quod appoſite circumloquens Horatius, Cœcus (inquit) amor ſui.

Ariſtot. *Quæ quis ipſe facit.*

Ariſtotel. Rhetoricorum lib. 2. diſputans de affectibus, refert hoc dictum vulgo jactatum, ἃ γάρ τις αὐτὸς ποιεῖ ταῦτα λέγεται τοῖς πέλας μὴ νεμεσᾶν. *Id eſt*, Nam quæ quis ipſe facit, hæc dicitur vicinis non vertere vitio. Conveniet cum illo Terentiano: Homine imperito nihil quicquam eſt injuſtius, qui nihil niſi quod ipſe facit, rectum putat. Sunt enim qui damnant quicquid ipſi non poſſunt aſſequi.

Theocr. *Et me mater, &c.*

Theocritus. Ecloga cui titulus νομεῖς.

Κἠμ' ἔφαθ' ἁ μάτηρ πολυδεύκεος ἦμεν ἀμείνω.

Id eſt, Me quoque Pollucem mea mater vincere dixit. Cum quis anteponitur, aut æquatur iis, cum quibus nullo modo conferendus eſt. Matres enim amore cæcutiunt in filios, & formoſiſſimos putant, qui ſunt deformes: fortiſſimos, qui ignaviſſimi. Pollux pugil optimus fuiſſe creditur.

Plutarc. *Te ipſum laudas.* Σεαυτὸν ἐπαινεῖς.

Ubi quis ſeſe laudat, ſuique tibicinem agit.

Te ipſum inſpice.

Μὴ τὸ μὸν, ἀλλὰ τὸ σὸν φῦλον σκόπει.

Id eſt, Age non meum, verum & tuum inſpicito genus. Stultum eſt in alterum dicere quod in te poſſit retorqueri.

Lucian. *Patriæ fumus igni alieno luculentior.*

Lucianus: Καὶ ὁ τῆς πατρίδος αὐτῷ καπνὸς λαμπρότερος ὀφθήσεται τοῦ παρ' ἄλλοις πυρός. *Id eſt*, Patriæ fumus lucu-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

luculentior homini videtur, quam ignis alibi. Homer. Odyſſ. α.

Ἱέμενος καὶ καπνὸν ἀποθρώσκοντα νοῆσαι
Ἧς γαίας.

Exoptans oculis ſurgentem cernere fumum
Natalis terræ.

Multi te oderint, ſi teipſum laudas.

Πολλοί σέ τοι μισήσουσιν ἂν σαυτὸν φιλῇς.

Id eſt, Multi oderint, ſi temet ipſe diligas. Multis enim diſpliceat oportet, qui nimium ſibi placet. Nulli minus ſunt appoſiti ad mutuum amorem ac benevolentiam, quam qui ſeſe vehementer amant.

Sine rivali diligere. Auſon.

Qui ſtulte mirantur, quod nemo alius concupiſcat, veluti ſimia catulos ſuos, & miratur, ac amplectitur: & indocti poëtæ ſuas nugas ſoli diligunt. Tullius: O Dii, quam ineptus, quam ſeſe ipſe amans, ſine rivali. Horat. in arte poëtica:

Nullum ultra verbum, aut operam ſumebat inanem.
Quin ſine rivali, teque & tua ſolus amares.

POTENTES.

In omnia potentes. Heſiod.

In eos qui plurimum poſſunt vel nocere, vel prodeſſe, quadrabit illud Heſiodi:

Ἐν τοῖς γὰρ τέλος ἐστὶν ὁμῶς ἀγαθῶν τε κακῶν τε.

Eſt enim in his pariter ſita ſumma bonique malique. Accommodare licebit vel in hominem, cujus ſumma ſit autoritas: vel in rem, quæ plurimum habet momenti. Velut in principem, aut vehementer gratioſum: ſive in pecuniam per jocum, vel in literas ac virtutes ſerio.

Nutu atque renutu. Cicero.

Cui ſummam potentiam adſcribimus, ejus nutu ac renutu cuncta geri dicimus. Multum eſt, verbo efficere quod velis; at plus eſt, idem efficere nutu ac renutu.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Preces armata.

M. Tullius πειθανάγκην appellat ſuaſionem cum neceſſitate vique conjunctam: quales ſunt Principum preces. Ovid. Precibuſque minas regaliter addit.

PRÆLONGI.

Coloſſi magnitudine. Κολοσσαῖος τὸ μέγεθος.

Id eſt, Coloſſæa magnitudine. In homines prægrandi corporis mole. A ſtatuis ingentibus, quas Coloſſos appellant.

Iul. Poll. *Caliga Maximini.*

In homines inſulſos, & immodicæ proceritatis. Natum à Maximino Imp. octo pedes & ſemis longo.

Demoſt. *Clematis Ægyptia.* Κληματὶς Αἰγυπτία.

In eos, qui corpore præter modum procero atque atro colore eſſent: natum haud dubie ab ejus herbæ ſpecie de qua meminit Dioſc. lib. 4. Plin. lib. 24. c. 15. Dicitur autem quod hanc maxime gignat Ægyptus, folio lauri, longo tenuique, &c.

Sophoc. *Amens longus.* Ἄνους ὁ μακρός.

Amens qui longus. Hoc eſt, quod vulgo dictitant, prælongis mentem deeſſe, puſillis nimium adeſſe animorum.

Nullus malus magnus piſcis.

Athenæ. Οὐδεὶς κακὸς μέγας ἰχθύς.

In homines prægrandi quidem corpore, cæterum ingenio nullo. Idem: Nullus magnus putris piſcis.

Pinguis venter non gignit ſenſum tenuem.

Hieron. Παχεῖα γαστὴρ λεπτὸν οὐ τίκτει νόον.

Id eſt, Subtile pectus venter obeſus non parit. Admonet adagium, luxu corporis hebeteſcere mentis aciem.

Suidas. *Puſillus, quantus Molon.* Μικρὸς ἡλίκος Μόλων.

Id eſt, Puſillus ut Molon. De vehementer brevi ſtatura corporis homuncionibus. Suidas oſtendit duos fuiſſe Molones, nota, ſicuti conjicio, corporis brevitate, quorum alter hiſtrio fuit, alter fur: honeſti ſcilicet quæſtus uterque.

PRÆ-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

PRÆTER SPEM BONVM, AUT MALUM.

Coturnix Herculem.

Ὄρτυξ ἔσωσεν Ἡρακλῆν τὸν καρτερόν. Zenod.

Id eſt, Servavit Herculem coturnix ſtrenuum. Adagionis originem ad hujuſmodi fabulam referunt: Coturnicem quandam Herculi in delitiis fuiſſe, cujus nidore, cum viva incenderetur, ille mortuus ſit in vitam reſtitutus. Dici ſolitum de his, qui in periculo ſervati eſſent ab his, à quibus minime ſperarant.

Faciunt & ſphaceli immunitatem.

Καὶ σφάκελοι ποιοῦσιν ἀτέλειαν. *Id eſt*, Faciunt & ſphaceli immunitatem. Athenis celebratum proverbium de his, qui quovis prætextu quod volunt, aſſequuntur. Natum ab eventu. Sphacelus autem morbi genus eſt, quod ex immodica defatigatione ſolet accidere. Quidam putant eſſe tormina articulorum: quidam oſſium tabem. Heſychius indicat, quemlibet dolorem gravem ſphacelum dici.

Omnia ſecunda, ſaltat ſenex.

Jocus proverbialis, quo conveniet uti, quoties res prius in periculum adducta, præter expectationem feliciter exierit. Cum aliquando Romæ ludi Circenſes Apollini celebrarentur, & Hannibal nunciatus eſſet circa portam Collinam ingruere, omnes raptis armis concurrunt. Reverſi poſtea cum piaculum formidarent, invenerunt ſaltantem in circo ſenem quendam, qui cum interrogatus, dixiſſet, ſe non interrupiſſe ſaltationem, ductum eſt hoc proverbium: Salva res, ſaltante ſene. Huic finitimum eſt γλαῦξ ἵπταται, *Id eſt*, Noctua volavit.

Homo homini Deus.

Ἄνθρωπος ἀνθρώπου δαιμόνιον.

Quod dici ſolet de eo, qui ſubitam atque inſperatam attulit ſalutem, aut qui in magno quopiam beneficio juvit. Antiquitas enim nihil aliud exiſtimabat eſſe Deum, quam prodeſſe mortalibus.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Deus ex improviſo apparens.

Suidas. Θεὸς ἀπὸ μηχανῆς ἐπιφανείς.

In eos dicitur, quibus in rebus perplexis præter ſpem exoritur aliquis, qui ſalutem adferat, negotiique difficultatem expediat.

Mercuriale.

Ἑρμεῖον Græci vocabant lucrum præter expectationem oblatum: à primitiis quas olim in viis ponebant Mercurio: iis viatores veſcebantur. Alii malunt ductum ab acervis lapidum, quos in itineribus ambiguis Mercurio ſacros ponebant.

Deorum manus. Θεῶν χεῖρες.

Olim per ironiam, ut opinor, dicebantur efficacia illa pharmaca, quæ plurimis ex rebus, & è longinquo petitis conficiuntur.

Lucian. *Negotium ex otio.* Πρᾶγμα τ' ἐξ ἀπραξίας.

Ex otio negotium. Ubi res præter opinionem evenit, & inde tumultus oboritur, unde tranquillitatem & otium ſperamus.

Homer. *Eventus præter expectationem.*

Quoties res multo ſecus evenit, quam vel fuerat inſtituta, vel probabilibus conjecturis eventura videbatur, congruet illud Homer. ex Iliad. ρ.

Ἀλλ' αἰεί τε Διὸς κρείσσων νόος αἰγιόχοιο. *Id eſt,*
Verum præpollet magni Iovis uſque voluntas.

Virgil. *Mopſo Niſa datur.*

Quum præter omnium ſpem res præclara contigit cuipiam prorſus indigno, ut nihil jam non poſſe ſperari, vel à quovis appareat. Mopſo Niſa datur, quid non ſperemus amantes? Nam Mopſum dicens, intelligit infimum abjectiſſimumque paſtorem, Niſam puellam inſigni forma.

Glaucus poto melle reſurrexit.

Γλαῦκος πίνων μέλι ἀνέστη.

Id eſt, Glaucus poto melle revixit. Dici ſolitum, quoties aliquis vulgari rumore dictus mortuus, denuo prodit in publicum, & quaſi redivivus apparet iis,

quibus

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

quibus perſuaſum fuerat, eum vita defunctum eſſe. Satis conſtat ab eventu natum, nempe Glaucum quempiam præter omnium expectationem, guſtato mellito pharmaco revaluiſſe.

Inſperabilem vitam agis.

Ἀνέλπιστον βίον ζῇς. Pindar.

Id eſt, Inſperatam vitam agis. Sic enim loquuntur Attici, hoc eſt, Vitam mirificam, & quam ne ſperare quidem auderet quiſpiam.

Lavares Peliam. Λούσῃς τὸν Πελίαν. Plutarch.

Id eſt, Laves Peliam. Dictum apparet, ubi quis ſalutem pollicitus, adfert exitium. Aut ubi quis prodeſſe conatus, ingens addit malum. Ductum à notiſſima Peliæ fabula, quem dum filiæ à Medea perſuaſæ ſtudent ad juventam revocare, lebeti ferventi impoſitum occiderunt.

Subitum remedium periculi. Homer.

Quum indicabimus rem in extremum diſcrimen adductam, actumque fuiſſe, ni ſubita ſalus protinus affulſiſſet, conveniet illud Homeri ex Iliad. θ.

Εἰ μὴ γὰρ ὀξὺ νόησε πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε.
Ni ilico ſenſiſſet genitor divûmque hominumque.

PROBRUM, GLORIA.

Glorioſum & apud poſteros. Idem.

Quum facinus ſignificabimus, cujus famam & poſteritas celebratura videatur, quadrabit illud Homeri ex Iliad. ξ.

Ἀλλὰ μέγα ῥέξας τι καὶ ἐσσομένοισι πυθέσθαι.
Imo facinus inſigne peregit,
Ipſa etiam quod poſteritas exaudiat.

Gloria futuri. Τὸ δέ τοι κλέος ἐσσομένοισι. Plutarch.

Admonet, famam laudemque recte factorum contingere potiſſimum apud poſteros. Ovidius:
Paſcitur in vivis livor, poſt fata quieſcit.

Non omnino temere eſt, quod vulgo dictitant. Ariſtid.

Non plane falſum videtur, quod plurimis eſt in ore, quodque populi conſenſus approbat. Ariſtides dicit,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

non uſque quaque irritum eſſe ſolere, quicquid rumore populi jactatum fuerit.

Cicero.

Sutorium atramentum.

Tullius lib. epiſt. 9. Jam pater ejus accuſatus eſt à M. Antonio, ſutorio atramento abſolutus putatur. Sentit (opinor) hominem abſolutum fuiſſe judicum corruptela, non citra infamiam. Eſt enim hujuſmodi ſutorium atramentum, ut neque magnopere atram imprimat notam, neque nullam tamen illinat maculam. Plinius ſimili figura dixit: Vitelliana cicatrice ſtigmoſum.

Scarabæo nigrior. Κανθάρου μελάντερος.

In fœdos & vehementer atros ac fuſcos. Nam ſcarabæus animal inſigni, ſed fœdo nigrore eſt.

Homer.

Dedecus publicum.

Res omnibus modis infamis ac pernicioſa, non ineleganter indicabitur his verſibus Hom. ex Iliad. γ.

Πατρί τε σῷ μέγα πῆμα πόληΐ τε παντί τε δήμῳ
Δυσμενέσιν μὲν χάρμα κατηφείην δὲ σοὶ αὐτῷ.

Id eſt, Noxa ingens urbique tuæ, populoque patrique,
Hoſti gaudia, ſed probrumque dolorque tibi ipſi.

Zenod.

Cythonymi probrum. Κυθωνύμου αἶσχος.

Id eſt, Cythonymi dedecus. In hominem vehementer infamem, fœdique nominis, cujuſque nomen jure ſupprimi debeat: vel ob malefacta, vel ob calamitates. Unde & Græca vox à celando nomine dicta eſt. Et hodie dictitant vulgo, tegendam ollam, quoties innuunt fœdius eſſe facinus, quam ut autoris facienda ſit mentio.

Horat.

Cerite cera dignus.

Olim notari dignos atque improbos, & nequam homines, Cerite cera dignos proverbio vocabant: nimirum Ceritem ceram, inſignem ignominiam appellantes: Horatius.

Quid deceat, quid non, obliti, Cerite cera
Digni, remigium vitioſum Ithacenſis Ulyſſis.

Acron & Porphyrion hujuſmodi tradunt originem adagii. Romani Ceritibus bello ſubactis, eam dixere

con-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

onditionem, ne ſuffragii jus haberent, ne leges ullas aut ederent, aut haberent.

Hic bonorum virorum morbus eſt.

Αὐτή γε χρηστῶν ἐστιν ἀνδρῶν ἡ νόσος.

Id eſt, At ille ſane morbus eſt probi viri. Uti licebit, quum id improbo datur, quod magis laudi dici oportebat. Aut in triſtia quædam & ſevera vitia, quæ quum atrociora ſunt, tamen minus obnoxia ſunt infamiæ, quod his magnates ac probati laborent.

Quem fortuna pinxerit.

Ὃν τύχη μέλανα γράφει, τοῦτον οὐ πᾶς χρόνος δύναται λευκᾶναι. Apoſt.

Quem fortuna nigrum ſcripſerit, hunc non univerſum ævum candidum reddere poteſt. *Hoc eſt*, Cui fortuna refragatur, huic quicquid tentaverit, infeliciter cedet. Alluſum eſt ad nigros & albos calculos ſuffragiorum.

Cur non ſuſpendis te.

Τί οὐκ ἀπήγξει, ἵνα Θήβῃσιν ἥρως γένῃ? Zenod.

Id eſt, Quin te ſuſpendis, ut apud Thebanos heros fias? Apud illos ſummus honos habebatur iis, qui ſibi mortem conſciviſſent, præſertim pro ſalute patriæ. Dici poſſe videtur in eos, qui famæ ducti cupiditate ſemet periculis gravibus objiciunt.

Adhortantis ad gloriam. Homer.

Quum hortabimur ad immortalem gloriam egregiis parandam factis, non inconcinne adhibebimus Homericum illud carmen, quo Tullius aliquot locis uſus eſt:

Ἄλκιμος ἔσσ', ἵνα τίς σε καὶ ὀψιγόνων εὖ εἴπῃ.
Strenuus eſto, quo te poſteritas quoque laudet.

Fractis auribus.

Galenus contra Thraſibulum: ὧν δὴ τὰ θαυμαστὰ ταυτὶ συγγράμματα, νῦν ὑπὸ τῶν τὰ ὦτα κατεαγότων περιφερόμενα. *Id eſt*, Quorum ſunt admirandi iſti libri, qui circumferuntur ab his qui fractas gerunt aures. De pugilibus, ni fallor, ſentit, qui poſtea facti medici

ſcri-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

ſcribunt libros: aut potius de libris imperitorum medicorum, qui leguntur à pugilibus, qui ſolent habere laceras aures, more ſuum, oculos ſuggillatos, totam faciem tuberibus notatam ex arte quam exercent.

PROCLIVITAS.

Homer. *Currentem incitare.* Τὸν τρέχοντα ὀτρύνειν.

Eſt adhortari quempiam ad id, ad quod jam ſuapte ſponte tendit. Homerus: Quid me ſponte mea properantem maxime Atrida Extimulas?

Bene plauſtrum perculit.

Ruſticorum proverbium eſt: Bene plauſtrum perculit. In eos, qui quempiam impellunt, quo ſua ſponte jam propendebat. Tranſlatum à plauſtris onuſtis. Plautus: Qui monet, quaſi adjuvat.

A vicinis exemplum habet.

Qui faciunt quippiam aliorum exemplo provocati. Vicinus enim vicino morbum ſuum affricat, & malorum commercio reddimur deteriores. Terent. Quid iſtuc tam mirum eſt, de te ſi exemplum capit?

Plato. *In planiciem equum.* Εἰς πεδίον τὸν ἵππον.

Quoties quis ad id provocatur, in quo plurimum valet, quoque vel maxime gaudet. Equus in campo tanquam in ſua eſt harena. Plato: Equites in planiciem provocas, Socratem ad diſputandum.

Diogen. *Muſtelæ ſevum.* Γαλῇ στέαρ.

Id eſt, Muſtelæ pingue, ſubaudiendum, das, aut committis. Quum ea dantur, quorum qui accipiunt, natura ſunt appetentiſſimi: gaudet enim hoc animal præcipue ſevo, veluti ſi quis laudaret laudis avidiſſimum, aut ad bibendum provocaret natura biboſum.

Plinius. *Calcar addere currenti.*

Ovid. Non opus admiſſo ſubdere calcar equo.
Sunt autem ferme proverbiales in totum illæ metaphoræ: Subdere calcar; Subdere ſtimulos: quemadmodum & illæ: Injicere frænum; Compeſcere fræno; Revocare fræno, &c.

Vno

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Vna ſcutica omnes impellit.

Μία μάστιξ πάντας ἐλαύνει. Suidas.

d eſt, Una ſcutica incitat omnes. De negotio dictum, quod facile fieret, videlicet à promptis omnibus, ac uapte ſponte currentibus. Vel in hos, quos eadem auſa impellit, puta, eadem ſpes lucri, ſtudium commune,idem amor,aut ſtudium. Sumptum ab aurigis.

Lydum in planiciem provocas.

Λυδὸν εἰς πεδίον προκαλεῖς.

d eſt, Lydum in campum provocas. In eum competit, qui laceſſit jamdudum ad id propenſum & promptum. Notati Lydi, quod ad bellum capeſſendum equo propenſiores eſſent.

Sphæra per præcipitium.

Ἡ σφαῖρα κατὰ πρανοῦς.

Id eſt, Globus per declive, ſubaudiendum, volvitur, aut mittitur: perinde eſt quaſi dicas, currentem incitare. Nam ſphæra facile per locum declivem devolvitur. Hoc non male quadrabit in eos, qui vitæ genus aliquod nacti ſunt, ad quod videntur eſſe natura propenſi.

Vno digitulo. Terent.

Uno digitulo, ſummam negotii facilitatem ſignificabant. Terent. Qui mihi nunc uno digitulo fores aperis fortunatus, Næ tu iſtas faxo, ſæpe calcibus inſultabis fruſtra. Hieronymus: Hanc igitur haſtam, quam totis viribus miſiſti, de qua nobis minitaris, uno (ut ajunt) digito repellam.

Suade lupis ut inſaniant. Theocr.

Ubi quis animum inducit ad rem ſtultiſſimam,quam non aggrederetur, niſi inſanus. Nam lupi inſaniunt vel ſua ſponte: veluti ſi quis tyrannum inſtiget ad crudelitatem.

In numerato habere.

Qui in cauſis agendis eſt ingenio præſentiſſimo, & quicquid aliis præſtat diutina cogitatio, id iſti prima ſtatim animi intentio dat. Sumptum ab his, qui

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

qui res ſuas ad certiſſimum calculum redegerunt, ho eſt, ad pecuniam numeratam.

Titio ad ignem. Λάλος ἐπὶ πῦρ.

Ubi quis applicatur ad eas res, ad quas natura pro penſus eſt, ut ſi mulieroſus ad puellarum convictum ſanguinis avidus ad militiam. Non admodum ablu dit ab illo, In matulam immeiere.

Maturior moro. Πεπαίτερος μόρου.

Dici poteſt vel in hominem miti ingenio præditum, vel in mollem, vel in vehementer propenſum ad aliquid, velut in virginem nupturientem.

Olla lenticulam attigit.

Χύτρα δὲ φακέας ἥψετο.

Id eſt, Sed olla lenticulam attigit. Conveniet in eos, qui vehementer propenſi ſunt ad aliquid, &c. Olla futilis videtur amare lentem.

Diogen. *Ignis ad torrem.* Πῦρ ἐπὶ δαλὸν ἐλθόν.

Id eſt, Ignis ad torrem veniens. De negotio quod raptim facileque conficitur, quaſi cum ultro ignis ad torrem tranſvolat, ob materiei ſiccitatem.

Plautus. *Quam facile vulpes pyrum comeſt.*

Plaut. Tam facile vinces, quam vulpes pyrum comeſt: De re factu proclivi: quod nihil negotii ſit vulpi dentatiſſimæ pyrum edere.

Idem. *Tam in proclivi, quam imber.*

Plautus: Tam hoc tibi in proclivi, quam imber eſt, quando pluit. Nam proclive proprie dicitur, quod ex alto deorſum propendet. Arduum eſt autem onera ſubmoliri in altum.

Tullius. *Tanquam de narthecio.*

Pro eo quod eſt, Ex parato & ad manum. Cicero Narthecium autem (opinor) vocat pixidem, unde pharmacopolæ depromunt medicamenta.

Strabo. *Mercator naviga & expone.*

Quoties ſignificamus rei cujuſpiam eſſe tantam aviditatem, ut nulla copia ſufficiat: præſertim ſi quid mali ſit, quod expetitur.

Vna

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Vna pertica. Plinius.

ro eo quod eſt, Eadem opera. Sumptum videtur ab is, qui metiuntur agros. Perticam Plinius poſuit pro ecempeda. Servius dixit perticam eſſe lineam, qua ividuntur agri.

Tarichus aſſus eſt, ſimul atque viderit ignem. Athen.

Τάριχος ὀπτὸς οἰδοὺς ἂν ἴδῃ τὸ πῦρ. *Id eſt,* Tarichus aſſus ut ignem viderit.

ſt autem Tarichus piſcis ſalſus. Opinor idem eſſe um illo ἀρύα ἐς τὸ πῦρ.

Referas huc citatum ante: Ignem gladio ne fodito.

PROFICIENTIUM IN MELIUS.

Ab aſinis ad boves. Plautus.

x humiliore conditione ad ditiorum partes transre.

Dives factus, jam deſiit gaudere lente.

Ἐπειδὴ πλουτῶν οὐκ ἔτ' ἥδεται φακῷ. Ariſtop.

d eſt, Lenticula diviti placere deſiit. Lens legumen auperum ac tenuium cibus eſt. Quæ faſtiditur ſimul tque lautior fortuna contigit. Unde proverbium in os, quibus ad uberiorem conditionem evectis, faſtilio ſunt ea, quæ prius inopes boni conſulebant.

Satis quercus. Ἄλις δρυός.

Id eſt, Sat quercus. Vetus adagium in eos: qui relicto ictu ſordido, ad elegantiorem lautioremque digreliuntur. Aut quoties priſtinum aliquod ſtudium aut nſtitutum relinquitur.

Non enim ſpinæ. Οὐ γὰρ ἄκανθαι.

De conditione dicebatur in melius commutata. Sumpta metaphora à novalibus, quæ repurgatis ſpinis, frugiferæ incipiunt eſſe.

Effugi malum, inveni bonum.

Ἔφυγον κακὸν, εὗρον ἄμεινον. Zenod.

Id eſt, Evaſi mala, nactus ſum meliora. Dici ſolitum, ſi quando fortuna lautior cuipiam contigiſſet.

Iuxta

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Iuxta cubitum profecit.

Κατὰ πῆχυν ἐπεδίδου.

De eo dicebatur, qui promotus eſſet ad meliora, ſive cum quis ordine progreditur legitimo. Cubitus enim & modum ſignificat, ut intelligas nihil tranſiliendum: & modum grandiuſculum, ut accipias incrementum amplius. Nam minuta latis digitis, aut palmorum porrectu metiri conſuevimus.

Meliores nanciſci aves.

Ἀμεινόνων οἰωνῶν τυχεῖν.

Dicuntur, quibus poſt res adverſas ſuccedunt proſperiora. Nam ut apud Latinos avis & ales interdum non animal, ſed omen ipſum & augurium ſignificat. Itidem apud Græcos οἰωνὸς & ὄρνις, cum στρουθὸς non eodem accipiatur modo, quemadmodum indicat Euſtathius in 1. Odyſſ. librum. Horatius: Mala ducis avi domum. Laboravit autem hac ſuperſtitione antiquitas, ut in magnis rebus aggrediundis, avium occurſus obſervaret: neque defuerunt qui eam velut artem profiterentur. Atque hinc apud Romanos Augurum collegium.

Ariſtop. *Melius nobis eſt quam heri.*

Proverbialem habere figuram videtur illud Ariſtophanis:

Ὦ Βλεψίδημ' ἄμεινον ἢ χθὲς πράττομεν. *Id eſt,*
O Blepſideme melius atque heri mihi eſt.
Item illud Theocriti: Melius cras forſan habebit.

Cum ſignificamus fortunam in melius commutatam.

Ego ex bono in bonum traductus ſum.

Suidas. Ἐγὼ μὲν ἐκ τοῦ καλοῦ εἰς καλὸν μετήνεγκα.

Id eſt, Ego quidem è bono in bonum tranſii. De his, qui bonum inſtitutum bono commutant.

Fuit & Mandroni ficulna navis.

Ἐγένετο καὶ Μάνδρωνι συκίνη ναῦς.

In eos dici ſolitum, qui præter meritum ad felicitatem aut opes evecti, priſtinæ conditionis non meminerunt, ſed præſenti rerum ſucceſſu inſolentius abutun-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

tuntur. A Mandrone quodam ſumptum, qui indi-
nus & immerens, ex naviculario factus eſt imperator.
lavim autem ficulnam, per contemptum dixit.

Hodie nullus, cras maximus.

Ὁ νῦν μὲν οὐδεὶς, αὔριον ὑπερμέγας. Ariſtop.

d eſt, Qui nullus hodie, cras erit vel maximus. De eo
ui repente ingens aliquis honos acceſſerit.

I modo, venare leporem, nunc Ityn tenes. Plautus.

d eſt, Hanc interim cœnam qualemcunque certam
iabes, quære alteram ſi potes potiorem. Itys enim
vis quam à Phaſide Scythiæ flumine phaſianum vo-
ant. Verum opinor legendum Ictin. Nam id eſt ani-
nal, de genere muſtelarum, quod in cuniculos im-
nittitur, ut prædam illiciat. Latini viverram ap-
ellant.

PROFUSIO.

Calliæ defluunt pennæ.

Dictum in Callium apud Græcos quempiam, qui per
uxum ac libidinem patrimonium abligurierat. Solet
utem hoc interdum avibus accidere, vel morbo, vel
certis anni temporibus.

Opus ad opus. Ἔργον ἐπ' ἔργῳ.

Hoc adagio nullum operæ finem ſignificamus.

Gallorum incuſare ventrem.

Ἀλεκτρυόνων μέμφεσθαι κοιλίαν.

De edacibus ac luxu multum abſumentibus faculta-
tem. Huic enim animanti venter mirifice calidus, ita
ut omnia ſtatim concoquat.

Proterviam fecit. Macrob.

Protervia ſacrificii Romani genus eſt, in quo ſi quid
reliquum eſſet, id igni conſumeretur. Unde celebra-
tur illud Catonis feſtiviter dictum in Albinum quen-
dam, qui patrimonium univerſum luxu abſumpſerat,
unis exceptis ædibus, quæ incendio conflagrarunt:
Proterviam, inquit, fecit: propterea quod ea quæ
comeſſe non potuerit, quaſi combuſſiſſet.

Re-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Relinque quippiam & Medis.

Plutarc. Λεῖπέ τι καὶ Μήδοις.

Id eſt, Reliquum facito aliquid & Medis. Proverbialis jocus in eos, qui ex convivio nihil reliqui faciunt aut qui facultates univerſas abliguriunt. Relinque quippiam & Medis, hoc eſt, comparce tu, quod diſſipent ii, qui tibi male volunt. Hinc natum, quod Medi & Phocidem ipſam, & extremos Bœotiæ terminos incurſarunt, omnia vexantes, miſcenteſque populationibus.

E dolio hauris. Ἐκ πίθου ἀντλεῖν.

E dolio haurire dicebatur olim, qui abundaret rebus optatis. Admonet & Heſiodus, dimidiato dolio parcendum eſſe, quod ſera ſit in fundo parſimonia. Divitum eſt habere dolia, pauperes vappam bibunt è lagenis.

Zenod. *Vna cum caniſtro.* Αὐτῷ κανῷ.

Quadrabit in eos, qui rem intemperanter profundunt, devorantque & abliguriunt. Mos enim erat antiquis, ut teſtatur Didymus, ut cœnæ caniſtris inferrentur.

Cicero. *Largitio non habet fundum.*

Quo dicto ſignificabant ſtulta liberalitate quantas libet opes exhaurire, vel effluere potius. Tranſlatum videtur à pertuſo dolio Danaidum apud inferos.

Ipſo horreo.

Quod prolixe & affatim datur, ipſo horreo dari dicitur, quemadmodum ipſo caniſtro, propterea quod ex horreo plenius depromitur, quam è chœnite.

Seneca. *Plena manu.*

Pro eo quod eſt ampliter, copioſe, prolixe, minimeque maligne. Tranſlatum ab iis, qui non parce, ſed plena manu largiuntur. Fit lepidius, quo magis ad animi res transferatur.

Cupidinum crumena porri folio vincta eſt.

Plutarc. Πράσου φύλλῳ τὸ τῶν ἐρώτων δέδεται βαλάντιον.

Id eſt, Porri folio amorum vincta eſt crumena. Porri

vis

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

is eſt calefacere, ciere urinam, irritare Venerem. uidas oſtendit dictum de iis, qui per amorem immoderatos faciunt ſumptus, luxuique indulgent.

Feſto die ſi quid prodegeris. Plautus.

lautus: Feſto die ſi quid prodegeris, profeſto egere iceat, niſi peperceris. Admonet autem, ne in ſumtibus ſolemnibus ita profuſi ſimus, ut non ſuppetat quo feramus quotidianos. Accommodabitur non erperam in eos, qui juvenes rem prodigunt, eſuituri ſenes, quive intempeſtive profundunt, poſtea eſideraturi.

Bello parta. Ἐκ πολεμίας.

d eſt, Ex hoſtium regione. Vbi quis immodice inſumeret. Solemus enim celerius ac temere profundere, i quid hoſtibus ſit ereptum.

Glaucus alter.

Γλαῦκος ἄλλος ἱππόβρωτος.

d eſt, Glaucus alter ab equis devoratus. Quadrabit in ominem alendis equis exhaurientem facultates ſuas. fabula natum.

Immolare boves.

βουθυτεῖν, tanquam proverbialiter dicebantur, qui amlos magnificoſque ſumptus facerent. Divitum enim ſt, vel regum potius, boves immolare. Et βουθυσίαν nagnifico apparatu uſurpant.

Caricum ſepulchrum. Καρικὸς τάφος.

d eſt, Caricum monumentum. De re magnifica ſumtuoſaque. Sumptum à Mauſoli ſepulchro, quod eſt pud Caras.

Cui multum eſt piperis etiam in oleribus immiſcet.

Ὁ πολὺ ἔχων πέπερι, τίθησι κἂν λαχάνοις.

Id eſt, Qui multum habet piperis, etiam oleribus admiſcet. Cui rei cujuſpiam largior eſt copia, ea profuſius utatur licebit. De puſillo parcius inſumendum. Vt cui multum ſuppetit facultatum, huic licet opipare vivere. Martialis;

Ut

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Ut ſapiant ſaturæ fabrorum prandia betæ,
O quam ſæpe petet vina piperque coquus.

Non navigabimus ad Hippolaitas.

Herod. Οὐχ Ἱππολαΐτας πλεύσομαι (?) πλῶμεν.

Id eſt, Non navigamus ad eximios Hippolaitas, ut ſ… admonentis, parcius utendum eſſe rebus præſentibu… neque enim navigari ad eum locum, unde rerum hu… juſmodi copia exuberat, ut quod temere prodegeri… facile poſſis ſarcire.

Drachma grando.

Zenodi. Δραχμὴ χαλαζῶσα.

Id eſt, Drachma grandinans. De lucro, quod tanquam… cœlitus emiſſum obtigit. Nam olim theatrale præ… mium erat drachma, quæ veluti grandinis in morem… in populum ſpargebatur.

PROPRII COMMODI STVDIVM.

Plautus. *Tunica pallio propior eſt.*

Quo ſignificatum eſt, ex amicis nos aliis atque alii… magis eſſe devinctos, neque parem omnium haben… dam eſſe rationem. Pallium extrema veſtis eſt apud… Græcos, quemadmodum apud Romanos toga. Tu… nica toga tegebatur.

Cicero. *Intus canere. Aſpendius citharœdus.*

Qui privati commodi impendio ſtudioſi eſſent, ac fe… re quicquid agerent, id omne ad domeſticam refer… rent utilitatem, ii proverbio intus canere, iidem… apud Græcos ἀσπένδιοι κιθαρισταὶ, id eſt, Aſpendi… citthariſtæ dicebantur.

Nec quicquam ſapit, qui ſibi non ſapit.

Plautus. Μισῶ σοφιστὴν ὅστις οὐχ αὑτῷ σοφός.

Sapientem enim odi, qui ſibi ipſi non ſapit.

Ad ſuum quenque quæſtum æquum eſt eſſe callidum.

Quiſque advigilat ad id, quod expetit.

Decora te ipſum. Γέραιρε σεαυτόν.

Id eſt,

Id eſt, Honeſta teipſum. Jocus proverbialis in eum, qui ſe magnificentius gereret. Nam γεραίρειν venerari eſt, & honorem habere.

Anguillam captare. Ἐγχέλεις θηρᾶσθαι.

Id eſt, Anguillas venari. Dicuntur qui privati commodi cauſa cient tumultus: Inde ducta ſimilitudine, quod cum aqua ſtat immota, nihil capiunt, qui captant anguillas. Cum vero ſurſum ac deorſum miſcent, ita demum capiunt. Quadrabit in eos, quibus tranquillo Reip. ſtatu nihil eſt emolumenti. Proinde ſeditiones gaudent exoriri, quo civitatis publicum malum in ſuum privatum vertant commodum.

Vna lavabor. Παραλοῦμαι. Suidas.

Dici conſuevit, ubi quis inſinuat ſe in ſocietatem alterius, aut ubi quis admittit aliquem in ſocietatem, ut qui pauperior eſt, ſumptum effugiat. Tanquam hoc commoditatis laturi ſint tenues, ſi cum divitibus balneum ingrediantur, ut ſpongiis ſuis parcant.

Manum admovere. Τὴν χεῖρα ἐπιβάλλειν.

Id eſt, Manum apponere. Dicebantur qui ſeſe inſinuarent in rei cujuſpiam egregiæ communionem.

Vndecunque lucrum capiunt. Homer.

In advocatos, in calumniatores, in malos medicos, qui captant undecunque, ſi quis incidit in caſſes, quem poſſint expilare, congruet illud Hom. ex Iliad. κ.

Αἰεὶ γὰρ περὶ νῆσον ἀλώμενοι ἰχθυάασκον.
Γναμπτοῖς ἀγκίστροισι, ἔτειρε δὲ γαστέρα λιμός. *Id eſt*,
Semper enim quaqua patet inſula, piſcibus hamo
Inſidiabantur, ventrem fames enecat atra.

Genu ſura propius. Γόνυ κνήμης ἔγγιον. Ariſtot.

Hoc adagium ex eventu quodam eſt natum. Cum in prælio quidam conſpiceret duos amicos pariter de vita periclitantes, fratrem & conſobrinum, neque poſſet utrique ſimul ferre ſuppetias, omiſſo conſobrino fratrem defendit, atque hanc interim ſententiam pronunciavit.

Omnes ſibi melius eſſe malunt, quam alteri. Terent.

Terentius in Andria. Idem in eadem fabula: Heus,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

proximus ſum egomet mihi. Nemo ſeipſo diligi quenquam magis. Adfine: Sibi quiſque amicus eſt.

Simonidis cantilena. Σιμωνίδου μέλη.

De vafris ac ſubdolis dictum eſt: Hunc tradunt pri mum aſtutiam & quæſtum in artem induxiſſe. Eran illi duo ſcrinia, alterum gratiarum, alterum præmio rum: quæ cum poſt tempus aliquantum aperuiſſet gratiarum arculam ſemper offendebat inanem, præ miorum ſemper plenam. Hoc commento ſignifican ſe nolle gratis donare carmina.

Mihi ipſi balneum miniſtrabo.

Ἐμαυτῷ βαλανεύσω.

Ariſtop. *Id eſt*, Ipſe mihi balneator ero. Ubi quis ſuis inſervi commodis, aut ubi quis non expectato alieno officio ipſe ſuum agit negotium. Ariſtophanis interpres ad monet tranſlatum à balneis, in quibus ceſſante bal neatore, ipſi qui lavant, aquam hauriunt atque in fundunt.

Sibi canere. Ἑαυτῷ ψάλλειν.

Id eſt, Sibi ipſi canere. Dicitur, qui non ad alienum arbitrium facit quippiam, ſed animo obſequens ſuo.

Aſtutior Coccyce.

Μηχανικώτερος κόκκυγος.

Ariſtot. *Id eſt*, Coccyce aſtutior. Dicebatur, qui aſtu ſibi con ſuleret. Sumptum ab avis ingenio, ova ſubjicienti in nidos alienos. De qua abunde Plinius & Ariſto teles.

Optat vicino ut habeat, magis autem ollæ.

Potiſſimum eſt habere domi, quibus eſt opus. Proxi mum, vicinum habere divitem, à quo poſſis petere.

Veniat hoſpes, quiſquis profuturus eſt.

Ξένος ἔλθοι ὅστις ὀνήσει.

Zenod. *Id eſt*, Veniat qui proderit hoſpes. Admonet adagium eorum demum adventum eſſe gratum, qui commod quippiam adferunt. Ovid.

Ipſe licet venias Muſis comitatus Homere,
Si nihil attuleris, ibis Homere foras.

Suam

Suam quiſque homo rem meminit. Plautus.

Qui in alieno negotio dormitat, in ſuo vigilat.

Mercator eſt. Ἔμπορός ἐστι σκηπτόμενος.

Id eſt, Mercatorem ſe adſimulat. Dicendum in eum, qui ob timiditatem, cauſas commentitias prætexit, ne cogatur ſubire diſcrimen.

Civitates ludimus. Πόλεις παίζομεν. Zenod.

Luſus genus eſt quoddam, in quo calculis ludebatur olim, quo antiquitus Πόλεις, id eſt, urbes vocabant: Neoterici χώρας, hoc eſt, regiones appellare cœperunt: Mihi quadraturum videtur, quoties ſuum quiſque commodum quacunque ſectatur via, & æmulo competitorique modis omnibus tendit inſidias.

PROXIMIS VTENDVM.

Viam qui neſcit ad mare. Plautus.

Plautus in Pœnulo: Viam qui neſcit, qua deveniat ad mare, eum oportet amnem quærere comitem ſibi. Id eſt, qui rem commode conficere nequit, is quavis ratione conficiat, neceſſe eſt. Qui recte vivendi rationem ignorat, eos ſibi proponat, quorum vita laudata eſt:

Vt poſſumus, quando ut volumus non licet.

Ζῶμεν γὰρ οὐχ ὡς θέλομεν, ἀλλ᾽ ὡς δυνάμεθα. Terent.

Id eſt, Non uti libet, ſed uti licet, ſic vivimus. Quo monemur, tempori ac neceſſitati ſerviendum eſſe.

Quando id fieri non poteſt. Idem.

Oportet id quod adeſt, boni conſulere. Et Martial.

Quod ſis, eſſe velis.

Bona eſt offa poſt panem.

Ἀγαθὴ καὶ μᾶζα μετ᾽ ἄρτον. Zenod.

De iis dici ſolere ait Zenodotus, qui penuria meliorum amplectuntur deteriora. Nam maza quiddam eſt pane cocto deterius, conflatum ex lacte & farina. Quo licebit uti, cum indicabimus rem uſu, non opinione æſtimandam.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Si non adſint carnes, taricho contentos eſſe oportet.

Diogen. Ἂν μὴ παρῇ κρέας, στερκτέον τῷ ταρίχῳ.

Id eſt, Probanda ſalſamenta egenti carnium. Sunt qui dicant τάριχον accipi pro piſce, ſed vili putrique, qui idem ſit aphia. Fortaſſis hic pro jure accipiendum tarichus. Senſus hic eſt, ubi non eſt copia meliorum, boni conſulere oportet quæcunque contingunt.

Cicero. *Auladus ſit, qui citharædus eſſe non poſſit.*

Recte dicetur in eos, qui malunt in multo inferiore ordine alicujus haberi momenti, quam inter excellentes negligi. Quemadmodum Julius Cæſar maluit in frigido oppidulo primus eſſe, quam Romæ ſecundus. Nec male quadrabit in eos, qui deſperatione meliorum ad humiliora ſeſe conferunt.

Si bovem non poſſis, aſinum agas.

Suidas. Εἰ μὴ δύναιο βοῦν, ἔλαυνε ὄνον.

Id eſt, Si nequeas bovem, aſinum agito, id eſt, ſi non potes ut vis, utcunque potes, facito. Si fortuna ſplendidior non contingit, eam ſortem, quæ contingit, boni conſulas. Si quod optas non licet, id quod eſt proximum, amplectere.

Plato. *Altera navigatio.* Δεύτερος πλοῦς.

Id eſt, Secundarius curſus, vocabatur, cum vento deſtituti, remis navem impellerent. Convenit, ubi, quoties quæ potiſſima fierent non contingunt, ad proxima confugitur auxilia.

Præſentem fortunam boni conſule.

Τὸ παρὸν εὖ ποιεῖν. *Id eſt*, Quod adeſt boni conſule, Καὶ τὸ παρὸν εὖ τίθεσθαι. *Id eſt*, Quod adeſt æqui bonique facere oportet. Admonet adagium ne nos maceremus alienarum rerum cupiditate, ſed quæcunque contingit ſors, eam velut optimam amplectamur.

Præſentem mulge, quid fugientem inſequeris?

Theocr. Τὴν παρέουσαν ἄμελγε, τί τὸν φεύγοντα διώκεις.

Id eſt,

Id eſt, præſentem mulgeto, quid inſequeris fugientem. Præſens lucrum non omittendum ſpe commodorum.

Quod adeſt, boni conſule. Homer.

Oportet boni conſulere, quicquid à fortuna conceditur.

Quæ dantur.

Τὰ μὲν διδόμενα. *Id eſt*, Quæ dantur. Admonet adagium, quod à fortuna datur, id boni conſulendum eſſe, & ferendum æquo animo, quod mutari non queat.

Quod datur. Cicero.

Nonius Marcellus citat hunc verſiculum è Cecilii Plotio: Patiere quod dant, quando optata non danunt. Danunt antique dictum eſt pro dant, convenit cum præcedente: τὰ μὲν διδόμενα.

Extrema linea.

Quod in quaque re poſtremum eſt, extremam lineam appellabant. Ita Terentianus Phœdria: Poſtremo extrema linea amare nonnihil eſt.

PRVDENTIA.

A fronte ſimul & occipitio oculatus.

Quum indicabimus admirabilem rerum omnium cognitionem, aut ſingularem prudentiam, quæ conſtat non præſentium modo ſcientia, ſed & memoria præteritorum & futurorum perſpicientia, recte verſum hunc uſurpabimus. Vergilius:

Quæ ſint, quæ fuerint, quæ mox ventura trahantur.

Alter Ianus. Ἰανὸς ἄλλος.

Quadrabit vel in providum ac circumſpectum, vel in ancipitem & perfidum. Perſius: O Jane à tergo, cui nulla ciconia pinſit. Sumptum à Jano bifronte.

Sapiens divinat. Donat.

Donatus in Hecyram indicat proverbium eſſe, Divinare ſapientem, quod ex conjecturis prudenter

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

collatis colligit verum, non ſolum de præteritis, verum etiam de futuris. Reliqua pete ex proverbio: Qui bene conjicit.

Plinius. *Mus non uni fidit antro.*

Vulgatum illud eſt: Eum murem eſſe miſerum, cui non eſt niſi unum ſpecu. Locus erit adagio, ſi quem admonebimus, ut ſibi plures amicos paret, aut una cum opibus ſtudeat philoſophiæ, ut ſi fortuna quod ſuum eſt eripiat, in literis ſit præſidium.

Non oportet hoſpitem ſemper hoſpitem eſſe.

Hoſpites dicuntur ignari ejus loci, in quo vivunt. Sed turpe eſt in eadem civitate vivere, & ſemper eſſe peregrinum. Sic turpe eſt in eadem diſciplina diu verſatum eſſe, & nihil ſcire.

Horat. *Aceto perfundere.*

Proverbii ſpeciem habet pro irridere, ſic & illud Horatii: At idem, quod ſale multo
Urbem defricuit, charta laudatur eadem.

Sapiens non eget.

Ariſtot. Χρῆ δ' οὔποθ' ὅςις δ' εὖ φρων πέφυκ' ἀνήρ.

Id eſt, Haud unquam eget, qui mente ſana eſt præditus: Sive quod magnæ ſint opes, habere bonam mentem; ſive quod ſapienti facile eſt diteſcere, ſi velit.

Tanquam de ſpecula.

Qui futura longe proſpiciunt, priuſquam eveniant, tanquam de ſpecula prævidiſſe dicuntur.

Cicero. *Qui bene conjiciet, vatem hunc perhibeto optimum.*

Admonet adagium futurorum præſcientiam, non è ſortibus aut auguriis petendam eſſe, ſed à prudentia: ſiquidem ſi prudentia ſit præditus, is ex præteritorum, præſentiumque conjecturis facile proſpiciet, quid ſit eventurum.

Homo Thales. Ἄνθρωπος Θαλῆς.

Ironia proverbialis in ſtultum, qui ſapiens haberi ſtudebat. Fuit enim Thales unus è ſeptem Græciæ ſapientibus.

Ace-

Acetum habet in pectore. Plautus.

Plautus: Ecquid acetum habet in pectore? Pro eo quod eſt, Num ſapit? num quid habet aſtutiæ? Nam ut ſalſa, itidem & acida palatum juvant, acuuntque & irritant ſtomachum.

In holmo cubabo. Ἐν ὅλμῳ εὐνάσω. Ariſtop.

Dicebatur ab iis, qui ſe quippiam divinatione cognitum ire minitabantur. Nam quidam dicunt tripodes Apollinis holmos appellatos fuiſſe. Tradit autem Ariſtophanes Grammaticus, eos qui holmis indormiſſent repente divinandi ſpiritum concipere.

Perendinum ventum prædicere.

Τὸν τρίταιον ἄνεμον προγινώσκειν.

Id eſt, Perendinum ventum præſcire dicuntur, qui conjecturis, quod multo poſt eventurum ſit, colligunt. Sumptum à nautis aut negotiatoribus.

Amyris inſanit. Ἄμυρις μαίνεται. Zenod.

Proverbialis allegoria, qua recte utemur, ubi quis inſaniæ prætextu rebus ſuis conſulit.

Non pluet, &c. Plutarc.

Plutarchus refert hunc verſiculum proverbio jactatum:

Μηκέτι νυκτὸς ὕοι, ἣ κεν τέκῃ ἀγροτέρα σῦς. *Id eſt*,

Jam non nocte pluit, qua ſus fœtum edit agreſtis.

Si quis ſignificare velit, exacto vere, aut autumno ſerenitatem fore.

Leſbius prylis. Ὁ Λέσβιος Πρῦλις. Idem.

Plutarchus tradit hoc proverbium per ſimilitudinem ſumptum. Prylin enim fuiſſe Mercurii filium, ac divinandi peritum indicat.

Timidi mater non flet. Æmilius Probus.

In bello qui contemnunt hoſtem, nihilque metuendum ducunt, quoniam parum cavent, fere pereunt, & matribus luctum adferunt cum orbitate.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

PRVDENTIA SENILIS.

Multorum feſtorum Iovis glandes comedit.

Πολλῶν πανηγυρέων Διὸς βαλάνων ἔφαγεν.

De ſene, longoque plurimarum rerum uſu docto, quaſi dicas: Multas vixit Olympiadas.

Annoſa vulpes haud capitur laqueo.

Γέρων ἀλώπηξ οὐχ ἁλίσκεται πάγῃ.

Id eſt, Vulpes anus laqueis capi haud ullis poteſt. Dicendum in eum qui longa ætate, multaque rerum experientia callidior eſt, quam ut arte, doliſque capi queat.

Eum auſculta, cui quatuor ſunt aures.

Zenod. Ἄκουε τοῦ τὰ τέσσαρα ὦτα ἔχοντος.

Natum ab Apolline, qui fingitur quatuor habere aures, & manus totidem. Atque ita monet proverbium, audiendos eſſe illos, qui diuturno complurium rerum uſu præ cæteris ſapiunt, ut ita fere faciunt ſenes.

Anus ſubſultans multum excitat pulverem.

In eos dici ſolitum, qui ob rerum experientiam multum negotiorum aggrederentur.

Homer. *Ætate prudentiores reddimur.*

Si quando negabimus nobis eadem probari jam natu grandioribus, quæ quondam ob ætatis inſcitiam arriſerunt, ſed uſu rerum auctam prudentiam, congruet illud Homeri Odyſſ. β.

Ἐγὼ δ' ἔτι νήπιος ἦα
Νῦν δ' ὅτε δὴ μέγας εἰμὶ, καὶ ἄλλων μῦθον ἀκούων
Πυνθάνομαι, καὶ δή μοι ἀέξεται ἔνδοθι θυμός.

Id eſt, Eram adhuc puer: aſt ubi jam ſum,
Grandior, & reddit me aliorum oratio doctum,
Ipſeque grandeſcit mi animus.

Horat. *Sine cortice nabis.*

Qui jam per ætatem non eget cuſtode morum.

Homer. *Senum prudentia.*

In ſenem plurimarum rerum uſu peritum, quique multa meminerit ſuperioribus acta ſeculis, quadrabit illud Homeri ex Odyſſ. β.

Πα-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Παλαιά τε πολλὰ εἰδώς.

Qui antiquaque multaque norat.

Seneſco ſemper multa addiſcens.

Γηράσκω δ' αἰεὶ πολλὰ διδασκόμενος. Solon.

Id eſt, Diſcenti aſſidue multa ſenecta venit. Significat autem uſu vitæ, multaque rerum experientia parari prudentiam. Terent. Nunquam ita quiſquam bene ſubducta ratione ad vitam fuit, quin res, ætas, uſus ſemper aliquid apportet novi; aliquid moneat, ut illa, quæ credas ſcire, neſcias; & quæ tibi putaris prima, in experiendo repudies: Senarius idem: Diſcipulus eſt prioris poſterior dies.

Moderator negotii. Homer.

Qui ſcientia & auctoritate ſua negotia moderatur. Homerus:

Αὐτὰρ ὁ πηδαλίῳ ἰθύνετο τεχνηέντως. *Id eſt*,

Ille ratem clavo ſcite, docteque regebat.

PRVDENTIA CONJUNCTA VIRIBUS.

Conſiliis ſimul & facto valens. Idem.

In hominem conſilio pariter ac viribus excellentem, conveniet illud Homeri ex Odyſſ. ξ.

Οἷος ἐκεῖνος ἔην βουλῇ ἔνι ἠδὲ μάχεσθαι.

Is cujuſmodi erat, ſeu pugna conſiliove.

Prudentia cum viribus conjuncta.

In eum qui norit idem & aliis imperare quid ſit agendum, & ipſe perſequi cum eſt opus, juxta Homerum:

Ἀμφότερον βασιλεύς τ' ἀγαθὸς κρατερός τ' αἰχμητής.

Et juxta ductor bonus, & certamine pollens.

Sunt enim qui imperatorem agere norunt, at militem præſtare non norunt.

Imperator bonus, & idem robuſtus miles. Idem.

Alexander huic carmini Homerico palmam tribuit, quod extat Iliad. γ.

Ἀμφότερον βασιλεύς τ' ἀγαθὸς κρατερός τ' αἰχμητής.

Dux bonus, ac miles præpollens viribus idem.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

PVDICITIA.

Hippolytum imitabor.

Diogen. Ἱππόλυτον μιμήσομαι.

Diogenianus in proverbiorum Collectaneis ait dicti tatum de iis, qui ſtatuiſſent pure caſteque vivere. No ta eſt fabula, quemadmodum is juvenis odio fœmi nei generis, Dianæ ſtudiis ſeſe totum addixerit, de ſpecto Veneris Numine.

Melanione caſtior.

Ariſtop. Μελανίωνος σωφρονέστερος.

Dicebatur, qui magnopere à mulierum congreſſibu abhorreret. Ajunt Melanionem quempiam odio mu lierum in ſolitudinem demigraſſe.

PVDOR.

Pudor in oculis. Ἐν ὀφθαλμοῖς ἡ αἰδώς.

Horum nos pudet, quæ in propatulo ſunt. Aſpectu enim vel incutit, vel renovat etiam pudorem. Und fit, ut pueri cum pudeſcunt, oculos tegant. Hinc & Poëtæ Cupidinem, quod ſit improbiſſimus, cœcum fingunt.

Homer. *Pudebat recuſare, & non audebant ſuſcipere.*

Homerus:

Αἴδεσθεν μὲν ἀνήνασθαι δεῖσαν δ' ὑποδέχθαι. *Id eſt,*

Detrectare pudor, formido ſubire vetabat.

Quo uti licebit, quoties incidit ejuſmodi negotium ut aliud ſuadeat honeſtas, aliud utilitas: & dedecoro ſum ſit, non ſuſcipere provinciam, rurſum periculo ſum, ſuſcipere.

Idem. *Pudor & metus.*

Cum abſtinetur à re quapiam, quod ea tum inhoneſta factu videtur, tum vero minime tuta, locum habebit illud Homeri ex Iliad. o.

Ἴσχε γὰρ αἰδὼς, καὶ δέος.

Nam pudor atque metus vetuit.

Verecundia inutilis viro egenti.

Αἰδὼς

Αἰδὼς δ᾽ οὐκ ἀγαθὴ κεχρημένῳ ἀνδρὶ παρεῖναι.
Verum homini pudor haudquaquam conducit egeno. Admonet autem abjiciendum pudorem, quoties urget neceſſitas.

Apud menſam verecundari neminem decet. Plautus.

Proverbium hoc ex tota antiquitate per manus traditum eſt, hodieque verſatur in ore omnium: Verecundari neminem apud menſam decet. Niſi quod vulgus addit, nec in lecto.

Tinctura Sardonica. Βάμμα Σαρδονικόν.

De colore præcellenti dicebatur, præcipue purpuræ. Per jocum autem transfertur ad eum, qui pudeſit, aut qui ob plagas ſanguine tingitur. Sardon inſula ingens, oppoſita inſulæ, in qua variæ purpurarum tincturæ fiebant.

Tinctura Cyzicena. Βάμμα κυζικηνόν. Ariſtop.

Dedecus non eluendum appellabatur apud Atticos. Dicebaturque in eos qui metu quippiam indecore facerent. Nam Cyziceni duobus nominibus notati ſunt timiditatis & mollitiei.

Vbi timor, ibi pudor. Ἵνα δέος, ἔνθα καὶ αἰδώς. Plato.

Cui ſimilis illa Terentiana: Omnes deteriores ſumus licentia.

Adverſus ſolem ne mejeto. Pythag.

Opinatur Eraſmus commendari verecundiam.

Ne pudeat artem.

Ne pudeat artem proloqui, quam factites. Multos non pudet turpi quæſtu vivere, cum pudeat nomen ejus quæſtus profiteri.

PVNIRI PRO ALIO.

Tibicen vapulat.

Eubulus apud Athenæum lib. 9. ait, fuiſſe morem, ſi quid peccaſſet coquus, tibicinem ſolere vapulare. Phylillius apud eundem.

Ὅτι ἂν τύχῃ μάγειρος ἀδικήσας,
Τὸν αὐλητὴν λαβεῖν πληγάς. *Id eſt,*

 Quic-

Quicquid coquus peccaverit, tibicen accipere ſolet
plagas.
Nullus homo læſo indemnis evaſit coquo.

Canis peccatum.

Vide, Ultio malefacti.

RAPACITAS ET AVARITIA.

A mortuo tributum exigere.

Ariſtot. Ἀπὸ νεκροῦ φορολογεῖν.

A mortuo tributum exigere dicebantur, qui per fas nefaſque divitias undequaque congerunt. Dici ſolitum in eos, qui turpiter undecunque lucrum aucuparentur à rebus minutis ac ſordidis. Velut: Veſpaſianus è lotio; aut è turpibus, velut è lenocino, quæſtuque corporis; aut cum à quibuslibet extorquetur, ab amicis, à tenuibus, à mendicis; poſtremo vel ab ipſis mortuis. Nota hic in fœneratores Chriſtianos.

Homer. *Vndecunque lucrum captant.*

Apte dicetur in advocatos, in calumniatores, in malos medicos, qui captant undecunque, ſi quis incidat in caſſes, quem poſſint expilare.

Suidas. *Fabarum arroſor.* Κυαμοτρώξ.

Dicebatur, qui in creandis magiſtratibus vendebat ſua ſuffragia, eoque quæſtus gratia ſedulo verſabatur in comitiis. Unde fabis victitare dicebantur, quibus hinc erat quæſtus.

Felis Tarteſſia. Γαλῆ Ταρτησσία.

Non inepte dicetur de rapacibus. Huic confine eſt illud Lucian. ἁρπακτικώτεροι τῶν γαλῶν. *Id eſt*, Rapaciores felibus.

Cicero. *Lacunam explere.*

Pro ſarcire damnum. Cicero: Vide ne qua lacuna ſit in auro, hoc eſt, ne quid deſit.

Nullam corporis partem habet otioſam, ne eam quidem qua vocem promit.

De quodam, cui omnia membra fuere venalia, etiam

iam os & vox. Torquetur in hominem, non manibus tantum, ſed toto corpore rapacem.

Quod utile honeſtum: quod autem noxium, turpe. Plato.

Nihil eſt utile, niſi quod honeſtum eſt.

Exigit & à ſtatuis farinas.

Αἰτεῖ γε καὶ τοὺς ἀνδριάντας ἄλφιτα. Quid terra terram vendis.

Id eſt, Sane cibum & ſignis ab ipſis exigit. In eum dicendum, qui nullius miſertus, undecunque quod poteſt avellit, vel ab ipſis mortuorum ſtatuis. Competit in Principes expilatores plebis: aut in avaros Sacerdotes apud quos ne ſepulchrum quidem gratis conceditur. Natum à tyrannis, qui & à ſepulchris, aut defunctorum ſtatuis vectigal colligunt.

Nec paſſim, nec omnia, nec ob omnibus. Ulpian.

Nam inhumanum à nemine accipere: ſed paſſim, viliſſimum eſt: & omnia, avariſſimum. Admonet in muneribus accipiendis non ſolum verecundiam adhibendam eſſe, verum etiam delectum.

Lucri bonus eſt odor ex re qualibet. Iulian.

Faceta quidem, ſed tamen peſtilens illa vox Veſpaſiani, qui quum ex lotio vectigal faceret, homo turpiter avidus, ſuperque eo facto à filio admoneretur, quod re tam putrida lucrum faceret paulo poſt collectam pecuniam filii naribus admovit, rogavitque ecquid illa puteret. Juvenalis:

Lucri bonus eſt odor ex re qualibet. Ennius:
Unde habeas curat nemo, ſed oportet habere.

Mendici pera non impletur.

Πτωχοῦ πήρα οὐ πίμπλαται. Zenod.

Id eſt, Mendici pera non impletur. Senſus per ſe liquet, nempe inexplebilem eſſe mendicitatem.

Mendicorum loculi ſemper inanes.

Πτωχῶν οὐλαὶ ἀεὶ κεναί.

Id eſt, Mendicantium ſacculi ſemper inanes. De petacibus dictum & inſatiabilibus.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Suidas. *Vna cum ipſis manipulis.* Αὐταῖς ἀμάλλαις.

Id eſt, Cum ipſis manipulis. Cum omnia funditus pereunt, hoc eſt, quum ne pluma quidem ſit reliqua Proverbium à ruſticis natum.

Plautus. *Cum pulviſculo.*

Quum omnia ſic tolluntur, ut ne pulvis quidem ſit reliquus. Eodem pertinet Euangelicum illud, quo jubentur etiam pulverem excutere Apoſtoli: id eſt, ne minimum quidem ab eis auferre ſecum. Plautus: Convertet hic jam me totum cum pulviſculo.

Lucrum pudori præſtat.

Κέρδος αἰσχύνης ἄμεινον.

Plautus in Pſeudolo: Nimio illud quod pudet facilius fertur, quam illud quod piget. Idem: Pol pudere, quam pigere, præſtat totidem literis. Plutarch. Τοῦ μὲν δικαίου τὴν δόκησιν ἄρνυσο, τὰ δ' ἔργα τοῦ πᾶν δρῶντος, ἔνθα κερδανεῖς. Opinionem ſpernito juſti, ac virum quidvis agentem ſequere cùm ſpes eſt lucri. Sophoc.

Τὸ κέρδος ἡδὺ κἂν ψευδῶν ἔῃ.

Dulce eſt lucrum profectum à mendaciis.

Sententiæ bono viro indignæ.

Horat. *Charybdis, Barathrum.*

Hominem majorem in modum edacem, bibacem aut rapacem helluonem, Charybdim aut Barathrum vocamus. Horatius de Lurcone quodam: Ingluvies & tempeſtas, Barathrumque macelli.

Diogen. *Megaricæ ſphinges.* Μεγαρικαὶ σφίγγες

Ita ſcorta quædam vulgus olim appellabat, eo quod Megarenſium mores improbi fictique & populari convitio quodam notati fuerint, ſive quod apud eos nutrix ſphinx appelletur.

Sueton. *Boni paſtoris eſt tondere pecus, non deglubere.*

Hodie vulgo celebratum durat, ubi quis eſt exactor durior atque inſtantior: Quid? Num & pellem vis? Quaſi conveniat lana contentum eſſe. Tondent igitur, qui ita ſpoliant, ut ſortem relinquant, unde res poſſit

poſſit creſcere. Deglubunt, qui nihil reliqui faciunt. Nam lana detonſa renaſcitur: Cute detracta, nihil eſt quod deinde poſſis auferre.

Canis circum inteſtina. Κύων παρ᾽ ἐντέροις.

Id eſt, Canis juxta inteſtina. Dicebatur, ubi quis eas res, quarum eſſet cupientiſſimus, propoſitas conſpiceret, quibus tamen frui non liceret. Canes enim oberrant circum inteſtina, devoraturi, niſi fuſtem timerent.

Rapina cotytiis. Ἅρπαγα κοτυτίοις. Plutarc.

Cotytia feſtum quoddam erat apud Siculos, in quibus ex more placentulæ quæpiam & arborum fœtus ramis alligabantur, eaque diripienda proponebantur. Dici ſolitum de bonis temere profuſis direptiſque.

Ne à chytropode cibum nondum ſacrificatum rapias. Heſiod.

Indicat Marcus Tullius irreligioſum fuiſſe, cibum è patella edere. Scribit enim ad hunc modum lib. de Finibus II. Atque reperiemus Aſotos primum ita religioſos, ut edant de patella. In genere poterit accommodari ad quemvis, qui negotium irreverenter & illotis, ut ajunt, pedibus aggreditur. Huc pertinent & illa: A patella rapere, A veru rapere, A ſartagine.

Laverniones.

Dicuntur homines furaces, quod fures ſub tutela Livernæ deæ eſſent, in cujus luco obſcuro atque abdito ſoliti ſunt furto ſublata, prædam defodere.

Bona Porſenæ. Livius.

Bona Porſenæ dicebantur, quæ velut ab hoſtibus erepta parvo veneunt. Non inepte dicetur in res, quæ dono cujuſpiam, aut fortunæ commoditate citra noſtram operam contingunt.

Partitio, non præfocatio. Μερὶς, οὐ πνίξ. Athen.

Id eſt, Sortitio, non præfocatio. Quo licebit uti, ſi quando ſignificamus non eſſe locum violentiæ, ſed ex æquitate juris oportere tractari negotium.

Perſæpe ſacra haud ſacrificata devorat.

Ἄθυτα

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Ἄθυτα δ' ἱερὰ πολλάκις κατεσθίει.

Id eſt, Perſæpe ſacra haud immolata devorat. Senariu eſt Simonidis, in mulierem quandam male moratan & avidam in conviviis. Concinne dicetur in eos, qu ventris impulſu ſtatim ad devorandas epulas irrumpunt, non expectatis cæremoniis & elegantiis illis quibus civiles utuntur. Ductum à victimis, quas fa non erat contingere, niſi myſteriis peractis.

Diogen. *Vulturis umbra.* Γυπὸς σκιά.

Quadrare videtur in hæredipetas, aut alioqui rapaces inhiantes prædæ. Reſpondet illi: Si vultur es, cadaver expecta.

Voracior purpura.

Athenæ. Τὰ λιχνότερα τῶν πορφυρῶν.

Id eſt, Edaciora purpuris. Idque dictum exiſtimat Athenæus vel à tincta purpura, quæ omnia quibus admota fuerit, velut ad ſeſe rapit, ſuoque colore res vicinas inficit: vel ab animante ipſo, quod quicquid nactum fuerit retinet ac devorat. Conveniet in edaces, aut in eos, qui omnia in ſuum compendium vertunt.

Ariſtop. *Edax currus.* Ἀδηφάγον ἅρμα.

In glutones & voraces dicebatur, propterea quod currus multum abſumit unguinis ſive ceromatis: ſive quod ſumptuoſa res ſit, equos & currus alere. Venuſtius reddetur, ſi deflexeris ad animi vitia; cupiditates inexplebiles eſſe, quum naturæ uſus perpauca poſtulet.

Juven. *Laudant ut pueri pavonem.*

Juvenalis ſcripſit in avaros, qui carmina laudant duntaxat, nihil autem largiuntur poëtæ:

Didicit laudator avarus
Tantum admirari, tantum laudare diſertos,
Ut pueri Junonis avem.

Atticus moriens porrigit manum.

Diogen. Ἀττικὸς ὑπέχει τὴν χεῖρα ἀποθνήσκων.

Id eſt, Atticus porrigit manum, etiam cum moritur. Huic adagio locum fecit Athenienſium in muneribus captandis & occupandis lucris inſatiata cupiditas.

Pamphi-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Pamphili furtum. Παμφίλȣ νοσφισμός.

Id eſt, Pamphili fabulatio. Pamphilus hic veteris comœdiæ convitiis notatus eſt, quod ærarium expilaſſet. Conveniet in peculatores, qui è publico ſuffurantur.

Non curat numerum lupus. Virgil.

Vergilius:

Hic tantum Boreæ curamus frigora, quantum
Aut numerum lupus, aut torrentia flumina ripas.

Recte dicetur in hominem impudenter furacem.

Argivi fures. Ἀργεῖοι φῶρες.

De palam improbis. Nam argivi furacitatis infamia laborabant.

Vorare hamum. Plautus.

Neque minus elegans illud in Curculione: Meus eſt, hamum vorat. De lenone, cui fraus intendebatur, epiſtolam, qua decipiendus erat, lecturiente.

Polypi. Athenæ.

Olim dicebantur, vel ſtupidi, ſtolidique, vel rapaces & uncis unguibus homines. Siquidem ob eam cauſam Polypo ſtultitiam tribuunt, quod ad manum captantis ultro movetur, nec aliter capitur, niſi quod non cedat.

Ἡμερόκοιτος. Heſiod.

Vulgari joco fures dicti videntur ἡμερόκοιτοι, quod interdiu dormiant, noctu vigilent. Heſiodus.

Μήποτέ σ' ἡμερόκοιτος ἀνὴρ ἀπὸ χρήμαθ' ἕληται.
Id eſt, Ne ſolitus dormire die, tua tollere poſſit.

Apte torquebitur in tollionem & furacem.

Candidum linum lucri cauſa ducis.

Λευκώλενον λῖνον κερδογαμεῖς. Diogen.

Id eſt, Candidulum linum ob lucrum ducis uxorem. In eum quadrat, qui dotis cauſa ducit vel deformem, vel anum. Porro linum vocat uxorem, vel quod apud veteres ſolæ mulieres linis uterentur, vel quod viro alligetur matrimonio, & libera eſſe deſinat. Nam Græci λῖνον pro vinculo uſurpant.

Nu-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Nutricum more male.

Plutarc. Καὶ τοῦτ' ὥσπερ αἱ τίτθαι γε σιτίζεις κακῶς.

Id eſt, Paſcis profecto more nutricum male. Conve-niet in eos, qui de lucro paululum aliquid impertiunt ſociis. Aut, qui ſic facultates alienas adminiſtrant, ut maximam partem in ſuos convertant uſus. Id quod hodie tutorum vulgus factitat.

Pecuniarum cupiditas Spartam capiet, præterea nihil.

Idem. Ἡ φιλοχρηματία Σπάρταν ἕλοι, ἄλλο δὲ οὐδέν.

Una fames auri Spartam capiet ſubigetque,
Præterea nihil.

De iis, qui ſola pecunia poſſunt expugnari, alioqui invicti. Natum adagium ab oraculo, quo reſponſum eſt tum demum vincendos eſſe Lacedæmonios, cum aurum & argentum in pretio cœperint habere.

Zenod. *Inexplebile dolium.* Ἄπληστος πίθος.

Plautus: In pertuſum ingerimus dolium, operam ludimus. Competet in homines præter modum profuſos. Congruit etiam in avaros, quorum cupiditatibus nihil eſt ſatis. Zenodotus etiam tartarum ipſum inexplebile dolium putat.

Larus hians. Λάρος κεχηνώς.

Dicebatur, ubi quis avidius inhiaret prædæ. Eſt enim larus avis avida, voraxque.

Plautus. *Labrax Mileſius.* Λάβραξ Μιλήσιος.

In ſtolidum & avidum dicebatur. Labrax enim piſcis genus lato oris rictu, unde eſcam totam, una cum ære, faucibus corripit, atque ob id facile capitur: Lupus Latine dicitur: Unde apud Plautum lenoni Labracis nomen.

Cratin. *Buthus obambulat.* Βοῦθος περιφοιτᾷ.

Id eſt, Buthus oberrat: De levibus ac ſtolidis dicebatur. A moribus Buthi cujuſdam athletæ. Etiam videtur dici poſſe in edaces, *hoc eſt*, Βουφάγους.

Serpens niſi edat ſerpentem, draco non fiet.

Ὄφις εἰ μὴ φάγῃ ὄφιν, δράκων οὐ γενήσεται.

Poten-

otentes aliorum damnis creſcunt, & optimatum ortunæ in tantum non augerentur, niſi eſſent quos augerent. Quemadmodum inter piſces & beluas, majores vivunt laniatu minorum.

Priuſquam ſortiaris, communiora devoras.

ide, vis injuſta.

Novit hac Pylæa & Tyttygias.

Οἶδε τε Πυλαῖα καὶ Τυττυγίας. Zenod.

Hoc velut ænigmate veteres innuebant, opes malis rtibus quæſitas. Tyttygias plagiarius quiſpiam fuit, qui ſervos & res alienas, quas furto ſuſtulerat, in Pylæa, is eſt Arcadiæ locus, venditare conſuevit, atque hoc quæſtu dives evaſit.

Faciunt item huc locutiones iſtæ proverbiales:

Olitorem odi, qui radicitus herbas excidat.
Malum lucro conjunctum non eſt malum.
Non ſacrificata rapere.
Communis tanquam Silapo.

RARITAS.

Phœnice rarior. Φοίνικος σπανιώτερος.

De rebus aut etiam hominibus inventu perquam raris. Natum adagium à fabula Phœnicis avis, de qua Plinius lib. 10. cap. 2.

Vbi per Harma fulgurarit.

Ὁπότε δι᾽ Ἅρματος ἀστράψῃ. Strabo.

De iis, qui nimis cunctanter ac ſero, aut admodum raro fiunt: aut cum nimis anxie ac ſuperſtitioſe captatur rei gerendæ oportunitas. Strabo unde natum ſit adagium indicat, ſcribens vicum quendam eſſe deſertum, atque infrequentem apud Mycaletum Bœotiæ, quem Harma, id eſt, curtum nominant. Vel hinc nata parœmia: Ubi per Harma fulgurat; videlicet Pythycis vatibus fulgur aliquod certum, quod ex eo loco veniret, obſervantibus, eoque viſo, ſacra Delphos mittentibus.

Lac gallinaceum. Ὀρνίθων γάλα. Ariſtop.

Gallinarum lac. Dicitur in opulentos, & quibus quid-

vis

vis rerum ſuppeditat. Aut de raris inventu, atque id pretioſis.

Perſius. *Rara avis.*

Dicebatur res quævis nova & inventu perrara. P ſius: Si forte quid aptius exit, Quando hæc rara a eſt. Juven. Rara avis in terris, nigroque ſimillin cygno. Vnde illud Ariſtoph. Quæ eſt hæc avis? hoſpite & ignoto.

Juvenal. *Alba avis.* Λευκὸς ὄρνις.

Pro re nova atque inauſpicata. De albæ gallinæ fil dictum eſt alibi.

Idem. *Corvus albus.*

De raris inventu dixit Juvenal. Corvo quoque rari albo.

Perottus. *Noctuinum ovum.* Γλαυκεῖον ᾠόν.

Sunt qui negent noctuinum ovum invenire. Prove bium itaque quadrabit, vel in hominem nihili nu liuſque frugis, vel in rem raram inventu.

REFVGIVM.

Strabo. *Abdera pulchra Tejorum colonia.*

Strabo libro Geographiæ 14. tradit, Tejos, quum Pe ſarum contumelias ferre non poſſent; urbe relicta Abdera Thracum urbem demigraſſe. Atque hinc illu vulgatum fuiſſe: Ἄβδηρα καλὴ Τηΐων ἀποικία. *Id eſt* Abdera pulchra Tejum colonia. Hoc ænigmate ſigni ficamus, non deeſſe, quo confugimus, ſi quis præte modum pergat eſſe moleſtus.

REPELLENTIS.

Aliam quercum excute.

Ἄλλην δρῦν βαλάνιζε.

Id eſt, Aliam quercum excute. Hoc adagio ablegamu eos, qui ſine fine petunt aliquid, aut qui continente ab eodem mutuum poſtulant. Parœmiam hinc natam putant, quod olim mortales glandibus victitabant, Cereris uſu nondum reperto.

Tollat

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Tollat te qui non novit. Quintil.

ic cujus dolos jam non ignotos eſſe nobis ſignifica-
imus, neque poſthac poſſe ab illo falli, concinne di-
imus. Adfinis locutio proverbialis: Quære hoſpitem.

RIGOR.

Summum jus, ſumma injuria. Cicero.

Ioc eſt, Tum maxime diſceditur ab æquitate, quum
naxime ſuperſtitioſe hæretur legum literis. Id enim
ummum jus appellant, quum de verbis juris conten-
itur, neque ſpectatur quid ſenſerit is, qui ſcripſit.

Ad vivum reſecare. Idem.

1. Tullius lib. de amicitia, ad vivum reſecare dixit,
ro eo quod eſt, rem exactius quam ſat eſt, ac moro-
us excutere. Mutuo ſumpta metaphora à tonſori-
us, capillos aut ungues reſecantibus.

Radit uſque ad cutem. Ξυρεῖ ἐν χρῷ. Sophoc.

l eſt, Ad cutem uſque radit. De eo dicebatur, qui ni-
nium exacte videretur agere cum aliquo.

Ex ſyngrapha agere.

x ſyngrapha agere, obſignatis tabulis agere, pro eo
uod eſt, rigide parumque civiliter, ſed velut ex obli-
atione.

Ad libellam debere. Cicero.

Qui pecuniam præſentem ac juſti ponderis debet, ad
ibellam debere dicetur.

Cenſoria virgula.

Tritiſſimum eſt apud eruditos, Cenſoriam virgam ap-
ellare judicandi autoritatem, præſertim cum ſuper-
ilio à magiſtratu Romano ſumptum.

Obtorto collo trahi. Idem

Dicuntur, qui volentes nolentes ad aliquid adigun-
ur. Pro eodem dicitur, Mento trahere.

RISVS.

Intra labia riſit.

Theocritus, Riſus vero labium intra hæſit. Simile eſt
quod de riſu Sardonio dicitur.

Riſus

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Riſus Ionicus. Γέλως Ἰωνικός.

In molles & voluptuarios dicitur. Nam Jonum mo
lities perinde ut Sybaritarum faſtus, in proverbiu
abiit, quod alteri Græcorum, alteri Barbarorum eſſe
luxurioſiſſimi.

Diogen. *Riſus Megaricus.* Γέλως Μεγαρικός.

In eos dicendum, qui parum intempeſtive jocantu
quique malunt aliquoties amicum, quam dictu
perdere.

Riſus Chius. Γέλως Χίος.

De molli laſcivoque riſu. Quandoquidem & Chio
rum mores taxavit vetus Comœdia.

Sardonicus riſus. Σαρδώνιος γέλως.

De riſu ficto atque amarulento, aut inſano deniqu
Tractum à Sardoa herba, quæ ora hominum & rictu
dolore contrahit, & quaſi ridentes interimit.

Ajacis riſus. Αἰάντειος γέλως.

Id eſt, Ajacinus riſus: In eos qui temere ac vecordite
rident. Adagium natum eſt ex hiſtoria Ajacis. Is ade
graviter tuliſſe legitur Ulyſſem ſibi prælatum in ca
peſſenda ſucceſſione armorum Achillis, ut præ dolor
in inſaniam verſus ſit. Deinde poſteaquam reſipuiſ
ſet, partim pudore, partim metu, ſibi mortem conſci
vit. Nec intempeſtiviter torquebitur in eos, quibu
riſus oboritur nulla de cauſa.

Ἀχρειόγελως.

Proverbiali, novoque compoſito verbo dicebatur nu-
gator, quique rebus ineptis oblectaretur.

Riſus ſyncruſius. Γέλως συγκρούσιος.

Riſum effuſiorem Græci συγκρούσιον vocant, quod ho-
minem quatiat: quem eundem quidam exiſtimant
Sardonium eſſe.

Zenod. *Stultior Melitide.* Μωρότερος Μελιτίδου.

Melitides unus è feliciſſimis illis fatuis, quos Home-
rus ſuo carmine nobilitavit.

Terent. *Emori riſu.*

Emori riſu, Defluere riſu, pro vehementer ridere.

RIXOSVS.

Rhodii ſacrificium. Ῥόδιοι τὴν θυσίαν. Diogen.

Id eſt, Rhodienſes ſacrificium. Vbi res jurgiis & verbis male ominatis peragitur. Refertur à Diogeniano.

Spirat Cacias. Ariſtop.

Ariſtophanes ad Cæciæ venti naturam alludens, dixit: Vt iſte ſpirat Cæcias & ſycophantias jam. Cæcias autem poſuit pro turbis ac litibus. Notatur enim ibi Cleon ut delator ac criminator.

Inſana laurus adeſt. Plinius.

Plinius libro 16. cap. 45. In eodem, inquit, tractu portus Amyci eſt, Bebryce rege interfecto clarus. Ejus tumulus à ſupremo die lauro tegitur, quam inſanam vocant: quoniam ſi quid ex ea decerptum inferatur navibus, jurgia fiant, donec abjiciatur. Itaque quadrabit in hominem rixarum autorem.

Lindii ſacrum. Λίνδιοι τὴν θυσίαν. Lactant.

Id eſt, Lindii ſacrum, ſubaudi, faciunt. Dicebatur in eos, qui inauſpicato rem divinam faciebant. Hercules olim agricolæ cuidam Lindio duos boves per vim eripuit, & mactatis illis convivium ſibi paravit. Senex autem Herculi comedenti, cum multa in eum maledicta congereret, voluptati pariter & riſui fuit: ita ut Herculem dixiſſe ferant, nullum unquam convivium ſibi jucundius accidiſſe. Adagium ad multos uſus accommodari poterit, vel ad rixoſum convivium, vel ad rem quampiam malis ominibus inſtitutam.

Litem movebit, ſi vel aſinus canem momorderit.

Quadrabit in eos, qui de re quantumvis exigua litem ſuſcitant. Natum videtur ab eventu quopiam.

Canina facundia. Hieron.

Quod in adagionem ceſſit in quoſdam, qui tantum ad maledicendum eloquentiæ ſtudium exercent: à rixa canum & oblatratu ſumpto epitheto.

Litem

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Homer.

Litem incipere.

In eum, qui jam provocatus aggreditur convitiis ag
re, congruet illud Homeri ex Iliad. κ.

Εἵλετο δ' ἄλκιμον ἔγχος ἀκαχμένον ὀξέι χαλκῷ.

Haſtam corripuit robuſtam cuſpide acuta.

Cui diverſum eſt illud, Haſtam abjecit.

Ne allia comedas & fabas.

Ἵνα μὴ φάγῃ σκόροδα, μηδὲ κυάμους.

Id eſt, Ne edas allia & fabas, pro eo quod eſt, ne bell
neve in judiciis adſis. Nam in bellum inferebant
allia commeatus millitaris. In judiciis fabas eſitaban
ne obdormiſcerent.

Diogen.

Ptolemaica lis. Πτολεμαΐς ἡ δίκη.

Diogenianus indicat dici ſolitum in litium avido
Anus quæpiam fuit Ptolemais, quæ quoad vixit, lit
agitabat.

Plutarc.

Vltra Hyperbolum. Ὑπὲρ τὸν Ὑπέρβολον.

Vincit Hyperbolum. Hyperbolus quiſpiam erat mi
rum in modum appetens litium. Unde conveniet i
eos, qui ſimili laborant morbo.

Plinius.

Tetigit lapidem à cane morſum.

Plinius lib. 20. cap. 5. de veneno rabidi canis agens
Minus hoc miretur, inquit, qui cogitet lapidem à ca
ne morſum uſque in proverbium diſcordiæ veniſſe
Cujus è verbis conjicere licet, vulgo creditum fuiſſe
ut ſi quis lapidem à cane morſum contigiſſet aut cal
caſſet, eum iracundiorem evadere, & ad diſſidia pro
penſum.

Syrbenæ chorus. Συρβήνης χορός.

De choreis incompoſitis ac tumultuoſis olim diceba-
tur. Nam σύρβη quidam vocem exiſtimant, qua ſubul-
ci erga ſues utuntur, unde & σύρβα pro tumultu abu-
tuntur. Σύρβη item fiſtularis dicitur theca, unde συρ-
βηνεὺς dicitur tibicen aut tumultuoſus. Ducta videtu
metaphora à diſſono porcorum grunnitu. Tempeſtivi-
ter dicetur in homines inter ſe diſcordes & querulos:
aut ubi offendet aures imperitorum cantorum ſym-
phonia diſcors.

Ere-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Erethrienſium Rho. Ἐρετριέων Ρ῀ῶ. Diogen.

Ubi quis crebrius & aſperius eam literam ſonaret. Quo nomine nunc male audiunt apud Gallos Picardi. Erethrienſes adamarunt hanc literam P, quam loco Σ, ſupponebant, cum contra Athenienſes eam verterint in σ ut θαρσεῖν, pro θαῤῥεῖν. Quoniam ea Ariſtop. litera dicitur impetus, ac vehementiæ ſignificationem habere: videtur & in homines præcipites ac violentos congruere proverbium.

SALUBRITAS.

Crotone ſalubrius. Κρότωνος ὑγιέστερον. Zenod.

De re nequaquam noxia, ſed undequaque ſalutifera. Zenodotus ab animante ſumptam parœmiam exiſtimat. Eſt enim Croton muſcæ genus.

Cucurbita ſanior. Κολοκύνθης ὑγιέστερος. Suidas.

Id eſt, Cucurbita ſalubrior. Inde natum, vel quod cucurbita non facile læditur aëris vitio, propter cruſtum quo tegitur, vel quod ea variis remediis efficax eſſe perhibeatur.

Valere pancratice. Plautus.

Plautus dixit pro eo, quod eſt, firma eſſe valetudine. Nam in Pancratiſtis robur corporis potiſſimum ſpectabatur. Pro eodem dixit, Valere athletice, valere pugilice, valere baſilice.

Sanior eſt piſce.

Nam ad eundem modum hodieque vulgo loquuntur. Tam ſanus es quam piſcis. Id inde ſumptum eſt, quod creditum eſt piſces non ſentire morbos.

Tria ſaluberrima. Plutarc.

Apud Plutarchum videtur & hoc proverbio fuiſſe jactatum. Sed præſtat ipſius verba tranſcribere: Ὅθεν εἴρηται λέλεκται τροφῆς ἀκορέστου, καὶ πόνων ἀοκνίου, καὶ σπέρματος οὐσίας συντήρησιν, ὑγιεινότατα εἶναι. *Id eſt,* Unde optime dictum eſt, veſci citra ſaturitatem, non refugere laborem, naturæ ſemen conſervare, eſſe ſaluberrima.

SCVRRILITAS.

A ſexaginta viris venio.

Ἀπὸ τῶν ἑξήκοντα ἔρχομαι.

Athenæ. Athenienſes mire delectantur iis, qui riſum dictis au factis movere norunt, adeo ut ad hoc in Diomeo au Heracleo ſexaginta convenirent, qui in civitate no minabantur ſexaginta viri, quemadmodum nos dici mus triumviros & decemviros, magiſtratum ſignifi cantes; ut ſi quid ridicule dictum eſſet, vulgo ita lo queretur: Sexaginta viri hoc dixerunt. Poterit per iro niam dici in dictum illepidum & agreſte, Dictun ſexaginta viris dignum: aut in ſtulte dicacem, Hi nobis venit à ſexaginta viris.

Equitandi peritus ne cantet.

Gregor. Theol. Ἵππῳ στολὴν δεδεκὼς μὴ ᾄδῃ.

Sumptum à Poëta quopiam, in eum, qui profeſſus re ſerias, verſatur in nugis.

SECVNDÆ EXPERIENTIÆ.

Poſterioribus melioribus.

Inter Græcanicas parœmias refertur, *δευτέρων ἀμει νόνων. Id eſt,* Alteris melioribus. Quo ſignificabant ea quæ prima experientia parum bene ſucceſſerant, ſe cunda nonnunquam commodius evenire, & priori conſilii erratum poſteriore conſilio corrigi.

Homer. *Danda venia lapſo.*

Qui dicet aliquando dandam veniam, ſi quid erratun ſit per incuriam, neque enim hominis eſſe, ut ſempe exactam præſtet diligentiam, uſurpabit illud Homer ex Odyſſ. τ.

Ἀλλ' οὐ γὰρ πῶς ἐστὶν ἀΰπνους ἔμμεναι αἰὲν
Ἀνθρώπους. *Id eſt,*
Haudquaquam fieri potis eſt, ut pervigil uſque
Mortalis duret.

Hermol. Barba. *Deſtitutus ventis, remos adhibe.*

Cum res non ſuccedit ut volumus, ad alia præſidi con-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

confugiendum eſt. Aut cum fortuna eſt adverſa, tum magis adlaborandum.

SECVRITATIS ET TVTÆ REI.

In tranquillo eſt.

Terent. Qui te in ſcopulum è tranquillo auferat. Et quod alibi diximus: Ego in portu navigo.

In vado.

Terent. Omnis res in vado eſt. Vadum autem eſt aquæ fundus, in quo quiſquis conſtiterit, is jam effugit periculum ne immergatur. Idem.

Duabus ancoris fultus.

Ἐπὶ δυοῖν ὁρμεῖ.

Id eſt, Duabus nixus in portu ſedet, ſubaudiendum, ancoris. De firmis & immotis, & qui rem ſuam probe conſtabilierunt. Ductum à navibus intra portum tuto manentibus. Ariſtid.

Tanquam ad aram.

Cum extremum refugium intelligi volumus. Inde ſumptum, quod olim in extrema neceſſitate ad aras deorum ſoleant confugere, unde nefas erat quenquam detrahere.

Ad aſylum confugere.

Cognatum eſt ſuperiori. Hæc fient venuſtiora, ſi ad animi res transferantur. Cicero.

Arx.

Hac metaphora tutiſſimum ac validiſſimum præſidium ſignificamus.

Bonum eſt duabus niti ancoris.

Id eſt, Bonum eſt duplici præſidio niti, ut ſi alterum deſtituat, altero juvemur. Pindar.

Extra fumum & undam.

Verba ſunt Calypſus adhortantis Ulyſſem, ut neque nimium littori vicinus naviget, fumum ſequutus, neque ſe profundo credat pelago, ſed in medio ſecet viam, quod ibi periculum ſit à ſaxis & vadis, hic ab undis. Homer.

Cicero. *E terra ſpectare naufragium.*

Pro eo quod eſt, In tuto ſpectare aliorum pericula. Simile illi: De muris judicare Achivos.

Homer. *Mortuo leoni & lepores inſultant.*

Sumptum ex Hom. ubi Hectorem ab Achille jam interfectum circumſiſtunt Græci, mortuo inſultantes nec quiſquam erat, qui extincto non aliquod vulnu[s] infligeret.

Sophoc. *Ne ſi ad Iovis quidem aulam.*

Qui metuunt malum, ad aſylum confugiunt: verum à morte nullum eſt effugium. Sophocles: Ubi morti urget tempus, ad Jovis atria ſi fugeris, effugere no[n] poſſis tamen. Proverbii ſpecies eſt in illis verbis: N[e] ad Jovis quidem atrium, quod pro tutiſſimo poſui[t] refugio.

Agathi. *Primum apes abigendæ.*

Dictum eſt cujuſdam, qui ſenſit primum hoſtium co[pias] adventantes eſſe ſubmovendas, quo poſſint Aſi[...] potiri.

Plato. *Pugno tenere.* Ἀπρὶξ ταῖν χεροῖν λαβέσθαι.

Pugno ſtringere dicitur, quod ipſo contactu ſentitu[r].

Livius. *Teſtudo intra tegumen tuta eſt.*

Docet hic Livius tutius eſſe domi manere, quam ſu[...] fortunæ committere, & ad omnes ictus exponere.

Sarta tecta.

Pro conſummatis probeque curatis, & in quibus [...] nihil omiſſum.

Terent. *In portu navigare.* Ἐν λιμένι πλεῖν.

Id eſt, In portu navigare. Qua ſignificamus nos ja[m] à periculo abeſſe. Vergilius:

Nunc mihi parta quies, omniſque in limine portu[s]

His Medus non inſidiabitur.

Τάδε Μῆδος οὐ φυλάξει.

Zenod. *Id eſt*, Hæc Medus non obſervabit. Cum Xerxes exe[r]citum ad Græciam traducere pararet, ut autor e[st] apud Zenodotum Dicæarchus, Græci deſperatis r[e]bus facultates ſuas abſumpſerunt, ne multum rel[...]

quum fieret, quod hoſtis tolleret, ita dicentes: Hæc Medus non obſervabit, eaque vox in adagium abiit, ubi quis largius impenderet ſua; ne venirent in aliorum manus.

Otioſus eſto. Homer.

Si quem jubemus curare cuticulam, negotium aliis curæ futurum, accommodabimus illud Homeri ex Odyſſ. β.

Μήτε τοι ἄλλο,
Ἐν στήθεσσι κακὸν μελέτω ἔργον τε ἔπος τε,
Ἀλλὰ μάλ' ἐσθιέμεν καὶ πινέμεν ὡς τὸ πάρος περ.

Id eſt, Tute caveto,
Aut dicti aut facti cruciet tua pectora cura.
Quin tranquillus edaſque bibaſque, ita ut ante ſolebas.

Chœnici ne inſideas. Χοίνικι μὴ ἐπικαθίσαι. Pythag.

Interpretatur D. Hieronymus, De victu ne fueris ſolicitus in diem craſtinum. Eſt autem Chœnix demenſum & cibus diurnus. Plutarchus autem longe diverſius, putat non indulgendum otio, ſed induſtria proſpiciendum victum, ne deſit in poſterum.

Thymbra victitans. Θυμβροφάγοι.

Id eſt, Thymbra victitantes. Adagio dicebantur, vel qui tutius ac liberius vitam agerent, vel qui moribus eſſent parum blandis, vel qui hilariter citraque ſolicitudinem parvo contenti viverent, quod thymbri herbæ genus ſit.

Rem factam habere. Martial.

Apud Martialem legitur, Rem factam habere, pro eo quod eſt, certam atque indubitatam. Si quidem promiſſa parum certa ſunt.

Hermionis vice. Ἀνθ' Ἑρμίονος. Ariſtop.

Id eſt, Hermionis vice, puta fuero tibi, aut mea domus, aut ſimile quippiam. Valet autem perinde quaſi dicas: Loco aſyli tibi fuero, vel inſtar aræ. Eſt Hermione templum in Peloponeſo, ſacrum Cereri ac Proſerpinæ, ad quod qui confugerint, tuti ſunt propter loci religionem.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

In terra pauperem.

Ἐν γῇ πένεσθαι μᾶλλον, ἢ πλουτοῦντα πλεῖν.

Id eſt, Egere præſtat in ſolo, quam divitem ſulcare fluctus. Satius eſt paululum habere tuto, quam multum cum periculo.

Ovidius. *Mœnia Semiramidis.*

Τείχη Σεμιράμιδος.

Id eſt, Muri Semiramidis. De muris inexpugnabilibus dicebatur, egregieque munitis. Ovid. Ubi dicitur altam Coctilibus muris cinxiſſe Semiramis urbem.

In tuo regno.

Quod cujuſque privatum eſt, regnum ejus dicitur.

Plautus. *In tuo luco & fano eſt ſitum.*

Apud Plautum, pro eo quod eſt, in tua poteſtate, tuo arbitrio, tua tutela, tua manu. Cicero: In meis caſtris præſidiiſque verſaris. id eſt, mecum facis, & pro me pugnant, quæ dicis.

Plinius. *Inter ſuas præſepes.*

Plautus in Caſſina: Scit, ſi id impetret, futurum quod amat intra præſepes ſuas: pro eo quod eſt, certum ac paratum. Nam quod intra ſepta noſtra clauſum ſit, id tuto certoque poſſidemus.

Terent. *Aliud cura.*

Cum negabis eſſe cauſam, cur aliquis aut dubitet, aut ſolicitus ſit, exempto ſcrupulo. Terent. Atqui jam repperi, aliud cura.

Perſius. *In diem vivere. Ex tempore vivere.*

Eſt præſentibus rebus contentum vivere, atque ex parato, minime ſolicitum de futuris. Quæ vita Græcis dicitur καθημέριος βίος, & καθημερόβιοι, qui ad eum vivunt modum. Unde & ex tempore dicere, id eſt, citra præmeditationem.

Canis tanquam Delum navigans.

Αἴδεις ὥσπερ εἰς Δῆλον πλέων.

In ſupinum, otioſum, ſecurum, ac voluptuariam agentem vitam dicebatur. Nam Athenis facilis ac tuta in Delum navigatio. Unde fiebat, ut qui illuc ſolverent,

rent, inter navigandum ſecuri, nihilque periculi metuentes, canerent.

Porrectis pedibus dormire.

Ἀποτείνοντα τὼ πόδε καθεύδειν. Lucian.

Vel ſublatis pedibus requieſco, & ſupinus per otium. Et ſupinitatem, negligentiam, incogitantiamque ſignificamus. Et conſerere manus, in Hebræorum proverbiis, in ignavum, &c.

In dextram aurem. Plinius.

Sic enim admonent medici, ut in primo ſomno, qui profundiſſimus eſſe conſuevit, in aurem dextram incumbamus. Cum experrecti redormire cupimus, in ſiniſtram.

In utramvis aurem dormire. Terent.

Eſt animo otioſo, ſecuro, vacuoque eſſe.

Leporis vita. Λαγὼ βίον ζῆν. Plutarc.

Id eſt, Leporis vitam vivere. Dicuntur, qui ſemper anxii trepidique vivunt.

In utrumvis dormire oculum. Plautus.

Plautus in Pſeudol. De iſtac re in oculum utrumvis conquieſco. Eſt animo otioſo eſſe, &c.

Halcedonia ſunt apud forum. Idem.

Extat in Græcorum commentariis hujuſmodi proverbium:

Ἀλκυονίτιδας ἡμέρας ἄγεις.

Id eſt, Halcyonis agis dies. De tranquillam & otioſam agentibus vitam. Ab ave quadam marina ductum adagium.

Vita molita. Ἀληλεσμένος βίος. Suidas.

Vita molita ſive victus, ut ita loquamur, farinatus. Suidas indicat adagium varie accipi. Quoſdam uſurpare de vita priſcorum, qui glandibus veſcebantur: nonnullos de iis, qui in magna rerum, quas deſiderarent, affluentia vitam agerent.

Equus me portat, alit rex.

Ἵππος με φέρει, βασιλεὺς με τρέφει. Horat.

Hinc natum: Juvenis quidam ſub rege Philippo ſti-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

pendia faciebat. Is cum admoneretur ut miſſionen peteret, ſeſeque à militia abdicaret, negavit ſe factu rum, iſto adagio. Huc alluſit Horatius:

Rectius hoc, &
Splendidius multo eſt, equus ut me portet, alat rex

Extra lutum pedes habes.

Homer. Ἐκ τοῦ πηλοῦ πόδας ἔχεις.

In eos, qui moleſtis non involvuntur negotiis, und ſe nequeant explicare, ſed extra periculum conſtitut ſunt.

Idem. *Extra periculum ferox.*

In obtrectatorem clancularium, qui coram non auſi congredi. Homer. Iliad. ν.

Ἀνδρῶν δυσμενέων ἑκὰς ἑστάμενος πολεμίζειν.
Pugnare gnarus, verum eminus & procul hoſte.

Procul à pedibus equinis.

Diogen. Ἐκ τῶν ποδῶν ἱππείων.

Vulgo dicitur, cum ſignificant fugiendum eſſe periculum.

Terent. *Extra telorum jactum.* Ἔξω βελῶν.

Id eſt, Extra telorum jactum: Pro eo quod eſt, in tuto, citraque periculum.

Porro à Iove atque à fulmine.

Πόῤῥω Διός τε καὶ κεραυνοῦ.

Id eſt, Procul à Jove pariter atque à fulmine. Admonet, non eſſe agendum cum præpotentibus qui nutu poſſint perdere, ſi quando libeat: maxime cum regibus ac tyrannis.

Idem. *Poſt principia.*

Sumptum à bellis, in quibus ſummum periculum eſt iis, qui in prima ſtant acie. Terentius in Eunucho.
Tu hoſce inſtrue, hîc ego ero poſt principia.

Non vulgari anchora nititur.

Significans aliquem novis, minimeque vulgaribus præſidiis niti.

Ariſtot. *Quid Achivos à turre judicatis.*

Concinne torquebitur ad eos, qui in tuto conſtituti, de

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

de iis judicant, qui in periculo verſantur. Quemadmodum faciunt ii, qui in turri aut vallo ſedentes, otioſi ſpectant prœliantes, judicantque, ac in multis animi robur aut conſilium deſiderant, quod ipſi nequaquam præſtituri forent, ſi in eodem diſcrimine verſarentur.

Quaſi millus cani.

Nam millus eſt collare canum venaticorum coriaceum confixum clavis ferreis eminentibus adverſus impetum luporum: Ad hunc igitur modum, certum firmumque præſidium ſignificabimus.

Timidi mater non flet. Æmil. Probus.

Animoſi in bello contemnunt hoſtem, nihilque metuendum ducunt: itaque quoniam ſibi parum cavent, fere pereunt, & matribus luctum adferunt cum orbitate. Contra qui nihil non metuit, neque quicquam omnino contemnit, is tutioribus utens conſiliis, raro venit in periculum.

Legatus non cæditur neque violatur. Scholia. Homer.

Deflecti poterit ad bene monentem, ſive recta conſulentem, ſive concionantem libere. Legatus eſt, qui refert mandata ſui principis, aut agit negotium publicum: non eſt fas illi vim admovere.

SEMPER.

Quoad vixero. Virgil.

Quod in vita perpetuum nobis futurum intelligi volemus, indicare licebit Vergilii carmine:

Dum memor ipſe mei, dum ſpiritus hos reget artus.

SENIUM PRÆMATVRVM, AUT MORS.

Ergini cani. Ε᾽ϱγίνȣ πολιαί.

Id eſt, Ergini canicies. De canicie præpopera. *Id eſt*. quæ ante diem legitimam accidit. Erginus filius fuit Clymonis, adoleſcens præter ætatis rationem jam canus. Per ironiam dicitur in ſenes jam canos, qui tamen juvenes etiamdum haberi velint.

Mala ſenium accelerant. Homer.

Qui dicit ſenectam non eſſe annis metiendam, pro-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

pterea quod ii, qui ſe multis laboribus diſcruciant, ante diem conſeneſcunt, uſurpabit illud Homeri ex Odyſſ. τ.

Αἶψα γὰρ ἐν κακότητι βροτοὶ καταγηράσκουσι.

Id eſt, Quippe repente homines curiſque maliſque ſeneſcunt.

Menand. *Præſtat canem irritare, quam anum.*

Nulla ira atrocior muliebri, maxime cum ad ſexus vitium accedit ſenectus. Canis irritatus tantum oblatrat: at aniculæ præter linguæ venenum, interdum inſtructæ ſunt malis artibus, veneficiis & incantamentis. Unde & Menander: Plus eſt periculi anum laceſſere, quam canem.

Theocr. *Vno die conſeneſcere.*

Theocritus: Verum quos amor angit, in una luce ſeneſcunt. Nulla vero res citius accelerat ſenium, quam animi curæ, amor, odium, invidentia, metus ac mæror.

Præmatura mors.

In hunc, qui matura morte diſceſſerit, ſuperſtitibus parentibus, accommodabis illud Iliad. ρ.

Οὐδὲ τοκεῦσι
Θρέπτρα φίλοις ἀπέδωκε. μινυνθάδιος δέ οἱ αἰών.

Id eſt,

Aſt neque nutricandi grata parentibus ille
Reddidit officia, aſt illi breve contigit ævum.

SERA POENITENTIA.

Cicero. *Sero ſapiunt Phryges.*

Conveniet in eos, quos ſtulte factorum ſero pœnitet.

Cumani ſero ſapiunt.

Strabo. Ὀψὲ αἰσθάνονται οἱ Κυμαῖοι.

Id eſt, Sero ſapiunt Cumani. Id adagium refertur à Strabone, Geograph. lib. 13. putatque eos vulgo male audiſſe, tanquam ſtupidos atque inſulſos, ob hanc cauſam, quod ducentis annis portus vectigalia exegerint, hoc nomine, ut urbem ædificarent, quæ dare tamen non deſierunt, quum jam urbs eſſet extructa:

Nihil

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Nihil vetat, quo minus dicatur in illos, qui non niſi malo ſuo docti, parent recte monentibus.

Malo accepto ſtultus ſapit. Heſiod.

Paulo diverſius extulit Heſiodus :

Δίκη ὑπὲρ ὕβριος ἴσχει.

Δὶς τέλος ἐξελθοῦσα, παθὼν δὲ νήπιος ἔγνω.

Id eſt, Tandem ſua pœna nocentem
Conſequitur, paſſuſque ſapit tum denique ſtultus.

Huc referendum & Plautinum illud in Mercatore :
Feliciter is ſapit, qui alieno periculo ſapit.

Piſcator ictus ſapit. Sophoc.

Ἁλιεὺς πληγεὶς νόον οἴσει.

Id eſt, Piſcator percuſſus ſapiet. Idque ferunt ab hujuſmodi quodam eventu natum: Quum piſcator quiſpiam piſcibus quos intra rete tenebat, manum admoviſſet, atque à ſcorpione piſce feriretur : ictus, inquit, ſapiam. Itaque ſuo malo doctus cavit in poſterum.

Factum ſtultus agnoſcit.

Ῥεχθὲν δέ τε νήπιος ἔγνω. Homer.

Id eſt, Rem peractam ſtultus intellexit. Item illud Demoſthenicum. Non emo tanti pœnitere. Unde perquam eleganter Fabius apud Tit. Livium, eventum, ſtultorum magiſtrum appellat. Nec eventus doceat hoc inquiens, qui ſtultorum magiſter eſt, ſed ratio.

Mus picem guſtans.

Μῦς ἄρτι πίσσης γευόμενος. Theocr.

Siquidem mus imperitus, ſi quando in picem inciderit, aut perit, aut vix eluctatur, ac deinde periculi memor, timet contingere. Non intempeſtive dicetur in eum, quem pœnitet experimenti.

Poſt acerba prudentior.

Παρὰ τὰ δεινὰ φρονιμώτερος.

Id eſt, Poſt mala prudentior.

Sera in fundo parſimonia. Seneca.

Admonet in tempore parcendum rebus neceſſariis. Perſius Satyra 2. Donec deceptus & expers,
Nec quicquam fundo ſuſpiret nummus in imo.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Poſt rem devoratam ratio.

Quemadmodum de ſera ope dicitur, poſt bellum auxilia : ita de ſera parſimonia dicitur, poſt abſumptum rem ſupputatio.

Plautus. *Quod dedi, datum nollem.*

Plautus : inter novam rem, inquit, verbum uſurpabo vetus : Quod dedi, non datum vellem : quod reliquum eſt non dabo : Significat ſe pœnitere, quod puellæ fecerit copiam, de cætero non facturam.

Lucian. *Satius eſt recurrere, quam male currere.*

Præſtat mutare conſilium in melius, quam in male inſtitutis pergere. Lucianus : Viſum eſt tandem juxta vulgi ſermonem potius recurrere, atque currere perperam.

Plinius. *Optimum aliena inſania frui.*

Felix quem faciunt aliena pericula cautum. Admonet adagium, ut ex aliorum erratis ipſi cautiores efficiamur, & alienis periculis reddamur prudentiores.

Hedera poſt Anthiſteria.

Α'κιοσὸς μεῖ' Α'νθιςήϱια.

Quum ſero quippiam adhibetur. Apparet in his ludis morem fuiſſe coronari hedera. De Anthiſteriis, id eſt, Floralibus feſtis diximus in proverbio, Cares foras.

Atqui non eſt apud aram conſultandum.

Conſultandum antequam incipias: in ipſo negotio ſera conſultatio. Sumptum à ſacrificis, qui pro ritu ſacrorum omnia præparant, priuſquam accedant ad aram.

TEMPESTIVUM.

Suidas. *Satius eſt initiis mederi quam fini.*

Elleborum fruſtra, quum jam cutis ægra tumebat,
Poſcentes videas: venienti occurrite morbo.
Ovidius : Sero medicina paratur
Quum mala per longas invaluere moras.

Pueros admonet à vitiis arcendos, dum adhuc tenera ac tractabilis ætas : Sarciendas protinus offenſas, ne in ſimultatem exoleſcant : Minima vitanda mala, ex quibus

quibus majora ſolent pullulaſcere: Occaſiones evitandas, quæ mali quippiam parituræ videantut.

Sero veniſti, ſed in colonum ito. Suidas.

In eos, qui poſt tempus advenirent, aut qui mercede quippiam facerent. Porro colonus eſt terra æditior, in ſpeciem tumuli ſeu colli.

Poſt bellum auxilium.

Μετὰ τὸν πόλεμον ἡ συμμαχία. Idem.

Id eſt, Poſt bellum ſuppetiæ. Quoties ſerius adhibetur remedium. Siquidem ægroto mortuo ſero venit medicus. Et ædibus in cinerem redactis ſero infunditur aqua.

Senem erigere.

Γέροντα δ' ὀρθοῦν φλαῦρον ὅς νέος πέσοι.

Erigere durum eſt, qui cadat juvenis, ſenem. Haud facile dediſcuntur à ſenibus vitia, quæ pueri didicerint, & in omnem inhæſerint vitam.

Sero veniſti. Ὀψὲ ἦλθες. Plutarc.

Competit in eos, qui poſt tempus rem aliquam aggrediuntur: veluti ſi jam ætatis vitio frigidus uxorem paret ducere, aut grandior literas addiſcere.

Huc faciunt etiam locutiones iſtæ proverbiales:

Mortuis mederi. Aquam infundere cineri.

SERVIRE TEMPORI.

Servire ſcenæ. Cicero.

Eſt rebus præſentibus ſeſe accommodare. Tranſlata ab hiſtrionibus fabularum, qui hoc unum ſpectant, ut quovis modo populi oculis placeant.

Uti foro. Terent.

Eſt præſentem rerum ſtatum boni conſulere, & utcunque ſeſe obtulerit fortuna, ita animum applicare. Seneca: Utamur foro, & quod ſors feret, æquo feramus animo.

Aut bibat, aut abeat.

Aut tempori, locoque nos accommodemus, aut ab hominum conſuetudine nos ſubducamus. Quidam

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

ſic efferunt : ἢ πῖθι ἢ ἄπιθι. *Id eſt*, Aut bibe, aut abi. Natum eſt à priſcis illis Græcorum ſympoſiis, hoc eſt, compotationibus.

Seneca. *Gladiator in harena conſilium capit.*

Admonet à re nata mutandum aliquando conſilium, & tempori, quod ajunt, ſerviendum. Refertur à Seneca : Vetus proverbium eſt, Gladiatorem in harena capere conſilium. Aliquid adverſarii vultus, aliquid manus mota, aliquid ipſa inclinatio corporis intuentem monet.

Plutarc. *Polypi mentem obtine.* Πολύποδος νόον ἴσχε.

Quo jubemur pro tempore, alios atque alios mores, alium atque alium vultum ſumere. Adagium natum eſt à piſcis hujus ingenio. Nam perſequentibus piſcatoribus, petris affigit ſeſe & cuicunque petræ adhæſerit, ejus colorem corpore imitatur, videlicet ne queat deprehendi.

Cicero. *Spartam nactus es, hanc orna.*

Ἣν ἔλαχες Σπάρταν, κόσμει.

Id eſt, Spartam quam nactus es, orna, ſive adminiſtra. Admonet adagium, ut quamcunque provinciam erimus forte nacti, ei nos accommodemus, proque hujus dignitate nos geramus.

Quintil. *Omnium horarum homo.*

Dicitur qui ſeriis pariter ac jocis eſt accommodatus, Et apud Terentium: Paucorum hominum homo vocatur.

Seneca. *Sub manu naſci.*

Pro, ex tempore. Seneca : Conſilium ergo ſub manu naſcatur.

Plato. *Aut abi, aut exuere.*

Apud Lacedæmonios hic fuit mos, ut in publicis certaminibus neminem cogerent ad congreſſum, ſed legem edicebant, ἢ ἀπιέναι, ἢ ἀποδύεσθαι. *Id eſt*, Aut abire, aut exui. Si transferatur ad rem animi, velut ad diſputandum aut repugnandum carni, proverbii vim habet.

SER-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

SERVITUS.

Argentum accepi, imperium vendidi.

Qui accipit beneficium, perdit libertatem. Demenetus pauper uxorem duxerat pulchre dotatam, ſed in quam nihil haberet imperii: quare, inquit, argentum accepi, dote imperium vendidi. Plautus.

Spartæ ſervi, maxime ſervi.

Apud Lacedæmonios ingenuis non erat fas diſcere, aut exercere ullum opificium, ſed hæc omnia per Helotas (id erat ſervorum genus, quibus nefas erat ullam artem liberalem vel diſcere, vel exercere) agebant.

Subjugus homo. Ὑποζυγιώδης ἄνθρωπος.

Qui non arbitratu ſuo, ſed alieno juſſu facit quippiam. Traductum à jumentis jugalibus. Huc pertinent illæ metaphoræ: Mittere ſub jugum, Dejicere jugum, Excutere jugum, Subducere collum jugo. Ovidius:

Et tua læſuro ſubtrahe colla jugo.

Leo chordula vinctus.

Lucianus: Leo filo vinctus, ſurſum ac deorſum circumferor, cum quis exiguo commodo captus, apud aulicos oſtentatur paſſim, quod princeps tantum alat virum. Lucian.

Samii literati.

Apud Samios inventæ ſunt XXIV. literæ, à Calliſtrato. Sic Andron in tripode. Idem Ionum literas tradidit Athenienſibus. Probabile eſt igitur à repertis traditiſque literis, jocum fuiſſe verſum ad ſtigmata. Nam Samii ſimul & accipiebant & tradebant infames notas.

Cum ſarcinis enatare.

Seneca: Nemo cum ſarcinis enatat, id eſt, Nemo ſeſe recipit in libertatem, niſi contemtis præmiis ſervitutis. Non enim poteſt evadere occupationes, qui curarum autoramentum non poteſt negligere. Seneca.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

SIMILITVDINIS ET CON-GRUENTIÆ.

Terent. *De grege illo eſt.*

Id eſt, Ejuſdem factionis, aut contubernii. Tullius At vellem te in tuum veterem gregem retuliſſes.

Perſius. *Noſtræ farinæ.*

Ejuſdem farinæ dicuntur, inter quos eſt indiſcreta ſimilitudo. Perſius in 5. Satyra: Noſtræ paulo ante farinæ Pelliculam veterem retines. Perinde quaſi dicat noſtri gregis, noſtræ conditionis. Pertinent ad illam claſſem: Eadem cera & idem pulvis, Ejuſdem notæ, &c.

Plinius. *Non eras in hoc albo.*

Hoc eſt, Non eras in hoc numero. Tranſlatum ab albata tabula, in qua quondam ſcribebantur nomina judicum.

Non ſum ex iſtis heroibus.

Zenod. Οὐκ εἰμὶ τούτων τῶν ἡρώων.

Id eſt, Non ſum de numero iſtorum heroum. Id eſt Non ſum ex eorum numero, qui propenſiores ſunt ad lædendum, quam bene merendum.

Patris eſt filius. Τοῦ πατρός ἐστι τὸ παιδίον.

Ita loquuntur, ubi quis mores imitatur patrios. Et in genere ejus filium vocamus quemlibet, quem moribus expreſſerit.

Aphyarum honos. Ἀφυῶν τιμή.

Quoties humilibus exiguis quiſpiam honos contingit. Nam Aphya piſciculus eſt vilis, cui coquendo nihil adhibetur, præter oleum quo frigitur.

Ariſtot. *Terra amat imbrem.* Ἐρᾷ μὲν ὄμβρου γαῖα.

Id eſt, Imbrem quidem tellus amat. Vbi quis deſiderat ea, quæ ſibi novit eſſe accommodata, conducibiliaque.

Cicero. *Scopæ diſſolutæ. Scopas diſſolvere.*

Homines nihili, nulliuſque prorſus conſilii, Cicero ſcopas diſſolvere dixit, pro eo quod eſt, rem prorſus in-

nutilem efficere. Nam ſcopæ colligatæ & ſpeciem videntur habere qualemcunque, & ad verrendum pavimentum ſunt accommodatæ. Porro ſi diſſolveris, nihil inutilius, nihil inelegantius.

Vno tenore. Cicero.

Tenorem rei progreſſum vocant. Vnde, quæ ſui ſimilia ſunt, ſibique veluti perpetua quadam ſuccedunt ſerie, horum eundem eſſe tenorem dicimus. Cicero: Vnus enim tenor eſt orationis, & idem ſtylus.

Boni ad bonorum convivia ultro accedunt. Plato.

Αὐτόματοι δ᾽ ἀγαθοὶ ἀγαθῶν ἐπὶ δαῖτας ἴενται.

Id eſt, Sponte bonis mos eſt convivia adire bonorum. Vbi vir bonus, fiducia virtutis & amicitiæ, quæ generalis inter omnes probos intercedit, ad ſui ſimilem accedit, non expectatis vulgaribus iſtis invitatiunculis. Idem: Conviva amico amicus ultro etiam venit.

Simile gaudet ſimili. Ὅμοιον ὁμοίῳ φίλον. Ariſtot.

Martialis: Vxor peſſima, peſſimus maritus.
Miror non bene convenire vobis: Juvenalis.
Magna inter molles concordia.

Malus cum malo colliqueſcit voluptate.

Κακὸς κακῷ γὰρ συντέτηκεν ἡδονῇ. Idem

Id eſt, Etenim improbo vir eſt voluptati improbus. Malus malo jucundus ob vitiorum commercium & ſocietatem.

Æqualis æqualem delectat. Cicero.

Similitudo mater eſt benevolentiæ, conſuetudinis & familiaritatis conciliatrix. Nam prima familiaritatis conciliatio proficiſcitur ab ætatis æqualitate. In hanc ſententiam extant aliquot veterum proverbia, quorum eſt illud: ἧλιξ ἥλικα τέρπει. *Id eſt*, Æqualis æqualem delectat.

Æqualem tibi uxorem quære.

Τὴν κατὰ σαυτὸν ἔλα. Plutarc.

Id eſt, Æqualem tibi uxorem ducito. Adagium admonet, ne quis cupiditate aut ambitione allectus,

ſe

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

ſe potentiorem ducat uxorem. Tuæ ſortis uxorem ducito. Poteſt & longius trahi, nimirum ad negotium ſuſcipiendum, cui ſis conficiendo par & idoneus.

Theocr. *Iugum idem trahere.*

Non diſſimile eſt illi: In eadem eſſe navi, pro eo quod eſt, negotii vices pariter ſuſtinere. Tranſlatum à bubus arantibus.

Cicero. *Cicada cicadæ chara, formica formicæ.*

Nota eſt formicarum politia, & cicadarum concentus.

Idem. *Ovum ovo ſimile.*

De rebus indiſcretæ ſimilitudinis.

Quam apes apum ſimiles.

Cicero: Ut ſimilia ſunt & ova ovorum, & apes apum.

Non tam aqua ſimilis aquæ.

Plautus. *Non tam lac lacti ſimile.*

Plautus uſurpat in Menæchmis: Nec aqua aquæ, nec lac lacti, crede mihi, uſquam ſimilius, quam hic tui eſt, tuque hujus.

Furem fur agnoſcit, & lupum lupus.

Ariſtot. Ἔγνω δὲ φὼρ τε φῶρα, καὶ λύκος λύκον.

Id eſt, Fur furem cognoſcit, & lupus lupum. Amant enim vulgo ſe mutuo, qui ſimilibus vitiis laborant.

Idem. *Semper ſimilem ducit Deus ad ſimilem.*

Duo inter ſe ſimiles plerumque bene conveniunt.

Semper graculus aſſidet graculo.

Diogen. Ἀεὶ κολοιὸς πρὸς κολοιὸν ἱζάνει.

Id eſt, Aſſidet uſque graculus apud graculum. Porro graculorum conventus olim notos fuiſſe, teſtatur M. Varro libro de Re ruſtica 3.

Similior ficu. Ὁμοιότερος σύκου.

Per jocum dicebatur de vehementer inter ſe ſimilibus.

Aut ipſe fuiſti, aut tui ſimillimus.

Si quando per jocum indicabimus eundem aliquem fuiſſe, qui tamen ſe fuiſſe eat inficias.

Omnia

Omnia ſimilia.

Eadem eſt conditio mortalium.

Crobyli jugum. Κρωβύλου ζυγός.

De ſocietate duorum pari improbitate dici conſuevit: Ductum à Crobylo lenone ſceleſtiſſimo, qui jugum, id eſt, par ſcortorum alebat domi.

Eadem cera. Ἐν κηρίον.

Id eſt, Idem favus. Dicebantur, qui uno ore idem affirmarent. Ductum à favorum cellulis inter ſe connexis.

Ficus poſt piſces.

Quadrabit, ubi dicemus aliis alia congruere. Quemadmodum poſt carnes caſeum, poſt piſces nuces jubent vulgo apponi.

Ovo prognatus eodem. Horat.

Vultus, ingenium, mores, facta, ac prorſus omnia ſic huic cum hoc conveniunt, ut jures eodem prognatos ovo. Ariſtoteles oſtendit id juxta naturam fieri, ut ex eodem ovo duo pulli naſcantur.

Catulæ dominas imitantes.

Τὰς δεσποίνας αἱ κύνες μιμούμεναι.

Id eſt, Dominas imitantes catellæ. Ubi ſervi dominorum ferociam repræſentant. Quoties ii, qui ſubſunt, eorum exprimunt mores, ſub quorum imperio degunt. Juvenalis:

Maxima quæque domus ſervis eſt plena ſuperbis.

Similes habent labra lactucas. Hieron.

Ubi ſimilia ſimilibus contingunt, velut præceptori parum docto diſcipulus indocilis: improbo populo magiſtratus improbus: uxori moroſæ maritus moroſus: Breviter, quoties mala malis, digna dignis eveniunt. Natum adagium ab aſino carduos paſcente.

Qualis hera, talis pediſſequa. Tertull.

Qualis pater, talis filius.

Aſpis à vipera. Ambroſ.

Cum peſſimus à peſſimo ſumit mali quippiam.

Aut piſcem olet, aut florem.

Dictum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Dictum in eum, qui bene oleret: quod timallus piſci[s] ſit odore gratiſſimus, & æque fragrans ejuſdem nominis flos. Ita idem pronunciatus eſt piſcis odor eſſe qui floris. Quid ſpecie tua gratius: quid ſuavitaie jucundius? quid odore fragrantius? Quod mella fragrant, hoc tu corpore tuo ſpiras.

Sequitur perca ſepiam.

Comitem ducit ſepia percam, Dictum de improborum ſocietate.

Hieron. *Dignum patella operculum.*

Hieronymus ad Cromatium: Dignum patella operculum. In mea enim, inquit, patria ruſticitas vernacula. Deus venter eſt & in diem vivitur, & ſanctior eſt ille, qui ditior eſt. Acceſſit huic patellæ, juxta tritum populi ſermone proverbium, dignum operculum. Significat autem Epiſcopum ad improbos populi mores accommodatum.

In matellam immeiere. Ἐς τὴν ἀμίδα ἐνουρεῖν. Cum ſordide tractantur, aut ad munus aliquod parnm honeſtum adhibentur ii, qui non indigni videantur, utpote ipſi ſordidi atque inhoneſti, quaſique ad contumelias ferendas facti.

Suidas. *Conto navigare.* Κόντῳ πλεῖν.

Conto navigare dicebantur, qui ſic rebus uterentur, quemadmodum uti conveniebat: aut qui vitæ genus ſuo accommodatum ingenio ſequerentur. Itidem non ad quamvis vitam quivis idoneus eſt.

Catull. *Ipſa holera olla legit.*

Quære: Malum accerſitum.

Surdaſter cum ſurdaſtro litigabat.

Nicar. Δύσκωφος δυσκώφῳ ἐκρίνετο, ὁ δὲ κριτὴς ἦν κωφότερος, *Id eſt,* Surdaſter cum ſurdaſtro litigabat: Judex autem erat utroque ſurdior? cum res agitur inter undequaque ridiculos ac ſtultos. Extat in hanc ſententiam epigramma Græcum Nicarchi, quod Thomas Morus olim adoleſcens ſcite vertit.

Varro. *Caſcus caſcam ducit.*

Quo-

Quoties ſimiles ſimilem delectat, vetulus vetulam, deformis deformem. Nam antiquitus caſcum dicebatur, quod nos vetus appellamus. Videtur eſſe jocus in anum vetulo nuptam. Huc pertinet: Vbi tu Cajus, ego Caja.

Omnia idem pulvis. Πάντα μία κόνις. Lucian.

De indiſcreta ſimilitudine utitur Lucianus, alludens ad defunctorum cineres, inter quos nihil apparet diſcriminis.

Omnia ſub unam Myconum.

Πάντ᾽ ὑπὸ μίαν Μύκωνον. Strabo.

Eſt autem Myconus ex Cycladibus una, in qua fabulis proditum eſt, poſitos eſſe gygantes poſtremos ab Hercule confectos. Vnde ductum illud proverbium in eos, qui res natura diverſas eodem titulo complectuntur. Itaque qui eodem libro Grammatica pariter & Theologica, item Dialectica & Juriſconſultorum literas tradat. in eum non inconcinne dicetur.

Convenerunt Attabas & Numenius.

Συνῆλθον Ἀτταβάς τε καὶ Νουμήνιος. Diogen.

Id eſt, Conjunctus eſt ſuo Attabas Numenio. Dici ſolitum, quoties improbus aggregatur cum improbo. Diogenianus tradit hos inſigne par furum fuiſſe.

Eundem calceum omni pedi inducere. Galenus.

Galenus loquitur de quibuſdam medicis imperitis, qui non habita ratione morborum, eadem remedia admovent omnibus. Non diſſimile illi: Scis ſimulare cupreſſum. Hieronymus: Nec adinſtar imperiti medici, uno collyrio omnibus oculos velle curare.

Nauſon Naucrati.

Ναύσων Ναυκράτῃ.

Quoties aliqui ſimilia invicem reſpondent. Veluti ſi quis herus ſalutatus, herum reſalutet: & nebulo compellatus, nebulonem viciſſim compellet Nauſon enim & Naucrates, utrumque à nave dicitur, perinde quaſi dicas, nauta nautæ.

Novi Simonem, & Simon me.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

De iis dicebatur, qui pares eſſent. Zenodotus ſcribi duos fuiſſe ductores, notæ utrunque improbitatis.

Cretenſis Cretenſem. Ὁ Κρὴς τὸν Κρῆτα.

Subaudi, quod erit commodum ſententiæ, provocat, conatur circumvenire, aut tale quippiam. Sumptum à Cretenſium moribus, quos plurimis convitiis inceſſivit antiquitas.

Cretenſis cum Ægineta. Κρὴς πρὸς Αἰγινήτην.

Subaudiendum, agit. Quadrabit in pariter improbos, qui mutuis inter ſe fallaciis agunt. Nam Æginetæ olim male audierunt, in quos etiam oraculum illud quidam editum putant: Neque tertii, neque quarti.

Plutarc. *Ver hyemem ſequitur.*

Rerum vices ſignificat. Et triſtibus ſuccedent lætiora.

Cretiza cum Cretenſi. Πρὸς Κρῆτα Κρητίζειν.

Id eſt, Adverſus Cretenſem cretiza: Id eſt, Adverſus mendacem mendaciis utere. Græci κρητίζειν pro mentiri dicunt.

Chius ad Coum. Χῖος πρὸς Κῶον.

De comparatione vehementer inæquali dicebatur. Nam in ludo talorum jactus, qui Chius dicebatur, unioni reſpondebat, Cous ſenioni. Fit autem interim alluſio ad gentes, quarum utriuſque mores non caruerunt nota.

Vulpinari cum vulpe.

Ἀλωπεκίζειν πρὸς ἑτέραν ἀλώπεκα.

Id eſt, Cum vulpe vulpinare tu quoque invicem. Cum aſtutis aſtutiis agito. Horatius:

Nunquam te fallant animi ſub vulpe latentes.

Clavum clavo pellere.

Ἥλῳ τὸν ἧλον ἐκκρούειν.

Et paxillum paxillo pepuliſti, id eſt, Malum alio malo depuliſti.

Diogen. *Cum Care Carizas.* Πρὸς Κᾶρα Καρίζεις.

Id eſt, Cum Care Carizas. Ruſtice agis cum ruſtico, Barbare loqueris cum barbaro, craſſe cum craſſo. Cares

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

res populi ſunt Phrygiæ, quorum mores proverbiis aliquot locum fecere.

Mali thripes, mali ipes.

Κακοὶ μὲν θρῖπες, κακοὶ δὲ ἶπες.

Id eſt, Mala quidem thripes, mala rurſum ipes. De duplici malo dici ſolitum, ut non magni referat, utrum elegeris. Thrips enim Græcis vermiculus eſt, qui lignis innaſcitur, materiaſque vitiat. Ips item cornibus & vitibus infeſtus. Diogen.

Balbus balbum rectius intelligit. Hieron.

Barbarus barbari orationem. Eſt quippe proverbium, Balbum melius balbi verba cognoſcere.

Bithus contra Bacchium. Horat.

Bithus & Bacchius nobile par gladiatorum fuit, pares arte & pares audacia. Horatius: Uti non

Compoſitus melius cum Bitho Bacchius.

Eſernius cum Pacidiano. Lucull.

Erant & hi gladiatores per omnia pares longeque omnium nobiliſſimi. Nota hic duorum Theologorum diſputationem, Londini apud Britannos habitam.

Non filius Achillis.

Οὐ παῖς Ἀχιλλέως, ἀλλ' Ἀχιλλεὺς αὐτὸς εἶ. Plutarc.

Id eſt, Haud ſatus Achille, verum Achilles ipſus es. E tragœdia quapiam, aut Comœdia ſumptum videtur. Terentius: Hem alterum hunc ad hoc natum dicas.

Ab uno digrammate. Idem.

Eſt autem digramma, pictura deſcriptioque Philoſophorum, qua rem exponunt oculis: ut perinde valeat, quaſi dicas, De eadem formula.

Eodem in ludo docti. Terent.

Dicebantur ſimilibus vitiis laborantes, & improbitate pares. Terentius in Hecyra: In eodem omnes mihi videntur ludo doctæ ad malitiam.

Ejuſdem Muſæ æmulus.

Ejuſdem artis aut diſciplinæ ſtudioſus, Græci ὁμοτέχνους appellant ejuſdem artis opifices.

Iiſdem veſcentes cepis. Ariſtop.

Ταὐτὸν θύμον φάγοντες.

Id eſt, Qui idem ederent thymum. Congruit in pau peres ac bonos viros inter ſeſe amicos. Thymon enim viliſſimum herbæ genus, quo tenues & agreſtes ut cunque vitam ſuſtinent. Quidam cepam agreſten eſſe putant.

Bonus cantor, bonus cupediarius.

Archid. Ἀγαθὸς ψάλτης, ἀγαθὸς ζωμοποιός.

In vituperium Muſicæ artis dictum: quaſi ejuſdem hominis ſit aures delectare cantu, & palatum cupediis.

Mars haud concutit ſua ipſius arma.

Ἄρης τὰ αὐτοῦ ὅπλα οὐ σκυλεύει.

Id eſt, Mars ſua ipſius arma non jactat. Commode fe runtur, quibus aſſuevimus, quæque nobis quadrant etiamſi ſint graviſſima. Jactamus enim, quod incom mode ferimus. Juvenalis:

Nec jactare jugum vita didicere magiſtra.

Euripid. *Stultus ſtulta loquitur.* Μωρὰ μωρὸς λέγει.

Id eſt, Nam ſtulta ſtulti oratio eſt. Talis hominibu fuit oratio, qualis eſt & vita. Extat carmen Græce ce lebratum.

Ἀνδρὸς χαρακτὴρ ἐκ λόγου γνωρίζεται.

Id eſt, Hominis figura oratione agnoſcitur. Democri tus orationem vitæ ſimulachrum, quandamque vel ut umbram eſſe dicebat. Nam nullo in ſpeculo me lius, expreſſiuſque relucet figura corporis, quam in oratione pectoris imago repræſentatur. Neque ſeciu homines ex ſermone, quam ærea vaſa tinnitu digno ſcuntur.

Inanium inania conſilia.

Κενοὶ κενὰ βουλεύονται.

Cum quis ſua ſpe fruſtratur.

Malo nodo malus quærendus eſt cuneus.

Hieron. Eo licebit uti, quoties malum ſimili malitia retundi mus. Sophocles:

Πικρὰν χολὴν κλύζουσι φαρμάκῳ πικρῷ.

Re

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Remedio amaro bilem amaram diluunt.

Mons cum monte non miſcetur.

Ὄρος ὄρει οὐ μίγνυται.

Non convenit inter pariter elatos.

Mores hominum regioni reſpondent.

Et plantarum ſemina, & hominum mores ad regionis habitum reſpondent. Ex mollibus enim regionibus molles homines naſci ſolent.

Beſtia beſtiam novit. Ariſtot.

Inter ſimilitudinis & affinitatis proverbia refert Ariſtoteles. Congruet, ubi convenit inter duos pariter improbos.

Idem Accii quod Titii.

Significabat eodem jure futurum filium decimo menſe natum, quo eum, qui natus ſit undecimo.

Aſinus aſino pulcherrimus. Epichar.

Epicharmus: Cani pulcherrimus canis videtur, bos bovi. Aſinus aſello pulcher eſt, & ſus ſui. Hoc eſt, Simile ſimili placet, miles militi, aleator aleatori, potator potatori, ſophiſta ſophiſtæ.

Doribus Dorice loqui fas eſt.

Convenit in homines natura loquaces, aut quum oratio reſpondet moribus & ingenio, velut quum Pœnus fraudulenter loquitur, aut leno lenone digna.

Novum cribrum novo paxillo pendeat. Nonn. Marcell.

Quadrabit in eos, qui novi quippiam comminiſcuntur.

Purus Putus. Plautus.

Plautus purum putum dixit, pro prorſus ac vere purus.

Veſtigiis inhærere.

Qui imitatur exempla progenitorum, majorum veſtigiis inhærere dicitur. Similiter qui degenerant à progenitorum aut præceptorum exemplis, ab illorum veſtigiis dicebantur recedere.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

SIMVLATIO, DISSIMVLATIO.

Salem & fabam. Ἅλας καὶ κύαμον.

Diogen. Subaudiendum, propoſuerunt. Diogenianus admone
dici ſolitum de his, qui fingerent ſe ſcire quippiam
quod neſcirent. Atque hinc natum eſſe proverbium
quod olim mos fuerit, ut divini ſalem & fabam pro
ponerent.

Plures thriobolos, paucos eſt cernere vates.

Zenod. Πολλοὶ θριοβόλοι, παῦροι δέ τε μάντιες ἄνδρες.
Id eſt, Plures thriobolos, paucos eſt cernere vate
Philochorus auctor eſt, olim tres Nymphas Apollini
nutrices, Parnaſſum incoluiſſe, quæ Thriæ dicerentur
unde poſtea receptum ſit, ut calculi ſorteſque divi
norum, Thriæ vocarentur. Unde thrioboli, qui thria
in urnam divinam jaciunt.

Multi thyrſigeri, pauci Bacchi.

Πολλοί τοι ναρθηκοφόροι, παῦροι δέ τε Βάκχοι.
Id eſt, Plures thyrſigeros, paucos eſt cernere Bacchos
Quo ſignificatum eſt, compluribus mortalium adeſſ
virtutis inſignia, aut etiam famam, qui tamen ve
virtute vacent. Non omnes veri Theologi, qui pileum
theologicum gerunt. Non omnes monachi, qui cu
cullo onerantur. Tranſlatum à ceremoniis Bacchana
lium, in quibus thyrſos, id eſt, haſtas quaſdam vite
quatiebant afflati furore.

Multi qui boves ſtimulent, pauci aratores.

Πολλοὶ βούκενται, παῦροι δέ τε γῆς ἀροτῆρες.
Id eſt, Qui tauros ſtimulent multi, ſed rarus arator
Multi præ ſe ferunt, quod non ſunt.

Varro. *Non omnes qui habent citharam, ſunt citha*
rœdi.

Huc aſcribendum videtur, quod lepide ſcripſit Seneca
quendam perſonam malle quam faciem. Faciem vo
cat, ubi quis talis videtur, qualis eſt: perſonam, quum
præ ſe fert aliquis, quod non eſt. Non is rex, cui con
tingit amplum imperium, ſed qui ſciat adminiſtrare.

Aſi

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Aſinus apud Cumanos. Ὄνος παρὰ Κυμαίοις.

Competit in eos, qui quum ſint inepti, ridiculique, tamen apud ignotos ipſa novitate habentur in pretio: aut in eos, quibus honos aliquis præter meritum additus à fortuna, tumorem & inſolentiam, ita ut fere fit, conciliat. Demoſthenes: Τὸ γὰρ εὖ πράττειν παρὰ τὴν ἀξίαν, ἀφορμὴ τοῦ κακῶς φρονεῖν, τοῖς ἀνοήτοις γίνεται. Felicitas enim & rerum ſucceſſus qui contigerit immerenti, ſtultis veſaniæ cauſam præbere ſolet. Narravimus alibi fabulam de aſino fugitivo, qui apud Cumanos ſe geſſit pro leone.

Flere ad novercæ tumulum.

Πρὸς τὸν μητρυιῆς τάφον δακρύειν.

Ad novercæ tumulum lachrymari, eſt ſimulare geſtu dolorem, quum re gaudeas. Quod idem de divitis hæredibus non inconcinne dicetur, in quos extat Publianus ille Mimus, cumprimis elegans. Hæredis fletus ſub perſona riſus eſt.

Megarenſium lachrymæ. Μεγαρέων δάκρυα. Diogen.

Dicebantur vel fictæ, nec ex vero dolore profectæ, vel vi adactæ. Diogenianus ad hujuſmodi refert hiſtoriam: Bacchius quidam Corinthius, Clytii Megarenſium regis filiam uxorem duxerat. Ea defuncta, Clytius complureis virgines & adoleſcentes Corinthum miſit, qui in funeralibus pompis puellam deplorarent, lachrymis utique fictis.

Acciſſare. Ἀκκίζειν.

Scribunt Acco mulierem fuiſſe quampiam, notæ ſtultitiæ, quæ ſolita ſit ad ſpeculum cum imagine ſua, perinde atque cum alia muliere confabulari, ut hinc vulgo quæ ſtultius aut ineptius aliquid agerent, acciſſare dicerentur, & Accûs nomine appellarentur. Apparet illud etiam moribus hujus mulieris adfuiſſe, ut recuſaret, quæ tamen cupiebat, unde & Acciſmus, ficta hujuſmodi recuſatio.

Hæſitantia cantoris tuſſis.

Ἀπορία ψάλτου βήξ.

Dictum videtur quoties non ſuppetit quod dicamus, idque velut aliud agentes diſſimulamus: velut apud Platonem Ariſtophanes, ne diceret in convivio, ſingultum fingit. Sumptum apparet à cantoribus.

Tuſſis pro crepitu. Βὴξ ἀντὶ πορδῆς.

Dici ſolitum, quoties aliquis perplexus, aliud pro alio ſimulat. Veluti ſi quis in adulteræ domo deprehenſus, fingeret ſe quippiam mercatum veniſſe. Tranſlatum ab iis, qui crepitum clara tuſſi diſſimulant.

Strabo. *Cretenſis mare.* Ὁ Κρὴς τὴν θάλασσαν.

Subaudiendum, neſcit aut metuit. In eos, qui neſcire fingerent, quod egregie callerent. Etenim quî conſentaneum eſt, Cretenſes, quum ſint inſulares, ignorare mare quo cinguntur undequaque?

Cicero. *Connivere.*

Proverbiali metaphora, connivere dicuntur, qui prudentes, culpam quam intelligunt, indulgentia tamen ac ſtudio diſſimulant. Eſt autem connivere ſubinde claudere oculos, quemadmodum ii qui non ferunt lumen ſolis.

Simia fucata. Πίθηκος ἀνάπλεως ψιμυθίου.

Id eſt, Simia plena fuci. De deformi anu, fucata tamen, & meretriciis culta lenociniis. Poteſt & ad rem accommodari. Veluti ſi quis turpem cauſam orationis phaleris adornet, ut honeſta videatur.

Simia barbata ſeu caudata.

Dici ſolitum de ridiculis.

Sileni Alcibiadis. Σιληνοὶ Ἀλκιβιάδου.

Quo licebit uti, vel de re, quæ quum in ſpeciem, & prima (quod ajunt) fronte vilis ac ridicula videatur, tamen interius ac propius contemplanti, ſit admirabilis: vel de homine, qui habitu vultuque longe minus præ ſe ferat, quam in animo claudat. Ajunt enim Silenos imagunculas quaſpiam fuiſſe fictiles, & ita factas, ut diduci & explicari poſſent: quæ clauſæ ridiculam ac monſtroſam tibicinis ſpeciem habebant.

Diogen. *Eſurienti vulpi ſomnus obrepit.*

Πεινῶσαν ἀλώπεκα ὕπνος ἐπέρχεται.

Ubi quis inopia cibi dormit. Pauperem autem vulpem appellat, quod callida ſit inopia, & multarum repertrix artium. Neque perperam dicetur & in illos, qui diſſimulant conniventque ad quædam, ut per occaſionem aliquid commodi ferant Siquidem vulpes urgente fame ſomnum adſimulat, ut allectas aves capiat, devoretque.

Audiens non audit. Ariſtop.

Sunt quidam, qui ſi quid parum placet, id ſcire diſſimulant. Idem: Diſſimulans audiſſe.

Illo reſpiciens, ſed hic remitte bona.

Ἐκεῖ βλέπουσα δεῦρ' ἀνίει τ' ἀγαθά.

Id eſt, Illuc tuens, at huc remitte commoda. Conveniet, cum aliud præ nobis ferimus, aliud facimus, aut cum aliis adblandimur, in alios re beneficium conferimus.

Patrocli occaſio. Πατρόκλεους πρόφασις.

Diogenianus oſtendit dici ſolere de iis, qui cum ob metum non auſint proprias deplorare calamitates, deflent eas ſub prætextu luctus alieni. Vel, qui laudandis aliis ſuas ipſorum laudes inſinuant.

Melle litus gladius. Hieron.

In pernicioſam adulationem dici ſolitum. Hieronymus Auguſtini epiſtolam, mellitum gladium appellat, propterea quod pariter & reprehenſionem haberet, quaſi gladium quo jugularet: & blandimenta, quibus reprehenſionis aſperitatem diſſimularet.

Altera manu fert lapidem, altera panem oſtentat. Plautus.

Torquebitur in eos, qui coram blandiuntur, clam obtrectantes: palam amicos agunt, clanculum nocent: aut qui hic proſunt, illic lædunt. Simile huic eſt: Altera manu ſcabit caput, altera malam ferit.

Charadryon imitans. Gregor. Theol.

Dici ſolitum de diſſimulante, ac rem utilem occultante.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

De reduvia queritur majori obnoxius malo.

Ubi quis pravo pudore, leviſſimis malis quærit remedium, diſſimulans majora.

Simia in purpura. Πίθηκος ἐν πορφύρᾳ.

Id eſt, Simia purpurata. Lepide transfertur in eos, qui barba pallioque ſimulant ſanctimoniam.

Galenus. *Poſtico diſcedere.*

Dicitur, qui furtim abit, aliis inſciis ſeſe ſubducens. In hos congruet, quos pudet παλινῳδεῖν, ſed diſſimulantes tranſeunt in alienam ſententiam.

Barbæ tenus ſapientes.

Sic appellantur Philoſophi & Sophiſtæ, ἐκ πώγωνος σοφοί. *Id eſt*, Barbæ tenus ſapientes. Quia præter barbam & pallium nihil haberent Philoſophi. Huc ſpectat illud Herodis Attici: Video barbam & pallium, Philoſophum non video. Recte torquebitur in hos, qui univerſam ſanctimoniam non in animo, neque in moribus, ſed in cultu conſtituunt.

Alia Lacon, alia aſinus illius portat.

Effertur apud quoſdam ad hunc modum.

Ἄλλα μὲν Λεύκων, ἄλλα δὲ Λεύκωνος ὄνος φέρει.

Id eſt, alia Leucon, alia Leuconis aſinus portat. In eos dicebatur, quorum oratio diſſentiret à factis. Sumptum à Leucone agricola, qui quo minus pecuniæ ſolveret, dixit vectigalium exactoribus, ſe hordeum portare, cum utres melle plenos ferret. Aſinus in terram lapſus aliquando effudit onus; Tum demum cognoverunt illi, mel in utribus eſſe, non hordeum, dicentes: Alia Leucon, alia portat aſinus.

Paulus Apoſtol. *Paries dealbatus.* Τοῖχος κεκονιαμένος.

Aut incruſtatus, Paulus Apoſtolus, in Actis, Ananiam ſacerdotem fictum & fucatum, parietem dealbatum appellat. Chriſtus ſanctimoniæ ſimulatores ſepulchra dealbata vocat.

Plutarc. *Non omnibus dormio.*

Non omnibus dormire dicuntur, qui non omnibus inſerviunt, neque per omnia gerunt morem. Plutarchus

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

chus fabulam ſuper hac re non illepidam narrat: Cum Galba quiſpiam convivio Mecœnatem accepiſſet, ſentiretque, jam è nutibus hominem inflammatum in uxorem ſuam, ſenſim demiſit caput, perinde quaſi dormiret. At cum interea famulus quiſpiam ad menſam accedens, vinum clam tolleret, ibi jam vigil & oculatus: Infelix, inquit, an neſciebas me ſoli Mecœnati dormire?

Lepus dormiens. Λαγὼς καθεύδων.

Quadrabit in eum, qui quod non facit, id facere ſeſe adſimulat: aut quod facit, ſe facere diſſimulat: nam leporem patentibus genis dormire tradunt autores.

Mortuus jacet pedens. Νεκρὸς κεῖται βδέων.

Dici ſolitum, ſi quando pauper ſimularet opulentiam. Apud unum Apoſtolium Byzantium reperi, & haud ſcio an ipſi vulgoque relinquendum.

Crocodili lacrymæ. Κροκοδείλου δάκρυα.

De iis, qui ſeſe ſimulant graviter angi incommodo cujuſpiam, cui pernitiem attulerint ipſi. Sunt qui ſcribant crocodilum conſpecto procul homine, lachrymas emittere, atque eum mox devorare.

Benevolus trucidator. Εὔνους ὁ σφάκτης.

Id eſt, Benevolus occiſor. Convenit in hos, qui cum ſummam adferunt pernitiem, tamen benevolentiæ ſpeciem admiſcent. Confine eſt illud, quod alibi recenſuimus: Intempeſtiva benevolentia nihil à ſimultate differt.

Extra quærere ſeſe. Perſius.

Perſius Satyra prima: Examenque improbum in illa
Caſtiges trutina, nec te quæſieris extra.
Tuis te facultatibus metiaris, non populi opinione. Tecum habita.

Æſopicus graculus. Αἰσώπειος κολοιός. Lucian.

Dicitur, qui aliena ſibi uſurpat, aliorumque bonis ſeſe venditat. Horat: Moveat cornicula riſum, Furtivis nudata coloribus.

Aurum ſubaratum. Ὑπόχαλκον χρυσίον.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Dicitur homo nequaquam ſincerus, ſed aliud præ ſe ferens, aliud intus occulens. Sumptum à numiſmatis adulteratis.

Homer.

Diu diſſimulatum aperientis.

In eum, qui quod diu diſſimulavit, tandem irritatus eloquitur, non inconcinne detorquebitur illud Homeri:

Ἀλλ' ὅτε δὴ ῥ' ὄπα τήν μεγάλην ἐκ στήθεος ἵει.

Aſt ubi jam promit prægrandem è pectore vocem.

Scytha acciſſans aſinum.

Ἀκκισσόμενος σκύθης τὸν ὄνον.

Id eſt, Acciſſans Scytha aſinum. Adverſum eos qui verbis adverſantur, quod re cupiunt. Id ad ejuſmodi fabulam referunt: Quidam conſpecto aſini cadavere, Scythæ cuidam, qui forte aderat, dixit: En quod cœnes. Ille primum aſpernatus atque abominatus, poſtea tamen apparuit, cœnavitque.

SOLITUDO.

Plautus.

Ne muſca quidem.

Plautus in Truculento: Quas tu mulieres mihi narras? Ubi muſca nulla fœmina eſt in ædibus. Hac proverbiali hyperbole maximam hominum ſolitudinem ſignificamus.

Cicero.

Nullum animal, quod animal.

M. Tullius ad Atticum: Terentii veſtigium nullum agnovi. Metagenes certe periit. Fecit iter per poſſeſſionem, in qua animal reliquum nullum eſt.

Scytharum ſolitudo. Σκυθῶν ἐρημία.

Pro ſummis calamitatibus, exitioque dictum eſt. Ductum autem inde, quod Scythæ nullis certis ſedibus utantur, ſed vagi ferantur in plauſtris. Eam ob cauſam regio feris abundat.

SOLICITUDO.

Tantali lapis. Ταντάλειον λίθον.

Tantali lapidem vocant, imminens capiti periculum.

Sum-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Sumptum à fabula Tantali, quem quidam fingunt apud inferos etiam hoc ſupplicii genus pati, ut ingens ſaxum ſic immineat capiti, ut jamjam caſurum videatur.

Mens eſt in tergoribus.

Ὁ νοῦς ἐστὶν ἐν τοῖς σκύτεσιν.

Id eſt, Animus eſt in tergoribus. De ſolicitis dictitari ſolitum, quique malum aliquod imminens timere videntur.

Ναικιοσορεύειν. Heſych.

Dicebantur, qui ſtudio quippiam elevarent. Alii putant ναικιοσορεῖν dici ſolitum ei, qui cum videretur confiteri, non confitebatur, perplexis verbis occultans mendacium, quod fere ſolent Hæretici in diſcrimen adducti. Vox compoſita videtur à ναὶ, quod eſt affirmantis, & κίσση pica, ῥέω fluo: quod involuta loquacitate negent, quod affirmare videntur: rurſum affirment, quod negant. Meminit Heſychius.

Σκύτη βλέπει.

Id eſt, ut verbum verbo reddam, tergora tuetur. Confine proximo, quo ſignificabant quempiam præ ſe ferentem vultu, quod mali quippiam inſtare ſuſpicaretur, idque conjecturis aliquibus colligeret: veluti ſi quis conſpectis boum tergoribus bellum futurum colligeret, quod his integantur clypei.

Animus eſt in coriis.

Simillimum illi Terentiano: Animus eſt in patinis. Ariſtop. Interpres admonet hujus proverbii, ὅτι σκύτη βλέπει, de his, qui ad bellum ſpectant, licebit uti, cum ob ſolicitudinem erit aliquis ad id, quod agitur in præſentia, parum attentus.

Similes videntur captivis ex Pylo.

Ἐοίκασι τοῖς ἐν πύλῳ ληφθεῖσι τοῖς λακωνικοῖς. Idem.
Captivis mihi ſimiles videntur è Pylo Laconicis. Dici ſolitum de iis, qui vultu ſunt miſerando: Nempe pallidi, ſqualidi, macilenti. Pylus civitas quæpiam Laconicæ, quam obſeſſam Cleon expugnavit.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Arctum annulum ne geſtato.

Pythag. Μὴ φορεῖν στενὸν δακτύλιον.

Id eſt, (interprete Divo Hieronymo) Ne vixeris anxie. Siquidem quiſquis annulum anguſtum geſtat, is ſibi quodammodo vincula injicit.

Idem. *Cor ne edito.* Μὴ ἐσθίειν τὴν καρδίαν.

Id eſt, Ne curis tuum ipſius animum excrucies.

Idem *In via ne ſeces ligna.*

Non eſſe diſcruciandam vitam curis & anxiis cogitationibus, quidam exponunt.

Plautus. *Sale & aceto.*

Parcum tenueque prandium ſignificatur. Plautus in Rudente: Sed hic rex cum aceto pranſurus eſt ſine bono pulmento. Miſeris obſoniorum loco ſal eſt cum aceto.

SOMNOLENTIA.

Endymionis ſomnum dormis.

Ariſtot. Ἐνδυμίωνος ὕπνον καθεύδεις.

In eos quadrabit, qui ſe immodico ſomno ſaginant, aut qui diuturno in otio verſantur, nec ullius ſe negotiis exercent, ſed mollem feriatamque agunt vitam. Natum à puero Endymione apprime formoſo.

Vltra Epimenidem dormis.

Gellius. Ὑπὲρ τὸν Ἐπιμενίδην κεκοίμησαι.

Id eſt, Ultra Epimenidis ſomnum dormiſti. In eos dicetur, qui perpetuum agunt otium. Epimenides Cretenſis ambulando feſſus in ſpecum quandam ſubierat, illic obdormivit: nec experrectus eſt à ſomno, ante exactos annos 47.

Salem vehens dormis.

Suidas. Ἅλας ἄγων καθεύδεις.

Id eſt, Salem portans dormis. Quadrabit in eum, qui in re periculoſa ſocorditer atque indiligenter agit, propterea quod ſal influxu ſentinæ facile corrumpitur.

Homer. *Non decet principem ſolidam dormire noctem.*

Οὐ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Οὐ χρὴ παννύχιον εὕδειν βουληφόρον ἄνδρα.

Id eſt, Haud dignum duce id eſt, noctem dormire per omnem. Admonet parœmia, vigilantiam ac ſollicitudinem maxime convenire cum principibus.

Vergilius :

At pius Æneas per noctem plurima volvens.

SORDES ET PARSIMONIA.

Tribus minis inſumptis, duodecim imputat. Ariſtot.

Quadrabit in eos, qui non niſi compendii ſui gratia colunt amicos, & pro quamvis exiguo officio multum beneficiorum expectant. Vulgo item ajunt : Pileum donat, ut pallium accipiat.

Cumini ſector.

Impendio parcus ac ſordidus, olim proverbio κυμινοπρίστης, *id eſt*, cumini ſector dicebatur. Eſt autem cuminum per ſe exilis herba.

Ficus dividere. Σῦκα μερίζειν. Martial.

Unde licebit & cognomen fingere συκοπρίστου. Martial. Quadringenta ſecat, qui dicit σῦκα μερίζειν. Sordidum ac parcum ſignificans, etiamſi ditiſſimum.

Nullus emptor difficilis bonum emit obſonium.

Οὐδεὶς δυσώνης χρηστὸν ὀψωνεῖ κρέας. Iul. Pol.

Difficilis emptor haud bona emit obſonia. Qui nimium vili ſtudet emere, ſemper merces vitioſas emit. Conveniet in hos, qui paululo labore conantur egregias aſſequi literas.

E Patroclis domo. Ἐκ Πατροκλέους.

Id eſt, E Patroclis domo. In ſordidos. Sumptum à moribus Patroclis cujuſdam Athenienſis, prædivitis quidem, verum impendio parci ſordidique: quem vetus Comœdia talem ferme depingit, qualem Plautus Euclionem.

Cochleæ vita. Κοχλίου βίος. Plutarc.

De iis qui parce parvoque vivunt, aut contracti à negotiis, luceque forenſi ſemoti.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Pythag. *Chœnici ne inſidias.*

Habetur loco Securitatis.

Ex phelleo venire.

Dicebantur, qui ex humili fortuna aſperaque vita ad dignitatem emerſiſſent. Nam Græcis φελλὸς dicitur locus aptus paſcendis capris, aſper, pumicoſus, ac ſterilis.

In ventrem inſilire.

Εἰς τὴν γαστέρα ἐνάλλεσθαι.

Id eſt, In ventrem irrumpere. Dicitur, qui curam omnem ad cibum ac potum confert.

Cradophagus.

Ruſticum ac ſordidum veteres κραδιφάγον per jocum appellabant, quaſi κραδοφάγον. Nam κράδαια vocant arboris fici folia. Iidem dicebantur βαλανοφάγοι, quaſi priſco more glandibus viventes.

Τρυγόβιοι.

Homines ſordidos ac parcos, olim popularis jocus τρυγοβίους appellabat, quaſi fæce victitantes. Qui ſplendidiores ſunt, ubi ventum eſt ad fæcem, aperiunt aliud vas.

Plautus. *Luto lutulentior.*

Avaros, quæſtuſque ſupra modum avidos, impuros ac ſordidos dicimus. Id Plautus ὑπερβολικῶς exaggerat in Pœnulo: Sed lenone iſthoc Lyco illius domi non lutum eſt lutulentius.

Diogen. Laert. *Pediculi Platonis.* Οἱ Πλάτωνος φθεῖρες.

In proverbium abierunt, ut referente Laertio Myronianus teſtatur, hinc conjectans hoc morbo periiſſe Platonem, quod vulgo pediculi Platonis appellarentur: Græci φθειρίασιν appellant. Myronianus nullum indicat uſum proverbii. Suſpicari tamen licet, dictum in ſordidos, quod Philoſophi minimum indigeant, nitoribus externis, dum circa mentis cultum toti ſunt occupati.

Homer.

Macilentior Leotrephide.

Gellius. Λεπτότερον Λεοτρεφίδου καὶ Θουμαντίδος.

Id eſt,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Id eſt, Gracilius Leotrephide, ac Taumantide. Leotrephides inſigni macilentia corporis Comicorum ſalibus locum dedit. Congruet in homines exiles ac prætenues. Jucundius erit, ſi transferatur ad inopiam ingenii, aut dictionem aridam, jejunam & exanguem.

Immunem venire.

Immunem Latini vocant, quem ἀσύμβολον Græci: nempe eum, qui nihil confert ad convivium. Terent. Tene aſymbolum venire unctum atque lautum è balneis.

Lapſana vivere. Plinius.

Lepide dixeris eos, qui perparce nimiumque tenuiter vivunt. Eſt autem Lapſana olus ſylveſtre.

Nihil de vitello. Νεοττοῦ οὐδὲν μοι δίδως.

Id eſt, Nihil mihi de vitello dediſti. Quadrat in eos, qui impertiant deteriora, meliora ſibi ſervantes.

Lingere ſalem.

Dictum, Frugalitas.

Rore paſcitur.

Μὴ πρώκας σιτίζεται ὥσπερ ὁ τέττιξ.

Roréne vivit more cicadæ? Cicadas rore ali, teſtis eſt Plinius lib. 11. c. 36. Venuſtius erit, ſi transferatur ad ingenium, ſive ſtylum jejunum & aridum: Aut per ironiam, in hominem vehementer obeſo corpore.

Victitant ſucco ſuo. Plautus.

In paraſitos, qui, ſi quando cœna contigit lautior, ingurgitant ſeſe: rurſus ubi nulla arridet ſpes cœnatica, coguntur que οἰκόσιτοι vivere, fortiter ferunt inediam, & in convivii ſpem durant. Sumpta metaphora à cochleis, quæ per æſtatem intra teſtam contractæ, utcunque ſucco ſuo aluntur, donec acciderit pluvia.

Philippide tenuius. Athen.

Athenæus oſtendit Philippidem comœdiarum ſcriptorem ſic tenui fuiſſe corpore, ut etiam πεφιλιππῶσθαι dixerint, pro macruiſſe. Accommodabitur non invenuſte ad orationem jejunam, aut diſputationem otioſæ ſubtilitatis.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Athenæ.

Monophagi.

Μονοφάγοι dici poterunt ſordidi & inhoſpitales, qui neminem invitant ad convivium.

Patroclo ſordidior.

Eudem.

Πατροκλέους φειδωλότερος.

Id eſt, Patroclo parcior. In divitem quidem, ſed oppido quam ſordidum ac parcum. Hic enim nuſquam uſus eſt balneo, parſimoniæ cauſſa.

Nephalium ſacrum. Νηφάλιος θυσία.

Id eſt, Nephalium ſacrificium. De convivio abſtemio non inepte dicetur : aut de convivio vehementer frugali ſobrioque.

Gellius.

Caninum prandium.

Dicebatur abſtemium, & in quo nullum vinum biberetur, propterea quod canes à vino abhorrent.

Plautus.

Cereri ſacrificant.

Quemadmodum Græci dicunt Ἑστίᾳ θύουσιν. *Id eſt*, Lari ſacrificant. ita Plautus propemodum indicat apud Latinos dici ſolere, Cereri ſacrificant, ſi quando in convivio vinum deeſſet, propterea quod in hujus ſacris nefas eſſet inferre vinum.

Bos Cyprius. Κύπριος βοῦς.

In brutum ac ſtolidum jaci ſolitum, propterea quod Cyprii boves magis bruti ferantur, quippe qui ſtercore humano paſcantur.

Ennius.

Cyprio bovi merendam.

Feſtus Pompejus verſum hunc Sotadicum citat ex Ennio: Cyprio bovi merendam. Oſtenditque convenire, quoties conviva ſordidus & inſipidus, ſordido atque inſipido accipitur convivio. Feſtivius erit, ſi ad res animi deflectatur : ut ſi quis apud ſpurcos ſpurce loquatur, apud indoctos indocte.

Tolle tolle mazam quam ocyſſime ſcarabæo.

Ariſtop.

Αἶρε αἶρε μᾶζαν ὡς τάχιστα κανθάρῳ.

Id eſt, Mazam ſine mora pone pone cantharo. Id uſurpare licebit, quoties ſordidus cibus immundo convivæ

væ apponitur. Hinc enim ut naſcuntur, ita & aluntur canthari, quos Latini ſcarabæos vocant.

Pſyrice facta. Stephan.

Pſyra inſula quæpiam eſt, haud procul à Chio. Strabo Pſyra pronunciat plurative, & neutrali genere. Ea inſula quoniam eſſet & perpuſilla & ignobilis, in contemptus ac vilitatis proverbium abiit, ut quæ ſordide parumque magnifice fierent, Pſyrice facta dicerentur. Stephanus: In Pſyra Bacchum ducentes. Idem: In Pſyra Spartam ducis.

Parvo emptas carnes.

Τὸ ἔυωνον κρέας οἱ κυώες ἐσθίουσιν.

Id eſt, Parvo emptas carnes canes edunt. Quidam putria emunt obſonia, ne pluſculum inſumant nummorum. Ea cum nullus attingit, canibus edenda ſervantur.

Pſyra Bacchum. Ψύρα τὸν Διόνυσον ἄγοντες. Idem.

Id eſt, Pſyra Bacchum ducentes. Dictitatum adagium, ubi vinum appoſitum in convivio nemo guſtat; aut de ſordido apparatu.

Tenuiter diducis. Λεπτῶς ξαίνεις. Suidas.

De iis, qui pauperum more tenuiter victitant.

Sacrum ſine fumo. Ἄκαπνος θυσία. Lucian.

Id eſt, Sacrificium abſque fumo. De nimium tenui convivio, & in quibus nihil cocti obſonii apponitur. Tranſlatum à pauperculorum ſacris, molas, tuſculum, lac, aut corollas offerentium, cum dii nidorem illum expetant, una cum fumo ſubvolantem.

Nephalia ligna. Νηφάλια ξύλα.

Dici poſſe videtur in abſtemios, & ab omni voluptate procul alienos. Apud Athenienſes Nephalia ligna vocabantur, quæ neque vitea eſſent, neque ficulnea, neque myrtea. Nephalia ſonat, quaſi dicas ſobria.

Carica victima. Καρικὸν θῦμα.

Id eſt, Caricum ſacrum. De macilenta hoſtia, minimeque eſculenta dicebatur. Hinc ductum, quod Caribus populis mos fuerit canem immolare. Non inconcin-

ne

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

ne torquebitur ad cibum appoſitum , inſipidum , & quem nemo velit attingere.

Phaſelitarum ſacrificium.

Zenod. Φασηλιτῶν θῦμα.

Phaſelitarum ſacrificium , tanquam vile citraque ſan guinem. Sordidum ac tenuem ſumptum hoc adagic ſignificabant. Tradunt enim apud Phaſelitas Pam philiæ gentem moris eſſe , ut piſciculi ſalſi diis ſacrifi carentur.

Theocr. *In ſinu manum habere.*

In ſinu manum habere, dixit Theocritus , tenaces & ad largiendum pigros. Porro quod ait Scævola: In ſinu meo habui : pro eo quod eſt , In poteſtate mea clam habui, diverſum longe ab hoc eſt.

Ariſtop. *Lari ſacrificant.* Ἑσίᾳ θύουσιν.

In tenaces dicitur , qui de ſuis nemini quicquam im- partiunt: aut in convivas edaces, qui nihil de appoſitis epulis mittunt amicis , neque quicquam faciunt reli- quum. Nam antiquitus religioſum erat , ex his quæ Laribus immolabantur, aliquid foras efferre.

Ῥυποκόνδυλος.

Græci proverbiali convitio ſordidos & impendio par- cos ῥυποκονδύλους appellabant , ducto cognomine ab iis , quibus ſordes in unguibus inſident. Nam ῥύπος proprie eas ſordes ſignificat, quæ in ſummis unguibus manuum ac digitorum colliguntur.

Canens vitæ palmum.

Ἄδων τὴν σπιθαμὴν τοῦ βίου πρὸς ἄνηθον.

Id eſt, Canens vitæ palmum ad anethum. De parco di- ctum, qui tenui re leviculaque tranſigit vitam, atque interim exiſtimat ſe laute vivere. Morem hunc qui- buſdam eſſe videmus , ut quum nihil apponant in menſa , quod edi poſſit , ne jejunum omnino convi- vium appareat, varias narrent fabulas , aut cantillent, ut his modis ciborum oblivionem inducant convivis.

Tantali pœna. Ταντάλειοι τιμωρίαι.

Tantali ſupplicia. De iis dicendum, quibus adſunt qui- dem

dem bona, verum his frui negatum eſt: A fabula Tantali ſumptum. Horatius: Tantalus à labris ſitiens fugientia captat Pocula. Idem: Magnas inter opes inops.

Conviva non conviva. Homer.

In eum, qui accumbit quidem in convivio, verum ſpectator duntaxat eorum quæ apponuntur, quadrabit illud Homer:

Κεῖτ' ἄρ' ἄσιτος, ἄπαστος, ἐδητύος ἠδὲ ποτῆτος.
Incœnatus & impaſtus potuque ciboque Accubuit.

Sacra nihil ſunt.

Τὰ θύματα οὐδέν ἐστι, πλὴν γνάθια καὶ κέρατα. Suidas.

Id eſt, Sacra nihil ſunt, præter malas & cornua. De macilentis. Trahetur non inconcinniter ad cibum minime eſculentum.

SPES PERTINAX.

Ægroto dum anima eſt, ſpes eſt. Cicero.

Admonens, ne in afflictionibus quidem abjiciendam eſſe ſpem. Philelphus hos verſus ex Thocrit. Batto vertit:

Θαρσεῖν χρὴ φίλε Βάττε, τάχ' αὔριον ἔσσετ' ἄμεινον.
Ἐλπίδες ἐν ζωοῖσιν, ἀνέλπιστοι δὲ θανόντες.
Χὼ Ζεὺς ἄλλοκα μὲν πέλει αἴθριος, ἄλλοκα δ' ὕει.
Fidere Batte decet: melius cras forſan habebis:
Sperandum eſt vivis, non eſt ſpes ulla ſepultis.
Nunc pluit, & claro nunc Juppiter æthere fulget.

Spes alunt exules.

Αἱ ἐλπίδες βόσκουσι φυγάδας. Euripid.

Id eſt, Spes paſcunt exules. Ubi quis excuſſus à priſtina fortuna, ſemper id agit, ut reſtituatur.

Adhuc cœlum volvitur. Theocr.

Quoties ſignificabimus adhuc ſupereſſe ſpem, & nullum tempus, quod melioris fortunæ ſolet occaſionem adducere, exactum eſſe, conveniet illud Theocriti: Non eſt laſſatum volvendis menſibus anni Cœlum.

Adhuc aliquis Deus nos reſpicit. Homer.

Quum in rebus vehementer afflictis negabimus nos

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

proɾſus abjeciſſe animum, verum eſſe ſpei nonnihil, conveniet illud Homeri:

Ovidius. Ἄλλ᾽ ἔτι τις καὶ ἐμοῖο θεῶν ὑπερέχεθε χεῖρα.

Numen adhuc aliquod dextram mî obtendit amicam.

Spes ſervat afflictos.

Spes bona dat vires, animum quoq; ſpes bona firmat:
Vivere ſpe vidi, qui moriturus erat.

Pindar. Ἐλπὶς γηροτρόφος.

Spes altrix ſenectæ.

Cicero. *In herbis.*

In herbis eſſe dicuntur, quæ nondum maturuerunt, ſed ſpem modo bonam de ſe præbent.

Ariſtop. *Spes tenuis.*

Spem infirmam incertamque Poëtæ tenuem vocant. Ariſtophanes: Spes iſta tenuis quæpiam eſt qua nitimur. Euripides: Spes frigida quidem. Unde M. Tullius dixit: Sperat hinc afflare auram aliquam, id eſt, oſtendi ſpem.

Seneca. *Ab ipſa meſſe.*

Seneca: Ab ipſa meſſe diſcedam? Agit enim de his, qui vel commodis, vel ſpe commodorum detinentur, quo minus ſemet explicent à negotiis, quaſi deſerturi agrum quum inſtat meſſis.

SVBITVM EXITIVM.

Occiſionis ala. Φόνου πτερόν.

Id eſt, Interfectionis ala. De ſubito interitu dici ſolitum. Sumpta metaphora ab alatis jaculis, quæ repente mortem adferunt.

Menand. *Eadem tibi & Pythia & Delia.*

Quoties ſupremum aliquod opus ſignificamus. Perinde quaſi dicas: Hæc ſumma omnium, quæ geſturus es in vita. Natum ajunt ab oraculo quodam reddito Polycrati Samiorum tyranno. Nam is poſteaquam Rheneam inſulam cepiſſet, eamque conſecraſſet Apollini, conſtitutis apud Delum ludis pulcherrimis, Delphos miſit conſulturos; utrum oporteret eos ludos Delios

an

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

an Pythios appellare. Reſpondit oraculum Ταῦτά σοι καὶ πύθια καὶ δήλια. Futurum innuens, ut is propediem excederet è vita.

Muris interitus. Κατὰ μυὸς ὄλεθρον.

Id eſt, Juxta muris interitum. Ælianus tradit, murem minime vivacem eſſe, ſed ſua ſponte defluentibus inteſtinis ocius emori, atque hinc natum proverbium. Quadrare videtur in homines imbecilla valetudine, aut in μικροβίους. *Id eſt,* brevis ævi, quos μινυνθαδίους appellat Homerus.

SVBITI INTERVENTVS.

Mercurius ſupervenit.

Ὁ Ἑρμῆς ἐπεισεληλυθεν. Ælian.

Ita loqui conſueverunt, ſi quando ſilentium oriretur in conciliabulo multorum, ſignificantes, non eſſe fas loqui Mercurio præſente, ut qui ſit auctor ſermonis.

Lupus eſt in fabula. Terent.

Solitum eſt dici, quoties is, de quo confabulatio eſt, de improviſo intervenit. Feſtivius uſus eſt Plautus in Stich. Atque eccum, inquit, tibi lupus in ſermone præſens eſuriens adeſt. Loquitur enim de paraſito Gelaſiano, qui fratribus de ipſo confabulantibus de repente intervenit.

Etiamſi lupi meminiſſes.

Εἰ καὶ λύκου ἐμνήσθης.

Id eſt, Etiamſi lupi mentionem feciſſes, ſubaudiendum, interveniſſet. Quoties præter expectationem intervenit is, de quo fuerat mentio.

S V M P T V O S A.

Hipparchi murus. Ἱππάρχου τειχίον. Suidas.

Dicebatur res quæpiam, quæ magnis conſtaret impenſis. Hinc natum, quod Hipparchus Piſiſtrati filius, Academiam muro ſepſit, atque hujus rei nomine magnam pecuniæ vim ab Athenienſibus exegit. Auctor Suidas.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Cœna popularis.

Patet Lautitiæ.

Livius. *Edax triremis.* Ἀδδηφάγοι τριήρεις.

Id eſt, Edaces triremes. Dicuntur, qui magnis conſtant impendiis. Lepidius transferetur ad hominem prodigum immodicique impendii.

Horat. *In beato omnia beata.*

A divitibus omnia magnifice fiunt, à tenuibus frugaliter. Uſus erit, ſi dicas ab homine docto omnia docte fieri, à pio pie, à rege regaliter.

Saliares dapes.

Pro Pontificales dixit Horatius, ponens ſpeciem pro genere. Opiparum autem convivium & magnificum Saliare dicitur.

SURDITAS.

Surdior Toronæo portu.

Κωφότερος Τορωναίου λιμένος.

Ajunt portum eſſe quendam Toronæ Thraciæ civitatis, qui longis & anguſtis duobus excurſibus porrigitur in mare, ita ut in ipſo portus receſſu nullus fluctuum fragor audiatur. Unde proverbium in eos, qui non audiunt.

Zenod. *Surdior turdo.* Κωφότερος κίχλης.

Adſcribitur ſurditas huic avi peculiaris, quum ſit loquaciſſima. Unde concinne dicetur in eos, qui perpetuo blaterantes ipſi, non auſcultant, quid viciſſim ab aliis dicatur.

TACITVRNITAS LAVDATA.

Silentii tutum præmium.

Ariſtot. Σιγῆς ἀκίνδυνον γέρας.

Tutum ſilentii præmium. Horatius: Eſt & fideli tuta ſilentio merces: Silendo nemo peccat, loquendo perſæpe. Nam nulli tacuiſſe nocet, nocet eſſe loquutum. Valerius Maximus hanc ſententiam tribuit Xenocrati: Quia dixiſſe me, inquit, aliquando pœnituit, tacuiſſe nunquam.

Mulie-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Mulierem ornat ſilentium.

Γυναιξὶ κόσμιον ἡ σιγὴ φέρει. Cophos.

Id eſt, Decus addit uſque fœminis ſilentium. Mulier animal natura loquax: nulla de re magis cohoneſtatur, quam ſilentio, maxime apud viros, quum de rebus ſeriis agitur.

Alia committenda, alia celanda. Homer.

Nec temere quidvis apud quemvis effutiendum, at nec familiaribus arcana omnia proferenda ſunt. Ad hanc ſententiam quadrat illud Homeri ex Odyſſ. δ.

Ἀλλὰ τὸ μὲν φράσαι, τὸ δέ γ' αὖ κεκρυμμένον εἶναι.

Id eſt,

Dicendum eſt aliud, contra eſt aliud reticendum.

Quod ſcis, neſcis. Terent.

Terent. in Eunucho: Tu pol ſi ſapis, quod ſcis, neſcias. Idem in Seipſum excruciante: Neſcias quod ſcis, ſi ſapis. Sumptum à Dialecticorum ludis, in quibus hujuſmodi quidam ſcyrpi proponi ſolent: Facio, & non facio. Sum amicus, & non ſum amicus. Itaque proverbio certam in tacendo fidem ſignificamus, dum quis quid ſcit, perinde continet ac diſſimulat, quaſi neſciat.

Qui obticeſcit. Homer.

In eum, qui metu attonitus, aut ſtupefactus admiratione tacet, quadrabit illud Homeri:

Δὴν δέ μιν ἀμφασίη ἐπέων λάβε.

Illum corripuit ſtupor, atque infantia linguæ.

In ſinu gaudere. Tibul.

Eſt tacitam apud ſe voluptatem ſentire. Tibullus:

Qui ſapit, in tacito gaudeat ille ſinu. Homerus:

Ἐν θυμῷ γρηῦ χαῖρε καὶ ἴσχεο. *Id eſt*,

In Tacito longæva ſinu preme gaudia nutrix.

Qui continet arcanum. Homer.

In eum, qui celat arcanum, neque cuiquam effutit, quadrabit illud Homeri ex Odyſſ. φ.

Τῇ δ' ἄπτερος ἔπλετο μῦθος.

Id eſt, Hinc pennis dicta carebant. *Hoc eſt*, Haud longius avolabant.

Mu-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Plautus.

Muti citius loquentur.

Plautus in Perſa: Muti prius loquantur quam ego. N hoc, inquit, cuiquam homini dicerem, edictum ef mihi Magnopere, nec cuiquam homini crederem, O mnes muti, ut prius loquerentur hoc quam ego.

Cælius.

Areopagita taciturnior.

Dicebatur, qui commiſſum arcanum optime conti neret.

Manum ad os apponere.

Hoc geſtu ſignificamus nos ſcire quippiam, quod ta men nolumus effari. Cælius Ciceroni lib. 8. At Do mitius cum manum ad os appoſuit, te ad 9. Calend Junii, ſubroſtrarii, (quod illorum capiti ſit,) diſſipa rant periſſe.

TACITVRNITAS ILLAVDATA.

Diogen.

Bacchæ more. Βάκχης τρόπον.

De tetricis ac taciturnis dictitari ſolitum, quod eſſen hujuſmodi Mænades illæ, Bacchico afflatæ furore. At Juvenalis retulit ad vitam intemperantem:

Qui Curios ſimulant, & Bacchanalia vivunt.

Magis mutus quam piſces.

Ἀφωνότερος τῶν ἰχθύων.

Id eſt, Magis mutus ipſis piſcibus. De vehementer in fantibus atque infacundis. Conveniet in hominem immodicæ taciturnitatis. Piſces enim nullam edunt vocem.

Plinius.

Rana ſeriphia. Βάτραχος ἐκ σερίφου.

In homines mutos, & canendi dicendique prorſus imperitos dicebatur. Inde natum, quod Seriphiæ ra næ in Scyrum deportatæ non edebant vocem.

Gellius.

Caput ſine lingua.

Competit in eos, qui in conſolationibus aut diſcepta tionibus ipſi quidem nihil habent quod dicant, verum aliorum ſententiis annuunt. Nam pedarii Senatores dicebantur ii, qui in Senatu quidem ſedebant, verum ſententiam non rogabantur, ſed in aliorum ſententias pedibus diſcedebant. A Lucilio dicti ſunt Agipedes.

Muta

Muta perſona. Κωφὸν πρόσωπον. Martial.

Quadrabit in eos qui in conſeſſu deliberantium, aut diſputantium, aut etiam in conviviis, cæteris loquentibus, ſoli tacent. Traductum apparet à lege Comœdiarum, in quibus non temere plures tribus perſonis ſolent induci in eadem ſcena. Quod ſi quando quarta acceſſerit, aut muta prorſus eſt, aut perpauca loquitur. Mutas nuptias dixit Pindarus, pro clancularius.

Muti magiſtri. Gellius.

Mutos magiſtros Gellius libros vocat, qui loquuntur quidem nobis, ſed dubitanti non ſatis commode reſpondent. Nec illepide profecto literæ, muti vocantur præceptores. Denique Tullius legem appellat mutum magiſtratum: magiſtratum, legem loquentem. Et Plutarchus poëſin appellat picturam loquentem, & picturam mutam poëſin.

Mutus magis quam ſcapha.

Ἀφωνότερος σκάφης. Suidas.

Id eſt, Magis elinguis quam ſcapha. De iis dici conſuevit, qui propter humilitatem conditionis apud præſtantiores non audent hiſcere. Natum hinc ajunt, quod olim inquilini & hoſpites alienæ Reipublicæ ludis popularibus in pompa incedebant navim geſtantes. Nam uti non convenit in aliena civitate curioſum eſſe, ita nec tutum eſt liberioris eſſe linguæ.

Mutus Hipparchion. Ἄφωνος Ἱππαρχίων. Zenod.

Ubi quis repente obmuteſcit, cum maxime vox illius expectatur, id quod non raro conſuevit quibuſdam in cœtu dicturis evenire, ut ſubito velut attonitis vox faucibus hæreat. Narrant olim apud Græcos duos præcipuos fuiſſe citharædos, Hipparchionem & Rufinium, qui cum in ſolennibus ludis qui decimo quoque anno apud Juliopolitas agebantur, eſſent inter ſe decertaturi, contigit ut Hipparchion theatri ſtrepitu turbatus obticuerit, eaque res in vulgi jocum abiit.

Ne gry quidem. Μηδὲ γρῦ φθέγξεται. Ariſtop.

Id eſt, Ne gry quidem loquitur. Pro eo quod eſt, Ne

tan-

tantulum quidem. Nam Gry minimum quiddam ſignificat; aut ſordes unguium, aut vocem ſuillam, quam edere ſolent ii, qui gravantur ſermone reſpondere.

Simoni. *Acanthia cicada.* Ἀκάνθιος τέττιξ.

In indoctos atque infantes, aut muſices ignaros torqueri proverbio ſolitum. Auctor eſt Stephanus Byzantius, juxta oppidum Ætoliæ Acanthum, cicada alibi vocales, alibi mutas eſſe.

Catul. *Reddidit Harpocratem.*

Catullus dixit pro eo, quod eſt, Impoſuit ſilentium Harpocrates deus ita apud veteres fingebatur, ut digito admoto ori ſilentium indiceret, qualis & apud Romanos Dea Angerona.

Horat. *Statua taciturnior.*

In hominem vehementer infantem ac tacitum. Horat Statua taciturnius exit. Itidem Juvenalis in diviten quempiam, ſed infantem & indoctum, Mercurii ſtatuæ ſimilem facit. Truncoque ſimillimus Hermæ.

Taciturnior Pythagoreis.

De vehementer taciturnis. Sumptum à Pythagoræ ſchola, in qua quinquenne ſilentium indicebatur auditoribus.

Amyclas perdidit ſilentium.

Virgil. Τὰς Ἀμύκλας ἀπώλεσεν ἡ σιγή.

Servius interpres enarrat hunc in modum, Æneid. 10 Cum apud Amicleos ſubinde nunciaretur hoſtium adventus, idque falſo, lata lege cautum eſt, ne quis unquam hoſtis nunciaret adventum. Atqui poſt evenit, ut vere jam advenirent hoſtes. Quod cum nemo nunciaret propter legis interdictum, civitas de improviſo capta eſt. Qui caſus populari joco dedit occaſionem ut dicerent, Amyclas ſilentio periiſſe, ſi cui ſua taciturnitas fuiſſet incommodo.

Doryphoromata ritu.

Græci δορυφόρημα vocant ſatellitium illud ex barbarorum fæce conductum, quod olim tyranni ad cuſtodiam corporis adhibebant. In Tragœdiis ſic addebatur

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

ıut regum perſonis δορυφόρημα, ut aſtarent modo, nihil etiam loquerentur.

TÆDIVM EX ITERATIONE.

Longum proœmium audiendi cupido. Plato.

Proverbii ſpeciem habet, quod eſt apud Platonem ibr. de Repub.4. Μακρὸν τὸ προοίμιον τῷ ἐπιθυμοῦντι ἀκοῦσαι. *Id eſt*, longum proœmium audiendi cupido. Qui rem ipſam cupit cognoſcere, huic longum eſt omne proœmium. Unde illud Terentii: Vah, etiam roœmium mihi occeptat. Et Athenis præco qui di-endi poteſtatem faciebat, rhetoribus præfabatur, ἄνευ προοιμίων καὶ παθῶν. *Id eſt*, ſine proœmiis & affe-tibus. quod hæc extra cauſam ſint.

Terram video. Diogen.

Qui moleſti prolixique ſermonis finem adeſſe ſignifi-abat, dicere ſolet, Γῆν ὁρῶ. *Id eſt*, Terram video. Sum-tum à navigantibus. Q. Curtius lib. 4. Haud ſecus uam profundum æquor ingreſſi terram oculis requi-ınt. Cicero in Catone Seniore: Quaſi terram videam, ıntiens inſtare finem vitæ. Diogenes cum prolixum olumen recitans tandem eo perveniſſet, ut libri fi-em videret: Bene habet, inquit, amici, γῆν ὁρῶ, *Id* ʔ, terram video.

Iterum atque iterum apud Pythum via.

Αὖθις αὖ Πυθὼ δ᾽ ὁδός. Idem.

d eſt, Iterum atque iterum Pythum verſus via. Di-um de iis, qui moleſti ſunt, eadem de re iterum per-ınctando. Quemadmodum ſolent ignari viæ, quem-ınque obvium habuerint, de via rogare. Porro Py-ıus civitas Apollini ſacra, quæ viſebatur à pleriſque.

Iterum tranquillitatem video.

Αὖθις αὖ γαλήνην ὁρῶ.

d eſt; Rurſus denuo tranquillitatem aſpicio. Quo ſi-ıificamus nos è malis emergere, fortuna in melius ommutata.

Lens Deus. Athenæ.

Apud Athenæum lib. 6. refertur hic trimeter, ut appa-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

ret proverbialis: Φακός σε δαίμων, καὶ φακὴ τύχη λα
ϐοι. *Id eſt*, Te Lens Deus corripiat & fortuna Lens
Φακὸς dicitur Lens cruda, φακὴ cocta, ut indicat Ety
mologus. Conveniet, quoties eadem ad faſtidium ite
rantur. Dæmon autem Græcis fortunam ſonat, &
idem ſonat τύχη: nec intereſt, niſi quod dæmon e
mas, τύχη fœmina.

Jovis Corinthus. Ὁ Διὸς Κόρινθος.

Id eſt, Jovis filius Corinthus. In eos dici ſolitum, qu
ſemper eadem aut dicunt, aut faciunt. Olim ad Mega
renſes miſſus eſt legatus Corinthiorum nomine, qu
apud plebem Megarenſem, cum alia multa ferocite
dixit, tum illud indignabundus ac vociferans into
nuit: Non feret Jovis filius Corinthus. Id ubi ſæpiu
iteraret, concitatus populus ſucclamare cæpit: Fe
feri Jovis Corinthum: ſimulque legatum expulerun
Erat autem Corinthus hic Corinthiorum rex, Jov
prognatus, &c.

Suidas. *Crambe bis poſita mors.* Δὶς κράμβη θάνατος.

Id eſt, Crambe bis mors eſt. Suidas ſcribit, Crambe
antiquitus in conviviis adhiberi ſolere, verum recc
ctam adeo nauſeam adferre, ut Græcis in faſtidii prc
verbium abierit. Quoties enim rem iterum atque ite
rum repetitam non ſine moleſtia ſignificabant, dic
bant: Bis crambe mors, hoc eſt, Crambe recocta.

Cicero. *Eandem tundere incudem.*

Eſt indefatigabili aſſiduitate in operis alicujus ſtudi
perſeverare. Metaphora ducta à fabris.

Cantilenam eandem canis. Τὸ αὐτὸ ᾄδεις ᾆσμα
De eo, qui moleſtus eſt, ſæpius eadem inculcans. N
hil enim odioſius, quam quod ſemper idem eſt.

Diogen. *Eadem per eadem.* Αὐτὰ δι' αὐτῶν.

De his, qui ſemper eadem inculcant, aut eadem aſſ
due faciunt.

Zenod. *Hyperi vertigo.* Ὑπέρου περιτροπή.

Id eſt, Piſtilli circumvolutio. Ubi quis ſemper ide
agitat, neque quicquam tamen explicat.

Da

Date mihi pelvim. Δότε μοι λεκάνην. Suidas.

Id eſt, Porrigite mihi pelvim. Ubi quid vehementer moleſtum eſſet, ita ut ferri jam diutius non poſſet, pelvim ſibi porrigi jubebant, quaſi præ bile, nauſeaque & faſtidio rerum vomituri. Veluti ſi quis orationem ſupra modum indoctam non ferens, aut ſophiſticis næniis offenſus dicat: Date mihi pelvim.

Parni ſcaphula. Τὸ Πάρνου σκαφίδιον. Diogen.

Convenit in eos, qui ob res minutulas multum litium & querelarum movent. Sumptum à Parno quopiam, qui ob naviculam ereptam populo moleſtiſſimus fuiſſe legitur.

Sardi venales. Σαρδιανοὶ ὤνιοι.

De negotio infinitæ prolixitatis, atque inexplicabili. Idque hinc ortum eſſe tradunt, quod Tiberius Sempronius Gracchus cum altero conſulatu Sardiniam domuiſſet, tantum ex ea captivorum abduxit, ut longa venditione res in proverbium abierit.

Plures Callicyriis. Καλλικυρίων πλείους. Tim.

De maxima quidem illa, ſed ſordida hominum turba dicebatur. Callicyrii dicebantur exulum ſervi, qui Syracuſis agricolationem exercebant. Erant autem eodem loco Callicyrii apud Syracuſanos, quo apud Lacedæmonios captivi, apud Theſſalos Peneſtæ, qui vocantur apud Cretenſes Eleatæ, apud Ægyptios Hebræi. Nam & hi ſervi plures erant dominis, quamobrem etiam expulerunt illos.

Non miſſura cutem, niſi plena cruoris hirundo. Horat.

In homines nimium ſedulos, & quibuſvis in rebus immodicos.

Linum lino nectis. Λίνον λίνῳ συνάπτεις. Ariſtot.

Id eſt, Linum lino nectis. Hujus adagii duplicem apud Græcos interpretes ſenſum invenio. Quorum alter eſt, infirmis infirma copulas, frivola frivolis. Alter, eadem non iiſdem rationibus facis, aut dicis.

Ad reſtim funiculum. Ἐπὶ σπεῖρα σχοινίον.

Subaudiendum, addis aut reddis. Ubi quis iiſdem rebus abundat, aut ſimilia ſimilibus penſat.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Diogen. *Rhodiorum oraculum.* Ῥοδίων χρησμός.

Id eſt, Rhodienſium oraculum. Ubi quis de re minut[a] nimium crebro, nimiumque diligenter ſciſcitatur. Et enim Rhodienſes Lyndiæ Minervæ ſacrificantes, die[s] aliquot apud aram deæ convivia prorogabant, atqu[e] inibi perpetuo manebant. Cumq; illis mos non eſſet matulam in ſacrificium inferre, ac ſuper hac re Deum conſuluiſſent, atque ut inferrent, reſpondiſſet, illi rur ſus ambigere cœperunt, utrum æream an teſtaceam inferre deberent, ac denuo ſuper hoc adeuntibus ora culum, indignatus Deus, neutram reſpondit.

TARDITATIS ET CVNCTATIONIS.

Nemo nos inſequitur.

Hoc parœmiæ etiam hodie tritum manet, cum ſigni ficant liberum eſſe, diutius in re quapiam morari. Nemo nos, inquiunt, impellit.

Cicero. *Romanus ſedendo vincit.*

In eos, qui tranquilli atque otioſi, tamen quæ volun[t] efficiunt: aut qui non viribus, ſed arte rem gerunt. E[x] hiſtoria Fabii Cunctatoris natum arbitror, qui Han nibalem juveniliter exultantem ſua patientia fregit. De quo extat verſus ille Ennii:

Unus qui nobis cunctando reſtituit rem.

Feſtina lente. Σπεῦδε βραδέως.

Sophocles: φρονεῖν γὰρ οἱ ταχεῖς οὐκ ἀσφαλεῖς. Periculoſ[a] eſt præpoſtera prudentia. Addendum eſt illud Plato nis: Qui plus ſatis feſtinat initio, ſerius ad finem per venit. Quintilianus: Præcox illud ingeniorum genu[s] non temere pervenit ad frugem. His occinendum il lud Catonis: Sat cito, ſi ſat bene. Quadrabit & in illos qui præpropere famam affectant, maluntque paratam ac magnam, quam ſolidam ac perpetuam. Solen[t] enim præconia ſubito flacceſcere.

Terent. *Pedetentim.* Κατὰ ποδὸς βάσιν.

Græcis proverbio dicitur, quod Latini reddiderunt pe detentim. Ubi quis non præcipitanter atque incon ſiderate, ſed ſenſim atque cunctanter aggreditur ne gotium, atque arte rem gerit magis, quam impetu.

Man[…]

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Manu ſerendum, non thylaco.

Τῇ χειρὶ δεῖ σπείρειν, ἀλλὰ μὴ ὅλῳ τῷ θυλάκῳ.
Manu ſementem facere oportet, non autem tota corbe. Modus in omni re ſervandus. Ductum ab agricolis.

Placide bos. Ἀτρέμας βοῦς.

Id eſt, Lente bos, ſubaudiendum, incedit, aut ſimile quippiam. Congruet in illos, qui placide ac paulatim rem conficiunt. Equorum laus eſt velocitas. Boves non valent celeritate, ſed viribus & aſſiduitate pollent, non impetu; Et bos laſſus fortius figit pedem.

Cauda equinæ pilos paulatim evellere. Horat.

Dicitur, qui quod viribus atque impetu fieri nequit, id tempore atque aſſiduitate conficit. Horatius in Epiſt.

Utor permiſſo, caudæque pilos ut equinæ
Paulatim vello.

Tacito pede. Ἡσύχῳ ποδί. Ovidius.

Seu lento pede. Cum cautim ac pedetentim ad rem accedimus. Apud Latinos aliquanto ſecius uſurpatur, Tacito pede, pro furtim ac clanculum, ut apud Ovid.

Tacitiſque ſeneſcimus annis.

Non ſtatim decernendum. Homer.

Qui ſignificabit interponendam moram, priuſquam decernatur, & rem in poſterum diem rejiciendam, accommodabit illud Homeri:

Ἆμ' ἠοῖ φαινομένηφι φρασόμεθα.

Aurora ubi craſtina ſurget, Conſultabimus.

Celerius elephanti pariunt.

Cunctationem immodicam, & quorundam nimis lenta molimina, his verbis licebit ſignificare. Porro de elephantorum partu Plautus in Stich: Audivi ſæpe hoc vulgo dicier, ſolere elephantum gravidam perpetuo decem eſſe annos.

Bunas judex eſt. Βούνας δικάζει. Zenod.

Id eſt, Bunas judicat. Ubi lis in longum profertur, nec unquam explicatur. Parœmia nata à Buna quodam Athenienſi. Cum eſſet controverſia inter Calydonios & Eleos, utrique rem ad arbitrium Bunæ detulerunt.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Convenerant enim, ut à manibus temperaretur, donec ille de negotio pronunciaſſet. Quod ubi ſenſiſſet Bunas, nunquam de lite voluit pronunciare.

Diogen. *Acceſſæi luna.* Ἀκεσσαίου σελήνη.

Dictum in comperendinarios, qui novam ſubinde cauſam comminiſcuntur, quo negotium proferant. A nautæ cujuſdam moribus ortum, cui Acceſſæo fuerit nomen: Is cum eſſet ignavus, ita prorogare conſuevit navigationem, ut diceret ſe lunam magis opportunam expectare.

Laconicæ lunæ. Λακωνικὰς σελήνας.

Id eſt, Laconicas lunas, ſubaudiendum cauſaris. De promiſſis aut pactis incertis atque infirmis dicebatur. Nam, ut ajunt, Lacones, ſi quando pactum auxilium poſceretur, lunas cauſabantur, atque hoc prætextu ſuffugiebant, quod (ut teſtatur Lucianus) legem tuliſſet Lycurgus, ne prælium inirent, niſi plenilunio.

Machinas poſt bellum adferre.

Brutus. Τὰς μηχανὰς μετὰ τὸν πόλεμον κομίζειν.

Dicebantur, qui peracto negotio, ſero adhiberent apparatum.

Sero veniſti, ſed in colonum ito.

Adverſus eos, qui poſt tempus advenirent, aut qui mercede aliquid facerent. Porro colonus eſt terra editior, in ſpeciem tumuli ſeu collis.

Theocr. *Quisquis tarde venit ad cœnam.*

Theocritus: Quiſquis vocatus tarde ad cœnam venit,
  Aut claudus eſt, aut non dat ille ſymbola. Idem:
  An quoquam ad cœnam properas conviva vocatus?
Et addit eos, qui vocati ſunt, celerius ire: qui non vocati, tardius.

Corvus aquat. Κόραξ ὑδρεύει.

Dici ſolitum, ubi quis non citra negotium, citraque ingenium conſequeretur ea, quæ cuperet: aut ubi quis rem novis artibus tentaret efficere. Ductum ab Apologo de corvo congeſtis lapillis aquam ex imo fundo in ſummam vaſis oram evocante.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Profectus ad Apaturia, rediit Majo.

Dici ſolitum in eos, qui licentius immorarentur negotio cuipiam. Athenis feſtum erat quod Apaturia vocabant, id triduo peragebatur. Meminit Suidas copioſius de hoc feſto.

Poſt feſtum veniſti. Καθόπιν τῆς ἑορτῆς ἥκεις. Diogen.

Dicitur in eos, qui negotio cuipiam egregio non interfuerunt. Legitur & hoc pacto: Poſt Panathenæa. Item: Poſt Pythia veniſti.

Callipedes. Καλλιππίδης.

Olim proverbio dicebatur, qui in moliendis negotiis quum multa ſe facturum minaretur, nihil tamen conficeret: aut quemadmodum ait Terentius; qui ſedulo movens ſeſe, nihil promoveret. Callipides hiſtrio fuit.

Diu delibera. Δηρὸν βουλεύου.

Non ſtatim aggrediendum negotium. Lente conſultandum: at ubi ſtatueris, mature quod opus factu faciendum eſt.

Annus eſt. Terent.

Seculum eſt, atque id genus alia. Terent. Et noſti mores mulierum, dum comuntur, dum moliuntur, annus eſt. Et, ſeculum eſt, quod nihil abs te redditur literarum. Item, jam dudum ætatem, pro admodum dudum. Et tempus perlongum hujuſmodi figuris ſignificamus.

Sic eſt ad pugnæ partes re peracta veniendum.

Jocus erit proverbialis, ubi quis negotio peracto, tum demum adveniret.

Ad aras. Ἐπὶ βωμούς. Plutarc.

Equidem opinor perinde valere, quaſi dicas: In ipſo negotio; juxta proverbium, quo vetamur ad aras conſultare.

Amæa Azeſiam reperit.

Ἀμαία τὴν Ἀζησίαν μετῆλθεν. Idem.

Id eſt, Amæa ad Azeſiam acceſſit. Dici conſuevit de re diu multumque quæſita, deſiderataque. Cererem appel-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

appellari Amæam, Proſerpinam, Azeſiam, Didymu auctor eſt. Nota fabula de Proſerpina à Plutone abducta ad campos Elyſios, & Cerere toto orbe quærente filiam.

Plutarc.

Ζοφοροδόρπιδες, & ſimilia.

Plutarchus in Sympoſiacis oſtendit, olim cognomina quædam proverbiali joco jactata fuiſſe in eos, qui ſerius ad convivium accederent. Dictos enim tum κωλυσιδείπνους tum ζοφοροδόρπιδες, tum τρεχοδείπνους, &c. Battus quidam ſcurra conſuevit eos, qui tardius venirent ad convivium ἐπιθυμοδείπνους appellare, quaſi dicas, conviviorum appetentes, propterea quod cum eſſent occupati negotiis, ob cœnarum tamen cupiditatem non excuſarent ſe iis, à quibus rogarentur, &c.

Μελλονικιᾶν.

More Niciæ cunctari. Nicias traducebatur quod cunctator eſſet in re militari. Hinc μελλονικιᾶν ex μέλλειν, quod eſt cunctari; & νικίας, qui fuit dux Athenienſibus.

Athenæ,

Hercules hoſpitatur. Ἡρακλῆς ξενίζεται.

Id eſt, Hercules accipitur, Dictitatum, ubi quis diutius in convivio commorari videtur, propterea quod, qui recepiſſent Herculem hoſpitio convivioque, his multum temporis erat opperiendum, donec ille ſatur eſſet.

Expecta bos aliquando herbam.

Μένε βοῦς ποτὲ βοτάνην.

Id eſt, Expecta bos olim herbam. Dicendum, ubi quid ſero contingit. Laborat enim bos in agricolando, ſed aliquando guſtaturus herbam enatam. Finitimum illi: Et adhuc tua meſſis in herba eſt.

Expecta anus.

Μένε γραῦ ἐμὸν σε παῖδα φιλήσοντα.

Expecta anus meum filium, te ſuaviaturum. Nam priuſquam adoleſcat puer, illa deceſſerit. Confine ſuperiori, quum ſera ſpes oſtenditur.

Cicero,

Inter caſa & porrecta.

Videtur ſignificare cunctationem & ancipitem hæſitantiam,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

tantiam, ac velut intervallum illud, inter omittendum quod cœptum eſt, & incipiendum quod novari oportet. Sumptum eſt autem à priſco auſpiciorum ritu.

Hyperberetæa. Ὑπερβερεταῖα.

Dicebantur olim admodum ſerotina, quæque vix tandem advenirent. Apud Macedones extremus anni menſis ὑπερβερεταῖος appellabatur.

Quæ ſero contingunt, ſed magnifica. Homer.

Quoties intelligi volemus famam aut præmium aliquod ſerius quidem contingere, verum hoc præſtantius ac durabilius quo diutius dilatum, aut tarditatem ſtabilitate, perpetuitateque compenſet. Homer. Iliad. β.

Ὄψιμον ὀψιτέλεστον ὅου κλέος οὔποτ' ὀλεῖται.

Tarda & ſera nimis, ſed fama & laude perenni.

Myſorum ultimus navigat.

Ἔσχατος Μυσῶν πλεῖν.

Id eſt, Myſorum poſtremus navigare. Proverbiali joco dicebatur, qui fruſtra laboraret, vel ubi dura quæpiam imperarentur, factuque difficilia.

Intervallo perit fames, & optime perditur.

Διὰ μέσου καὶ λιμὸς ἔῤῥει, καὶ κάλλιστ' ἀπόλλυται.

Id eſt, Intercapedine optime perit fames: Mora multis rebus adfert remedium.

Summis ingredi pedibus.

Qui clanculum aut cautim, aut pedetentim, ut ajunt, conantur aliquid, ſummis pedibus ingredi dicuntur.

Pulmo prius veniſſet. Plautus.

Plautus in Epidico: Pulmo enim, quod perhibent, prius veniſſet, quam tu adveniſti mihi. Dictum eſt olim in lentos ac ceſſatores. Opinor quod pulmo quum perpetuo moveat, nunquam tamen ſe promovet.

TEMERITAS.

Oportet remum ducere qui didicit.

Δεῖ κώπην ἐλαύνειν μαθόντα. Plutarc.

Id eſt, Oportet remum impellere eum, qui didicerit.

Unumquenque decet eam artem exercere, quam ar-
tea doctus ſit. Horatius in arte poëtica.

Ludere qui neſcit, campeſtribus abſtinet armis.
Indoctuſque pilæ, diſcive trochive, quieſcit. Item
Qui luſus non novit legem, abſtineat.

Plutarc. *Exitii nulla ratio.* Ὀλέτρου οὐδεὶς λόγος.

Hoc ſentimus, quum imminet nobis fatale exitium
Deum adimere conſilium ac rationem. Huic affin
eſt illud Quintiliani: Scelera non habere conſilium

Ne præceps fueris ad jurandum.

Habebit proverbii ſpeciem, ſi quis hominem poſt ac
ceptum malum admoneat.

Cicero. *Quam quiſque novit artem, in hac ſe exerceat*

Horatius:

Navem agere ignarus navis timet: abrotanum ægro
Non audet, niſi qui didicit, dare, quod medicorum eſt
Promittent medici doctique poëmata paſſim.

Ariſtop. *Cœnare me doce.* Δειπνεῖν με δίδασκε.

Tempeſtiviter uſurpabitur, ſi quando docere, præire
aut etiam refellere conatur aliquem imperitus nego-
tii, de quo diſceptatur.

Homer. *Non ſuſcipiendum negotium temere.*

In præpotentem, & cum quo non ſit ſuſcipienda ſi-
multas, aut lis, niſi magno aliquo præſidio fulciaris,
quadrabit illud Homeri:

Οὐκ ἄν τίς μιν ἐρυκάκοι ἀντιβολήσας Νόσφι θεῶν.
Huic certaturus non iverit obvius ullus, Abſque deis:

Diogen. *Illotis manibus.* Ἀνίπτοις χερσίν.

Pro eo quod eſt, Irreverenter atque imparate.

Lucian. *Illotis pedibus ingredi.*

Ἀνίπτοις ποσὶν ἀναβαίνειν. *Id eſt*, Illotis pedibus ingre-
di: eſt confidenter atque imperite rem egregiam ag-
gredi tanquam prophane & irreverenter.

Non. Marcell. *Andabatæ.*

Vox ipſa ἀνδαβάτης indicat fuiſſe quoſdam, qui ſic
hoſtem adverſum invaſerint, quemadmodum leo pro
catulis dimicans, clauſis oculis inſiliit in venantium
agmen.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

agmen. Conveniet in eos, qui temere nulloque judicio inſectantur quippiam aut repugnant alicui.

Ædilitatem gerit ſine populi ſuffragio. Plautus.

Ubi quis imperioſior eſt in alieno negotio, aut in ædibus alienis.

Inſcitia confidentiam parit. Thucyd.

Prudentia vero cunctationem. Hieronymus ad Evagrium ita refert. Imperitia confidentiam, eruditio timorem creat. Plinius: Recta ingenia debilitat verecundia perverſa, confirmat audacia. Quintilianus: Fortius dicunt, qui minus habent artis; quum interim cordatus orator ac periculum intelligens, initio trepidet. Et qui minus ſapiunt, minus habent pudoris. Et qui non didicere, quid ſit ſcire, nullius rei ſibi non arrogant ſcientiam.

De cœlo ad ſynagogam. Tertull.

Suſpicor dici ſolitum, ubi quis demittit ſeſe à ſumma tranquillitate in ſummos tumultus, aut ubi quis ſtatim aggreditur negotium.

Ne incalceatus in montes. Theocr.

Theocritus ἐν νομεῦσι:

Εἰς ὄρος ὅχ᾽ ἕρπεις μὴ ἀνάλιπος ἔρχεο Βάττε.
Ἐν γὰρ ὄρει ῥάμνοι τε καὶ ἀσπάλαθοι κομόωντι.

Id eſt,

Batte, cave pedibus nudis perrepere montem,
Quippe rubis, tribuliſque viret mons undiq; denſus.

Qui ſuſcipit aliquod vitæ genus, armet ſeſe adverſus occurſura incommoda, ne pœniteat ſuſcepti.

TENACITAS.

Avarus niſi cum moritur, nihil recte facit.

Etenim qui ſe pecuniæ ſtudio addixit, nulli commodus eſt dum vivit. Sola mors voluptatem & emolumentum adfert hæredi.

Itidem & Acheronti. Plautus.

Apud Plautum in Trinummo: Amanti repoſcenti, quæ dederat, reſpondet ſcortum: Nam itidem & Acheronti hic ratio accepti ſcribitur. Intro receptum,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

quando acceptum eſt, non poteſt ferri foras. Sentit nihilo magis ad amantem redire, quod in meretricis domum eſt datum, quam redeunt ab inferis mortui.

TEMPERANTIA.

Laert. *Zenone moderatior.* Ζήνωνος ἐγκρατέστερος. *Id eſt*, Zenone temperantior. Teſtatur & Laërtius in Zenonis vita, philoſophum hunc tum in victu, tum in voluptatibus Veneris uſque adeo patientem ac parcum fuiſſe, ut crudis duntaxat veſceretur, ac pallio prætenui tegeretur.

Iſocrat. *Philoſophari.*

Qui ſententias ſerias dicunt, Græcis dicuntur φιλοσοφεῖν. Hinc tranſlatum eſt ad cujuſque rei vehemens ac ſerium ſtudium. Philoſophari, pro temperare affectibus, & adverſus res acerbas infracto eſſe animo.

TEMPESTIVA.

Diogen. *Nunc leguminum meſſis.* Νῦν ὀσπρίων ἄμητος. Nunc leguminum meſſis, id eſt, nunc tempeſtivum, hoc aut illud agere: veluti ſi quis admoneat juvenem, nunc adeſſe tempus parandæ gloriæ, parandæ eruditioni, parandis opibus idoneum. Sumptum à ruſticis.

Ariſtop. *Hernioſi in campum.*

Κόκκυ, ψωλοὶ πεδίονδε. *Id eſt*, Coccy, Hernioſi in campum. Ariſtophanes in Avibus refert proverbii loco: τοῦτ' ἄρ' ἐκεῖν' ἦν τοὔπος ἀληθῶς, κόκκυ ψωλοὶ πεδίονδε. Quorum verborum ſenſus eſt: Hoc eſt vere quod proverbio dicitur, Coccy, Hernioſi in campum. ſubaudi, venite, quod hæc avis canit paulo ante meſſem, velut agricolas provocans ad laborem metendi. Unde Heſiodus ἦμος κόκκυξ κοκκύζει, Quod autem ψωλοί dixit pro agricolis, obiter taxavit Ægyptios, apud quos plerique ſunt execti, qui omnes ad vocem cuculi coguntur eſſe in agris, &c. Ariſtophanis interpres admonet eſſe proverbium κόκκυ, &c. cum ſegnes ipſum tempus provocat ad induſtriam.

Suidas. *Bæta tum hyeme tum æſtate bona.*

Βαίτη

Βαίτη καὶ ἐν θέρει, καὶ ἐν χειμῶνι ἀγαθόν.

Id eſt, Bæta tum in æſtate, tum hyeme bona. Suidas adſcribit, Bætam veſtis pelliceæ genus, quod ad utrumque tempus videatur appoſitum. Nam hyeme depellit ventos, æſtate ſolem. Convenit igitur de re ad multa uſui futura, veluti de literis, quæ juvenes juxta ac ſenes ornant: aut Philoſophia, quæ rebus proſperis arcet ab inſolentia, in adverſis præſtat ne frangamur animo.

Cum ceſſat Boreas.

Quo ſignificabant tempus opportunum proſperæ navigationi, propterea quod Auſter minus vehemens oritur, deſinit autem perquam vehemens. Congruit cum illo, Cum pluit, moleſtum.

Noſce tempus. Γνῶθι καιρόν.

Id eſt, Noveris tempus, Heſiodus:

Μέτρα φυλάσσεσθαι· καιρὸς δ' ἐπὶ πᾶσιν ἄριστος.
Obſervato modum, nam rebus in omnibus illud
Optimum erit, ſi quis tempus ſpectaverit aptum.

Quin Iſocrates ad Demonicum ſcribit, injucundum in omni re eſſe, quicquid intempeſtivum ſit: Adeo cunctis in negotiis plurimum habet momenti temporis & opportunitatis obſervatio.

Aliam ætatem alia decent.

Qui jam aliam ætatem ſignificabit, nec idem decere canum, quod juvenem aliquando decuit, uſurpabit illud Homeri:

Ἀλλ' ὅτε δὴ πολιόντε κάρη πολιόντε γένειον.
Verum ubi jam canumque caput, incanaque menta.

Capra ad feſtum. Αἲξ εἰς τὴν ἑορτήν.

Dici ſolitum, ubi quis in tempore ad negotium aliquod accederet.

Munus exiguum, ſed oportunum. Suidas.

Cum munus indicabimus pretio quidem perpuſillum, ſed tamen accipienti pro tempore gratiſſimum, citabimus illud Homeri:

Δόσις δ' ὀλίγη τε, φίλη τε.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Audi Chelidonem. Πίθου χελιδόνος.

Id eſt, Audi Chelidonem. *Id eſt*, In tempore curato tua negotia. Quidam à Theologo quodam ortum autumant, cui nomen Chelidoni. Nonnulli malunt ad avem hirundinem referri, quod ſtridula ſit avis ac lugubris, ſive quod veris prænunciet adventum.

Oleum & ſalem oportet emere.

Τὸ ἔλαιον καὶ τὸ ἅλα δεῖ ὠνεῖσθαι.

Ariſtot. Significat opus eſſe nonnunquam remediis contrariis ; nunc acrimonia, nunc lenitudine.

Iovis tergus. Διὸς κώδιον.

De re ſordida quidem , ſed tamen in uſum aliquem ſervata. Nam olim victimæ pellem ſervabant in pompis Eleuſinis circumferendam, vel ſubſternendam pedibus eorum, qui piaculo quopiam tenebantur ad expiationem.

Nihil homini amico eſt opportuno amicius.

Plautus. Gratiſſimum eſt officium, quod præſtatur in tempore. E diverſo, nihil differt ab inimicitia, intempeſtiva benevolentia.

Politian. *Domi Mileſia.* Οἴκοι τὰ Μιλήσια.

In eos dici ſolitum , qui ibi domeſticum luxum celebrant, ubi minime probatur. Nam domi liberum eſt unicuique ſuo more vivere. Suidas hanc refert fabulam : Ariſtagoras quidam Mileſius Lacedæmonem profectus , poſtulabat ut Ionibus à Perſis bello vexatis ſuppetias ferrent. Is autem cum in concionem prodiſſet , inſolita apud Lacedæmonios veſtitus mundicie, aliiſque deliciis Jonicis affluens , quidam ex Ephoris cum hoc dicto ſubmonuit, Domi Mileſia.

Plutarc. *Phallus Deo.* Ὁ Φάλλος τῷ Θεῷ.

Dici ſolitum, ubi parum quidem honeſta , ſed tamen apta tribuuntur, quaſi dicas : In matellam immejere. Phallus erat effigies obſcœni membri virilis. Cur autẽ id in myſteriis ferebatur, cauſſam reddit Plutarchus.

Sacra hæc non aliter conſtant.

Auſon. Hoc adagio uti licebit , ſi quando fatebimur culpam, ſed

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

ſed quæ rei locove conveniat: veluti ſi quis in balneis agat impudentius, aut ruſticius in navi, aut in compotationibus ebriorum intemperantius, aut inter mulierculas ineptius.

TIMIDITAS.

Umbram ſuam metuere.

Τὴν αὑτοῦ σκιὰν φοβεῖσθαι. Plato.

Id eſt, Suam ipſius umbram metuere. Dicuntur, qui pueriliter trepidant, ubi nihil omnino ſit periculi.

Timidior es proſpiciente.

Δειλότερος εἶ τοῦ παρακύπτοντος. Suidas.

Id eſt, Formidoloſior es eo, qui proſpectat. Dicitur in hominem ſupra modum pavidum.

Timidior Piſandro. Δειλότερος Πεισάνδρου. Zenod.

Dicebatur olim & hoc in immodice formidoloſos. Ajunt autem Piſandrum fuiſſe quempiam prodigioſa timiditate.

Epeo timidior. Ἐπειοῦ δειλότερος. Ariſtop.

De magnopere pavido dicebatur. Ab Epeo quopiam ductum, notæ timiditatis homine.

Timidus Plutus. Δειλὸς ὁ Πλοῦτος.

Ariſtophanes vulgo jactatam indicat opulentiæ timiditatem, cum ait:

Ἀλλὰ καὶ λέγουσι πάντες,
Ὡς δειλότατόν ἐσθ' ὁ πλοῦτος.

Quin id omnes dictitant,
Timidiſſimum quiddam eſſe divitias. Juvenalis:
Pauca licet portes argenti vaſcula puri,
Nocte iter ingreſſus, gladium, contumque timebis,
Et motæ ad lunam trepidabis arundinis umbram.
Cantabit vacuus coram latrone viator.

In Summa: In omni negotio formidoloſior eſt dives quam pauper.

Timidi nunquam ſtatuerunt trophæum. Euripid.

Ἀλλ' οἱ γὰρ ἀθυμοῦντες ἄνδρες οὔποτε
Τροπαῖον ἔστησαντο. *Id eſt,*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

At enim trophæum nobile haud unquam viri
Statuére pavidi.

Apte dicetur in eos, qui per animi ſocordiam, inertiamque nihil egregium, nihil arduum audent aggredi: aut qui periculi metu, à magnis abſtinent negotiis: cum inſignis gloria non niſi magnis periculis contingat.

Ariſtop. *Abjecit haſtam Rhipſaſpis,*

Qui cauſſæ ſuæ diffiſus, abjicit animum, ac deſinit contra conari. Ariſtoph. in Veſpis: ἀπέϐαλε τ' ἀσπίδα. *Id eſt*, Abjecit clypeum. Declarat & Iſocrates in oratione de pace, infames olim habitos, qui vel ordinem deſeruiſſent, vel clypeum abjeciſſent.

Vel muſcas metuit prætervolitantes.

Ariſtot. 7. de Rep. lib. Ἀλλὰ δεδιότα μὴ τὰς παραπετομένας μυίας. *Id eſt*, Qui muſcas, inquiens, etiam prætervolitantes metuat, id eſt, quavis frivola de cauſſa. Idem ſimilem quandam commemorat in Moral. 7. loquens de iis, qui uſque adeo ſunt timidi, ut etiam ſi ſorex obſtrepat, protinus expaveſcant.

Zenod. *Rheginis timidior.* Ῥηγίνων δειλότερος.

Id eſt, Rheginis formidoloſior: Xenarchus apud Zenodotum, Sophronis, qui de menſibus ſcripſit, filius, in gratiam Dionyſii tyranni, taxavit Rheginenſes, ut ignavos in rebus bellicis, animique pavidi.

Ante tubam trepidas.

Id eſt, Animo conſternaris, priuſquam appareat periculum.

Plutarc. *Ignavi vertitur color.* Τοῦ κακοῦ τρέπεται χρώς. Nam id accidit in metu, ut vultus exalbeſcat, maxime timidis, videlicet ſanguine ad vitalia refugiente.

In pulicis morſu Deum invocat.

Ἐν ψύλλας δήξει Θεὸν ἐπικαλεῖται.

Id eſt, In pulicis morſu Deum invocat. In eos dictum, qui quantumlibet levi de re graviter perturbantur, perinde ut in maxima.

Mulier Imperator, & mulier miles.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Γυνὴ στρατηγεῖ, καὶ γυνὴ στρατεύεται.

Id eſt, Mulier & agmen ducit, atque ducitur. Quoties totum negotium ignavis commiſſum eſt. Natura non dedit imperare fœminis.

Cervinus vir. Ἐλάφειος ἀνήρ.

Olim dicebatur formidoloſus, & fugæ fidens magis, quam viribus. Cervus in venatu pedibus ſibi quærit ſalutem.

Gallus inſilit. Ἀλεκτρυὼν ἐπιπηδᾷ.

Ubi quis ſemel victus, redintegrat certamen: A gallorum certaminibus ſumptum.

Vir fugiens & denuo pugnabit.

Ἀνὴρ ὁ φεύγων, καὶ πάλιν μαχήσεται.

Id eſt, Qui fugerit, rurſus ille præliabitur. Senarius proverbialis, quo monemur non protinus abjicere animum, ſi quid parum feliciter ſucceſſerit.

Leonis veſtigia quæris. Τοῦ λέοντος ἴχνη ζητεῖς.

Dicterium in eum qui verbis ferox eſſet, re timidus.

Initio confidens, in facto timidus. Euſtat.

Audax ante negotium plerumque ignavus. Videmus hoc uſu venire vulgo, ut qui ſunt audaciſſimi & magniloquentiſſimi priuſquam appareat periculum, ubi res virum poſtulat, ibi ſint animi nullius.

Lingua bellare. Γλώττῃ πολεμίζειν. Ariſtop.

Dicuntur, qui magnifice convitiantur ac minantur hoſti, ſed cum tutum eſt.

Cum adſit urſus, veſtigia quæris.

Ἄρκτου παρούσης τὰ ἴχνη ζητεῖς.

Id eſt, Urſi præſentis veſtigia quæris: De iis dicitur qui timiditate præſens negotium declinant, atque ad alias nugas dilabuntur. Tranſlatum à formidoloſis venatoribus, qui ſe diſſimulant ſenſiſſe urſum & veſtigia perſequi fingunt, quo abſint à periculo.

Cum adſit via, ſemitam quæris.

Conveniet in tergiverſatores, qui quo præſens negotium ſuffugiant, diverticula captant.

In formidoloſum. Homer.

In

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

In hominem vehementer pavidum, animoque conſternatum, quadrabunt hi verſus Homeri:

Οὐδέ μοι ἦτορ
Ἔμπεδον, ἀλλ' ἀλαλύκτημαι, κραδίη δέ μοι ἔξω,
Στηθέων ἐκθρώσκει, τρομέει δ', ὑπὸ φαίδιμα γυῖα.
Nec mihi mens conſtat, ſed mota vacillat, & extra
Pectus cor ſalit, & trepidant quoque corporis artus.

Homer. *In fugitivum.*

Ubi quis impotenti animi cupiditate ad rem quampiam inſtigatur, præcipue parum honeſtam: vel magis, ſi quis turpiter fugiat, in hunc quadrabit ſi dixeris:

Ταῦτον ἡ κυνάμυια ἄγει.
Hunc cynamya rapit. Cynamya eſt muſca canina.

Ne my quidem facere audet.

Qui metu non auderent hiſcere, ii quondam negabantur my facere audere. Varro putat muſſare verbum deductum à my literæ vocabulo, quaſi μύζει, propterea, quod muti non amplius ſonare queant, quam my. Eſt enim ea litera maxime omnium muta, præſertim in fine os contrahens.

Γρύζειν.

Proverbio dicunt hiſcere, ſeu mutire. Sunt qui putant γρύζειν eſſe, vocem ſuillam edere.

Corinthiis non indignatur Ilium.

Simon. Κορινθίοις δ' οὐ μέμφεται τὸ Ἴλιον.

Incuſat haudquaquam Ilium Corinthios. Hoc carmine exprobramus ignaviam alicui, qui ita ſe geſſerit, ut hoſtes nihil habeant, quod illi magnopere indignentur.

Homer. *Verbis pugnas, non re.*

Facile eſt convitiis altercari, verum re vincere difficile. Ad eam ſententiam quadrabit illud Homeri:

Siquidem novi probe & ipſe
Et petere probris, inimicaque dicere dicta.

Λευκηπατίας.

Olim appellabatur formidoloſus. Videtur autem compoſita vox ἀπὸ τοῦ λευκοῦ καὶ ἧπαρ, quod palleant ple-

plerunque quibus epar eſt vitiatum, id quod apparet in animantibus. Pallor autem formidoloſis convenit.

In pedes retrocedit. Ἐπὶ πόδα ἀναχωρεῖ.

Id eſt, In pedem retrocedit. De eo, qui metu dat locum potentiori, & revocat ſe in tutum. Ab Athletis ſumptum videtur.

Myſorum præda. Μυσῶν λεία. Ariſtot.

In eos olim dicebatur, qui impune à quibuslibet læduntur ac diripiuntur. Orſum à Myſis, quos ajunt quondam finitimorum incurſationibus male vexatos fuiſſe, quo tempore Telephus rex peregre agebat.

Animus in pedes decidit. Homer.

Qui vehementer conſternantur, atque expaveſcunt, iis animus in pedes decidere dicitur. Quin hodie vulgo audimus: Totus animus mihi erat in genibus. Hom. Iliad. ο.

Τάρβησαν, πᾶσιν δὲ παραὶ ποσὶ κάππεσε θυμός.

Id eſt, Pavor ingruit ingens
Omnibus, inque pedes animus mox decidit imos.

Trepidat in morem galli cujuſpiam.

Πτήσσει ὥς τις ἀλέκτωρ. Ariſtop.

Id eſt, Trepidat tanquam gallus gallinaceus. In male affectum & commotum.

Quem mater amictum dedit obſervare. Quintil.

Pro eo quod eſt, pueriliter ex alieno præſcripto vivere.

Nulla candidorum virorum utilitas.

Im molles & effœminatos dictum, ac veluti voluptatibus natos. Contra qui nigra ſunt cute & hiſpidi, hi magis ad magiſtratum eligendi.

Theutidum more. Plutarc.

Quidam Theutidas putant eſſe, quas nos vocamus ſepias. Sepia autem de genere mollium eſt, & arbitror huic generi cor non ineſſe.

Scrupulum injicere.

Sollicitudinem injicere animo cujuſpiam. Et ſcrupulum eximere, eſt ſollicitudinem tollere.

Non incedit per ignem. Theocr.

Quo

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Quo ſignificabant aliquem plus ſatis feſtinare. Qui verſatur in re periculoſa, dicitur & ipſe per ignem incedere.

Domi leones.

De iis dicitur qui in ſuos ſævi, non itidem audent adverſus munitos.

TOLERANTIA.

Chalcenterus. Χαλκέντερος.

Olim dicebatur inſigniter patiens laborum, atque indefatigabilis, velut habens ærea inteſtina, qualem fabulæ narrant fuiſſe Talo, cuſtodem inſulæ Cretæ. Hoc cognomen inditum eſt Didymo Grammatico, ob incredibilem numerum librorum, quos ſcripſit. Eadem de cauſa Origenes dictus eſt adamantinus, id eſt, infatigabilis.

Socratis callus.

Socrates corporis erat patientiſſimi, quod ad omnem laborem occaluerat: ambulabat nudis pedibus, dormiebat humi.

Adamantinus.

Vide Fortitudo.

TORVITAS.

Ariſtot. *Origanum tueri.* Ὀρίγανον βλέπειν.

Dicebantur, qui robur & maſculum animum præ ſe ferebant. Suidas refert hoc carmen ex Ariſtophane: Præbebo me ipſum animo virilem, ac tuentem origanum. Sumptum ab acrimonia herbæ, ut reſpondeat illis alibi dictis: Tueri ſinapi aut naſturtium.

Titanicus aſpectus. Τιτανῶδες βλέπειν.

Id eſt, Titanicum tueri. Hoc eſt, vultu titanico obtueri. Titanicum autem torvum vocant ac tetricum.

Areopagita.

De triſti ſeveroque dicebatur, aut etiam de judice vehementer incorrupto.

Mortem tueri.

De torvo aſpectu.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Γοργὸν βλέπειν.

Eſt aliquoties apud Lucianum, pro acribus oculis intueri.

TOTUM, NIHIL RELIQUI.

Omnia chnaumata. Πάντα χναύματα.

Dicebant olim, quoties omne negotium ſignificabant, *χναύματα* enim Græci placentarum, atque id genus ciborum fragmina vocant. Latini quoque reliquias belli & reliquias Danaum dicunt ſimili figura. Zenod.

Cum pulviſculo.

Quoties omnia ſic tolluntur, ut nihil ſit reliqui, ne pulvis quidem: Metaphora mutuo ſumpta ab iis, qui frumentum ab area converrunt, non ſine pulvere. Plautus in Ruden. Converret hic jam me totum cum pulviſculo. Eodem pertinet Euangelicum illud, quo jubentur etiam pulverem excutere Apoſtoli, id eſt, ne minimum quidem ab eis auferre ſecum. Plautus.

Vna cum ipſis manipulis. Αὐταῖς ἀμάλλαις.

Cum ipſis manipulis. Quum omnia funditus pereunt: hoc eſt, quum ne gluma quidem ſit reliquum. Suidas.

Vna cum templis & aris.

Invocantes deos addebant hæc verba ceu ſolennia, *ἅμα σὺν ναοῖς καὶ βωμοῖς. Id eſt*, Una cum phanis & aris. Proverbio dici ſolitum, quum nihil omnino prætermiſſum volebant.

Ruta cæſa.

Verba ſunt peculiaria Juriſconſultis. Abunde patet ex Pandectarum lib. 19. tit. 1. lege 18. §. 6. Si ruta, inquit Ulpianus, cæſa excipiantur in venditione, ea placuit eſſe ruta, quæ eruta ſunt, ut harena & ſimilia: cæſa ea eſſe, ut arbores cæſas, & carbones, & his ſimilia. Et quum ſignificabimus inclementius tolli omnia, neque quicquam fieri reliqui, venuſte dicemus: Ne rutis quidem ac cæſis receptis, ut Jureconſultorum more loquar. Plutarc.

Cum ramento. Ulpian.

Cum ramento reddidiſſe dicitur, qui totum reddidit

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

nulla ex parte decurtatum. Sumptum apparet à fabris ærariis, qui ſibi ſervant, quod lima deraſerint.

Et prædam & præmium.

Quoties ſignificamus omnino quippiam auferendum, ſive jure ſive injuria, dicemus & præmium & prædam auferendam. Præmium datur pro meritis: Præda per vim aut arte abducitur.

Plato. *Principium, medium, & finis.*

Plato refert hoc quaſi vulgo decantatum: Deum univerſitatem rerum omnium complecti; hoc eſt principium, medium & finem. Ab illo enim omnium quæ ſunt, initium, incrementum, & ſumma eſt.

TUMULTUS.

Feſt. Pompej. *Tyria maria.*

Tyria maria proverbio dicebantur, de re magnopere tumultuoſa periculique plena. Feſtus Pompejus inde natum adagium indicat: Pœni Tyro oriundi, adeo potentes mari fuerunt, ut per hos omnibus mortalibus navigatio eſſet periculoſa. Citatque Afranium, qui ſcripſit de quopiam, quod Tyria maria concitet, hoc eſt, ingentes turbas.

VANITAS.

Ariſtop. *Quæ apud inferos.* Τὰ ἐν Ἅιδου.

Id eſt, Ea quæ apud inferos. Citat Suidæ interpres Ariſtarchum auctorem; idque inde natum putat, quod Cratinus finxerit quendam apud inferos funem torquentem: aſinum autem arrodentem ea quæ ille jam torſiſſet, atque ita inaniter laborare, qui torquebat. Vnde cum inania ſomniique ſimilia ſignificamus, apte dicemus adagium, &c.

Deinde expergiſcebar. Εἶτ' ἐξηγειρόμην.

Ariſtop. *Id eſt*, Deinde expergiſcebar. Hoc dicto ſignificabant vana fuiſſe quæ dicerentur. Hic jocus proverbialis etiã hodiernis temporibus familiaris eſt vulgo, quoties, quæ memorantur, vana ſomniiſque ſimilia videntur.

Dionyſ. *Cilix haud facile verum dicit.*

Κίλιξ οὐ ῥᾳδίως ἀληθεύει.

Cilix

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Cilix haud facile verum dicit. Dionyſius in epiſtola ad Rufum ſcholaſticum: Vetus verbum eſt, Cilices haud facile verum dicere. Quadrabit in hominem avidum lucri, & ob id ſæpenumero dicentem, non quæ vera ſint, ſed quæ utilia. Natum adagium à moribus ejus gentis.

Cretiza cum Cretenſi.

Adverſus mendacem mendaciis utere, Paulus.

Κρῆτες ἀεὶ ψεῦσται, κακὰ θηρία, γαστέρες ἀργοί.

Cretenſes ſemper mendaces, malæ beſtiæ, ventres pigri.

Mentiuntur multa cantores.

Πολλὰ ψεύδονται ἀοιδοί.

In eos quadrabit, qui ad gratiam loquuntur, & auribus blandiuntur. Inde ductum, quod cantores, hoc modo ſpectantes ut delectent & placeant, pleraque canunt in laudem auditorum falſa. Nihil enim veritate gravius, nihil aſſentatione ſuavius.

Fumos vendere. Martial.

Pro eo quod eſt, Principum benevolentiam ſimulato commendationis officio per occaſionem familiaritatis pretio vendere. Nam fumus initio quidem magnum quiddam eſſe videtur, verum evaneſcit ilico. Martialis carmen hoc eſt:

Vendere nec vanos circum palatia fumos,
Plaudere nec Cano, plaudere nec Glaphyro.

Somnium. Terent.

Rem futilem, inanem, & nihili, ſomnium proverbio dicimus. Terentius in Adelph. De argento ſomnium. Lucian. Omnia illa ſubventanea, ſomnia, ſicut ajunt, & verborum umbræ. Plautus: Hic vigilans ſomniat.

Ne ſi bos quidem vocem edat.

Hinc dictum eſt, quod in Annalibus frequenter commemoratur, bovem humanam vocem reddidiſſe. Memini legere, ni fallor, apud Platonem non diſſimili figura dictum: Etiamſi quercus eloqueretur. Nam olim à quercubus Dodonæis reddebantur oracula.

Hi-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Hieron. *Hiberæ Næniæ.*

Hiberas Nænias D. Hieronymus nugas appellat, in præfatione quam præpoſuit Moſi Pentateucho: quod multi ignorantes, inquit, apocryphorum deliramenta ſectantur, hiberas nænias libris authenticis præferunt.

Ariſtop. *Epiphyllides.*

Ἐπιφυλλίδες ταῦτ' ἐστὶ καὶ στωμύλματα.

Id eſt, Epiphyllides ſunt hæc & ampullæ meræ. Eum ſenarium Ariſtophanicum ajunt convenire in blandiloquos, & phaleris verborum inſtructos magis, quam egregiis factis. Calliſtratus omnes minutulos racemulos epiphillidas appellari ſcribit, quo ſub pampinis lateant. Nam hinc nomen, quod foliis adhæreant. Eſt autem id luxuriantis arboris argumentum.

Tantali horti. Ταντάλου κῆποι.

Id eſt, Tantali horti. De bonis, quibus tamen frui non liceat, aut de iis quæ videantur aliquid eſſe, cum nihil ſint. Nota eſt fabula de Tantalo, apud inferos ad aquam ſtante, deque pomis in capite imminentibus, cum ſitiens interim atque eſuriens, neutra poſſit contingere.

Diogen. *Apologus Alcinoi.*

Apologus Alcinoi. De longis & anilibus fabulamentis. Refertur à Diogeniano.

Plato. *Anicularum deliramenta.* Γραῶν ὕθλος.

Id eſt, Anicularum deliramenta. De nugis inanibus, cujuſmodi ſolent effutire vetulæ.

Suidas. *Aſini mortes.* Ὄνου θανάτους.

Subaudiendum, narrat. Dicebatur in eos, qui narrarent abſurda ridiculaque dictu: cujuſque fuerit, ſi quis longa narratione perſequatur aſini pericula.

Subventanea parit. Ὑπηνέμια τίκτει.

De vanis ac frivolis inventis. Tranſlatum ab avibus, quæ Veneris imaginatione concipiunt ova, ſed inania, hoc eſt, unde non gignantur fœtus. Hos conceptus potiſſimum accidere in his avibus, cujuſmodi ſunt perdix, gallina, demonſtrat Ariſtoteles.

Cypa-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Cyparitti fructus. Κυπαρίττου καρπός. Plinius.

De verbis dictu magnificis, cæterum inutilibus. Proverbium fluxit à natura arboris, quam Plinius lib. 10. ſcribit natu moroſam eſſe, fructu ſupervacaneam, baccis torvam, foliis amaram, odore violentam, ac ne umbra quidem gratioſam.

Cæcum inſomnium. Τυφλὸν ὄνειρον. Plautus.

De re frivola vanaque. Quædam enim inſomnia portendunt aliqua, quædam inania ſunt.

Calidum mendacium.

Calidum facinus, θερμὸν ἔργον, pro audaci dicitur. Simili figura calidum mendacium, pro audaci & impudenti. Plautus in Muſtellaria: Calidum hercle audivi eſſe optimum mendacium.

Pſydraciæ.

Scholiaſtes Theocriti narrat, apud Siculos, qui ſupra nares haberent puſtulas, quas illi vocant ψυδράκια, ſive ἰόνθους, pro mendacibus haberi ſolitos vulgo. Quin & hodie vulgo dicent: Naſus tuus arguit mihi te mentiri.

Doſones. Plutarc.

Plutarchus in vita Pauli Æmilii tradit Antigonum regem Demetrii nepotem, eo quod benigne promitteret omnibus, nec præſtaret promiſſa, populari joco dictum fuiſſe Doſonem, quaſi latine dicas dabonem, quia ille quidvis petentibus reſpondere ſolebat, δώσω, id eſt, dabo. Ovid. Promittas facito, quid enim promittere lædit? Promiſſis dives quilibet eſſe poteſt.

VENEFICIA.

Mancipera.

Narrant locum fuiſſe vicinum Hymetto, cui nomen fuerit κωλοῦ πήρα, *id eſt*, Claudi mantica, in eo fuiſſe templum ſimulque fontem, unde fœminæ ſteriles bibebant, & fiebant fœcundæ. Conveniet in eos, qui bulbis aliiſve medicamentis irritant libidinem. Quidam elleboro ſuccurrunt ingenio, & quibuſdam medicaminibus memoriæ.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

VICES OFFICII.

Ἐγκεῶπις ἡμέρα.

Plutarc. Plutarch. tradit, hoc dici ſolitum de his, qui convi-vium agunt aut exhibent: idque inde manaſſe, quod olim apud Ceos mos fuerit, ut qui magiſtratum ini-rent, epulum exhiberent populo. Quod ſi quando plures fuiſſent magiſtratus, dies inter ſeſe diſtribue-bant. Itaque quum ſibi occurrerent, rogabant: τὶς ἡ-μέρα, id eſt, Quis dies? Ea vox in vulgi jocum ceſſit

Ordinem deſerere. Λιπεῖν τὴν τάξιν.

Ordinem deſerere dicitur, qui deeſt officio ſuo in r[e] quapiam peragenda. Ducta allegoria ab his, qui ſtan[t] in acie.

Penſum perſolvere.

Plautus. Eſt ſuas implere partes, debitoque perſungi officio. Tranſlatum à lanificio muliebri, in quo ſingulis cer-tum lanæ pondus, in opus diſtribuebatur. Varro: No[s] noſtrum penſum abſolvimus.

Contribulis factus, ſerva ordinem.

Poſteaquam aſcitus es in ordinem aliquem, funger[e] tuo officio, quemadmodum & cæteri faciunt.

VICTORIA VTRIVSQVE TRISTIS.

Flet victus, victor interiit.

Quoties utraque pars magno ſuo malo diſcedit, it[a] ut plerunque ſolet in bellis accidere. Item, in litibu[s] forenſibus, in contentionibus.

Teſta colliſa teſtæ.

Ariſtop. Cum duo conflictantur utriuſque malo. Ariſtoph.

Καὶ πίθος πληγεὶς ὑπ' ὀργῆς ἀντελάκησεν πίθῳ.

Id eſt, Ac recalcitrans per iram teſta teſtam vulnerat. Talis eſt fere conflictatio regum inter ſe belligeran-tium, qualis ollæ cum olla colliſio. Nonnunquam perit uterque.

Victoria non incruenta.

Homer. Facit hoc tum corruptela judicum, tum patronorum rapacitas, ut fere litigantium utræque partes ple-

ctantu[r]

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

ctantur, adeo ut non raro pœniteat etiam eum, qui vicit litem. In hos igitur conveniet illud Homeri ex Iliad. ρ.

Οὐδ' οἱ γὰρ ἀναιμωτί γ' ἐμάχοντο.

Nec hi ſine ſanguine pugnam Miſcebant.

VINCERE ET VINCI.

Palmam ferre.

Palmam ferre, & palmam tribuere, & palmam eripere, proverbiali ſchemate dicta ſunt. Neque enim palma per ſe victoriam ſignificat, ſed arborem ἐμπεδόφυλλον. *Id eſt*, perpetuo virentem frondibus, quam Græci φοίνικα vocant. Sunt qui putent, hanc arborem initio Phœbo ſacram fuiſſe ante laurum, & antiquiſſimum victoris inſigne fuiſſe palmam, non aliam quampiam arborem.

Solus currens vicit. Μόνος θέων ἐκράτει.

De iis, qui vincunt, nemine contra certante. Tranſlatum à ſtadiis. Nihil autem eſt negotii vincere, ſi nemo tecum certet.

Extremum occupet ſcabies.

Olim pueri certantes clamare ſolebant: Occupet extremum ſcabies. adhortantes hoc voce ſingulos ad curſum, ac male precantes ei, qui fuerit omnium poſtremus. Horat. Horat.

Occupet extremum ſcabies, mihi turpe relinqui eſt.

Invulnerabilis es Caneus.

Ἄτρωτος ὑπάρχεις ὡς καινεύς.

De his, qui lædi non poſſunt. Eſt in poëtarum fabulis Cæneum munere Neptuni nullo telo violari potuiſſe.

Αὐτόθεν κατάβαλε. Ariſtid.

'd eſt, Hoc ipſo depone loco. Ariſtides in Pericl. Jam le loquacibus ô Plato, ignavis ac timidis protinus deɔone, ne forte aliquis Deus alios Trojanos erigat. Jſus erit quoties ſtatim & abſque mora jubemus aliquid exhiberi, veluti probationem ejus quod dixerit liquis vel promiſſum, vel ſpecimen artis, in qua glorietur ſeſe pollere. Uſurpatur & apud Platonem.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Dare manus.

Cicero. Eſt ſe victum agnoſcere. Marcus Tullius: Ad extr mum det manus, vincique ſe patiatur.

Herbam dare.

Feſt. Pompej. Eſt victorem agnoſcere, ac ſe victum fateri. Inde ſur ptum, quod (ut auctor eſt Feſtus Pompejus) id er paſtoralis vitæ indicium, propterea quod antiquit curſu, aut alio quopiam certamine ſuperati, herba ex eodem ſtatim loco decerptam adverſario porrig bant, victoriæ agnitæ ſymbolum.

Harena cedere.

Pro deſiſtere à certamine; & victoriam ultro conc dere. Tranſlatum à pugna gladiatoria. Sic & Hor Jam Scythæ laſſo meditantur arcu Cedere campis.

Haſtam abjicere.

Cicero. Eſt cauſæ diffidere, & contentionem relinquere. Tranſlatum à militia.

Mea eſt pila.

Id eſt, Vici, & voti ſum compos, aut res mihi in m nu eſt. Conſimili figura dixit Plautus in Caſſina: S ſi hera nunc vult facere officium ſuum, noſtra om lis eſt, id eſt, vicimus.

Quid niſi victis dolor.

Uſurpandum, ubi palam fit in contumeliam qu piam. Huc alluſiſſe videtur Plautinus Bullio: Væ ctis, cum victus vel iniquis conditionibus parere gitur.

Victi non audent hiſcere.

Plutarc. Νικώμενοι ἄνδρες τῇ ἀγρυξίᾳ δέδενται.

Id eſt, Qui vincuntur, ſilentio victi ſunt. Conven cum ſuperiori.

Tolle digitum. Αἶρε δάκτυλον.

Victum te fatere. Nam hoc ſigno qui in conflictu ſ cubuiſſet, τὸ ἡττῶ agnoſcebat Perſius:

Nil tibi conceſſit ratio? digitum exere, peccas.

Hieronymus: En tollo manum, cedo, viciſti.

VINCVLVM INSOLVBILE.

Vulcanium vinculum. Ἡφαίστειος δεσμός. Suidas.

Ubi quis nodis inextricabilibus eſſet illigatus, Vulcaniis vinculis teneri dicebatur: ſumpta denominatione ab adamantinis illis vinculis, quibus apud Homerum Vulcanus Venerem & Martem irretivit: ut quo magis ſe conarentur explicare, hoc magis involverentur.

Herculanus nodus. Seneca.

Ἡράκλειον ἅμμα. *Id eſt*, Herculeus nodus, pro vinculo arctiſſimo atque indiſſolubili legitur apud eruditos. Seneca ad Lucilium: Unus tibi nodus, ſed Herculeus, reſtat. Sic enim vocat ſyllogiſmum, qui vix diſſolvi poſſet. Quod in eos quadrabit, qui ſunt arctiſſima conſuetudine copulati, &c.

VIS INJVSTA.

Leonis catulum ne alas.

Λέοντος σκύμνον μὴ τρέφε.

Admonet adagium, non eſſe fovendam potentiam, quæ leges poſſit opprimere, quod ſi forte talis quiſpiam extiterit, non eſſe è Republica decertare cum illo, quem nequeas niſi magno Reipub. malo devincere. Tyrannus aut ferendus eſt, aut non recipiendus.

Lex in manibus. Ἐν χειρῶν νόμῳ. Æſop.

Id eſt, Lege manuum. Dicitur, cum res vi geritur, non ex præſcripto legum.

Leonina ſocietas.

Eſt, cum omne commodum ad unum aliquem redit, reliquis vi fraudatis. Natum apparet ex Æſopi Græci apologo, de leone, aſino, & vulpe.

Atticus advena. Ἀττικὸς πάροικος. Ariſtot.

In violentos & feroces vicinos dicebatur. Durys apud Zenodotum ait ex Atticorum moribus natum, quod olim finitimos è ſedibus ſuis exigere conſueverint. Perinde proprie quadrabit in eos, qui ita nuper in munus aliquod aſciti ſunt, ut ſuperiores ejiciant.

Ferro dividere.

In hos, qui vi rem gerunt, & quibus ferro geritur res, & quibus leges inter arma ſilent. Huic ſimile eſt: Jus in manu reponere.

Ad ſaga ire.

Pro eo quod eſt, apparare bellum, & ad arma procurrere. Sagum tunicula erat militaris.

Æſchin. *Capillis trahere.* Τῶν τριχῶν ἕλκειν.

Dicuntur, qui vi perpellunt. Quod & hodie dicitur, Auribus trahere.

Ariſtot. *Cyclopum more.*

Ariſtoteles Cyclopicam vitam appellat, ubi nullis publicis legibus vivitur.

Obtorto collo trahi.

Vide Rigor.

Plautus. *Oculum excludere.*

Hac figura vulgus adimit omnem ſpem petenti, ut dicat, Si hoc impetraveris, oculum mihi excludito, aut dentem extundito.

Ariſtop. *Centaurice.* Κενταυρικῶς.

Centaurice fieri dicebatur, quod immaniter, ferociter, inciviliterve fieret, ſumpta voce à Centaurorum moribus. Ariſtophanes:

Τὶς τὴν θύραν ἐπάταξεν ὡς κενταυρικῶς;

Suidas. Quis oſtium pulſavit ita Centaurice?

Mars rex, Ἄρης Τύραννος.

In principem, qui vi, non legibus Rempub. tractat.

Diogen. *Rus civitas.* Ἀγρὸς ἡ πόλις.

Ubi quis in urbe, neglectis legibus, vi, proque ſua libidine rem gerit. In civitatibus enim legibus ex æquo vivitur, in agris licentius agitur.

Hoſpes indigenam. Ἔπηλυς τὸν ἔνοικον.

Id eſt, Advena inquilinum, ſubaudiendum, ἐξέβαλεν, *id eſt*, ejecit. Uſus erit, cum alienæ profeſſionis quiſpiam alium in propria vincit arte.

Ariſtop. Ἀγεωμέτρητος οὐδεὶς εἰσίτω.

Admonet, iniquum non admittendum. Unde Lycurgus arithmeticen ceu popularem ac turbulentam, ejecit

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

cit è Lacedæmone, geometriam induxit, tanquam modeſtæ oligarchiæ & legitimo regno convenientem.

Priuſquam ſortiaris, communia devoras.

Πρὶν λαχεῖν, τὰ κοινὰ κατεσθίεις.

Id eſt, Priuſquam ſortitio facta ſit, communia devoras. In eum competit, qui non expectata partitione, rem invadit.

Non movenda moves. Ἀκίνητα κινεῖς.

Quadrabit aut in eos qui moliuntur ἀδύνατον aliquid: aut qui res ſacras violant: aut qui pacta mutant, ſive qui convitiis inceſſunt eos, quibus ob auctoritatem debetur reverentia.

In antrum haud legitimum ſtimulum impingis.

Εἰς τρυμαλιὴν οὐχ' ὁσίην τὸ κέντρον ὠθεῖς. Plutarc.

Id eſt, In foramen haud licitum ſtimulum trudis. Dicterium Sotadis in Philadelphum, qui ſororem Arſinoen exemplo Jovis uxorem duxerat: quo quidem dicto offenſus ille, capitis ſupplicium ſumpſit.

Abſtinenda vis à regibus. Homer.

Qui dicet haud temere manum immittendã in reges potentes aut viros Deo dicatos, adducet illud Homer:

Δεινὸν δὲ γένος βασιλήϊον ἐστὶ κτείνειν, *Id eſt*,

Res dira ac plena pericli eſt, Regale occidiſſe genus.

Ceſcon habitas. Κέσκον οἰκεῖς. Zenod.

In ſtupidum ac bardum dicebatur. Ceſcos Pamphiliæ civitas, cujus cives ob vecordiam ſtultitiamque vulgo male audiebant. Juxta Ceſcum urbem fluvius erat, cui nomen ἄνυς, *Id eſt*, amens.

Cyclopica vita. Βίος κυκλώπειος. Strabo.

Pro vita vehementer effera ac barbara, quæ neque legibus, neque diſciplina civili conſtet, neque religione deorum gubernetur.

Cyrnia terra. Κυρνία γῆ.

Id eſt, Cyrnia tellus. Dicebatur regio latrociniis infamis. Cujuſmodi ferunt olim fuiſſe Cyrnum. Eſt autem Cyrnus inſula quædam ob latrocinia naviganti-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

bus inacceſſa. Proverbium non inepte detorquebitur in hominem alieni rapacem ac violentum.

Martis campus. Ἄρεος πεδίον.

In eos torquebatur, qui militari confidentia præditi viderentur, quique rem vi, non judicio gererent.

In caput præcipitari. Ἐπὶ κεφαλὴν ὠθεῖσθαι.

Id eſt, In caput impelli, hoc eſt, præcipitem dari, dicebant eum, qui per ſummam contumeliam expelleretur, vel qui funditus perderetur.

VITA HOMINIS MISERA ET BREVIS.

Homo bulla. Πομφόλυξ ὁ ἄνθρωπος.

Proverbium hoc admonet, humana vita nihil eſſe fragilius, nihil fugacius, nihil inanius. Eſt enim bulla tumor ille inanis qui viſitur in aquis, momento temporis naſcens ſimul & evaneſcens.

Diogen. *Spithama vitæ.* Σπιθαμὴ τοῦ βίου.

Hoc eſt, Modus vitæ perpuſillus. Proverbialis eſt figura mutuo ſumpta à rerum menſoribus, apud quos ſpithama ſeu palmus, digitos duodecim continet, quantum ferme longiſſimo digitorum porrectu complecti licet. Quin hodie quoque puſillum homunculum, palmum hominis appellant idiotæ noſtrates.

Plutarc. *Punctum temporis.* Στιγμὴ χρόνου.

Simili figura dixit Terentius: Tum temporis ad hoc punctum mihi eſt, id eſt, ſpatium breviſſimum. Apud Mathematicos enim punctum inviſibilis quædam pars eſt lineæ. Plutarchus de puerorum inſtitutione, Στιγμὴ χρόνου πᾶς ἐστὶν ὁ βίος, Temporis punctum eſt omnis vita.

Plautus. *Salillum animæ.*

Philto Plautinus hominem vocat Salillum animæ, ſentiens hominis breviſſimam eſſe vitam, videlicet quantulum ſali cuique in convivio apponitur.

Vt herba ſolſtitialis.

Plaut. in Pſeud. Quaſi ſolſtitialis herba pauliſper fui, repen-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

repente exortus ſum, repentino occidi. De herba ephemero, intellige, ſic dicta, quod ultra diem non vivat. Id quod Ariſtoteles de animante ejuſdem nominis prædicat.

Optimum non naſci. Cicero.

Plinius Secundus in præfatione 7. lib. Itaque multi extitere, qui non naſci optimum cenſerent, aut quam ocyſſime aboleri. Senſerunt veteres vitam humanam per ſe miſeram & calamitoſam eſſe. Proinde Homerus δειλοὺς βροτούς. *Id eſt*, miſeros mortales appellat.

Dimidio vitæ nihil differunt felices ab infelicibus. Plutarch.

Plutarchus: Cum exiguum tempus vitæ datum ſit hominibus; ſomnus velut fœnerator dimidium ejus aufert: Præterea felicitas, juxta philoſophos, ſita eſt in actu rationis per habitum virtutis: ſomnus autem eſt quies animi bonis pariter ac malis communis.

Fictilis homo. Κεράμιος ἄνθρωπος.

Id eſt, Mollis, imbecillis, fragilis. Ductum à vaſis teſtaceis, quæ facile comminuuntur.

Stupa Seniculus. Στυππεῖον γερόντιον.

De viribus effœto ſene. Sumptum à ligno, quod jam exaruit, exuccumque redditum eſt, & marcidum in ſtipulæ morem.

Vita mortalium brevis. Homer.

Qui monebit dandam operam, ut apud poſteros honeſtæ vitæ memoriam relinquamus, quæ perpetuo vivat: nam hanc vitam anguſtis circumſcriptam eſſe terminis, accommodabit illud:

Ἄνθρωποι δὲ μινυνθάδιοι τελέθουσι.
Aſt hominis brevibus ſpatiis conſtringitur ævum.

Vita hominis peregrinatio. Plato.

Παρεπιδημία τίς ἐστιν ὁ βίος.

Id eſt, Peregrinatio quædam eſt vita. Socrates in Axiocho Platonis adfert hanc ſententiam, ut vulgo apud omnes decantatam. Hæc ſententia frequenter occur-

occurrit in ſacris voluminibus, vitam hanc eſſe exilium, eſſe incolatum & peregrinationem, &c.

Ephemeri vita. Ἐφημέρȣ ζωή.

De iis, qui ſtatim emoriuntur aut pereunt. Ab animantibus, quæ ſic appellantur, quod ultra diem non vivant.

ULTIO MALEFACTI.

Aul. Gel. *Canis vindictam.* Κυνὸς δίκην.

In eos, qui præter expectationem pœnas dant iis, quos aliquando læſerunt. Natum ab Euripide canibus diſcerpto, quos ab æmulo quopiam immiſſos fuiſſe, confirmat Aul. Gellius. Canis vindictam, ſubaudiendum, paſſus eſt, aut aliud commodius.

Terent. *Ornatus ex tuis virtutibus.*

Terentius in Adelphis ironice loquitur: Si regnum poſſiderem, ornatus eſſes ex tuis virtutibus: Id eſt, haberes præmia tuis factis digna.

Reperit Deus nocentem. Εὗρε Θεὸς τὸν ἀλιτρόν.

Cum ultio contingit improbis, quaſi divinitus immiſſa.

Sero Iupiter diphtheram inſpexit.

Ὁ Ζεὺς κατεῖδε χρόνιος εἰς τὰς διφθέρας.

Id eſt, Inſpexit, etſi ſero, pellem Jupiter. Senarius proverbialis in eos, qui ſero quidem, ſed aliquando tamen pro malefactis dant pœnas. Antiquitas enim credidit Jovem omnia in ſua diphthera, hoc eſt, pelle caprina ſcribere, ac multa quidem pro tempore diſſimulare, verum aliquando de improbis pœnas ſumere.

Sophocl. *Semper virgines furiæ.* Ἀεὶ παρθένοι ἐρινύς.

Proverbium obſcurius deterret à peccando. Erinnyes enim malefactorum ultrices corrumpi non queunt, quo minus pœnas ſumant de iis, qui commeruerunt: atque hac gratia dictæ virgines.

Mali bibunt improbitatis fecem.

Dici ſolitum, ubi pœna maleficis digna meritis contigiſſet. Quemadmodum voluptatem ex malefactis perceptam dolor ſupplicii conſequitur.

Sus acina dependens. Ἀπολίσεις χοῖρε γίγαρτα.

Id eſt, Acinos ſus improba pendes. Lues quod amiſiſti, reddes quod abſtuliſti, non ſine fœnore. Quadrabit, ubi puſillum commodi magno penditur malo. Natum apparet à ruſtico quopiam, qui verbis hiſce comminatus ſit ſui paſcenti racemos.

Placiadæ. Πλακιάδαι καὶ στέλαιον. Plutarc.

Id eſt, Placiadæ etiam Stelæum. Plutarchus oſtendit dici conſueviſſe de deprehenſis adulteris, & contumelioſe, ſicut merentur, tractatis. Vicus eſt quidam Atticæ regionis, cujus incolæ Placiadæ vocantur. Apud hos moris erat, ut qui fuiſſet in adulterio deprehenſus, ignominioſas pœnas daret, impactis in pudendam corporis partem raphanis, qui apud illos miræ magnitudinis eſſe dicuntur. Quod ſi raphani forte non fuiſſent ad manum, Stelæo utebantur, id eſt, ligonis ligno.

Hipparchorum tabula. Ἱππάρχων πίναξ. Zenod.

Dici conveniet, quoties haud impune ſignificabimus, ſi quid peccatur. A Syracuſanis natum adagium. Apud hos enim mos erat, ut Hipparchi, hoc eſt, equitum præfecti in tabulis deſcriberent militum nomina, qui ordinem deſeruiſſent.

Habet. Terent.

Cum obtigit alicui quod expetivit, aut quo dignus eſt, Habet quod amet. Similes habent labra lactucas. Sumptum autumant ab aucupantibus, piſcantibus, &c.

Longæ Regum manus. Ovidius.

Quod ab Ovidio ſcriptum eſt: An neſcis longas Regibus eſſe manus? Nimirum quod per ſuos, quibus brachiorum vice utuntur, poſſunt etiam procul diſſitos affligere. Poteſt & ad tempus referri, quod Reges etiamſi diutius diſſimulent, ſolent tamen aliquando pœnam ſumere de iis, quibus infenſi fuerint.

Scarabæus aquilam quærit.

Κάνθαρος ἀετὸν μαίεται.

Cum imbecillior atque impotentior mali quippiam

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

molitur, ſtruitque inſidias inimico longe potentiori. Eſt & altera lectio: Scarabæus aquilæ obſtetricatur. Senſus ferme idem eſt. Super hac re fertur Apologus apud Græcos non inelegans, quem Lucianus indicat Æſopicum eſſe, &c.

Diogen. *Promeri canes.* Προμέρου κύνες.

Dici ſolitum ubi quis novo caſu pœnas daret iis, quos aliquando læſiſſet. Promerus regius quidam miniſter fuit: is Euripidem tragicum poëtam ſupra modum exoſum habebat, delatus ab eodem aliquando, neſcio quo nomine, apud regem. Quare poſtea canes quoſdam feros in poëtam ſolvit, à quibus ille devoratus, interiit.

Zenod. *Ciſſamis Cous.* Κίσσαμις κῷος.

Hunc ajunt pecuariis gregibus ſupra modum divitem fuiſſe. Verum anguillam quotannis apparere ſolitam, quæ pulcherrimam omnium pecudem raperet. Ea cum in ſomnis apparens hominem commonuiſſet, ut ſepeliret ſeſe, & ille negligeret, evenit ut tum ipſe, tum univerſum illius genus radicitus interiret. Et hoc proverbium Delium aliquem natatorem requirit.

Improbi conſilium in extremum incidit malum.

Dionyſ. Ἀπλώτησε κακοῦ βουλὴ πρὸς ὑπέρτατον ἄτην.

In eum, qui poſteaquam diu peccavit impune, tandem in calamitatem incidit, ut pœnas omnium ſcelerum dependat.

Plato. *Ibyci grues.* Αἱ Ἰβύκου γέρανοι.

Id eſt, Ibici grues. Quod dici conſuevit, quoties ſceleribus novo quodam & improviſo caſu proditis, ſceleſti pœnas dant iis, quos læſerunt. Sumptum à gruibus indicantibus latrones, qui Ibycum poëtam occiderant.

Plutarc. *Dii laneos habent pedes.*

Plutarchus in Problematib. ſcribit, Tyriis fuiſſe morem ut Deorum ſtatuis vincula injicerent. Ænigma proverbii indicat, Deos ad ſcelerum ultionem lente quidem procedere, ſed tamen aliquando de malefactis pœnam ſumere vel inopinato.

Octaus

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Oetæus genius. Οἰταῖος δαίμων. Diogen.

Id eſt, Oetæus genius. Diogenianus ait hunc ferociam & arrogantiam non ſinere inultam. Eſt autem Oeta mons finitimus Trachini, atque eodem nomine civitas Milienſium.

Aderit Temeſſeus genius. Strabo.

Strabo lib. 6. refert, Temeſſam ab Lao primam urbem eſſe Brutiæ, quam ab Auſoniis conditam Thoantis comites Ætoli deinde tenuerint, atque his expulſis Brutii, demum Hannibal & Romani funditus everterint. Juxta hanc ſacellum fuiſſe oleaſtris circumſeptum, Polytæ cuidam ex Ulyſſis comitibus ſacrum. Hunc quod eſſet à barbaris violatus, graves iras in eos exercuiſſe, adeo ut in proverbium abierit, dicerentque, cavendum ne Temeſſeus genius immineret.

Adraſtia Nemeſis, Rhamnuſia Nemeſis.

Ἀδράστεια Νέμεσις. Zenod.

Subaudiendum, adeſt, aut aderit, aut ejuſdem quippiam. Licebit uti vel in eos, quibus ob inſolentiam, arroganriamque fortunæ commutationem minamur, vel qui à rebus florentiſſimis ad calamitoſam fortunam redacti ſunt. Hanc quidam Nemeſim Deum eſſe putant, inſolentiæ & arrogantiæ vindicem, quæque ſpes immoderatas & vetet, & puniat. Strabo tradit Adraſtiam dictam ab Adraſto rege, qui primus huic templum conſtituerit.

Ad deorum aures pervenit. Εἰς θεῶν ὦτα ἦλθεν.

Ubi facinus aliquod clanculum patratum, reſciſcitur ab iis, qui poſſunt vel remunerare recte factum, vel punire ſecus admiſſum. Item, Ad noſtras aures pervenit.

Bos laſſus fortius figit pedem. Hieron.

A veteri trituræ more ductum apparet, cum circumactis à bubus ſuper manipulos plauſtris grana excutiebantur, partim à rotis in hoc armatis, partim taurorum ungulis. Poteſt alluſum videri ad hoc, quod juvenes corporis agilitate præpollent, Senes in Stataria pugna ac viribus ſuperiores ſunt.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Homer. *Evenit malo male.*

Cum ſcelerato cuipiam evenit, quod omnes imprecabantur & optabant, uſurpabitur illud Homeri:

Θεοὶ δ' ἐτέλειον ἐπαράς.

Explerunt inimica precamina divi.

Euripid. *Malis mala eveniunt.*

Scitum eſt illud Socratis, ut ſe quiſque præſtaret re, qualis haberi cuperet.

Salis onus unde venerat, illuc abiit.

In eos, qui parta tueri nequeunt. Aut in eos, quibus male parta, male diſpereunt. Natum adagium ab eventu. Negotiator quidam navem onuſtam ſale vehebat: nautis dormitantibus, influxu aquæ marinæ ſentina vehementer adaucta, & ſalem univerſum ſolvit ac corripit, & navem ipſam demerſit. Itaque quod ex aqua marina natum fuerat (nam hinc concreſcit ſal) in eandem denuo liquefactum eſt.

Habet & muſca ſplenem.

Ἔχει καὶ ἡ μυῖα σπλῆνα.

Simillimum illi: Et pueri naſum rhinocerotis habent. Item illi: Ineſt & formicæ bilis.

Ductus per Phratores canis.

Ἀγόμενος διὰ φρατόρων ὁ κύων.

Vbi quis inciderit in eos, quibus pœnas det. Canis enim apud hos protinus occid tur. Apud Athenienſes populus in tribus erat diſtributus, uniuscujuſque tribus tertia pars φρατεία dicebatur, & huic præfectus φρατεῖαρχος. In comitiis igitur ſi quis canis intercurriſſet, continuo petebatur à populo.

Invitus Iupiter novit.

Ἄκων μὲν ὁ Ζεὺς εἶδεν.

Id eſt, Invitus quidem Jupiter novit. Vbi quis pollicetur quippiam, ſed invitus. Mihi videtur recte quadraturum, ubi ſerius pœnas dant nocentes. Etenim qui ſero dat aut punit, gravatim id facere videtur.

Lucian. *In tergore bovis deſedit.* Ἐπὶ βύρσης καθίζει.
Id eſt, In tergore bovis deſedit, id eſt, ſupplex implorat auxilia.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

auxilia. Natum adagium à conſuetudine vernacula Scythis. Nam apud hos, ſi quis forte læſus eſſet, neque ſuppeteret ulciſcendi facultas, immolato bove carnes minutim ſectas coquebat, ipſe in tergore humi ſtrato ſedebat, manibus in tergum redactis. Idque maximum ſupplicandi genus apud illos habebatur. Accedebat quicunque vellet opitulari, & carnium portione guſtata, dextroque pede tergori impoſito, pollicebatur pro viribus ſe auxilio futurum. Atque hoc fœdus apud Scythas ſanctiſſimum habebatur.

Ineſt & formicæ & Serpho bilis.

Ἔνεστι κᾀν μύρμηκι κᾀν σέρφῳ χολή.

Id eſt, Formicæ ineſt ſua bilis, & Serpho ſua. Nullum eſt animal tam puſillum, neque tam invalidum, quod laceſſitum non cupiat ulciſci ſeſe. Serphus minutulum animal eſt, non diſſimile formicæ.

Stultus, qui patre cæſo, liberis pepercit.

Νήπιος, ὃς πατέρα κτείνας, παῖδας καταλείπει.

Erit uſus adagio, quoties admonebimus aut non provocandos homines, aut ita conficiendos, ne in poſterum reliquiæ nos exerceant.

Nunc dii beati. Νῦν θεοὶ μάκαρες.

Nox erat velut adgaudentis & adgratulantis, quoties nocentibus ſupplicium meritis dignum contigiſſet, perinde quaſi diis & jucundum & honeſtum ſit, ut ſcelerati dent pœnas. Contra, probroſum, ſi viris improbis res ſecundæ ſint.

Super te hæc omnia Leparge.

Ἀνά σοι τάδε πάντα Λέπαργε.

Hemiſtichium heroicum dici ſolitum in eum, cui ne poſt laborem quidem exhauſtum datur reſpirare. Tranſumptum à bubus, quibus perfunctis jam agricolandi labore, labor etiam reliquus eſt, ut aratrum, reliquaque inſtrumenta domum referant. Ea ſolent imponi ei, qui ſit è duobus robuſtior. Taurum autem λέπαργον appellat, ob candorem pili.

Anus ſimia ſero quidem.

Anus

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Anus ſimia ſero quidem capitur, ſed tamen aliquando capitur. Ubi verſutus aliquis, qui diu eluſerit, tandem dat pœnas.

Boliti pœnam. Βολίτου δίκην.

Dicunt, ubi quis de re frivola, nihilique plectitur. Bolitus autem Græcis ſignificat ſtercus bubulum. Porro Solon legem tulit, quæ pœnam minabatur etiam iis, qui bubulum ſtercus furto ſuſtuliſſent.

Vel capra mordeat nocentem.

Diogen. Κἂν αἲξ δάκῃ ἄνδρα πονηρόν.

Id eſt, Mordebit vel capra nocentem. Nam capra minime alioqui mordax eſt, niſi quod improbis omnia ſint infeſta.

Virum improbum vel mus mordeat.

Κἂν μῦς δάκοι ἄνδρα πονηρόν.

Id eſt, Vel mus mordeat virum improbum. Quo ſignificatum eſt, quacunque ratione vindictam non deeſſe malis, ſed eos aliquo pacto meritas dare pœnas. Competit & in eos, qui de re quantumvis frivola rixam movent, ſeque læſos queruntur.

Terent. *In me hæc cudetur faba.*

Terentius in Eunucho: At enim iſthæc in me cudetur faba: Hoc eſt, In me malum hoc recidet. In me hæc vindicabitur culpa. Tranſlatum à faba quæ cum ſiliquis exuitur ac batuitur, ac fuſtibus intertunditur, ita ut fit in areis more ruſticorum.

Ob textoris erratum.

Ob textoris erratum Hypetes vapulavit, cum quod hic peccavit, alius dependit.

Æſopicus ſanguis.

Cicero. Αἰσώπειον αἷμα.

Id eſt, Æſopicus ſanguis: Delphi Æſopum quendam nihil commeritum interemerunt.

Auriculam mordicus.

Quum impotentem inimicitiam ſignificamus, impatientemque vindictæ cupiditatem, dicimus: Vel auriculam illi lubens mordicus amputaſſem.

Qui

Qui prior læſit. Ἐπαγγέλλομαι Homer.
Ἄνδρ' ἀπαμύνεσθαι ὅτις πρότερος χαλεπήνῃ.
Id eſt, Denuncio
Ulturum me hominem, quiſquis prior irritarit.

Hoc verſu Homerus minitatur vindictam ei, qui prior laceſſerit.

Sortem & uſuram perſolvere. Diogen.

Dicuntur, qui ſerius quidem, ſed gravius puniuntur, aut qui differunt vindictam, ut per occaſionem lædant gravius. Nam prorogatione creſcit uſura.

Deus ulciſcetur. Homer.

Quum ſignificabimus nobis in præſentia deeſſe facultatem depellendi, verum optare ut ſuperi puniant aliquando, uſus fuerit illud Homeri:

—— Ἐγὼ δὲ θεοὺς ἐπιβώσομαι αἰὲν ἐόντας,
Αἴκε ποθὶ Ζεὺς δῶσι παλίντιτα ἔργα γενέσθαι. *Id eſt,*
Aſt equidem immortales imploravero divos,
Si fors Jupiter ipſe vices aliquando reponat.

Flagitiorum turpis exitus. Idem.

Quum res perperam inſtituta male cedit, conveniet illud Homeri:

Οὐκ ἀρετᾷ κακὰ ἔργα. *Id eſt,*
Haud bene ſuccedunt facta improba.

Male parta, male dilabuntur. Plautus.

Plautus in Pœnulo: Male partum, male diſperit. Feſtus Pompejus ex Nævio citat:

Mala proditio. Κακὴ προδοσις. Diogen.

Ubi quis pactam mercedem non accipit, quum turpem præſtiterit conditionem.

Malis ter mala, Τοῖς κακοῖς τρὶς κακά.

Hoc eſt, Dignis digna eveniunt.

Miſeram meſſem metere. Stobæus.

Eſt pro malefactis luere pœnas. Ut ſementem feceris, ita & metes.

Canis ſæviens in lapidem.

In eos qui mali ſui cauſam imputant, non ipſi auctori, ſed alteri cuipiam.

Canis

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Canis peccatum ſus dependit.

Τὸ κυνὸς κακὸν ὗς ἀπέτισεν.

Canis malum ſus dependit. Quoties pro iis, quæ peccavit alius, alius dat pœnas.

Fortis in alium fortiorem incidit.

Zenod. Ἐσθλὸς ἐὼν ἄλλου κρείττονος ἀντέτυχεν.

Dici ſolitum, ubi quis nimirum fretus ſuis viribus, aliquando nanciſcitur, à quo vincatur.

Ne ſpina quidem vulnerabit bonos.

Μηδ' ἄκανθα ἀμύξῃ τοὺς ἀγαθούς.

Nemo moleſtus fuerit innocenti. Nam ſpina natura pungit quemlibet. Sed ubique tuta eſt innocentia, vitæque integritas.

Cornel. Nepos. *Sui cuique mores fingunt fortunam.*

E medio vulgo videtur ſumpta ſententia. Nam plerunque videmus mala malis evenire, digna dignis, idque vulgo dictitant: Malus malum reperit. Atteſtatur & verſiculus proverbialis:

Ἐσθλῷ γὰρ ἀνδρὶ τ' ἐσθλὰ καὶ δίδοῖ θεός.

Viro bono fortuna ſuppeditat bona.

Martial. *Fumantem naſum urſi ne tentaveris.*

Admonet non eſſe tentandos, qui poſſint nocere. Martialis: Rabido ne perditus ore
Fumantem naſum vivi tentaveris urſi.

Homer. *Vindicta tarda, ſed gravis.*

Vbi quis diu multa patravit impune, tandem in extremum malum adducitur, ſemelque dependit ſuperiora flagitia, congruet illud Homeri:

Νῦν δ' ἀθρόα πάντ' ἀποτίσει.

Nunc cuncta lues ſemel adglomerata.

Idem. *Vitandæ potentum offenſæ.*

Qui dicit formidandas divitum & principum offenſas.

Χαλεπαὶ δέ τ' ἀνάκτων, εἰσὶν ὁμοκλαί.

Sunt formidandæ regum offenſæque minæque.

Diogen. *Aratro jacularis.* Ἀρότρῳ ἀκοντίζειν.

Aratro jaculari dicuntur, qui quippiam incircumſpecte faciunt, haud proſpicientes, quid ſit in poſterum even-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

eventurum. Aut qui ſuo magno incommodo conantur alterum lædere. Quiſquis enim jacto aratro petit ilium, in quo morem gerat iræ, ſemet re neceſſaria privat, cujus uſus paulo poſt ſit deſideraturus. Translatum videri poteſt à belli temporibus, quibus vomeres, marræ & ſarcula, reliquaque agricolationis arma in Martia definguntur arma.

Dulce pomum, quum abeſt cuſtos.

Γλυκεῖ ὀπώρα φύλακος ἐκλελοιπότος. Plutarc.

Id eſt, Cuſtos ubi deeſt, dulce pomum eſt ſcilicet. Quum ſignificamus impunitate malos ad peccandum provocari, aquæ furtivæ dulciores ſunt.

Sero molunt deorum molæ. Idem.

Dici ſolitum de his, qui licet ſerius, tamen aliquando pœnas dant malefactorum vindici Deo.

VOTUM.

Vtinam mihi contingant ea, quæ ſunt inter Corinthum & Sicyonem.

Poterit per jocum torqueri in eum, qui quod aſſequi non poteſt, id votis tamen quaſi ſomniat. Id inde venit in adagium, quod urbs utraque eſſet opulentiſſima, agrique feraciſſimi interjacerent.

Omne æs alienum cepe, & mulcta allium.

Quum quis obſtrictus multo ære alieno, optat ut parvo dependere poſſit quicquid debet.

Votum munificum.

Εὐχὴ μεγαλόδωρος. Lucian.

Vbi quis animo ſpes regias concipit, jamque voto dives eſt.

Alia dantur, alia negantur. Homer.

Quoties è duabus naturæ dotibus altera contingit, altera negata eſt. Veluti ſi cui formæ decus adſit, deſit ingenii laus. Sive quum è duobus poſtulatis, alterum duntaxat impetratur, quadraverit illud Homeri:

Τῷ δ' ἕτερον μὲν ἔδωκε πατήρ, ἕτερον δ' ἀνένευσεν.
Annuit hoc illi divûm pater, abnuit illud.

Canis

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Theocr. *Canis panes ſomnians.* Καὶ γὰρ ἐν ὕπνοις
Πᾶσα κύων ἄρτους μαντεύεται, ἰχθύα κἠγών.
Somnia cuncta canum panes, ego ſomnio piſcem. Senſus eſt, unicuique ea per ſomnium occurrere, quæ impenſe deſiderat, quibuſque magnopere deditus eſt.

Etiam dormiens ſomniat.

Ὀνειροπολεῖ καὶ καθεύδων.

Somniat etiam dormiens. Quoties ſignificant aliquem toto pectore rei cuipiam addictum, deditumq;. Terentius: Num ille ſomniat ea quæ vigilans voluit.

Diogen. *Ne contra bovem opta.* Μὴ κατὰ βοῦς εὔχου.
Admonet adagium, non eſſe vitam inſtituendam juxta votum animi, neque quidvis ſperandum à ſuperis: ſed ut ea duntaxat ſibi quiſque promittat, quæ poſſit induſtria conſequi. Ductum ab agricola, qui negligens adhibere bovis operam in colendis agris, optat ut citra ſuum laborem proveniat ſeges.

Plutarc. *Adoraturi ſedeant.* Καθῆσθαι προσκυνήσοντας.
Significat vota certa concipere oportere, & in his quæ ſunt optima perſeverare. Quidam arbitrantur alium ſubeſſe ſenſum, quod oporteat eos, qui ſacris operantur, non obiter ac velut aliud agentes, hoc facere, ſed vacuos ac totos rei divinæ intentos.

Homer. *Non quidvis continget, quod optaris.*
Qui negabit omnia contingere homini quæ ſperarit, animoque conceperit, accommodabit illud Homeri:

Ἦ τοι καὶ μὲν ὄνειροι ἀμήχανοι, ἀκριτόμυθοι,
Γίγνοντ᾽, οὐδέ τε πάντα τελείεται ἀνθρώποισι.
Frivola ſcilicet exiſtunt, & inania quædam
Somnia, nec quodcunque vides, ſic evenit omne.

Quæcunque in ſomnio videntur.

Theocr. Ὅσσα ἐν ὀνείρῳ βλέπεις.
Quæcunque per ſomnium vides. De votis immodicis dicitur. Nam quicquid optaris, id ſomniare contingit quibuſlibet. Theocritus:

Virgil. Ἔχω δέ τοι ὅσσ᾽ ἐν ὀνείρῳ
Φαίνονται, πολλὰς μὲν ὄϊς, πολλὰς δὲ χιμαίρας.

Id eſt,

Id eſt, Poſſideo quæcunque ſolent ſub nocte videri
In ſomnis, vim magnam ovium, multaſque capellas.

Qui amant, ipſi ſibi ſomnia fingunt.

Vergilius:

Credimus, an qui amant, ipſi ſibi ſomnia fingunt.
Nam quod quiſque ſperat, facile credit.

Quid non fies, profectus Arbelas?

Τὶ ἐ γενήσῃ, ἰὼν Ἀρϐέλας?

Quid non fies, Arbelas profectus? De eo dici ſolitum, qui peregre proficiſcens, ingentia ſibi pollicetur, fretus gentis, ad quam demigrat, inſcitia barbarieque. Siquidem Arbela Siciliæ civitas, cujus cives male audiebant olim, ut ſtupidi, & quibus facile imponeretur.

Semper ſuperioris anni res meliores.

Ἀεὶ τὰ πέρυσι βελτίω. Diogen.

Semper ſuperioris anni res meliores. Cum præſentia diſplicent, & anteferuntur anteacta. Horatius:

Laudator temporis acti
Se puero.

USVRA.

Citius uſura currit, quam Heraclitus.

Θᾶττον ὁ τόκος Ἡρακλείτου περιτρέχει.

Id eſt, Citius uſura, quam Heraclitus celerrimus currit: Admonet adagium abſtinendum à mutua pecunia, quæ credatur ad uſuram. Nam opinione celerius recurrere diem uſurariam. Sumptum ab Heraclito quodam celeritate currendi præter cæteros eximio atque excellenti.

Eſt Pylus ante Pylum.

In eos accommodabitur, quibus alia uſura ex alia naſcitur: vel ubi quid alteri præfertur, velut antiquius & præſtantius: vel ubi aliquis jactat ſe, quaſi vel ſolus vel ſummus ſit, cum reperiantur & alii, qui poſſint cum eo decertare. Fuerunt enim multæ hujus nominis urbes.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Felix qui nihil debet.

Εὐδαίμων ὁ μηδὲν ὀφείλων.

Id eſt, Felix qui nihil debet. Quid enim calamitoſius quam toties erubeſcere, toties perfricare faciem, fugitare, latitare, mentiri, diſſimulare; nunc ſupplicem agere, nunc flagitare, palam appellari, vitari, notari digito: breviter, nunquam tui juris eſſe? Nam hæc cumque his multa alia incommoda ſecum adfert æs alienum. Plutarchus ſcribit Perſis duo fuiſſe peccata: Primum, debere; proximum, mentiri. Nam ea judicabant cohærere, quod qui ſunt obærati, ſæpius cogantur mentiri.

Animam debet.

Τὴν ψυχὴν ὀφείλει.

Dictum titulo de Paupertate.

Semel rubidus, ac decies pallidus.

Ἅπαξ πυῤῥὸς, καὶ δεκάκις χλωρός.

Id eſt, Semel rubidus, ac decies pallidus. Suidas admonet dictum de iis, qui mutuum accipiunt, quos neceſſe eſt crebro tum rubeſcere pudore, tum metu palleſcere. Rubeſcere, dum petunt mutuum: palleſcere, dum ſolvendo non ſunt, & metuunt ne trahantur in jus, aut in nervum.

Adagiorum Epitomes Finis.

IN-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

INDEX LOCORUM

Hujus Operis ſecundum ſeriem literarum, quo facilius lector id quod quærit, inveniat.

A.

ABerrandi 1
Ab initio ad finem 2
Abominantis & deprecantis 134
Abſolvendi ſive perfic. 478
Abſurda, indecora, præpoſt. 6
Acceſſio puſilla. aut nimia 21
Ad rem pertinentia 22
Adulatio 23
Æmulatio, invidia 34
Æquanimitas 27
Æqualitas 28
Alia aliis placent 29
Alii diminut. alibi red. 30
Aliena à re 31
Aliena curantis 34
Aliis ſapere 35
Alieno periculo 36
Amicitia ibid.
Amor 47
Anceps & dubius 48
Aperte & craſſe 52
Approbandi 53
Arrogantia janctantiaque 54
Aſperitas, moroſitas 61
Aſſiduitas 64
Attentio & contra 66
Avaritia & repacitas 516
Audacia 68
Auxilium infirmum 70

B.

BEneficium corruptum 71
Bibacitas ibid.
Bona fortunæ, copiæ, felicitatis, aut ominis 75
Breviloquentia 82

C.

CÆcutientia 83
Calumnia 85
Carpentis ſeipſum 88
Cauſa indefenſa ibid.
Cedendum multitudini 89
Citra laborem 94
Clamoſus 95
Commodo magno emptum 97
Commodum interver. ibid.
Conatus 98
Concordia 101
Congruentiæ & ſimilitudinis 544
Conjectura 103
Conſilium 107
Contemptus & vilitat. ibid.
Contagio morum. 125
Contra 126
Contrarium philautiæ ibid.
Correctio dicti ibid.
Crudelitas 127
Cum auxilio, citra auxil. 90
Curioſitas 129
Cunctationis & tarditatis 581

D.

DAmnandi 130
Decretum 132
Deformitas, forma 210
Degenerantium in pejus 132

Depre-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Deprecantis & abomin. 134
Deriſio 135
Deſperatio 137
Difficultatis 138
Diffidentiæ 140
Differentiæ 142
Dignitatis 145
Diligentiæ 149
Diſcordia 154
Diſcriminis 156
Diſſimilitudinis & incongruentiæ. 164
Diſſimulatio, ſimulatio 554
Divitiæ 196
Divitum prærogativa 173
Diuturnum 175
Docilitas 176
Domi vivere. ibid.

E.

ELabendi 177
Excellentia inæqual. 178
Execrandi 188
Ex eventu judicium 189
Exitium honeſtum 190
Exitium 297
Exilium 190
Experientiæ ſeu pericli 191
Ex ſeſe. 194

F.

FAcundia 195
Fames 196
Feſtinationis 197
Feſtinatio præpropera 202
Fides & gravitas 204
Fœmina 208
Focus 210
Forma, deformitas ibid.
Fortitudo 213
Fortunæ commutatio 214
Fortunata ſtultitia 218
Fraus ab amica. 219
Frugalitas ibid.
Fruſtrata ſpes 222
Fuerunt non ſunt. 226
Fucus. 227

G.

GArrulitas 227
Gloria, probrum 493
Gratitudo. 333

H.

HÆredipetæ 234
Honos indigno hab. ibid
Hoſpitalitas & contra. 235

I.

IGnavia & inſcitia 236
Ignoratio 239
Impoſſibilia 241
Illecebra mali 245
Imperitia 246
Impoſtura ibid
Improbi 248
Impudentia 253
Impudicitia 254
Inanis metus ibid.
Inanis opera 255
Inæqualis penſatio 273
Incertus eventus 274
Incitare. 275
Incongruentia & diſſimilitudinis 164
Inconſtantia, Perfidiæ, Verſutia 276
Inculpatus 287
Indecora, abſurda, præpoſtera 6
In deliciis 288
In deprehenſos 289
Indiligentiæ 298

In-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Induſtria 293
Inæqualitas & excellentia 178
Inepta & intempeſtiva 335
Infacundia 296
Infortunii ſive exitii 297
Ingenii malitia & inſtit. 308
Ingratitudo 309
Ingrata ob vetuſtatem 312
Initium laudatum 313
Injuſtitia 315
Inſalubritas ibid.
Inſcitia & ignavia 236
Inſidiæ 316
Inſtans 317
In ſtupidos ibid.
Intemperantia, libido 329
Intempeſtiva & inepta 335
Internecio 339
Intolerabiles moleſti 416
Invidia, æmulatio 340
Ira 343
Iteratio citra tædium 344
Iteratus error ibid.
Iudicandi recte, ſecus 346
Iuventa 349
Iuſtitia ibid.

L.

LAceſſentis 353
Lætitia, triſtitia 355
Languor, vehementia 259
Lautitiæ 360
Libenter 363
Liberalitas 364
Libertas, veritas 366
Libido, intemperantia 329
Longa vita 371
Lucrum ex ſcelere 375
Luxus & mollicies. ibid.

M.

MAgnifica promiſſa 381
Magni momenti 384
Maledicentia 385
Mali retaliatio ibid.
Malum conduplicatum 387
Malum vertens bene 389
Malum aſſuetum ibid.
Malum accerſitum 390
Malum male vitatum 401
Malum immedicabile 402
Malus vicinus ibid.
Manſuetudo 403
Memoria 004
Metus ex conſcientia 405
Metus pœna ibid.
Minantis 407
Mira nova 409
Mixta 411
Modeſtia, moduſque ibid.
Moleſti, intolerabiles 416
Mollities & luxus 375
Mors aut ſenium præmaturum 537
Muti 419
Munerum corruptela. ibid.
Munus non munus 422
Munus aptum aut inept. 423
Munus boni conſulend. 426
Mutandæ ſententiæ ibid.
Mutati inſtituti. 428

N.

NEceſſitas 430
Nobilitas, obſcur. 434
Non ſolus ille 436
Notus ibid.
Novitas 437
Nugalia 438
Nunquam ibid.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Nupera 439
Nuſquam 440
Nuntius lætus ibid.

O.

OBlivio 441
Obſcuritas 443
Obſecundantis 444
Obtrectatio & maledicentia 445
Occaſio 449
Otium 450, 464
Occulta 451
Occupatio, otium 454
Odium ibid.
Ominandi 457
Omnia 458
Originis ibid.

P.

PAraſiti 461
Parſimonia & ſordes 563
Paupertas 462
Penſatio beneficii vel off. 468
Perficiendi ſive abſolv. 471
Perfidia 476
Perfidiæ, inconſtantiæ, verſutiæ 276
Periculi ſeu experientiæ 192
Perplexus 478
Perſpicacitas 480
Perſpicuitas 481
Pertinacia 483
Philautia 484
Potentes 489
Prælongi 490
Præpoſtera, abſurda, indecora 6
Præter ſpem bonum aut malum 491
Probrum, gloria 493
Proclivitas 496
Proficientium in melius 495
Profuſio 501
Proprii commodi ſtudium 504
Proximis utendum 507
Prudentia 509
Prudentia ſenilis 512
Prudentia conjuncta viribus 513
Pudicitia 514
Pudor ibid.
Puniti pro alio 315

R.

RApacitas, avaritia 516
Raritas 523
Refugium 524
Repellentis ibid.
Rigor 525
Riſus ibid.
Rixoſus 527

S.

SAlubritas 529
Scurrilitas 530
Secundæ experientiæ ibid.
Securitatis & tutæ rei 531
Semper 537
Senium præmaturum, aut mors ibid.
Sera pœnitentia 538
Serum remedium, aut tempeſtivum 540
Servire tempori ibid.
Servitus 543
Similitudinis & congruentiæ 544
Simulatio, diſſimulatio 554
Solitudo 560
Solicitudo ibid.
Somnolentia 562
Sordes & parſimonia 563

Spes

Spes pertinax 569
Subitum exitium 570
Subiti interventus 571
Sumptuoſa ibid.
Surditas 572

T.

Taciturnitas laudata 572
Taciturnitas illaudata 574
Tædium ex iteratione 577
Tarditatis & cunctationis 580
Temeritas 585
Tenacitas 587
Temperantia 558
Tempeſtiva ibid.
Tempeſtivum remedium 540
Timiditas 591
Tolerantia 596
Torvitas ibid.
Totum aut nihil reliqui 597
Triſtitia, lætitia 355
Tumultus 598

V.

Vanitas 598
Vehementia, languor 359
Veneficia 601
Veritas, libertas 366
Verſutiæ, inconſtantiæ, perfidiæ 276
Vices officii 602
Victoria utriuſque triſtis ibid.
Vincere & vinci 603
Vinculum inſolubile 605
Vis injuſta ibid.
Vita hominis miſera & brevis 608
Vltio malefacti 610
Votum 619
Vſura 621

Indicis locorum Finis.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

INDEX PROVERBIORUM

In hoc libello contentorum, ſecundum ſeriem literarum.

A.

AB aſinis ad boves 499
Ab aſino delapſus 237
Ab aſino lanam 243, 256
Abdera pulchra Tejorum colonia 524
Abderitica mens 328
Ab equis ad aſinos 132
Ab Etrobudatis ducit genus 486
Abhorrentis ac deteſtantis 135
Abjiciendum procul 132
Abjecit haſtam Rhipſaſpis 592
Abiit & taurus in ſylvam 42
Ab impiis egreſſa eſt iniquitas 406
Ab incunabulis 4
Ab ipſa meſſe 570
Ab ipſo lare 2
A bis ſeptem undis 162
Abominandus ſcarabæus 119
A bonis bona diſce 125
Ab ovo uſque ad mala 3
Abronis vita 379
Abſque baculo ne ingreditor 406
Abſit clamor in colloquio aut luſu 97
Abſtinenda vis à regibus 607
Ab tranſenna cibum petere 317
Ab unguibus incipere 23, 338
Ab uno digrammate 551
Abydena illatio 97
Abydus. Abydenus 8
A cœlo uſque ad terram
Acanthia cicada 57
Acanthida vincit cornix 17
Acarnici equi 18
A capite arceſſere
A capite uſque ad calcem ibid.
A carcere
A carceribus ibid.
Accepta candela 1
Accerſitum malum 39
Accipit & glebam erro 36
Acciſſare 55
Aceſei & Heliconis opera 18
Aceſias medicatus eſt 132, 49
Aceſſæi luna 58
Aceto perfundere 51
Acetum habet in pectore 51
Achilles 9
Achilleum argumentum ibid.
A cœlo uſque ad terram
Ἀχρειόγελως 52
A colo non fico 22
Actum agere 26
Actum eſt 13
Adactum jusjurandum 43
Adamantinus 213, 59
Adamantis tenere 4
Ad ambas uſque aures 17
Ad amuſſim 14
Ad amuſſim applica lapidem non ad lapidem amuſſim 35
Ad aquam malus 29

Ac

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Ad aras 583
Ad aſylum confugere 531,193
Ad bonam frugem 430
Ad calcem pervenire 3
Ad conſilium ne acceſſeris antequam voceris 13
Ad corvos 299
Ad cribrum dicta 368
Ad Cynoſarges 299
Ad coronidem uſque 472
A Deo ficti 425
Ad deor. aures pervenit 613
Addere manum 246
Ad digituli crepitum 444
Ἀδελφίζειν 25
Ad ephebum properare 193
Aderit Temeſſeus genius 613
Ad felicem inflectere parietem 45
Ad fractam canis 257
Ad finem ubi perveneris, ne velis reverti 28
Ad Græcas Calendas 439
Ad Herculis columnas 573
Adhortantis ad gloriam 495
Adhuc aliquis Deus nos reſpicit 569
Adhuc cœlum volvitur *ibid.*
Ad incitas 464
Ad id quod erat opus 410
Adjurantis ſe facturus aliquid 188
Ad libellam debere 525
Ad menſuram aquam bibunt, citra menſuram offam comedentes 19
Admæti nænia 356
Adminicula vitæ 172
Admirabiles in nectendis machinis Ægyptii 282
Admoto capite 453
Adonidis horti 332
Adoraturi ſedeant 620
A Dorio ad Phrygium 429
Ad pedem 425
Ad pedes, ad caput 173
Ad phaſim uſque navigavit 473
Ad pila ubi ventum 354
Ad pileum vocare 383
Ad porcellum da mihi mutuo tres drachmas 137
Ad priſtina præſepia 217
Adraſtia Nemeſis, Rhamnuſia Nemeſis 613
Ad reſtim, funiculum 579
Ad reſtim res rediit 137
Ad ſaga ire 606
Ad Scolon nec proficiſceris ipſe, nec alterum comitaberis 161
Adſint dii beati 457
Ad ſuum quenque quæſtum aquum eſt eſſe cupidum 504
Adverſus ſolem ne loquitor 13
Adverſus ſolem ne mejito 515
Ad vinum diſerti 232
Ad vivum reſecare 525
Adulterinus 248
Ad umbilicum ducere 472
Ad unguem 150
Æjacidinæ minæ 407
Ædibus in noſtris quæ prava & recta geruntur 23
Ædilitatem gerit ſine populi ſuffragio 587
Ægæum navigat 161

Ægis venit 254
Ægre quidem, ſed facimus tamen 139
Ægre ſed tamen contingit *ib.*
Ægroto dum anima eſt, ſpes eſt 569
Ægypti nuptiæ 307
Ægyptius laterifer 417
Æqua concertatio 28
Æqualem tibi uxorem quære 545
Æquales calculi 131
Æqualis æqualē delectat 545
Æqualitas haud parit bellum 352
Æſopicus graculus 559
Æſopicus ſanguis 616
Æſtate penulam deteris 203, 336
Ætate prudentiores reddimur 512
Æthiopem dealbas 256
Æthiop. ex vultu judico 103
Æthiopem lavas 256
Æthiops non albeſcit 308
Æthna, Athon 418
Ætneus ſcarabeus 119
A fronte ducere 2
Afra avis 362
A fronte atque à tergo 5
A fronte præcipitium, à tergo lupi 358
A fronte ſimul & occipitio oculatus 509
A furiis oriundus 210
Agamemnonei putei 409
Agamemnonis hoſtia 63
Agas aſellum 410
Agathonia cantio 332
Ἀγεωμέτρητος οὐδεὶς εἰσίτω 606
Agninis lactibus alligare canem 9
Ἄγουσι καὶ φέρουσι 478
Aheneus 61
Ajacis riſus 527
Αἰγυπτιάζειν 285
Alabanda fortunatiſſima 185
Alas addere 275
A laſſo rixa quæritur 63
Alba amuſſi 348
Alba avis 524
Albæ gallinæ filius 73
Albo reti aliena captant bona 86
Album calculum addere 53
Album panem tibi pinſo 382
Albus an ater ſis, neſcio 240
Alcinoi menſa 378
Ale luporum catulos 310, 396
Alga vilior 122
Alia committenda, alia celanda 573
Alia dantur, alia negantur 606
Alia Leucon, alia aſinus illius portat 558
Aliam ætatem alia decent 589
Alia Menecles, alia Porcellus loquitur 31
Aliam quercum excute 524
Alia res ſceptrum, alia plectrum 177
Alia vita, alia diæta 214
Alia voce pſittacus, alia coturnix loquitur 165
Aliena jacis 222
Alienam metis meſſem 36
Alienis uti ſoleis 201
Alieno auxilio potentes 91

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Alieno ferox præſidio *ibid.*
Alienum arare fundum 264
Alii ſementem faciunt, alii metent 97
Aliis lingua, aliis dentes 175
Aliis proſpiciens, non ſibi 35
A limine ſalutare 291
A linea incipere 4
Alio relinquente fluctu, alius excepit 304
Aliorum medicus, ipſe hulceribus ſcates 19
Alios tragœdos provocat 483
Aliquid mali propter vicimum malum 402
Aliter catuli longe olent, aliter ſues 165
A'λιτήριος 251
Aliud cura 534
Aliud genus remi 437
Aliud noctua ſonat, aliud cornix 165
Aliud ſtans, aliud ſedens 279
Alius aliis in rebus præſtantior 187
Allium in retibus 220
A'λλοτριοφάγοι 335, 462
Alpha penulatorum 186
Altera manu fert aquam, altera ignem 477
Altera manu fert lapidem, altera panem oſtentat 281, 477, 557
Altera navigatio 508
Altera ſcabit, altera ferit 477
Alter Hercules 68
Alter Janus 509
Alterum pedem in cymba Charontis habere 372
A lupi venatu 264
Alybantii hoſpitis munera. 383
Amantium iræ 37
Ama tanquam oſurus, oderis tanquam amaturus *ibid.*
Amaxiæa 56
Amazonum cantilena 380
Amæa Azeſiam reperit 583
Ambabus manibus haurire 365
Ambrones 249
Ambroſia alendus 186, 320
Ameles angulus 238
Amens longus 490
Amicitia, æqualitas, amicus alter ipſe 40
Amicitia immortalis eſſe oportet 45
Amicitia ſtabilium, felicitas temperantium 36
Amicos tragœdos æmulatus 484
Amicorum eſt admonere mutuum 42
Amicorum omnia communia 38
Amicus amico 40
Amicus certus in re incerta cernitur 44
Amicus magis neceſſarius quam ignis & aqua 40
A'μνηστία 442
A mortuo tributũ exigere 516
A'μουσοι 238
Amphictyonum conſeſſus 206
Amphidromiam agis 381
A'μφιτακῆς ἔρως 43
Amyclas perdidit ſilentiũ 576

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Amyris inſanit 511
Ἀμυστὶ πίνειν 237
Anagyrum commovet 399
A Nannaco 313
Ancipitis conſilii 51
Ancora domus 92
Ancoras tollere 99
Ancipitis animi 51
Andabatæ 586
Ἀνδρὸς χαρακτὴρ ἐκ λόγου γνωρίζεται 552
Anguillam captare 505
Anguſtum & latum 458
Anicularum deliramento 601
Animam debet 465,622
Anima & vita 362
Animo ægrotanti medicus eſt oratio 42
Animus eſt in coriis 561
Animus habitat in aurib. 356
Animus heptabœus 68
Animus in pedes decidit 595
Animus præſens 68
Anno magno Platonis 439
Annoſam arborem tranſplantare 338
Annoſa vulpes haud capitur laqueo 512
Anno ſenior fio 417
Annus clibanum 409
Annus eſt 583
Annus producit non ager 173
Annulus aureus in naribus ſuis 15
Anſam quærere 449
Antehac putabam te habere cornua 115
Ante pedes 317
Ante tubam trepidas 592
Anthericum metere 263
Ante barbam doces ſenes 16
Ante lentem augere ollam *ibid.*
Ante victoriam encomium canis 202
Ἀντιπελαργεῖν 233
Antiopæ luctus 306
Antiquiora dipthera loqueris 312
Antiquior Codro 148
Antiquior quam chaos & Saturnia tempora 313
Antiquis debetur veneratio 185
Antronius aſinus 226
Anus cothoniſſat 19
Anus debacchatur 537
Anus Eriphus 19
Anus hirciſſans 337
Anus ſaltat 19
Anus ſimia ſero quidem 615
Anus ſubſultans multum excitat pulveris 512
Anus velut equus,profundam habebis foſſam 237
Apertæ muſarum januæ 176
Aperte ſimpliciterque loqui 367
Apertis tibiis 96
Aperto pectore 367
Aphya ad ignem 199
Aphyarum honos 544
Apinæ 114
Apio mollior,aut mitior 402
Apio opus eſt 156
Ἀπ' ἀκροχυσίων 409
Apologus Alcinoi 600
Ἀπορρὰξ 189

Apra

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Apta provincia 424
Apud fimum odorum vaporem ſpargis 268
Apud menſam verecundari neminem decet 415
Apud novercam queri 262
A puro pura defluit aqua 289
Aqua & terra reddamini 297
Aquam bibens nihil boni paries 466
Aquam è pumice poſtulas 256
Aquam igni miſcere 16
Aquam in mortario tundere 267
Aquam infundere cineri 541
Aqua præterfluit 68
Aquilæ ſenectæ, corydi juventa 180
Aquilam cornix provocat 109
Aquila in nubibus 183
Aquilam noctuæ comparas 178
Aquilam teſtudo vincit 242
Aquilam volare doces 257
Aquila non captat muſcas 108
Aquila thripas aſpiciens 109
A quinque ſcopulis deſilire in fluctus 138
Arabius tibicen 228, 413
Aranearum telas texere 260
Araneas ejicere 463
Arare littus 260
Arator niſi incurvus, prævaricatur 152
Aratro jacularis 618
Arbore dejecta, quivis ligna colligit 175
Arcades imitantes 326
Arcadiam me poſtulas 399
Arcadicum germen 326
Arcem ex cloaca facere 55
Archidamicum bellum 306, 455
Archilochia edicta 448
Archilochi melos 9
Archilochi patria 447
Archilochum teris 446
Archimedes non poſſet melius deſcribere 482
Archytæ crepitaculum 227
Arcus tenſus rumpitur 416
Arctum annulum ne geſtato 356, 562
A remo ad tribunal 217
Areopagita 358, 596
Areopagita taciturnior 574
Argentanginam patitur 419
Argenteis haſtis pugnare 421
Argenteus puteus 73
Argenti fontes 485
Argentum accepi, imperium vendidi 543
Argi collis 306
Argiva calumnia 87
Argivi fures 512
Argivos vides 356
Aries cornibus laſciviens 333
Aries nutricationis mercedem perſolvit 310
Arietem emittit 353
Arietis miniſterium 312
Ariolari 383
Ariſtophanis & Cleantis lucerna 151
Arrepta candela, candelabrum quærere 241
Arripe negotii curam 153
Arripienda quæ offerunt. 426

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Arrogantia non ferenda 55
Artem quævis alit terra 296
Arx 531
A ſacris abſtinendæ manus 352
Aſciſce ad extremam ſcientiam 157
A ſexaginta viris venio 530
Aſini cauda 244
Aſini caput ne laves nitro 257
Aſini mandibula 378
Aſini mores 600
Aſinus ad lyram 144, 164
Aſinus ad tibiam 165
Aſinus apud Cumanos 555
Aſinus aſino, & ſus ſui pulcher 29
Aſinus aſino pulcherrim. 553
Aſinus avis 6
Aſinus balneatoris 270
Aſinus compluitur 109
Aſinus eſuriens fuſtem negligit 110
Aſinus in paleas 73
Aſinus in pelle leonis 235
Aſinus inter apes 298
Aſinus inter ſimias 297
Aſinus in unguento 166
Aſinus portans myſteria *ibid.*
Aſinus ſtramenta mavult, quam aurum 322
Aſinos non curo 177
Aſinũ in rupes protrudere 326
Aſinum ſub fræno currere doces 262
Aſinum tondes 255
Aſpendius Citharœdus 504
Aſpera vita, ſed ſalubris 221
Aſperſiſti aquam 225
Aſpis à vipera 347
Ἄσπονδος πόλεμος 455
Aſſeverantius dicere 376
Aſſidua ſtilla ſaxum excavat 65
Aſtutior coccyce 506
A ſubeunte portum navi 200
A teneris unguiculis 4
Athenienſium inconſulta temeritas 218
Ἀθερίζειν 113
Athos celat latera Lemniæ ovis 414
Ἀθυρόγλωττος 332
Atlas cœlum 394
Atqui non eſt apud aram conſultandum 540
A tranſenna cibum petere 317
Atrei oculi 387
Attagen 116
Attagenæ novilunium 173
Attica bellaria 361
Attica fides 205
Attici Eleuſina 452
Atticus advena 605
Atticus aſpectus 254
Atticus in portum 60
Attica muſa 195
Atticus moriens porrigit manum 520
Atticus teſtis 205
Attollere ſupercilium 55
Avarus niſi cum moritur, nihil recte facit 587
Audi Chelidonem 590
Audi quæ ex animõ dicuntur 370
Audiens non audit 557
Aves quæris 270

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Aufer mothonem à remo 168
Avis ex avibus 454
A vicinis exemplum habent 496
Augiæ ſtabulum repurgare 244
Aulœdus ſit, qui citharœdus eſſe non poſſit 508
Aureæ compedes 47
Aurem vellere 404
Aureos polliceri montes 382
Aureus in Olympia ſtato 381
Auribus lupum teneo 478
Auribus arrectis 67
Aurificem te futurum credebas 223
Auricula infima mollior 402
Auriculam mordicus 616
Auris Batava 328
Auro loquente, nihil pollet quævis oratio 50
Aurum Colophonium 288
Aurum habet Toloſanum 300
Aurum igni probatum 288
Aurum ſubæratum 559
Auſculta & perpende 67
Auſtrum perculi 262
Aut abi, aut exuere 542
Aut bibat, aut abeat 541
Aut cucurbitæ florem, aut cucurbitam 49
Aut ipſe fuiſti, aut tui ſimilimus 546
Aut manenti vincendum, aut moriendum 213
Aut minus animi, aut plus potentiæ 486
Aut mortuus eſt, aut docet literas 50
Aut oportet tragœdias agere omnes aut inſanire 49
Autoritas divinitus 80
Aut piſcem olet, aut florem 73, 347
Aut Plato Philoniſſat, aut Philo Platoniſſat 49
Aut quinque bibe, aut tres, aut ne quatuor 50
Aut regem, aut fatuum naſci oportet 320
Aut terra, aut mari 100
Aut ter ſex, aut tres teſſeræ 197
Αὐθόθεν κατάβαλλε 603
Αὐτολήκυθοι 333, 462
Auctor omnium & fons 460
A Zanæa mala 140
Ἄζελος 451
Ἄζηλος πλοῦτος 126

B.

Bacchæ more 574
Baceli ſimilis 329
Bæon malus piſcis 135
Bæotica ænigmata 443
Bæta cum hyeme, tum æſtate bona 588
Balba non credit 12
Balbynum Polypus agnæ delectat 29
Balbus balbum recte intelligit 551
Ballio 249
Balneator 236
Barathrum 518
Barbam vellere 124
Barbarus ex trivio 237
Barbæ tenus ſapientes 558
Baſilica facinora 56
Βατακάρας 123

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Batalus 329
Βατταλίζεσθαι 350
Βατταρίζειν 296
Battologia 230
Batti ſilphium 146
Becceſelenus 319
Bellerophontis literas 396
Bello parta 503
Bellum Cononi curæ fuerit 34
Bellicum canere 474
Bellum haudquaquam lacrymoſum 389
Bellum omnium pater 154
Benefactis penſare delicta 471
Bene loculis, bene ſcrinio 171
Bene natis turpe eſt male vivere 133
Bene plauſtrum perculit 496
Bene ſit 457
Benevolus trucidator 559
Benignior pellace vulpe 25
Βεργαΐζειν 249
Beſtia beſtiam novit 249, 553
Bibe elleborum 324
Bibere mandragoram 443
Bipedum nequiſſimus 248
Bis ac ter quod pulchrum eſt 344
Bis dat qui cito dat 364
Bis interimitur qui ſuis armis perit 394
Bis pueri ſenes 328
Bis ſeptem plagis Polypus contuſus 65
Bithus contra Bacchium 551
Bocchyris 350
Bœon malus piſcis 135
Bœotica auris 322
Bœotica cantilena *ibid.*
Bœotica ænigmata 443
Bœotica ſus 321
Bœoticum ingenium 322
Bœotis vaticinare 400
Boliti pœnam 87, 616
Bolus ereptus è faucibus 222
Βωμόλοχος βωμολοχεύεσθαι 250
Bona eſt offa poſt panem 507
Bona nemini hora eſt 218
Bona Porſennæ 365, 517
Bona ſpes oſtenſa 78
Bona terræ 77
Bona fortunæ 78
Bonæ leges ex malis moribus procreantur 459
Boni ad bonorum convivia ultro accedunt 545
Boni paſtoris eſt tondere pecus, non deglubere 518
Bonis avibus 74
Boni viri lachrymabiles 129
Bonorum acervus 77
Bonorum glomi *Ibid.*
Bonorum mare 76
Bonorum myrmecia 77
Bonum eſt duabus niti anchoris 531
Bonus cantor bonus cupediarius 552
Bonus dux bonum reddit comitem 174
Bos ad ceroma 261
Bos ad præſepe 80
Bos adverſus ſeipſum pulverem movet 397
Bos alienus ſubinde foras proſpectat 176
Bos apud acervum 80

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Bos Cyprius 566
Bos Homolottorum 116
Bos in lingua 419
Bos in civitate 147
Bos in quadra argentea 324
Bos in ſtabulo 379
Bos laſſus fortius figit pedem 613
Bos marinus 318
Bos porrecto ultra Taygetum capite 245
Bos ſub jugum 425
Botrus oppoſitus botro matureſcit 468
Bovem in faucibus portat 419
Boves meſſis tempus expectantes 79
Bove venari leporem 16
Braſidas quidem vir bonus, ſed Lacedæmon multos habet præſtantiores 436
Bubo canit luſciniæ 181
Budorum lege 128
Bulbos quærit 271
Bullatæ nugæ 651
Bunas judex eſt 581
Buthus obambulat 522
Byzeni libertas 367
Βυσσοδομεύειν 316

C.

Cadere in curſu 224
Cadmea victoria 301
Cæca dies & oculata dies 141
Cæca ſpeculatio 85
Cæcior Liberide 84
Cæci præſcriptio 85
Cæcum inſomnium 601
Cæcus auribus 328
Cæcus cæco dux 85
Cæcus & claudus non intrabunt templum 149
Cænei haſta 60
Cædimus, inque vicem præbemus crura ſagittis 386
Calabri hoſpitis xenia 121
Calamoboas 97
Calcar addere currenti 496
Calculo mordere 131
Calculum reducere 427
Calicum remiges 73
Calidam veruti partem 398
Calidum mendacium 601
Calidum prandium comediſti 395
Caliga Maximini 490
Caligare in ſole 18
Calliæ defluunt pennæ 501
Callipides 583
Calliphanes 61
Καλλίπυγος 211
Callum ducere 398
Calvus comatus 167
Calvus cum ſis, ne obverſa fronte obnuas arieti 160
Calvum vellis 256
Camelus deſiderans cornua, etiam aures perdidit 395
Camelus ſaltat 20
Camelus vel ſcabioſa compluriun aſinorum geſtat onera 179
Campana ſuperbia 56
Canalicolæ 465
Cancer leporem capit 8
Cancros lepori comparas 178
Cancrum ingredi doces 268
Candidus ſermo 483

Candidum linum lucri cauſa ducis 521
Canem excoriatum excoriare 15
Canens vitæ palmum 568
Canere ad myrtum 297
Canere de Telamone 357
Canes venatici 129
Canes timidi vehementius latrant 255
Cane Tellenis cantilenam 232
Cani das paleas, aſino oſſa 20
Canina facundia 527
Caninum prandium 566
Canis 271
Canis ad cibum 316
Canis circum inteſtina 519
Canis digna ſede 145
Canis in præſepi 168
Canis in vincula 299
Canis feſtinans cæcos parit catulos 202
Canis mendico auxilians 219
Canis panes ſomnians 620
Canis peccatum 516
Canis podicem inſpicere 443
Canis reverſus ad vomitum 345
Canis peccatum ſus dependit 516, 618
Canis ſæviens in lapidem 617
Canis tanquam Delum navigans 534
Canis vindictam 610
Canis vivens è magdalia 121
Cantilenã eandem canis 578
Cantharo aſtutior 286
Cantherius in porta 177
Cantherium in foſſa 17, 126
Capere civitatem 140
Capere crines 449
Capere provinciam 140, 475
Capillis trahere 606
Capite geſtare 47
Καπνός. 382
Capra contra ſe cornua 397
Capra ad feſtum 589
Capra gladium 594
Capra nondum peperit, hœdus autem ludit in tectis 14
Capram cœleſtem orientem conſpexerunt 78
Capram portare non poſſum, & imponis bovem 243
Caprarius in æſtu 334
Capra Scyria 71
Captantes capti ſumus 391
Caput 4
Caput artis eſt, decere quod facias 15
Caput ſcabere 551
Caput ſine lingua 574
Caput vacuum cerebro 319
Carbone notare 53, 130
Carcini poëmata 410, 444
Carica muſa 117
Carica victima 567
Caricum ſepulchrum 503
Caricus hircus 121
Καρηβαροῦντες 72
Carpathius leporem 398
Carpet citius aliquis, quam imitabitur 447
Caſcus caſcam ducit 548
Caſſa glande 114
Caſſioticus nodus 286
Κατὰ χειρῶν ὕδωρ 462
Cataſtrophe fabulæ 217

Catulæ

Catulæ dominas imitantes 547
Cavam Arabiam ſerere 260
Cauda blandiri 25
Caudæ equinæ pilos paulatim vellere 581
Cauda tenes anguillam 262
Cauda de vulpe teſtatur 103
Cave thoracem 361
Caunius amor 45
Caute loquacior 229
Cautus enim metuit 406
Credendum multitudini 89
Cecidis & Buphoniorum 118
Celerius elephanti pariunt 581
Celerius quam Butus 198
Celmis in ferro 183
Cenſoria virgula 525
Centaurice 606
Centones 411
Centro & ſpacio circumſcripta 464
Centum plauſtri trabes 139
Cepas edere aut olfacere 357
Cera tractabilior 404
Ceram auribus obdis 67
Cercopiſſare 251
Cercopum cœtus 251
Cercyræa ſcutica 410
Κερίσβουλος 64
Cereri ſacrificant 566
Cerite cera dignus 494
Certamen non accipit excuſationes 163
Certiſſima paupertas 468
Certo certius 369
Certum proſpicio 106
Cervus canes trahit 16
Cervinus vir 593
Ceſcon habitas 607
Ceſtreus jejunat 196
Ceſtum habent Veneris 46
Chalcenterus 596
Chalcidiſſare 332
Chameleonte mutabilior 278
Charadryon imitans 557
Charetis pollicitationes 342
Charontis janua 300
Charybdis barathrum 518
Chœnici ne inſideas 533, 564
Chimæra 276
Chius ad Coum 550
Chius dominum emit 392
Chius 87
Chironium vulnus 402
Chordæ vice 93
Choreæ Jonicæ 378
Χρήσον καὶ κλήσον 39
Χρυσολόγος 26
Cibum in matellam ne immittas 166
Cicada cicadæ chara, formica formicæ 546
Cicada vocalior 229
Cicadæ apem comparas 178
Cicadam ala corripuiſti 398
Cicadis pleni 58
Cicernus Bacchus 118
Ciceris emptor 121
Cignea cantio 195
Cilicii imperatores 220
Cilix haud facile verum dicit 598
Cilicon bona 384
Cimmeriæ tenebræ 85
Cinyræ opes 169
Cinclus 463
Circeo poculo 430

Circu-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Circulum abſolvere 472
Circumtondere comam 247
Ciſſamis Cous 612
Cithara incitat ad bellum 275
Citis quadrigis. Jovis quadrigis 197
Citius elephantem ſub ala celes 174
Citius in navi cadens à ligno exciderit 242
Citius Telegoræ donarim 174
Citius quam aſparagi coquuntur 198
Citius quam formicæ papaver 217
Citius uſura currit, quam Heraclitus 621
Citra arationem, citraque ſementem 94
Citra pulverem *ibid.*
Citra vinum temulentia 231
Civitates ludimus 507
Clamoſior lauro ardente 95
Clavã extorquere Herculi 139
Claudiana tonitrua 95
Claudi more tenere pilam 237
Claudus optime virum agit 30
Clave findere ligna, & ſecuri fores aperire 20
Clavum clavo pellere 550
Clematis Ægyptia 490
Cleocritus 535
Cleomenes cubile ſuperat 468
Κλειτορεάζειν 333
Climacides 26
Cliſthenem video 333
Cnips in loco 278
Cochleæ vita 563
Cochleare creſcit 120
Cocta numerabimus exta 189
Codro pauperior 462
Cœlum digito attingere 58
Cœlum territat *ibid.*
Cœna popularis 362, 572
Cœnare me doce 586
Cœno puram aquam turbans nunquam invenies potum 395
Cœnum barbaricum 110
Cognatio movet invidiam 340
Colophonem addit 471
Colophonia ferocia 485
Colophonium calciamentum 322
Colophonium ſuffragium 471
Coloſſi magnitudine 490
Colubrum in ſinu fovere 394
Columen familiæ 92, 147
Columnas rumpere 97
Cominus atque eminus 353
Commune naufragium 308
Communis Mercurius 366
Commovere ſacra 100
Compendiaria res improbitas 253
Complura maſculi canis cubilia 334
Complurium thriorum ego ſtrepitum audivi 407
Compreſſis manibus 293
Concha dignus 108
Conchas legere 270
Conciliant homines mala 43
Concordia 101
Concordia fulciuntur opes etiam exiguæ *ibid.*
Con-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Concupivit aſſam farinam 200
Congregare cum leonibus vulpes 168
Confringere teſſeram 141
Connæ calculus 120
Connivere 556
Conſcientia mille teſtes 405
Conſeſſus in ludo talario 27
Conſiliis ſimul & facto valens. 513
Conſilium in melius commutandum 427
Conſulendum, & conſiliis parendum 67
Contingit & malis venatio 75
Contemnentis dicterium 122
Contemnentis inimicum *ibid.*
Conto navigare 548
Contorquet piger funiculum 266
Contrahere ſupercilium 358
Contrahere vela 412
Contribulis factus, ſerva ordinem 602
Contra duo contraria pugnare difficile 90
Contra retiarum ferula 130
Contra ſtimulum calces 269
Contra torrentem niti *ibid.*
Convenerunt Attabas & Numenius 549
Convertere pollicem 53
Conviva non conviva 569
Copiæ cornu 78, 411
Cornea fibra 62
Coriaceum auxilium 71
Corinthiari 331
Corinthiis non indignatur Ilium 594
Corinthus & collibus ſurgit & vallibus deprimitur 63
Cor ne edito 356, 562
Cornicari 228
Cornicibus vivacior 371
Cornicum oculos configere 409
Cornix ſcorpium 398
Cornutam beſtiam petis *ibid.*
Corpore effugere 163
Corpus ſine pectore 326
Coronam quidem geſtans cæterum ſiti perditus 380
Correctio dicti 127
Corrigentis quod dictum ab alio 126
Corrumpunt bonos mores colloquia prava 125
Corrupta judicia 422
Corvi luſciniis honoratiores 184
Corvum deluſit hiantem 222
Corvus albus 524
Corvus aquat 582
Corvus ſerpentem 394
Κοριβαντιᾷν 321
Coryceus auſcultavit 130
Corytheo deformior 212
Cotem alis 265
Cothoniſſare 72
Cothurno verſatilior 279
Coturniſſare 362
Coturnix Herculem 491
Crambe bis poſita mors 578

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Cradophagus 564
Craſſa Minerva 52
Craſſiore Muſa 53
Crater litium 87
Crœſi pecuniæ teruntium addere 21,179
Crœſo, Craſſo ditior 169
Creta notare 53
Cretenſes ſacrum 225
Cretenſis mare 556
Cretenſis cum Ægineta 550
Cretenſis Cretenſem *ibid.*
Cretiza cum Cretenſe *ib.*599
Crepitu probabis 106
Cribro aquam hauris 259
Cribro divinare 105
Criſonem Himeræum præcurrere 202
Crobili jugum 547
Crocodili lacrymæ 559
Crotone ſalubrius 529
Crotoniatarum poſtremus, reliquorum Græcorum primus eſt 179
Crudelis Bacchus 28
Κρουνοχυτρολήραιον 43
Cubito emungere 121
Cuculus 290
Κύκλῳ περιέλκειν 219
Cucurbita ſanior 529
Cucurbitas lippis 83
Cucurrit quiſpiam ne pluvia madeſceret, & in foveam præfocatus eſt 402
Cui iſta arrident, meis ne gaudeat 456
Cui multum eſt piperis, etiam holeribus immiſcet 503
Cujuſmodi portento me involvit fortuna 305
Culicem colant 21
Culicem elephanti conferre 180
Culeo dignus 289
Cum adſit urſus, veſtigia quæris 593
Cum adſit via, ſemitam quæris. *ibid.*
Cum amico non certandum æmulatione 43
Cum cane ſimul & lorum 340
Cum care carizas 556
Cum ceſſat boreas 589
Cum Coryco luctari 265
Cum Delphis ſacrificaverit ipſe carnes abſumit 423
Cum deo quiſque & gaudet & flet 215
Cum diis nō pugnandum 262
Cum diis pugnare 265
Cum exoſſis ſuum rodit pedem 463
Cumani ſero ſapiunt 538
Cum haſta, cum ſcuto 99
Cumini ſector 563
Cum larvis luctari 265, 445
Cum licet fugere, ne quære litem 454
Cum Minerva manum quoque move 293
Cum Muſis 457
Cum mula pepererit 439
Cum Nybas coccyſiaverit 438
Cum parvula eſt, bona videtur ſpina 314
Cum plurimum laboraverimus, eodem in ſtatu ſumus 265

Cum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Cum principe non pugnandum 138
Cum pulviſculo 518, 597
Cum ſacco adire 251
Cum ſarcinis enatare 543
Cum ramento 587
Cum uterque concedit alteri 444
Cuniculis oppugnare 317
Cupidinum crumena porri folio vincta eſt 502
Curare cuticulam 376
Cura eſſe quod audis 24
Curetum os 368
Cur non ſuſpendis te? 495
Currentem incitare 596
Currus bovem trahit 8
Curſu lampada trado 476
Κυκθίζειν 73
Κυαμοβώξ 315
Κύκλῳ περιέλκειν 219
Cyclobori vox 96
Cyclopica vita 607
Cyclopis donum 422
Cyclopum more 606
Cydi pœnam debes 87
Cylicum remiges 73
Cymbalum mundi 435
Cyparitti fructus 601
Cyprio bovi merendam 566
Cyrbes malorum 304
Cyrnia jactura 306
Cyrnia terra 607
Cythonymi probrum 494
Cythnicæ calamitates 306
Cyzini ſtateres 409

D.

DÆdali opera 282
Dædaleum remigium 197
Da lapidi volam 254
Da mihi mutuum teſtimonium 469
Danace 374
Danda venia lapſo 530
Dare manus 604
Dare verba 246
Dares Entellum provocas 394
Daſypus carnes deſiderat 20
Date mihi pelvim 579
Dat veniam corvis, &c. 353
Dathus bonorum 77
Datyli dies 75
Daulia cornix 229
Davus ſum, non Oedipus 443
Dea excogitavit 56
Dea impudentia 253
De alieno liberalis 366
De alieno corio ludis 36
De aſini proſpectu 263
De aſini umbra *ibid.*
De aſino delapſus 237
De cœlo ad ſynagogam 587
De calcaria in carbonariam 428
Decempes umbra 378
Decernetur in Theſſalica 147
Decipienti ſemel 341
Decipula murem cepit 289
Decora teipſum 504
De curru delapſus 33
Dedecus publicum 494
Dedi malum, & accepi 386
Δειπνεῖν ἄκλητος μυῖα 461
De facie noſſe 103
De fæce haurire 117
De fera comediſti 25
De fructu arborem cognoſco 103

De

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

De fumo ad flammam tendere 388
De fumo diſceptare 257
De gradu dejicere 479
De grege illo eſt 544
De guſtu cognoſco 103
Deinde expergiſcebar 598
De lana caprina 258
De lapide emptus 116
De lauticiis 361
Delius natator 443
Delphicus gladius 81
Delphinum cauda ligas 257
Delphinum natare doces. *Ib.*
De manu in manum 38, 208, 218
Demiſſis auriculis 344
Demittere ſeſe ad aliorum mediocritatem 411
Demulcere caput 25
Dentata charta 447
Dentem dente rodere 270
Dente Theonino rodi 447
Deo fortunæque committo 192
Deorum cibus 361
Deorum manus 492
De pilo pendet 157
De plauſtro loqui 366
De poſſeſſione dejicere 488
De pulchro ligno vel ſtrangulare 190
De pulmone revellere 59
De reduvia quæritur majori obnoxius malo 558
Deſerta cauſa 88
Deſertum obtueri 328
Deſpuere malum 134
De ſtatu demigrare 276
Deſtiturus ventis, remos adhibe 531
De toga ad pallium 279, 429
De tuo capite aguntur comitia 157
Devotionis templum 187
Deus ex improviſo apparens 492
Deus ulciſcetur 617
Deum eſſe 81
Deum ſequere 444
Deus undecunque juvat, ſi modo propitius 79
Dextro Hercule, aut amico Hercule 171
Dextrum pedem in calceo, ſiniſtrum in pelvi 285
Διακωδωνίζειν 435
Diagoras melius 250
Dicas tria ex curia 299
Dicendo dicere diſcunt 65
Dictum ac factum 207
Dies adimit ægritudinem 389
Dii laneos habent pedes 612
Dii facientes adjuvant 293
Dii omnia poſſunt 187
Diis hominibuſque plaudentibus 73
Dii tibi dent tuam mentē 253
Difficilia quæ pulchra 138
Difficilis vir 64
Digna canis pabulo 145
Digna cedro *Ibid.*
Dignus Argivo clypeo 245
Dignus obeliſco 145
Dignus quicum in tenebris mices 146, 208
Dignum patella operculum 548

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Dignum propter quod vadimonium deſeratur 146, 384
Dimidio vitæ nihil differunt felices ab infelicibus 609
Dimidium plus toto 413
Diobolares 111
Diomedea neceſſitas 431
Diomedis & Glauci permutatio 273
Diolygium malum 302
Dionis gry 124
Dionyſius Corinthi 217
Δὶς διὰ πασῶν 143
Diſcum quam Philoſophum audire malunt 134
Diſerte ſaltare 9
Diu delibera 583
Diu diſſimulatum aperientis 560
Dives aut iniquus eſt, aut iniqui hæres 170
Dives factus jam deſiit gaudere lente 499
Dives promiſſis 204
Divitiæ non ſemper optimis contingunt 172
Divinum excipio ſermonem 61, 187
Dodonæum æs 229
Docui te urinandi artem, & tu me vis demergere 401
Domeſtice notus 437
Domeſticus teſtis 207
Domeſticum malum 194
Domeſticum diſſidium 155
Domeſticum theſaurum calumniari 88
Domi conjecturam facere 104
Domi habet, domi naſcitur 194
Domi leones 596
Domi manendum 177
Domi manere oportet belle fortunatum 176
Domi Mileſia 590
Domi nobilis 435
Domum cum facis, ne relinquas impolitam 473
Domus amica, domus optima 176
Domus optima *ibid.*
Domus recta 114
Donum quodcunque aliquis dat proba 426
Doribus dorice loqui fas eſt 553
Dorica muſa 420
Dormienti rete trahit 218
Doryphorematis ritu 576
Doſones 601
Δούρειος ἵππος 316
Drachmæ grando 504
Duabus anchoris fultus 531
Duabus ſedere ſellis 279
Dubia cœna apponitur 362
Ductus per phratores canis 614
Dulce bellum inexpertis 246
Dulce & amarum 458
Dulce pomum cum abeſt cuſtos 619
Dulcis cubitus 135
Dum clavum rectum teneam 351
Dum genua virent 16
Duobus pariter euntibus 91
Duobus pedibus fugere 198

Duo,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Duodecim artium 280
Duos inſequens lepores, neutrum capit 224
Duos parietes de eadem fidelia dealbare 279
Duplex cappa 250
Duplices viros 279
Dureus equus 316
Durus alloquiis 62
Durus & implacabilis 64

E.

EAdem cera 547
Eadem menſura 469
Eadem oberrare chorda 344
Eadem penſari trutina 350
Eadem per eadem 578
Eadem tibi & Pithia & Delia 570
Eamus Athenas 134
Eandem tundere incudem 578
Ea tela texitur 5
Ebur atramento candefacere 17
E canis podice 257
E cantu dignoſcitur avis 104
E circulo 113
Echino aſperior 63
Echinus partum differt 397
Ἐκλινίσαι 177
E clibano boves 377
Ἐκπερδικίσαι 177
E creta raptus 47
E culmo ſpicam conjicere 104
Edax currus 520
Edax triremis 572
Ede naſturcium 317
Edentulus veſcentium dentibus invidet 342
E dolio hauris 502
E domo in domum 435
E duobus tria vides 85
Effœminatorum etiam oratio effœminata 104
Effœta ſenecta 374
E fimbria de texto judico 103
Efficimus pro noſtris opibus mœnia 412
E flamma cibum petere 120
Effugi malum, inveni bonum 76, 499
Ego de alliis loquor, tu reſpondes de cæpis 32
Ego ex bono in bonum traductus ſum 500
Ego faciam omnia more Nicoſtrati 384
Ἐσκεώτις ἡμέρα 602
Eidem inhiantes teſtamento 234
Eiſdem literis comœdia & tragœdia componuntur 52
Ejuſdem muſæ æmulus 551
Electro lucidior 482
Elephantum ex muſca facis 17
Elephantus non capit murem 109
Eloquentia Attica 194
Elucet egregia virtus 184
Embarus ſum 325
E Maſſilia veniſti 334
Emendus cui imperes 369
Emere malo quam rogare 194
Emori riſu 526
Empedoclis ſimultas 455

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Emunctæ naris 347
E multis paleis parum fructus collegi 260
E naſſa eſcam petere 259
Ἐν ἐπιτομῇ 82
Endymionis ſomnum dormis 562
Ἐν πλάτει 480
Eodem bibere poculo 386
Eodem cubito 469
Eodem collyrio mederi omnibus 10
Eodem in ludo docti 551
E Patroclis domo venit 563
Ἐπαύλια δῶρα 383
Epeo timidior 591
E perforato poculo bibere 205
Ephemeri vita 610
Epheſiæ literæ 248
Epimenideum corium ſeu epimenidea pellis 374
Epiphyllides 600
Epiſcythizare 379
Equi dentes inſpicere donati 426
Equis albis præcedere 180, 198
Equi ſenecta 237
Equitandi peritus ne cantet 530
E quercubus ac ſaxis nati 458
Equum habet Seianum 300
Equus me portat, alit rex 535
Erecti 67
Erethrienſium rho 529
Ergini cani 537
Erynnis ex tragœdia 359
Ἐσκιμαλίχθαι 136
Ἔασατε νῦν μοι 384
Eſernius cum Pacidiano 551
E ſe finxit velut araneus 286
E ſquilla non naſcitur roſa 459
Eſto promus 147
Eſt Pylus ante Pylum 621
E ſublimi me derides 136
Eſurienti ne occurras 341
Eſurienti vulpi ſomnus obrepit 556
E Tantali horto fructus colligis 270
E tardigradis aſinis equus prodiit 458
Et fama fuit & erat 367
E terra ſpectare naufragium 532
Etiam Bætylum devorares 197
Etiamſi Cato dicat 142
Etiam capillus unus 49
Etiam corchorus inter holera 114
Etiam dormiens ſomnians 620
Etiam in deorum cœtu 447
Etiam quercus bacchatur 63
Etiam ſi lupi meminiſſes 571
Et me mater 488
Et meum telum cuſpidem habet accuminatum 407
Et nati natorum 175
Et operam & retia perdere 259
Et poſt malam ſegetem ſerendum eſt 194
Et prædam & præmium 598
Et puero perſpicuum eſt 482
E trivio 113
E tribus malis unum 301
Et Scellii filium abominor 455

Evenit

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Evenit malo male 614
Eventus præter expectationem 492
E veſtigio 198
Evitata Charybdi in Scyllam incidi 401
Eum auſculta, cui quatuor ſunt aures 512
Eundem calceum omni pedi inducere 549
Euparyphus ex comœdia 173
Euripus homo 278
Eurybatizare 250
Eurycles 399
Ex Academia venis 58
Exacta via, viaticum quærere 17
Ex æquo partire 352
Ex amphiteto bibiſti 380
Ex aſpectu naſcitur amor 46
Ex cohorte prætoris 27
Excubias agere in Naupacto 50, 307
Ex diametro oppoſita 167
Execrationes ſerere 385
Ex eodem ore calidum & frigidum efflare 286, 477
Exercitatio poteſt omnia 66
Ex fronte perſpicere 104
Ex habitu bonum virum præ ſe fert *ibid.*
Ex harena funiculum nectis 244
Ex inanibus paleis 268
Ex Jovis tabulis teſtis 205
Exigit & à ſtatuis farinas 517
Exigua res eſt ipſa juſtitia 349
Exiguum malum, ingens bonum 459
Exiguum oboli pretium 11
Eximere è manu manubrium 445
Ex ipſo bove lora ſumere 392
Exitii nulla ratio 586
Ex libro gubernatores 442
Ex minimis laboribus maxima 459
Ex natali emortualem facere 18
Ex ore lupi 163
Ἐξορχεῖσθαι 34
Ex ovo prodiit 211
Exordiri telam 5
Expedit plura habere cognomina 284
Ex Phelleo venire 564
Expecta anus 584
Expecta bos aliquando herbam *ibid.*
Expertes invidentiæ Muſarum fores 342
Ex ſe fingit velut araneus 286
Ex ſinu illius 39
Ex ſtipula cognoſcere 104
Ex ſyngrapha agere 525
Ex tempore vivere 734
Extis pluit 78
Extra calcem 1
Extra fumum & undam 531
Extra cantionem 168
Extra chorum ſaltare 32
Extra lutum pedes habes 536
Extra oleas fertur 32, 168
Extra organum 168
Extra periculum ferox 536
Extra publicam viam 89
Extra quærere ſeſe 559
Extra telorum jactum 536

Extre-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Extrema extremorum mala 302
Extrema linea 509
Extremis digitis attingere 293
Extremum occupet ſcabies 603
Ex tripode 204
Extritum ingenium 124
Ex tua officina 460
Ex umbra in ſolem 296
Ex uno multa facere 18
Ex uno omnia ſpecta 104
Exurere mare 270

F.

Faba nummus 422
Fabarum arroſor 516
Faber compedes quas facit, ipſe geſtet 396
Faber quum ſis 17
Facere fucum 47
Faciem, os perfricare 253
Facies tua computat annos 372
Facile cum valemus recta conſilia ægrotis damus 35
Faciunt & ſphaceli immunitatem 491
Facta juvenum, conſilia mediocrium, vota ſenum 30
Factum ſtultus agnoſcit 537
Factum tranſactum 154
Fæcem bibat, qui vinum bibit 401
Fallacia alia aliam trudit 388
Falces poſtulabam 32
Falſum probrum 86
Fames & mora bilem in naſum conciunt 196
Fames magiſtra 464
Fames Mellæa 466
Famis campus *Ibid.*
Farcire centones 232
Faſtuoſus Maximus 59
Fatale vitæ tempus exactum 375
Fatis adactus 431
Fatis imputandum *Ibid.*
Fato Metelli 234
Fatum immutabile 431
Felis Tarteſia 327, 516
Feli crocoton 166, 337
Feneſtram aperire 449
Feras non culpes, quod vitari non poteſt 431
Feri puer 275
Ferire frontem 416
Ferre jugum 251
Ferro dividere 605
Ferreus, aheneus 61
Ferrum ferro acuitur 469
Ferrum & flamma 408
Ferrum natare doces 526
Fertilior ſeges in alieno agro 343
Fervet olla, vivit amicitia 462
Feſtina lente 204. 550
Feſto die ſi quid prodegeris 503
Feſtucam ex oculo alterius dejicere 487
Feſtum multas habens 454
Ficulnus 118
Ficulnus gladius *Ibid.*
Ficulnum auxilium 71
Ficum cupit 24

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Ficum Mercurio 119
Ficus avibus gratæ 377
Ficus dividere 563
Ficus ficus, ligonem ligonem vocat 369
Ficus poſt piſces 547
Fictilis homo 609
Fiducia pecunias emiſi 141
Fidus amicus 42, 341
Fieri puer 275
Figulus figulo invidet 341
Filius degenerans 133
Filum contentionis tunc erat 360
Filum neviſti, & acu opus eſt 474
Finem vitæ ſpecta 475
Fixis oculis intueri 151
Flagitiorum turpis exitus 617
Flamma fumo eſt proxima 358
Flere ad novercæ tumulum 555
Flet victus, victor interiit 602
Flocci non facio 110
Flos cinis 217
Floribus auſtrum 299
Fluctus mutus 343
Fluvius non ſemper fert ſecures 224
Fluvius cum mari certat 181
Fluvius, quæ procul abſunt irrigat 6
Focus luculentus in ædibus 210
Fœdum eſt & manſiſſe diu, vacuumque rediſſe 225
Felicibus ſunt & trimeſtres liberi 374
Felicitas à Deo 8
Felicitas multos habet amicos 4
Felicium multi cognati *ibid.*
Felix Corinthus, at ego ſum Teneates 2
Felix qui nihil debet 62
Fœmina nihil peſtilentius 20
Fœnum eſſe 32
Fœnum habes in cornu 48
Folio ficulno tenes anguillam 28
Folium Sibyllæ 20
Fontes ipſi ſitient 24
Fontibus apros 39
Foras Cares, non amplius anthiſteria 33
Fores aperite
Fores habet tritas, ut paſtorum caſæ 23
Formica camelus 18
Fors domina campi 21
Fortes fortuna adjuvat 6
Fortis in alium fortiorem incidit 61
Fortuna æſtuaria 21
Fortunatior Strobilis Carcin 30
Fortuna reddit inſolentes 48
Fractis auribus 59
Frater viro adſit 9
Fratrum inter ſe iræ ſunt acerbiſſimæ 45
Fricantem refrica 46
Frigidam aquam ſuffundere 27
Frons occipitio prior 15
Frontem exporrigere, frontem contrahere 35

Frontis

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Frontis perfrictæ 253
Fruſto panis 110
Fruſtra canis 269
Fruſtra currit *ibid.*
Fruſtra habet, qui non utitur 6
Fruſtra Herculi 87
Fruſtratus conatus 101
Fuere quondam ſtrenui Mileſii 227
Fuga tutior 156
Fuge procul à viro majore *Ib.*
Fulgur ex pelvi 124
Fuimus Troes 327
Fuit & Mandroni ficulna navis 500
Fumantem naſum urſi ne tentaveris 618
Fumi umbra 124
Fumoſæ imagines 436
Fumos vendere 599
Fumum fugiens, in ignem incidi 401
Funem abrumpere nimium tendendo 414
Fúngus 320
Funiculum ad lapidem 154
Funiculum fugiunt miniatum 405
Funem reducere 427
Funditus, radicitus 339
Furari littoris harenas 15
Furem fur cognoſcit, & lupum lupus 546
Fures clamorem 405

G.

GAllos quid execas? 16
Gallorum incuſare ventrem 501
Gallus inſilit 593
Gallus in ſuo ſterquilinio multum poteſt 55
Gamma Betam perſequitur 155
Gangamon 478
Gargara bonorum 77
Gaudium dolori junctum 48
Generoſior Codro 434
Generoſioris arboris ſtatim planta cum fructu eſt 461
Generoſior Sparta 434
Generoſus es ex crumena. 116
Genius malus 301
Genuino mordere 447
Genu ſura propius 505
Gigantum arrogantia 60
Gladiator in harena conſilium capit 542
Gladiatorio animo 483
Gladium acutum avertas 162
Gladium dediſti quo ſe occideret 449
Glauci ars 409
Glaucus alter 503
Glaucus comeſa herba habitat in mari 147
Glaucus poto melle reſurrexit 492
Gleba arvum 22
Gloſſogaſteres 27
Glorioſum & apud poſteros 493
Gloria futuri *Ibid.*
Gnomon & regula 346
Γοργὸν βλέπειν 151
Gorgonem Perſeus aggreditur 186
Graculus inter muſas 165
Græca fide 282, 476

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Græco more bibere 378
Græca brevitas 82
Grata novitas 438
Graviora Sambico patitur 304
Grues lapidem deglutientes 153
Γρύζειν 594
Guttam aſpergere 422
Gutta vini 22
Gygis annulus 74
Gyrgathum ſpiras 272

H.

Habet 611
Habet & muſca ſplenem 614
Hac non egreditur verbum 442
Hæc potior 184
Hæret in vado 478
Hæſitantia cantoris tuſſis 555
Halcedonia ſunt apud forum 635
Halcyonis agis dies *ibid.*
Hanc technam in teipſum ſtruxiſti 391
Harena cedere 604
Harenæ mandas ſemina 258
Harenam metiris 257
Harmodii cantilena 356
Haſta caduceum 51
Haſtam abjicere 604
Haud annuncias bellum 440
Haud canit paternas cantiones 133
Haud contra oſtium 32
Haud impune vindemiam facit 89
Haud perficiet 475
Haudquaquam difficile Athenienſem Athenis laudare 24
Haud unquam arcet oſtium 235
Hecale pauperior 464
Hecatæ cœna 220
Hedera poſt antiſtheria 540
Helenæ cibi 360
Ἡμερόκοιτος 521
Heraclius lapis 346
Herbam dare 604
Herculana ſcabies 315
Herculana balnea 361
Herculani lecti 379
Herculanus morbus 315
Herculanus nodus 605
Herculei labores 269
Hercules & ſimia 184
Hercules hoſpitatur 584
Herculis cothurnos aptare infanti 7
Herculis quæſtus 172
Heri & nudius tertius 439
Hermionis vice 533
Hernioſi in campum 588
Hernioſus uſq; ad gulam 329
Heroum filii noxæ 133
Heſiodi ſenecta 371
Heſperidum mala 383
Heterognatus es 377
Heteromoliia cauſa 88
Hiberæ næniæ 600
Hic bonorum virorum morbus eſt 491
Hic funis nihil attraxit 224
264
Hic Rhodus, hic ſaltus 60
Hic telam texuit, ille deduxit 474

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Hinc belli initium 460
Hinc illæ lachrymæ 290, 461
Hinnulus leonem 281
Hyparchorum tabula 611
Hyparchi murus 571
Ἱππομανεῖν 334
Hippolytum imitabor 514
Hipponacteum præconium 447
Hirundines ſub eodem tecto ne habeas 310
Hirundinum muſea 229
Hirundo totos ſchænos anteibit 181
His Medus non inſidiatur 532
Hoc age 67
Hoc calceamentum conſuit Hiſtiæus, Ariſtagoras induit 281
Hoc jam & vates ſciunt 436
Hoc municeps aut vicinus nunciavit 86
Hoc noveram priuſquam Theognis natus eſt 115
Hodie nihil ſuccedit 398
Hodie nullus, cras maximus 501
Holerum appoſitiones 22, 103
Homines frugi omnia recte faciunt 349
Homini diligenti ſemper aliquid ſupereſt 152
Hominis figura oratione agnoſcitur 552
Homo bombylius 58
Homo bulla 608
Homo homini deus 491
Homo homini lupus 142
Homo ſemper contradicens 230
Homo Thales 510
Homo trioboli 113
Homo treſſis 107
Horna meſſis 77
Hoſpes indigenam 606
Hoſtimentum eſt opera pro pecunia 470
Hoſtis domeſticus 394
Hoſtis non hoſtis 312
Hoſtium munera non munera 142, 423
Hujus non facio 114
Humi hauris 270
Hydram ſecas 265, 387
Hydrus in dolio 290
Hylam inclamas 264
Hyperberetæa 585
Hyperi vertigo 578
Ὑπεψιλωισμένη 210
Ὑπερμαζᾶν 361
Hypſea cæcior 84
Hyſtricis ſeta 448

I.

Jactare jugum 28
Jactantiæ comes invidia 342
Jalemo frigidior 297
Ἰαμβίζειν 385
Ibyci equus 18
Ibyci grues 612
Idem Accii quod Titii 553
Jecit Achilles duas teſſeras & quatuor 73
Ignarium dare 276, 404
Ignavis ſemper feriæ 238
Ignavi vertitur color 592
Igni ferroque minari 408
Ignem diſſecare 258

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Ignem gladio ne fodito 355
Ignem igni ne addas 387
Ignem palma 199
Ignis ad torrem 498
Ignis, mare, mulier, tria mala 208
Ignis non extinguitur igni 387
Iiſdem è literis Comœdia & Tragœdia componitur 52
Iiſdem veſcentes cepis 551
Ilias malorum 303
Ilico hyems erit 388
Ilienſis tragædos conduxit 390
Illo reſpiciens, ſed huc remitte bona 557
Illotis manibus 586
Illotis pedibus ingredi *Ibid.*
I modo venare leporem, nunc Itim tenes 501
Immolare boves 503
Imis ceris eradere 443
Imi ſubſellii 117
Imitabor Nepam 427
Impete peritum artis 271
Immunem venire 565
Imperator bonus & idem robuſtus miles 513
Imperitus ſubligaculo indutus, omnibus id oſtentat 59
Impoſſibilia captans 243
Improbitas muſcæ 70, 416
Improbi conſilium in extremum incidit malum 612
In abſurde locutum 132
In acie novaculæ 159
In ære meo eſt 43
In aëre piſcari 16
In agro ſurculario capras 169
In alieno choro pedem ponere 34
In alieno foro litigare 24
In alio mundo 240
In angulo 453
Inani ſpe flagrat 224
Inanis conatus 272
Inaniter aquam conſumis 265
Inanium inania conſilia 552
In apes irruiſti 298
In Aphannas 440
In antro Trophonii vaticinatus eſt 356
In antrum haud legitimum ſtimulum impingis 607
In aqua hæret 478
In aquam ſementem jacis 259
In aqua ſcribis 258
In area latitas 289
In armis acciſſat 488
In aurem dicere 452
In beatam 300
In beato omnia beata 577
In caducum parietem inclinare 225
In canis podicem inſpicere 84
In caput præcipitari 608
Incaprificatus es 92
In capras ſylveſtres 134
In Care periculum 191
Incidit in foveam quam fecit 391
Incita equum juxta nyſſam 32
In clamoſos 96
In cœlo eſſe 81
In cœlum expuis 393
In cœlum jacularis 266
In craſtinum ſeria 336
Incudi reddere 151
In culmo arare 417

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Incus maxima non metuit ſtrepitum 108
In dextram aurem 535
In diem vivere 534
Indignus qui illi matellam porrigat 122
In diſcrimine apparet, qui vir 69
Indoctior Philonide 121
In dolio ſingularem artem diſcere 191
Induitis me leonis exuviū 167
Indulgere genio 375
Indus elephantus non curat culicem 120
Induſtriam adjuvat Deus 294
In eadem es navi 157
In eaſdem anſas veniſti 289
In eburnea vagina plumbeus gladius 167
Inelegantior Libethriis 236
In eodem hæſitas luto 266
In eo ipſo ſtas lapide, in quo præco prædicat 136
Inertium chorus 120
Ineſcare homines 316
Ineſt & formicæ & ſerpho bilis 615
Inevitabile fatum 430
Inexorabilis 61
Inexorabilis & durus 64
Inexplebile dolium 522
Inexploratus homo 250
In fermento jacere 343
Infixo aculeo fugere 446
Inflare buccas 358
Infiige plagam ab aratro 213
Influit quod exhauritur 270
In folle offerre 437
In foribus adeſſe 158
In foribus urceum 118
In formidoloſum 593
In frigidum furnum panes immittere 263
In fugitivum 594
Ingens diſcrimen 163
Ingens intervallum 144
Ingens telum neceſſitas 431
Ingens rerum multitudo 77
Ingratitudo vulgi 309
Ingredi Junonium 58
In harena ædificas 258
In harenam deſcendere 191
In herba eſſe 274
In herba luxuries 11
In herbis 570
In hoc calceamento pedem habet 314
In holmo cubabo 511
In idem conſpirare 102
Inimicus & invidus vicinorum oculus 341
Iniquum petendum, ut æquum feras 415
Initium belli 459
Initio confidens, in facto timidus 593
Injuria ſolvit amorem 45
In lapidicinas 299
In laqueos lupus 289
In laqueum inducere 247
In leporinis 362
In lente unguentum 168, 336
In limine offendere 177
In lypſydrio pugnas 214
In magnis & voluiſſe ſat eſt 100
In mari aquam quæris 15

In mari venari 16
In matellam immejere 548
In me hæc cudetur faba 616
In morbo conſumat 457
In navibus educatus 323
In nervum ire 159
In nihil ſapiendo jucundiſſima vita 219
In nocte conſilium 150
Innocuus alium aſpiciam meum habentem malum 36
In numerato habere 497
In occipitio oculos gerit 151
In omnia potentes 489
In omni fabula & Dædali execratio 188
In orci culum incidat 300
In ore atque oculis 437
In oſtio formoſus 24
In pace leones 339
In parte vel ignem prædetur aliquis 273
In pedes retrocedit 595
In periculoſo negotio non eſt dormitandum 163
In planiciem equum 296
In portu navigare 532
In portu impingere 177
In pulicis morſu Deum invocat 592
In puteo conſtrictus 126, 479
In puteo cum canibus pugnare 300
In Pythii templo cacare 156
In quadrum redigere 150
In quinque judicum genibus ſitum eſt 346
In re mala, animo ſi bono utare, adjuvat 27
Inſana laurus adeſt 527
Inſania non eadem omnibus 253
Inſanire cum inſanientibus 445
In ſaxis ſeminas 259
Inſcitia confidentiā parit 587
In ſe deſcendere 411
In ſenem libidinoſum 338
In ſenem ne quod collocaris beneficium 311
In ſimpulo 453
In ſinu gaudere 573
In ſinu manum habere 568
In ſola Sparta expedit ſeneſcere 373
Inſperabilem vitam agis 493
In ſylvam ligna ferre 266
Intempeſtiva benevolentia nihil à ſimultate differt 41, 335
In tempore cavenda pœna mali 406
In tenebris ſaltare 452
Inter cœcos regnat ſtrabus 185
Inter cæſa & porrecta 584
In tergore bovis deſedit 514
Inter indoctos etiam Corydus ſonat 115
Inter lapides pugnabant, nec lapidem tollere poterant 271
Inter malleum & incudem 159
Inter manum & mentum 216
Inter os & offam 274
Inter pueros ſenex 49
Inter ſacrum & ſaxum 158
In terra pauperem 534
Interſecta muſica 231
Inter ſuas præſepes 534
Intervallo perit fames & optime

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

me perditur 585
In toga ſaltantis perſonam induere 20
Intra labia riſit 525
In tranquillo eſt 531
In tranſcurſu 292
In tranſennam inducere 317
Intra ſeptimam 200
Intra tuam pelliculam te contine 412
In trivio ſum 51
In tua ipſius harena 240
In tuo luco & fano eſt ſitum 534
In tuo regno *Ibid.*
Intus canere 504
Intus & in cute 437
In tuum ipſius caput 457
In tuum ipſius malum lunam deducis 393
In tuum ipſius ſinum inſpice 412
In vado 531
In via ne ſeces ligna 562
Invita Minerva 126
Invitis canibus venari 268
Invitos boves plauſtro inducere *Ibid.*
Invitus Juppiter novit 614
In ultimas terras 189
Inûs dolores 306
Inutilior blace 124
In venatu periit 391
In ventrem inſilire 564
Inveni, non quod in faba pueri 76
In vino veritas 368
In utramvis aurem dormire 535
In utrumvis dormire oculum *Ibid.*
Invulnerabilis es Cæneus 603
Jocandum ut ſeria agas 17
Joca ſeriaque 458
Jonice 378
Jo Pœan 26
Jovem lapidem jurare 205
Jovis Corinthus 578
Jovis Cerebrum 360
Jovis germen 436
Jovis lac 360
Jovis ſandalium 58
Jovis ſuffragium 206
Jovis tergus 590
Ipſa dies quandoque parens quandoque noverca eſt 215
Ipſa olera olla legit 399, 548
Ipſa ſenectus morbus per ſe 316
Ipſe dixit 59
Ipſe ſemet canit 26
Ipſe ſibi mali fontem reperit 397
Ipſe ſibi perniciem accerſivit 400
Ipſi curandum 23
Ipſis & Chiis 39
Ipſis placet 487
Ipſi teſtudines edite qui cepiſtis 400
Ipſo cratere 401
Ipſo horreo 365
Ipſum oſtii limen tetigiſti 22
Ira omnium tardiſſime ſeneſcit 456
Iracundior Adria 343
Ire per extenſum funem 139
Iro, Codro pauperior 462

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Irriſibilis lapis 355
Irritare crabrones 354, 398
Iſſa 301
Iſthmum perfodere 258
Ita fugias ne præter caſam 412
Ἢ τὰν ἢ ἐπὶ τᾶς 213
Iterum atque iterum apud Pythum via 577
Iterum tranquillitatem video *Ibid.*
Iterum eundem ad lapidem offendere 345
Ithorus 151
Itidem & Acheronti 587
Jubentis aperte loqui 366
Judicanda malorum præteritorum memoria 404
Jucunda rerum viciſſitudo 415
Jucundi acti labores 404
Jucundiſſima navigatio juxta terram, ambulatio juxta mare 415
Jugulare mortuos 445
Jugum idem trahere 546
Jungere vulpes 11
Juppiter aquilam delegit 147
Juppiter orbus 12
Juſtitiæ oculus 350
Juſtitia in ſe virtutem complectitur omnem 349
Juſtitia juſtior 350
Juvenari 349
Juventa viribus pollet *Ibid.*
Juxta cubitum profecit 500
Juxta cum ignariſſimis 240
Juxta fluvium puteum fodit 14
Juxta melam 150
Juxta navem 425
Jynge trahor 47

L.

LAborem ſerere 264
Labore laborioſius 302
Librax Mileſius 521
Labyrinthus 479
Lachryma nihil citius areſcit 277
Lacinia tenere 291
Lac gallinaceum 523
Laconicæ lunæ 582
Laconiſmus 82
Lacunam explere 526
Λακκόπλουτοι 173
Lanam in officinam fullonis 13
Lapidem decoquis 264
Lapides flere 359
Lapidi loqueris 263
Lapſana vivere 565
Laqueus auxiliari videtur 389
Laqueus laqueum cepit 289
Largitio non habet fundum 502
Lari ſacrificant 568
Larus hians 321
Larus in paludibus 365
Larus parturit 223
Λαρυγγίζειν 97
Late vivens 241
Laterem lavas 263
Latu munguem, & ſimiles hyperbolæ 65
Laudant ut pueri pavonē 520
Laverniones 519
Laureolam in muſtaceis quærere 57
Lavares Peliam 493
Laureum baculum geſto 79
Lecytho pinguior 321

Lecy-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Lecythum habet in malis 227
Legatus non cæditur, neque violatur 205, 537
Lemnia manu 128, 307
Lemnium malum 302
Lens Deus 577
Lenticulam angulo tenes 244
Lentiſcum mandere 334
Leo chordula vinctus 543
Leonem ex unguibus æſtimare 163
Leonem larva territas 255
Leonem radere 399
Leonem ſtimulas *Ibid.*
Leonem videre, hoſtium tela portendit 106
Leonina ſocietas 605
Leonis catulum ne alas *Ibid.*
Leonis exuvium ſuper crocoton 17
Leonis veſtigia quæris 593
Leporem non edit 210
Lepori eſurienti etiam placentæ fici 432
Leporis vita 535
Lepos Atticus, eloquentia Attica 195
Lepus pro carnibus 163
Lepus dormiens 559
Lepus apparens, infortunatum facit iter 307
Lerii mali 248
Lerna malorum 303
Lesbia regula 348
Lesbiari 331
Lesbiis digna *Ibid.*
Lesbius Prylis 511
Lethale mulſum 26
Λευκηπατίας 594
Levi brachio 293
Leviſſima res oratio 232
Lex & regio 444
Lex in manibus 605
Libera corcyra, caca ubi libet 370
Liberæ capræ ab aratro 238
Liberi Poëtæ & pictores 370
Liber non eſt, qui non aliquando nihil agit 450
Libero lecto nihil jucundius 369
Liberorum amantior quam Gello 45
Libyca fera 285
Lignum tortum haud unquam rectum 308
Limam addere 132
Limen ſenectæ 374
Λιμοδωριεῖς 466
Lindii ſacrum 527
Lingere ſalem 565
Lingua amicus 44
Lingua bellare 593
Lingua juravit 282
Lingua lapſa verum dicit 368
Lingua non redarguta 253
Lingua quo vadis? 231
Lingua ſeorſum inciditur 233
Linum lino nectis 263, 579
Lippo oculo ſimilis 416
Lis litem ſerit 388
Litem incipere 528
Litem movebit, ſi vel canem aſinus momorderit 527
Litem parit lis, noxa item noxam parit 388
Littore loquacior 229
Littori loqueris 256

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Lityerſam cantionē canis 357
Locrenſis bos 115
Locrenſe pactum 280
Lolio victitant 83
Longæ regum manus 611
Longe lateque 142
Longum prooemium audiendi cupido 577
Longum valere juſſis 428
Loquax talpa 318
Lorıpedem rectus derideat 136
Lotum guſtavit 245
Lucernâ accendere poſſis 343
Lucernam adhibes in meridie 20
Lucerna pinguior 321
Luſciniæ deeſt cantio 245
Lucri bonus eſt odor ex re qualibet 517
Lucrum pudori præſtat 518
Lumen ſoli mutuas 7
Lunæ radiis non matureſcit botrus 70, 474
Lunam detrahere 393
Lupi alas quæris 16
Lupi decas 250
Lupi illum priores viderunt 419
Lupinum potum 201
Lupo agnum eripere poſtulat 245
Lupus ante clamorem feſtinat 405
Lupus aquilam fugit *Ibid.*
Lupus circum puteum chorum agit 223
Lupus eſt in fabula 571
Lupus hiat 223
Lupus pilum mutat, non mentem 308
Luſciniæ nugis inſidentes 245
Luto lutulentior 564
Lutum luto purgare 387
Lutum niſi tundatur, non fit urceus 295
Lutum ſanguine maceratum 128
Lux affulſit 79
Lychnobii 435
Lydi mali, poſt hos Ægyptii 248
Lydio more 332
Lydius currus 186
Lydius lapis 346
Lydorum carycæ 362
Lydum in planiciem provocas 497
Lydus cauponatur 331
Lydus in meridie *Ibid.*
Lydus oſtium claudit 142
Lynceo perſpicacior 480
Lyſicrates alter 172
Lyſiſtrati divitias habes 169

M.

MAchinas poſt bellum adferre 582
Macilenta manu pinguem pedem 463
Macilentior Leotrephide 564
Mactata hoſtia lenior 402
Maduſa 72
Mæſonica dicteria 385
Magadari 477
Magis gaudet eo, qui ſenectam exuit 358
Magis impius Hippomene 252
Magis ipſe Phryx 26
Magis mutus quam piſcis 574

Magis

Magis ſibi placet quam Peleus in machera 60
Magiſtratum gerens, audi & juſte & injuſte 27
Magiſtratus virum indicat 590
Magis varius quam hydra 284
Magna civitas, magna ſolitudo 410
Magnetum mala 302
Magnorum fluviorum navigabiles fontes 461
Magnum os anni 172
Magnus verſatur in re puſilla 283
Mala attrahens ad ſe, ut Cæcias nubes 393
Mala malis eveniunt 614
Mala proditio 617
Mala ſenium accelerant 537
Mala ultro adſunt 301
Maleam legens, quæ domi ſunt obliviſcere 162
Male conjugati 208
Male parta, male dilabuntur 617
Mali bibunt improbitatis fecem 610
Mali commatis 248
Mali corvi, malum ovum 460
Mali principii malus finis 189
Mali thripes mali ipes 551
Malis mala ſuccedunt 302
Malis mala eveniant 614
Malis ferire 420
Malis ter mala 617
Malo accepto ſtultus ſapit 539
Malo aſino vehitur 305
Malo nodo malus quærendus cuneus eſt 552
Malorum aſſuetudo 390
Malorum oblivio 441
Malorum panegyris 304
Malorum theſaurus *ibid.*
Malum bene conditum ne moveris 400
Malum conſilium 395
Malum eſt bonum 339
Malum lucrum æquale diſpendio 315
Malum malo medicari 387
Malum munus 423
Malum vas non frangitur 219
Malum Hercules 117
Malus choraules, bonus ſymphoniacus 235
Malus cum malo colliqueſcit voluptate 545
Malus janitor 291
Mandare laqueum 115
Mandrabuli more res ſuccedit 132
Manduces 197
Manica 183
Mancipera 601
Manibus pedibuſque 98
Manivoro vinculo 418
Manliana imperia 127
Manſum ex ore 46
Manum ad os apponere 574
Manu fingere 295
Manu longa & manu brevi tradere 208
Manum admoventi fortuna eſt imploranda 294
Manum admovere 294, 505
Manum de tabula 406
Manum ferulæ ſubduximus 347

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Manum habere ſub pallio 260
Manum non verterim 109
Manu ſerendum non thylaco 412; 581
Manus manum fricat 468
Manus precium 296
Maras 350
Mare aureum 382
Mare cœlo miſcere 100
Mare exhauris 270
Margites 319
Mare malorum 304
Mare prius vitem tulerit 242
Mare proluit omnium mortalium mala 252
Mari aquam addere 272
Mari è foſſa aquam 18
Marinam auditionem fluviali abluit ſermone 30
Maritimi mores 281
Maritimus cum ſis, ne velis fieri terreſtris 429
Mars communis 274
Mars haud concutit ſua ipſius arma 552
Mars rex 606
Martem tueri 360
Martis campus 608
Martis pullus 68
Maſchalam tollere 386
Maſculum 213
Matiolœchus 63
Matrem ſequimini porci 378
Matris ut capra dicitur 434
Ματτυάζειν 361
Mature fias ſenex 372
Matura virgo 378
Matura ſatio ſæpe decipit, ſera ſemper mala eſt 200
Maturior moro 488
Mazam pinſuit à me piſtam 98
Mea eſt pila 604
Medium oſtendere digitum 115
Medius teneris 289
Medullitus, oculitus 46
Megarenſes neque tertii neque quarti 120
Megarenſium lacrymæ 555
Megaricæ ſphynges 518
Megaricum Machinamentum 284
Meis auſpiciis 93
Melanione caſtior 314
Meliacum remigium 231
Meliores nanciſci aves 500
Melicæa catella 288
Melitæus catulus *ibid.*
Melle litus gladius 557
Melle teipſum perungis 330
Mellis medulla 361
Melius nobis eſt quam heri 500
Μελλονικιᾶν 584
Memorem mones, doctum doces 268
Me mortuo, terra miſceatur incendio 33
Mendax atraphaxis 487
Mendici pera non impletur 517
Mendico ne parentes quidem ſunt amici 467
Mendicorum loculi ſemper inanes 517
Menſe Majo nubunt male 336

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Mens eſt in tergoribus 561
Mens non eſt in centauris 319
Mens videt, mens audit 482
Mens peregrina 67
Mentham belli tempore neque ſerito, neque edito 336
Mentiuntur multa cantores 599
Meos corymbos necto 32
Mercator eſt 507
Mercator naviga atque expone 498
Mercenarium præconium 23
Mercuriale 492
Mercurio dextro 457
Mercurius infans 8
Mercurius ſupervenit 571
Merx ultronea putet 119
Meſſena ſervilior 325
Meſſe tenus propria vive 414
Methyſocottabi 379
Metiri digitis 152
Metum inanem metuiſti 254
Metus infamiæ 406
Midæ divitiæ 169
Midas auriculas aſini 320
Midas in teſſeris conſultor optimus 79
Mihi curæ erit negotium 153
Mihi ipſi balneum miniſtrabo 506
Mihi iſta curæ futura ſunt 154
Mihi iſthic nec ſeritur, nec metitur 33
Militavit cum Eraſinade 307
Milium terebrare 263
Milium torno ſculpere 268
Minerva felem 182
Minervæ ſuffragium 207
Minimo provocare 115
Minore finire pomærio 83
Minus de iſtis laboro, quam de ranis paluſtribus 119
Minus habet mentis, quam Dithyrambarum poëta 325
Minutula pluvia imbrem parit 64
Minxit in patrios cineres 307
Mira de lente 31, 339
Miſeram meſſem metere 617
Miſerior monomachis 305
Miſcebis ſacra prophanis 100
Miſerrimum fame mori 196
Mithragyrtes, non daduchus 111
Mitior columba 402
Mitte in aquam 299
Mittere ſanguinem 323
Moderator negotii 520
Modio dimetiar 383
Modis omnibus incitat 275
Modo palliatus modo togatus 276
Mœnia ferrea, non terrea 214
Mœnia Semiramidis 534
Moleſtum, ſapientem apud ſtultos loqui 338
Moleſtus interpellator venter 196
Molli brachio 293
Momo ſatisfacere 53
Monogrammi 212
Monophagi 566
Mons cum monte non miſcetur 553
Monſtrari digito 186

Mon-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Monſtrum alere 452
Montes frumenti 382
Mopſo Niſa datur 492
Morbum morbo addere 387
Mordere frenum 344
Mordere labrum *ibid.*
Mordicus tenere 483
More Carico 13
Mores amici noveris, non oderis 37
Mores hominum regioni reſpondent 553
Moriendum priuſquam, &c. 292
Mors omnibus communis 432
Mors optima rapit, deterrima relinquit 373
Morſus aſpidis 448
Mortem tueri 596
Mortui non mordent 445
Mortuis non conviciandum *ibid.*
Mortuis mederi 541
Mortuo leoni & lepores inſultant 532
Mortuo mederi 272
Mortuo verba facis 256
Mortuos videns 107
Mortuum flagellas 256
Mortuus per ſomnum, vacabis curis 107
Mortuum unguento perungis 13
Mortuus jacet pedens 559
Moſchus canens Bœoticum 231
Movebo talum à ſacra linea 193
Movere Camarinam 400
Mox ſciemus melius vate 192
Mucoſis naribus 347
Mulgere hircum 11
Mulier imperator, & mulier miles 592
Mulierem ornat ſilentiũ 573
Mulieri non credas, ne mortuæ quidem 208
Mulieris animus 278
Mulieris oculus 209
Mulieris podex 239
Mulier pudica ne ſola ſit uſquam 209
Mulierum exitia *ibid.*
Muli Mariani 296
Multa cadunt inter calicem, ſupremaque labra 274
Multa docet fames 464
Multæ manus onus levius reddunt 92
Multæ regum aures atque oculi 130
Multæ rotæ volventur 215
Multa in bellis inania 255
Multa in medio 216
Multam ſylvam geſtas 211
Multa noris oportet, quibus Deum fallas 286
Multa novit vulpes, verum echinus unum magnum 283
Multa Syrorum holera 113
Multas amicitias ſilentium diremit 41
Multi diſcipuli præſtantiores magiſtris 183
Multi Mannii Ariciæ 436
Multi qui boves ſtimulent, pauci

pauci aratores 554
Multis ictibus dejicitur quercus 66
Multi bonique 436
Multis paraſangis præcurrere 180
Multi te oderint, ſi teipſum laudas 489
Multi thyrſigeri, pauci Bacchi 554
Multitudo Imperatorum Cariam perdidit 174
Multorum feſtorum Jovis glandes comedit 512
Muneribus res agitur 421
Muneribus vel dii capiuntur 420
Munerum animus optimus 426
Munerum corruptela 421
Munus exiguum ſed opportunum 589
Munus levidenſe 117
Murem pro leone oſtendit 222
Muris circumcurrentibus 452
Muris in morem 461
Muris interitus 571
Murus aheneus 132
Mus albus 288
Mus picem guſtans 539
Muſaium aves 196, 228
Muſicam docet amor 47
Muſicas depellere 270
Muſcum demetere 213
Muſcæ 407
Mus non ingrediens antrum, cucurbitam ferebat 18
Mus non uni fidit antro 38, 510
Muſtelæ ſevum 496
Muſtelam habet 300
Mutabilior Metra Eriſichthonis 277
Mutua defenſatio 102
Muta perſona 575
Mutare veſtem 356
Muti citius loquentur 575
Muti magiſtri *ibid.*
Mutua defenſio tutiſſima 102
Mutus hipparchion 575
Mutus magis quam ſcapha *ibid.*
Myconiorum more 461
Myconius calvus 210
Myconius vicinus 329
Mylus omnia audiens 129
Myoſobæ 24
Myrteam ambis coronam 148
Μυστηκαρφὶ 220
My ſortitus es 305
Myſorum ac Phrygum termini diſcreti ſunt 143
Myſorum poſtremus 120, 585
Myſorum præda 595
Myſorum ultimus navigat 514
Μύτης 379

N.

NAæra & Charmione 40
Νακιασορβύειν 561
Nam jam illi non ſunt, at qui ſunt, mali 226
Nani 464

Nari-

Naribus trahere 326
Naſo ſuſpendere 136
Naſus 348
Naturam expellas furca, tamen uſque recurrit 308
Nauci non facio 110
Naves onuſtæ conviciis 448
Navibus atque quadrigis 197
Naviges Trœzenem 211
Naviget Antyciras 324
Navis annoſa haudquaquam navigabit per mare 424
Nauphracton tueri 55
Nauſon Naucrati 549
Navis aut galerus 52
Ne à chytrapode cibum nondum ſacrificatum rapias 519
Ne ad aures quidem ſcalpendas otium eſt 454
Ne Æſopum quidem triviſti 238
Ne allia comedas & fabas 528
Ne allii quidem caput 112
Ne altero quidem pede 66
Ne Apollo quidem intelligat 444
Ne beſtiæ quidem ferre poſſent 416
Ne bolus quidem relictus 339
Nebulæ in pariete 114
Nebulas diverberare 257
Nec animans, nec inanime 458
Ne capra contra Leonem 186
Nec apud homines nec in mari 446
Nec aures habeo, nec tango 14
Nec caput nec pedes 480
Nec cinerem vitans in prunas incidat 209
Nec crepitu quidem digiti dignum 108
Nec cuivis dextram injeceris 38
Nec currimus, nec remigamus 480
Nec dignus qui me intueatur 183
Neceſſarium malum 48
Neceſſitas magiſtra 430
Neceſſitas moleſta 433
Nec mulieri, nec gremio credendum 209
Nec obolum habet unde reſtim emat 462
Ne contra bovem opta 620
Nec paſſim, nec omnia, nec ab omnibus 517
Nec ſibi, nec aliis utilis 237
Nectaris flos 360
Nec uno dignus 110
Ne decima quidem Syracuſanorum pars 170
Ne de lite pronuncies 89
Ne depugnes in alieno negotio 35
Ne dii quidem à morte liberant 432
Ne elephantus ebiberet 72
Ne Execeſtides quidem viam invenerit 479
Nefaſti dies 313
Ne genu quidem flexo 66
Ne gladium tollas mulier 90

Negle-

Neglectis urenda filix innaſcitur agris 238
Negotium ex otio 492
Negotium non aptum 224
Ne gry quidem 575
Ne guſtaris quibus nigra eſt cauda 125
Ne guttam quidem 112
Ne Hercules quidem adverſus duos 89
Ne ignifer quidem reliquus eſt factus 339
Ne incalceatus in montem 587
Ne in Melampygum incidas 160
Ne in nervum erumpat 161
Ne in pelle quidem 463
Ne inter apia quidem ſunt 5
Ne intra veſtibulum quidem 486
Ne Jupiter quidem omnibus placet 54
Ne ligula quidem dignus 108
Ne major thylaco acceſſio 22
Ne malorum memineris 441
Ne magna loquaris 485
Ne Mercurio quidem credere 141
Ne mihi Suffenus eſſem 59
Ne mihi vacuam abſtergas 408
Nemini fidas, niſi cum quo modium ſalis abſumſeris 140
Nemo bene imperat, niſi qui paruerit imperio 374
Nemo bene merito bovem immolavit, præter Pyrrhiam 311
Nemo cogendus amicus 433
Nemo cogendus officii cauſa 431
Nemo læditur, niſi à ſeipſo 399
Nemo malus hoc ſciet 139
Nemo mortalium omnibus horis ſapit 218
Nemo nos inſequitur 580
Nemo quenquam publica ire via prohibet 352
Ne move feſtucam 63
Ne move lineam 351
Ne muſca quidem 560
Ne My quidem facere audet 594
Ne nimium callidum hoc ſit modo 200
Ne nomen quidem 131
Ne nummus quidem plumbeus 112
Neoptolemi vindicta 385
Ne patris quidem nomen dicere poſſis 434
Ne per ſomnium quidem 222
Nephalii ligna 567
Nephalium ſacrum 566
Ne pictum quidem vidit 241
Ne præceps fueris ad jurandum 586
Ne pudeat artem 513
Ne punctum quidem 144
Ne puero gladium 167
Ne quære mollia, ne tibi contingant dura 224
Neque cæcum ducem, neque amentem conſultorem 85
Neque cœlum, neque terram attingit 31

Neque

Neque compluitur, neque ſole aduritur 236
Neque cum malis, neque ſine malis 41
Neque enim ignari ſumus 314
Neque Lydorum caritas 414
Neque meli neque apes 294
Neque natare, neque literas 236
Neque nulli ſis amicus, neque multis 38
Neque peſſimus, neque optimus 414
Neque terræ motus timet, neque fluctus 69
Nequicquam ſapit, qui ſibi non ſapit 504
Ne quid nimis 413
Ne quid moveare verborum ſtrepitu 69
Ne quid ſuo ſuat capiti 393
Ne quis unquam Megarenſibus 320
Ne ramenta quidem 112
Neſcis quid veſper ſerus vehat 274
Neſcit capitis & inguinis diſcrimen 321
Ne ſi ad Jovis quidem aulam 356, 532
Ne ſi bos quidem vocem edat 599
Ne ſis patruus mihi 358
Ne ſpina quidem vulnerabit bonos 618
Neſtorea eloquentia 195
Neſtorea ſenecta 371
Ne ſupra pedem calceus 414
Ne ſutor ultra crepidam 6[illegible]
Ne temere Abydum 161
Ne tempeſtas quidem nocere poſſit 465
Ne terra quidem juvit 112
Ne teruncium quidem inſumpſit 110
Ne tria quidem Steſichori noſti 236
Ne verba pro farina 273
Ne veſtigium quidem 190
Ne via quidem eadem cum illo vult ingredi 456
Ne vidit quidem oleum 239
Ne vities muſicam 413
Ne umbram quidem ejus novit 112
Ne uni navi facultates 160
Ne unquam viri ſenis 338
Niger infamis 132
Nihil ab Elephante differs 318
Nihil ad Bacchum 31, 164
Nihil ad fides *ibid.*
Nihil ad Parmenonis ſuem 182
Nihil ad rem 32
Nihil ad verſum 31, 164
Nihil agere 261
Nihil aliæ civitates ad Crotonem 182
Nihil cum amaracino ſui 164
Nihil differs à Chærephonte 318
Nihil dulcius quam omnia ſcire 129
Nihil de vitello 565
Nihil ex agro dicis 195
Nihili cotio eſt 124
Nihil graculo cum fidib. 164

Nihil

Nihil grave paſſus es, niſi tibi vendicas 194
Nihil homini amico eſt opportuno amicius 590
Nihil inanius quam multa ſcire 129
Nihil minus expedit quam agrum optime colere 413
Nihil intra eſt oleam, nil extra eſt in nuce duri 12
Nihil poteſt, nec addi, nec adimi 474
Nihil ſacri es 113
Nihil ſanum *ibid.*
Nihil ſimile 180
Nihil profuerit bulbus 91
Nihil recuſandum quod donatur 426
Niobes mala 306
Ni pater eſſes 131
Ni purges & molas, non comedes 294
Niſi crura fracta fuerunt 484
Niſi ſi qua vidit avis 452
Nocte lucidus, interdiu inutilis 11
Noctesque dieſque 65
Nocuit & nocebit 159
Noctua volat 79
Noctuæ lauriocticæ 171
Noctuinum ovum 524
Nodum in ſcyrpo quærit 130
Nodum ſolvere 471
Nolens volens 49
Nomine tantum notus 241
Non abjicit animum 68
Non admodum miſces 122
Non abſque Theſeo 90
Non cedendum malis 69
Non certatur de oleaſtro 162
Non Chius, ſed Cius 285
Non contis aut ramulis 169
Non curat numerum lupus 521
Non decet principem ſolidam dormire noctem 562
Non enim ſpinæ 499
Non è quovis ligno fit Mercurius 424
Non eras in hoc albo 544
Non eſt beatus, eſſe qui ſe neſciat 126
Non eſt cujuſvis Corinthum appellere 138
Non eſt curæ Hippoclidi 122
Non eſt Dithyrambus, ſi bibat aquam 466
Non eſt ejuſdem & multa & opportuna dicere 229
Non eſt laudandus, ne in cœna quidem 253
Non eſt meum negotium, multum valeat 36
Non eſt oleum in lecytho 128
Non eſt remedium adverſus ſycophantæ morſum 86
Non filius Achillis 551
Non habet, cui indormiat 465
Non idem ſunt ſcriptura & Leucæus 282
Non illi ineſt dentale 327
Non impetam lingua 446
Non incedit per ignem 595
Non ineſt illi dentale 327
Non interpellandus famelicus 198

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Non liberat podagra calceus 402
Non licet in bello bis peccare 545
Non luctu, ſed remedio eſt opus in malis 33
Non magis parcemus quam lupis 128
Non magis quam canem 118, 456
Non miſſura cutem, niſi plena cruoris Hirudo 579
Non movenda moves 607
Non naviges noctu 152
Non novit natos 240
Non noſtrum onus, bos clitellas 423
Non omnes qui habent citharam ſunt citharœdi 554
Non omnia eveniunt, quæ in animo ſtatueris 226
Non omnia poſſumus omnes 30, 187
Non omnibus contingit 139
Non omnibus dormio 558
Non omnino temere eſt, quod vulgo dictitant 493
Non omnis fert omnia tellus 31
Non oportet hoſpitem ſemper eſſe hoſpitem 510
Non perſuadebis, ne ſi perſuaſeris quidem 141
Non pluet, &c. 511
Non pluris quam ſimias 124
Non poſſumus non dicere 367
Non potes Tethydem ſimul & Galateam amare 37
Non probantis 131
Non quantum luſciniæ dormiunt 152
Non quidvis contingit, quod optaris 620
Non ſemper erit æſtas 450
Non ſtatim decernendum 501
Non ſtatim finis apparet 203
Non ſtatuar leæna in machæra 445
Non ſum ex iſtis Heroibus 544
Non ſunt amici qui procul degunt 41
Non ſuſcipiendum negotium temere 586
Non tam aqua ſimilis aquæ 546
Non tam lac lacti ſimile *ibid.*
Non videmus manticæ quod in tergo eſt 484
Non una vehit navis 419
Non una manu capere 152
Non ut prior lædam, ſed ut injuriam retaliem 354
Non vulgari anchora nititur 536
Noſce teipſum 411
Noſce tempus 589
Noſtræ farinæ 544
Noſtris ipſorum alis capimur 397
Noſtro Marte 92
Nota res mala optima 390
Notare ungui, notare carbone 130
Notum lippis ac tonſoribus 482
Novacula in cotem 297
Nova hirundo 247

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Novi Symonem, & Symon me 249, 549
Novit bona & mala 347
Novit hæc Pilæa & Tyttigias 523
Novit quid album, quid nigrum 347
Novit vias, quibus effugit Eucrates 284
Novos parans amicos, ne obliviſcere veterum 37
Novum cribrum novo paxillo pendeat 553
Nox humida 85
Nuces relinquere 428
Nucleum amiſi, reliquit pignore putamina 225
Nudæ gratiæ 45
Nudior Leberide 462
Nudior paxillo 463
Nudo capite 254
Nudo veſtimenta detrahere 15
Nudo mandas excubias *ibid.*
Nudus nec à centum viris ſpoliatur 271
Nudus tanquam ex matre 463
Nugæ theatri 438
Nugas agere 267
Nulla candidorum virorum utilitas 595
Nullam corporis partem habet otioſam, ne eam quidem qua vocem promit 516
Nullam hodie lineam duxi 238
Nullius coloris 239
Nullius indigens Deus 173
Nullo ſcopo jaculari 274
Nullum animal quod animal 360
Nullum otium ſervis 454
Nullus delectus 348
Nullus dies omnino malus 132
Nullus emptor difficilis bonum emit obſonium 563
Nullus malus magnus piſcis 490
Nullus ſum 137
Numeris Platonicis obſcurius 443
Numerus 119
Numero dicis 83
Nummo addicere 111
Nunc contingat ſervari 157
Nunc bene navigavi cum naufragium feci 383
Nunc dii beati 615
Nunc illa advenit Datidis cantilena 73
Nunc in regionem veni 222
Nunc ipſa floret Muſa 195
Nunc ipſa vivit ſapientia *ibid.*
Nunc leguminum meſſis 588
Nunc meæ in arctum coguntur copiæ 126, 170
Nunc pluit, & claro nunc Juppiter æthere fulget 215
Nunc tuum ferrum in igni eſt 452
Nunquam efficies ut recte ingrediantur cancri 243
Nunquam enim meos boves abegerunt nec equos 354
Nunquam ex malo patre bonus filius 459
Nunquid & Saul inter Prophe-

phetas 166
Nutricum more male 522
Nutu atque renutu 489

O.

OBedientia felicitatis mater 308, 445
Ὀβελίζειν 132
Obelo notare 105
Objicere canibus agnos 160
Oblivionis campus 441
Obliquus curſus 286
Obolo dignus 111
Obſequium amicos, veritas odium parit 366
Ob textoris erratum 616
Obtorto collo trahi 525, 606
Obturbas fruſtra velut unda 268
Obtrudere palpum 247
Obviis ulnis 363
Occaſione duntaxat opus improbitati vel malitiæ 309
Occaſionis ala 570
Ocioſus eſto 533
Occultæ muſices nullus reſpectus 451
Oculatæ manus 141
Oculis magis habenda fides, quam auribus 207
Oculis ferre in ſinu, in capite 44
Oculum excludere 606
Oculus dexter mihi ſalit 78
Octapedes 171
Octipedem excitas 398
Ocyor accipitre 199
Oderint dum metuant 455
Odi memorem compotorem 442
Odi puerulos præcoci ſapientia 203
Odit cane pejus & angue 455
Odium agreſte 454
Odium novercale *ibid*
Odium Vatinianum *ibid*
O domus antiqua, quam diſpari domino dominaris 132
Odorari 481
Oedipi imprecatio 188
Oenoë charadram 400
Oeſtro percitus 359
Oetæus genius 613
Officere luminibus 178
Officium humilius 424
Officium ne collocaris in invitum 433
Ogygia mala 302
Οἴκοθεν 176
Οἰόλυκος 160
Oleo incendium reſtinguere 387
Oleo nitidius 227
Oleo tranquillior 403
Olet lucernam 152
Oleum camino addere 387
Oleum & operam perdere 261
Oleum in auricula ferre 486
Oleum & ſalem oportet emere 590
Oleum vendere 486
Olivam ne comedas 220
Ollæ amicitia 44
Ollæ veſtigium in cinere turbato 442
Olla lenticulam attigit 498
Ollam alere 408

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Ollaris deus 118
Ollas oſtentare 262
Ollas lippire 84
Ominabitur aliquis te conſpecto 210
Omiſſa hypera, pedem inſequeris 33
Omiſſis fontibus conſectari rivulos 10
Omiſſis nugis rem experiamur 23
Omitte vatem 340
Omne æs alienum cape, & mulcta allium 619
Omnem facultatem indutus eſt 467
Omnem jacere aleam 192
Omnem movere lapidem 191
Omnem rudentem movere 192
Omnem vocem mittere 93
Omnes attrahens, ut magnes lapis 397
Omnes laqueos effugere 140, 177
Omnes ſibi melius eſſe malunt quam alteri 505
Omne tulit punctum 54
Omnia chnaumata 597
Omnia eſculenta obſeſſis 382
Omnia ex ſententia cedunt 74
Omnia idem pulvis 549
Omnia octo 473
Omnia præter animam 465
Omnia præclara dicis 136
Omnia ſecunda, ſaltat ſenex 491
Omnia ſimilia 547
Omnia ſub unum Myconum 549
Omnibus antevertenda vitæ cura 149
Omnibus armis præſidiiſque deſtitutus 138
Omnibus nervis 98
Omnibus veſtigiis inquirere 105
Omnibus unguiculis 483
Omni certaminis genere 99
Omni conatu invadere 354
Omni devorato bove, in cauda defecit 474
Omni pede ſtandum 99
Omni pedi eundem calceum inducere 33
Omnis herus ſervo monoſyllabus 128
Omni telorum genere oppugnare 98
Omnium calculis 49
Omnium horarum homo 542
Omnium quos ſol videt 127, 458
Omnium rerum viciſſitudo eſt 215
Onobatis 254
Onus navis 417
Opera ſyloſontis ampla regio 127
Operarii 246
Operi incipienti favendũ 313
Oportet agrum imbecilliorem eſſe 367
Oportet omnibus corydalis 316
Oportet remum ducere, qui didicit 685

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Oportet teſtudinis carnes aut edere, aut non edere 50
Oppedere contra tonitrua 124
Optat ephippia bos piger, optat arare caballus 342
Optat vicino ut habeat, magis autem ollæ 506
Optima quidem aqua 178
Optimum aliena inſania frui 540
Optimum condimentum fames 361
Optimum non naſci 609
Optimum obſonium labor ſenectuti 295
Opus ad opus 501
Oracula loqui 369
Orci galea 174
Ordinem deſerere 612
Oreſti pallium texere 241
Origanum tueri 596
Ornatus ex tuis virtutib. 610
Orphica vita 308
Oſce loqui 254
Oſcitante uno, deinde oſcitat & alter 125
Oſculana pugna 278
Os ineſt orationi 369
Os infrene 230
Os perfricare 253
Oſtiatim 468
Oſtium obdere prophanis 453
Oſtrei in morem hæret 483
Os ſublinere 247
Ovem lupo commiſiſti 160
Ovium mores 320
Ovium nullus uſus *ibid.*
Ovo prognatus eodem 547
Ovum adglutinas 260
Ovum ovo ſimile 546

P.

PActoli opes 165
Palmarium facinus 57
Palmam ferre 603
Palinodiam canere 426
Palpari in tenebris 85
Palumbem pro columba 273
Pamphili furtum 521
Panagæa Diana 277
Pandeletias ſententias 61
Panicus caſus 254
Panidis ſuffragium 34
Panis lapidoſus 7
Pannus lacer 12
Papæ Myxus 48.
Papyri fructus non poſtula magnam ſpicam 9
Paria facere 4
Paries dealbatus 55
Pari jugo 2
Pardi mortem adſimulat 28
Parieti loqueris 25
Par pari 2
Par pari referre 47
Pariter remum ducere 10
Parit puella etiamſi male ad ſit viro 19
Parthi quo plus biberint 7
Partitio non præfocatio 51
Parturiunt montes, naſcetu ridiculus mus 22
Parni ſcapula 57
Parvo emptas carnes 56
Parvus ſemper tuus pullus 4
Paſtillos Rufillus olet, Gorgo nius hircum 145, 41

Patri.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Patriæ fumus igni alieno luculentior 488
Patris eſt filius 544
Patrocli occaſio 557
Patroclo ſordidior 566
Pattæcione calumnioſior 87
Pauciloquus, ſed eruditus 82
Pauper, ſed ingenioſus 464
Paupertas ſapientiam ſortita eſt *ibid.*
Pauſone mendicior 467
Pecunia abſque peculio fragilis 94
Pecuniæ obediunt omnia 421
Pecuniæ vir 172
Pecuniarum cupiditas Spartam capiet, præterea nihil 522
Pecunioſus damnari non poteſt 422
Pedem conferre 23, 191
Pedem ubi ponat non habet 409
Pedere thus 487
Pedetentim 580
Pedibus in ſententiam diſcedere 53
Pedibus trahere 184
Pedicum Platonis 504
Pedum viſa eſt via 240
Pegaſo velocior 199
Pejus Babys tibia canit 297
Pellem caninam rodere 446
Pellenæa tunica 313
Penopis talenta 170
Pennas nido majores extendere 60
Penelopes telam texere 260
Peniciſſare 335
Penſum perſolvere 602
Πεντάπλοα 411
Pepones 331
Per antiquum diem 313
Perdere naulum 340
Perdicis crura 211
Perdidiſti vinum infuſa aqua 78
Perendinum ventum prædicere 511
Per fluvium traducere 70
Pergræcari 376
Per haſtæ cuſpidem currere 162
Per Harma aliquid facere 439
Peribis ſi non feceris 480
Periculum proræ ſelis 158
Periculoſum eſt canem inteſtina guſtaſſe 245
Per ignem incedis 158
Perierunt bona 137
Periit ſus 261
Περίτριμμα 407
Per manus tradere 218
Per medium annulum traharis oportet 301
Per nebulam 443
Per nebulam, per caliginem, per ſomnium 291
Per parietem loqui 14
Perpetuum bellum 455
Perplexus 479
Perplexus animique conſternati *ibid.*
Perque enſes, perque ignem oportere rumpere 162
Perſæpe ſacra haud ſacrificata devorat 519
Per ſatyram 292

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Per tenebras quæ apud quercum 304
Pertinax contentio 28
Per tranſennam inſpicere 291, 41
Pattæcione calumnioſior 87
Phaniæ janua 57
Phalaridis imperium 127
Phallus Deo 590
Phani oſtium 291
Phaſelitarum ſactificium 568
Phicidiſſare 337
Philauti 488
Philippide tenuius 565
Philoſophari 588
Philotheſius crater 40
Phoci convivium 396
Phocenſium amolitio 188
Phocenſium execratio *ibid.*
Phœnice rarior 523
Phœnice vivacior 372
Phœnicum pacta 280
Phormionis thori 220
Phrynondas alter 249
Phrynichi lucta 272
Phryx plagis emendatur 325
Pica certat cum luſcinia 180
Pili non facio 110
Pilos pro lana 273
Pilus in medio 143
Pingui menſura 364
Pingui Minerva 52
Pinguior lecytho 321
Pinguis venter non gignit ſenſum tenuem 496
Pinus in morem 137, 340
Piſcator ictus ſapiet 539
Piſcem natare doces 16
Piſcis eget ſale 21
Piſcis nequam eſt, niſi recens 312
Piſcis primum à capite fœtet 460
Piſcis repoſitus 312
Piſtillo calvior 210
Piſtillo nudior 463
Piſtillo retuſius 325
Pitana ſum 218
Pithon formoſus 21
Placiadæ 611
Placide bos 581
Plauſtra convitiis onuſta 448
Plena manu 364, 502
Plenilunio fiet 439
Pleno gradu 154
Pleno modio 364
Plumbeo jugulare gladio 115
Plures adorant ſolem orientem, quam occidentem 44
Plures Gallicyriis 579
Plures triobolos, paucos eſt cernere vates 554
Pluris eſt oculatus teſtis unus, quam auriti decem 141
Plurium calculus vincit 89
Plus aloes, quam mellis habet 48
Plus apud Campanos unguenti, quam apud cæteros olei ſit 180
Podex lotionem vincit 309, 402
Pollicentis ſe promiſſa re præſtiturum 206
Polycrates matrem paſcit 26
Polypi 521
Polypi caput 48
Polypi mentē obtine 544, 78

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Pomarius Hercules 117
Ponere ſupercilium 55
Pontificialis cœna 376
Porcellus Acarnanius 288
Porcum immola 324
Porcus Trojanus 378
Porrectis pedibus dormire 535
Porrigere manus 93
Porro à Jove atque à fulmine 536
Poſt acerba prudentior 539
Poſt bellum auxilium 541
Poſterioribus melioribus 530
Poſt feſtum veniſti 583
Poſt folia cadunt arbores 157
Poſtica ſanna 136
Poſtico diſcedere 558
Poſt Lesbium cantorem 182
Poſt malam ſegetem ſerendum eſt 194
Poſt Marathonem pugna 388
Poſt principia 536
Poſt rem devoratam oratio 540
Præbere viros 214
Prædives 171
Præmanſum in os inferre 52
Præmatura mors 538
Præmovere venatum 203
Præpoſtere 10
Præſens abſens 67
Præſentem fortunam boni conſule 508
Præſentem mulge, quid fugientem inſequeris? *ibid.*
Præſtat canem irritare, quam anum 538
Præſtat habere acerbos 25
Præſtat invidioſum eſſe 343
Præſtat uni malo obnoxium eſſe quam duobus 388
Præter Sibyllam leget nemo 139
Prævertit ancoræ jactum Deus 225
Preces armatæ 433
Premenda occaſio 449
Premere pollicem 53
Prienenſis juſtitia 351
Prima facie, prima fronte 104
Primas jactare haſtas 10
Primas tenere 149
Primoribus labiis deguſtare 293
Primum Ægina pueros optimos alit 314
Primum apes abigendæ 532
Primum Mars in filiis laudatus eſt 314
Primum recte valere, proxima forma, tertio loco divitiæ 80
Princeps indiligens 290
Principatus Scyrius 121
Principes inter ſe noti 437
Principium dimidium totius 4
Principium, medium & finis 598
Principum favor neceſſarius 457
Priſcis credendum 204
Prius antidotum quam venenum 14
Prius duo echini amicitiam ineant 241

Prius locuſta bovem pariet *ibid.*
Prius ovem lupus ducat uxorem 241
Prius quam aſſa ſit farina 14
Priuſquam gallus iterum cecinerit 200
Priuſquam mactaris, excorias 14
Priuſquam ſortiaris, communia devoras 523, 607
Prius teſtudo leporem anteverterit 242
Proba eſt materia, ſi probum adhibeas artificem 295
Pro beneficentia Agamemnonem ulti ſunt Achivi 311
Pro bonis Glomi 233, 470
Pro cæco exoculatus eſt 388
Procridis telum 73
Procul à pedibus equinis 536
Procul ab auribus nuncius veniat 135
Pro Delo Calauriam 469
Prodico doctior 187
Pro dignitate cujuſque 148
Pro eleganti medico malus poëta 428
Profectus ab Apaturia, rediit Majo 583
Profundum ſulcum 369
Prolixius Iliade 228
Pro malo cane ſuem repoſcis 273
Pro mea virili 98
Promeri canes 612
Promus magis quam condus 365
Pronomi barba 211
Pro perca ſcorpium 273, 311
Propria vineta cædere 88
Proprii nominis obliviſci 441
Prora & puppis 2
Proteo mutabilior 278
Proterviam fecit 501
Protinus apparet, quæ plantæ frugiferæ futuræ 106
Provolvitur ad milvios 440
Prudentia cum viribus conjuncta 513
Prudens in flammam mittere manum 395
Pſecas aut ros 52
Ψευδόπυρα οἷον τὰ σά 407
Pſydracia 601
Pſyra Bacchum 567
Pſyrice facta 498
Πτερυγίζειν 335
Ptolemaica lis 528
Pudebat recuſare, & non audebant ſuſcipere 514
Pudor & metus *ibid.*
Pudor in oculis *ibid.*
Puer glaciem 396
Pueri ſeneſque 458, 419
Pugnis & calcibus 354
Pugno tenere 532
Pulchre dixti 26
Pulchre fallit vulpem 317
Pulchrorum etiam autumnus pulcher eſt 212
Pulchrum ſepulchri elogio 57
Pulmo prius veniſſet 293, 585
Pulverem oculis offundere 85
Punica fides 282, 476
Punctum temporis 608

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Purgatis auribus 66
Purior clavo 287
Purpura juxta purpuram dijudicanda 348
Purus putus 553
Puſillus quantus Molon 490
Putre ſalſamentum amat origanum 425
Pygmeorum acrothyina coloſſo aptare *Ibid.*
Pyrauſtæ gaudes gaudium 394
Pyrauſtæ interitus 401
Pyrrhandri commentum 284
Pyrrhichen oculis præ ſe ferens 359
Πυῤῥυχίζειν 360
Pyræus non fert vaſa inania 379

Q.

QUadra propria 461
Quadratus homo 475
Quæ apud inferos 598
Quæcunque in ſomnio videntur 620
Quæ dantur 509
Quæ divinitus contingunt 80
Quæ dolent, moleſtum eſt contingere 404
Quæ ex antiqua 305
Quæ index auro, id aurum homini 346
Quæ non poſuiſti, ne tollas 352
Quæ quis ipſe facit 488
Quærendæ facultates, deinde virtus 467
Quærens obſonium, veſtem perdidi 223
Quæ ſemel ancilla, nunquam hera 169
Quæ ſero contingunt, ſed magnifica 385
Quæ ſub alis fiunt 334
Quæ ſupra nos, nihil ad nos 35
Quævis terra patria 81
Qualis hera talis pediſſequa 547
Qualis vir talis oratio 106
Qualia purpurei comedunt obſonia Reges 361
Quam apes apum ſimiles 546
Quam curat teſtudo muſcas 110
Quam facile vulpes pyrum comeſt 498
Quam in tragœdia Comici 11
Quam quiſque novit artem in hac ſe exerceat 586
Quando id fieri non poteſt 507
Quanquam non dixeris, tamen apparet è pelle 106
Quanta mus apud Piſam 191
Quanta vix cœlo capi poſſint 435
Quanto aſinis præſtantiores muli 181
Quantum pedibus potes 201
Quantum habet 171
Quantum non milvus oberret *ibid.*
Quarta luna nati 36
Quaſi millus cani 537
Quaſi ſutrium canit 272

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Quatuor obolis non æſtimo 114
Quavis re dignus 146
Quem fortuna pinxerit 495
Quem mater amictum dedit, obſervat 595
Queruli in amicitia 43
Qui amant, ipſi ſibi ſomnia fingunt 621
Qui arat olivetum 295
Qui bene conjiciet hunc vatem 105, 510
Quibus nec ara, neque fides 281
Qui canem alit externum 310
Qui circa ſalem & fabam 41
Qui continet arcanum 573
Qui conturbat omnia 417
Qui domi compluitur 239
Quid Achivos à turre judicatis 536
Quid ad Mercurium? 32
Quid ad farinas? 31
Quicquid in linguam venerit 231
Quicquid in buccam venerit *ibid.*
Qui cum contemptu vitæ invadunt 69
Quid cœco cum ſpeculo? 165
Quid cani & balneo 164
Quid de puſillis magna prooemia? 337
Quid diſtent æra lupinis 144
Quid niſi victis dolor? 604
Quid non fies, profectus Arbelas? 621
Quid opus erat longis canere tibiis? 261
Quid primum & ultimum 48
Quid ſi cœlum ruat? 245
Quid tandem non efficiant manus? 295
Quid tibi Apollo cecinit? 441
Qui egent lucerna, infundunt oleum 233
Qui eget, in turba verſetur 467
Qui jure perierunt 340
Qui inſpuerit in cavernam formicarum 392
Qui modus equitum? 438
Qui multa rapuerit, pauca ſuffragatoribus dederit, ſalvus erit 421
Qui multum obfuit 430
Qui non litigat, cœlebs eſt 209
Qui nimium properat, ſerius abſolvit 202
Qui non zelat, non amat, 47
Qui obticeſcit 573
Qui omni in re, & omni in tempore 252
Qui paratus ad reſiſtendum 408
Qui poſſim ab hoc epulo abeſſe 363
Qui prior læſit 617
Qui probus Athenienſis 185
Qui quæ vult dicit, quæ non vult audiet 386
Quis aberret à janua. 1
Qui ſemel ſcurra, nunquam pater familias 309
Qui ſeſe non habet, Samum habere poſtulat 17

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Quis parentem laudabit niſi infelices filii 133
Quiſquis is fuerit 143
Quiſquis tarde venit ad cœnam 582
Qui ſunt apud inferos terniones 451
Quis uſus cepis putridi? 123
Qui vitat molam, vitat farinam 294
Quoad vixero 537
Quocunque pedes ferent 51
Quodcunque in ſolum venit 4
Quod aliis vitio vertas ipſe ne feceris 353
Quod adeſt, boni conſule 509
Quod alibi diminutum, exæquatur alibi 30
Quod alius condivit coquus, aliter condiam 218
Quod datur 509
Quod dedi, datum nollem 540
Quod factum eſt, infectum fieri non poteſt 431
Quod in corde ſobrii, id in lingua ebrii 368
Quod index auro, id aurum homini 346
Quod non eſt opus, aſſe carum non eſt 123
Quod pulchrum, idem amicum 211
Quod recte datum eſt 364
Quod ſcis, neſcis 573
Quod volumus, ſanctum eſt 484
Quod utile, honeſtum eſt 517
Quod ùtile, honeſtum: quod autem noxium, turpe 517
Quo properas, num ad Ephebum? 187
Quo ſemel eſt imbuta 309
Quos non tollerent centum Ægyptii 417
Quo terrarum raperis? 33
Quo tranſgreſſus? 58
Quot homines, tot ſententiæ 29
Quot ſervos, tot hoſtes 142
Quum adſit via, ſemitam quæris 593
Quum adſit urſus, veſtigia quæris *ibid.*
Quum aqua fauces ſtranguiet 11
Quum ceſſat Boreas 589
Quum Delphis ſacrificaverit, ipſe carnes abſumit 423
Quum licet fugere, ne quære litem 454
Quum mula pepererit 439
Quum parvula eſt, bona videtur ſpina 314
Quum ſis nanus, cede 184
Quum uterque concedit alteri 444

R.

Radit uſque ad cutem 525
Ranæ aquam 7
Rana cum locuſta 178
Rana Gyrina ſapientior 319
Ranarum more bibere 72
Rana Seriphia 574
Ranis vinum præminiſtras 423

Rapina cotyciis 519
Rara avis 524
Receptui canere 474
Rectam ingredi viam 351
Recto pectore 205
Reddidit Harpocratem 576
Refricare cicatricem 388
Refutantis laudem immodicam 25
Regia vaccula 146
Rejicientis auctorem formidinis 214
Relinque quippiam & Mœdis 502
Rem acu tetigiſti 22, 106
Rem factam habere 533
Rem factam ſtultus cognovit, piſcator ictus ſapiet 190
Remis veliſque 98
Rem novam aggredior 99
Re opitulandum, non verbis 93
Repariazare 281
Reperire rimam 177
Repperit Deus nocentem 610
Reprehenſio cognitionis 427
Res ad triarios rediit 192
Res Cannacæ 313
Res eſt in cardine 159
Res indicabit 190
Res in foro noſtro vertitur 217
Reſpublica nihil ad muſicum 34
Reſpublica virum docet 192
Res ſacra conſultor 107
Reti ventos venaris 258
Rex aut aſinus 192
Rhadamanteum judicium 205, 350
Rhadamanti jusjurandum 206
Rhamnuſia Nemeſis 613
Rhamnuſius 351
Rheginis timidior 592
Rhodiorum oraculum 580
Rhodii ſacrificium 527
Riſus Ionicus 378, 526
Riſus Megaricus 526
Riſus ſyncruſius *ibid.*
Riſus Chius *ibid.*
Romanus ſedendo vincit 580
Rore paſcitur 565
Roſam cum anemona confers 178
Roſam quæ præteriit, ne quæras iterum 337
Roſcius 149
Rudem accipere 475
Rude donare *ibid.*
Rudentes & remos cum armis commutavit 428
Rudius ac planius 482
Ruminare negotium 151
Rumor publicus non omnino fruſtra eſt 437
Rupta ancora 307
Ruris fons 151
Rus civitas 606
Ruſticanum oratorem ne contempſeris 120
Ruta cæſa 597
Ῥυποκόνδυλος 568

S.

Sacer manipulus 71
Sacer piſcis 318

Sacra

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Sacra celerius abſolvenda 200
Sacra hæc noſtra non aliter conſtant 590
Sacram ancoram ſolvere 193
Sacra nihil ſunt 569
Sacrum ſine fumo 567
Sæpe etiam eſt holitor valde opportuna locutus 26
Saguntina fames 465
Salamina navis 199
Sale emptum mancipium 116
Salem & fabam 554
Sale & aceto 562
Salem & menſam ne præter-eas 41
Sal & menſa 39
Salem & caſeum edere 222
Salem lingere 221
Sale nihil utilius 81
Salem vehens dormis 562
Sale perunctus hic adjuvabitur 376
Saliares dapes 572
Salis onus unde venerat, illuc abiit 614
Salivam imbibere 309
Salillum animæ 608
Salſitudo non ineſt illi 324
Salſuginoſa vicinia 402
Salvete equorum filiæ 24, 422
Sambucam citius 244
Samii literati 543
Samii mores 83
Samiorum flores 230
Samiorum laurea *ibid.*
Samiorum mala metuis 406
Samium comatum 330
Sanguine flere 359
Sanior eſt piſce 529
Sapiens divinat 509
Sapiens non eget 510
Sapiens ſua bona ſecum fert 75
Sapientes tyranni ſapientium congreſſu 45
Sapientia vino adumbratur 377
Sapientum octavus 147
Sardanapalus 330
Sardi venales 76, 579
Sardonius riſus 526
Sarone magis nauticus 359
Sarta tecta 470
Sarpedonium littus 96
Satietas ferociam parit 170
Satis quercus 499
Satius eſt recurrere, quam male currere 540
Satius eſt initiis mederi quam fini *ibid.*
Saturniæ lemæ 83, 328
Saturni podex 319
Saxum volutum non obducitur muſco 66
Saxum volvere 267
Scabioſior Leberide 62
Scarabæi umbræ 116
Scarabæo citius perſuaſeris 390
Scarabæo nigrior 494
Scarabæus aquilam quærit 611
Scarabæus citius faciet mel 243
Scœnicolæ 227
Σκιομαχεῖν 262
Scindere glaciem 5
Scindere penulam 235
Scipioni arundineo inniti 226

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Scit quomodo Juppiter duxerit Junonem 129
Scopæ diſſolutæ 544
Scopas diſſolvere *ibid.*
Scopum attingere 106
Scrupulum injicere 595
Scraptæ 116
Σκύτη βλέπει 561
Scyta acciſſans aſinum 560
Scytha malus 64
Scytharum ſolitudo 560
Scytharum oratio 62
Secum vivere 412
Secundis ventis 74
Secundo æſtu *ibid.*
Securim injicere 392
Sedecim pedibus ſuperavit 181
Sedens columba 403
Sejuncta ſunt Merrhæ & Siloam fluenta 143
Selliſſare 61
Semel rubidus ac decies pallidus 622
Semiſſis homo 108
Semper affert Lybia mali quippiam 283
Semper Africa novi aliquid adportat *ibid.*
Semper agricola in novum annum dives 252
Semper aliquis in Cydonis domo 235
Semper graculo aſſidet graculus 546
Semper feliciter cadunt Jovis taxilli 75
Semper Ilio mala 303
Semper Leonini juxta pocula 376
Semper me tales hoſtes inſequantur 108
Semper ſeni juvenculam ſubjice 31
Semper ſimilem ducit Deus ad ſimilem 546
Semper ſuperiores anni meliora 621
Semper tibi pendeat hamus 193
Semper virgines furiæ 610
Senecta leonis præſtantior hinnulorum juventa 179
Senem admonere 272
Senem erigere 541
Seneſco ſemper multa addiſcens 513
Seneſcit bos 374
Senes mutuum fricant 469
Senex bos non lugetur 373
Senex pſittacus negligit ferulam 272
Senis mutare linguam 269
Senis doctor *ibid.*
Senum prudentia 512
Septem convivium, novem convitium 95
Septennis quum ſit nondum edidit dentes 327
Septimus bos 116
Sequitur ſepiam Parca 548
Sera in fundo parſimonia 539
Serenitati nubem inducere 16
Serere ne dubites 295
Sero Jupiter diphthæram inſpexit 610

Sero

Sero molunt deorum molæ 619
Sero ſapiunt Phryges 538
Sero veniſti 541
Sero veniſti, ſed in colonum ito 541, 582
Serpens niſi edat ſerpentem, draco non fiet 522
Serpentis oculus 480
Servabis bovem 190
Servatori tertium 473
Servilis capillus 252
Servire ſcenæ 541
Servorum civitas 117
Servum haud veho 54
Servus ſervo præſtat, dominus domino 185
Servus cum ſis, comam geris 168
Sexagenarios de ponte dejicere 372
Sibi canere 506
Sibi malum repperit 395
Sibi parat malum, qui alteri parat 392
Si bovem non poſſis, aſinum agas 508
Sibylla vivacior 372
Si caſeum haberem, non deſiderarem obſonium 221
Sic eſt ad pugnæ partes, re peracta, veniendum 583
Sic corvus poſſet tacitus paſci 231
Si crebro jacias, aliud alius jeceris 275
Siculiſſare 377
Siculus miles 117
Siculus omphaciſſat 203
Sicyon arrodens, uxor lacernam texe 221
Sidera cœlo addere 21
Si Deus voluerit 93
Signum bonum aut malum 105
Si juxta claudum habites, ſubclaudicare diſces 425
Sileni Alcibiadis 556
Silentii tutum præmium 572
Si leonina pellis non ſatis eſt, vulpina addenda 285
Si meus ille ſtylus fuiſſet 473
Simia barbata ſeu caudata 556
Simia eſt ſimia, etiamſi aurea geſtet inſignia 212
Simia fucata 556
Simia in purpura 167, 213, 558
Simia non capitur laqueo 281
Simiarum pulcherrima deformis eſt 212
Simile gaudet ſimili 545
Similes habent labra lactucas 547
Similes videntur captivis ex Pylo 561
Similior ficu 546
Simonidis cantilena 506
Simul & da & accipe 140
Simul & miſertum eſt, & interiit gratia 311
Simul ſorbere & flare difficile 243
Simul & dictum & factum 198
Sinapi victitare 355

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Sine canibus & retibus 92
Sine capite fabula 232
Sine Cerere & Baccho friget Venus 377
Sine cortice nabis 92, 512
Sine ope divina nihil valemus 90
Sine pennis volare haud facile eſt 243
Sine rivali diligere 489
Sine ut incolumis redeat 54
Si non adſint carnes, taricho contentos eſſe oportet 508
Sinopiſſas 333
Siphniaſſare *ibid.*
Si quid mali in Pyrrham 135
Si quis juxta civitatem clypeus 290
Siren amicum nunciat, apis hoſpitem 441
Siſyphi artes 284
Si tanti vitrum quanti margaritum 181
Si tibi amicum, nec mihi inimicum 54
Si tibi machæra eſt, & nobis eſt domi urbina 407
Si tu proreta 457
Si vinum poſtulet, pugnos illi dato 274
Si vultur es, expecta cadaver 234
Smaragdus in luce obſcurus 21
Socratis callus 596
Solæ Lacænæ viros pariunt 214
Solem adjuvare facibus 18
Solidos è clibano boves 382
Soli lumen inferre 7
Solus currens vicit 603
Solus ſapit 184
Somnium 599
Somnium non vidit 152
Somnus abſit ab oculis *ibid.*
Sontica cauſa 434
Sophocles & Laudiceni 56
Sortem & uſuram perſolvere 617
Soterichi lecti 118
Sphæram inter ſeſe reddere 446
Sphæra per præcipitium 497
Spartæ ſervi, maxime ſervi 543
Spartam nactus es, hanc orna 542
Sphondyla fugiens peſſime pedit 287
Spem pretio emere 225
Spes alunt exules 569
Spes ſervat afflictos 570
Spes tenuis *ibid.*
Spitama vitæ 608
Spirat Cœcias 527
Sponde, noxa præſto eſt 384
Spongia corrigere 132
Spongia mollior 403
Sponſi vita 330
Spontanea moleſtia 393
Squillas à ſepulchro vellas 324
Stateram ne tranſgrediare 315
Statuam faucibus colas 243
Statua taciturnior 576
Stellis ſignare, obelo notare 105
Stentore clamoſior 96
Sterilem fundum ne colas 259

Ste-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Sterilior Agrippo 467
Στρηνιῶσαι 385
Strumam dibapho tegere 235
Strychnum bibit 324
Stultitia eſt Jovem putare eſſe 327
Stultior Corœbo 325
Stultior Melitide 526
Stultior Morycho 35, 325
Stulto ne permittas digitum 327
Stultus, qui patre cæſo, liberis pepercit 615
Stultus ſtulta loquitur 552
Stupa ſeniculus 609
Stupidior Paxillo, Adonide 326
Suade lupis ut inſaniant 497
Suadeo quod ipſe facturus eſſem 107
Suam quiſque homo rem meminit 507
Sub aliena arbore fructum 95
Sub cultro liquit 156
Subjugus homo 543
Subdititius es 434
Subitò alius 429
Subitum remedium periculi 493
Sublata lucerna, nihil intereſt inter mulieres 208
Sub manu naſci 542
Subventanea parit 600
Succiſiva opera 153
Suem irrita 399
Sui cuique mores fingunt fortunam 618
Sui diſſimilis 430
Summam manum addere 472
Summaria indicatura 226
Summa vi defendere 94
Summis ingredi pedibus 452, 585
Summis labiis 292
Summis unguibus ingredi 58
Summis uti velis 100
Summis naribus olfacere 293
Summo pede 292
Summum cape, & medium habebis 415
Summum faſtigium imponere 472
Summum jus, ſumma injuria 525
Summum ſuere centonem 474
Suo ipſius indicio periit ſorex 391
Suo ipſius laqueo captus eſt *ibid.*
Suo jumento ſibi malum accerſere 391
Suo quiſque ſtudio gaudet 487
Suo ſibi hunc jugulo gladio, ſuo telo 391
Superatus es à gallo quopiam 357
Superavit dolum Trojanum 476
Supercilium ſalit 82
Super te hæc omnia Leparge 615
Supremum fabulæ actum addere 472
Surculum defringere 291
Surdaſter cum ſurdaſtro litigabat 548

Surdior

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Surdior Toronæo portu 572
Surdior turdo *ibid.*
Surdo canis 235
Surdo fabulam narras 264
Surdo oppedere 263
Surſum ac deorſum 99
Surſum verſus ſacrorum fluminum feruntur fontes 242
Sus acina dependens 611
Sus cum Minerva certamen ſuſcipiet 8
Sus in volutabro cœni 345
Sus Minervam 7
Suſpendio deligenda arbor 137
Suſpenſa manu 293
Sus per roſas 333
Suſque deque 109
Sus ſaltavit 11
Sus ſub fuſtem 156
Suſtollere manus 357
Sus tubam audivit 346
Sutorium atramentum 494
Suum cuique pulchrum 29, 487
Suus cuique crepitus bene olet 487
Sybariſſare 378
Sybaritica calamitas 304
Sybaritica menſa 380
Sybaritæ per plateas 57
Sycophanta 85
Syloſontis chlamys 234
Syncerum vas incruſtare 14
Syncretiſmus 43
Syrbenæ chorus 528
Syracuſana menſa 380
Syrus quum non ſis, ne Syriſſa 166

T.

Tacite ſtomachari 344
Tacito pede 581
Taciturnior Pythagoreis 576
Tænarium malum 303
Talaria induere 198
Talia gignit bellum 392
Talpa cœcior 84
Talum reponere 427
Tam in proclivi quam imber 498
Tam multa quam ſapiens 228
Tam perit quam extrema faba 303
Tanagræus cœtus 318
Tangere hulcus 354
Tanquam ad aram 193, 531
Tanquam argivum clypeum abſtulerit, ita gloriatur 59
Tanquam Chalcidica nobis peperit uxor 209
Tanquam conchylium diſcerpere 123
Tanquam de narthecio 498
Tanquam de ſpecula 510
Tanquam heros in clypeo excipere 94
Tanquam in Phiditiis 220
Tanquam in ſpeculo, tanquam in tabula 412
Tanquam meum nomen, tanquam digitos 405
Tanquam ſuber 230
Tantali horti 600
Tantali lapis 560
Tantali pœna 568

Tan-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Tantali talenta 171
Tarichus aſſus eſt, ſimul atque viderit ignem 449
Taurum tollet, qui vitulum ſuſtulerit 56, 134
Tauricum tueri 357
Tecum habita 412
Teipſum inſpice 488
Teipſum laudas *Ibid.*
Teipſum non alens, canes alis 18
Telenicia Echo 230
Telenico pauperior 463
Telluris onus 119
Tempeſtas rerum 298
Tempus omnia revelat 290
Temulentus dormiens non eſt excitandus 355
Tenedia bipennis 471
Tenedius homo 350
Tenedius patronus *Ibid.*
Tenedius tibicen 249
Teneri calidis balneis 380
Tentantes ad Trojam pervenerunt Græci 194
Tenui filo 410
Tenuis ſpes 138
Tenuiter diducis 567
Ter 370
Termeria mala 386
Ter abſtergere 412
Terebintho ſtultior 328
Terra amat imbrem 544
Terra defoſſum habes 451
Terræ filius 434
Terræ inteſtina 321
Terra Marique 100
Terra mihi prius dehiſcat 135
Terram pro terra 191
Terram video 577
Terra volat 242
Tertium caput 52
Teſtaceum flagellum 190
Teſta colliſa teſtæ 602
Teſtudinem equus inſequitur 180
Teſtudinem pegaſo comparat 178
Teſtudo intra tegumen tuta eſt 532
Teſtulæ tranſmutatio 214
Tetigit lapidem à cane morſum 528
Thaſium infundis 363
Θ præfigere 131
Thaſſus bonorum 761
Theagenis hecateum 255
Theagenis pecuniæ 467
Theocrines Tragicus 86
Theſaurus carbones erant 222
Thericlei amicus 376
Therſitæ facies 212
Theſſala mulier 209
Theſſalorum commentum 280
Thaſſalorum alæ 377
Theutidum more 595
Thraces fœdera neſciunt 280
Thracium commentum *ibid.*
Θερέπειν 476
Thynni more 150
Thurium lema 213
Thynniſſare 355
Thymbra victitans 62, 221, 533
Tibiam tubæ comparas 181
Tibicen vapulat 515
Tibicines mente capti 320

Tibi-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Tibicinis vitam vivis 330
Timidi mater non flet 511, 537
Timidi nunquam ſtatuerunt trophæum 591
Timidior es proſpiciente *ibid.*
Timidior Piſandro *ibid.*
Timidus Plutus *ibid.*
Tineas paſcere 107
Tinctura Cyzycena 515
Tinctura Sardonica *ibid.*
Tireſia cæcior 84
Titanas imploras 91
Titanicus aſpectus 357, 596
Tithymallus Laconicus 108
Thitoni ſenecta 371
Titio ad ignem 498
Titivillitium 112
Titius 19
Tollat te qui non novit 525
Tolle digitum 604
Tolle calcar 408
Tollenda mali occaſio 449
Tolle tolle mazan quam ocyſſime ſcarabeo 566
Tollere cornua 55
Tollere criſtas *ibid.*
Tota erras via 1
Tota hulcus eſt 416
Toto cœlo errare 1
Toto corpore 483
Toto organo 5
Toto pectore 99
Totum ſubvertere 340
Totus echinus aſper 62
Τοῦτον ἡ κυνάμυια ἄγει 594
Trabs in omnibus 140
Tradere provinciam *ibid.*
475
Tradunt operas mutuas 91, 102
Tragice loqui 485
Tragicus rex 123
Tragicum malum 300
Tragicum tueri 357
Tragœdias in nugis agere 338
Tragulam injicere 317
Tranquillo quilibet gubernator eſt 75
Tranquillum æthera remigas 266
Tranſverſum agere 432
Tredecim cubitorum 323
Trepidat in morem galli cujuſpiam 595
Tria cappa peſſima 250
Tria ſaluberrima 529
Tribus bolis 82
Tribus minis inſumptis, duodecim imputat 563
Tribus verbis 83
Tributis potiora 375
Tricæ apinæ 114
Triceps Mercurius 52
Triſtis litera 130
Triſtis ſcytale 358
Trium dierum commentum 467
Trium literarum homo 114
Trochi in morem 276
Trutina juſtius 349
Τρηγόβιοι 564
Tuam ipſius terram calca 142
Tuas res tibi habeto 155
Tua res agitur, paries cum proximus ardet 158
Tu in legione, ego in culina 169

Tuis

Tuis te pingam coloribus 446
Tunica pallio propior eſt 584
Tunc canent cigni cum tacebunt graculi 195
Tunicati 464
Tuo te pede metire 56
Turdus ipſe ſibi malum cacat 396
Turpe ſilere 342
Turpis jactantia 485
Turture loquacior 228
Tuſſis pro crepitu 556
Tute hoc intriſti, tibi omne eſt exedendum 396
Tute lepus es, & pulpamentum quæris 21
Tuum tibi narro ſomnium 12
Tyria maria 598

V.

Vacuam inhabitare 263
Vadimonium deſerere 434
Valeat amicus cum inimico 144
Vale charum lumen 97
Valere pancratice 529
Vallus vitem decepit 219
Vapula papyria 110
Vaſis inſtar 323
Vates ſecum auferat omen 134
Ubi amici, ibi opes 42
Ubi cervi cornua abjiciunt 440
Ubi non ſis qui fueris, non eſt cur velis vivere 217
Ubi per harma fulguravit 523
Ubi paveris impera 413
Ubi quis dolet, ibidem & manum habet 404
Ubi timor, ibi pudor 517
Vel acum inveniſſes 153
Vela ventis permittere 192
Vel cœco apparet 481
Vel capra mordeat nocentem 616
Velis equiſque 199
Vel hoſti miſerandus 301
Vel Megaram uſque 384
Vel muſcas metuit prætervolantes 592
Velocem tardus ſequitur 8
Veluti è ſpeculo 482
Velut in cratere 101
Velut umbra ſequi 66
Venereum jusjurandum 207
Veneris lac 360
Veneri ſuem immolavit 416
Venia primum experienti 345
Veniat hoſpes, quiſquis profuturus eſt 506
Venimus ad ſummam lineam 3
Venter auribus caret 378
Venti campus 277
Ventis tradere 442
Vento loqueris 267
Ventos colis 266
Ventre pleno melior conſultatio 197
Ventrem mihi objicis 379
Ventres 378
Ventus neque manere ſinit, neque navigare 478
Vera fronte 369
Verba importat Hermodorus 383
Verberare lapidem 264

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Verbis conceptis pejerare 476
Verbis coquinariis 24
Verbis pugnans non re 594
Verecundia inutilis viro egenti 514
Ver ex anno tollere 271
Ver hyemem ſequitur 550
Veriora iis, quæ apud Sagram acciderunt 207
Veritatis ſimplex oratio 376
Vero verius 369
Verſatilis Artemon 62
Vertere vela 427
Vervecea ſtatus 320
Veru ſignare 132
Veſpa cicadæ obſtrepens 8
Veſpertilio 277
Veſte circumſers ignem 244
Veſtigiis inhærere 553
Veſtigium ponere 314
Veſtis virum facit 172
Vitam qui neſcit ad mare 507
Victi non audent hiſcere 604
Victitant ſucco ſuo 565
Victoria Ἑτεραλκῆς 216
Victoria non incruenta 602
Victus ſpinoſus 297
Videberis, me videns, plane Martem videre 56
Videre mihi labda 332
Vinaria angina 71
Vincula Tyrrhena 454
Vindicta tarda, ſed gravis 618
Vino inſcribere mulieris juſjurandum 442
Vino vendibili ſuſpenſa hedera nihil eſt opus 61
Vinum animi ſpeculum 368
Vinum caret clavo 381
Vinum noveris 31[illegible]
Vinum ſenem etiam vel nolentem ſaltare compellit 381
Vir fugiens & denuo pugnabit 299, 593
Vir fugiens haud moratur lyræ ſtrepitum 199
Virgula divina 174
Virgultea ſcaphula Ægæum tranſmittere 9
Viri infortunati, procul amici 44
Viri jurejurando, pueri talis fallendi 206
Viri ſenis aſtaphis calvaria 372
Viro eſurienti neceſſe eſt furari 433
Viro Lydo negotium non erat, at ipſe foras profectus paravit 392
Viro ſeni maxillæ baculus 374
Virtute duce, fortuna comite 81
Virtus gloriam parit 435
Virtus ſimplex 350
Virtutem & ſapientiam vincunt teſtudines 420
Virum improbum vel mus mordeat 616
Vita doliaris 220
Vita hominis peregrinatio 609
Vita macerata 376
Vita molita 535
Vita mortalium brevis 609
Vitandæ potentum offenſæ 618

Vitiat

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Vitiat lapidem longum tempus 373
Vitilitigator 446
Vitioſa nuce non emam 114
Viva vox 175
Vivus videnſque 303
Vivit, incende ignem 200
Vivorum oportet meminiſſe 442
Vivum cadaver 373
Vivum noveris 310
Vivum ſepulchrum 373
Vivus fueris, vel cepe ſolum accipies 93
Vixit dum vixit bene 380
Ultra catalogum 371
Ultra Epimenidem dormis 562
Ultra fuſum 371
Ultra hyperbolum 385
Ultra linum 371
Ultra penſum vivit *Ibid.*
Ultra peram ſapere 56
Ultra res Callicratis 170
Ultra ſepta tranſilire 32
Ultro citroque 150
Ultro Deus ſuppeditat bona 95
Ululas Athenas 266
Ulyſſes pannos exuit 429
Ulyſſeum commentum 284
Ulyſſis remigium 252
Umbræ 175
Umbram ſuam metuere 591
Umbra pro corpore 273
Umbra territas 272
Una cum caniſtro 502
Una cum ipſis manipulis 518, 597
Una cum templis & aris 597
Vna domus non alit duos canes 342
Vna hirundo non facit ver 105
Vna lavabor 505
Vna pertica 499
Vna ſcutica omnes impellis 497
Vndarum in ulnis 160
Vndas numeras 265
Vndecunque locorum capiunt 516
Vnde excoquat ſævum 172
Vnguis in hulcere 355
Vnica filia duos parare generos 49
Vnico digitulo ſcalpit caput 290
Vnicum arbuſtum haut alit duos erithacos 341
Vni cum duobus non eſt pugnandum 89
Vno die conſeneſcere 538
Vno digitulo 497
Vno ore 54
Vna faſce complecti 83
Vno tenore 545
Vnum augurium optimum, tueri patriam 214
Vnum ad unum 151
Vnus contra multos 90
Vnus Deus, & plures amici 38
Vnus multorum inſtar 185
Vnus vir, nullus vir 89
Vocatus atque non vocatus Deus aderit 432
Volam pedis oſtendere 407
Volantia ſectari 267

Vola.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Volaticum jusjurandum 283
Volens nolente animo 49
Volentem bovem ducito 433
Volvitur dolium 266
Voluptas fœda 335
Voracior purpura 520
Vorare hamum 521
Vorſuram ſolvere 267
Votum munificum 619
Urbanus nihil æqui cogitat 353
Urit abſque torre 453
Uſque ad aras amicus 42
Uſque ad ravim 95
Uſuræ nauticæ 375
Uſus eſt altera natura 390
Ut Bagas conſtitiſti 327
Ut canis è Nilo 201, 291
Ut Corinthia videris 332
Utere curru, de aſinis nihil laborans 35
Uterque ambo 123
Ut fici oculis incumbunt 418
Uti foro 541
Vt herba ſolſtitiali 608
Vtinam domi ſum 156, 176
Vtinam mihi contingant ea, quæ in Corinthum & Sicyonem 619
Vt in velabro olearii 102
Vt lupus ovem 46, 355, 457
Vt luti bajuli 112
Vt nunc ſunt homines 134
Vt Phydiæ ſignum 54
Vt Phrygius amavit Pieriam 46
Vt poſſumus quando ut volumus non licet 507
Vtramque paginam facit 147
Vtrem cædis 271
Vtrem mergis vento plenum 260
Vtrem vellis 256
Vtres thylaci 379
Vtre territas 272
Vtraque nutans ſententia 49
Vt ſementem fecerit, ita metes 470
Vulcanium vinculum 5, 605
Vulcanus tibi vaticinatus eſt 441
Vulgus ſuſpicax 446
Vulpes bovem agit 20
Vulpes haud corrumpitur muneribus 421
Vulpes non iterum capitur laqueo 354
Vulpinari cum vulpe 550
Vulturis umbra 520
Vultu ſæpe læditur pietas 39

X.

Xenocratis caſeolus 221

Z.

Zaleuci lex 352
Zenone moderatior 588
Zenonium eſt & lentem coquere 129
Zoili 342, 446
Zonam perdidit 465
Ζοφομόρπιδες & ſimilia 584
Zopyri talenta 170

Indicis Adagiorum finis.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 26